

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק ל"ג

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֻסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסְלֵב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְּבַר

הַיְנָה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחֲל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוּתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַיְנָה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחֲל", מִהַמְּכַתָּב הָרִאשׁוֹן שְׁנֹדֶפֶס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֶּפֶם בְּיֹתֵר מְעַשְׂרִים אֶלְף מִכְּתָבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְּתָבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי כֵן מִכְּתָב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיסִים עֲתָה אֶת כָּרְךָ
לֵג, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכָּרְכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרְךָ אַחַר כָּרְךָ, וּבְלִבְנוֹ תִקְוֶה, שְׁכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזוֹה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ךְ וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', וְגַלְוַיִּים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֹקוֹת, מְלַכְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אִפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמוֹךְ בְּיֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיּוֹן
לְשִׁכַל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעִלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֵם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזוֹה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בְּהֵם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בָּלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֱלֹקִים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִ'מָ'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבואר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג – הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה – דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושואל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו

ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממוטרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שפן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הפולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו

מצטערים על הראשונים, שפבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), פי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו זמיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר פי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה זמיו עליה פראוי פי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ זמינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמר וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, פי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרבנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים,

לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, פי תורת ה' תמימה, פי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שפבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מפל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולף על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, פי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקורבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו', וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרואה, רק נלקט מפל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), פי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, פי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מפל אלו

העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעונה של שקר, אפה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-פן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתובתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי

הקדמה

הדורות, שהיא גמר כל התקונים וכו', שהיא תקנות כל בית ישראל, ותקנות כל הדורות ותקנות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתני ונצחתי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל קרן לג

ה' שא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ערב ראש חודש אלול ה'תשמ"ג.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך וכו'; הנה יש דבור מרבנו ז"ל, שאמר פעם:
"פון מיר ווייסט נאהר נתן, גפּתלי אביסעל" [ממני אין מי שיודע,
רק נתן, ונפּתלי קצת]; ובפרוש שמעתי מהרב החסיד ר' לוי יצחק,
(גרו יאיר) [ז"ל], שָׁכַף שמע באומן מאנשי שלומנו, שאז אמר רבנו
ז"ל: נתן (פסיק), גפּתלי אביסעל, הינו ממני יודעים רק נתן
(והפסיק), ואחר-כך המשיך: גפּתלי מעט. וזה לא הולך ביחד, ממני
יודעים רק נתן גפּתלי מעט, אלא כך: נתן (והפסיק), והמשיך:
גפּתלי מעט. וזה ברור! ולכן אין מה להתנכח בזה. ובאמת רואים,
מי סבל יותר מכל תלמידי רבנו ז"ל — חרופין וגדופין ושפּיכות
דמים? רק מוהרנ"ת ז"ל על לא דבר, רק מפני שפרסם את שם רבנו
ז"ל בעולם. ולכן חזק ואמץ גם אתה!

הדורש שלומך באהבה רבה...

יב אֲשֶׁר ה' שֶׁב בְּנַחַל
ה' שֶׁב.
ה' שֶׁב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, עָרַב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נֵרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זָכוּר אֶת גְּדֹל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתָמִיד צְרִיכִים לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל גְּדֹל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן ב'), אֲשֶׁר תּוֹדָה וְהוֹדָאָה זֶה שֶׁעוֹשֶׂה עוֹלָם הַבָּא, בְּזֶה שֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְתֵת תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, בְּזֶה הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁשָּׁם הוּא רַק גְּלוּי אֱלֻקוֹת.

וּבְאֵמַת כָּבֵד גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן קִיט'), אֲשֶׁר אֵין מְצִיאוֹת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, כַּנֶּרְאָה שְׂכָאן הַגִּיהֶנוֹם, כְּפִי הַצָּרוּת וְהִיסוּרִים שֶׁבְּנֵי-אָדָם עוֹבְרִים פֹּה יֵשׁ רַק — אוֹ גֵן-עֵדֶן אוֹ גִּיהֶנוֹם, אֵין מְצִיאוֹת שֶׁל עוֹלָם כָּלֵל, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה וְדְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִזְרוּחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא. אָבֵל אִם אָדָם מִנְתַּק עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שְׂכֵן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שְׁטִיּוֹת, וְעוֹבֵר עֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּמְסַתְּכֶסֶף עִם אֲנָשִׁים, אֲזִי סוֹבֵל גִּיהֶנוֹם מִמֶּשׁ.

וְלָכֵן אֵיעֲצָךְ וִיהִי אֱלֻקִּים עִמָּךְ, הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט מִחַיֶּיךָ הַפְּרָטִיִּים, כָּל מָה שֶׁאֵתָּה רַק מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, תֵּן לוֹ יִתְבָּרַךְ תּוֹדָה, וְתָמִיד תִּסְתַּכֵּל רַק עַל הַחַיִּים הַיְפִים שֵׁישׁ לָךְ, וְאֲזוֹ תְרַגֵּישׁ עוֹלָם הַבָּא כְּבָר כָּאֵן. וְלִהְיוֹךְ אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא תִרְצֶה לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל כָּל מָה שֶׁעוֹשֶׂה לָךְ, וְתִהְיֶינָה לָךְ רַק טְעֵנוֹת וּמְעֵנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה תְרַגֵּישׁ גִּיהֶנוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי כָל אֱלוֹ שֵׁישׁ לָהֶם טְעֵנוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהֵם מְלֵאִים קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, הֵם אֲשֶׁר סוֹבְלִים עוֹד אֶת הַגִּיהֶנוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְלִכְנֵן הַבּוֹחֵר בְּחֵר, וְזוֹ הַבְּחִירָה שְׁנוֹתָנִים לְאָדָם (דְּבָרִים יא, כו):
 "רְאֵה אֲנִי נוֹתֵן לְפָנֶיכֶם 'הַיּוֹם' אֶת הַבְּרָכָה וְאֶת הַקְּלָלָה", נוֹתָנִים
 לְכָל אֶחָד בְּכָל יוֹם מִתְּנָה אֶת 'הַיּוֹם' הַזֶּה שְׁלָךְ, כִּי כָל יוֹם הוּא יוֹם,
 אָבֵל נוֹתָנִים לָךְ בְּחִירָה, שְׁתַּעֲשֶׂה בַיּוֹם הַזֶּה מֵהַ שְׂאֵתָה רוּצָה. אִם
 תִּקְיִים אֶת מְצוּוֹתַי וְתִבְרָךְ, יִהְיֶה לָּךְ גִּן-עֵדֶן, שְׂזוֹ "הַבְּרָכָה" הָעוֹלָה
 בְּיַחַד רל"ב, כְּמִסְפַּר שָׁמֹת שֶׁל הַד' עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה,
 יִצְיָרָה, עֲשִׂיָה, שֵׁם הָע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, וְאִם לֹא תִזְכֶּה וְלֹא תִקְיִים
 אֶת מְצוּוֹתַי וְתִבְרָךְ, אֲזִי תִהְיֶה לָּךְ "הַקְּלָלָה", תִּהְיֶה מְקַלָּל כְּמוֹ קי"ן,
 שְׁהֵלֶךְ נֶעַ וְנָד, וְלֹא מֵצָא אֶת מְקוֹמוֹ, וְזוֹ קְלָלָה עִם הָאוֹתִיּוֹת וְהַכּוֹלָל
 עוֹלָה כְּמִסְפַּר קי"ן, שְׁהֵלֶךְ נֶעַ וְנָד וְלֹא מֵצָא מְקוֹמוֹ. שְׂזוֹ הַצָּרָה הַכִּי
 גְדוּלָה, שְׂאָדָם רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבְּרָךְ, וְאִינּוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְצָרִים
 וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים, מֵהַ שְׂאִין בֵּן מִי שְׂדִבּוּק בּוֹ יִתְבְּרָךְ, אֲצִלוֹ לֹא שִׁיף
 שׁוֹם מְקוֹם, כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נו):
 כְּשֵׁי שֵׁשׁ לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לֵב, לֹא שִׁיף אֲצִלוֹ מְקוֹם, הוּא יוֹדֵעַ אֲשֶׁר הוּא
 יִתְבְּרָךְ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ. וְלִכְנֵן בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא
 בָּא — שֵׁם מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְזֶה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל
 שְׁמוֹאֵל הַנְּבִיא (נְדָרִים לח.): כָּל מְקוֹם שֶׁהֵלֶךְ — שֵׁם בֵּיתוֹ, שְׂבִיתוֹ
 הִיָּה עִמּוֹ בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק הֵלֶךְ מֵצָא בֵּית לְהַכְנִס בּוֹ, הִינּוּ שֶׁהִסְתַּתֵּר
 בְּסִתֵּר צֶל כְּנָפָיו יִתְבְּרָךְ, אֲשֶׁר אִין עוֹד בֵּית יוֹתֵר בְּטוֹחַ מְזֶה, וְזֶהוּ
 שְׂעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שְׂתַמִּיד מוֹדָה וּמְשַׁבַּח וּמְפָאֵר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבְּרָךְ
 שְׁמוֹ לְעַד וּלְנִצָּח וּלְנִצָּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' שג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבְּרָךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, עָרַב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוֹל ה'תשמ"ג.
 שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
 חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח וּנְצָחִים.
 אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְשִׂמְחָתִי כָּעַל כָּל הוֹן לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ,
 אַחֲרֵי שֶׁעָבַר זְמַן רַב, שְׁלֹא שְׂמַעְתִּי הַטּוֹב מִמֶּךָ.

אודות הַבְּעִיָּה וְהַצָּרָה שֶׁלָּךְ, שְׂאֵתָה רוּצָה לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה, וּבְרֵאוֹתָךְ שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ, אֵתָה נוֹפֵל בְּדַעְתָּךְ לְגַמְרִי, וְאִינוּ עוֹשֶׂה אַחֲר־כֵּךְ כְּלוּם.

כָּכֵר יְדוּעִים לְנוּ דְבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, שְׂאֵמֵר לְמוֹהַרְנ"ת ו"ל, בְּשַׁעַה שֶׁהִתְאוּנָן לְפָנָיו גַּם-כֵּן עַל דְּבָר זֶה, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ו"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֲבִיטֵל אִיזוֹ אוֹיֵךְ גוֹט" [מַעַט הוּא גַם-כֵּן טוֹב], וּבִאֲפֵן הַזֶּה חֲזַר וְנַעֲשֶׂה מִתְמִיד נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד.

וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי יְדִיעָה זוֹ טוֹבָה לְכָל הַמַּדּוֹת וּלְכָל דְּבָר שֶׁבְקִדְשָׁה, תְּמִיד לִידַע, אֲשֶׁר מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב, לְמִשְׁל בְּמַדַּת הַשְּׂמֻחָה, שֶׁזֶה הַעֲקָר וְהִסּוֹד בְּהִתְהַדּוּת, כִּי זֶה מְגַלֶּה טֵהַר לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהַעֲקָר לְמָה הָאָדָם אִינוּ זוֹכֵה לָזֶה? רַק מִפְּנֵי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת תְּמִיד שְׂמֵחַ, וְכֵן לְהִיּוֹת בְּקַבִּיעוֹת שְׂמֵחַ, וּמֵאַחַר שְׂרוּצָה שְׂאִינוּ הוֹלֵךְ לוֹ, אִזִּי נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וְנוֹפֵל בְּדַכְּאוֹן וּבְעַצְבוֹן. אָבֵל אִם יִרְגִּיל אֵת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַזֶּה, לְהִיּוֹת רַק מַעַט שְׂמֵחַ, אִזִּי יִחַשֵׁב אוֹלִי עוֹד מַעַט וְעוֹד מַעַט, עַד שֶׁיִּרְגִּיל אֵת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ כָּל הַיּוֹם. וְכִמוֹ-כֵּן בְּעֵנִין לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ רַק כַּמָּה דְּבוּרִים, וְעוֹד כַּמָּה דְּבוּרִים, וְלֹאט לֹאט יִמְשִׁיךְ. וְכֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂעוּרִים כְּסֻדְרָן.

מָה אָמַר לָךְ! הַעֲקָר רַק לְחִזּוֹק אֵת עֲצָמוֹ, אֲסוּר לְהַנִּיחַ אֵת עֲצָמוֹ כְּרַגַע, שְׂקוּרִין "אֲפֵלְאֵן זִיךְ", יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, כִּי בְּזֶה הַעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה הַתְּחִזּוֹת. וְשְׂמֵעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׂלוּמְנוּ הַקְּדוּשִׁים דְּבָר נֶאֱמַר, בְּשֵׁם הָרַב הַחֲסִיד ר' נִפְתָּלִי כַהֵן ו"ל, שֶׁהִיָּה חוֹתְנוֹ שֶׁל הָאִישׁ הָאֵלְקִי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן ו"ל, שֶׁפָּרַשׂ אֵת הַפְּסוּק הָאֲחֵרוֹן מִסְפָּר בְּרֵאוֹשִׁית (בְּרֵאוֹשִׁית נ, כו): "וַיִּשֶׁם בְּאֵרוֹן בְּמִצְרַיִם", וְחִתְּךָ-וּמִיד אוֹמְרִים אַחֲרֵי זֶה: חֲזוֹק, חֲזוֹק, חֲזוֹק! לְרַמּוֹ, אֲפֵלוֹ הָאָדָם נִפֵּל בְּעַמְקֵי עַמְקִים, בְּהִשְׁאוֹל תַּחְתִּית, וְהוֹשֵׁם בְּאֵרוֹן בְּמִצְרַיִם, הִינּוּ שֶׁהַכְּנִיסוֹ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ אֵרוֹן סָגוּר וּמְסֻגָּר בְּמִצְרַיִם, שְׂמִרְמֹז עַל הַגְּלוּת (עֵין לְקוּיִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ד'); כִּי כָּל הַגְּלוּת נִקְרְאוֹת עַל שֵׁם מִצְרַיִם (עֵין בְּרֵאוֹשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טו, סִמָּן ד'), אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, רַק

אֲשֶׁר   ה' שג   בַּנְחַל   טו

חֹזֶק, חֹזֶק, חֹזֶק, תִּרְאֶה לְחֹזֶק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים, וְדַבְרֵי פִי חֶכֶם חֵן.

וּמִדֵּי דַבְרֵי בּוֹ אֲזַכִּיר מַה שְּׁמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ הָאָר"י ו"ל (שַׁעַר הַפְּסוּקִים יְהוֹשֻׁעַ), כִּי שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים חֹז"ק עוֹלָה מִשָּׁ"ה, וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּרֵאשׁ סֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים חֹזֶק, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִזְהִירוּ ג' פְּעָמִים חֹז"ק, חֹז"ק, חֹז"ק, לְהַאִיר בִּיהוֹשֻׁעַ הָאֵרֶת מִשָּׁה רַבְנּוּ, בְּסוּד: "וַיִּסְמָךְ אֶת יָדָיו עָלָיו"; כִּי בְּדַעַת דְּמִשָּׁה גְלוּי אֱלֻקוֹת יֵשׁ ג' בְּחִינּוֹת: עֲבוּר, יְנִיקָה וּמַחִיץ, הִינּוּ קֹדֶם שְׁזוּכִים לְהַגִּיעַ אֶל גְּלוּי אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ, הָאֵרֶת דַּעַת דְּמִשָּׁה אֶל הָאֵרֶת הַדַּעַת, כִּי ה' הוּא הַאֱלֻקִּים, עוֹבֵר קֹדֶם עֲבוּר, שֶׁהוּא מְנַח בְּצַמְצוּם וּבְקַטְנוּת דְּקַטְנוּת, וְאַחֲרֵי-כֵן בְּשִׁמְתַחִיל לְצֵאת, עוֹבֵרֶת עָלָיו יְנִיקָה, שְׁצָרִיךְ סַעַד וְסוּמָךְ, עַד שְׁזוּכָה אֶל מַחִיץ, וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים ג' פְּעָמִים: חֹז"ק, חֹז"ק, חֹז"ק, שֶׁזֶה מְרַמֵּז נֶגֶד מִשָּׁ"ה, שְׁצָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת בְּג' זְמַנִּים אֵלּוּ: עֲבוּר, יְנִיקָה, וּמַחִיץ, לֹא לִפְלִי בְּדַעַתוֹ כָּלֵל, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה.

וַיֵּשׁ עוֹד אַרְיכוֹת בְּזֶה, אִךְ קָשָׁה עָלַי הַכְּתִיבָה עֲכָשׁוּ, מְרַב טְרַדוֹתֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אוֹדוֹת חֲבֵרָךְ, גְּרוֹ יְאִיר; לְדַעַתִּי, בְּזֶה שֶׁשְּׁלַחְתָּ אוֹתוֹ אֵלַינּוּ, רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי נַעֲשֶׂה, תִּהְיֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, חֲדוּשׁ נִפְלָא וְנוֹרָא עַד מְאֹד מְאֹד, שְׁאִין נִמְצָא דְגַמְתּוֹ בֵּין כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, וְלוֹמֵד כְּמַעַט ח"י שְׁעוֹת בַּיּוֹם, וְזוּכָה לְסִיִּם כְּמַה פְּעָמִים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה מִמֶּשׁ, אֲשָׁרִיךְ!

ה' דש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִיב ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי עֲכָשׁוּ בְּהַפְתָּעָה גְּדוּלָּה, לֹא מִפְּנֵי שְׁחֻזְרָתָּ מִדְּבִירְךָ, חֲסֵדִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי עַד עֲכָשׁוּ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי גַם עַד הַרְגַע הָאַחֲרוֹן, אֲפִלוּ שְׁלֹא אֶתָּה תִּהְיֶה הַשְּׁלִיחַ.

רַק עֵקֶר הַפְּלִיאָה אֲצִלִּי, אֵיךְ תִּפְּל כָּל-כָּף בְּרַע-עֵינַי, וְתִהְיֶה צֶר עֵינַי כְּזֶה בְּצַדְקוֹת אַחֲרַיִם; הֲלֹא בְּפִרוּשׁ אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלִי י): "קִרְץ עֵינַי יִתֵּן עֲצָבָתוֹ, וְאֹוִיל שְׁפָתָיו יִלְבֹּט"; וַיֵּשׁ לְפָרֶשׁ, מִי שִׁיקְרָץ בְּעֵינָיו בְּרַע עַל חֲבֵרוֹ, זֶה יִתֵּן וְיִכְנִיס בּוֹ עֲצָבוֹת, וְיִחְזִיק אֶת הָעֲצָבוֹת בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ, כִּי כּוֹאֵב לוֹ שְׁגָם אַחֵר נוֹתֵן. אֲבָל "וְאֹוִיל שְׁפָתָיו יִלְבֹּט", הָאֹוִיל מִכָּרַח לְהוֹצִיא אֶת כְּאָבוֹ מִפִּיו. וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם שָׁאֵמַר (מִשְׁלִי כג, ו): "אֵל תִּלְחַם אֶת לִחְם רַע עֵינַי", וְזֶה עֵקֶר הַפְּלִיאָה אֲצִלִּי, מֵאַחֵר שְׁזָכִיתָ וּכְבָר נָתַתָּ לָנוּ צְדָקָה, פְּתָאֵם תְּכַנִּיס עֵינַי רְעָה בְּזֶה שְׁאֵתָה רוּאָה שְׁגָם אַחֵר נוֹתֵן.

וְהִנֵּה יְדוּעַ, שְׁצַדְקָה הוּא שֵׁם הַפּוֹלֵל, כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה צְדָקוֹת, כְּמוֹבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּשִׁלְחַן עָרוֹף (הַלְכוֹת צְדָקָה), וַיֵּשׁ בְּזֶה סְגִיּוֹת שְׁלֵמוֹת וְעִמְקוֹת מֵהִי צְדָקָה, וְאֵיךְ נוֹתְנִים צְדָקָה, וְרֹאוי לָךְ לְלַמֵּד שֵׁם הַרְבֵּה, מִלְּבַד עוֹד הַרְבֵּה הַלְכוֹת, שְׁאֵתָה צְרִיף לְדַעַת.

אֲבָל גַּם בְּעֵינַי רַבְּנוּ ו"ל יֵשׁ הַמוֹן חֲלָקֵי צְדָקָה, כִּי כָל פֶּרֶט וּפְרָט מְעַסְקֵי רַבְּנוּ ו"ל צְרִיף לְהַבְנֹות עַל-יְדֵי צְדָקָה, כְּגוֹן: תִּלְמוּד תּוֹרָה, יְשִׁיבָה, בֵּית הַתְּבַשְׁלִיל, וְצָרְכֵי לִינָה, כּוֹל אַבְרָכִים וְכוּ' וְכוּ', דִּירוֹת בְּתֵי כְּנִסְיֹות וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְכָל פֶּרֶט וּפְרָט מִצְדָקָה זו, אִם זֶה בְּעֵבוֹר רַבְּנוּ ו"ל, זֶה עוֹלָה עַל הַכָּל, כִּידוּעַ לְמִי שִׁיּוֹדַע גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ו"ל.

וּבְנוֹדָאי כָּל פֶּרֶט וּפְרָט מִכָּל הַצְּדָקוֹת הַנּוֹזְכֵרוֹת לְעִיל, הוּא טוֹב

וַיְפֹה מְאֹד מְאֹד, אֲבָל הָעוֹלָה עַל כָּל הַצְדָּקוֹת — הֵן מִכָּל הַצְדָּקוֹת
הַמְבָאוֹת בְּשִׁלְחַן עָרוֹף, וְהֵן מִכָּל הַצְדָּקוֹת הַשְּׂיִכּוֹת לְכָל פֶּרֶט וּפְרֶט
מֵעֶסְקֵי רַבְּנֵי ו"ל כַּנ"ל, הוּא רַק עֶסֶק הַדְּפֻסָּת וְהַפְּצַת סִפְרֵי
הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, עַד שְׂאִין לְשׁוֹם בְּרִיָּה מְשֻׁג, מֵה
זֶה וְעַל מֵה זֶה הַצְדָּקָה לְהַדְּפֻסָּת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, תִּהְיֶה יוֹתֵר
מִצְדָּקָה שְׂמוּבָאָת בְּשִׁלְחַן עָרוֹף. וְהַתְּרוּץ הוּא פְּשוֹט: כִּי אוֹר רַבְּנֵי
ו"ל גָּנוּז בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר שָׁם פָּנָיו, שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, וְאִי
אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, רַק עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה
בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, וּבְלִי סִפְרֵי הַקְדוּשִׁים לֹא יוֹדְעִים לְגַמְרֵי שֵׁישׁ רַבִּי
כְּזֶה בַּעוּלָם, וּמִכָּל שְׂפֵן וְכָל שְׂפֵן מֵה שְׂנַמְצָא בְּדוֹר הַזֶּה כָּל מִינֵי
יְרוּדִים וְנַפְוִלִים וּמְשֻׁלְכִים בְּתַאוּתֵיהֶן הֶרְעוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר
רַק רַבְּנֵי ו"ל מִצִּילָן, הֵם יְבִינּוּ מְעַט מְזַעִיר מֵה וְלִמָּה צְדָקָה עַל
הַדְּפֻסָּה כָּל-כָּף גְּדוּלָּה. כִּי הֲלֹא עָנִי סֵתָם שְׂאִין לוֹ מֵה לְאַכֵּל, אוֹ אֵין
לוֹ מֵה לְלַבֵּשׁ, אֲשֶׁר בּוֹדָאֵי אָנּוּ מְחַיְבִים לְתַן לוֹ, כַּמְבָאָר בְּהַלְכוֹת
צְדָקָה, וְכֵן לְתַלְמוּד תּוֹרָה, וְלִישִׁיבָה, וְלִכְוֹלֵל וְכוּ', וְצְדָקָה זוֹ
מִבֵּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי מְחַיְבִים לְתַן לְעָנִי, וּבְזֶה יֵשׁ לְכָל אֶחָד
הַשְּׂגָה וְתַפְיָסָה, אִף שְׁבַעוּנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מִסְתּוֹכְבִים נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
לְאַלְפִים וְרַבָּבוֹת, מְלֵאִים זְהֵמַת תַּאֲוֹת נֶאֱוָף, וְנִכְשָׁלִים בְּכָל מִינֵי
חֻטְאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וְכוּ' וְכוּ', עַד שְׂנַפְלוּ בְּעִינֵיהֶם אֶל יְאוּשׁ
גְּמוּר, וַיֵּשׁ הַרְבֵּה שְׁהוּלְכִים עִם מְחַשְׁבוֹת שֶׁל לְאַבָּד עַצְמָם לְדַעַת,
לְקַחַת מֵעַצְמָם אֶת הַחַיִּים, לְהַרְגֵם אֶת עַצְמָם, כְּמוֹ שְׂאֵתָה הוּלְךְ
וּמִסְתּוֹכֵב בְּמַחְשְׁבוֹת, וּכְמוֹ-כֵן יֵשׁ עוֹד אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת נַפְשׁוֹת כְּמוֹךְ,
שְׂמַבְחוּץ אֵתָה נִרְאָה כְּאִישׁ נוֹרְמָלִי, בְּעַל-הַבַּיִת חָשׁוּב, שֵׁישׁ לוֹ
חַנוּת, אֲבָל מֵה שְׂבַפְנִימִיּוֹת נַפְשָׁךְ נַעֲשֶׂה, זֶה לֹא יוֹדֵעַ רַק הַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ וְהַצְדִּיק.

וְעַכְשָׁו, כְּשִׁנּוֹתָנִים לְאָדָם כְּזֶה אֵינָה סֶפֶר, וּמוֹצֵא שֵׁם הַתְּחִזְקוֹת
וְסַפּוּק רַב לַחַיּוֹת, וְהוּא חוֹזֵר מִמְּחַשְׁבֵּתוֹ הֶרְעָה, וְלֹא דִי שְׁחוֹזֵר בּוֹ,
אֲלֵא גַם חוֹזֵר בְּתַשׁוּבָה אֲמֵתִית, וּמִתְחִיל לְהַתְמִיד בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
עַד שְׁזוֹכָה לְסִים מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ וְכוּ' וְכוּ', וְכָל הַחַיִּים

יח אֲשֶׁר ה' דש בנחל

שְׁלוֹ מִשְׁתַּנִּים לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, מִהֶפְוֶה אֶל הֶהפְוֶה, כִּידוּעַ לִידוּעִים מִזֶּה, וְגַם אֶתָּה בִּינִיָּהֶם.

עֲכָשׁוּ אֲשֶׁל אֹתָךְ: הֵישׁ עוֹד צְדָקָה גְדוֹלָה יוֹתֵר מִזֶּה?! הֲלֹא לְעֵנִי שְׂאִין לוֹ לֶאֱכַל אוֹ בְּגָד לְלַבֵּשׁ, אוֹ יְשִׁיבָה וְתִלְמוּד תּוֹרָה וְכוּלָּל וְכוּ' וְכוּ', כָּל אֶחָד מִבֵּין, וְתַכְנִס בְּכָל בַּיִת אוֹ בַּיִת-הַכְּנֶסֶת וְתִדְפֵק עַל הַבִּמָּה: "רְבוּתִי, יֵשׁ כָּאֵן יְהוּדֵי שְׂצָרִיךְ לֶאֱכַל אוֹ בְּגָד לְלַבֵּשׁ", תִּכְרַח-יִמָּיד כָּל אֶחָד יִתֵּן מִשְׁהוֹ, כִּי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם, נִתְבָּעִים וְנוֹתְנִים. אֲבָל כְּשִׁילְכוּ וַיִּסְפְּרוּ שֵׁשׁ אֶחָד אוֹ עֲשָׂרָה, אוֹ מָאָה, אוֹ אֶלֶף וְכוּ' וְכוּ' נִפְשׁוֹת הַמְדַכְּאוֹת בִּיסוּרֵי הַנֶּפֶשׁ, וְהַמְצָפוֹן מַעֲיֵק לָהֶם מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁנִּפְלוּ כָּל-כָּף בִּיאֹוֶשׁ וּבַעֲצָבוֹן, וְרוֹצִים לְהִרְגֵּ אֶת עַצְמָם, כְּמוֹ אֶתָּה בַּעֲצָמָךְ, וְנִבְקַשׁ אִיזוֹ צְדָקָה בַּעֲבוּר זֶה, אֶתָּה יוֹדֵעַ מִה יַעֲנֶנִי? "אֵי, זֶה שְׂקָר! אֵי, אֶתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לָךְ פְּרִנָּסָה חֲדָשָׁה! אֵי, אֵין דְּבַר כְּזֶה! אֵי, שִׁילְכוּ אֶל בַּיִת מְשֻׁנְעִים!" וְכַדוּמָה כָּל אֶחָד יָבוֹא עִם תְּרוּחַ אַחֵר. וְאֵנִי כָּבֵר מְלַמֵּד בְּנִסְיוֹן בְּדַבָּר זֶה יוֹתֵר מִמְּעֻשָׂרִים שְׁנָה, אֲשֶׁר אֶפְלוּ שׁוֹם בְּרִיָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֵין לוֹ מִשְׁגַּבְּזָה.

וְעַל דְּבַר זֶה נִבְנָה חֲדָרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם בְּמִסְרֵי נֶפֶשׁ הַכִּי חֲזָקָה, וּלְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּזִיל הַזּוּל, הַעֲקָר רַק שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.

וּמָה שְׂאֵנוּ סוֹכְלִים בַּעֲבוּר זֶה, רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בַּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, כְּמָה מְרִיבוֹת וּמְחַלְקֵת וְעֵלְבוֹנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים יֵשׁ לָנוּ מִזֶּה. הֲלֹא אֶפְלוּ אֵלֵינוּ הַיְחִידִים הַבוֹדְדִים, שְׁגַם-כֵּן מְדַפְּיִסִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵם גַּם-כֵּן מִתְלַמְּדֵינוּ, שְׂאֵנְחָנוּ הַכְּנֶסֶנוּ בְּהֵם אֶת הַדַּעַת הַזֶּה, כִּי רַק זֶה הִיסוּד בְּדַעַת רַבֵּנוּ ו"ל.

וּמָה שֶׁהֵם חוֹלְקִים עֲכָשׁוּ עָלַי, כִּי רוֹצִים לַעֲשׂוֹת פְּרִנָּסָה מִסְפְּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְלִקְחַת פִּי שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה וְכוּ', וְאֵנְחָנוּ שְׂבָרְנוּ לָהֶם אֶת הַשּׁוֹק לְגַמְרֵי, כִּי אֵנְחָנוּ מְפִיזִים לְכָל עוֹבֵר וְשָׁב בַּעֲבוּר כְּמָה פְּרוּטוֹת מִמֶּשׁ בַּחֲנָם, וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם שִׁיָּצְאוּ כְּנִגְדָנוּ. וְתַהֲלָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ,

אין אָנוּ מתַּפְחָדִים כָּלֵל! אַדְרָכָה, כֹּה יוֹסִיף הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, שְׁנוּכֵל לְהִרְחִיב אֶת גְּבוּלָנוּ בְּכֹל הַבְּחִינּוֹת.

וּבְדָבָר זֶה אֵין לְשׁוּם בְּרִיָּה שׁוּם הַשְׁגָּה כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אֵין עָלֵינוּ לְקַטְרֵג עָלֵיהֶם כָּלֵל, רַק יִהְיֶה לָהֶם אֲשֶׁר לָהֶם, וְאֲנַחְנוּ גַלְף וּנְשֵׁרֵת אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּהַדְּפָסֶת וְהַפְּצַת סִפְרָיו וְדַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְנִקְיָם תַּלְמִידִים הַרְבֵּה, וְנִצְיֵל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵרַדַּת שַׁחַת, אֶף שִׁיזְרְקוּ עָלֵינוּ אַחֲרֵי-כֵן אֲבָנִים, וְיִתְחַצְּפוּ נִגְדָנוּ וְכוּ', בְּרוּךְ ה' זֹו הַצְּלַחְתָּנוּ וְזֹו מְדַרְגָּתָנוּ וְזֹו יְשׁוּעַתָּנוּ, וּבְשִׁבִיל זֶה אָנוּ זוֹכִים כָּל-כֵּף.

וְעַכְשָׁו אֲלָמַד עִמָּךְ עוֹד צְדָקָה אַחַת, שְׂאִין לָךְ בָּהּ שׁוּם מַשְׂגַּח, וְעַל-כֵּן יֵצְאוּ עֵינֶיךָ מֵרֵאשִׁיף, וְכַמְעַט שְׁנִשְׁתַּגְּעַתָּ בְּעֵבֹר זֶה... וְהוּא יַעַן כִּי לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֵה לְדַעַת מַעֲלַת צְדָקַת הַהַדְּפָסָה וְהַפְּצָה, וּלְהַפִּיץ בְּזוּל גְּדוּל אֵצֶל כָּלֵלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד נוֹתֵן לְמָקוֹם שְׁלִבּוֹ חֶפֶץ — זֶה לְתַלְמוּד תּוֹרָה בְּרִסְלָב, וְזֶה לְיִשִּׁיבַת בְּרִסְלָב, וְזֶה לְכוּלָּל בְּרִסְלָב, זֶה לְבִנּוֹת עִיר וְקַרְיָה, וְזֶה לְקִנּוֹת מִטּוֹת וְשִׁמְיכוֹת וְכוּ', וְזֶה לְקִנּוֹת אֵינָה מְלַבּוֹשׁ כְּבוֹד בְּעֵבֹר תַּלְמִיד חָכָם, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן טו): הַמְּלַבּוֹשִׁין שְׁעוֹשִׁין לְצַדִּיק, כָּל מְלַבּוֹשׁ יֵשׁ לוֹ סְגָלָה בְּפָנָיו עֲצָמָה לְכַפֵּר, עֵינַי שָׁם; עַד שֶׁאֲפִלוּ לְקִנּוֹת לְתַלְמִיד חָכָם וְצַדִּיק מְכַנְּסִים מְכַפְּרִים, כַּמּוּבָא (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כג): הַמְּכַנְּסִים מְכַפְּרִים עַל גְּלוּי עֲרִיּוֹת, עֵינַי שָׁם; וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵין, חֵלֶק א', סִימָן מב): מִי שְׁעוֹשֶׂה לְבוֹשׁ נְאִה לְצַדִּיק, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתְּקִים הַדֵּינִים, עֵינַי שָׁם; הָרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ, גְּדַל מַעֲלַת מִצְוַת צְדָקָה שֶׁל לְקִנּוֹת מְלַבּוֹשִׁים לְצַדִּיק אוֹ תַלְמִיד חָכָם.

וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׂאִינוּ זוֹכֵה לְהִבִּין אֶת גְּדַל הַמְּצִוָּה שֶׁל הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה, רוֹצֵה עַל-כָּל-פָּנִים גַּם לְקַיֵּם מִצְוָה זֹו שֶׁל לְקִנּוֹת מְלַבּוֹשִׁים, בְּשִׁבִיל זֶה צְרִיכוֹת לְצֵאת עֵינֶיךָ מֵרֵאשִׁיף, עַד שֶׁתִּשְׁתַּגְּעַ לְגַמְרִי; הֲלֹא הוּא רוֹצֵה לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּפִשְׁיטוֹת, שֶׁהַמְּכַנְּסִים מְכַפְּרִין עַל עֲרִיּוֹת, וְכֵן כָּל מְלַבּוֹשׁ יֵשׁ לוֹ סְגָלָה אַחֲרֵת לְכַפֵּר, וְעַל-כֵּן מֵה וּלְמָה לָךְ לְהִתְעַרֵב בְּעֵנְיָנוּם שְׂאִינָם שְׂיָכִים לָךְ; וְכֵן מֵאִין אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהוּא

אינו מוזיל גם את כספו להדפסת והפצת ספרים מספרי רבנו ז"ל.

ועל-כן איני יודע למה אתה מתערב תמיד בדברים שאינם שיכים אליך כלל, כל בר ישראל צריך לילה כפי דרכו וכפי חשקו וכסופיו בעבודת השם יתברך, ולא יסתכל על אחר כלל, ואין לשום ברך רשות להתערב במעשה אחרים, כל אחד מאנשי שלומנו צריך לראות שלא יטעה את עצמו.

לדעתי, ראה להתחיל מחדש להתבודד עמו יתברך, פי לאחרונה אתה מראה סימני שטות, ומעשיך המבלבלים מראים על פנימיות מחשבותיך וכו', אף אחד לא מבקש ממך שתלך ללוות כסף, אדרבה, רבנו ז"ל הקפיד מאד על דבר זה, לא להיות בעל חוב כלל, ומכל שכן על דברים זרים שנכנסו לך בראשך.

כשאתה בא ושואל, אומרים לך: צריכים ספרים ללמד, צריכים מטות וכו' וכו', אבל אף אחד לא בקש ממך שום דבר, אתה דוחק את עצמך לתן, בודאי הטוב בעיניך עשה, אבל לא להתערב במעשה אחרים, ומכל שכן לא להסתפל על אחר בעין רעה, רחמנא לצלן, העוקרת את האדם לגמרי משני העולמות. על-כן כלך מדרך זו, ותמשיך על עצמך הארת המשיח, שהוא טוב עין, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נב), אשר אל זה זוכים רק על-ידי שמרגיל את עצמו להסתפל רק על החיות אלקות שיש בכל דבר, עין שם.

והשם יתברך יאיר את עינינו במאור תורתו. והיה טוב לך להתחיל ללמד בהתמדה רבה ובתשוקה עצומה ששה סדרי משנה, שהם בדמות מקל, המפה ומכניע את שגעון האדם שנכנס בו.

הדורש שלומך...

יש מאמר החכם: "אל תהיה כעוף שרואה הגרגירים ואינו רואה הרשת"; עדין לא את הכל אתה יודע, יש לך עדין הרבה הרבה מה ללמד.

אֲשֶׁר   ה' שֶׁה   בְּנַחֵל   כֹּא
ה' שֶׁה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְכָל־לַיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
"חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים, דֵּי בְּכַל אֲתֵר
וְאֲתֵר, הַזֶּה"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! זֶה הַיּוֹם שְׁקוּיֵנוּ לוֹ, זֶה הַיּוֹם שְׁחַכְּנוּ לוֹ,
הַיּוֹם הַתַּחִּיל חֹדֶשׁ אֱלוֹל, שֶׁהֵם יְמֵי רַחֲמִים וַיְמֵי רְצוֹן, שְׁאֵז נִפְתָּחִים
הַשָּׁמַיִם וְהַיְכָלוֹת כָּאֱלוֹ שֶׁהָיוּ סְגוּרִין כָּל הַשָּׁנָה, כִּי מְאִירִים אֶז הֵי"ג
מְכִילִין דְּרַחֲמֵי בְּקַבִּיעוֹת כָּל הַיּוֹם, מֵה שְׁמַאִיר רַק בְּעַת רְצוֹן בְּעַת
פְּתִיחַת הָאָרוֹן כָּל הַשָּׁנָה.

וְעַל-כֵּן רָאוּ לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָנִים וְאֵל תְּבַלּוּ אֶת הַזְּמַן בְּהֶבֶל וְרִיק,
רַק לְהַכִּין אֶת עַצְמְכֶם כָּל הַחֹדֶשׁ, בְּאִפְּן שְׁתּוֹכְלוּ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי רַבְּנוּ
ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, בְּעַת הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ, בְּאִפְּן אַחַר
לְגַמְרֵי. כִּי כָּל קֹדֶשׁה מְאִירָה לְאָדָם רַק כְּפִי הַתְּכַנְנָה אֵלֶיהָ, וְעַל-כֵּן
רָאוּ לְהַכִּין אֶת עַצְמְכֶם אֶל הַיּוֹם הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "זֶה הַיּוֹם תַּחֲלַת
מַעֲשֵׂיךָ", וְתִקְבְּלוּ אֶת פְּנֵי רַבְּנוּ ז"ל עִם כַּמָּה וְכַמָּה סִיּוּמִים שְׁתִּזְכּוּ
לְסִיּוּם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַדְרַגָּתוֹ וְשִׁכְלוֹ וְהַבְּנָתוֹ, זֶה ד' פְּעֻמִּים
תְּהִלִּים, זֶה כָּל הַשָּׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְזֶה כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְזֶה
כָּל הַתְּקוּנִים, וְזֶה כָּל הַ"עֵין יַעֲקֹב" וְכוּ' וְכוּ' כָּל אֶחָד כְּפִי יְכַלְתּוּ.
וְהַעֲקֵר — תִּשְׁמְרוּ עַצְמְכֶם מֵרַבּוּי אוֹר, שְׁזֶה יִגְרַם שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
אַחֲרֶיךָ שׁוֹם דְּבַר.

נָא וְנָא לְדַבֵּר בְּקַבִּיעוֹת עִמוּ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁכָּל הַיָּמִים הָאֵלוּ
הֵם עַת רְצוֹן, וְעַל-כֵּן בְּנֹדָאֵי תְּקַבְּלֵנָה תְּפִלוֹתֵיכֶם לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן.
וְתִרְבוּ בַּצְּדָקָה בְּיָמִים אֵלוּ. וְכֵן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד מֵה אֲתֵם אוֹכְלִים,
וְאִיךָ אֲתֵם אוֹכְלִים, שְׁלֹא תִהְיֶה שׁוֹם שְׁאֵלָה, חַס וְשְׁלוֹם, בְּכַשְׁרוֹת
הָאֲכִילָה. וְכֵן שְׁלֹא תִהְיֶה הָאֲכִילָה כְּדֶרֶךְ רַעֲבָתָן, חַס וְשְׁלוֹם. וְשְׁלֹשָׁה
דְּבָרִים אֵלוּ הֵם תְּקוּן הַבְּרִית, הַיְנוּ: קֹדֶשׁת הַדְּבִיר וְהַלְשׁוֹן — לְדַבֵּר
הַרְבֵּה עִמוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְרַבּוֹת בַּצְּדָקָה, וְלִשְׁמֹר אֶת הָאֲכִילָה, מֵה וְאִיךָ

כב אֲשֶׁר ה' שֶׁה בַּנְחָל

הוא אוכל, וזוהי המצנה של נתינת הזרוע והלחיים והקבה אל הכהן, וזכו לזה בשכר שפנתס הכניע את תאות נאוף, כמו שפרש רש"י ז"ל: הזרוע זהו היד, הלחיים עם הלשון והקבה, והכל מרמזים כנגד מלחמת פנתס שהכניע את זמרי, עין שם.

ויש לומר, שזה סובב על כל אחד ואחד, כי התורה היא נצחית, ושנית לכל בר ישראל, וכל אחד נקרא כהן, ועל-כן אלו השלש מתנות שיקות בעבודה אצל כל אחד ואחד, שצריך לקבל בכל יום את השלש מתנות אלו: הזרוע זה נגד היד, להרבות בצדקה, והלחיים כנגד הלשון, להרבות בתפלה, והקבה כנגד האכילה, לשמר את פשרות האכילה, ואיך שאוכלים, וכדוע לנו איך רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד, שנאכל בדרך ארץ גדול.

והשלשה אלה הם תקון הברית, כי הם מרמזים נגד מלחמת פנתס עם זמרי, ועל-כן תהיו נוהרים בשלשה אלה כל החדש הזה.

עליכם לדעת, כי בחדש הזה יש הרבה הרבה לעשות, ועל-כן ראו לא לבלות את הזמן היקר, רק תראו בעצמכם לשמר את הזמן היקר, אשר אי אפשר לקנותו בשום ממון שבעולם, כשכבר פורח. והעקר שתמרו מהתלבשות הבעל-דבר במצוות, שלא יבוא איזה נחש וינשף אתכם בנכלי ערמומיות ארסו הרע שבפיו הטמא, רק — או שתרבו עם הלשון בתורה ובתפלה, או שתרבו לאסוף צדקה, כי דרוך לילך בה בעבור צדקה, הוא תקון הברית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסד; ובחלק ב', סימן פז); או שתשמרו על בריאות גופכם לאכל דיקא וכן לישן כפי הצורך, ויותר מזה אל תניחו את עצמכם להתבלבל משום בריה שבעולם, יהיה איך שיהיה.

עליכם לדעת, כי בשום אפן שבעולם אי אפשר לקבל מרבנו ז"ל, רק על-ידי העצה והסוד שגלה לנו על-פי "אחד היה אברהם", שלא הסתפל על שום בריה שבעולם המונעת אותו, בין על משפחתו, ומכל שכן על אחרים כלל, כי אחרת יכולים לפל בפח יקוש. ובפרטיות בעתים הללו שכל הדיוט נעשה ראש, וכל נואף שעשה מעשה זמרי בסתר, מבקש אחר-כך שכר כפנתס, לומר דעות

כָּאֵלוֹ הוּא פְּנִחָס, וּבְאֵמַת רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה בְּעֵתִים הַלְלוּ.

וְעַל-כֵּן אֶתֵּן לָכֶם כָּל־גְּדוּל, כְּשֶׁרַק רוֹצִים לְהִיזוּ אֶתְכֶם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה מִהַתּוֹרָה, הֵן בְּפִרוּשׁ וְהֵן בְּרִמְזוֹ, הֵן בְּהַלְבָּשָׁה וְהֵן בְּכָל אִפֶּן שִׁיְהִיָּה, תִּכְף-וּמְיָד תִּדְעוּ שֶׁזֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּעֶצְמוֹ, וְצָרִיכִים לְכַרַח מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מֵאֵשׁ בּוֹעֵר. וְאִף שֶׁיָּבֹא בְּכָל מִינֵי הַתְּלַבְּשׁוֹת כָּאֵלוֹ אֵין זֶה נִקְרָא לְמוֹד, אוֹ לֹא כִּי צִוָּה רַבֵּנוּ ו"ל וְכוּ' וְכוּ' וְכִדּוּמָה פְּתוּיִים וְשִׁקְרִים כָּאֵלוֹ, תִּכְף-וּמְיָד תִּדְעוּ שֶׁזֶה נִחַשׁ מִסֵּכֵן הַרוֹצֵה לְעַקֵּר אֶתְכֶם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. הֲלֹא כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת עֶצְמוֹ הַיָּטֵב הַיָּטֵב, וְיִזְכֹּר מַה כָּבֵר עָשָׂה בְּשִׁבְלֵוֹ הַסֵּדֶר-הַרְרָה-הַלְמוּד, וְאֵל מַה זָכָה עַל יָדוֹ. וְעַל-כֵּן תִּכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאֶחָד רַק פּוֹתֵחַ פִּיּו הַטָּמֵא נֶגֶד זֶה, תִּדְעוּ שֶׁהוּא שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְתִבְרַחוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הָעֵקֶר הוּא רַק לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַמְקַשְׂרֵת וּמְדַבְּקֵת אֶת לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּמְטַהֲרֵתוֹ מִכָּל מִינֵי כְּתָמִים.

וְרַבֵּנוּ ו"ל הַשְּׁתוֹקֵק מְאֹד מְאֹד לְהַכְנִיס בְּהָעוֹלָם פְּשֻׁטוֹת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט): נִכְסֵפְתִּי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל הָעֲשִׂיָּה, שִׁיְהִיָּה חַיִּיב עַל כָּל אֶחָד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם כֶּךָ וְכֶךָ, עֵינֵי שָׁם; וְגַם הוּא הַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד וְטִיֵּל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה תְּמִיד, אִף בְּעַת חֲלִיוֹ הַקָּשָׁה, כְּמוֹבֵא בְּשִׁבְחֵי הַקְּדוּשִׁים בְּ"שִׁבְחֵי-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן".

וְעַל-כֵּן אֵל תֵּאָבֹד וְאֵל תִּשְׁמְעוּ לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבְכַפְרֻטִיּוֹת עֲכָשׁוּ בִימֵי אֱלֹהִל, וְתִלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַקָּל וְהַנְּעִים שֶׁהַדְּרִיךְ אוֹתֵנּוּ רַבֵּנוּ ו"ל, וְתִשְׁמְרוּ אֶת עֶצְמְכֶם מֵאָרֶס הַנְּחָשׁ.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! זְכְרוּ הַיָּטֵב כָּל מַה שֶּׁנִּדְבַּר בֵּינֵינוּ בְּכָל יוֹם יוֹם, וּבְכָל שַׁבָּת יוֹם טוֹב, מְדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְתַחְקִקוּ אֶת זֹאת עַל לִוַח לְבַבְכֶם, וְתִרְאוּ לְהִיּוֹת שְׂמִיחִים וְעֲלִיזִים עַל נַעַם חֲלֻקְכֶם, שְׂזִכִּיתֶם לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר שְׂמַחָה זוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמַחוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מַה הֵינּוּ עוֹשִׂים, אִם, חַס וְשָׁלוֹם, גַּם-כֵּן הֵינּוּ מִתְנַגְּדִים עֲלֵיוֹ?!

כד אֲשֶׁר ה' שוּ בַּנְחַל

ועל-כן כְּשֶׁסָּבַב הַשֵּׁם יְתַבָּרַךְ בְּחֶסֶד חֲנֹם, שְׁאַתֶּם זֹכִים לְהִיּוֹת
בְּחֶדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וּלְהִסְתַּוְּפֵף בְּהִיכְלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד, "הֵיכַל-
הַקִּדְשׁ" שְׁבוּנָה רַבְּנוּ ו"ל (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט); רְאוּי לְכֶם
לְשִׁמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ה' שוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אֱלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחוֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אֵת דְּרִישַׁת שְׁלוֹמְךָ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי מִהַבְּחוֹר הַיְקָר ... גַּרוּ
יְאִיר. וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמֵחַ שְׁאַתֶּה מִמְּשִׁיךְ בְּאַמִּירַת גְּמָרָא, מִי יִתֵּן
שְׁתַּזְכֶּה לְסִיִּים אֵת כָּל הַש"ס, וְאֵז תִּמְצָא אֵת בַּת זִוְגָךְ וְתַעֲבֹר עַל
הַכֹּל.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, כִּי אֵין זֶה
עֲצָה לְפַל כָּל-כֶּף בְּדַעְתּוֹ מִכָּל דְּבָר, וְרַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ, אִם הִיָּה לָנוּ
אֶחָד שְׁיֵאמֵר לוֹ: "אֲחֵי חֲזוּק", הִיָּה רֵץ מְאֹד מְאֹד, וְהִיָּה מְזַדְּרֵז יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, הִיָּנוּ אֵף שְׁאַנּוּ יוֹדְעִים שְׁרַבְּנוּ ו"ל הִיָּה זְרִיז מְאֹד מְאֹד
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה
לְהִשָּׁאִיר לָנוּ הַשְּׂאֲרָה נְצָחִית כְּזוֹ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הוּא אָמַר, שְׂאֵם
אֶחָד הִיָּה אוֹמֵר לוֹ דְּבוֹר אֶחָד: "אֲחֵי חֲזוּק"! הִיָּה מְאֹד מְאֹד מְזַדְּרֵז
יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמִכָּל שְׁפָן וְקַל וְחֲמֹר בֵּין בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֲמֹר אֵיךְ אָנוּ
צְרִיכִים לְאֶחָד שְׁיִחֲזוּק אוֹתָנוּ תְּמִיד, וְיֵאמֵר לָנוּ: "אֲחֵי חֲזוּק, אֲחֵי
חֲזוּק!" וּבִפְרָטִיּוֹת לְבַחֲוִרִים אֲמֻלָּלִים הַשְּׁבוּרִים כְּחֶרֶס הַנִּשְׁפָּר מִכָּל
מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְקָשָׁה לָהֶם לְמַצָּא אֵת בַּת זִוְגָם, וּמָה שְׁעוֹבֵר
עֲלֵיהֶם בְּעֶצְמָם וְכוּ' וְכוּ', כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֵת נִגְעֵי לְבָבוֹ
וּמִכְאוּבָיו, אֵיךְ צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְשַׁמֵּעַ תְּמִיד: "אֲחֵי חֲזוּק! אֲחֵי
חֲזוּק!"

אֲשֶׁר   ה' שז   בַּנְחַל   כה

וּבְאֵמַת מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁקְד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, מִמִּילָא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַכְּרוֹז: "אֲחֵי חֲזוּק, אֲחֵי חֲזוּק!" וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְהִתְמַד מְאֹד מְאֹד בְּלַמּוּד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְשֵׁם נִזְכָּה לְמִצְא מְרַגּוּעַ לְנַפְשָׁנוּ.

אֶקְוֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁעוּד מְעַט תִּשְׁמַע בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת, הַעֲקָר אַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, וְהִתְמַד בְּלַמּוּד גְּמָרָא כְּפִי שְׁנַדְבָּר בִּינֵינוּ.

וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יִתֵּן לָנוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתָקָה, וְיִשְׁפַּע אֹר וְחַיִּים וּגְאֻלָּה לְכָל־לַיּוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' בְּאִלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה לְהַבְּחֹר הַחֲתָן הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר הַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.

אֶת דְּרִישַׁת שְׁלוֹמָךְ קִבַּלְתִּי מִחֲבָרְךָ, גֵּרוֹ יֵאִיר.

וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַבְּשׂוּרָה טוֹבָה, שְׁבַעֲזַרְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זְכִיתָ לְחֻטֵּף בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִהְיוֹת עַל צִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן יצ"ו, וְכֵן נַעֲשִׂיתָ חֲתָן, אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל אֶת גִּדְּל שְׂמַחְתִּי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת בְּקִשְׁתִּי שְׁבַקְשְׁתִּי מִמֶּךָ, וְאֶת הַתְּנָא שְׁעִשְׂיָנוּ, שְׂתִּזְכָּה לְסִיִּם אֶת כָּל הַשִּׁס כְּסִדְרָן, וְהִנֵּה אַתָּה רוֹאָה, שְׁבַחֲסִדּוֹ יִתְבָּרֵךְ עוֹד בְּאַמְצַע, כְּכֹר זְכִיתָ לְהַנְשִׁיעַ, אֲז רְאֵה עַל-כָּל-פְּנִים עַד זְמַן הַחֲתָנָה שְׁלָךְ לְסִיִּם אֶת כָּל הַשִּׁס. וְדַבֵּר זֶה אֵל יִהְיֶה נֶקֶל בְּעֵינֶיךָ. וּמְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ז"ל, מִי שְׂזוֹכָה לְסִיִּם אֶת כָּל הַשִּׁס, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ צָלֵם אֱלֻקִּים.

בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בָּא,

כו אֲשֶׁר ה' שח בַּנְחָל

וְעֲלִינוּ לְהַכִּין אֶת עֲצָמֵנוּ בְּהִיאֵךְ אֲנַפִּין' נְבֵא לְפָנָיו. וְהָיוּ הַרְבֵּה מְאֹנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיוּ רְגִילִים לְהִבְיֵא לְרַבְּנוּ ז"ל מִתְּנֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה: זֶה סִיּוּם ש"ס, זֶה סִיּוּם שְׁלַחַן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רָאָה גַם-כֵּן לְהִבְיֵא מִשְׁהוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְרַבְּנוּ ז"ל.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רָאָה לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָהּ עֲרֵבוֹת נְעִימוֹת זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַכָּהּ, שֶׁתִּזְכֶּה לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה.

כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ה' שח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֶת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ד' בְּאֵלּוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח לְנִצָּחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְפָדְיוֹן נִפְשׁ — לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי כַּמָּה פְּעָמִים. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִמְתִּיק מִמֶּךָ הַדִּינִים, וְיִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתִהְיֶה יְרֵא שְׂמִים אֲמַתִּי.

אָחִי, אֶהוּבִי! הַשְּׂמֵר מְאֹד מְאֹד בְּמִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ וְהִדְגִּישׁוּ, שֶׁמִּצְוָה זוֹ הִיא תְּמוּרָה שְׁבַח־מִוֹרוֹת (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'), וְאָמְרוּ (תְּנֵא דְּבִי אֵלֶיהוּ רַבָּה, פָּרָק כז): כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ שֵׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְבַקֵּשׁ מִן הָאָדָם רַק שְׂיִכְבֵּד אָב וְאִם. וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי כג): גְּדוּל הוּא כְּבוֹד אָב וְאִם, שֶׁהַעֲדִיפֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר מְכַבְּדוֹ, שְׂבַכְבּוֹד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְאֻמֵּר (מִשְׁלִי ג, ט): "כִּבֵּד אֶת ה' מֵהַנְּוֶךְ", אִם יֵשׁ לְךָ אֶתְּהָ חֲבִיב, וְאִם לָאוּ אֶתְּהָ פְּטוּר, אֲבָל בְּכְבוֹד אָב וְאִם נְאֻמֵּר (שְׁמוֹת כ, יב): "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", אֲפֹלוּ אֶתְּהָ מִסְבָּב

אֲשֶׁר   ה' שט   בְּנַחֵל   כז

עַל הַפְתָּחִים. מְכַל זֶה אָנוּ רוֹאִים, אֵיךְ שֶׁהַקְּפִיד וְהַחֲמִיר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עַל כְּבוֹד אָב וָאֵם. וְעַל-כֵּן, אֶהְיֶה בְּנִי! רְאֵה לְקַיֵּם
בְּשִׁלְמוֹת מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וָאֵם, וְתַצִּית אוֹתָם וְתִשְׁמַע בְּקוֹלָם, וְתַכְנִס
אֶל תּוֹךְ יְשִׁיבָה וְתִלְמַד שָׁם.

וְרְאֵה לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךְ, שֶׁתֹּאכַל וְתִישֵׁן דִּיקָא,
וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמֶיךָ מְכַל מִיַּי דְּמִיּוֹנוֹת וְשִׁגְיוֹנוֹת הַיִּצָּר, אֲשֶׁר רַק הוֹרֵם
אֶת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

אוֹדוֹת בִּיאָתְךָ לְכָאן, עֲדִין תַּחֲכָה. אִם יִרְצֶה הַשָּׁם, אַחַר סְכוּת,
אֲנִי נוֹסֵעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אִם יִתֵּן הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ אֶת הַחַיִּים, וְעַל-כֵּן
רְאֵה לְחַכּוֹת לִי עַד בּוֹאֵי שָׁם.

וּמַחֲמַת הַטְּרָדוֹת אֶקְצָר.

רְאֵה לְצִיַּת אֶת הוֹרֵיךְ, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד בְּכַבּוּדָם, וּבְזָה
שֶׁתַּעֲשֶׂה לָהֶם נַחַת-רוּחַ, תַּעֲשֶׂה נַחַת-רוּחַ לְהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' שט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצֵאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסִדְר שׁוֹפְטִים, ד' בְּאֵלּוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב.

אֶקְנֶה לְהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ שְׁבַעֲלֶיךָ הַיָּקָר שְׁתֵּה אֶצְלָנוּ הַרְבֵּה מְבָאָר
וּמַמְעִין הַתּוֹרָה שְׁנוּבֵעַ פֶּאן בְּבֵית מְדֻרְשָׁנוּ. וּמִזֶּה יִצָּא טוֹבָה גַם לָךְ,
בְּעִזְרַתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי כָל הַבֵּית יִתְהַפֵּךְ לְהַתְנַהֵג בְּדֻרְךָ אֶהְיֶה וְהִבְנֶה.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת דף יז): נָשִׁים בְּמֵאֵי זִכְיָן?
בְּאֶקְרוּיֵי בְּנֵיהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, שְׁמוּלֵיכִים אֶת הַבָּנִים לְבֵית-הַמְדֻרָשׁ
לְלַמַּד תּוֹרָה, וּבְאֶתְנוּיֵי גְבַרְיֵיהוּ בִּי רַבָּנָן, וְעוֹזְרִים לְבַעֲלֵיהֶן שִׁילְכוּ
אֶל הַחֲכָמִים לְלַמַּד תּוֹרָה, וְנִטְרִין לְגַבְרֵיהוּ עַד דְּאָתוּ מִבֵּי רַבָּנָן,

כח אשר ה' שי בנחל

ממתינות לבעליהן ונותנות להם רשות ללקח וללמד תורה בעיר אחרת, עין שם.

ובחסדי השם יתברך, זכית לקיים זאת, ובשכר זה אני מקנה, שכל הרוח ישמנה, בעזרתו יתברך, בביתכם.

והעקר — שעליך לעזור לו לבעלך הרבה, כי הוא בטבעו רגיש, וכשאת תראי לו פנים שוחקות, אז כמים הפנים אל הפנים, פן תראי חזרה, כי אשה בנקל יכולה להפוך לב בעלה, ובפרטיות אם יש לה רק מעט סבלנות, אזי נשתנה הבית לגמרי.

נא ונא ראו שישרה ביניכם תמיד שלום ואהבה, אשר מאד מאד הקפיד על זה רבנו ז"ל, וכך למד אותנו לכבד את האשה מאד (עין שיחות הר"ן, סימן רסד), וממילא יהיה גם ההפוך, שהאשה תכבד את בעלה, אשר זהו עקר השלמות, כששני הפכים משתווים יחד.

השם יתברך יעזור לכם לגדל את בניכם, וגם שיהיה לך הולדה בנקל, בעזרתו יתברך.

הדורש שלומכם...

ה' שי.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ה' באלול ה'תשמ"ג.

שלום רב להאברהם היקר לי מאוד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך עם המאה דולר להדפסה — לנכון קבלתי, ותשואות חן לך על זה.

אשריך, שיש לך חלק ונחלה בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, ובפרטיות אתה, שכבר כל-כך נתלכלכת בכל מיני פגמי הברית בחיך, בודאי עקר תקונך — להפיץ את ספרי רבנו ז"ל.

אֲשֶׁר   ה' שִׁי   בְּנַחֵל   כֹּט

וְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַכֶּסֶף לֹא לְבַזְּבוֹז אוֹתוֹ, כִּי מַעוֹת הַהֶפְצָה
הֵם שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וּבְכֶסֶף אֲסוּר לְשַׁחַק כָּלֵל, כִּי יָכוֹל לְקָרוֹת בְּדִיּוּק
כְּמוֹ שֶׁקָּרָה לְתַלְמִידוֹ ר' שְׁמַעוֹן ו"ל, שֶׁהִשְׁתַּמֵּשׂ עִם הַכֶּסֶף, וְהִצְרִיף
לִילָף לְגָלוֹת כְּמָה שָׁנִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. עָלֶיךָ לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ,
שֵׁישׁ לָךְ חֶלֶק כָּל-כֶּף גְּדוֹל בְּעֶסֶק הַהֶדְפָּסָה וְהַהֶפְצָה, וְאַתָּה מִתְעַסֵּק
עִם הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָּפִי רַבּוּי עֲוֹנוֹתֶיךָ וּמַעֲשֵׂיךָ הַמְּלַכְלָכִים
וְכוֹ', מִי יוֹדֵעַ כְּמָה שָׁנִים הִיָּה לִוְקַח, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶפְלוֹ פָּגָם
אֶחָד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן פָּגָמִים מְרַבִּים כְּאֵלוֹ וְכוֹ' וְכוֹ'. וּבְזֶה שֶׁאַתָּה מִזְכֶּה
אֶת הַרְבִּיּוֹת, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַר צִאתָךְ וּבּוֹאָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם,
וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל בַּחַיִּים חַיּוֹתֶיךָ.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה, וּבְפִרְטִיּוֹת בֵּין אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּלְכְּדוּ
בֵּינֹת לְעַרְב־רַב, שֶׁשֵּׁם הוּא מְקוֹם מְלַכְדָּת, לְלַכְּדֵי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל
עַבּוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיכוֹת דְּמַיִם מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי־דוּעַ
לְמִי שֶׁכָּבַר נָפֵל בְּפִחַ יְקוּשׁ הַהוּא, כִּי עוֹקְרִים מֵהָאֱמוּנָה לְגַמְרִי,
וְתוֹלִין הַכֹּל בְּ"כַחֲסִי וְעֵצֶם יְדֵי עֲשָׂה לִי אֶת הַחֵיִל הַזֶּה", וְעוֹבְרִים עַל
כֹּל מִיַּיִן זְנוּת וְנֹאוֹף, וְנִעְשָׂה הַפֶּקֶר אֶצְלָם גִּפְשׁ הָאָדָם.

וְעַל-כֵּן בְּעַבּוּרָם מִצְּנוּה רַבָּה לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כּוֹלֵי הָאֵי
וְאוּלַי תִּזְכֶּה לְהִצִּיל אֶפְלוֹ גִפְשׁ אַחַת. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַפְיֵץ בֵּינֵיהֶם
אֶת הַסְּפָרִים.

אוֹדוֹת לְתַן שֵׁם לְתִינּוֹק אוֹ לְתִינּוֹקָת, כְּבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ תְּנַחֲוּמָא, פֶּרֶשׁת הָאֲזִינּוּ) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים לֵב, ז): "זָכַר
יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדוֹר", לְעוֹלָם יְבָדֵק אָדָם בְּשִׁמוֹת לְקָרָא
לְבָנוֹ הַרְאוּי לְהִיּוֹת צְדִיק, כִּי לְפַעְמִים הַשֵּׁם גּוֹרָם טוֹב אוֹ גּוֹרָם רַע
וְכוֹ', עֵינֵי שֵׁם.

וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמָה נְעִים לְהוֹסִיף שֵׁם לְבָנוֹ אוֹ לְבַתּוֹ מִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים, וְעַל-דִּי-זֶה יֵצֵא מִכָּלֵל חֲשָׁשׁוֹת, אוּלַי אַתְרֵי מִי שֶׁרוּצָה
לְתַן שֵׁם, לֹא בָּא לִיְדֵי תְקוּנָה; כִּי בְּאִפְּן שְׁמוֹסִיף שֵׁם שֶׁל צְדִיק אוֹ
צְדִיקָת, אֵין מַה לְחַשֵּׁשׁ כָּלֵל.

ואודות הקולות שאתה שומע וכו', כל זה דמיונות שנוכנסו בכל בעל עברה, ומבהל ומבלבל את דעתו, העקר צריכים להרבות בתפלה ושיחה בינו לבין קונו, ועל-ידי-זה יזכה שיזדכך לבבו ומחו הפגומים, ויזכה לאמונה ברורה ומזככת, ואז יפלו ויתבטלו ממנו כל ההבלים והדמיונות, שהם מחשבות הטורדות אותו.

מה אמר לך! הנה ראוי לך ללמד עכשו את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יח, ולומר עליה התפלה מלקוטי-תפלות, ושם תראה, איך שעקר התכלית הוא רק להכליל בו יתברך, השגת רוחניות אלקותו יתברך בזה העולם.

וצריכים לברח מכל מיני דרכי אמורי, שזה כלל האמונות כוזביות, שביותר מצויות בין אחינו בני ישראל הספרדים, שתכף ומיד כשרק רואים את מישהו בבגדים לבנים, או עושה תנועות משנות ומזרות, חושבים שבודאי הוא צדיק וכו'. ושם בתורה ובתפלה הנ"ל תראה, שעקר שלמות הצדיק הוא רק שיכול להביאו אל התכלית. ומהי התכלית? להכירו יתברך, ולהתמיד בתורה ובתפלה, כי אחרת הכל רק דמיון מר, אשר מי שנופל באלו הדמיונות, הוא מסכן גדול, ורחמנות גדולה עליו. כי דברים אלו עוקרים את האדם לגמרי, ומכל שכן פשוט וכו' גם אל פעם, שאז הוא הורס את ימיו ושנותיו, רחמנא לצלן.

ראה לקחת את עצמך בידך. כל העניות שלך באה רק מחמת העצלות והעצבות שנטבעה בך, עד שמרב יאוש אתה קם בכל יום ויום מאחר, והולך לך היום בהבל וריק.

ראה להתבודד הרבה עמו יתברך, הינו בכל מקום בואך שם, תראה לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ותראה לברח מכל מיני ופוחים עם בני-אדם, ומכל שכן שלא תאמר דעות — מי צדיק או ההפוך, כי הלואי שתפקיע את עצמך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מדרש שוחר טוב תהלים קמו): מבקש להיות צדיק, אפלו הנה גוי, יכול להיות צדיק, שאין הצדיקים באים מבית האב אלא מעצמן התנדבו, עין שם.

אֲשֶׁר   ה' שִׁי   בְּנַחֵל   לֹא

ועל-כן מה ולמה לך להתבלבל מאחרים?! ובפרטיות פשעדין
אתה מאד מאד מלכלך בחטאים ועוונות ופשעים, מה לך להתערב
בעסקי אחרים!?

ואודות שאתה כותב בכל מכתב, שאתה חפץ להיות תלמידי...
יותר טוב שתחפץ להיות תלמיד אצל רבנו ז"ל, ותשקד מאד מאד
בספרו הקדוש, ותלמד תורה, ותאמר עליה התפלה, וזה יגרם
למעלה שעשועים כאלו שלא עלו מימות עולם (עין לקוטי-מוהר"ן,
חלק ב', סימן כה).

ומפל שפן שאתה כותב, שאתה רוצה להיות יד ימיני... זו
בנדאי ליצנות, כי מה אתה יודע כמה זמן אהיה בזה העולם, ובין
כך עובר לך יום אחר יום ביאוש וכדכאון וכבלבול הדעת. ומה
יהיה כבר כשתהיה יד ימיני... תתפס כבר מלאכים?!... פלך
מהדמינות האלו הנובעים מגאות של מי בראש...

תאמין לי, שלא כדאי אפלו לחשב ממני, ומפל שפן לבוא
אלי... יותר טוב לך לברח אל תוף ספרי רבנו ז"ל, ותשקד שם
הרבה מאד מאד, כי בלא שקידה בספרי רבנו ז"ל, כל ההתקרבות
היא מלאה דמינות ושקר.

נא ונא לכבד את אשתך, ואל תצער אותה, כי כמו שאתה איש
רגיש, כמו-כן היא אשה רגישה, ובפרטיות עכשו, כשהיא מעברת,
בנדאי הפל קשה לה, ואתה עוד מאמץ אותה בעל כבוד. שמר מאד
מאד בכבודה, ושלא יהיו לך מחשבות של גאוף, אלא רק לברח
אליו ותברך, ולחשב רק ממנו ותברך, ואז יהיו לך החיים קלים
ביותר. ובמקום לחפש חסרונות באשתך, שהיא אינה מכבדת אותך
מספיק, ראה לחפש בעצמך חסרונות, ותראה להתמיד בתורה
ובתפלה, הינו שלא יחסר לך יום מבלי למוד מקרא, משנה, גמרא,
מדרש, חק ולא יעבר, אפלו מעט דמעט, וכן להזהר ביותר בתפלות
הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות.

ראה להזהר בהנחת תפלין בכל יום ויום חק ולא יעבר, ראה

לֵב   אֲשֶׁר   ה' שִׂיא   בְּנַחֵל

אֵל מָה הָרְבוּי אֹר מְבִיא אוֹתָךְ, עַד שְׁעוֹבְרִים יָמִים שְׁאִינְךָ מְנִיחַ תְּפִלִּין, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲשֶׁר עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁאִין מְנִיחִים תְּפִלִּין, נִקְרָאִים עַל אוֹתוֹ יוֹם קַרְקַפְתָּא דְלֵא מְנַח תְּפִלִּין (ראש־הַשָּׁנָה יז.), הָאֵם בְּשָׂבִיל זֶה הַצְּרֻכְתָּ לַעֲבֹר דְרָךְ דְרָכֵי שְׁטִיּוֹת שְׁלֵמְדוֹ אוֹתָךְ — לְרוּץ בְּשִׂדוֹת... לְצַעַק כְּמִטְרָךְ... וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּמִשְׁנָע... שְׁפֹל זֶה נִקְרָא בְּעֵינֵי הַפְּתָאִים עֲבוֹדוֹת וַיְגִיעוֹת?! בְּשַׁעָה שְׁעוֹבֵר יוֹם יוֹם שְׁאִינְךָ מְתַפְּלֵל כָּלֵל, וְאַפְלוּ כְּשֵׁאתָה כְּכֹר מְתַפְּלֵל, אַתָּה סוֹחֵב עֲלֶיךָ הַתְּפִלִּין בְּכַבְדוֹת, וְאוֹמֵר: "בְּרוּךְ שְׁאֵמֵר", "יִשְׁתַּבַּח", שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, וּמְנַחָה מְעַרִיב אַתָּה בְּכָלֵל מְזוֹלֵז, וְכֹל זֶה בָּא לְךָ רַק מֵרְבוּי אֹר, בְּכָל מְקוֹם אַתָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ... וְלְהִיּוֹת יָד יָמִין... רְאֵה יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֲלֵיו יִתְבַּרַךְ, וְכִלְךָ מְכָל אֵלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁל הֶבֶל, וְתִתְחִיל לְשַׁקֵּד בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְתִרְאֶה לְמִצָּא אֶת רַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא הַגְּנָנִי, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ יְכוּלִים לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים וּמְתַקִּים (עֵינֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם ב').

אִם אַתָּה רוֹצֵה לְבוֹא אֶל תְּקוּנְךָ הַנִּצְחִי, רְאֵה לְהִתְמִיד בְּסִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְשֵׁם תְּמַצָּא הַרְבֵּה סְגֻלוֹת בְּעַבְדוּךָ, וּמְכָל שְׁכֵן כְּשֶׁתְּזַכֶּה לְהַפְּיֵצוֹ בֵּין עַמְּנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, זְכוּתְךָ תִּגְדֵּל מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' שִׂיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי כִי תַצֵּא, ה' בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אַת מְכַתְּבָךְ לְנִכוּן קַבְּלָתִי.

פֶּה תִקְבֵּל אֶת הַפֶּאֶסְפוֹרֵט שְׁלֶךְ.

אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַמְּפִתָּח הוּא

אֲשֶׁר   ה' שִׂיא   בַּנְחַל   לַג

רק אָצְלוּ יִתְבַרְךָ, וּכְפִי שְׁמֵרְבִים בְּתַפְלָה, כְּמוֹ-כֵן זֹכִים לִישׁוּעָה יוֹתֵר נִפְלְאָה, וְלֹא צָרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל אִיךָ שְׂאֵחֵר זֹכָה לְנִסְעַ בְּלִי תַפְלָה וְכוּ'. קִדְּם — דְּבַר זֶה נֶעְלַם מִכָּל בְּרִיָּה, פֶּן וְאוֹלֵי וּבִוּדָּאֵי שְׁגַם-בֶּן הֶרְבֵּה בְּתַפְלָה, וְאֶפְלוּ אִם לֹא, בְּהִדִּי כְּבָשִׂי דְרַחֲמָנָא לְמָה לָן, עֲלִינוּ רַק לְהֶרְבוֹת בְּתַפְלָה.

וּבִוּדָּאֵי אִם לֹא תַנְיַח אֶת הַרְצוֹן וְהַחֲשֵׁק, תִּזְכָּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל חֲשָׁקָךָ וְרַצוֹנְךָ, לְזִכּוֹת לְהַשְׁתַּטַּח עַל צִיוָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן.

וּמִפֶּה נִתְּנוּ רְשׁוֹת לְשַׁנֵּי בַחֲוָרִים מִיִּשְׁבֵּתְנוּ, שְׂבַעֲזֶרְתּוּ יִתְבַרְךָ יִסְעוּ בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת בְּיוֹם רֵאשׁוֹן הַבָּא, וְהַשֵּׁם יִתְבַרְךָ יַצְלִיחַ דְרָכְכֶם.

הַעֲקֵר רֵאָה לְהִיּוֹת חֹזֵק בְּנִקְדָּתְךָ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, וְרֵאָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, אֲשֶׁר בִּוּדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַרְךָ.

וְעַקֵּר שְׂמִחַתְךָ צָרִיכָה לְהִיּוֹת, שְׁסוּף כָּל סוּף אַחֲרֵי רַבּוּי כְּסוּפִין וְרַצוֹנוֹת חֲזָקִים, זְכִיתָ לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל לְצֵאת מַחוּץ לְאַרְץ, שְׁהִיָּה כָּל-כֶּף שְׂנוּא בְּעֵינֶיךָ, וְזָכִיתָ לְעֵלוֹת וּלְהַתִּישֵׁב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְּרַשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁתָּ רֵאָה): חֲבִיבָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׂבַחַר בָּהּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶתְּהָ מוֹצֵא כְּשֶׂבֶרָא הַעוֹלָם, חֲלַק הָאֲרָצוֹת לְשָׂרֵי הָאֲמוֹת, וּבַחֲרָ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וּבַחֲרָ לְחַלְקוֹ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יְבוֹאוּ יִשְׂרָאֵל שְׂבָאוּ לְחַלְקֵי, וַיִּנְחְלוּ אֶת הָאֲרָץ שְׂבָאָה לְחַלְקֵי וְכוּ'. וְאָמְרוּ (שׁם): כֶּף אָמַר דּוֹד לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֶפְלוּ יֵשׁ לִי פֶרֶקְלִיטִין וְיִטְרַקְלִין בְּחוּצָה לְאַרְץ, וְאִין לִי אֵלָא הַסַּף, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּחַרְתִּי הַסְּתוּפָה, וְאֶפְלוּ לֹא יְהֵא לִי לְאָכַל בְּאַרְץ אֵלָא סַפּוּף שֶׁל חֲרוּבִין, בְּחַרְתִּי הַסְּתוּפָה וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

וְהַשֵּׁם יִתְבַרְךָ עֲזֹר לָךְ לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל עַד עַכְשָׁו, כֵּן יַעֲזֹר לָךְ מִכָּאן וּלְהַבָּא.

לד אֲשֶׁר ה' שִׂיא בְּנַחַל

וְהַעֲקָר — אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַדְּבֵק
עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתַתְּמִיד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר כָּל הַהִתְקַרְבוֹת
אֵלָיו תְּלוּיָה אַף וְרַק כְּפִי הַהִתְמַדָּה בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי לֹא עִם
הָאָרֶץ חֲסִיד (אֲבוֹת, פָּרָק ב'); מִי שְׂרוּצָה לֵהִיּוֹת חֲסִיד וְלֵהִתְחַסֵּד עִם
קוֹנוֹ, הַהֲכַרְח לּוֹ לְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה, הַמְטַהֲרֵת אֶת הַנְּפֹשׁ.

וְכֵן מִי שְׂרוּצָה לֵהִיּוֹת תַּלְמִיד רַבְּנוּ ו"ל, צָרִיף לֵהִתְמַד מְאֹד
מְאֹד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְלַל וְיִהְיֶה בְּשֵׁרֵשׁ הַצְּדִיק, שְׂאֵז
יִמְשִׁיף גַּם בּוֹ הַשְּׂגָת תְּכֵלִית הָעוֹלָם הַבָּא (עֵינן לְקוּטִי-מִוֵּהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן יח).

וּבְאֵמַת רְאוּי לָנוּ מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה, שְׂזַכֵּינוּ לִפְלֹ וְלֵהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ
הַקְּדוּשׁ, וְעַל זֶה רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד מְרַב שְׂמֵחָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בְּנַחַל שֵׁם גּוֹרְלָנוּ. אִם חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא תִזְכֶּה לֵהִיּוֹת עַל
רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר אוֹמֵן, אֲזִי תִרְאֶה לַעֲשׂוֹת מְנַיִן אֲצִלְכֶם, כִּי בְּכָל
מְקוֹם שְׂמֵתִקְבְּצִים עֲשֶׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ — שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל מִמֶּשׁ.
וְכַמְדַּמְנֵי שְׂיִכּוּלִים לְקַבֵּץ עֲשֶׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, וְלֵהִתְפַּלֵּל יַחַד
בְּבֵית מְדַרְשָׁכֶם, וְאֵל תִּפְחָדוּ מִפְּלוֹנֵי... שְׂמַבְלִבֵּל אֶתְכֶם, כִּי כָל זֶה
מַעֲשֶׂה בַעַל-דְּבָר, טוֹב יוֹתֵר לֵהִתְפַּלֵּל בֵּין עֲשֶׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ
בְּשִׁקֵּט וּבְהֲצַנֵּעַ וּבְשְׁלוֹם וּבְשִׁלְוָה, בְּלִי קִנְיָה וְשִׁנְיָה וְכוּ', מְלֵהִתְפַּלֵּל
עִם הַמוֹן רַב וְכוּ' בְּתַכְלִית הַהַפּוּף.

לְדַעֲתִי, אִם תִּרְצֶה תּוּכַל לֵהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל, וְתִתְפַּלְלוּ
בְּיַחַד בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ" בִּירוּשָׁלַיִם, אֲפִלּוּ קְבוּץ קָטָן,
וְאֲשֶׁר בְּיַדָּי שֵׁם יִהְיֶה רַבְּנוּ ו"ל. הַעֲקָר רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד,
וְאַסוּר לִפְלֹ בְּרוּחוֹ כָּלֵל.

וְאוֹדוֹת הַיְשׁוּב, תִּאֲמִין לִי שְׂעֵדִין אֵינִי יוֹדֵעַ שׁוּם דְּבָר, וּמִכָּל שְׂפָן
בְּעֵנִין בִּיאָתִי אֲלֵיכֶם, עֵדִין אֵינִי יוֹדֵעַ, אֲבָל זֹאת אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׂאַחַר סְכוּת
— אִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת הַחַיִּים, אֲסַע לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הַמְּאַחַל לְכֶם פְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   ה' שִׁיב   בְּנִחַל   לַה
ה' שִׁיב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ה' בְּאֵלּוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נִחַל נֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גַּר וְיֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נִצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וְשִׂמְחֵתִי מְאֹד מְאֹד עַל הַנְקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁאַתָּה זֹכָה לְחַטֵּף בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, שֶׁאַתָּה זֹכָה לְהַפְיֵץ אֶת אֹר רַבְּנוּ וְ"ל
בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי הַפְּצַת סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי בְּזֶה מְגִלָּה טֵהָר לְבָבוֹ,
וְאִיךָ שְׂרוּצָה לְזְכוּת גַּם אֶת אַחֲרִים. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּזֶה, כִּי
זֶהוּ עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית — לְקַרֵב גַּם אֶת אַחֲרִים.

וְעַל-כֵּן כְּפִי שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ קְלִקוּל מְעֻשֵׂיךָ וְכוּ' וּפְגָמֶיךָ הַרְבִּים.
רְאוּי לְךָ לְעֵסֶק בְּזֶה בְּעֵסֶק קְבוּעַ, וְגַם אֵל תִּשְׁפַּח מְלִלְמַד בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמֵרָא, מְדַרְשׁ, שְׂיִהֵיָה לְךָ שְׁעוֹר מְכָל אֶחָד מֵהֶם,
אֲפֹלוּ מְעַט דְּמַעַט, וְאֲשֶׁר אֲצֹל אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים יֵשׁ לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד הַשְּׁעוּרִים שְׁלוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה
הַעוֹלָם כָּלֵל.

יֵשׁ הַרְבֵּה מְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲצִלְנוּ, שֵׁיִשׁ לָהֶם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
חֲמִשָּׁה-עֶשְׂרֵי שְׁעוּרִים: א. מְקַרָּא. ב. מְשֻׁנָּה. ג. בְּבִלִי. ד. יְרוּשְׁלָמִי.
ה. תּוֹסֵפֶתָא. ו. רַמְבַּ"ם. ז. טוֹר. ח. שְׁלַחַן עֲרוּף. ט. מְדַרְשׁ רַבָּה.
י. מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא. יא. זֵהָר. יב. תְּקוּנִים. יג. לְקוּטֵי-מוֹהָרִין.
יד. לְקוּטֵי-הַלְכוּת. טו. לְקוּטֵי-תְפִלוֹת. וְזֶה קְבוּעַ אֲצִלְם בְּמִסִּירוֹת
נְפֶשׁ. וַיֵּשׁ אַחֲרִים שְׁלוֹמֵדִים יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מְשְׁעוּרִים אֵלוֹ, אֲשֶׁרִיָּהֶם
וְאֲשֶׁרִי חֵלְקָם, יְהִי חֵלְקִי בְּחֵלְקָם!

הַעֲקֵר אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ כָּלֵל, אִם לֹא תוּכַל לְבֹא לְכָאן עַל
רֵאשׁ הַשְּׁנָה, רְאֵה לְהַתְפַּלֵּל עִם הַקְּבוּץ שְׁלָנוּ בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ"

לו   אֲשֶׁר   ה' שִׁיג   בַּנְחָל

בִּירוּשָׁלַיִם, אוּ בְצַפֶּת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת הַתְּקוּנִים מִרְבֵּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שִׁיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ה' בְּאֵלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהִזְהַר בְּדַבָּר זֶה מְאֹד, וְכֵן לְהִזְהִיר אֶת אִשְׁתְּךָ עַל כֶּף וְכוּ'. וְלֹא בַחֲנָם שְׁחַכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים כָּל-כֶּף הַקְּפִידוּ עַל אִסוּר יַחֲוֹד, שְׁאִסוּר לְאִשָּׁה נְשׂוּאָה אוּ לְבַת לְהִתְיַחַד עִם גָּבֵר, אֲשֶׁר זֶהוּ אִסוּר מִדְּאוּרֵי־תָא. וְלִכֵּן תִּזְהַר לֹא לְהִכְנִיֵס בְּבֵית גּוֹי. וּבְכֻלָּל — אִשָּׁה אִסוּר לָהּ לְהִתְיַחַד עִם גָּבֵר בְּשׂוּם פָּנִים וְאַפָּן, וְזוֹ עֲבָרָה חֲמוּרָה מְאֹד, וּמִקְבָּלִים עַל כֶּף עֲנֵשׁ גָּדוֹל. וּבְיִדְאֵי כְּאֲשֶׁר נִשְׁמְרִים בְּדַבָּר זֶה — לֹא לְהִתְיַחַד עִם גָּבֵר זָר, שֶׁזֶהוּ אִסוּר תּוֹרָה, אֲזִי לֹא יֵצֵא שׂוּם מִכְּשׂוֹל. וְאִם כֶּבֶר יֵצֵא מִכְּשׂוֹל, חֵס וְשְׁלוֹם, צְרִיכִים לְהִסְבִּיחָה אֶת חֲמֹר הָעוֹן וְנוֹרְאוֹתוֹ, שְׂאִם אֵין שְׂבִיִם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, מִקְבָּלִים אֶת הָעֲנֵשׁ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם. וּבְעֵינֵינוּ רְאִינוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא נִזְהָרוּ בְּאִסוּר יַחֲוֹד, וְכֵן נִתְחַבְּרוּ עִם גּוֹיִים, וְאַחֲר־כֵּן אֶף הִתְחַתְּנוּ אִתָּם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְסוֹפֵן הִיָּה רַע וְמָר, שֶׁהֵבִיאוּ יְלָדִים, וְהַגּוֹי הִפָּה בְּהֵן מִכּוֹת נְמַרְצוֹת, וְהַשְׁלִיכֵן וְזָרְקֵן לְכָל הַרְוִיחוֹת, וְנוֹתְרוּ אֲלֵמְנוֹת חַיּוֹת. וְלִכֵּן בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל — עֲלִיֵּהֵן לְפָקֵחַ אֶת הָעֵינַיִם קִדְּם שִׁיֵּהִיָּה מְאַחֵר, כִּי אִם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִזְהִירָתָנוּ לֹא לְהִתְעַרֵב עִם גּוֹיִים, וּבְכַפְרֵט לְאִשָּׁה לֹא לְהִתְיַחַד עִם גָּבֵר בְּכֻלָּל, צְרִיכִים לְשַׁמֵּעַ בְּקוֹל דְּבָרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וּלְצִיֵּת אֶת הַתּוֹרָה כִּהוּא זֶה.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד נִשְׁמַע בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שיד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ה' באול התשמ"ג.

שלום רב אל ...

לנכון קבלתי את המכתב בצרוף עם המעות להדפסת ספרי רבנו ז"ל, ותשואות חן לך על זה.

אודות שאלתכם וכו', העקר לבקש יפה מההורים, ולהתחנן אליהם רק בדרך ארץ. כי באמת מצות כבוד אב ואם, היא החמורה שבחמורות (דברים רבה, פרשה ו', סימן ב'), כי כף אומרים תכמינו הקדושים (קדושין ל.): בזמן שאדם מכבד את אביו ואמו, אומר הקדוש-ברוך-הוא: מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; ואפלו שהם רחוקים מתורה ומצוות, יש להזהר בכבודם, וכאלו מכבדים אז אותו יתברך. ולכן אם היא רוצה כל-כף ללמד בבית-ספר חרדי, שלומדים שם קיום המצוות, עליה להתחנן ולבקש בעקשנות גדולה: "אבא, אמא, תנו לי הזדמנות להכנס ללמד בבית-ספר חרדי, שלומדים שם דרך ארץ, אהבה להורים, אהבת הזולת, צניעות הלבוש, טהרת המדות" וכו' וכו', ואם היא תתעקש, הם בודאי יאיתנו לה מבקשה, כי הורים אוהבים את הילדים, ואפלו שהם עדין רחוקים מתורה ומצוות, אם יראו שהבת מקימת כבוד אב ואם, ואינה יוצאת בחוץ עם חברה רעה וקלוקלת וכו', ואינה לוקחת סמים או בורחת למזרח הרחוק וכו', יוכחו בעצמם כמה טוב להכניסה בחנוף תורני, חנוף שמלמדים את הילדים לאמונה בהקדוש-ברוך-הוא ולהזהר בכבוד הזולת.

הדורש שלומכם...

ה' שטו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּי תִצָּא, ה' בְּאֵלּוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִמִּי
הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת.

אודות שאלתך מי הם אנשי שלומנו וכו'; עליך לדעת, אשר אנשי שלומנו הם התלמידים, שרוצים את השלום וכו', וכדי להיות תלמיד, צריכים לקיים את אשר הרב מלמד. כמו שאומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין יט:): כל המלמד בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו; אנו הבנים של הצדיק שמלמדנו תורה, אמונה, קיום המצוות, שמחה, מחזק ומעודד ומשמח אותנו. זה נקרא אנ"ש — אנ"שי שלומנו, אנשים שרוצים את השלום של הצדיק. ולהפך — אנו רואים בני-אדם מחרפים ומבזים את הצדיק על לא דבר. ואומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסג), שיש צדיק שהוא צריך להיות בפיות כל הבריות, וכלם מדברים ממנו, לוועסים אותו בפיהם על לא דבר, ויש לו צער ויסורים מזה. וכן אמר רבנו ו"ל על עצמו, שהיה לו הרבה מחלוקות שחלקו עליו, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן קפב): עלי לא חולקים, אלא צירו לעצמם איזה אדם שעושה דברים אלו ואלו שחולקים על זה, וגם אני חולק על דברים אלו, אבל זה לא אני. ואם נתבונן — נראה, שעל כל צדיק וצדיק שמדברים כל דבר אסור, רחמנא לצלן, לא מפירים בכלל את הצדיק, כי אם היו יודעים באמת גדלותו, היו מנשקים עפר רגליו שדורף עליו. כי הצדיק אוהב את כל יהודי, ומגלה את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן תלמיד שאוהב את הצדיק ומציתו, זה נקרא אנ"שי שלום' הצדיק, ולכן אנשי הצדיק נקראים: אנשי שלומנו, שרוצים רק את השלום, לא שלום מדמה, אלא שלום אמת, יודעים שצריכים להשלים ביניהם, כי אם אין שלום בין התלמידים, יש לרב ולצדיק הרבה צער מזה. ורבנו ו"ל אמר (תני-מוהר"ן, סימן רצב), שהעולם יתמהו על גדל האהבה שיהיה בינינו; ולכן אם אנו רואים

אֲשֶׁר   ה' שטז   בַּנְחַל   לט

שָׁאִין אַהֲבָה בִּינֵינוּ, סִימָן שְׂאִינָנוּ מְקַרְבִּים לְצַדִּיק. וְלִכֵּן אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ
הֵם הַתְּלַמִּידִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׂאִינָם עוֹשִׂים אֶפְלִיּוֹת בֵּין עֲדָה
לְעֲדָה, אֶלָּא יוֹדְעִים שֶׁהַצַּדִּיק הוּא מַתְּנָה לְכָל־ל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; אֲשֶׁר־י
הַמְצִיֵּת אֶת הַצַּדִּיק וּמְקַזֵּם דְּבָרָיו, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

וּמִפְּאֵת טְרוֹדוֹתֵי הַרְבּוֹת — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' שטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִצָּא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי עִם מַכְתָּבְךָ אֶת הַכֶּסֶף שֶׁהִבְטַחְתָּ, וּתְשׂוּאוֹת חֵן עַל

זֶה.

הַעֲקָר לְרָשִׁים כָּל דְּבַר תּוֹרָה וְחִדּוּשׁ שְׁנוּפֵל בְּרַעֲיוֹנְךָ. וְרֵאִיתִי
אֶצֶּל כַּמָּה גְּדוֹלִים, שְׂכּוֹנָיו יַחַד עַל מְאֹמְרָם ו"ל (פְּסָחִים ג.): אֲשֶׁר־י מִי
שֶׁבָּא לְכָאן וְתִלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ; הֵינּוּ שֶׁכָּל מָה שֶׁלְּמַד רָשָׁם. וְזוֹ תוֹעֵלֶת
רַבָּה — הֵן לְעֶצְמוֹ, שֶׁלֹּא יִשְׁפַח, וְהֵן שֶׁתְּהַיִּינָה שְׁפֹתוֹתָיו דּוֹבְכוֹת
בְּקָבֶר (יְבָמוֹת צז.), שֶׁהִיא זְכוּת גְּדוּלָּה שֶׁנִּשְׁאַר לְמִטָּה, וּמִזְכָּה
בְּגִי'אָדָם. וְכַמוֹכָא בְּדָבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח),
שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹת הַצַּדִּיק — כִּשֶׁהוּא לְמַעַלָּה הוּא גַם לְמִטָּה.

תְּאֲמִין לִי, שְׂיִמְיָנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, עוֹד מְעַט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מְכָאן,
וְלִכֵּן חֲבַל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר לָנוּ מְאֹד, וְצָרִיכִים לְגַנֵּב עֵתִים לַתּוֹרָה,
וְחֲבַל לְצֵאת בַּחוּץ כְּשֶׁלֹּא צָרִיכִים, כִּי זֶה מְכַשׁוּל הַסְּתַפְלוּת בְּעֶרְוֹת,
וְזֶהוּ עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וּבְגִי'אָדָם מְזַלְזָלִים בָּזֶה. וְרַבֵּנוּ ו"ל אָמַר
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה): חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה הֵם תִּקְוֹן לְהַרְהוּרִים
רָעִים. וְלִכֵּן רְאוּי לְרָשִׁים כָּל מָה שְׁנוּפֵל בְּדַעְתּוֹ, כִּי חֲבַל עַל כָּל דְּבַר
תּוֹרָה שֶׁמִּתְחַדֵּשׁ אֶצְלוֹ שֶׁלֹּא יִרָשֵׁם.

הַעֲקָר בָּרַח לָךְ מִמַּחְלָקַת כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפָתָהּ. וְאִמְרָתִי פַעַם רַמְזוֹ עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר טז, א): "וַיִּקַּח קִרְח", פִּרְשׁ רַש"י: 'פְּרָשָׁה זוֹ יָפָה נְדָרְשֶׁת'; וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שְׁפָרְשֵׁת קִרְח שְׁמִדְבַּרְת מִמַּחְלָקַת, יָפָה נְדָרְשֶׁת בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. אוֹי אֵיךְ צָרִיכִים אַתְּ זֹאת כָּל-כָּף נַחוּץ, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַמַּחְלָקַת הוֹרֶסֶת כָּל חִלְקָה טוֹבָה, וְהַסְמִ"ךְ-מ"ם עוֹבֵד מְאֹד מְאֹד חֲזָק, שְׁיֵהִיו רַק פְּרוּדִים. וְעַקֵּר הַמַּחְלָקַת זֶה רַק גְּאוּת, אֵיךְ שְׁכָל אֶחָד רוֹצֵה לְהַתְגַּאוֹת עַל הַזּוֹלָת. כִּי בְּאֵמֶת מֵה זֶה עֲנֶנּוּ? שְׁכָל אֶחָד צָרִיף לְהַחְזִיק עֲצָמוֹ שְׁפָל מִמְדַּרְגָּתוֹ, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד), אֲשֶׁר יֵשׁ ד' בְּחִינּוֹת שְׁפָלוּת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלְכָל הַפְּחוּת שְׁכָל אֶחָד יַחְזִיק עֲצָמוֹ כְּמוֹ זוֹלָתוֹ וְלֹא יוֹתֵר, כִּי בְּרַגַע שְׁפָלָם שְׁוִים, זֶה סוֹד מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, שְׁכָל אֶחָד צָרִיף אֶת הַשְּׁנִי, כִּי הוּא רַק חֲצִי, אֲבָל אִם מַחְזִיק עֲצָמוֹ יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ, זֶהוּ כְּבֹר סִמְ"ךְ-מ"ם, שְׁשִׁים מוֹל אַרְבָּעִים, בְּרַגַע שֶׁהוּא עֲשָׂרָה אַחוּז יוֹתֵר גְּדוֹל מֵהַזּוֹלָת, זֶה כְּבֹר הַטְּמֵאָה וְהַזְּהֵמָה שֶׁל הַסִּמְ"ךְ-מ"ם, אֶחָד יוֹתֵר מֵהַשְּׁנִי, וְזֶה הַפְּגָם שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה. וְלִכֵּן אִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין סוּטָה ד:): כָּל הַמַּתְגַּאוֹת כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, כִּי הַפְּרִיד עֲצָמוֹ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה אֲשֶׁר גִּאֲוִ"ה עוֹלָה י"ה, וְהַתְּקוּן — לְכַוֵּן שָׁם י"ה שֶׁהוּא הַמַּחֲזִין, כִּי כָל הַמַּתְגַּאוֹת, אִם חָכָם הוּא — חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ (פְּסָחִים טו.).

וּבְאֵמֶת אִם מְכַנִּיסִים עֲצָמָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבַפְּרָטִיּוֹת בַּחֲדוּשֵׁי דְאִוְרֵיתָא, אֲזַי כְּבֹר אֵינּוּ חֲפִץ בְּשׁוּם דְּבָר, רַק כָּל הַיּוֹם בּוֹעֵר לְבוֹ בַּתּוֹרָה וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ה' שִׁיר   בְּנַחַל   מֵא
ה' שִׁיר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי, הַרוּצָה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר
הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אֲנִי מֵבִין אֶת כָּאֵב לְבָבְךָ וְכוּ', אָבֵל עָלֶיךָ לְזִכֹּר,
כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (מוֹעֵד קָטָן טז): כָּל הַנְּמֻשָּׁךְ אַחֵר הַצֵּעֵר
— הַצֵּעֵר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו; אֵין זוֹ יַעֲצֵה לְחַיּוֹת תָּמִיד עִם רִגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה,
וְעַם מַחְשָׁבוֹת שֶׁל אֵיבָה וְשִׁנְאָה, וְעַם רְצוֹנוֹת שֶׁל נִקְמָה, אִף שְׂאֵתָה
צוֹדֵק, אִף זִכֹּר פִּתְגָם הָעוֹלָם: "הֵיִה חֲכָם וְלֹא צוֹדֵק", רַבְּנוּ ז"ל גְּלָה
לָנוּ (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד'): "בַּצָּר
הִרְחַבְתָּ לִּי", שְׁגַם בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת צָרִיכִים לְמַצֵּא הִרְחָבוֹת, סוּף כָּל סוּף
כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִמָּדָּ וְכוּ', וּבִפְרָט מִהַזּוֹלָת וְכוּ', עֲלִבוֹנוֹת,
שְׁפִיכוֹת דָּמִים, וּבְזִיוּנוֹת וְאִכְזוּבוֹת וְכוּ', זֶה חֵלֶק מִהַצֵּעֵר שֶׁסּוֹבֵב אֶת
הָאָדָם, וְלִכְּן גַּם שָׁם צָרִיכִים לְמַצֵּא הִרְחָבוֹת, אֲשֶׁר לֹא כָּלֵם מְשַׁחֲתִים
וְכוּ', לֹא כָּלֵם הֵם מִנְּצָלִים וְכוּ', לֹא כָּלֵם הֵם רְשָׁעִים חֲסָרֵי מוֹסֵר
וְכוּ', יֵשׁ גַּם אֲנָשִׁים טוֹבִים הַמוֹכְנִים לְעֶזֶר לָךְ. וּכְשֶׁתְּכַנִּים יְדִיעוֹת
אֵלוֹ בְּדַעְתָּךְ, אִזּוֹ יִתְרַחֵב לָךְ, וַיִּתְחַיֵּל לִילָךְ לָךְ כְּסֵדֶר, כִּי כָּל הָאֵי סֵדֶר
שֶׁלְּךָ וְכוּ', וְהַשְּׁפֵלָה שֶׁלְּךָ וְכוּ', וְהָאִכְזוּבוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁלְּךָ נוֹבְעוֹת
רַק מִחֲמַת יִשׁוּתְךָ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
פ"ב): לָמָּה הוֹלֵךְ לְאָדָם שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר? מִפְּנֵי גְּאוּה וַיִּשׁוּת — "אֲנִי
אֶמְלֹךְ", רוּצָה לְמַלְךְ וְלַהֲשַׁתֵּלֵּט עַל הַזּוֹלָת, וּכְשֶׁאֵינִי הוֹלֵךְ לוֹ, אֲזִי
נִשְׁבֵּר וְהוֹלֵךְ לוֹ 'בְּדַעְתּוֹ' שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, אָבֵל בּוֹ בְּרִגְעַ שְׁמוֹסֵר עֲצָמוֹ
לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּוֹדַע אֲשֶׁר כַּחַי מָה נִגְדוֹ? תְּבָרֵךְ, שְׁזֵה חֲכָמ"ה
אוֹתִיּוֹת כ"ח-מ"ה, מָה כַּחַי, מָה אֲנִי נִגְדוֹ? תְּבָרֵךְ — כָּלוּם! אֲנִי
צָרִיךְ רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כָּל מִחַ מַחְשַׁבְתִּי צָרִיךְ לְהִיּוֹת דְּבוּק רַק בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֵה מַחְשַׁב"ה אוֹתִיּוֹת חֲש"ב-מ"ה, לְחֲשֵׁב רַק בְּטוֹל אֶל
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אִזּוֹ כָּבֵר כָּל הַחַיִּים שֶׁלְּךָ יִלְכוּ בְּצוּרָה אַחֲרָת,

מב אֲשֶׁר ה' שִׁיז בְּנַחֵל

כִּי תִדַע אֲשֶׁר בְּכָל צַעַר לֹו צַר, כְּבִיכּוֹל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא
בְּתוֹךְ הַצַּעַר שְׁלֶךְ, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהוּא
אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ נִמְצָא, וּבִלְעָדֶיךָ אֵין נִמְצָא, כִּי הִפֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת
גָּמוּר הוּא, וּבוֹ בְּרַגַע שְׁאָדָם מְכַנֵּס דָּבָר זֶה בְּדַעְתּוֹ, כְּבָר מִשְׁתַּנָּה
אֲצִלּוֹ כָּל הַחַיִּים, וּמִסְתַּכֵּל עַל הַחַיִּים בְּעֵינַיִם אַחֲרוֹת, כִּי הִפֵּל זֶה
אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הִפֵּל, וּכְדַאי לְבָרַח רַק אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ מוֹצֵא
הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת.

יְדִידֵי הַיָּקָר! "יְמִינוֹ כָּצֵל עוֹבֵר" (תהלים קמד, ד), לֹא כְּדַאי לְבַלּוֹת
אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שְׁלֶךְ בְּלֶאֱכֹל אֶת הַלֵּב עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
מִבְּנֵי-אָדָם, יוֹתֵר טוֹב לָךְ רַק לְבָרַח אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ. וְאִזּוּ תִרְאֶה אִיךָ
שְׁכַל יְמֵי חַיֶּיךָ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי, כִּי הֵלֹא יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ
כָּאן, וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִכָּאן, כִּי "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׂבָעִים שָׁנָה"
(תהלים צ, י); וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), אֲשֶׁר גַּם
הַשְּׂבָעִים שָׁנָה פּוֹרְחוֹת כְּרַבַּע שָׁעָה, כְּאֲשֶׁר הִמְצִיאֹת מִרְאָה, הִנֵּה
אָדָם בַּחוּר צָעִיר מְלֹא נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', וְהִנֵּה הִתְחַתֵּן
וּמִתְחִיל לַעֲבֹר עָלָיו עַל פְּרִנְסָה וְצַעַר גְּדוֹל בְּנִים. וְהִנֵּה דוֹאֵג לְחַתֵּן
אוֹתָם, וּמִשְׁתַּגַּע מְרַב צַעַר וְיִסוּרִים וְכוּ', וְהִנֵּה הוּא כְּבָר סָבָא וּמִתְחִיל
לְהִזְדַּקֵּן, וְכַחוֹתָיו אוֹזְלִים, וְהִנֵּה יוֹצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם, וּכְשֶׁשׁוֹכֵב כְּבָר
בְּסוּף עַל עֶרֶשׂ דָּוִי, הוּא מִתְחִיל לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ חֻשְׁבוֹן הַנְּפֶשׁ —
מַה וְאִיךָ עָבְרוּ עָלַי יְמֵי חַיֵּי וּשְׁנוֹתַי בְּהֶבֶל וּבְרִיק וְכוּ'.

וְלִכֵּן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ! וְאִזּוּ תִזְכֶּה לִישׁוֹב הַדַּעַת אֲמִתִּי, וּתְשַׁנֶּה
אֶת כָּל הַנְּהַגוֹתֶיךָ, וְתַחֲיֶה רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תִירָא וְלֹא תִפְחַד
מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוֹלָם, כִּי מִי שְׁמַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ רַק אֶת אֲמִתַּת
מִצִּיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזִּי הִפֵּל מִשְׁתַּנָּה לֹו לְטוֹבָה, כִּי יֵשׁ לֹו מְקוֹם בְּטוּחַ
הֵיכָן לְבָרַח, וְהוּא מִתְחַבֵּא בְּסִתֵּר צֵל כְּנַפְיוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל הַחַיִּים שְׁלֹו
מִשְׁתַּנִּים מִהַקְצָה אֶל הַקְצָה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מִטְעָה עֲצָמוֹ בְּזֶה
הָעוֹלָם כָּלֵל!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ה' שיח   בַּנְחַל   מַג
ה' שיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, הַרוּצֵה לְהַאִיר אֶת
נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת, מִהַנְחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף לְבָבְךָ מִכָּל
מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

וְהִנֵּה לְהִשְׁיב לָךְ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר
בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִשְׁבָּרִים חֲדָשִׁים, וְאִין זֶה דּוֹמָה לְזֶה, וְכֵן
אִין יוֹם דּוֹמָה לַחֲבֵרוֹ, וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְמִיד בַּמִּכְתָּבִים שְׂפָבֵר נִדְפְּסוּ
עַד עַכְשָׁיו בְּשָׂאוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרָגוּעַ
לְנַפְשְׁךָ, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ גַם בְּעִבְרוֹךְ, כִּי אֵלּוּ הַמִּכְתָּבִים
נִכְתְּבוּ בִישׁוּעַת ה' וּבְמִסִּירוֹת נַפְשׁ עֲצוּמָה — לְבַחוּרִים וְאַבְרָכִים
שֶׁדִּפְקוּ עַל דְּלִתוֹת פְּתַחֵי בֵּיתִי, וְעִנִּיתִי לְכָל אֶחָד כְּפִי נִקְדָּתוֹ, וּבְיַדֵּי
גַם נִקְדָּתְךָ נִמְצְאוֹת שֵׁם. וְלִכֵּן עֲצַתִּי אֲמוּנָה, שְׁתַּעֲיֵן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
בְּכַמָּה מִכְתָּבִים שֶׁנִּדְפְּסוּ כְּבָר, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂבַמְשֶׁךְ הַשָּׁנִים יִדְפְּסוּ כָּל הַמִּכְתָּבִים, כִּי חָבַל עַל דְּאֲבָדִין, שְׂאֲבָדוּ
מִמֶּנִּי כְּבָר כַּמָּה אֲלֵפֵי מִכְתָּבִים בְּמִשְׁךָ שָׁנִים, שְׁלֹא שְׂמַרְתִּי הַעֲתָק,
וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּדְפְּסוּ אֶפְלוֹ כְּרֶךְ אֶחָד מִסְפָּרֵי שָׂאוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר
בַּנְחַל", יִרְאֶה יְשׁוּעָה שְׁיַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — וְזֶה בְּרוּר!
וּמִלְבָּד זֹאת, אֶהְיֶה לוֹ לְמַלְיָן יֵשֶׁר בְּשָׂמִים; כִּי הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ
נִכְתְּבוּ מִמֶּשׁ בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ, כִּי כָּל מַה שְׂכַתְבָּתִּי זֶה אֲחוּזוֹ אֶחָד
מִמָּאָה שְׁהַצְרַכְתִּי לַעֲנוֹת מִרְבוּי הַמִּכְתָּבִים שְׂמַגִּיעִים אֵלַי מִכָּל חֲלָקֵי
הָעוֹלָם. וְכַמְעַט מִכָּל הַיְשִׁיבוֹת כּוֹתְבִים לִי בַּחוּרִים, וּמַגְלִים לִי אֶת
פְּנִימִיּוֹת לְבָבָם וּמִכְאוּבֵיהֶם, וְכַמּוֹ-כֵן אֲבָרְכִים כּוֹתְבִים מִכָּל מַה
שְׁעוֹבֵר עָלֵיהֶם, וְקָשָׁה מְאֹד לְהִשְׁיב לְכָל אֶחָד כְּפִי דְרָכּוֹ, כִּי הַזְמַן
אִינוֹ בְּיַדִּי, כִּי אֲנִי עִמוּס הַתְּלָאָה וְעַבּוּדָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן לֹא יוֹצֵא
לִי לְהִשְׁיב רַק לְאֲחוּזוֹ אֶחָד, וְגַם זֶה פַעַם בְּאֵתִי בְּאַרְכָּה וּפַעַם בְּאֵתִי
בְּקִצְרָה, הַצַּד הַשְּׂוֶה שְׂבָהֶם, שְׂכָל מִכְתָּב נִכְתָּב גַּם בְּעִבְרוֹךְ. וְלִכֵּן

רָאָה לְהוֹצִיא גַם בְּשִׁבְלֶךָ רְמִזִּים — אִיךָ לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת מְעֻמָּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

וּבְאַמַּת אִמְר לָךְ, שְׁכַל דְּבָרֵי הֵם סֵלֶת דְּבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל, כִּי הִרְבֵּה יִגְעַתִּי וְשָׁקַדְתִּי עַל סִפְרֵיהֶם יָמִים וְשָׁנִים, וְלִילוֹת שְׁלָמִים הָיִיתִי יַעַר, וְזֶה מֵה שֶׁמְּחַזֵּק אוֹתִי בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנִים, שְׁעוֹבָרִים עָלַי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְכַאוּבִים מְאִינְשֵׁי דְלָא מְעֵלִי, רְשָׁעִים אַרְוֵרִים, מְשֻׁלְמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה שֶׁקָּבְלוּ אֶצְלִי, וּבְמִשְׁךָ שָׁנִים בְּטִלְתִּי בְּעִבּוּרָם זְמַנֵּי הִיָּקָר, וּמִסִּרְתִּי נִפְשֵׁי בְּעִבּוּרָם, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְלִבְסוּף מְהֻפְכִּים אֶת הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ, וּמִדְּבָרִים עָלַי כָּל דְּבָר אֲסוּר וְכוּ', וּבְזָכוֹת זֶה זְכָנִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם סִפְרֵים כְּאֵלוֹ, שֶׁיִּתְפָּשְׁטוּ בְּכָל קִצְוֵי תֵּבֵל מִמֶּשׁ, וְיִדְפְּסוּ וְיִחְזְרוּ וְיִדְפְּסוּ פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְרִבְבוֹת רַבְבוֹת נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל יִקָּבְלוּ חֵיוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת מִהַסְפָּרִים הָאֵלוֹ. וְלִכְלֹל זֶה זְכָתִי רַק בְּזָכוֹת הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַעֲלָבוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁסִּפְּגַתִּי, וְשִׁלְמוֹ לִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה אִינְשֵׁי דְלָא מְעֵלִי, שְׂאִינָם מִתְּבִישִׁים שְׂאִנִּי יוֹדֵעַ הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת לְכוּלְךָ מְעַשִּׂיהֶם, אִיךָ שֶׁהִתְגַּעְלוּ בְּעִבּוּרֹת חֲמוּרוֹת וּמִגְנוֹת, בְּחֻטְאוֹת נְעוּרִים. וּבְאַמַּת אֵין מִי שֶׁיְהִיָּה כְּפוּי טוֹבָה, אֶלָּא נֶפֶשׁ מְגַנָּה וְטַמְאָה, שֶׁלְכַלְכָּה עֲצָמָה יָמִים וְשָׁנִים בְּנֶאֱוָף. וּכְפִי שְׂאִנִּי רוֹאָה, שְׁכַל אֶחָד שֶׁפָּגַם וְכוּ', צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים לֹא לִפְלַח בְּפַח הַזֶּה — לְהִיּוֹת מְשֻׁלָּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה, שְׁזֶה נִקְרָא כְּפוּי טוֹבָה, שְׁזֶה הַמְּדָה הַכִּי מְגַנָּה שָׂרָק יֵשׁ בְּטַבְעֵי בְנֵי-אָדָם. כִּי לְהַפּוֹךְ — אֵין עוֹד מְדָה יָפָה וּיִקְרָה כְּהִפְּרֵת הַטוֹב. וְזֶה שְׂאִנִּי מְבָרְכִין בְּכָל יוֹם בְּרִכּוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "פּוֹקֵחַ עוֹרִים", "זוֹקֵף כְּפוּפִים", וְשָׂאֵר בְּרִכּוֹת בְּמִשְׁךָ כָּל הַיּוֹם, וְהַכֹּל מֵצַד הַכְּרֵת הַטוֹב, שְׂאִנִּי מְכִירִין בְּטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה.

מָה אִמְר לָךְ, יְדִידֵי הִיָּקָר! הִרְגַּל עֲצָמְךָ לִתֵּן תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה וְעוֹשֶׂה עִמָּךְ בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לָךְ לְבַקֵּשׁ עַל לְהַבְּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב מִזֶּה, שֶׁמְרַגְלִים עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, שְׁזֶה נִקְרָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל

אֲשֶׁר   ה' שִׁיט   בְּנַחֵל   מֵה

"הַתְּבוּדוֹת", שֶׁאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה): הַהַתְּבוּדוֹת
הִיא מַעֲלָה עֲלֵיוֹנָה מֵהַכֵּל, וּמַעֲלָה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעֲלָה שְׁלֹא
עָלוּ שְׁעִשׂוּעִים כָּאֵלוּ מִימּוֹת עוֹלָם. הִטָּה גַּא אֲזַנִּיךָ אֶל דְּבָרִים אֵלוּ
— בַּר יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכָה לְשִׁפְךָ גַּפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, זֶה מַעֲלָה שְׁעִשׂוּעִים
כָּאֵלוּ, שְׁלֹא עָלוּ מִימּוֹת עוֹלָם, וְזֶה שִׁיף לְכֹל בַּר יִשְׂרָאֵל מִבְּלֵי יוֹצֵא
מִן הַכֵּלֵל, וְזֶה הַמַּפְתָּח אֲצֶל רַבְּנוּ ז"ל.

וְלִכֵּן רָאָה לְהַרְגִיל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְזֶה יִקְרַב אוֹתְךָ
אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְיִשׁ עוֹד לְהַרְחִיב, אֲבָל אֵין הַזְמַן בְּיַדִּי — לִכֵּן אֶקְצֹר,
וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

ה' שִׁיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר פִּי תִצֵּא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לִידִידֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד
... גִּירוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵנִין הַנְּסִיוֹנוֹת הַקָּשִׁים שְׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ וְכוּ', זָכַר מֵה שֶׁאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כ'): כֹּל הַבָּא דְּבַר עֲבָרָה לְיָדוֹ
וְאֵינוֹ עוֹשֶׂהוּ, עוֹשִׂים לוֹ גַּם; וּבְיַדֵּי בְּזוּכוֹת זֶה שְׁעִמְדַת בְּנִסְיוֹן
הַקָּשָׁה וְהַמָּר הַזֶּה שֶׁבָּא לְיָדֶךָ וְכוּ', תִּרְאֶה גַם שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹיְבֶיךָ יִפְלוּ תַחְתָּךְ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן ט'): קִדְּם שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם לְאָדָם, הָאָדָם
הַזֶּה נוֹפֵל לְרַעָה, וְהַכֵּל לְפִי גְדֹל הַגֵּם. וְלִכֵּן מֵאֲחֵר שְׁעֵבֶר עֲלֶיךָ עֲכָשׁוּ
דְּבַר רַע כְּזֶה וְכוּ', וְעִמְדַת בְּנִסְיוֹן, בְּיַדֵּי תִרְאֶה גַם גְּדוּל שְׁיַעֲשֶׂה
עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִיָּה טוֹב מֵאֵד שֶׁתִּשְׁכַּב בְּכֹל יוֹם אֲפֵלוּ חִמַּשׁ דְּקוֹת בְּפִשׁוּט יָדִים
וְרַגְלִים בְּחֶדֶר מִיָּחָד, וְלִבְכוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִבְקֶשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים

מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שְׂיֻצִילָךְ, שְׁלֹא תִבּוֹא עוֹד פֶּעַם לְיַדִּי נְסִיּוֹן מְגַנֶּה כְּזֶה וְכוּ'. וְגַם רַבְּנוּ ו"ל הִיָּתֵה דְרָכּוֹ לְשֹׁכֵב בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם עַל הָאָרֶץ וְלִבְכוּת, וְזֶה נִתְגַּלֶּה בְּסוּף יָמָיו, כְּשֶׁהִתְאַכְסֵן אֶצֶל אֶחָד בְּעִיר אוֹמֵן, וְרַבְּנוּ ו"ל סָגַר אֶת הַדְּלָת, וּבַעַל-הַבַּיִת הָיָה לוֹ הַמִּפְתָּח, וְרָצָה לְרְאוֹת מָה עוֹשֶׂה עֲכָשׁוּ רַבְּנוּ ו"ל, וּפְתַח פֶּתָאֵם אֶת הַדְּלָת, וּמָצָא אֶת רַבְּנוּ ו"ל שׁוֹכֵב בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם וּבּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹ הִיָּתֵה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ מִרַבְּנוּ ו"ל, כִּי אָז כָּבַר לֹא הָיָה לוֹ כַּח לְלַכֵּת מֵרַב חֲלָשְׁתּוֹ, וְהוֹלִיכּוֹ אוֹתוֹ עִם כֶּסֶף, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הִשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ עַל הָאָרֶץ וּבְכוּהַ בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, שֶׁדָּבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר — אֶת גְּדֹל הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ, אָדָם כָּבַר כָּל-כָּף חָלוּשׁ כַּח, וְאֵינּוּ יְכוּל לְלַכֵּת בְּכַחוֹת עֲצָמוֹ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הִשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ עַל הָאָרֶץ לִבְכוּת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמֵהַסְּפוּר הַזֶּה נִלְקַח, שֶׁהָיָה הַמּוֹן מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁקִּיְמוּ דְבָר זֶה.

וְסִפְרָה לִי אֲמִי [תַּחֲיִי] (עֲלִיָּה הַשְּׁלוֹם), שְׁאֲבִיָּה הָיָה נוֹהֵג בְּכָל יוֹם לְסָגֵר עֲצָמוֹ בְּחֶדֶר מִיָּחָד, וְגָמַר אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלָּים, וְהִיָּתֵה דְרָכּוֹ הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּאֲמָצֵעַ, לְפַל עַל פָּנָיו בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם עַל הָאָרֶץ, וְלִבְכוּת בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וְכֵן נִהַג רַבּוֹת בְּשָׁנָיִם. וְזֶה הָיָה אֶצְלוֹ דְבָר פִּשׁוּט. וְאַף שֶׁהָיָה גָּאוֹן עֲצוּם, בְּקִי בִשְׁ"ס וּפּוֹסְקִים, לְמַדֵּן גְּדוֹל, וְחֲדָשׁ הַרְבֵּה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּפִלְפוּלִים עֲמֻקִּים, וְכָל יָמָיו חַי חַיִּי דִּחְק וְעִנְיּוֹת, עִם כָּל זֹאת לֹא עָזַב גַּם אֶת דְּרָךְ הַתְּפִלָּה. רוֹאִים מִזֶּה מַעֲלַת הָעִנְיָן הַזֶּה — לְשֹׁכֵב בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם, וְלִבְכוּת אֱלֹיו יִתְבַּרֵךְ, וּבִפְרָט אֲתָה, שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ נְסִיּוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים כְּאֵלוֹ, שֶׁהֲרַע מִתְעוֹרֵר בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, בָּרַח לָךְ רַק אֱלֹיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִבְכֶּה וְתִתְחַנֵּן, שִׁיחֹס וְיִרְחַם עָלֶיךָ, וְיֻצִילָךְ מִיַּד נְסִיּוֹנוֹת. וְצָרֶיךָ שֶׁתִּדַּע שְׂאִין עֲצָה אַחֲרַת לְהַנְצִיל מִנְּסִיּוֹנוֹת — רַק תְּפִלָּה וְצַעֲקָה וּבִכְיָה אֱלֹיו יִתְבַּרֵךְ.

וְצָרֶיךָ שֶׁתִּדַּע וְתִזְכֹּר, אֲשֶׁר כָּל מָה שְׂיֻגְעַתָּ בְּשִׁבְלֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְעַט דִּיר נֶאֱדָף צוֹ נוּטֵץ קוֹמְעֵן (עוֹד יוֹעִיל לָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְכַל שְׂכָן בְּעוֹלָם הַבָּא). כָּל יְגִיעָה וְטִרְחָה שְׂמִתִּיגָעִים וְטוֹרְחִים בְּעַבּוּר רַבְּנוּ ו"ל — הַכֹּל מְקַבְּלִים חֲזָרָה, וְעַל-כֵּן אַל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

אֲשֶׁר   ה' שֶׁכַּח   בְּנַחֵל   מִז
ה' שֶׁכַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן, וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת אֶצְלֶךָ יְשׁוּעָה בְּקִרְוֹב מְאֹד, רַק לֹא לְהִתְיַאֵשׁ.

מָה אָמַר לְךָ! עוֹבֵר בְּזֵה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר — עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמִחְזִיק מֵעַמְד! בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר אָדָם אֵינּוּ חוֹלֵם בְּיוֹם שְׁלִפְנֵי כֵן, וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שְׂאֵמַר הַתְּנָא הַקְדוֹשׁ (אֲבוֹת א, ז): "וְאֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַפְּרָעָנוֹת". וְיֵשׁ לוֹמֵר, כִּי רוּצָה לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם עַל אֲשֶׁר מִפְּחַד תְּמִיד וְכוּ'; רוֹאִים בְּגִי-אָדָם כְּשֶׁהוֹלֵךְ לָהֶם טוֹב — הֵם בּוֹעֲטִים בְּזוּלָתָם, וְנִדְמָה לָהֶם כְּאֵלוּ תְּמִיד יֵלֶךְ לָהֶם בְּטוֹב, וּכְאֵלוּ כָּל הָעוֹלָם שְׁלָהֶם, וּמְצִיָּקִים וּמְצַעְרִים בְּגִי-אָדָם, גּוֹזְנִים וְגוֹזְלִים וְחוֹמְסִים, וְלִבְסוּף פֶּתָאִם הַכֹּל מִתְהַפֵּךְ עֲלֵיהֶם, וְעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם מְשַׁבְּרִים כְּאֵלוּ, שְׂלֹא תֵאָרוּ בַחֲיֵיהֶם, שְׂעֲלֵיהֶם יַעֲבֹר דְּבַר זֶה. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁרַק בּוֹרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינּוּ מְצִיָּק וּמְצִיָּק וּמְצַעֵר אֶת אֵף אֶחָד, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר הַגִּלְגָּל יְכוּל לְהִתְהַפֵּךְ גַּם עֲלָיו, וְגַם עֲלָיו יְכוּלָה לְעֵבֵר פְּרָעָנוֹת.

מָה אָמַר לְךָ! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי אֲמַת כְּזֵה, וְלְשִׂמְחָה עֲמוּ תְּמִיד: "בְּךָ רִבְנוּ נְגִילָה, בְּךָ רִבְנוּ וְנִשְׂמְחָה" (עִם הַנְּגוּן). וּכְבָר אָמַר רִבְנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז), שְׂרְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֵה, כִּי הוּא יוֹדֵעַ מִגְדֵּלֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ, עַיִן שָׁם.

הַעֲקָר בְּזֵה הָעוֹלָם זֶה שְׁנֵי דְבָרִים: "הַתְּחִזְקוֹת" — לְחִזֹּק וְלְשִׂמְחָה עֲצָמוֹ עִם מָה שֶׁרַק יְכוּלִים, וְלֹא לְתַת שְׂפָגְעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן יִשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ יְהִיָּה מֵה שְׂיִהְיָה. "הַתְּבוּדוֹת" — תְּמִיד רַק לְדַבֵּר עֲמוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר טוֹב וְחָשׁוֹב מְזֵה, כִּי אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יֵשׁ לְאָדָם תְּמִיד בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן, וּכְשֵׁיִשׁ לְאָדָם לְאֵן לְבָרַח, כְּבָר אֵינּוּ צְרִיךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוֹלָם, רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

מח אשר ה' שכא בנחל

זכר דברים אלו, כי תצטרף את זה עכשו בימי נעוריה, ואחר-כך בימי זקנותך, כשאדם זקן והוא גלמוד ובורד, אין לו אף אחד, הילדים לא מבינים אותו, ואינם חפצים בחברתו, והוא עליהם לעל ולמשא וכו', אף אם הרגיל עצמו עוד בימי נעוריו לדבר עמו יתברך, הוא אף פעם לא יהיה לבד, ולא יצטרף כבר את שום בריה שבעולם.

אל תחשב שאלו הם דברים פשוטים, הם דברים שתצטרף אליהם בתי יום יום, ומכל שפן כשתרצה להיות דבוק רק בו יתברך, ויתחילו לעבר עליך כל מיני צרות ויסורים וכו', ולא יהיה לך שום חזק וכו', אזי תזכר את הדבורים האלו.

ראה לעזר לי להדפיס את כל הספרים שיש תחת ידי: על התורה, ועל המועדים, ועל מאמרי חז"ל, על תרני"ג מצוות, על אבות, ועל תהלים, ובפרטיות הספרים הגדולים על ה"לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות", "ספר-המדות".

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' שכא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר כי תצא ה'תשמ"ג.

שלום וברכה אל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

העקר אל תקח אל הלב כל מה שעובר עליך, ראה לישן בכל לילה, ותשמר מאד על השנה, כי נעשה האדם עצבני אם אינו ישן מספיק, והשנה מכרחת כדי לחזק את עצביו. ועל כלם — אל תסגף עצמך באכילה, רק תאכל כפי שבעך. עקר הסגוף צריך להיות בדבור — לא לדבר כל העולה על רוחך, ואפלו שמתרפים ומבזים אותך, אתה תשתק. ואם תוכל להראות את זה, אז אתה בעל מדרגה. רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י'): אדם, אחר כל התעניות

אֲשֶׁר   ה' שֵׁכֵב   בְּנַחֵל   מֵט

וְהַסְגּוּפִים, הוּא רַק שֶׁק מְלֵא חוֹרִים, סֶתֶם סִגְפַת אֶת הַגּוֹף, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדָךְ. בֹּא וּנְרָאָה כְּשֶׁאֶחָד מִבְּנֵי אוֹתָךְ, אִם אֶתָּה תּוּכַל לְעַצֵּר אֶת פִּיךָ וְלֹא תַעֲנֶה לוֹ, זֶה הַמְדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה. עַל-פִּי-רֹב רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם, אִם אֶחָד מֵצִיֵּק לָהֶם, הֵם מַחְזִירִים לוֹ מִנֵּה אַחַת אִפְּסִים. וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין יָחִיד וּבֵין מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ עֶסֶק עִם רַבִּים, יָחִיד צָרִיף לָדָם וְלִשְׂתַק, כִּי זֶה סוֹכֵב רַק עָלָיו, אֲבָל מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ עֶסֶק עִם רַבִּים, הוּא צָרִיף לְמַחֹת, כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיֶה חַלּוּל ה', כִּי אֵלּוּ שְׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צְבוּר, הֵם צָרִיכִים לְעַמֵּד חֶזֶק עַל נִקְדָּתָם, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפָעוּלָם, וּכְשֶׁצָּרִיף לְעֲנוּת — יַעֲנוּ.

וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה דְבָרִים לְכַתֵּב בְּעֲנִינִים אֵלּוּ, עַל הַהַפְּרֵשׁ שֵׁיֵשְׁנוּ בֵּין יָחִיד לְבֵין מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, אַךְ אֵין הַפְּנֹאֵי, וַיִּנְדְּבֵר מִזֶּה פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שֵׁכֵב.

בְּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחְזִיק מַעֲמֵד, וְתוֹצִיא אֶת כָּל הַמְרִירוֹת מִמֶּךָ, כִּי מְאוּמָה לֹא יֵצֵא מִזֶּה שְׁתַּסְתּוֹכֵב מְמַרְמֵר וּבְדַכְפְּאוֹן, רַק תִּהְרַס אֶת הַחַיִּים שְׁלָךְ. וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם: "אֲמַלְל מִי שֵׁיֵדָאג"; אַף שְׁבִאֲמַת עָשׂוּ לָךְ הַרְבֵּה עוֹלוֹת, אֲבָל עִם דְּאֲגוֹת לֹא תִגִּיעַ אֶל שׁוּם מְקוֹם, רַק אֶל הַמּוֹת. כְּמֵאֲמַר הַחֶכֶם: "הַדְּאָגָה אֲבוּד הַחַיִּים". וְחֶכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סְנֵהֲדִין ק'): לֹא תַעֲלֵל דְּוִיָּא בְּלַבָּךְ דְּהַרְבֵּה גְבָרִין קִטְל דְּוִיָּא [אֵל תִּכְנִיס דְּאָגָה בְּלַבָּךְ, כִּי הַרְבֵּה אֲנָשִׁים גְּבוּרִים הֲרֹגָה הַדְּאָגָה]. אֶתָּה מְמִילָא לֹא יְכוּל לְשַׁנּוֹת אֶת טְבִיעֵי בְּנֵי-אָדָם, כִּי רַבִּים כְּכֹלֵם נִמְשָׁכִים אֶל שְׁקָרְנִים, רַמָּאִים וְצְבוּעִים, כִּי הֵם אֵינָם רְחוּקִים

מֵהֶם, וְכָל אֱלֹהֵי הַיְרָאִים וְהַחֲסִידִים וְהַצְדִּיקִים, הֵם שְׁפֵלִים וּבְזוּיִים מִהֶמוֹן-עַם, וּבַפְּרָטִיּוֹת הַיְרָאִים שְׁמַנְגְלִים אֶת פְּרָצוֹפָם הַטָּמֵא שֶׁל הַמִּינִים וְהַכּוֹפְרִים וְכוּ', עֲלֵיהֶם יֵשׁ מַחְלֶקֶת גְּדוּלָה, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד מִפְּחַד מֵהֶם, כִּי הֵם פּוֹתְחִים אֶת הָעֵינַיִם לְהֶמוֹן-עַם וְכוּ', וְלִכֵּן הַסֵּמ"ךְ-דָּ-מ"ם מְפָרֵס יוֹתֵר אֶת אֱלֹהֵי הַשְּׁקֵרָנִים, הַרְמָאִים וְהַצְבוּעִים, הָעֶקֶר שֶׁהַחֵן וְהַיָּפִי וְהַפֶּאֶר שֶׁל הַצְדִּיק לֹא יֵצֵא בְּעוֹלָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), אֲשֶׁר מִתְּפָרְסִים שְׁקֵרָנִים שְׁקוֹרִין טֹאטְרִין, שְׁעוֹבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם, וְהֵם אֲשֶׁר מְכַסִּים אֶת הַיָּפִי שֶׁל הַצְדִּיק, שֶׁהוּא מְאוּרֵי אוֹר.

וְלִכֵּן כַּלֵּךְ מִכָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת וּבִלְבוּלִים, וְהַדְּבֵק עֲצָמָךְ רַק בּו יִתְבַרֵךְ. מַה לָּךְ לְדַאֵג דְּאֵגַת חַנּוּם, מַה לָּךְ לְהַסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים?! הֲלֹא מְאוּמָה לֹא יֵצֵא לָךְ מִזֶּה! וּבַפְּרָטִיּוֹת רְאֵה לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד, וְתִמְסַר נַפְשְׁךָ עַל שִׁמְחָה, שְׂרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שֶׁהַשִּׁמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שָׁכַן.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבֵרָה הַרוּצָה לְהַאִיר נַפְשׁוֹ בְּצַח הַצְחָצְחוֹת, אוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַכְּמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִךְ מִחֲמַת רַבּוּי תְּלֵאוֹתֵי וְטְרַדוֹתֵי, קָשָׁה לִי לַעֲנוֹת עַל כָּל מַכְתָּב, וְהַלּוֹאֵי שְׁאֲכַתֵּב רַק לְאַחוּז אֶחָד, גַּם מִזֶּה יֵצֵא סֵפֶר שְׁלָם שֶׁל מַכְתָּבִים כָּל יוֹם, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, רַבִּים דּוֹפְקִים עַל פֶּתַחֵי בֵּיתִי, וְאֲנִי מוּצָף עִם מַכְתָּבִים, שְׁפָל אֶחָד כּוֹתֵב לִי אֶת הַבְּעִיּוֹת וְהַצְרוּת שֶׁלוֹ, אִךְ אֵיךְ יֵשׁ לִי זְמַן לַעֲנוֹת לְכֻלָּם?! וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁנִּדְפְּסוּ כְּבָר עַד עַכְשָׁו כַּמָּה כְּרָכִים מְשׁוֹ"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל", מַכְתָּבֵי הַתְּחִיזוֹת וְהַדְּרָכָה,

אֲשֶׁר   ה' שָׂכַד   בְּנִחַל   נֹא

תִּדַע שְׁפָל מִכְתָּב נִכְתָּב בְּעִבּוּרָךְ, וְתַעֲשֶׂה לְעֶצְמָךְ שְׁעוֹר בְּזָה, וְתִמְצָא שֵׁם מְרֻגָע לְנַפְשְׁךָ.

בְּיָדָי אִם תִּתְפַּלֵּל וְתִבְקֶשׁ מִמְּנֹי? תִּתְבַּרְךָ, יֵצֵא סוּף כָּל סוּף, שְׂגָם לְךָ אִכְתָּב מִכְתָּב בְּעִזְרָתוֹ? תִּתְבַּרְךָ, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ רַק עַל-יְדֵי תִפְלָה וְתִשׁוּקָה מִהַמְקַבְּלִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שָׂכַד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבִיבָרְךָ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַשְׂמָחָה תִּרְחִיב לְךָ אֶת הַדַּעַת. וְעַקֵּר הַדַּעַת — לִידַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבִמְשֻׁפָּט, בְּהַשְׂגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, מִה שְׂאֲתָה צָרִיךְ תִּבְקֶשׁ רַק מִמְּנֹי? תִּתְבַּרְךָ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ? תִּתְבַּרְךָ, וְאֵל יִפְתָּךְ יִצְרָךְ, כְּאֵלֹה יֵשׁ כְּאֵן טַבֵּעַ, מְקַרְהַ וּמְזַל, הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ! צָרִיכִים לְמִסֵּר אֶת עֶצְמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבַּרְךָ, וְאֵז תִּרְאֶה שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

זָכַר גַּם זָכַר מֵאֲמַר הַחֶכֶם: "כָּל מִי שֶׁהוּא סֹבֵלֵן יִהְיֶה אֲדוֹן", צָרִיכִים רַק אֲמוּנָה, שְׂאֵז יִהְיֶה לְךָ כַּח הַגִּדֵל וְכַח הַצּוּמָח, וְתַעֲבֹר עַל הַכֹּל, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוֹ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה); בְּיָדָי כּוֹאֵב מִה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְהַכּוֹאֵב וְהַמְכּוֹאֵב גְּדוֹל עַד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת בְּנִקְל לְקַבֵּל הַכֹּל, כְּשִׂיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמְּנֹי? תִּתְבַּרְךָ, וְזֶה מִה שֶׁנִּגְזַר עָלָיו, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוֹ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ); וְזָכַר גַּם זָכַר, אֲשֶׁר גַּם זֶה יַעֲבֹר, רַק תִּבְטַח בּוֹ? תִּתְבַּרְךָ, וְתִמְסֵר עֶצְמָךְ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ שִׂיּוֹלֶיךָ עִמָּךְ — קִבְּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן מְלֵא. וְאֲמַר הַחֶכֶם: "אֵין נוֹחַ לְגוֹף כְּמוֹ הַרְצוֹן בְּמָה שֶׁנִּגְזַר לוֹ, וְלִבְטַח בְּמָה שֶׁנִּחְלַק לוֹ". וְזֶה יִתֵּן לְךָ גִּיחָא וְיִשׁוּב הַדַּעַת.

נב אֲשֶׁר ה' שָׁכַח בְּנַחֵל

מה יתאוּנֶן הָאָדָם וְחַי וְגוֹ', מֵה יִתְרוֹן לְאָדָם מִכָּל עֲמָלוֹ שְׂיַעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְגוֹ', הַדְּבָק עֲצָמָךְ רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, וְאִזּוֹ לֹא תִצְטָרֵךְ לַחֲנוּף לְבְנֵי-אָדָם, כִּי מֵה שְׂאֵתָה צָרִיךְ — יָבוֹא אֶל בֵּיתְךָ. וְדַבֵּר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר לְבֶן-אָדָם שֶׁרְחוּק מֵאֲמוּנָה.

הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זִי"ע אָמַר: הָאֲמוּנָה זֹאת הַדְּבָקוֹת וְהַדְּבָקוֹת זֹאת הָאֲמוּנָה. כִּי אֲמוּנָה זֹאת מֵדַת הַמְּלָכוּת, וְכִשְׂאָדָם חֲזָק בְּאֲמוּנָה, אִזּוֹ הוּא בֶן חוֹרֵין אֲמִתִּי. וְרַבְּנוּ ז"ל צִוְּנוּ אֶת מוֹהֲרֵינֵינוּ ז"ל לְחַדֵּשׁ הַרְבֵּה, וְאָמַר לוֹ: כְּשֶׁתִּגִּיעַ בְּחַדוֹשֵׁיךָ לְעִנְיָנֵי אֲמוּנָה וְצָדִיק — תִּרְחִיב אֶת הָעֵט, צוֹ שְׁפָרִיטֵן דֵּי פֶּעַן, כְּאוֹמֵר לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבִיבּוֹר בְּזֶה, כִּי הַפְּתַח נִשְׁאַר תָּמִיד, וְזֶה זְכוּי הַרְבִּים, וּבִפְרָטִיּוֹת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי דְבָרָיו ז"ל מִמֶּשׁ מְחִיִּים מֵתִים, רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים (בְּרַכּוֹת יח:), וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהַחְיוֹת אוֹתָם וְלְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. וְלִכֵּן רָאָה שְׂיִהְיֶה לְךָ חֶלֶק בְּהַדְּפָסָתָם.

וַיַּעַן שְׂזָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל עַל-יְדֵי סִפְרֵינוּ שְׂזָכִינוּ לְחַדֵּשׁ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, רָאָה לְעֹזֵר לִי לְהַדְּפִיס עוֹד וְעוֹד, כִּי יֵשׁ עוֹד הַמּוֹן סִפְרִים בְּכַתֵּב יָד, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּכָל זֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שָׁכַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִצָּא, ז' בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נִרְ לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נוֹרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ, שְׂאֵתָה מִמְּשִׁיךְ לְהַפְּיֵץ סִפְרֵי וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה מִמֶּשׁ, כִּי עַקֵּר גְּלוּי מְשִׁיחַ,

אֲשֶׁר   ה' שָׁכָה   בְּנֹחַל   נג

גְּלוּי אֲלֻקוֹתוֹ, הוּא דִּיקָא רַק עַל-יַדֵּי תַפְלָה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאֲשֶׁר זֶהוּ הִיסוּד אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, וּבְזֶה יִכְבַּשׁ מְשִׁיחַ אֶת הָעוֹלָם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ב').

וְעַל-כֵּן רָאוּי לְהַפְיֵץ בְּמַרְץ גָּדוֹל אֶת כָּל הַסְּפָרִים לְכָל עוֹבֵר וְשָׁב, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם.

נָא וְנָא לְהַסְתִּיר אֶת עֲצֻמָּהּ מִחוֹתְנָךְ, שֶׁהוּא גִבֹר אֱלִים וְכוּ', וְרָאָה לְהַתְמִיד בְּעֲצֻמָּהּ הַרְבֵּה הַרְבֵּה בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַרְךָ, וּמִי יִתֵּן שְׁתּוּכַל לְסַיֵּם תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְכֵן סֹדֵר מְשֻׁנְיּוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּאִפְּן שְׁתִּזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת עֲצֻמָּהּ. וּכְבֹר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְרַשׁ רַבָּה, פְּרַשְׁתׁ שׁוֹפְטִים, פָּרָק ה', סִמָּן ב'): הִתְקִינוּ לָכֶם מְצוּוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא; וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֹכֵל בְּכָל יוֹם כֶּמֶה פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, וְשׁוֹתָה אַחֲרֵי-כֵן כֶּמֶה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים, וּמְלִבִּישׁ אֶת עֲצֻמוֹ בְּמְצוּוֹת (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִמָּן כג).

וְהִנֵּה עָלֶיךָ עֵבֶר כְּבֹר בְּחַיִּיךָ מֵה שְׁעָבֵר, עַד שְׁמָרִים לָךְ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, וְכַמְעַט כַּמְעַט וְכוּ', עַל-כֵּן עֲצַתִּי אֲמוּנָה, שְׁלֹבַל תִּשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַע-עוֹלָם, רַק רָאָה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת, אִם אֶפְשָׁר סֹדֵר אֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְכֵן לֹאמַר אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְלְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּרַחֲוֹבוֹת וּבְשׁוּקִים וְכוּ'.

הַסְתַּפַּל מֵה יֵשׁ לָךְ בְּחַיִּיךָ, כְּלָם כְּנִגְדֶּךָ, כְּלָם אֵינָם מְבִינִים אוֹתָךְ, כְּלָם צוֹעֲקִים עָלֶיךָ, כְּלָם יֵשׁ לָהֶם רַק טְעָנוֹת עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּרַח לָךְ אֵל הַמְשֻׁנְיּוֹת וְאֵל הַתְּהִלִּים וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּבְזֶה תִּנְצַל מִבְּטָלָה, שְׁמִבִּיאָה לִיְדֵי שְׁעָמוּם וְזִמָּה וְכוּ', וְעֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן, וְתִמְשָׁף עָלֶיךָ שְׂמִחָה וְזִרְיוֹנוֹת.

אוֹדוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, לְהִיּוֹת בְּהַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ, אִם אֶפְשָׁר — מֵה שׁוֹב וּמֵה נָעִים, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא, אָסוּר לְהִשְׁבֵּר מְזֵה, כִּי בְּיָדָי זֶה עֵקֶר וְיִסוּד גָּדוֹל אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ מְקַבְּלִים תְּקוּנָה עַל כָּל הַשָּׁנָה, אֲבָל אִם אֵי אֶפְשָׁר, יְכוּלִים לְהַתְקַשֵּׁר אֶל רַבְּנוּ ז"ל מְמָקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, כִּי עֵקֶר הֵהֱתַקְּרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק עַל-יַדֵּי שְׁקִידָה רַבָּה,

נד אֲשֶׁר ה' שָׁכַן בְּנַחֲל

שְׁקִידָה נִפְלְאָה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְלֹא בְּעֵינֵי אַחֵר. וצְרִיכִים לְבָרַח מִכָּל מִינֵי שְׁקָרִים וּמַחְלָקֹת וּחְלִישׁוֹת הַדַּעַת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת שׁוֹפְטִים, פָּרָק ה', סִימָן ט'): אִם רָאִיתָ חוֹנֵף וְרָשָׁע מְנַהֵיג אֶת הַדּוֹר, נוֹחַ לוֹ לְדוֹר לְפָרַח בְּאוֹר, וְלֹא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ, עַיִן שָׁם.

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים, אָנוּ רוֹאִים, שְׁעֲכָשׁוּ כָּל זָקֵן עִם הָאָרֶץ וְכָל עוֹ פָּנִים — נַעֲשֶׂה מוֹשֵׁל וּמְנַהֵיג וּמְשַׁתְּלֵט עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּחַנּוּם עַל לֹא דָבָר, וּבְפָרְטִיּוֹת בְּשָׂנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת הַתְּחִילוֹ לְהַשְׁתְּלֵט כָּל חוֹנֵף וְרָשָׁע וְכוּ', מִמֶּשׁ, וּבּוֹדְאֵי צְרִיכִים לְבָרַח מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם עֶסֶק עִמָּהֶם. וְעַל-כֵּן אִם אֲפָשָׁר לְהִתְקַבֵּץ בְּאִזְוָה קְבוּצָה שְׂמֵתִקְבָּצִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", רְאוּי לְתַחַב אֶת רֵאשׁוֹ וּלְהַצְטַרֵּף עִמָּהֶם, וְאִם לֹא, יִקָּשֶׁר אֶת עֲצָמוֹ אֶל רַבָּנוּ ז"ל מִמְּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, וְלֹא יִבְלָבֵל דַּעַתוֹ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

אִם אֲפָשָׁר לְשַׁלַּח מִשְׁהוֹ עַל הַחוּב — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וְאִם אֵי אֲפָשָׁר, גַּם-כֵּן תִּהְיֶה שְׂמִחַ וְטוֹב לָב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחִיב לָךְ, שְׂיִהְיֶה אֲפָשָׁר לָךְ.

ה' שָׁכַן

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדֵּר פִּי תִצָּא, ז' בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירֶךָ הַיְקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְפָדְיוֹן — לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמַע אֶת תְּפִלּוֹתֵינוּ, וַיִּמְשִׁיךְ לָכֶם בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

אֲשֶׁר   ה' שָׁכַן   בְּנֹחַל   נָה

הִיָּה מְאֹד מְאֹד רְצוּי אִם אֶפְשֶׁר, שְׁתַּקְנֶה לְאִשְׁתָּךְ ה"א שֶׁל כֶּסֶף,
אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שְׁמִסְגָּל לְהוֹלִדָּה, וְגַם תִּלְמַד עִמָּה ב"סְפוּרֵי-
מַעֲשִׂיּוֹת" כְּסִדְרָן. וְאִם אֶפְשֶׁר שְׁאִשְׁתָּךְ תִּשָּׂא אֶצְלָה תָּמִיד חֲתִיכַת עֵץ
מִקְבֵּר הַצַּדִּיק — מָה טוֹב וּמָה נְעִים. פֹּה אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ עֵץ מֵעַל
קֶבֶר יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נּוּן, שְׁמָאֵד מְסָגֵל לְהוֹלִדָּה.

וְכֵן רָאָה שְׁאִשְׁתָּךְ תִּדְלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת מִשְׁמֵן זֵית, הִינּוּ מְלַבֵּד
הַגֵּרוֹת שֶׁהִיא מְדַלִּיקָה, שְׁיֵהִיו שְׁנֵי גֵרוֹת מִשְׁמֵן זֵית דִּיקָא.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּפְּקֶדוּ בַּפְּקֻדָּת יְשׁוּעָה. הֶעֱקָר שְׁתַּהֲיוּ
שְׂמֵחִים, וְתִרְאֶה לְשִׂמְחָת אֶת אִשְׁתָּךְ, וְתִלְדוּ בָּנִים זְכָרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ה' שָׁכַן.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי כִי תִצָּא, ז' בְּאֵלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ, גֵּר לְהַצַּדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֵי יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַפְּדִיּוֹן נִפְשׁ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אִתָּה נִמְצָא בְּמִצְבֵּי מְסַכֵּן מְאֹד מְאֹד, אַךְ גְּדוֹל
אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

לְדַעַתִּי, יַעֲן שְׁאִתָּה נִמְצָא כְּעַת בְּעִיר הַקִּדְּשׁ צְפַת יִצְו, לְךָ
לְטַבֵּל תִּכְף-וּמִיד בַּמְּקַנָּה שֶׁל הָאָרֶץ ו"ל, וְתִתְנוּדָה בְּמִים, וְתִתְחַרֵּט
מְאֹד מְאֹד עַל מַעֲשֵׂיךָ, וְאַחֲר־כֵּן תִּרְדוּ אֶל צִיּוֹן מִצְבַּת הַתְּנָא רַבִּי
פְּנִיחָס בֶּן יֵאִיר, וְתִאמַר שֵׁם אֶת כָּל סִפְרֵי הַתְּהִלִּים. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹצִיא
לְאוֹר מִשְׁפָּטְךָ, וְתִנְצֵל מֵעַנְשׁ קָשָׁה, כִּי רַבִּי פְּנִיחָס בֶּן יֵאִיר מְמַנֶּה עַל
פְּדִיּוֹן שְׂבוּיִים.

אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה דְבַר קָשָׁה לְשָׁבַת שֵׁם מִשְׁךָ כְּשַׁעֲתִים אוּ יוֹתֵר,

נו אֲשֶׁר ה' שָׁכַח בְּנַחֵל

ולומר כל ספר תהלים, אבל תאמין לי, שיותר קשה לשבת שנתים או יותר במאסר, חס ושלום.

על-כן ראה לציית, ותקיים את בקשתי, והשם יתברך ימשיך עליך רוח דקדושה מפורם, ותשוב בתשובה אמתית.

הדורש שלומך...

ה' שָׁכַח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תצא, ז' באולול ה'תשמ"ג.

שלום רב להאברהם, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך עם המעות — מאתים דולר, לצרכי ביתי — לנכון קבלתי, ותשואות חן לך על זה, יתיה אותך השם יתברך כמו שהחייטני.

נא ונא אל תפל בדעתך כל-כך, כי זה לא יביא אותך אל שום דבר רק אל סף היאוש.

ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים, ותעשה כל מיני פעולות לשמח ולברח את עצמך, אשר הוא דבר גדול מאד מאד.

והעולה על הכל — ראה להכניס כל עיונך בתוך ספרי רבנו ז"ל, שאין למעלה מהם, ומי יתן שתאמר בכל יום ויום העשרה מזמורי תהלים, שגלה לנו רבנו ז"ל, שהוא תקון הברית, תקון המחין. ואשרי מי שיזכה לאמרם בכל יום ויום חק ולא יעבר. והעשרה מזמורים הם תקון גמור, ואין מה לחשב אחריהם, כמו שאמר רבנו ז"ל: נישט איבערט טראכטן (לא לחשב).

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   ה' שֶׁכַּט   בְּנַחֵל   נו
ה' שֶׁכַּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ח' בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהֶאֱבֹרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֵת מְכַתְּבְּךָ עִם הַמְּעוֹת לְצָרְכֵי בֵיתִי וְגַם בְּעִבּוֹר הַדְּפֹסָה —
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּתְשׁוּאוֹת חַן לְךָ עַל זֶה.

מָה אִמַּר לְךָ! רְאוּי לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלֻקְנוּ, אֲשֶׁר
בְּנַחֵל נוֹבֵעַ שֵׁם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ. וּתְהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין אָנוּ
מִתְנַגְּדִים עָלָיו, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ רְאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֵת
עֶצְמָנוּ. וְכֵן בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָנוּ מְפִיֲצִים אֵת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים בְּכָל
קְצוּי תֵּבֵל, כֵּן יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוֹדְתָנוּ הַקְּדוּשָׁה.

לְפָנַי שְׂבוּעִים זְכִינוּ לְהַפְיֵץ בְּיוֹם אֶחָד שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת "לְקוּטֵי-
מוֹהֲר"ן עִם פְּרוּשׁ "שִׁפְת הַנַּחֵל", וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָנוּ לְהַפְיֵץ
בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, כִּי רַק עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁךְ וַיִּפְרָסֶם אוֹר רַבְּנוּ
ז"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא עַל-יְדֵי חֲנִיפוֹת שֶׁל שְׁקָר — לְגִבּוֹת מְעוֹת מְקַרָּן
הַצְּלָה, וְלִהְטְעוֹת בְּגִי-אָדָם, וְלַחֲנֹף אוֹתָם בְּעִבּוֹר כֶּסֶף. אֵתָהּ יוֹדֵעַ אֵיךְ
שִׁשְׁנוּאָה מְאֹד מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ הַמְּדָה הַמְּגַנָּה שֶׁל חֲנֻפָה, הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ וַיַּצִּילֵנוּ מִמְּדָה מְגַנָּה זֶה.

אֲחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְקַחַת אֵת עֶצְמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְאֵל תִּפְּל כָּל-כָּף
בְּדַעְתְּךָ, תִּרְאֶה לְשִׁכַּח מִכָּל הָעֵבֶר, וּתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּעִבּוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: תּוֹרָה וּתְפִלָּה. וּתִרְאֶה לְהִיּוֹת תָּמִיד עֶסוּק בְּאֵיזֶה דָּבָר,
וְאֵל תִּלְךָ בְּטֵל, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי זְמָה וְלִידֵי
שְׁעִמוּם (פְּתוּבוֹת ט); נָא וְנָא לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאַחֲרִים כָּלֵל, יִהְיֶה לְכָל
אֶחָד מֵה שְׂיִהְיֶה, וְאֵתָהּ הַדְּבִק עֶצְמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. תִּאֲמִין לִי, שְׂאִין
צְרִיכִים אֲנִשִׁים כָּלֵל, רַק אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאִם יִסְבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
שְׂיִשְׁלַח אֵלֶיךָ אֲנִשִׁים — אֲזִי טוֹב, וְאִם לֹא — מִסְתָּמָא אֵין זֶה
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבְאֵמַת אִם תִּרְגִּיל אֵת עֶצְמְךָ לְדַבֵּק אֵת מַחְשַׁבְתְּךָ

נח אֲשֶׁר ה' של בנחל

בדבקות אמת בו יתברך, אזי תרגיש כל מיני נעים וערכות שאין
כמוה. אשרי שיאחז בזה!

הדורש שלומך...

ה' של.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תבא אל הקבוץ ה'תשמ"ג.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותף מימי הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד שמחתי על שאתה מתמיד בדברי רבנו ז"ל, וגם זכית
להצטרף אל תלמידי "היכל-הקדש", הזוכים לסיים את ה"לקוטי-
מוהר"ן" הקדוש והנורא בכל חדש, אשריך ואשרי חלקך! כי בלי
למוד ספרו של רבנו ז"ל, אי אפשר להקרא על שמו כלל. ואשרי
המתמיד בו, כי פניו, שכלו וחקמתו — שם גנוזים ונסתרים (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב).

אודות שאלתך בענין תקיעת שופר בימי אלול הקדושים, מתי
מתחילים אנשי שלומנו היקרים; מנהגנו הוא כדעת המהרי"ל
והלבוש, להתחיל לתקע מיום א' דראש חדש, משום דכיום א'
דראש חדש אלול עלה משה להר סיני, ומאז יש ארבעים יום עד
יום הכפורים. ואנו תוקעים קדם "עלינו" אחר קדיש דרבנן, ואנו
נוהגים לתקע: תשר"ת תש"ת תר"ת כדעת הערוך.

ואודות שאלתך בענין לומר המזמור "לדוד ה' אורי וישעי",
מנהגנו להתחיל בערב ראש חדש אלול, אחר תפלת יום כפור קטן
ומנחה, אז אומרים פעם ראשונה את המזמור הזה עד שמחת תורה
בשחרית, וכן בתפלת שחרית אנו אומרים את זה תכף-ומיד אחר
אמירת שיר של יום, ולא אחר תפלת שמונה-עשרה, כמו שראיתי
בכמה מקומות. הן אמת שיש בין אנשי שלומנו היוצאים ממדינות

אֲשֶׁר ה' שֶׁל בְּנַחֵל נֹט

וואָהלין וואָקרינא שאומרים אַת זֶה אַחַר שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, כְּמוֹ שְׁאָר חֲסִידִים הַיּוֹצְאִים מִמְּקוֹמוֹת אֲלוֹ, אַבְּל אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים אַת זֶה בְּשַׁחֲרִית אַחַר אַמִּירַת שִׁיר שֶׁל יוֹם, וּבְשֶׁבֶת יוֹם טוֹב שְׁאוּמְרִים אַת שִׁיר שֶׁל יוֹם קֶדֶם קְרִיאַת הַתּוֹרָה, אַז אוֹמְרִים גַּם אַת הַמְזֹמֹר "לְדוֹד ה' אוֹרִי" קֶדֶם הַקְרִיאָה, אַבְּל בְּמִנְחָה מְנַהֲגֵנוּ לְאַמְרוּ כְּמִנְהַג מְדִינוֹת וואָהלין וואָקרינא, הֵינּוּ שְׁאַחַר אַמִּירַת הַחֲזָן שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה בְּרְכוּת אוֹמְרִים "תַּחֲנוּן", וּכְשֶׁגּוֹמְרִים, קֶדֶם שְׁאוּמְרִים קְדִישׁ שְׁלֵם אוֹמְרִים "לְדוֹד ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעִי", וְזֶה בְּרוּר מְנַהֵג אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַבָּאִים בְּסוֹד ה'.

וּבְאַמַּת יֵשׁ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַתְּעוֹרְרוֹת רַבָּה בְּאַמִּירַת מְזֹמֹר זֶה, כִּי יֵשׁ בְּמְזֹמֹר זֶה י"ג שְׁמוֹת הַיְי"ה, כְּנֶגֶד הַי"ג תְּקוּנִים הַעֲלִיּוֹנִים הַמְּאִירִים בִּימֵי אֱלוֹל, שֶׁהֵם יְמֵי הַרְצוֹן, וּמְאִירִין אַז הַי"ג מְדוֹת שֶׁל רַחֲמִים, וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים מְזֹמֹר זֶה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת רַבָּה עַד מְאֹד. וַיֵּשׁ בֵּינֵינוּ תְּנוּעַת נִגּוֹן נִפְלָא שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת, שְׁזָה עוֹד יִרְשָׁה מִמּוֹהַרְנִי ת' ו"ל.

חֲמִדַּת לְבָבִי! רְאוּי לָךְ לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ, בִּימֵי אֱלוֹל אַת כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁל שׁוֹפָר וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוֹרִים וְסִפּוֹת וְלוֹלֵב מִרְמַבֵּ"ם טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף וְכָל נוֹשְׂאֵי כְּלִיָּהֶם, כִּי הֵן הַהֲלָכוֹת מְרַבּוֹת, וְהַחֲדָשׁ הַזֶּה נִקְרָא 'יֵרַח הָאֵיִתָּנִים', שֶׁהוּא אֵיתָן בְּמִצְוֹת.

נָא וְנָא לְהַתְּבוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחֲדָשׁ זֶה יוֹתֵר מִכָּל הַשָּׁנָה, וְלִפְשָׁפֶשׁ בְּמַעֲשָׂיו אִיךְ עֲבָרָה עָלָיו הַשָּׁנָה, וַיַּעֲשֶׂה לְעִצְמוֹ קְבָלוֹת חֲזָקוֹת עַל לְהַבָּא. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנוּ לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אַמְתִּית, וְנִזְכֶּה לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי דְרָךְ הַתָּם וְהַפְּשׁוּט שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וְנִזְכֶּה לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (תִּי"מֹהַר"ן, סִימָן נט).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ס אֲשֶׁר ה' שֵׁלָא בְּנַחֵל
ה' שֵׁלָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר כִּי תִבֵּא ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ וְאֶת הַפְּדִיּוֹן נִפְּשׂ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
יִשְׁמַע בְּתַפְלִתְנוּ, וַיִּמְתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵעַל אָבִיךָ, וַיִּשְׁלַח לּוֹ רְפוּאָה
שְׁלָמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

אֲחִי הַיְקָר! רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ לְהִתְמַיֵּד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
בְּהַתְמַדָּה וּבִתְשׁוּקָה רַבָּה, כִּי אֵין לָךְ עוֹד כְּבוֹד אָב יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה,
שְׂזוּכָה לְלַמֵּד תּוֹרָה. וּבְזִכּוֹת שְׁקִימָתְךָ אֶת מִצְוֹת כְּבוֹד אִם בְּשְׁלָמוֹת,
זִכָּה אָבִיךָ לְרְפוּאָה שְׁלָמָה, כִּי הֲלֹא סוּף כָּל סוּף הִלְכָתְךָ לְקַיֵּם מִצְוֹת
כְּבוֹד אִם, וּבְזִכּוֹת מִצְוָה זוֹ יִתְרַפֵּא אָבִיךָ, וַיִּרְגִּישׁ בְּטוֹב וּבְכִרְיָאוּת
הַשְּׁלָמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' שֵׁלָב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר כִּי תִבֵּא אֶל הַקְּבוּץ, י"ד בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַטָּשָׁעַק לְמַעַן מְתִיבְתָּא "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ" —
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְךָ, שְׂיִישׁ לָךְ חֲלָק בְּמְתִיבְתָּא דְאַרְעָא, שְׁהִיא
כְּעִין מְתִיבְתָּא דְרִקִיעָא, כִּי, תְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַתְּלִמִּידִים שְׁלָנוּ
לוֹמְדִים בְּשִׁקְיָה עֲצוּמָה — אֲשֶׁרִי לָהֶם! וְעַלֵיהֶם נֹאמֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים
ז): "נִשְׁכַּיְמָה לְכַרְמִים גִּרְאָה אִם פְּרֻחָה הַגֶּפֶן פִּתַח הַסְּמִדֵּר, הַנִּצְוֹ
הַרְמוֹנִים שָׁם אֶתֶּן אֶת דְּדֵי לָךְ". וְכַדְרֶשֶׁת חֲכַמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲרוּבִין
כא:): "נִשְׁכַּיְמָה לְכַרְמִים" — אֵלוֹ בְּתֵי כְּנַסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת,

"נְרָאָה אִם פְּרָחָה הַגֶּפֶן" — אֵלֹה בְּעֲלֵי מְקָרָא, "פֶּתַח הַסְּמִדָּר" —
אֵלֹה בְּעֲלֵי מִשְׁנָה, "הַנְּצוּ הַרְמוֹנִים" — אֵלֹה בְּעֲלֵי גְמָרָא, "שֵׁם אֲתָן
אֵת דְּדִי לָךְ" — אַרְאָךְ כְּבוֹדֵי וְגוֹדְלֵי, עֵינֵי שָׁם.

חֲסִדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, כָּלֵם אֶהוּבִים, כָּלֵם בְּרוּרִים, כָּלֵם יִרְאֵי
אֱלֹקִים מְאֹד, וְזֶה חֲלָקֵי מִכָּל עַמְלֵי, שְׁתַּהֲלֶה לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, קָם דּוֹר
חֲדָשׁ תְּלַמִּידֵי רַבְנּוּ ז"ל אֲמַתִּיִּים, כֵּן יַעֲזֹר לִי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁיִתְרַבֶּה
גְּבוּלָנּוּ בְּתַלְמִידִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ה' שלג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תְּבֵא, י"ד בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחוֹר ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי.

וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעְרֶךָ הַקָּשָׁה בְּמָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם
הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה מַעֲקָם מְאֹד אֵת
הַמַּח וְהַלֵּב, וּמְכַנְּסֵי בְּאָדָם דְּפֹאוֹן וְעֶצְבוֹן וּמְרִירוֹת גְּדוּלָה.

לְכֵן אֵי עֶצְפָּךְ וִיהִי אֱלֹקִים עִמָּךְ, אֵל תִּתְיַאֵשׁ כָּלֵל! רְאֵה לְכָרִחַ אֵל
תּוֹךְ הַתּוֹרָה, וְתַהֲיֶה רְגִיל לֹמֵר בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא:
בְּבִלִי, רַשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת, רַק גְּמָרָא לְבַד, כִּי אֲמִירַת גְּמָרָא מְאֹד מְאֹד
מְסֻגְּלַת לְקַרְר אֵת חֲמִימוֹת תְּאֹת נְאוּף הַבוֹעֶרֶת בּוֹ, כִּי הַקְּלָפָה
הַמְּחֻטָּאת בְּנְאוּף נִקְרֵאת לִילִי"ת, עַל שֵׁם הַיְלָלָה שְׁמִכְנִסְתָּ בְּהָאָדָם,
וּגְמָרָא שְׁהִיא תְּלַמוּ"ד, עוֹלָה כְּמִסְפֵּר שְׁמָה מְמַשׁ, שְׁהוּא ת"פ,
וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּלַמוּ"ד מְכַנְּיָעִים אוֹתָהּ לְגַמְרֵי (עֵינֵי לְקוּשְׁטֵי-
מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן רִיד).

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֵל תַּהֲיֶה בְּטָלָן כָּלֵל, מֵאַחַר שְׁכַבְּר
כָּל-כּוֹף גְּלַפְדָּת בְּחֲטָא וְעוֹן הַמָּר הַזֶּה, שְׁאֵתָה שׁוֹפֵךְ זֶרַעַךְ עַל הָאָרֶץ,

וְכַמְעַט שְׁאַתָּה מִשְׁתַּגֵּעַ כְּבָר, רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם כ"ח דְּפִים גְּמָרָא.
וְאַתָּה יָכוֹל לְחַלְקֵם: שְׂבָעָה דְּפִים קִדְּם הַצְּהָרִים, וְשְׂבָעָה דְּפִים אַחַר
הַצְּהָרִים, וְשְׂבָעָה דְּפִים בְּלִילָה, וְשְׂבָעָה דְּפִים אַחַר חֲצוֹת, וּבְאִפְּנֵי הַזֶּה
תּוֹזָה לְסִיִּים בְּרַבַּע שָׁנָה אֶת כָּל הַשָּׁס ל"ו מִסְכָּתוֹת, וְיֵאִיר עֲלֶיךָ
הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּל"ו שְׁעוֹת, כַּמּוּבָא בְּפִסְקֵי תַּא,
וְכֵן תּוֹזָה לְקַרְר אֶת הָרַע הַבוֹעֵר בְּךָ.

וְהִנֵּה, אִף שְׁאֲנִי יוֹדַע, שְׁאַחֲרִים יִחְשְׁבוּ כִּי זֶה סֵתָם כְּמוֹ חוּכָא
וְטוֹלוּלָא — לוֹמַר דְּפִי גְּמָרָא בְּלִי שׁוּם פְּרוּשִׁים וְכוּ', אֲבָל אַתָּה צְרִיךְ
לְדַעַת, כִּי אֵין שׁוּם בְּרִיָּה שְׁיִוְדַעַת מָה עוֹבֵר עֲלֶיךָ, וּבְאִיָּה זָבָל
וְלִכְלוּף אַתָּה מִתְלַכְלֵךְ, וְעַל-כֵּן שְׁמַע בְּקוּלִי, וְתִרְאֶה לְקַיִם זֹאת!

וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי עַכְשׁוֹ אֶקְצֹר.

וְאַמְרָתִי לְהַעֲתִיק לְךָ כַּמָּה סְעִיפִים מִקּוּוֹנְטֵרַס "שׁוֹמֵר הַבְּרִית",
שֶׁהוּא עֲצוֹת יְקָרוֹת וְנִפְלְאוֹת לְזִכּוֹת לְשֹׁמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, וְלַצָּאָת מִהַבּוֹר
וְהַפַּח שְׁנֹלְפֵד בּוֹ:

א. אַחֵי הַיְקָר! אִף שְׁחֻטָּאָתָּ כְּבָר עַד עַכְשׁוֹ כָּל-כָּךָ בְּכָל מֵינֵי
עֲבֻרוֹת וְחֻטָּאִים, וּבְכַפְרֵי טוֹיֹת שְׁנִשְׁקַעְתָּ בְּטַמְאָת זְהַמַּת תַּאֲוֹת נְאוּף,
שְׁשֻׁפְכָתָּ וְרַעַף לְבַטְלָה, וְהַסְתַּפְּלַתָּ בְּכָל מֵינֵי מְקוּמוֹת מְזוּהָמִים
וּמְטוּנָפִים, וְעֲשִׂיתָ דְּבָרִים מְגֻנָּים וּמוֹזְרִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-פִּי-
כֵּן עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי גַם מִמְקוּמוֹת כְּאֵלוֹ יְכוּלִים לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.
וְהַעֲקָר — לֹא לְהַתִּיאֵשׁ וְלֹא לִפְלֵ בְּדַפְאוֹן וּבְעֲצָבוֹן, אֲשֶׁר הוֹרַס אֶת
הָאָדָם לְגַמְרֵי.

רַק רְאֵה לְעֲשׂוֹת מְרַגַּע זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת
כָּל לְבָבְךָ, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר וְעֹבֵר עֲלֶיךָ, וְאִם תִּתְמַיֵּד בְּדַבֵּר זֶה, אֲזַי
תּוֹזָה לְצָאָת מִהַבּוֹץ וְהַלְכְלוּף וְהַזְהָמָה הַזֹּאת שְׁנִפְלַתָּ וְנִלְפַדְתָּ בָּהּ,
וְתוֹזָה לְהַכְּנִס אֶל הַיְכָלוֹ יִתְבַּרְךָ.

עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, כִּי אֵין עֲצָה אַחֲרַת לְאָדָם שְׁנֹלְפֵד בְּזְהַמַּת חֻטָּא

תֵּאֲנוֹת הַמְּשָׁגֵל, שֶׁהוּא נֶאֱוָף — הֵן עִם עֲצָמוֹ וְהֵן עִם נָשִׁים וְכוּ', כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבַר זֶה — שִׁיְהִיָּה רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת, וְאִף שֶׁבְּתַחֲלָה יִהְיֶה כָּל הַדְּבַר הַזֶּה מוֹזֵר בְּעֵינָיו, וַיִּחַשֵׁב — מַה הוֹלֵךְ כָּאֵן?! עִם מִי אֲנִי מְדַבֵּר?! וּמִי שׁוֹמֵעַ אוֹתִי?! אֲבָל אִם תִּהְיֶה חֲזַק וְאִמִּיץ בְּדַבֵּר זֶה, וְלֹא תִנְיַח אֶת מְקוֹמְךָ, רַק תִּהְיֶה עֹקֵשׁ בְּדַבֵּר זֶה, אֲזַ תִּרְאֶה נֹסִים וְנִפְלְאוֹת, אִיךָ שֶׁכָּל הַיְרִידוֹת שֶׁלְּךָ יִתְהַפְּכוּ לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, הֶעֱקַר חֲזַק וְאִמִּץ!

ב. צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי הַיָּקָר! שֶׁעָקַר בְּלִבּוֹל דַּעְתְּךָ וּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ, עַד שֶׁכִּמְעַט שֶׁתִּשְׁתַּגַּע, כָּל זֶה בָּא מֵרַב עֲוֹנוֹתֶיךָ בַּפְּגָמֵי הַבְּרִית. וּבַפְּרָטִיּוֹת אִם נִלְכַּדְתָּ בַּחֲטָא וְעוֹן שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, שָׂאז מַחֲךָ מִבְּהֵל וּמִבְּלָבָל מְאֹד מְאֹד, וְאִינְךָ יָכוֹל לִתֵּן עֲצָה לְנַפְשְׁךָ, כִּי זָרַע הָאָדָם נִמְשָׁךְ מִמַּחֲוֹ, וְאִם שׁוֹפֵךְ אֶת זֶה לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִחָסֵר מִמַּחֲוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמִמַּשׁ מִשְׁתַּגַּע לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְכֵן מִי שֶׁנִּכְנָס בְּכָל מִינֵי גְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁהוּא מִתְנַעֵל בְּזִמְזָה הַזֶּה, מִכָּל זֶה הוּא נֶעֱשֶׂה מִבְּהֵל וּמִבְּלָבָל לְגַמְרִי לְגַמְרִי, וְאִין לוֹ שׁוֹם עֲצָה אִיךָ לְצִאת מִזֶּה, כִּי אִם שִׁיִּיחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם מִיחַד שֶׁאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וַיִּתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, כָּל אֶחָד בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ, וְכָל מַה שֶׁרַק אַרְעַ עִמוֹ מִיּוֹם קִטְנוּתוֹ, וַיִּרְבֶּה בְּדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד.

וְאִף שֶׁבְּתַחֲלָה יִדְמָה כְּאֵלוֹ מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר, חַס וְשְׁלוֹם, וּכְאֵלוֹ אִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִפְּאֵת בְּלִבּוֹל וְעַרְבוּב דַּעְתּוֹ, שֶׁנִּתְבַּלְבַּל וְנִתְעַרַב מֵרַב חֲטָאִים וְעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, עַד שֶׁנִּחְשָׁךְ מִמְּנוֹ לְגַמְרִי אוּרוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל אִם תִּהְיֶה חֲזַק וְאִמִּיץ בְּדַבֵּר זֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְלַכֵּת אֶל מְקוֹם מִיחַד, מְקוֹם פְּנוּי, שֶׁאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וּתְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סוּף כָּל סוּף לְאֵט לְאֵט יִתְחִיל לְהַזְדַּכֵּךְ וּלְהַתְבַּרֵּר וּלְהַתְנַקּוֹת מִחֲךָ וְדַעְתְּךָ, וְתִזְכֶּה לְחַזֵּר אֶל יְשׁוּבַת הַדַּעַת אֲמַתִּי, עַד שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁקִּידָה רַבָּה בְּדַבֵּר זֶה, אַתָּה יָכוֹל לְהַפִּיךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ג. עֲלִיף לְדַעַת, כִּי עֵקֶר מְרִירוּתָךְ וּבִלְבוּלֶיךָ בָּאִים רַק מִפְּאֵת סִבַּת פְּגָמֵי הַבְּרִית שְׁנֹלְכֶדֶת בְּהֵם מִשְׁנוֹת קִטְנוּתָךְ, אֲשֶׁר הַחֲטָא הִמָּר הִזָּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, עַד שֶׁרַב רַבָּם שְׁנֹשְׁתַּגְעוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, נִמְשָׁף רַק מִהַחֲטָא הַמְגִנָּה הִזָּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁנֹתַנְעֵל בְּזָה מְאֹד מְאֹד, וּמְרַב הַרְגָלוֹ הָרַע כְּכָר אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, כִּי אִם עַל-יָדֵי שְׁיַחֲזֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּבִיא (הוֹשֵׁעַ יד, א): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'"; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל זֶה (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לח, סִימָן ד'): אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֶלָּא דְּבָרִים, הֵינּוּ שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּתְּוֹדַה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו הַרְעִים וְהַמְגִנִּים, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיּוֹת, וַיֹּאדִיר בְּדְבָרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְאִף שֶׁבִּתְחִלָּה יִדְמָה בְּדַעַתוֹ כְּמוֹ שׁוֹטָה שֶׁמְדַבֵּר אֶל הַקִּיר וְכו', כָּל זֶה בָּא מִחֲסָרוֹן הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שְׁנֹמְשָׁף מִפָּגַם הַדַּעַת, פָּגַם הַבְּרִית; כִּי הַמְּאָמִין בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיוֹת חִיוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִיף שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, אֲזַי בְּיָדָאֵי תְּמִיד יִדְבֹר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וּמִחֲמַת שֶׁהוּא חָסֵר מִכָּל זֶה, עַל-כֵּן מִתְרַשֵּׁל בְּזָה.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הָעֲצָה לְמִי שֶׁנֶּפֶל וְנִלְכַּד כְּכָר בְּפִחַ יְקוּשׁ בְּזָה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִזּוֹ אִם יִהְיֶה עֶקֶשׁן גְּדוֹל עַל דְּבָר זֶה, סוּף כָּל סוּף יֵצֵא מִהָרַע וְהַחֲשָׁף הִזָּה, וַיִּתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ בְּהֵאָרָה נוֹרְאָה וּבְזִיו נִפְלָא, אֲשֶׁרִי לוֹ!

ד. עֲלִיף לְדַעַת, שְׁמִי שֶׁכָּבַר נִלְכַּד פַּעַם אַחַת בַּחֲטָא הַמְגִנָּה הִזָּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, קָשָׁה וְכָבֵד לוֹ לְצֵאת מִמֶּנּוּ. וּמִכָּל שְׁכֵן מִי שְׁרִגִיל בְּזַהֲמָה זֹו יָמִים וְשָׁנִים, לוֹ מֵר מִמְּוֹת הַחַיִּים, וְנוֹפֵל בְּתוֹף דְּכָאוֹן וְעֲצָבוֹן גְּדוֹל, וְקָשָׁה לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, וְכַמְעַט שְׂאִי אֶפְשָׁר לְצֵאת מִזֶּה הַתְּאֵנָה, רַק אִם יִזְכֶּה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, וַיִּרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ

לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שֶּׁעֹבֵר
עָלָיו בְּפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת, כִּי הַדְּבֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ לְאֵט לְאֵט, מְשַׁבֵּר מִמְּנוֹ
אֶת הַרְגְּלוֹ הַרַע, וְנִפְתַּח לוֹ מַחוּ וַיִּדְעֵתוֹ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת זֵיו
הַשְּׂכִינָה, וַיּוֹצֵא מִמְּנוֹ הָעֲצָבוֹן וְהַדְּכָאוֹן מִפְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ, וְנִתְרַחֵב לוֹ.

על-פֶּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁכָּבֹר נִשְׁקָעֶת בְּזַהְמָא זֹו, וְגַם עֲכָשׁוּ אַתָּה
שׁוֹפֵף אֶת זֶרְעֶךָ עַל הָאָרֶץ וְכוּ', רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזֵק בְּדַבְּרֵךְ זֶה — לְדַבֵּר
הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שֶּׁעֹבֵר
עָלֶיךָ. וְאִם תִּהְיֶה עֹקֵשׁן גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, אֲזִי תִזְכֶּה לְצֵאת מֵהַצָּרָה
הַמְרָה הַזֹּו שְׁנֹלְפֹדֶת בָּהּ, וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת, אִיךָ שֶׁמֶכַּל הִרְיָדוֹת
יִתְהַפְּכוּ אֶצְלֶךָ לְעֵלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, עֵינַי לֹא רָאִתָּה וְכוּ', וְתִזְכֶּה לְהִבְיָנוּ
יִתְבַּרֵךְ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים וְכוּ'.

ה. עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אִם נִפְלֵת כָּבֹר בְּפַח יְקוּשׁ, בַּחֲטָא הַמְגִנָּה
שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאַתָּה מִתְנַעֵל מְאֹד מְאֹד בַּחֲטָא הַזֶּה, עַד
שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְךָ לְצֵאת מִזֶּה, רַק בְּכָל פַּעַם אַתָּה נוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּזוֹ
הַתְּאֻוָּה וְהַחֲטָא. עֲקָר עֲצָתְךָ — שֶׁתִּרְאֶה לְחֲזֵק אַחֲרִים, וְלְהַשִּׁיב
אַחֲרִים בַּתְּשׁוּבָה. וְתִרְאֶה לְהַכְנִיס אֶת מַחְךָ בַּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי הַתְּאֻוָּה
וְהַחֲטָא הַמֵּר הַזֶּה בָּא רַק עַל-יְדֵי פָגַם הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁמְהַרְהֵר הַרְהוּרִים
רָעִים, וּמְדַמָּה וּמְתַאֵר לְעֲצָמוֹ צוּרוֹת שֶׁל נָשִׁים וְכוּ', וּמְכַנֵּס בְּדַעַתוֹ
וּבְמַחוּ צוּרָה וְכוּ' וְזַהְמָא וּדְבָרִים מְכַעְרִים עַד מְאֹד וְכוּ', רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן. כְּנֻגַד זֶה עָלֶיךָ לְהַכְנִיס אֶת מַחְךָ רַק בַּתּוֹרָה, וְלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי
תּוֹרָה, וְאַפְלוּ חֲדוּשׁ וְדְבֹר אֶחָד, גַּם-כֵּן טוֹב, כִּי בְּאִפְּן הַזֶּה תִּכְנִיס
מַחְךָ בְּקַדְשָׁה, וְתִהְיֶה רְגִיל לְאֵט לְאֵט לְחַדֵּשׁ עוֹד חֲדוּשׁ וְעוֹד חֲדוּשׁ,
אֲשֶׁר כָּל דְּבַר קָטָן שֶׁמְהַרְהֵרִים וְחוֹשְׁבִים בַּתּוֹרָה, זֶה מְטַהֵר אֶת
נַשְׁמַת הָאָדָם.

ועל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אִיךָ שֶׁכָּבֹר נִפְלֵת וְנִשְׁלַכְתָּ בְּבוֹץ
מִזֶּהם כְּזֶה שֶׁל הַרְהוּרִים מְגִנִים וּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל נְאוּף, וְנִכְנָסֶתָ
בְּרַעֲיוֹנוֹת רָעִים וְאַתָּה מְדַמָּה כָּל רַע, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עָלֶיךָ לְהַרְגִיל
אֶת עֲצָמְךָ לְחַשֵּׁב בַּתּוֹרָה, וְלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, וְכֵן לְהַחֲזִיר אֶת
אַחֲרִים בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבְאִפְּן הַזֶּה תִּזְכֶּה לְצֵאת מֵהַחֲטָא הַמְגִנָּה

הַזֶּה. וְכָל מִי שֶׁכָּבַר נֶפֶל וְנִכְשַׁל פַּעַם אַחַת בְּפָנֵים הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּבָר קָשָׁה וְכִבְד לֹא לְצֵאת מִזֶּה, כִּי הַחֲטָא הַמְגַנֶּה הַזֶּה מְגַרֵּה אֶת יִצְרוֹ הָרַע, וּמְרַבֵּה קְלָפוֹת הַמְכַסִּים וּמְסַתִּירִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִכָּל שֶׁכֶּן מִי שֶׁכָּבַר נִכְשַׁל בְּשִׁתֵּי פְעָמִים, וּמִכָּל שֶׁכֶּן וְכָל שֶׁכֶּן מִי שֶׁכָּבַר עֶבֶר וְנִכְשַׁל בְּזֶה מְאוֹת וְאַלְפֵי פְעָמִים וְכוּ', כְּאֲשֶׁר מְצוּי דְבַר זֶה מְאֹד בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהוּא מְלֵא פְרִיצוֹת וְהַפְקָרוֹת וְכוּ', לֹא כְּבָר קָשָׁה לְגַמְרֵי לְצֵאת מִהַחֲטָא הַמֵּתַעֵב הַזֶּה, כִּי כְּבָר כָּל-כָּף נִלְפָד בְּשַׁחֲתוֹת זֶרַע לְבִטְלָה, עַד שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ הָרַע וְלְצֵאת מִזֶּה, לוֹיֵא אִם יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא יָרַד אֶל דּוֹרוֹת אֱלוֹהֵי הַעֲלֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְזַהֶמֶת תַּאֲוֹת נְאוּף פָּגַם הַבְּרִית, אֲשֶׁר "כִּי הַשְּׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְּרָכָו" (בְּרֵאשִׁית ו, יב), כִּי עָלְיוֹ נֶאֱמַר (שִׁם ה, כט): "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינֵנוּ וּמִמַּעֲצָבוֹן יִדְיֵנוּ" וְגו'. וְהוּא מְכַבֵּס וּמְנַקֵּה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְקַרְבִּים אֶת עֲצָמָם אֵלָיו, וּמְקַשְׁטֵם בְּכָל מֵינֵי קְשׁוּטִים נְאִים וּיְקָרִים, וְנִתְהַפְּכִים הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת. אֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁאֲמַר (חֵי"מ מוה"ר"ן, סִימָן שלב): "אֲנִי נִהְרֵה מִמַּטְהָר מִכָּל הַכֶּתִּיבִים".

ז. כָּל מִי שֶׁיִּוָּדַע בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁחֲטָא בַּחֲטָא הַחֲמוּר פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאוּי לֹא לְכַרֵּחַ מִכָּל מֵינֵי מַחְלָקַת וְסִסְוִיכִים וּכְפֻיחִים, כִּי מְאֹד מְאֹד מִזִּיק לְנִפְשׁוֹ, רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ. וְהוּא צָרִיף לְהִזְהַר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל דִּיקָא אֱלוֹהֵי שִׁפְגָמוֹ הַרְבֵּה בְּבְרִית, וּבִפְרָטִיּוֹת בַּחֲטָא הַמְגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הֵם תָּמִיד מְעַרְבִּים בְּמַחְלָקַת וּבְמַרְיבוֹת, קְנָאָה וְשִׁנְאָה. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲתָה רוּאָה בַּעַל מַחְלָקַת, שֶׁעוֹשֶׂה תָּמִיד מְרִיבוֹת, וּמְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים וּיְרָאִים וְכֹשְׁרִים אֲמִתִּיִּים, תִּדַע שֶׁהָאָדָם הַזֶּה פָּגַם מְאֹד מְאֹד בְּזִהְמַת נְאוּף — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְכִמוֹ שֶׁאֲמַר דּוֹד הַמְּלִיךָ (תְּהִלִּים נה, כ): "שְׁלַח יָדוֹ בְּשִׁלּוּמָיו חֲלַל בְּרִיתוֹ"; כִּי זֶהוּ סִימָן שֶׁחֲלַל בְּרִיתוֹ — כְּשֶׁשׁוּלַח יָד בְּשִׁלּוּמָיו, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַעוֹסְקִים לְקַרֵּב בְּנֵי-אָדָם אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְלַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבִשְׁמֵימִים. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְכַרֵּחַ מִבְּעַלֵּי מַחְלָקַת כְּמוֹ שְׁבוּרְחִים

מֵאֵשׁ וּבַעֲלֵי רֶאֱתָן (חֲלֵי הַמְדַבֵּק) רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וּמִכָּל שֶׁכֶּן מִי שִׁיּוּדַע
 בְּעַצְמוֹ נִגְעֵי לְכָבוֹ וּמִכְאוּבָיו, הוּא צָרִיף בְּיוֹתֵר לְהִזְהַר בְּזֶה, לְבַל
 יֵאמֶר שׁוּם דְּעוֹת עַל יְרָאִים, רַק יַעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּעַפְרֵי הַנְּדָרִס תַּחַת פְּפוֹת
 רְגְלֵיהֶם, וַיִּבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְתַקָּן
 פְּגָמָיו, כְּשֶׁלֹּא יִהְיֶה מְעַרְבַּ בְּשׁוּם מַחְלָקַת וְסִכְסוּכִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַעוּלָם, אֲשֶׁרֵי לוֹ !

ח. כָּל אֱלוֹ שְׁנִכְשָׁלוּ כְּכַר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
 לְבַטְלָהּ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, נִחַשְׁוּ לָהֶם אֹרֵחַ הַיּוֹם, וְהֵם שְׁבוּרִים בְּעַצְמָם
 כְּחִרְס הַנְּשֻׁבָר, וְנִפְלוּ אֶל תּוֹף עֲצָבוֹן וְדַכְאוֹן עִמָּךְ, אֲשֶׁר קָשָׁה לָהֶם
 לְצִאת מִזֶּה. וּמִכָּל שֶׁכֶּן, שְׁעַל-יְדֵי רַבּוּי חֲטָאִים נַעֲשׂוּ חוֹלִים
 בְּעַצְבֵיָהֶם (נַעֲרוּוִין), וְהֵם תָּמִיד עֲצָבֵנִים, עַד שְׁרוּעֵדִים לָהֶם כָּל
 הָאֵיבָרִים וְכוּ' (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ').

וְעַקֵּר עֲצָתָם — לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר לְגַמְרֵי, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה
 חֲדוּשָׁה, וַיִּסְתַּכְּלוּ תָּמִיד עַל גְּדוֹל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּחַפְּשׂוּ בְּעַצְמָם כָּל מִינֵי נִקְדוּת טוֹבוֹת, וַיְדוּנוּ אֶת עֲצָמָם
 תָּמִיד רַק לְכַף זְכוּת, וַיִּשְׁתַּדְּלוּ לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמָם בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים,
 וַיֵּאכְלוּ מֵאֲכָלִים קָלִים, כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלָּהֶם.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — שִׁיבְרוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּבְטְחוּ עַל גְּדוֹל
 רַחֲמָיו וְחֲסָדָיו הַמְרַבִּים, אֲשֶׁר מֵרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וּמִכָּל
 שֶׁכֶּן עַל אֱלוֹ הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ בְּטִיקְלָא, וְנִכְשָׁלוּ כְּכַר בְּמָה שְׁנִכְשָׁלוּ,
 רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ מְרַבִּים עַד אֵין סוּף, כְּפִי שְׁמַגְלָה לְנוּ רַבְּנוּ ו"ל בְּסִפְרֵי
 הַקְּדוּשִׁים; אֲשֶׁרֵי הַזְּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵז בְּנִדְאֵי יִזְכֶּה
 לְתַקָּן הַכֹּל.

ט. אֵין לָךְ עוֹד תַּקוּן גְּדוֹל וְנִפְלָא לְפָנֵם הַבְּרִית כְּמוֹ הַשְּׂמִיחָה
 וְהַחֲדוּתָהּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי הַחֲטָא הַזֶּה גוֹרֵם לְהִסְתַּיֵּר וּלְכַסּוֹת אֹרֹחַ
 יִתְבָּרַךְ, וּמִשְׁבַּר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמִכְנִים בּוֹ סְפָקוֹת רַבִּים בְּהֶאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וּמִמְרַר חַיָּו וְכוּ'. מַה שְּׂאֵין בֵּן מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ
 לְהִיּוֹת רַק בְּשְׂמִיחָה עֲצוּמָה, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת
 רַק בְּשְׂמִיחָה, וְאֵף שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד לוֹ, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּים בְּאָדָם

דְּכֹאֵן וְעֶצְבוֹן עִמָּךְ, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וְהוּא מְהַפְכִים הַכֹּל אֶל תִּקְוָה
הַשְׂמֵחָה, כִּי בְּחֶסֶדְךָ יִתְבַרְךָ עֲדִין הוּא יְהוּדִי, וּמַחֲיָה אֶת עֲצָמוֹ עִם
"שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי", שְׂמֵחָה זֹה עוֹלָה עַד אֵין סוּף, כִּי נוֹגֵעַ בְּנִקְדַּת
יְהוּדוּתוֹ, שֶׁהוּא עֵצֶם נִשְׁמָתוֹ, עֵצֶם הָאֲצִילוּת, וּמִשָּׁם נִמְשָׁף עָלָיו אוֹר
גָּדוֹל וְנוֹרָא עַד מְאֹד, וּמְעוֹר עֵינַי כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא בְּעוֹנוֹתָיו
הַמְרַבִּים. וְעַל-כֵּן מִי שִׁיּוּדַע שְׂפָגֵם בְּפָגֵם הַבְּרִית, אָפְלוֹ בְּמַחֲשָׁבָה,
מִכָּל שָׂכָן בְּמַעֲשֵׂהָ, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, עֵקֶר תִּקְוֵנוּ לומר הַעֲשֵׂרָה מִיַּי
נְגִינָה, שֶׁהֵם ה'תִּקְוֵן הַכְּלָלִי, הַעֲשֵׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל
בְּשִׁבְלֵי תִקְוֵן הַבְּרִית, וַיִּשְׂמַח אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִיַּי אָפְנִים שְׂבַעֲוֹלָם,
כִּי רַק זֶה עֵקֶר הַתִּקְוֵן — לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּנִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ, וְלִשְׂמַע כְּלִי
זָמֵר, כִּי הַשְׂמֵחָה וְהַנְּגִינָה יוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מֵהַבוֹץ וְהַשָּׂאוֹל שֶׁנִּפְל לְשָׁם.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שֶׁלֵד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר כִּי תִבֵּא אֶל הַקְּבוּץ ה'תִּשְׁמִ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיַּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצְחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבָךְ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, נָא וְנָא אֵל תִּקַּח אֶל לִבְךָ שׁוֹם דְּבָר וְכוּ',
אִף שְׂזֵה יוֹתֵר קַל לְהַגִּיד מִלְּקַיִם, אֲבָל סוּף כָּל סוּף עָלֶיךָ לְהַתִּישֵׁב
בְּדָבָר, הֲלֹא מַה יִּהְיֶה כְּבָר בְּזֵה שְׂתִדְּאָג, וְתִהְיֶה בְּעֶצְבוֹן וּבְדִכְאוֹן
וְכוּ', הֲלֹא מְאוּמָה לֹא תִשָּׂא בְּעַמְלָךְ, רַק תִּצְטַעַר יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

עַל-כֵּן אֵינְךָ וַיְהִי ה' עִמָּךְ, רְאֵה גַם רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ
בְּכָל מִיַּי אָפְנִים שְׂבַעֲוֹלָם, וּבְכַפְרִטִיוֹת לְהִיּוֹת רְגִיל לְשְׂמַע כְּלִי זָמֵר,
וְלִהְיוֹת רַק בְּשְׂמֵחָה עֲצוּמָה, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד דְּבָר הַמְּגַרֵּשׁ אֶת
הַמְּרִירוֹת כְּמוֹ מִדַּת הַשְׂמֵחָה.

וְעַל-כֵּן עַל מִצְוֹת הַשְׂמֵחָה צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ יוֹתֵר מִכָּל

אֲשֶׁר   ה' שלד   בַּנְחֹל   סט

דָּבָר, כִּי זֶה עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה לְזִכּוֹת אֵלֶיָּהּ. וְרֵאוי לָהּ לְהִתְיַשֵּׁב כְּבָר, שְׂאִין לָהּ שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, וְעַל-כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְהִיּוֹת רְגִיל לְדָבָר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וְכָל מֵה שְׂעוּבָר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מוֹצִיא מֵעַמְקֵי נְבוּכֵי נַפְשׁוֹ אֶת כָּל מִינֵי סְפָקוֹת וּבְלָבוּלִים וְכוּ'.

וּבְשִׁבִיל זֶה הָיוּ אֶצֶל רַבְנֵנוּ ז"ל שְׁנֵי דְבָרִים אֵלּוּ עֲקָרִים גְּדוֹלִים, הֵינּוּ "תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת" "וְשִׂמְחָה וְרִקוּדִין", וְאִסּוּר לְהִתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם עִם שְׁנֵי דְבָרִים אֵלּוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה אֶת עֶצְמָךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעְעוֹלָם, וּרְאֵה לְדָבָר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָהּ עוֹד בֵּית מְנוּס בְּעוֹלָם, כִּי אִם אֶצֶּל יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עוֹ וְחֻדְוָה בְּמַקּוּמוֹ.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמֻחָזֵק אֶת עֶצְמוֹ בְּעֵתִים הַלָּלוּ, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

לְמַעַן טוֹבְתָךְ הַנְּצַחִית, חֲמַל עַל עֶצְמָךְ, כִּי אִם אַתָּה לֹא תִרְחַם עָלֶיךָ, מִי יִרְחַם עָלֶיךָ? ! אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, מֵה יֵשׁ לָהּ עִמָּהֶם! שׁוּם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְעֹזֵר לָהּ, יִשׁוּעָתָךְ תְּלוּיָהּ רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּכְפִי שְׂתַכְנִיס אֶת עֶצְמָךְ בִּידֵיעָה וְאֶמוּנָה זוֹ, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְהַגָּאֵל מִכָּל צְרוּתֶיךָ. הָעֵקֶר רַק לְדָבָר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמַדְבָּרִים אֵלָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ע אֲשֶׁר ה' שֶׁלָּה בְּנַחֵל
ה' שֶׁלָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר כִּי תְּבוֹא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר ... גֵּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

וְהִנֵּה לְהַסְבִּירָךְ גִּדְל הַעֲנִיָּן לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד), שְׁבֹרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזוּ מְקַבְּלִים מַחֲזִין חֲדָשִׁים. וְלִכֵּן נִקְרָא "רֹאשׁ הַשָּׁנָה", כִּי אֲזוּ מְתַקְּנִים אֶת כָּל מַה שֶּׁפָּגַם הָאָדָם בְּמַחְשָׁבָה. הִנֵּה אֲנוּ יוֹדְעִים, שֶׁכָּל הַצְּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם הֵן רַק מִחַמַּת הַמַּחְשָׁבָה, וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'): בְּמִקּוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל הָאָדָם; אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְחֹשֵׁב רַק מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֲזוּ הַכֹּל יִלָּךְ לוֹ כְּסֵדֶר. כִּי אִם הוּא מְדַבֵּק עֲצֻמוֹ רַק בְּבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֵינְנוּ חֹסֵר דְּבָר, וּמִמְשִׁיךְ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶצְלוֹ.

אֲבָל לְדַאֲבוֹן לֵב, אָדָם פּוֹגֵם, חָטָא, עָשָׂה שְׁטִיּוֹת וְהִבְלִים, וְהִכְנִיס אֶת הַמַּחְשָׁבָה שְׁלוֹ בְּכֹל מִינֵי הַבְּלִי הַבְּלִים, מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, הִרְהוּרִים רָעִים, וְזֶה אֲשֶׁר נִתַּק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן נוֹסְעִים לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְצַדִּיקִים, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַדְּשֵׁת וּלְטַהֲרֵת הַמַּח. וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (חֲזִי־מוֹהֲר"ן, סִימָן תה): הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִתֵּן לִי בְּמַתָּנָה אֶת "רֹאשׁ הַשָּׁנָה", שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֲנִי מְבַטְיֵחַ, שְׁמִי שְׁיָבוּא אֵלַי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, יִהְיֶה לוֹ תְּקוּן, אֲשֶׁר אֲנִי לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתוֹ כָּל הַשָּׁנָה.

רַבְּנוּ ו"ל צָוָה לָנוּ לומר 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים מְסִימִים: טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ. וְאָמַר: כְּשֶׁאֲצַא מִזֶּה הָעוֹלָם, מִי שְׁיָבוּא אֶל קַבְרִי בְּעִיר אוּמָן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וַיַּגִּיד אֶת הַעֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', אִפְלוּ אִם עֲצֻמוֹ וְגִבְהוֹ חָטָאִיו וּפְשָׁעָיו, אֲנִי אֶתְקַן אוֹתוֹ. וְאִךָ שָׁוָה

אשר   ה' שלה   בנחל   עא

דְּבַר פְּשוּט לְאִמְרָם, עִם־כָּל זֹאת יִהְיֶה כָּל־כָּף קָשָׁה לְאָדָם לְקַיֵּם אֶת זאת, מִכָּל מִינֵי סְבוּת וְקִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת, כְּגוֹן: "מִדּוּעַ צָרִיכִים לְנִסְעַ דִּיקָא לְקַבֵּר שֶׁל רַבְּנֵי ו'?"! מִדּוּעַ אֵינְנִי יָכוֹל לֹמַר אֶת זֹאת בְּכָל מְקוֹם וְכוּ'"?! אִזּוֹ רַבְּנֵי ו'"ל הִזְהִירָנוּ כָּבֵר לְפָנֵינוּ, וְלָקַח שְׁנֵי עֲדִים כְּשָׂרִים, וְאָמַר: "אַתֶּם תִּהְיוּ עֲדֵי, שְׁמִי שְׂיָבֹא אֶל הַצִּיּוֹן שְׁלִי, וַיֹּאמֶר עֲשֵׂהָ מִזְמוּרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תִּקְוֹן הַכְּלָלִי' — אֲתַקֵּן אוֹתוֹ. וְזֶה שִׁיר לְכָל הַשָּׁנָה, מִי שִׁיזְכֶּה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנֵי נִחְמָן מִבְּרִסְלָב זי"ע בְּעִיר אוֹמֵן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצִדְקָה, וַיֹּאמֶר עֲשֵׂהָ מִזְמוּרֵי תְהִלִּים, הַנִּקְרָאִים 'תִּקְוֹן הַכְּלָלִי', רַבְּנֵי הַבְּטִיחַ עִם שְׁנֵי עֲדִים, שִׁיעֲשֵׂה לּוֹ טוֹבָה נְצַחִית בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן. וּבְאֵמֶת אֵף צְדִיק לֹא הַבְּטִיחַ הַבְּטַחָה כְּזוֹ.

וְלִכֵּן אָנוּ מְנַסִּים כָּל מִינֵי תִקְוֹנִים וְתַחֲבוּלוֹת, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת נַשְׁמַתָּנוּ. וְהִנֵּה הִיא צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, שֶׁהַשָּׂאִיר אַחֲרָיו סִפְרָיו קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ הַמְּחַזְקִים וּמְחַיִּים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׂמְחִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִתֵּן הַבְּטַחָה כְּזוֹ, אִם־כֵּן מַה יֵּשׁ לְהַפְסִיד אִם מְקִימִים אֶת רְצוֹנָנוּ?! וּבְכַרְט שֶׁהַבְּטִיחַ עַל־יְדֵי שְׁנֵי עֲדִים, שִׁיעֲשֵׂה לָנוּ טוֹבָה נְצַחִית, הֲלֹא אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת הַקָּשָׁה־עֲרֵף הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר, אִם לֹא יִרְצֶה לְקַיֵּם אֶת זֹאת, כִּי מַה יַּפְסִיד?! הֲלֹא הַצְדִּיק הַזֶּה הַבְּטִיחַ!

וְכָל זֹאת אָמַר לְגַבִּי כָּל הַשָּׁנָה, מִלְּבַד זֹאת אָמַר רַבְּנֵי ו'"ל, שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּי לְכָלֵם לְבוֹא אֵלָיו, אֵף שְׁבָנֵי־אָדָם יִשְׁאַלוּ, לְמַה אֲנִי בִקְשָׁתִי כָּל־כָּף שְׂיָבֹאוּ אֵלַי לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִזּוֹ תִהְיֶה עָלַי עוֹד קִשְׁיָה. אָבֵל אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֲנָשִׁי, מִי שֶׁמְאַמֵּן בִּי וְלוֹמֵד אֶת תּוֹרָתִי, שִׁיעֲשֵׂה כְּרוֹז בְּכָל הָעוֹלָם, שְׂיָבֹאוּ אֵלָיו בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה.

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אִזּוֹ זוֹכִים לְטִהָרַת הַמַּחַ, זוֹכִים אִזּוֹ לְתַקֵּן כְּזֶה, שְׁכָל הַשָּׁנָה אֵין יְכוּלִים לְזַכּוֹת לוֹ, וְלִכֵּן הִזְהִירָנוּ רַבְּנֵי ו'"ל כָּל־כָּף, שְׂנֹבֵא אֶל קַבְּרוֹ דִּיקָא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִזֶּה בָּא, שְׁאֵלָפִים וְרַבְּבוֹת יְהוּדִים רוֹצִים לְהִתְקַבֵּץ בְּכָל שָׁנָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר אוֹמֵן אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנֵי ו'"ל, וַיִּגְיַע זְמַן שִׁיזְכּוּ רַבִּים לָזֶה.

וְהִנֵּה נָא וְנָא עֲרֵךְ לְעֲצֻמָּה חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, כְּשֵׁישׁ לְאָדָם מִשְׁפָּט,

עב אֲשֶׁר ה' שֵׁלָה בַּנְּחָל

מה הוא עושה? נוטל עורך דין, כי גם הצד שפנגד מקטרג עליו, והעורך-דין מיצג אותו בעת המשפט, ואם זה משפט חמור, ומפל שפן וכל שפן שזהו משפט בין חיים למות, אדם זה לא יסתפל על שום דבר, ויבזבז את כל כספו וממונו, העקר למצא את העורך-דין הגדול ביותר שיצילו ממות, כי מה לא יעשה אדם בשביל לחיות.

והנה ראש השנה זהו יום הדין, שדנים את האדם בין חיים למות, כי פתוחים ספרי חיים וספרי מתים (ראש השנה לב:), וגוזרים לאדם אז מה יקרה עמו כל השנה, וכן דנים אותו על תקציבו כמה יהיה לו כל השנה. והנה יש לנו צדיק קדוש, שפקש שנבוא אליו בראש השנה, כלנו באותה ספינה, באותו מצב, איננו יודעים מה ידונו אותנו בראש השנה. ראינו במו עינינו, שמענו באזנינו מה קרה בראש השנה הזה, היתה שנה קשה מאד, אמות העולם טבחו בעם ישראל, עניות ודחקות, מחלות ונחלאים רעים התפשטו בקרב בני ישראל, והכל נגזר מראש מה יהיה בסוף. בראש השנה גוזרים על כל אדם מה יהיה עמו, ולכן אם יש לאדם שכל, הוא יעשה כל מיני פעולות שבעולם לילף אל הצדיק הקדוש רבנו נחמן מברסלב זי"ע בעיר אומן לראש השנה, ויתחנן שם ברחמים ובתחנונים, שהקדוש-ברוך-הוא ישמע תפלתו, בזכות הצדיק הזה, שהבטיח שמי שיבוא אליו בראש השנה, יעשה לו טובה נצחית לכל השנה. ואין זה צריך להיות נסיון כלל לארוז את המטלטלים, ולבוא לכמה ימים לאומן לראש השנה הקדוש והנורא, אשר שם נמצא עורך דין גדול, שהבטיח לנו בהבטחה מחלטת, על-ידי שני עדים פשרים, שיעשה לנו טובה נצחית, אשר באמת אנו רואים, שכל אחד ואחד מאתנו צריך מליץ ישר בעדנו.

כמו-כן אנו רואים, חס ושלום, אם נחלה אדם באיזו מחלה, מה יעשה? יחפש איזה רופא לרפאותו, ואם אומרים לו, שיש לו מחלה ממארת, רחמנא לישזבן, שאין יכולים לרפאותה, אדם לא יעזב את עצמו, אלא יחפש ויבקש אחר רופא שיכול לתת לו מזור ותוחלת. והנה שומע שבקצה העולם ישנו רופא גדול וממחה, שמבטיח להעלות לו ארוכה ומרפא, מה לא יעשה אדם, ויסע מסוף

אֲשֶׁר   ה' שְׁלוֹ   בְּנַחֵל   עַג

הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הַעֶקֶר לְהִתְרַפֵּא. וְהִנֵּה רַבְּנוּ וְ"ל הוּא הַרוֹפֵא שֶׁהִבְטִיחַ שְׂיִרְפֵּא אוֹתָנוּ, וּמִי שֶׁבָּא לְצִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ מִתְעוֹרֵר כָּל-כָּף אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲשֶׁרֵי הַמְשִׁתַּקֵּק לְבוֹא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ וְ"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְיַדֵּי יִזְכֶּה לָזֶה לְבִסּוּף.

הַמֵּאַחַל לָךְ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתֻקָּה, וַיְהִי רְצוֹן, שְׁלֹכֵל עִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה רַק טוֹב, וְנִזְכֶּה לְהִכִּין עֲצָמָנוּ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְכֵן כְּתוּב בְּסֵפֶר "בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר", שֶׁמִּחְמֵשֶׁה-עֶשֶׂר בָּאָב מִתְחִיל כָּבֵד לְהַאִיר הָאוֹר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְיַדֵּי עֶכְשׁוֹ, שְׁאֲנוּ עוֹמְדִים שְׁבוּעִים קִדְּם יוֹם הַדִּין הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא. יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַלֵּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִכְתְּבוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, וְתִהְיֶה לְכֻלָּנוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְבֻרָכָת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ה' שְׁלוֹ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת נְצִיבִים-וְיִלְדֵי, י"ט בְּאֵלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מֵאֵד מֵאֵד יֵשׁ לִי צַעַר מְצַעְרֶךָ, אֶךְ תִּאֲמִינֵנוּ לִי, שֶׁהַחַיִּים כָּל-כָּף פּוֹרְחִים, שְׁלֵא כְּדַאי לְהִצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׁאִינֵנוּ שְׁלוֹ. וּבְאֲמַת כָּל מִי שְׁזוֹכָה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, מִתְבּוֹנֵן אִיךְ שֶׁהַיּוֹם וְהַלֵּילָה פּוֹרְחִים, וְחָבֵל עַל הַעֲגָמַת נַפְשׁ שְׁגוֹרָם לְעֲצָמוֹ, וּמִסְתַּדֵּר אֶפְלוּ בְּתַנְאִים הַכִּי קָשִׁים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֶצְלֶךָ.

הַעֶקֶר שְׁלֵא תַעֲנִי לוֹ, תַנִּיחֵי לוֹ לְצַעַק וְלִכְעֵס. וְאִף שְׁזֶה כּוֹאֵב לָךְ, אֶךְ אֵת יוֹדַעַת שְׁזֶהוּ טְבֵעוֹ, וְתִכְף-וּמִיד הוּא מִתְנַחֵם וּמִתְחַרֵּט. עַל-כֵּן עָלֶיךָ לְדוֹן אוֹתוֹ תְּמִיד לְכַף זְכוּת, כִּי מִי יוֹדֵעַ אוּלַי הוּא בְּמַתַּח כְּבֵד בַּעַת הַעֲבוּדָה שְׁלוֹ, וְאוּלַי יֵשׁ לוֹ בַּעַל-הַבַּיִת תִּקְיָה וְרַע, אֲשֶׁר מוֹצִיא כְּעֵסוֹ עָלָיו וְכוּ', אוּ אוּלַי יֵשׁ שֵׁם אֲנָשִׁים קָשִׁים הַמְתְּלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ וְכַדוּמָה, וְכֵל זֶה מְכַנֵּס בְּבַעֲלֶךָ מִתַּח.

עַד אֲשֶׁר ה' שָׁלוֹ בַּנְּחִל

וְעַל-כֵּן כָּשָׁהוּא בָּא לְבֵיתוֹ, מוֹצִיא אֶת כַּעֲסוֹ עָלֶיךָ, וְאֵין כְּנָתוֹ שׁוֹם רַע לְהַרְעֵךְ לָךְ, כִּי הֲלֹא הוּא מְעַרְיָךְ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שְׂאֵתָ לְבַד כּוֹתְבָת, וְעַל-כֵּן, לְדַעְתִּי, מִזֶּה בָּא לוֹ הַמַּתַּח. וְעַלֶיךָ לְבֹא לְעִזְרָתוֹ, וּבָעֵת כַּעֲסוֹ תִּרְאִי לוֹ אֶהְיֶה יוֹתֵר, כִּי לְפַעֲמִים הַגָּבֵר מְבַטֵּא אֶת עֲצָמוֹ בְּאֶפֶן שֶׁל צְעָקוֹת וְכַעַס וְכוּ', כִּי הוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהוֹצִיא אֶת בְּקָשְׁתּוֹ וּרְצוֹנוֹ לְקְרוֹב לְכַבּוֹת וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן רְאִי לְהִיּוֹת ה' בְּרִיָּה, וְאַל תַּנִּיחֵי אֶת עֲצָמְךָ לְפַל, חַס וְשְׁלוֹם, בְּבוֹר הַיְּאוֹשׁ וְהַדְּפָאוֹן, רַק רְאִי לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה וְעַלֶיזָה, בְּרוּךְ ה' יֵשׁ לָךְ בֶּן נֶחֱמָד כְּזֶה, שֶׁבְּקָרוֹב יֵלֶךְ לְחֹדֶר, טוֹב מְאֹד שֶׁתִּכְנִיֶּסִי אוֹתוֹ לְמוֹסֵד דְּתִי, בְּאֶפֶן שֶׁיִּקְבַּל חֲנוּךְ כָּשֶׁר, כִּי סוּף כָּל סוּף מֶה נִשְׁאַר לְהֶאָדָם — אִם לֹא הִיְהִדוּת, הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, כִּי הַכֹּל הֶבֶל הַבָּלִים, וּמִי שֶׁלֹּא חָנַף אֶת יְלָדָיו עַל דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, לְבִסּוּף סִימוֹ בְּבֵית-הַסֵּהֶר, אוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, בְּרַחוּ לְגַמְרִי, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמֹר.

נָא וְנָא רְאִי לְצִיַּת אוֹתִי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָךְ תָּמִיד, וּבְכַפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁתִּרְגִּילִי אֶת עֲצָמְךָ לּוֹמֵר בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם פְּרָקִי תְהִלִּים, אֲשֶׁר זֶה סִגְלָה גְדוּלָה לְהַמְשִׁכַת הַשְּׁפַע, וְכֵן תְּבַקְשִׁי אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְהָ שְׂאֵת מְדַבְּרַת.

הַמְּאַחַל לָכֶם כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה, שְׁנֵה טוֹבָה וּמְתַקָּה...

ה' שָׁלוֹ

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר נְצִיבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב.

אוֹדוֹת אִמְךָ... הִנֵּה טוֹב שֶׁתִּסַּע תְּכַף-וּמִיד לְצִיּוֹן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶס, וְתִדְלִיק שָׁם גַּר שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, וְתִרְבֶּה שָׁם בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְתִבְקֵשׁ תְּרַבֶּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּתְּוֹדְעוּ אֵינָה אֵיפָה הִיא, גַּם תְּרַבּוּ בְּצִדְקָה.

אֲשֶׁר   ה' שלח   בַּנַּחַל   עֵה

כְּפִי הַנְּרָאָה, עֲרִיזֵינָהּ הִיא חֲזָה, וּמִתְחַבֵּאת אֶצֶל מִשְׁפַּחְתָּהּ, וְהִיא טוֹב שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּחֻמָּהּ, וְלִילָךְ וְלַחֲפֹשׁ וְלִבְקֹשׁ אוֹתָהּ אֶצֶל מִשְׁפַּחְתָּהּ.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִמְתִּיק כָּל הַדֵּינִים מִכֶּם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

חֲמַדַּת לְבָבִי! הֶעֱקַר אֶל תַּפְחָד מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מֶה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזָכַר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן ב'): מִי שֶׁרוֹדֵף אֶת חֲבֵרוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵבִיא עָלָיו רָעָה, כְּדֵי שִׁישְׁכַח אֶת חֲבֵרוֹ מִלְרֹדֵף אוֹתוֹ.

ה' שלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נְצֻבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל כָּל־לֵיבוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תַּלְמִידֵי "הַיִּכָּל-הַקֹּדֶשׁ", הַגּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

הִנֵּה אֲנַחְנוּ מְכִינִים עֲצָמֵנוּ עֲכָשׁוּ לְקִרְאָת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם הַדֵּינִן הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. הַשֵּׁבֶת הַזֶּה נְצֻבִים-וַיִּלָּךְ, כְּתוּב בַּזֹּהַר (חֶלֶק ב' לֵב): "אַתֶּם נְצֻבִים הַיּוֹם" (דְּבָרִים כט, ט), הִיכָן שְׂכַתוֹב 'הַיּוֹם' — זֶה סוֹבֵב עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְאִם-כֵּן הַשֵּׁבֶת הַזֶּה הִיא הָאֲחֻרּוֹנָה בְּשָׁנָה זוֹ, וְלִכְּנָן עֲלֵינוּ לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ, וְלַעֲרֹךְ חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, כִּי צַד חֲלָפָה עֲלֵינוּ הַשָּׁנָה, וּמָה עֲלֵינוּ לַעֲשׂוֹת לְקִרְאָת הַשָּׁנָה הַבָּאָה עֲלֵינוּ לְטוֹבָה.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טז): כָּל שָׁנָה שְׁמֹרֵיעִים לָהּ בְּתַחֲלָתָהּ, יִיטִיבוּ לָהּ בְּסוּפָהּ; הַשָּׁנָה שֶׁחֲלָפָה הִיְתָה קָשָׁה מְאֹד לַעֲם יִשְׂרָאֵל, נִהְרָגוּ הָרַבָּה מְאֹד אֲנָשִׁים, נִפְצְעוּ אֲלָפִים, מְלָבַד זֹאת עָבְרוּ עַל עַם יִשְׂרָאֵל אֲסוּנוֹת וּטְרַגְדִּיּוֹת, אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְטָף צְעִירִים נִסְתַּלְקוּ בַּמַּחֲלָה הַמְּמָאֶרֶת וְכוּ', וְלִכְּנָן אֵין זֶה פֶּלֶא כָּלֵל, שְׁעוֹבֵר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הָרַבָּה מְצוּקַת הַנֶּפֶשׁ וּשְׂאֵלוֹת וְקִשְׁיוֹת וְדְכָאוֹנוֹת, וְאֵין

יודעים מה הלאה. אף העקר צריכים לזכור — שהנה נותרו לנו כשבועים ימים עד ראש השנה, ויכולים לתקן בהם כל אשר פגמנו כל השנה, ובודאי ישנם דברים, אשר נעלמו מהשגתנו, אבל בדבר אחד עלינו להיות חזקים מאד — באמונה בהקדוש-ברוך-הוא.

אנו בני הבורא יתברך שמו, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם", כאב האהב את בניו, כף אוהבנו המקום ברוך הוא, ורוצה שנשוב לבניו ונטה און קשבת אליו, וכמאמר ו"ל (מנחות נג): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כתית, אף ישראל אינם שבים למוטב, אלא על-ידי יסורים; שמן זית ון שרצים להוציאו מהזיתים, צריכים לכתשם היטב, כף, חס ושלום, אם אין רוצים לשוב בתשובה בטוב, צריכים לקבל מכות, ולא יועיל מאומה; אנו בני הקדוש-ברוך-הוא, אם לא נרצה להזכר במעלתנו וביחודנו, הגויים יזכירו לנו זאת, חס ושלום. בני עשו וישמעאל רוצים רק לכלותנו ולראות ברעתנו לא תקום צרה פעמים (נחום א, ט), ולכן העקר לשוב עד המפהו, ולעזר זה לזה, ולהפסיק בינינו את העלבונות והבזיונות, החרופין והגדופין זה על זה, ולחפש בקרבנו, אם אין אצלנו כספי גולה, אם לא עשינו עול למישהו, הבה נשוב בתשובה על אלו הפגמים. יכולים בימים אלו הרבה לתקן, כתוב בזהר (עין חלק א' קכט): בשעתא חדא ברגעא חדא יכולים להפוך את המזל. והנה כלנו צריכים מזל טוב, כלנו צריכים ישועה, שנה טובה ומתקה. בראש השנה כותבים לאדם תקציבו, כמאמר ו"ל (בבא בתרא י): כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, וכן גוזרים אז מה יקרה עם האדם כל השנה.

ולכן ראו עתה להתאחד יחד, ולשרש מכם את השנאה והקנאה וההסתות הפרועות, וכל המסיתים ומדיחים זה נגד זה, ראו להרחיקם מקרבכם, כי הם הצרה הגדולה ביותר, ואם לא תתאחדו יחד, אתם נותנים כח, חס ושלום, לאמות העולם, שיכנסו בנו. כי כף אומרים חכמינו הקדושים (עין ילקוט עמוס תקמח): אם היתה אחדות בין נשמות ישראל, שום אמה ולשון לא היו יכולים להם; וכיצד מצליחים להתגבר על עם ישראל? כי נעדרה האחדות

אֲשֶׁר   ה' שלח   בַּנְחַל   עז

בִּינֵיהֶם, מִיבָּאִים גּוֹיִים וְגוֹיֹת לְבוֹלֵל אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִין מִי שִׁיִּצְעַק עַל זֶה, בְּשַׁעַה שְׁמַכְנִיִּסִים אֶת הָאוֹיֵב בְּתוֹךְ תוֹךְ תּוֹכְנוּ, וְשׁוֹמְעִים וְרוֹאִים צְלָבִי קָרַס עַל הַקִּירוֹת, וְאוֹמְרִים דְּבָרֵי נֶאֱצָה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְאִין פּוֹצֵה פֶּה וּמְצַפְצָף. וְלִכֵּן הֶעֱקֵר צְרִיכִים לְזַכּוֹ: מַה הַשְּׁמֵן אֵינוֹ מִתְעַרֵּב בְּשׁוֹם מְשָׁקִים שְׁבַעוּלָם, כִּף יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִתְעַרְבִים עִם אַמּוֹת הָעוֹלָם (עֵין שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לו, סִימָן א'), שְׁמֵן, אִם תִּשְׁפֹּף עָלָיו כָּל מִינֵי מְשָׁקִים — יִצוּף תְּמִיד לְמַעְלָה. כִּף נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵיכֵן וְכַמָּה שְׁיִבִיאוּ עֲלֵיהֶם גּוֹיִים טְמֵאִים וְעַרְלִים, עִם יִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ מַעְלָה. עִם יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים, בְּנֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת עט): סִימָן שֶׁל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל: בִּישָׁנִים, רַחֲמָנִים, גּוֹמְלֵי חֲסָדִים. וְכֵן אוֹמְרִים (שַׁבָּת קנא): כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁאֵינוֹ מְזַרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וְזֶה הַסִּימָן שֶׁל יְהוּדֵי, שְׂאוֹהֵב יְהוּדֵי אַחֵר, וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר יְהוּדֵי אַחֵר. וּמַה לַּעֲשׂוֹת שְׁנֵתִיקִים אֲצִלְנוּ (תַּהֲלִים קו, לה): "וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹיִים וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם", נִתְעַרְבוּ בִּינֵינוּ עַרְב־רַב, שֶׁאֵינָם מִתְבַּיְשִׁים לַעֲשׂוֹת עוֹל לְזוּלַת וְכוּ', וְלִבְזוּת וּלְחַרְף צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים, אֲשֶׁר לֹא חָרְבָה יְרוּשָׁלַיִם, אֲלָא עַל שְׁבִזוּ בַּה תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים (שַׁבָּת קיט):.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִרְבּוֹת בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וּלְהִטּוֹת אֶזְרָן קִשְׁבַת לְצְדִיקֵי הַדּוֹר, וּבְזִכּוּתָם גִּזְפָּה לְקַבֵּל אֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְזִכּוּתָם יִתֵּן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁנָה טוֹבָה וּמְתֻקָּה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ה' שלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נֹצְבִים-וְיִלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבִרָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׁמִי שְׁמֵאֲמִין בּוֹ וְשׁוֹמֵעַ בְּקוּלוֹ, שְׁיַעֲשֶׂה כְּרוֹז שְׁיִבֹאוּ אֵלָיו, אֶל רַבְּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלָב זי"ע בְּעִיר אוֹמֵן לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה. בּוֹדָאֵי יֵשׁ מְנִיעוֹת, כִּי כָּל דְּבַר שְׁבִקְדָשָׁה קָשָׁה לְבַצְעוֹ, אֲבָל לְבֹא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, עַל זֶה יֵשׁ אֵין סֵפֶר מְנִיעוֹת, כְּגוֹן: "לְמָה לְעֻזֹב אֶת הָאָרֶץ?! לְמָה לִילָךְ לְצַדִּיק זֶה?! מִי אָמַר כְּזֹאת?! זֶהוּ סֶתֶם בְּטוֹל תּוֹרָה", וְכַדּוּמָה כָּל מִינֵי פִתּוּיִים שֶׁהֵסֵמ"ךְ-מ"ם מְפַתֵּה אֶת הָאָדָם, הָעֵקֶר שֶׁלֹּא יְבֹא לְאוֹמֵן, וְעֲלִינוּ לְעִשׂוֹת אֶת חֻשְׁבוֹן הַנְּפֶשׁ הַזֶּה, אִם הֵינּוּ עוֹמְדִים עַכְשָׁו לְפָנַי מִשְׁפָּט גּוֹרְלִי, לְפָנַי בֵּית-מִשְׁפָּט הָעֲלִיוֹן, מָה לֹא הֵינּוּ עוֹשִׂים, כְּדִי לְצַאת זַכָּאִים בְּמִשְׁפָּט?! אָדָם הִזָּה לּוֹקַח אֶת עוֹרְכֵי הַדִּין הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, וְכִכֵּל שֶׁהִזָּה יוֹדֵעַ שְׁמֵרְחֵף עָלָיו גְּזֵר דִּין נוֹרָא וְאִים, וְחַס וְשְׁלוֹם, עֲלוּלִים לְגֹזֵר עָלָיו עֲנֹשׁ מוֹת, מָה לֹא הִזָּה עוֹשֶׂה כְּדִי לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ! לֹא הִזָּה שׁוֹמֵעַ לְאִשְׁתּוֹ, לְבָנֵי בֵיתוֹ וְכוּ', הָעֵקֶר לְשֹׁכֵר אֶת עוֹרֵף-הַדִּין הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר, שְׁיֻצִּיאוּ זַכָּאִי. וְהִנֵּה רַבְּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלָב זי"ע הִבְטִיחַ בְּהִבְטָחָה חֲזָקָה, שְׁמִי שְׁיִבֹא לְצִיּוֹנוֹ, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וַיֹּאמֶר ה'תְּקוֹן הַכְּלָלִי, אֲפִלּוּ אִם עֲצָמוּ וְנִבְהוּ חֲטָאִיו וּפְשָׁעֵיו יוֹצִיאוּ מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. כְּמָה זֶה עוֹלָה? כְּמָה מֵאוֹת דּוֹלָר לְכַרְטִיס?! וְלוֹמַר 'תְּקוֹן הַכְּלָלִי', וְלַתַּת פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה — זֹאת מְבַקֵּשׁ מֵאֲתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְתוֹ לֹא. אִם אָדָם הִזָּה מְדַמֶּה לְעַצְמוֹ מָה זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁגוֹזְרִים עַל הָאָדָם מָה יִקְרָה עִמּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, הִיָּתָה הָאִשָּׁה נוֹטְלַת מִקְּל, וּמְגַרֶשֶׁת אֶת בַּעְלָהּ שְׁיִסַּע לְאוֹמֵן, וַיִּתְפַּלֵּל עָלֶיהָ וְעַל הַיְלָדִים, עַל הַהוֹרִים וְעַל כָּל הַמִּשְׁפָּחָה, עַל פְּרִנְסָה וּבְרִיאוֹת וְכוּ' וּמָה לֹא?! אַחַר שֶׁעֲבָרָה עָלֵינוּ שָׁנָה כָּל-כָּף קָשָׁה, שְׁבַע-יָנֵינוּ רָאִינוּ וּבְאֲזַנֵּינוּ שְׁמַעְנוּ וְכוּ', רָאוּ עֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ, שֶׁהַכֵּל נִגְזֵר כְּכֹר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', אִיזוֹ הַשְּׂגָחָה פְּרִטִית, אֲשֶׁר מֵלֶאֱךָ הַמּוֹת

עט   בַּנְחַל   ה' שלט   אֲשֶׁר

לְכַד בְּדִיּוּק אֶת מִי שְׁנֻקְבַּע עָלָיו מֵרֵאשׁ לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, וְאָדָם
שֶׁעָמַד לְצַדוֹ נוֹתֵר שְׁלֵם לְלֹא פְגַע, נִמְצָא, שֶׁהַכֹּל מִשְׁגָּח מִלְמַעְלָה,
הִיָּה פְתוּב וְחֲתוּם מֵרֵאשׁ מֵהַיְהִיָּה לְבִסּוּף.

וְהִנֵּה אָנוּ נִכְנָסִים בְּשָׁנָה חֲדָשָׁה, וְאֵינָנו יוֹדְעִים מָה עָלוּל לְקָרוֹת,
וְאָנוּ זְקוּקִים לְעוֹרֵף-דֵּיין גְּדוֹל, שְׂיִמְלִיץ בְּעֵדָנוּ וַיִּבְקֵשׁ בְּעִבּוּרָנוּ, וְהִנֵּה
יֵשׁ צַדִּיק גְּדוֹל, רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב זי"ע, שֶׁבִקֵּשׁ שְׁנֻפְרָסָם לְכֻלָּם,
שְׂמִי שְׂמֵאֲמִין בּוֹ, שְׂיִגְלָה לְכֹל שְׂיִבּוֹאוּ אֵלָיו לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה.

וּמִי שְׂמַעֲיָן בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ זי"ל וּבְסַפְרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, מוֹצֵא
שֵׁם הַתַּחֲזִיקוֹת בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּתַפְלָה, בְּתוֹרָה, רַבְּנוּ זי"ל מְכַנִּים
בְּנוּ בְּטַחֲוֹן בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, פּוֹתַח שְׁכֻלָּנוּ וְדַעַתָּנוּ, מַחְדִּיר בְּנוּ
בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, שְׂמַחָה אֲמִתִּית לְשִׂמְחַ בְּבוּרָא יִתְבָּרַךְ, לְשִׂמְחַ עוֹד
יְהוּדִי, מִי שֶׁטַעַם פַּעַם אֶת הַטַּעַם שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב זי"ע, יוֹדַע
מֵה גְדֹל הַהִבְטָחָה שְׁלוֹ, וְאֲשֶׁר הֶעֱמִיד עַל כֶּף שְׁנֵי עֲדִים כְּשָׂרִים
וְצַדִּיקִים, וְאֲשֶׁר עוֹד לֹא הִיָּה צַדִּיק בְּעוֹלָם שֶׁהִבְטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזֹאת,
שְׂיַעֲשֶׂה טוֹבָה נְצַחִית לְמִי שְׂיִבּוֹא עַל צִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ. וְהִנֵּה רַבְּנוּ זי"ל
הִבְטִיחַ עַל-יְדֵי שְׁנֵי עֲדִים קְדוּשִׁים, שְׂיִוְצִיא אֶת מִי שְׂבָא עַל קַבְרוֹ
מִן הַשְּׂאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו. וְלִכֵּן בְּוַדָּאִי מִתְפַּשְׁטִים עַל זֶה מְנִיעוֹת
רַבּוֹת, אֲבָל אָדָם צָרִיף לְזָכֵר, שְׂחֲיִיו וְחֲיִי בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ תְּלוּיִים בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ זי"ל, וְכֵן עַל הָאֲשֶׁה לְזָכֵר, שְׂחֲיִיָּה וְחֲיִי בְּעֵלָה וַיִּלְדִּיהָ
תְּלוּיִים בְּזֶה, וְעַל-פֶּן מֵה לֹא תַעֲשֶׂה הָעֶקֶר שְׂבַעֲלָה יְהִיָּה בְּקַבּוּץ רַבְּנוּ
זי"ל. וְעֲלִיָּה לְשִׂמְחַ בְּזֶה מְאֹד, וְאִף תְּסַיֵּעַ לוֹ לְהַגְשִׁים שְׂאִיפְתּוֹ, כִּי
זֶה לָהּ לְטוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וַתִּקְבַּל שְׂכָרָה מְשֻׁלָּם.

וְלִכֵּן רֵאָה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲלוֹם לְהִיּוֹת בְּקַבּוּץ רַבְּנוּ
זי"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וַיְהִיָּה כְּכֹר סוּף וְקֶץ לְכֹל צְרוּתֵינוּ, תַּחֲלָה וְרֵאשׁ
לְפִדְיוֹן נַפְשָׁנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ...

ה' שֵׁם.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נִצְבִים-וְיִלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אודות שְׁאֵלְתְךָ וְכוּ'; בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָאָדָם, וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה דְּנִים אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (תַּיִי-מוֹהֲר"ן, סִימָן תה): הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לִי מִתְּנָה רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה.

רַבְּנוּ ו"ל נוֹלַד בְּעִיר מְעוֹז'בוֹז בְּדִירָה שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, אִמּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל מֵרַת פֵּיגָא, הֵיְתָה נִכְדָּה שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, הִיא הֵיְתָה בְּתָה שֶׁל מֵרַת אָדֶל, שְׁהֵיְתָה הַבַּת שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וּבְדִירָה זוֹ נוֹלַד רַבְּנוּ ו"ל וְגִדֵּל שֵׁם, וְזָכָה לְמַה שְׁזָכָה, לְגִלּוּיִים נוֹרְאִים, הַשְּׂגוֹת נִפְלְאוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת, שְׁעַל-יְדֵי הַתְּבוֹנָנוֹת בְּסִפְרֵיו אָנוּ רוֹאִים מַה נִּקְרָא אָדָם, שְׂאוֹמְרִים חֻמְיָנוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵכוֹת ו:): כִּי זֶה כָּל הָאָדָם (קֹהֶלֶת יב, יג) — כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא, אֶלָּא לְצוּרוֹת לְזֶה. אָדָם שֶׁהִבְטִיחַ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה בְּל"ג בְּעֶמֶר יֵצֵא רַבְּנוּ ו"ל מֵאוּקְרִינָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהִגִּיעַ בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה תִּקְנ"ט לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְדָרַךְ עַל אֲדַמַּת הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְתִכְרַךְ שְׁהֵלֶךְ ד' אַמּוֹת, נִכְנָס בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְרָצָה כְּבָר לְחִזּוֹר, אִךְ לֹא הָיָה בְּכַדֵי שְׁיַעֲשֶׂה, כִּי הָיָה עָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְשָׁנָה זוֹ תִּקְנ"ט, שְׁהָיָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זָכָה לְקַבֵּל מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּנָה רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמֵאֲזוּ לֹא פָּסַק לְדַבֵּר מִגְּדִלַת הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ, שְׁיִבֹאוּ אֵלָיו אָז. וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א'): בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דְּנִים אֶת הָאָדָם, אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְדוֹן אֶת זוּלָתוֹ, כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאִיזָה מְקוֹם הַזּוּלָת נִפְל וּמִנָּח, וְלִכֵּן רוֹאִים, שְׂאֶחָד דִּן אֶת חֵבְרוֹ לְכַף חוֹב, כִּי כָּל אֶחָד מוֹצֵא רַק אֶת הָרַע אֲצֵל הַשָּׂנִי, כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לֹא-כֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵינִן הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה סח,

אֲשֶׁר   ה' שֵׁם   בְּנַחֵל   פֶּא

סימן ט), הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, אוהב את כל אחד, ומצפה שכלנו נחזור בתשובה, אף שעשינו מה שעשינו, יודע שכלל נשמות ישראל אינם רוצים לחטא, אלא הרע מתגבר עליהם. מסביר רבנו ז"ל, שהצדיק, שנכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, גם לו אין אינטרסים, הוא יודע מקומו של כל אחד ואחד, ולכן הוא יכול לעשות ראש השנה, הוא יכול להמליץ טוב על נשמות ישראל, אף על הגרוע ביותר, שעשה כל העברות שבעולם, יכול ללמד עליו זכות.

ולכן בראש השנה, בו ביום שנברא אדם הראשון, בו ביום שכל הבריאה תלויה ביום הזה, שדנים אז את כל הבריאה מה יקרה עמה, אנו צריכים אחד שימליץ טוב בעדנו. וככל שידע אדם מי הוא, ומה עשה, עליו לנסע לצדיק הקדוש רבנו נחמן מברסלב זי"ע, ואם הגבולות סגורים עדין, אז לכל הפחות לקבוצ של אנשי שלומנו, ואף שזה כל-כך קשה, ישנם קשיים כספיים, ישנם קשיים טכניים גשמיים, כי השנה והאכל אינם בנוחות ראויה, אף-על-פי-כן מי שעושה לעצמו חשבון הנפש: "מה אכפת לי, יש צדיק קדוש, רבנו נחמן מברסלב זי"ע, שאמר שיבואו אליו לראש השנה, אז אינני רוצה לשמע מאומה, אינני רוצה להבין ולהשכיל, אני לוקח את גופי, שם על ההסעה ומגיע אליו".

ולכן אשרי מי שעניו בראשו ושכלו בקדקדו, ובפרט אחר צרות שפקדו את עם ישראל, הגיע הזמן שנתעורר ונרוץ אל הצדיק הקדוש הזה, שהבטיח בחיים חיותו, שיעשה לנו טובה נצחית, ולמה לא נצית אותו?! ולכן אשרי מי שאינו מטעה עצמו ובלי שום חכמות והשכלות בא אל ציון רבנו ז"ל, והקדוש-ברוך-הוא יתן לו שנה טובה ומתקה, שנה של בריאות, שנה של פרנסה, שנה של שמחה שלמה, והעקר — שנה של שלום, שנה יביא לנו את הגאולה השלמה.

הדורש שלומך ומאחל לך פתיכה וחתימה טובה...

ה' שמא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים-וילך ה'תשמ"ג.

שלום רב...

מכתבכם לנכון קבלתי, ונצטערתי מאד בצערכם הקשה.

חכמינו הקדושים מספרים (גטין נב.) על רבי מאיר, שגרה בשכנותו משפחה, שהמריבה היתה תדיר מצויה בה, והחליט שיכנס לדירתם בערב שבת וישב שם. כשראו בני הזוג את רבי מאיר, התבישו לריב. בכך, ישב שם ושמע קול שאומר: "וי לאדם שרבי מאיר גרשו מהבית הזה"; למדים מכאן, שכל המחלקת והמריבות בבית נובעות מהשטן, שגורם מריבות בין הבעל והאשה; כי סוף כל סוף שני בני הזוג הם נשמה אחת, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רסה), שלמעלה בשמים הבעל והאשה הם נשמה אחת, יורדים לזה העולם ומתפצלים, הבעל יורד דרך זוג הורים אחד, והאשה יורדת דרך זוג הורים אחר, כדי שיפגשו ביניהם — אורך זמן, כמאמר ז"ל (סוטה ב. סנהדרין כב.): קשה זוגו של אדם בקריעת ים סוף; ועד שמוצאים זה את זה — איזו שמחה יש. רוק ורוקה שזכו להפגש, שמחה רבה ביניהם, ומדוע? כי שני חלקי הנשמה נתאחדו יחד, ומכאן השמחה הגדולה לחתן וכלה וכו', ובונים חיהם בחדנה ובשמחה וכו'. והנה בא השטן, ומתחיל להפריד ביניהם, אם יש להם שכל ומתקרבים אל הצדיק האמת, ושומעים בקולו, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פט): הדעת משדך כל השדוכים, הצדיק יכול לעשות שלום-בית ולגרש את השטן, כי באמת אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן סו): במקום מריבה — שם השטן; והצדיק יכול לגרש את השטן. ולכן אשרי בני הזוג המתקרבים אל הצדיק, שיכול להכניס בהם שלום-בית, שיכול ללמדם דרך ועצות איהם להחזיק חיי הנשואין ולא להתגרש, חס ושלום. כי לדאבוננו הרב, אין מי שיעזור לזוג, אין מי שיטח און קשבת לבעייתיהם, עד שהורסים ביתם על לא דבר [בנדאי ישנם בני זוג שהגיעו לשנאה כזו, שאחד אינו מדבר

עם זולתו, והכל מחמת שלא שמרו טהרת המשפחה וצניעות].

ולכן אשרי בני הזוג שהולכים אל הצדיק, שיכול לשמחם, לחזקם, לעודדם ולקרבם זה לזה, כי כל-כף חבל שיתפרק ביתם. זוג מהשמים, זוג שהצדיק שדף, למה לא ישמעו בקול הצדיק, וישמרו על שלמות המשפחה?! כי אם יתגרשו, חס ושלום, מי יסבל? הילדים. וחבל מאד על כף. ואומרים חכמינו הקדושים (גטין ז:): כל המגרש את אשתו, אפלו מזבח מוריד עליו דמעות. נשאלת השאלה, למה דיקא מזבח מוריד דמעות, הלא בבית-המקדש היה הארון, הכרובים, הפרכת, השלחן, המנורה, הכיור וכנו ושאר כלי המשכן, ולמה דיקא מזבח הנחשת מוריד דמעות? אלא המזבח בוכה כשרואה שישנם גרושין בבית, באמרו: "מספיק קרבנות הקריבו עלי", כי בשעה שמתפרקת המשפחה, מי סובל, מיהו הקרבן? הילדים! כשזוג מתגרש, הוא הורג את ילדיו כמו ידיו.

ולכן למען ילדיכם עשו שלום-בית, ובנדאי זה קשה, אבל צריכים לדון זה את זה לכף זכות, הבעל צריך להפך בזכות אשתו, ולדעת אשר אין זה קל לגדל ילדים, הילדים יכולים להוציא את הבעל והמחין, להוציא את האדם משקלו, ועל-כן על הבעל לדונה לכף זכות, ולהטות שכם ואנן קשבת לכל מצוקותיה, וכן על האשה לדון את בעלה לכף זכות, בהיות על הפרנסה רובץ על כתפיו, ועד שמביא טרף לביתו, איזו שפיכות דמים ובזיונות יש לו בעבודה וכו' וכו'. ואומרים חכמינו הקדושים (אבות דרבי נתן, פרק כח): כל המשים שלום בתוך ביתו, מעלה עליו הכתוב כאלו משים שלום בכל אחד ואחד, לפי שכל אחד ואחד מלך בתוך ביתו; אם הבעל מלך אזי היא מלכה, ואם אמה עבד אזי היא שפחה, אין משג פזה להשפיל את הבעל או את האשה, שניהם צריכים לחיות באהבה גדולה ובהבנה הדדית.

ולכן רואים שקדם שבת, שנכנס אז האור אין סוף, כמו שמוכח בזהר (חלק ב' פח:): מאי שבת? שמא דקדשא בריך הוא; קדם השבת, שמתגלה אז השלום הכי גדול, דיקא אז נכנס השטן, ורוצה

לְשֹׁבֵר אֶת הַבַּיִת, וְלִכְן הַמְרִיבוֹת נַעֲשׂוֹת דִּיקָא בְּעֶרְב שַׁבַּת עַל כָּל מִינֵי הַבָּלִים וְשִׁטוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּגוֹן: "לְמָה הַבַּיִת אֵינוֹ נִקְי", "לְמָה הַכְּבִיסָה אֵינָה מְכַבֶּסֶת", "לְמָה הַשְּׁלֶחַן אֵינוֹ עָרוּף" וְכוּ' וְכוּ'.

וּבְאֵמַת טוֹב מְאֹד כָּבֵר בְּשַׁעוֹת הַבִּקֹּר הַמְקַדְמוֹת שֶׁל יוֹם הַשְּׁשִׁי לְעָרוֹף שְׁלֶחַן, וְלִהְכִין אֶת הַבַּיִת לְקִרְאֵת הַשַּׁבָּת, וְכֵן נִכְנָסִים לְשַׁבַּת בְּרִגְיָעָה וּבְנִחַת וְכוּ'. וְכַתוּב בְּזֵהָר (תְּקוּנֵי זֵהָר פּה.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ל"ה, א): "לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּתוֹךְ מוֹשְׁבֵיכֶם", זֶה סוֹבֵב עַל אֵשׁ הַכַּעֲס, שְׁצָרִיף לְהַשְׁמֵר לֹא לֵהִיֹּת בְּכַעֲס בְּשַׁבַּת.

וְלִכְן הָעֵקֶר לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ מַעֲכָשׁוֹ לְשֹׁמֵר שַׁבַּת, וְלִשְׁמֹר אֶת הַבַּיִת שְׁיִהְיֶה שָׁם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְיַעֲזְרוּ זֶה לְזֶה, עַל הָאִשָּׁה לְהַדְלִיק נֵרוֹת בְּזָמַן, וְתַדַּע, שְׁבִיעַת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, אִזּוֹ הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל בְּשָׁמַיִם, וְיִכּוּלָה לְבַקֵּשׁ כָּל חֲפָצָה וְרְצוֹנָה.

וְכֵן נִהְיֶה מְדוּר דוּר, שֶׁהַנָּשִׁים שֹׁפְכוּ אִזּוֹ דְמָעוֹת עַל הַצְּלָחַת וְהַצְּלָחַת הַכַּעֲס וְהַיְלָדִים וְכוּ', עַל בְּרִיאוֹת וְנִחַת וּפְרִנְסָה וְשָׂאֵר בְּרִכוֹת. וְהָאֵב הַלֵּךְ לְבַיִת-הַפְּנִסֶת עִם בְּנָיו, וְשָׁב עִם שְׁנֵי מְלֹאכִים מְלוּיִם, וּמִצָּא שְׁלֶחַן עָרוּף וְנֵרוֹת דוֹלְקִים וְכוּ'. אִף לְדָאֲבוּנָנוּ, קְלַפֵּת הָעֶרְב־רַב נִתְפָּשֵׁטָה, וְסִחְפָה עִמָּה הַרְבֵּה מִנְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַטְּהוֹרוֹת, עַד שֶׁבְמִקוֹם לְזוֹכוֹת לְקַדְשָׁה וְלִטְהַרָה בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, שַׁבַּת הַמְּלָכָה, יוֹצְאִים הֵם לְבָלוֹת בְּסוֹף שְׁבוּעָה, עוֹרְכִים טִיּוּלִים וּמְחַלְלִים שַׁבַּת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלִבְסוֹף גְּאָרְעִים כָּל שַׁבַּת אֲסוּנוֹת, כִּי טָבַעוּ לְמוֹת, כִּי נִהְיֶה בְּתַאֲנוֹת דְּרָכִים וְכוּ'.

וְלִכְן הָעֵקֶר לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, לְהַרְבוֹת בְּשְׁלוֹם וּבְאַחֲדוּת, וְלִשְׁמֹר שַׁבַּת כְּהַלְכָתָהּ, וְלִגְרֹשׁ אֶת אֵשׁ הַכַּעֲס וְהַרְגוּ, אִזּוֹ תִזְכּוּ שְׁיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בֵּית גְּאָמֵן בְּיִשְׂרָאֵל, יְסוּדוֹתֵי יְצוּקִים עַל דְּלִתוֹת הַתּוֹרָה וְהָאֲמוּנָה, וְתִזְכּוּ לִילְדִים כְּשָׂרִים וְלִנְחַת מְכָל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וְיִשְׁרָה הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, תָּמִיד בְּמַעֲוֹנְכֶם.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִכֶּם...

ה' שִׁמְב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נִצְבִים-וְיִלְךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ
יָאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות שאלתך וכו', הלא כבר אמרו חכמינו הקדושים (תענית
ת.): אין הגשמים יורדים אלא בשביל בעלי אמנה; בזה שאדם
מתחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ומתפלל אליו יתברך, אזי
יזכה להוריד גשם, והאדמה תתברך בזכותו. על-כן אם הכריז בעל
הפוסק יום עצרת וכו', בזכותו בודאי הקדוש-ברוך-הוא ישמע
תפלתנו. וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן מא):
לפעמים השם יתברך עושה מופתים על-ידי בעלי הפוסקים, כמו
שכתוב (תהלים קה, ה): "מפתיו ומשפטי פיהו", שעל-ידי משפטי
פיהו שפוסק שיהיה כף — נעשה ונתקיים; כי אם נתקבל הבעל
פוסק, כמו-כן כשפוסק באיזה ענין — נתקבלת דעתו. לכן אם פוסק
שיהיה יום תפלה עולמי לאחינו בני ישראל בארץ ישראל ובכל
העולם, בזכות האמונה הזו יביא לנו גשמי ברכה, ויהיה שפע לעם
ישראל, והקדוש-ברוך-הוא ישמר את עם ישראל מכל רע, ונזכה
לכל הברכות.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ה' שמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִצְבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמִפְּאֵת טְרַדוּתֵי הָרַבּוֹת נִתְעַכֵּב עַד עַתָּה.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכו', הֲלֹא זֶה עֲנִינְךָ שֶׁל אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי הַשְׁתַּדְּלִיּוֹת לְקַחַת אֶת בְּנוֹ קֶדֶם גִּיל שֶׁבַע לְאוֹמֵן, כִּי אִם רַבְּנוֹ ז"ל הִבְטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ, מַה לֹּא יַעֲשֶׂה הָאָדָם לְזִכּוֹת אֶלֶיָּהּ, וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁהֵילָדִים יִכְנָסוּ לַחֲפָה עִם כְּתַנַּת נְקִיָּה. וְרַבְּנוֹ ז"ל הִבְטִיחַ, שֶׁיִּלָּד שְׂיָבוֹא אֵלָיו לְפָנָי גִּיל שֶׁבַע, יִכְנָס אֶל הַחֲפָה בְּכַתְּנַת נְקִיָּה. וְלִכְן מִי שֵׁיִשׁ לוֹ רַק קִצָּת יֵשׁוּב הַדַּעַת, כְּבָר אֵין לוֹ מְנִיעוֹת. רְאֵשִׁית, יִרְאֶה כָּל אֶחָד לְבוֹא בְּעֶצְמוֹ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל לְכַשִּׁיפְתָּחוֹ הַגְּבוּלוֹת, כִּי רַבְּנוֹ ז"ל הִבְטִיחַ עִם שְׁנֵי עֲדִים כְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים, שְׁאַפְלוּ אִם עֶצְמוֹ וְגָבְהוּ פִּשְׁעֵיו שֶׁל אָדָם, וְיָבוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּאוֹמֵן, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְיֵאמֶר שֵׁם אֶת ה'תְּקוֹן הַכְּלָלִי, הוּא יוֹצִיא אוֹ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית; אֲזִי אִם יֵשׁ הַבְּטָחָה כָּל-כָּף חֲזָקָה, אֲנִי בְּטוֹחַ שְׂאִין כְּבָר שׁוֹם מְנִיעָה — לֹא כֶּסֶף, לֹא כְּבוֹד, לֹא מִשְׁפָּחָה וְכו', כִּי מִי אֵינוֹ רוֹצֶה תְּקוֹן כְּזֶה?! כֵּן אִם יֵשׁ הַבְּטָחָה לְיִלָּד שְׂיָבוֹא קֶדֶם גִּיל שֶׁבַע לְצִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיִהְיֶה קָדוֹשׁ עַד הַחֲתָנָה, בְּוַדָּאֵי אֵין עַל זֶה שׁוֹם מְנִיעוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר   ה' שדמ   בַּנְחֹל   פז
ה' שדמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נֶצְבִים-וַיִּלֶךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נְרוּ יְאִיר.

בְּעֵינַי חֲנוּךְ הַיְלָדִים וְכו', עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר עִם יְלָדִים צְרִיכִים
לְהִתְנַהֵג בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי יְלָדִים הֵם יִהְיוּמִים, וְכִמוֹ
שִׁיחֵלוֹם צְרִיכִים בּוֹ סִבְלָנוֹת עַד שְׁמֵלֵטִישִׁים וּמְנַקִּים אוֹתוֹ וּמְשַׁבְּצִים
אוֹתוֹ בְּטַבֵּעַת וְכו', וְכֹל זֶה מְדַבֵּר בְּאָבֶן טוֹבָה גְּשְׁמִית, עַל אַחַת פְּמָה
וְכִמָּה בְּאֵין עֶרְף כָּלֵל, עִם נְשֵׁמָה קְדוּשָׁה, עִם יְלָדִים טְהוּרִים, צְרִיכִים
לְהִתְאַזֵּר בְּסִבְלָנוֹת הַכִּי גְדוּלָה, וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהַשֶּׁקֶר כָּל-כָּף
מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וּבִפְרָט שֶׁהָעֶרְב־רַב עוֹשִׂים שְׁמוֹת בְּנִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲנוּךְ הַפְּרָנִי עוֹקֵר מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ מְלִיּוֹן נְפֻשׁוֹת
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בַּר מֵיָנֵן, לְזֹאת צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמֵר אִיךָ
נוֹהֲגִים עִם יְלָדִים, וּבִפְרָט כְּשֶׁרוֹאִים שִׁישׁ לֵילֵד מְדוֹת טוֹבוֹת, אֲזִי
צְרִיכִים רַק לְשַׁמְחוּ וּלְעוֹדְדוּ וּלְבַנּוֹתוֹ, וּבְאִפְסָן הַזֶּה יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ
בְּחֲנוּךְ, עַד שֶׁהַיְלָדִים יִהְיוּ אַחֲר־כֵּף אֲסִירֵי תוֹדָה לְהוֹרִיחֵם, שְׁנִתְנֵנוּ
לָהֶם תְּשׁוּמַת-לֵב, אֲהַבָה וְחֵם.

הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים הוֹרִים, שֶׁהֵם רְצוּצִים, וְאֵין לָהֶם זְמַן לְשִׁמְעַת אֶת
יְלָדֵיהֶם וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם, לְהִתְיַחֵס אֲלֵיהֶם, לְהִתְעַנֵּן בְּעֵינֵיהֶם וּבְמִצְבֵּם
וְכו', אֲזִי כִי־צַד רוּצִים שִׁיגְדְלוּ הַיְלָדִים כְּפָרְחִים?! גַּם פְּרָחִים
גְּשְׁמִיִים צְרִיכִים טְפוּל תְּמִידִי, לְטַפְחָם יוֹם יוֹם, לְהַשְׁקוֹתָם תְּדִיר,
לְזַבְּלָם, לְעַדְרָם, לְתַמְכָּם וְכו', עַל אַחַת פְּמָה וְכִמָּה בְּאֵין עֶרְף כָּלֵל
נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַהוֹרִים צְרִיכִים לְהַשְׁקוֹתָם, לְהַעֲנִיק לָהֶם חֵם,
לְטַפְחָם, לְתַת לָהֶם מְלָה טוֹבָה, לְהַגְדִּילָם וּלְהַגְבִּיהֶם, וְעַל כָּלֵם —
צְרִיכִים לְרַחֲמִים מְרַבִּים, לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וּלְשַׁפֵּךְ דְּמָעוֹת כְּפִיִם שִׁי־צְלִיחוֹ בְּחֲנוּךְ, וַיִּזְכּוּ לִילָדִים טוֹבִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה...

גיל חמש-עשרה שש-עשרה הוא הגיל הקשה ביותר לילדים, כי הילד אינו יודע לאיזה כוון לילך — אם לטוב אם לאו, חס ושלום. ולכן זהו גיל קשה ומסכן, ובו חל מפנה משמעותי אצל הילד, ובנדאי ככל שהילד קטן יותר, יכולים עדין לישרו, ויש עליו השפעה, אבל ככל שמתבגר קשה יותר להטיל עליו מרות, ולומר לו מלה וכו'. ולכן פֶּאֶשֶׁר הַיֶּלֶד הַגִּיעַ לְגִיל זֶה, צָרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים, אֲבָל עַל-יְדֵי אֲהָבָה וְחֶם וְתַפְלָה וְסִיעָתָא דְשִׂמְיָא — מְצַלִּיחִים.

הנ"ל...

ה' שמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אור ליום שני לסדר נצבים-וילך ה'תשמ"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי הקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות אֲשֶׁר שְׁאַלְתָּ וְכוּ', הֲלֹא חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ה.) הַגְּדִירוּ לָנוּ מֵהֶם יְסוּרִים שֶׁל אֲהָבָה — פְּשָׁאִין בְּהֶם בְּטוֹל תּוֹרָה וְתַפְלָה, אֲבָל אִם יֵשׁ בְּהֶם בְּטוֹל תּוֹרָה וְתַפְלָה — אֵלּוּ יְסוּרִים שְׂאִינָם שֶׁל אֲהָבָה; הֵינּוּ כֹּל מֵהַ שְׁעוֹשֵׂה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם הָאָדָם — הַכֹּל לְטוֹבָה. כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (בְּרִכּוֹת ס:) כֹּל מֵהַ דְּעָבִיד רַחֲמָנָא — לְטַב עָבִיד; אֲבָל כְּשֶׁאָדָם בּוֹרַח מֵהַיְסוּרִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַדְבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזַי לִפְתַּע פְּתָאם בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ כֹּל הַיְסוּרִים, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר טוֹב יוֹתֵר וְיִפָּה יוֹתֵר כְּמִי שְׁמַדְבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְלִכֵּן בְּשַׁעַה שְׂבָאִים עַל הָאָדָם יְסוּרִים, וּבוֹרַח אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְנִכְלָל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), אֲזַי מְתַבְּטְלִים מִמֶּנּוּ הַיְסוּרִים. וְלִזֶּה זוֹכִים עַל-יְדֵי תַפְלָה. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ רַבָּה, פְּרָק ו'): אִם רָאִיתָ, שֶׁהַיְסוּרִים

מִמְשָׁמֵשִׁים וּמִתְגַּבְּרִים עֲלֶיךָ, רוּץ לְחַדְרֵי תוֹרָה, וּמִיָּד יִסּוּרִים בּוֹרְחִים, אֵלֹו יִסּוּרִים שֶׁל אֶהְבֶּה, שְׂיִכּוּלִים לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמַד תּוֹרָה. אֲבָל אִם כָּל-כָּף קָשָׁה, שְׂאִין יְכוּלִים לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמַד — אֵלֹו נִקְרָאִים יִסּוּרִים מְרוּרִים. אֲבָל גַּם עַל זֶה אָדָם צָרִיף לְדַעַת, שֶׁהִפֵּל מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צד, סִימָן ה'): אֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵיַחַד שָׁמוֹ עַל בְּרִיָּה כְּשֶׁהוּא חַי, אֲלֵא עַל בַּעַל יִסּוּרִים. וְלָכֵן מִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו יִסּוּרִים, עָלָיו לְדַעַת, אִם לֹא יִקְרָא תִגָּר עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא יִתְלוּנֵן, אִזּוֹ יִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה נֶעֱשֶׂה כִּסֵּא לְשִׁכְיִנָּה, מְרַכְבָּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (תּוֹרַת כְּהֻנִּים, אַחֲרֵי יח): אִיּוֹב, אֵלּוּלֵא קָרָא תִגָּר כְּשֶׁבָאוּ עָלָיו יִסּוּרִים, כְּשֶׁם שְׂאוֹמְרִים עֲכָשׁוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, כִּף הָיוּ אוֹמְרִים אֱלֹהֵי אִיּוֹב. אֲבָל מֵאַחַר שֶׁקָּרָא תִגָּר נִגַּד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — אֵבֵד הַכֹּל.

לְזֹאת מִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו יִסּוּרִים — יִשְׁתַּק. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכָה לְבִרְחַת אֵל הַתְּפִלָּה וְאֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְכֹל שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו יוֹתֵר צְרוּת, הוּא בּוֹרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ וְאֵל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שְׂאִין מְדָה יוֹתֵר טוֹבָה מִלְּמוֹדָהּ, כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמַד תּוֹרָה, יִסּוּרִים בְּדָלִים מִמְּנוֹ, אֲבָל אִם אֵינוֹ יְכוּל לְלַמַּד וְלְהִתְפַּלֵּל, אִזּוֹ יִשְׁתַּק וְיֹאמֵר, שֶׁהִפֵּל לְכַפֶּרֶת עוֹנוֹת, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְכֹל טוֹב נֶצְחִי, וְיִהְיֶה חֲבִיבִין עָלָיו הַיִּסּוּרִים, וְלֹא יֹאמֵר שֶׁאֵינוֹ צָרִיף אוֹתָם וְאֵינוֹ רוֹצֶה בָּהֶם, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְכֹל טוֹב אֲמִתִּי; וְאֲשֶׁרִי הָאָדָם שֶׁאֵינוֹ מְרַגֵּשׁ יִסּוּרִים. וְכִף אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), שֶׁתִּקּוֹן הַכְּלָלִי זֶהוּ תִקּוֹן עַל כָּל הָעוֹנוֹת, כִּי יֵשׁ שִׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה כְּנִגְדֵי שִׁס"ה גִּידִים, וְאִם אָדָם חוֹטֵא, אִזּוֹ נִסְתָּם אִיזָה גִיד, שֶׁמִּשָּׁם סוֹבֵל אֶת הַצְּרוּת וְהַיִּסּוּרִים וּמִשָּׁם נֶעְלָם לוֹ הָאוֹר. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁהַתִּקּוֹן הַכְּלָלִי זֶהוּ גַם תִּקּוֹן לְכֹל הַחֲטָאִים שֶׁבַעוֹלָם. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה, שְׂאוֹמְרִים בְּכֹל יוֹם הַתִּקּוֹן הַכְּלָלִי, וְזֶה מְסַגֵּל לְרִפּוּאָה, וְלִפְרֻנְסָה, וְלִתְקוּן עוֹנוֹת. וְאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁזֶה כָּל-כָּף קָל לוֹמֵר עֲשֶׂה מְזִמּוּרִים אֵלֹו, אֲבָל בְּגִלָּל שֶׁהוּא אָמַר לְאִמָּרָם, יִהְיֶה עַל זֶה מְנִיעוֹת. אִךְ מִי שֶׁפָּקַח וְחָכַם, אוֹמֵר בְּכֹל יוֹם תִּקּוֹן הַכְּלָלִי, אֲשֶׁר

צ אֲשֶׁר ה' שמוּ בַּנְחֹל

אורך שמונה-עשרה דקות, וזוהי לתקון נצחי כְּנֶה.

ואשרי ואשרי מי שבא לציון רבנו ו"ל באומן ואמרו שם, אשר הבטיח, שמי שיבוא לצינו הקדוש, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר עשרה מזמורי תהלים, אפלו אם עצמו וגבהו עונותיו ופשעיו, הוא אחראי להוציאו משם. ואם אין זוכים, יכולים לאמרו בכל מקום שהוא.

וצריכים לאמרו ברצף אחד, ולילך למקום שלא בבלוהו, ולא יהיו הפסקים באמצע, כגון: קדיש, קדשה וברכו וכו', ויוכל לומר את המזמורים ללא הפסק.

אקנה שתבין למעשה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ה' שמו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר נצבים וילך ה'תשמ"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, חסידי ברסלב, תלמידי "היכל-הקדש" די בכל אתר ואתר, הני"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד.

הנה אנו בעצומם של ימי אלול הקדושים, ועלינו להכין עצמנו לראש השנה, שהוא יום הדין. ולכן היסוד בהכנה לראש השנה, שנוזקה להשלים זה עם זה, ולבקש סליחה זה מזה, פי אנו עומדים לפני יום הדין הקדוש והנורא, יום שידונו בו את כלם — לחיים או למות, חס ושלום, יום שידונו כמה אדם ירויח וכמה יפסיד, מי יחיה ומי ימות, כמאמרם ו"ל (ראש השנה ח): מראשית השנה נדון מה יהא בסופה; ולכן החוב מנח עלינו עתה בימי אלול הקדושים להשלים זה עם זה, שנה מה שאמרו דורשי רשומות (שמות יח, ז): "וישאלו איש לרעהו לשלום" ראשי תבות: אלול, פי בימי אלול, הדבר הראשון צריך אחד לשאל בשלום חברו, פי חכמינו הקדושים

אָשֶׁר   ה' שְׁמוֹ   בְּנַחֵל   צֵא

אומרים (יומא פו:): עברות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר, ועברות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו; ולכן אם אנו מקדימים שלשים יום קדם החג, וצריכים לעסק בהלכות החג, הלכות תשובה, עקר התשובה הוא בדברים השייכים לבין אדם לחברו. העקר לחטט ולחפש אם לא עשינו עול לזולתנו, אם לא גנבנו וגזלנו כספי צבור, רחמנא לישזבן, אם לא גזלנו כסף הזולת, עלינו להשיב את הגזלה, כי אחרת, מי יודע מה יגזרו עלינו. ולכן הדבר הראשון שעלינו לדאג — להשלים זה עם זה, וזה צריך להיות היסוד אצלנו — לשאל בשלום חברינו, לשרף את השנאת חנם והגזענות שיש בתוכנו ולהתאחד יחד, ובזכות זה נזכה לשנה טובה ומתקה, והקדוש-ברוך-הוא יכתבנו בספר החיים, ספר הפרנסה, וכלנו יחד נזכה כבר לקבל פני משיח צדקנו.

הדורש שלומכם...

ה' שמו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר נצבים-וילך ה'תשמ"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל .. גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי עם הכסף לפדיון, ויהי רצון, שימתקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פו), איך יכולים למצא את הזיוג, וכן מה מונע מציאת הזיוג, עד שרואים הרבה רוקים ורוקות, שהולך להם מציאת הזיוג מאד מאד קשה, ולמה? כי הם שני הפכים, ולחברם יחד — זה הדבר הקשה ביותר. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין כב.): קשה זיוגו של אדם פקריעת ים סוף; כי בעת קריעת ים סוף היו קטרוגים: הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה; כי קדם שעושים לאדם נס, מנסים אותו, ואם עומד בנסיון — עושים לו נס, אבל, חס ושלום, אם אינו עומד בנסיון, איננו רואה נס. ולכן יש מקטרגים בעת מציאת הזיוג. ואם

כָּבֵד מְצֵאוּ זֶה אֶת זֶה, רוֹאִים שֶׁהֲרֵבָה פְּעָמִים אֵינָם מְשַׁתְּפִים בִּינֵיהֶם, הוא אוֹמֵר יוֹם וְהִיא לַיְלָה, הִיא אוֹמֶרֶת חֶשֶׁךְ וְהוּא אוֹר וְכוּ' וְלִהְפֹּךְ. מְסַבֵּיר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁזֶה הַסּוּד מְסַר אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ לְאַלְיָעֶזֶר עֲבָדוֹ בְּעַת שֶׁהֵלֶךְ לְמִצָּא זְרוּג לְיִצְחָק, אָמַר לוֹ (בְּרֵאשִׁית כד, ח): "וְיֵאֵם ל'א תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה ל'לֶכֶת א'חֲרַיךְ", רֵאשִׁי תְּבוּת אֱלוֹ"ל, וּבְתוֹכוֹ הַמְּלִים 'תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה'. "וְיֵאֵם לֹא ל'לֶכֶת אֲחֵרַיךְ" — אֱלוּל, וּבְאִמְצַע "תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה", הֵינּוּ עַל-יַדֵּי פְּנִינַת אֱלוּל, הָאִשָּׁה אֵף שֶׁתִּהְיֶה הַפֶּךְ מִבְּעֻלָּהּ, עַל-יַדֵּי הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹשִׂים בְּחֻדֶּשׁ אֱלוּל — יִתְחַבְּרוּ יַחַד; הֵינּוּ כִּי לָמָּה רַבִּים בְּנֵי הַזּוּג בִּינֵיהֶם? הֲרֵי רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסה): לְמַעַלָּה בְּשָׂמַיִם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵיוּ נִשְׁמָה אַחַת, אֲלֵא כְּשִׁיּוֹרְדִים לְזֶה הָעוֹלָם מִתְּפַצְּלִים, הָאִישׁ יוֹרֵד דֶּרֶךְ זוּג הוֹרִים אֶחָד, וְהָאִשָּׁה דֶּרֶךְ זוּג הוֹרִים אַחֵר, וְעַד שֶׁמוֹצְאִים זֶה אֶת זֶה — אוֹרֵךְ זְמַן, וְעַל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ב.): קָשָׁה זְרוּגוֹ שֶׁל אָדָם פְּקָרִיעַת יָם סוּף, כְּמוֹ בְּקָרִיעַת יָם סוּף שֶׁהִיוּ הֲרֵבָה קְטָרוּגִים, כִּף לְחִבֵּר יַחַד אֶת שְׁתֵּי הַנְּשָׁמוֹת — הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה, שֶׁהֵם לְמַעֲשֵׂה נִשְׁמָה אַחַת, זֶה אוֹרֵךְ זְמַן, אֲבָל כִּינּוֹן שְׁמֵתִחַתָּנִים — מִתְחַבְּרִים יַחַד, וְעַל-פִּי קִבְּלָה זֶה יַחֲוֹד בֵּין זַעִיר וְנוֹקְבָה, תִּפְאָרֶת וּמְלָכוּת, אֵף זֶה בָּא קָשָׁה מְאֹד, וּבִפְרָט אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, יֵשׁ עֲוֹנוֹת, הָעֲוֹנוֹת מִפְּרִידִים בֵּין בְּנֵי הַזּוּג, וְגוֹרְמִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, שִׁיְהִיוּ מְסַבְּכִים עִם קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, וְזֶה אֲשֶׁר גּוֹרֵם לָהֶם הַמְּחַלְקָת וְהַמְּרִיבוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כִּי אַחֲרַת אֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין, סוּף כָּל סוּף הֵם נִשְׁמָה אַחַת, וְלְמַעַלָּה הֵיוּ בְּאַחֲדוּת גְּמוּרָה, וְלָמָּה יִרְיבוּ?! אֵין זֹאת אֲלֵא מִחֲמַת הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּרָאוּ מִחֲמַת חֲטָאֵיהֶם.

וְהַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם אוֹמֵר (קִהְלַת ז, כ): "אֵין צְדִיק אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְלֹא יִחֲטָא", כְּלָנוּ מְלֵאִים חֲטָאִים וְעֲוֹנוֹת, וְעַל כֵּן לָנוּ לְשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָנוּ חֻדֶּשׁ הַתְּשׁוּבָה, וְלִכְּן דִּיקָא בְּחֻדֶּשׁ אֱלוּל יְכוּל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם כָּל הַשָּׁנָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה מִמִּילָא יִהְיֶה שְׁלוֹם-בַּיִת, שֶׁזֶה מֵה שֶׁמְסַר אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ לְאַלְיָעֶזֶר עֲבָדוֹ: "וְיֵאֵם ל'א תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה ל'לֶכֶת א'חֲרַיךְ", רֵאשִׁי תְּבוּת אֱלוּל, וּבְתוֹכָם "תֵּאבְּהָ הָאִשָּׁה", שֶׁהָאִשָּׁה תִּרְצֶה לִילֵךְ אַחֵר בְּעֻלָּה. וְלִכְּן אִם

רואים שְׂזוּג אֵינָם מִסְתַּדְרִים וְרַבִּים בִּינֵיהֶם, צָרִיכִים לִידַע שְׁזָה מִחֻמַּת הָעוֹנוֹת, כִּי אַחֲרַת צָרִיכָה לֵהִיֹּת בִּינֵיהֶם אֶהְבָּה גְדוֹלָה, כִּי הֵם נִשְׁמָה אַחַת, וּמָה שֶׁיֵּף שֶׁבְּאַחַד יִהְיֶה פְּלוּג, אֵין זֹאת אֶלָּא שְׂרַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן חֲטָאוֹ. וְזֶה אֶהְבֵּ"ה גִּימְטְרִיָּה אַח"ד, אִם הֵם נִשְׁמָה אַחַת, תִּהְיֶה בִּינֵיהֶם אֶהְבָּה, אֶבֶל אִם אָנוּ רוֹאִים, שְׂאִין בִּינֵיהֶם אֶהְבָּה, סִימָן שֶׁפָּגְמוּ בְּאַח"ד.

וְלָכֵן דִּיקָא בִימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵז אָנוּ מִתְחִילִים לִפְשָׁפֵשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ אֵיךְ הִתְנַהֲגָנוּ כָּל הַשָּׁנָה, עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁמְחַפְּשִׁים וּמְחַטְטִים, רוֹאִים שֵׁישׁ הַרְבֵּה דְבָרִים לְתַקֵּן. וְלָכֵן אָמַר רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רל"ט): "וַיִּמְגִּיד לְאָדָם מִ'ה שְׂחֹ" (עֲמוּס ד', יג) רַאשֵׁי תְבוּת: שְׁלו"ם. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (חֲגִיגָה ה'): עַל הַפְּסוּק הַזֶּה — אֶפְלוּ שִׁיחָה יִתְרָה שְׂבִין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ מְגִידִים לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת מִיתָה. אָנוּ רוֹאִים, שֶׁרַב הַמְּרִיבוֹת שְׁקוֹרוֹת בְּבֵית בֵּין הָאִישׁ לְאִשָּׁה, הֵן כְּשֶׁאֵינָם נִזְהָרִים בְּדַבּוּר. אָדָם מְפָקִיר דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר דְּבוּרִים שֶׁל מָה בְּכַף, וּבְזֶה מְצִיק לְאִשְׁתּוֹ. כִּי בְּאֶמֶת לֹא כָּל דְּבַר צָרִיף לְסַפֵּר בְּבֵית, כִּי אִם מְסַפֵּר כְּשֶׁלּוֹנוֹתָיו לְאִשְׁתּוֹ, מְמִילָא נַעֲשֶׂה כְּבוֹדוֹ קַל בְּעֵינֶיהָ, וּמִתְחִילָה לְזַלְזֵל בּוֹ. כִּי אִשָּׁה רוֹצָה בְּעַל חֲזֵק, בְּעַל מְצָלִיחַ, וְאִם מְסַפֵּר לָהּ כְּשֶׁלּוֹנוֹתָיו, יֵשׁ לָהּ אַכְזָבָה, וְכָף נַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת בִּינֵיהֶן. וְלָכֵן עַל הַבְּעַל לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ. כְּמֵאמָרָם ו"ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו'): אִשָּׁה — בְּעֵלָהּ מְשַׂמְחָה; וְזוֹ צָרִיכָה לֵהִיֹּת עֹבֹדַת הַבְּעַל — לְשַׂמַּח וּלְחַזֵּק אֶת הָאִשָּׁה. וּבַפֶּרֶט כְּשֵׁישׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, עֲנִיּוֹת בְּבֵית, הַבְּעַל צָרִיף לְעוֹדֵד אֶת הָאִשָּׁה, שְׂיִהְיֶה טוֹב, וְהַפְּרָנְסָה תִּרְבֶּה, וְאֵל לָהּ לְדָאג, כִּי כָּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּמוּרָה טז): אִשָּׁה, כִּינּוּן שְׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בְּתוֹף בֵּיתָה — מִיַּד צוּעָקָת; כִּי הִיא חוֹשֶׁשֶׁת וְדוֹאָגָת. וּמִזֶּה בָּא הַמְּחַלְקַת וְהַמְּרִיבוֹת שֵׁישׁ בְּבֵית.

וְלָכֵן דִּיקָא בִימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵז אָנוּ עוֹסְקִים הַרְבֵּה בְּעֵינֵן שְׁלוֹם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, עַל אַחַת כְּמָה עַל הָאָדָם לְדָאג שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵין אִשְׁתּוֹ, שְׁזָה הִיסוּד. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (קִהֵלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה ד', סִימָן ח') עַל הַפְּסוּק (קִהֵלֶת ד',

ט): "טובים השנים מן האחד", טובים השנים — איש ואשתו, מן האחד — זה לעצמו וזה לעצמו. בני הזוג צריכים להתאחד יחד, החבר הטוב ביותר לאדם זו אשתו, הזולת לא אכפת לו מה יקרה לה. ולכן צריך להשמר מאד מאד מי החברים שלו, פי אנו עדים, שהיום פלוני חברך, ולמחר ישליך אותך לאנחות וכו', לא-כן איש ואשה הזוכים לבנות בית נאמן בישראל — זו נשמה אחת, והם נשאים קשורים תמיד. ובפרט כשהקדוש-ברוך-הוא עוזר, ונולדים להם ילדים, נעשים משפחה אחת וכו', וצריכים לשמר על שלמות המשפחה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם שיהיה שלום-בית וכו'. ואומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין עו.): האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדרין בגויה ובנותיו והמשיאן סמוך לפרקן, עליו הפתוב אומר: "וידעת כי שלום אהלך". אין עוד דבר חשוב בעולם כשלום-בית, עד כדי כך שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות סב:): אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכינה; לאיש יש ' ולאשה ה' — י"ה זה המחין, אם שומרים על הכבוד של שניהם, אזי שכינה ביניהם, אבל אם חס ושלום מזלזלים זה בזה, אזי נשאר אש ואש, ושורפים זה את זה, ולבסוף, רחמנא לצלן, צריכים להתגרש, ומי סובל? הילדים.

ולכן דיקא בימי אלול הקדושים, שהם ימי התשובה, ימי הרחמים והסליחות, שאנו מבקשים את הקדוש-ברוך-הוא שימחל לנו, הדבר הראשון עלינו למחל זה לזה, הבעל צריך למחל לאשתו על שצערך אותה כל השנה, וכן על האשה למחל לבעלה על אשר צער אותה כל השנה, וכך יבואו שניהם ליום הדין בראש השנה, והקדוש-ברוך-הוא יכתב להם פתיבה וחתומה טובה, שנה טובה ומתקה, אבל אם ישארו בעקשנותם, זה אינו רוצה לותר לזו, וזו אינה מותרת לזה וכו', לבסוף רבים ומתקוטטים, ואיך יכולים לבוא ביום הדין, ולבקש מאתו יתברך מחילה וסליחה, הלא הקדוש-ברוך-הוא אומר: איך אסלח לך, שאינך סולח לאשתך שפגעה בכבודך וכו', וכן לגבי האשה, איך אני יכול לסלח לך, הרי אינך מוחלת לבעלך?! ולכן תשלימו ביניכם למען ילדיכם, ובפרט

אֲשֶׁר   ה' שמו   בַּנְחַל   צה

בְּחֵדֶשׁ אֱלוֹל, וְתַתְּחִילוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְזֶה הַיְסוּד בַּחַיִּים, כִּי שְׁלוֹם-בַּיִת זֶה הָעֵקֶר שֶׁבְעֵקָרִים, כִּי מֵה זֶה בַּיִת — בַּיִתוֹ זֶה אֲשֶׁתּוֹ, שְׁלוֹם — זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. נִמְצָא, שֶׁשְׂמֵחַבְרִים אֶת הַבַּיִת — זֶה אֲשֶׁתּוֹ, אֶל הַשְּׁלוֹם, שְׁזָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם-בַּיִת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹרָה בַּבַּיִת, וַיֵּשׁ שְׁפַע וַעֲשִׂירוֹת בְּזִכּוֹת הַשְּׁלוֹם בִּינֵיהֶם, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁכָּל הָעֲשִׂירוֹת בַּבַּיִת בָּאָה בְּזִכּוֹת הָאִשָּׁה, אִם אָדָם מְכַבֵּד אֶת אֲשֶׁתּוֹ, זֹכָה לְפָרְנֶסָה בְּשִׁפְעַ וְכוּ', וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא מִצֵּיֶא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכּוֹ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ; וְלִכְּן אִם עָבַר עַל זֹוג אַחַד-עֶשֶׂר חֲדָשִׁים בְּמַרְיָבוֹת וְכוּ', וּמִגִּיעַ חֲדָשׁ אֱלוֹל, אֲזִי צְרִיכִים לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשֵׂיהֶם, וּלְהַשְׁלִים בִּינֵיהֶם, וּלְהַתְּחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּלְהַרְבּוֹת אֶת הַשְּׁלוֹם-בַּיִת. וְכֵן כָּל אָדָם צָרִיךְ לַעֲרוֹךְ חֶשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְלַחֲשֹׁב עִם מִי הוּא רַב, לְמִי גָזֹל, אֶת מִי בִזָּה וְכוּ', כִּי אַחֲר־כֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹאֵל: אַתָּה בָּא לְשֶׂאל מִמֶּנִּי סְלִיחָה, כְּשֶׁזִּלְזַלְתָּ בְּפִלוֹנִי, וְהוֹצַאתָ עָלָיו כָּל מִינֵי שְׁמוֹת רָעִים וְלִשׁוֹן הָרַע וְכוּ', וְאִיךְ אֶמְחַל לָךְ?! וְלִכְּן חֲדָשׁ אֱלוֹל עָלֵינוּ לְקַנּוֹת שְׁכָל וּבִינָה וְחֻכְמָה, אִם לֹא נִשְׁלִים עִם זִלְתָּנוּ, אִיךְ נוּכַל לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מֵאֵתוֹ יְתִבְרַךְ שְׁיִמְחַל לָנוּ?! הֲלֹא אָנוּ מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ: "אֲנֵא ה', מְחַל לָנוּ, חֲטָאנוּ, עֲוִינוּ, פִּשְׁעָנוּ, אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ" וְכוּ', וְאוֹי לָנוּ אִם לֹא יִהְיֶה תּוֹכְנוּ כְּבָרֵינוּ, שֶׁבְּפִינוּ נֹאמַר שְׁאָנוּ שְׂכִים בְּתִשׁוּבָה, וּבְלַבְנוּ יֵשׁ לָנוּ טִינָה עַל הַזִּילָת.

וְזֶהוּ שְׂאֵמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׂאֵלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם" — רֵאשֵׁי תְבוֹת אֱלוֹל. מִסְפִּיק הַגְּזַענוֹת, מִסְפִּיק לְשִׁנְאָת חֲנָם, שֶׁבְּעָבוֹר זֶה אָנוּ סוֹבְלִים אֶת הַגְּלוֹת הַמָּרָה, וְדָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּךְ כַּמִּים, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שׁוֹמְעִים מְקָרִים מְזַעְזָעִים, יְתוֹמִים וַיְתוֹמוֹת, וְאֵינָנוּ יוֹדְעִים מֵה זֶה וְעַל מֵה זֶה, וְאֵין זֹאת אֶלָּא מִחַמַּת הַהֶסְתוֹת הַפְּרוּעוֹת שֵׁישׁ בִּינֵינוּ, אִישׁ אֵינוֹ קוֹלֵט, שְׂאֵלוֹ הַרוֹצְחִים, פְּרָאֵי אָדָם, אֵינָם בּוֹדְקִים בְּצִיצִיּוֹת, רוֹצִים אֶת כָּלָם, כָּל עִם יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַהוֹי"ה אֱלֹקֵיכֶם", וְכַמֵּאמָר ז"ל (אֲבוֹת ג'): חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאוּ בְּנִים לְמָקוֹם; וְאֵלוֹ

רָשָׁעֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם בָּנִי עֲשׂוּ וַיִּשְׁמְעֵאל, אֵינָם רוֹצִים דְּוֹקֵא אָדָם שְׁשׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, הֵם רוֹצִים אֶת כְּלָנוּ, זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת לָנוּ מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל, שְׁנִפְסִיק עִם הַהֶסְתּוֹת הַפְּרוּעוֹת, אֵין זֹאת כִּי אִם עֲרִב־רֵב אֲשֶׁר לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה, שְׁמִסִּיתִים וּמְדִיחִים זֶה נֶגֶד זֶה, כִּי אִם רוֹאִים אֶחָד שְׁאִינוּ מִפְּסִיק לְקַטְרֵג עַל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרַק מִרְבֵּה פְּלוּגִים וּפְרוּדִים, סִימָן שְׁאִינוּ מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל. וְכֵף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה לֵב): כֹּל מִי שְׁמַרְחָם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּדוּעַ שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל אֲבֵרָהּ אָבִינוּ; וְלִכֵּן דִּיקָא בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, רֵאֵה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִקְבֹּל עַל עֲצָמָהּ מִצְנוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֶּתָ לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ", וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְהַפְּנֵס בְּיוֹם הַדִּין, וְלִבְקַשׁ סְלִיחָה מִהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאִם יִשְׁאַלוּ אוֹתָךְ: אֵתָהּ סְלִחָתָ לְחַבְרָךְ, אֵתָהּ שְׁלֵמָתָ אֵת הַגְּנֵבוֹת וְהַגְּזוּלוֹת וְכוּ' תּוֹכֵל לְהַשִּׁיב בְּחַיִּיב. וְאִזּוּ יִמְחַל לְךָ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְיִכְתֹּב לְךָ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתָקָה, וְיִחַתֵּם לְךָ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שָׁנָה טוֹבָה וּמְתָקָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ה' שִׁמַּח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְבִים־וְיִלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָהּ הַיְקָר ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲמֻדָּת לְכָבִי! רַבְּנוּ ו'ל הַזֶּה־רַנּוּ מְאֹד מְאֹד שְׁנִבּוֹא אֵלָיו בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֹמֵר בְּפִרוּשׁ: אֵף שְׁצַדִּיקִים אַחֲרִים לֹא הַקְּפִידוּ שְׁיִבּוֹאוּ אֵלֵיהֶם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲבָל אֲנִי כֵּן מִקְּפִיד, וְאִם יִשְׁאַלוּ שְׁאֵלוֹת: לָמָּה דְּוֹקֵא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה? עֲנֵה וְאָמֵר: הֲלֹא יֵשׁ עָלַי מִמִּילָא קִשְׁיוֹת, אִזּוּ תִהְיֶה עָלַי עוֹד קִשְׁיָהּ.

כְּדִי לְהַבִּין אֶת כֹּל עֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי־ מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן רִיא): לָמָּה נוֹסְעִים אֲצֵל צַדִּיקִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה?

כִּי כְּתוּב בְּזֵהָר (חֵלֶק ב' וַנְד:), כִּלְא בְּמַחֲשָׁבָה אֵיתְבְּרִירוּ, בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דְּנִים אֶת הָאָדָם אֵיף וּמָה יִקְרָה לוֹ כֹּל הַשָּׁנָה, אֲזוּ הוּא יוֹם הַדִּין. רַבְּנּוּ וְ"ל אָמַר (שׁ): בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּשִׁבְאִים אֶל צְדִיקִים, זוֹכִים לְטֹהַר הַמַּחֲשָׁבָה וְלִקְדָּשָׁתָהּ, וְלִדְבָקוֹת אֱמֶת, וְנִמְתְּקִים מֵאָדָם כֹּל הַדִּינִים; אָנוּ יוֹדְעִים, שְׂרַבְּנוּ וְ"ל הַבְּטִיחָנוּ וּלְכֹל עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁמִי שְׂכִיבָא לְצִיּוֹנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָהּ, וַיֹּאמֶר עֲשֶׂה מְזִמּוֹרֵי תְהִלִּים, אֲפִלוּ אִם עֲצָמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאִיו וּפְשָׁעָיו, יַעֲשֶׂה לוֹ תְקוּן נְצִיחִי; וְעוֹד לֹא הָיָה צְדִיק בְּעוֹלָם בְּמִשְׁפָּחָה כֹּל הַדּוֹרוֹת מֵאָדָם הַרְאִישׁוֹן עַד הַגֵּר"א וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכוּ' כְּרַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁהַבְּטִיחַ עַל-יְדֵי שְׁנֵי עֲדִים צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, שְׁמִי שְׂרַק יְבֹא לְצִיּוֹן שְׁלִי, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָהּ, וַיֹּאמֶר עֲשֶׂה מְזִמּוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', תְּסַמְכוּ עָלַי שְׂאֵתְקֵן אוֹתוֹ. זֶה הַבְּטָחָה נוֹרָאָה מְאֹד, וּמְשִׁיפְתָּחוּ הַגְּבוּלוֹת יוֹכְלוּ לְקִיָּמָה עַל נִקְלָהּ, בְּמַחֲרִיר שֶׁל כַּמָּה מֵאוֹת דּוֹלָרִים, וְלִהְגִיעַ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר אֵף צְדִיק לֹא הַבְּטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ. וְאִם-כֵּן מְתִישְׁבֶת עַל הַדַּעַת הַשְּׂאֵלָה: לָמָּה לְנִסֵּעַ דִּיקָא לְאוּמָן לְחוּץ לְאָרֶץ, לְצְדִיק קְדוֹשׁ זֶה וְכוּ', הֲלֹא גַם בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל הִרְבֵּה צְדִיקִים וְכוּ'?! אֲלֵא שְׂאֵף צְדִיק לֹא הַבְּטִיחַ כַּנֵּ"ל, רַק רַבְּנוּ נַחֲמֵן מִבְּרִסְלָב זי"ע. וְלִכֵּן אִם רַבְּנוּ וְ"ל הַבְּטִיחַ כְּזֹאת, אֲזִי זֶה צְרִיכָה לְהִיּוֹת שְׂאִיפְתָּנוּ — לְבֹא אֶל צִיּוֹנוּ הַקְּדוֹשׁ [לְכַשְׂיפְתָּחוּ הַשְּׂעָרִים], לִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָהּ, וְלֹאמַר עֲשֶׂה מְזִמּוֹרֵי תְהִלִּים, וּבְזֵה נִזְכֶּה שְׂיֻצִיאָנוּ מִהַשְּׂאוּל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתּוֹ. בְּנֵי-אָדָם הוֹלְכִים אֶל כָּלֵם לְבַקֵּשׁ תְּקוּנִים, וְהִנֵּה יֵשׁ צְדִיק קְדוֹשׁ, שֶׁהַבְּטִיחַ תְּקוּן כְּזֶה, וְלָמָּה לֹא לְכַסֵּף וְלִהְשָׂתוּק לְקִיָּמוֹ?! וְזֶה מְדַבֵּר עַל כָּל הַשָּׁנָה, אֵף בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אָמַר רַבְּנוּ וְ"ל, שְׂכִיבָא לְעֲשׂוֹת תְּקוּנִים לְאָדָם, שְׂכָל הַשָּׁנָה אֵינוֹ יְכוֹל לְעֲשׂוֹתָם.

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דְּנִים אֶת הָאָדָם. כְּשִׂישׁ לְאָדָם מִשְׁפָּט בְּאָרֶץ, הוּא נוֹטֵל עוֹרֶף-דִּין שְׂיִמְלִיץ בְּעַדוֹ וַיַּעֲזֵר לוֹ, וּכְכֹל שֶׁהַמְּשַׁפֵּט גְּדוּל יוֹתֵר, הוּא לוֹקֵחַ עוֹרֶף-דִּין מִמֶּלֶח וּפְקֵחַ יוֹתֵר. וְאִם זֶה מְדַבֵּר בְּמִשְׁפָּט גְּשָׁמִי, בְּאֵין עֶרֶף זֶה בְּמִשְׁפָּט רוּחָנִי. מָה אָנוּ רוֹאִים בְּמִשְׁפָּט גְּשָׁמִי? בְּאִים אֶל שׁוֹפֵט בְּשֵׁר וְדָם, וְחַס וְשְׁלוֹם, אִם נִגְזַר עַל הָאָדָם עֲנֵשׁ

מִוֹת, מֵה הוּא לֹא יַעֲשֶׂה כְּדֵי שְׂיִנְצַל מִמְּוֹת לְחַיִּים, הֲלֹא יִמְכֹּר אֶת
כָּל רְהִיטֵי בֵיתוֹ וְדִירָתוֹ, הֶעֱקֹר שְׂיִמְצֵא אֶת הַסַּנְגֹּר שְׂיִוְצִיאוֹ וְכֹפֵאי
בְּמִשְׁפָּט, וְיִלְוֶה כְּסָפִים רַבִּים כְּדֵי לְהַשִּׁיג עֹרֶף-דִּין הַטּוֹב בְּיֹתֵר. כִּי
כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּצָרָה, אֵינּוּ חוֹסֵף בְּכֶסֶף, וְאֵינּוּ מְסַתְּפֵל עַל אֵף אֶחָד,
כִּי רוּצָה לְהַצִּיל עֲצָמוֹ מֵעֲנֹשׁ מוֹת, כְּמוֹ-כֵן וְיֹתֵר מִכֵּן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
אָדָם נִדוֹן מֵה יִהְיֶה עִמּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וְלִכֵּן אִם יֵשׁ צָדִיק קְדוֹשׁ כְּרַבִּי
נִחְמָן מִבְּרִסְלָב זי"ע, אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ שְׁנִבּוֹא אֵלָיו, וְאֵף שְׂאִינּוּ מְבִינִים
לְמָה, אֲלֵא אָמַר: כָּל מִי שְׂשׁוֹמֵעַ בְּקוֹלִי וּמֵאֲמִין בִּי, שְׂיַעֲשֶׂה כְּרוּז
וְיִכְרִיז לְכֻלָּם, שְׂיִבּוֹאוּ אֲצָלִי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֲנִי אֲמַלִּיץ עָלָיו אֲצִלוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, אִם רַבְּנוּ זי"ל נוֹטֵל עַל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת הַעֹרֶף-דִּין וְהַמְּלִיץ יִשְׂרָאֵל
שְׂלָנוּ, הָאֵם יַעֲשֶׂה אָדָם חֲשֻׁבוֹנוֹת — אִם כֵּן צָרִיךְ לְבוֹא אִם לֹא,
הֲלֹא אֵינּוּ שׁוֹם סְפָקוֹת בַּדְּבָר, שְׂעֵקֶר הַקְּבוּץ שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה
בְּאוֹמֵן, וּבְיֹדָאֵי בַעֲת שְׂיִתְאַפְּשֶׁר מִצַּד הַשְּׁלִטוֹנוֹת, יֵאָרֵז כָּל בַּר דַּעַת
מִטְּלִטְלוֹ וְיִרוּץ לְרַבְּנוּ זי"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

עֲנִין חֲדָשׁ אֲלוֹל הוּא, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְחַטֵּט וּלְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ —
מֵה קָרָה אֲתִי, לְמָה נִפְלְתִי בְּעֲצָבוֹת וּבְמִירוֹת? לְמָה נִפְלְתִי
בְּדַכְּאוֹן, מֵה אֲתִי? וְלִכֵּן דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת דְּרִשׁוּ: אֲלוֹ"ל — רֹאשֵׁי
תְּבוֹת (קִהֵּל א, יג): "וְיִנְתַּתִּי אֶת לְבִי לְדַרְשׁ", עַל הָאָדָם לְדַרְשׁ בְּלִבּוֹ
— "מֵה קוֹרָה עִמִּי שְׂאֲנִי עֲצוּב וּמְדַכָּא", וְעַל-יְדֵי שְׂיַעֲשֶׂה כֵּן, יִגִּיעַ
לְיִשׁוּב הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי שְׂמִחָה יִצְלִיחַ בְּכָל
מַעֲשֵׂה יְדָיו. וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ זי"ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִחָה, חֵלֶק ב',
סִימָן א'): מִי שְׂשִׂמַח תָּמִיד — הוּא מְצָלִיחַ; וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲוֵמָא שְׂמִינֵי ב'): אֵינּוּ הַשְּׂמִחָה מִמְּתַנַּת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי
שְׂשִׂמַח הַיּוֹם — שְׂמַח לְמַחֵר; הַצְּלַחַת הָאָדָם זֶה הַשְּׂמִחָה. וְאָמַר
רַבְּנוּ זי"ל (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): מִצְּוָה גְּדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תָּמִיד; כִּי עַל-יְדֵי שְׂאָדָם בְּשִׂמְחָה, בְּזֶה מוֹרָה וּמַגְלָה שֶׁהוּא מְזַרְע
יִשְׂרָאֵל וְדְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יְבִיאוֹ לְכָל הַהַצְּלָחוֹת. אֲבָל
גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ זי"ל, שֶׁהַשְּׂמִחָה בָּאָה לְאָדָם קֶשֶׁה מְאֹד, וְעָלָיו לְהַכְרִיחַ
עֲצָמוֹ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ מִמֶּשׁ לְהִיּוֹת שְׂמִחַ, כִּי טְבַעוּ נִמְשָׁךְ אַחַר
הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת וְהַדְּכָאוֹן. וְלִכֵּן הֶעֱקֹר עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת

אָשֶׁר   ה' שִׁמְט   בְּנַחֵל   צֵט

בְּשִׁמְחָה, עַל שְׁנֵבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְאָנוּ מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם בְּרָכָה
"שְׁלֹא עֲשִׂנִי גוֹי", וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר", חֶלֶק ב', סִימָן י'), שֶׁזֶה
הַבְּרָכָה הַחֲשׂוּבָה בְּיוֹתֵר, שֶׁאָנוּ מוֹדִים וּמְהַלְלִים וּמְשַׁבְּחִים לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא עֲשִׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים מִי הֵם
בְּנֵי עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל, פְּרָאֵי אָדָם רוֹצְחִים, וְלִכֵּן נִיָּקָא בְּחֻדְשׁ זֶה צָרִיךְ
לְתַקֵּן אֶת כָּל יְמֵי הָעֶצֶב שֶׁחִלְפוּ עָלָיו מִשֶּׁשׁ הַשָּׁנָה, וְלְהַרְבּוֹת בְּשִׁמְחָה
אֵין סוֹפִית וּבְרִקּוּדִים עַל שְׁנֵבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְהוּא מְלֹא מְצוּוֹת
כְּרַמּוֹן (בְּרִכּוֹת נז.), וּבְזִכּוֹת הַשִּׁמְחָה תּוֹנְפָה לְמַחִילַת עוֹנוֹת, וְלְצֵאת
מִהַגְלוֹת הַמֶּרֶה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְּשִׁמְחָה תֵצֵאוּ",
וְיֵאִיר עָלֶיךָ אוֹר הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ, וּמֵאַחַל לְךָ
כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה בְּסִפְרֵךְ שֶׁל צְדִיקִים...

ה' שִׁמְט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נֶצְבִים-וַיִּלֶךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ וַאֲרִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְךָ וְכוּ'; רַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר", חֶלֶק א', סִימָן
קנה): לָמָּה כָּל-כֶּף קָשָׁה לְאָדָם לְהַתְּפַלֵּל, וְלָמָּה קָשִׁים לוֹ הַחַיִּים,
וְלָמָּה קָשָׁה לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק? אֵין זֹאת אֶלָּא עַל-יְדֵי הָעֶצְבוֹת
וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאוֹן שֶׁנִּכְנָסוּ בוֹ, שֶׁבְּאִים מִחַמַּת חֶסְרוֹן אֶמּוּנָה. וְלִכֵּן
מִי שֵׁישׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶמּוּנָה, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַרְּבָה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שִׁיזְכֶּה לְאֶמּוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְיִרְגִישׁ אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ,
וְכִשְׁיִבְקֵשׁ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ שִׁיזְכֶּה לְאֶמּוּנָה, זֶה בְּעֶצְמוֹ אֶמּוּנָה, כִּי תִפְלָה
וְאֶמּוּנָה תְלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ.

וְלִכֵּן אוֹדוֹת שֵׁישׁ לְךָ כְּבִדּוֹת, וְאַתָּה בְּדַפְאוֹן וּבְעֶצְבוֹת, עַל זֶה
בְּעֶצְמוֹ תְּבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָנִי עֲצָלָן, יֵשׁ לִי

מֵרָה שְׁחוּרָה, אֲנִי נִשְׁבַּר מִכָּל דְּבָר, אֲנִי רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּמְשִׁיךְ עָלַי שְׁמִיחָה אֲמַתִּית, וְאֲזַכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וְאֶל הַצַּדִּיק, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּתַפְלָה.

כְּשֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל עֲנִין הַתַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׂאָדָם יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו. עֲנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: עֲכָשׁוּ אֶהְיֶה אִישׁ פֶּשֶׁר, כִּי כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר עָלַי — אֲבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ; כִּי כָּל זְמַן שְׂאָדָם חִזַּק בְּתַפְלָה, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁבְּרוֹ. וְלִכֵּן מְכַנִּים הַסֵּמ"ךְ-מ"ם סְפָקוֹת בְּאָדָם (שְׁמוֹת יו, ד): "הַיֵּשׁ הַיָּי"ה בְּקַרְבָּנוּ אִם אֵין", וְזֶה מוֹנְעוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ. אֲבָל הַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה, אֲשֶׁר הִיא הָאֲמוּנָה וְהִיא הַגְּאֻלָּה, וְהֵבֵן.

וּבְאֵמַת בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיךְ לִזְכֹּר, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם אֶף אֶחָד רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, כִּי "שְׂוֹא תִשׁוּעַת אָדָם" (תְּהִלִּים ס, יג), וְאוֹי לוֹ לְאָדָם שְׁבוּטִיח בְּבִשָּׁר וְדָם, וְעַל זֶה קָלַל יִרְמְיָה הַנְּבִיא וְאָמַר (יִרְמְיָה יז, ה): "אֲרוּר הַגֵּבֶר אֲשֶׁר שָׂם בְּשָׂר זָרְעוֹ". וְלִכֵּן כָּלֵךְ לֵךְ מְטַעְנוֹת עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, הַעֲקָר עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁכַל צְרִיכֶיךָ וְחִסְרוֹנוֹתֶיךָ תִּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְהִרְבֵּה דְרָכִים יֵשׁ לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא לְהוֹשִׁיעֶךָ, וְאֵין צְרִיכִים לְתַן עֲצוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, יִשְׁנֵם בְּגִי-אָדָם שְׂאֵין לָהֶם אִישׁ מְבַנֵּי מִשְׁפַּחְתָּם, וּבָאִים לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ וּמוֹשִׁיעֵם וְכוּ'. וְלִכֵּן לְבַל תְּבוֹא בְּטַעְנוֹת עַל מִישָׁהוּ, אֲלֵא תְבוֹא בְּבִקְשׁוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ (עֲנִין לְקוּטִי-מוֹהֲרַנ"ן, חֲלָק א', סִימָן לד): עַל-יְדֵי שְׂמִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ שְׁפַע. וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה מְלֵא טְרוּנִיּוֹת וּמְעַנּוֹת עַל קְרוֹבֵי אֲשַׁתְּךָ וְקְרוֹבֶיךָ, שְׁלֵא עוֹזְרִים לֵךְ, אֶף אֶחָד אֵינוֹ מְחַיֵּב לֵךְ, אֲלֵא אַתָּה מְחַיֵּב לְעֲצֻמָּךְ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְאִם תִּרְבֶּה בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים, תִּרְאֶה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְבוֹא וְיִתֵּן לֵךְ שְׁפַע מִיָּדוֹ הַפְּתוּחָה הַמְּלֵאָה וְהִרְחָבָה.

וּרְבָנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ: תְּכַף-וּמִיד שְׂגָלִיתִי לָכֶם הָעֲנִין שֶׁל תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, אֵין צְרִיכִים לְעֲשׂוֹת מְאוּמָה, רַק לְהִתְבוּדֵד לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ. וְאָמַר עַל עֶצְמוֹ: אִם הָיָה יוֹדֵעַ בִּימֵי נַעֲוָרָיו אֶל מַה יְכוּלִים

אֲשֶׁר   ה' שֶׁמֶט   בְּנֹחַל   קא

לזכות על-ידי תפלה והתבודדות, לא היה מיסר גופו ביסורים קשים ומרים ובסגופים ובתעניות וכו'. כי רבנו ז"ל צם משבת לשבת שמונה-עשר שבועות בשנה, ממוצאי שבת עד ליל-שבת בלי הפסקה, מלבד זאת התענה שלשה ימים רצופים, מלבד זאת יומים רצופים ושאר מיני סגופים שסגף עצמו, עד שהגיע למדרגתו, עם כל זאת ענה ואמר: אם הייתי יודע בהתחלה מה זה תפלה והתבודדות, לא הייתי כל-כף מיסר את גופי. למדים מכאן, שזהו התקון לכל התקונים — להרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה באמת יותר קשה מכל התעניות ומכל העבודות, ואף שנראה כדבר פשוט, שאדם נכנס לחדר ומדבר אליו יתברך, אבל אם יתחיל לנסות דבר זה, יראה שקל יותר לצום יום שלם ושאר מיני עבודות, להתגלגל בתוף השלג ולהתחבט בקוצים, מאשר לדבר אליו יתברך. למדים מכאן, שמהדבור אל הקדוש-ברוך-הוא, מזה מיוחד מאד הסמ"ך-מ"ם; כי כשאדם זוכה ויושב מולו יתברך, ומדבר עמו, נעשים שעשועים כאלו למעלה בעולמות העליונים, שלא עלו שעשועים כאלו מימות עולם (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה); ולכן הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד בעבודת התפלה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו, ותכף-ומיד כשאדם חזק בתפלה והתבודדות, אינו צריך שום עבודה בעולם.

ולכן היום, מאחר שהתגלה לנו הגלוי של רבנו ז"ל, אין צריכים לעשות דבר, רק להתבודד לפניו יתברך ולדבר אליו יתברך ולהתמיד בתורה, ועל-ידי-זה נזכה לתקן את כל אשר חטאנו, עוינו ופשענו לפני הקדוש-ברוך-הוא, כי אין לה דבר העומד בפני התשובה, ובפרט ענין התפלה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

קב אֲשֶׁר ה' שֵׁן בְּנַחֵל
ה' שֵׁן.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נֶצְבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֹתִי זֶה מִכְּבָר, אֶךְ מִחֻמַּת טְרֹדוֹתַי — נִתְעַכְּבֹתִי עַד כּה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רַבְּנוּ ו"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא; כְּשֶׁיִּתְגַּלֶּה הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּכֵל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה נִמְצָא הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ, זֶה שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וְאִזּוּ נִבְרָךְ עַל כָּל דְּבָר 'הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב', אֲבָל עֲתָה כְּשֶׁאֵין לָנוּ הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל הַזֶּה, אִזִּי אָנוּ מְבָרְכִים עַל הַצָּרָה: 'בְּרוּךְ דִּין הָאֱמֶת', שְׁזֵה מְגַלֶּה לָנוּ, שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵינָנוּ מְבִינִים, וְצָרִיכִים לוֹמַר לְעֲצֻמוֹ תְּמִיד (דְּבָרִים לב, ד'): "הַצּוֹר תְּמִים פֶּעֲלוּ, כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עוֹל, צְדִיק וְיֵשֶׁר הוּא"; כָּל אֲשֶׁר קוֹרֶה בְּזֶה הָעוֹלָם אֵינָנוּ מְבִינִים וְאֵינָנוּ מְסַגְּלִים לְהַבִּין, לְכֵן אָסוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא לְדַעַת, שֶׁכָּל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּנִדְאֵי לְטוֹבָה, וְאִם נִשְׁאַל: אֵיךְ יִתְכַּן שְׂיִסְוִרִים זֶה טוֹבָה? אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית וָבָה, פֶּרֶשֶׁה ט'): טוֹב מְאֹד — זוֹ מִדַּת יְסוּרִים. וְשׂוֹאֲלִים: וְכִי יְסוּרִים הֵם טוֹב מְאֹד? אֲלֵא כְּשֶׁבָּאִים לְאָדָם יְסוּרִים הוּא שֶׁב בְּתַשׁוּבָה, וְכִמְאֱמַרְם ו"ל (מְנַחֹת נג): מֵה זֵית אֵינוּ מוֹצִיא שְׁמָנוּ אֲלֵא עַל-יְדֵי כְּתִית, אֶף יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֲלֵא עַל-יְדֵי יְסוּרִים; כִּי כִּף אָדָם אֵינוּ חוֹשֵׁב שֶׁצָּרִיךְ לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה, חוֹשֵׁב שֶׁהוּא צְדִיק וְכוּ', אֲבָל בְּרִגְעַ שְׁשׂוּמֵעַ אִיזוֹ צָרָה אוֹ מִשְׁבָּר, אִזִּי מִתְחִיל לְרוּץ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָי שֶׁנִּקְבַּל מִכּוֹת וּלְפָנָי שֶׁיַּעֲזֹרוּ אוֹתָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִמָּתִיק אֶת הַדֵּינִים מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

וְאוֹדוֹת מִדָּה מְגַנָּה זוֹ שֶׁל גְּאֹנָה וְכוּ'; אָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּר, אֲשֶׁר מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל

עֲלָמִין וּבְתוֹף כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי יִתְבָּרַךְ, הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב רַק מְדַבֵּר זֶה, לֹא שִׁיף אֲצֵלוֹ שׁוּם גְּאוּה, כִּי אִימְתִי יֵשׁ גְּאוּה? כְּשֶׁאָדָם פָּגוּם בְּבְרִית, אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא), אֲזוּ נִכְנָסֶת בּוֹ גְּאוּה גְּדוּלָה, כִּי מִי שְׂזוּכָה לְתַקּוֹן הַבְּרִית, אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), זוּכָה לְאֻמוּנָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהֵלִים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמָנֶת לוֹ", בְּרִית וְאֻמוּנָה תְלוּיּוֹת זֶה בְּזוֹ, כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם אֻמוּנָה רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ, נִתְבַּטְּלֶת מִמֶּנּוּ הַגְּאוּה וְהַגְּדוּלוֹת. בְּרַגַע שׁוֹנֵפָגָם לְאָדָם הַבְּרִית, אֲזִי רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא כְסֻדָּר (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), בְּרַגַע שֶׁאָדָם אוֹמֵר: "אֲנִי אֶמְלֹךְ, אֲנִי אֶשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָת" וְכוּ', שְׂזוֹ גְּאוּה וְגְדוּלוֹת, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יוֹתֵר מִהַזּוּלָת, עַל-יְדֵי-זֶה הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא כְסֻדָּר.

וְעַקֵּר הָעֵצָה לְהַחֲדִיר בְּעֵצְמוֹ אֻמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, גְלוּי אֱלֻקוֹת, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַנְדִיעַ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ, וְאֲזוּ יוֹכָה לְהַתְעַנֵּג בְּשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב): כְּשֶׁאָדָם חָשׁ עֵצְמוֹ לֹלֵא כְלוּם, וְנִעֲשָׂה שֶׁכֵּן לְעַפָּר בְּחַיִּיו, אֲזוּ זוּכָה לְתַעַנּוּג עוֹלָם הַבָּא, וְלֹא נִכְנָסֶת בּוֹ שׁוּם מַחֲשָׁבָה שֶׁל יֵשׁוּת וְגֵאוּת. וְעַל נִקְדָּה זֶה עֲלִינוּ לְעַבֵּד הַרְבֵּה, רַק לְהַחֲדִיר בְּנוֹ אֻמוּנָה, וּמִמִּילָא נִתְבַּטְּלֵת אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא תִכְנַס בּוֹ שׁוּם מַחֲשָׁבָה כְּאֵלוֹ אֲנִי יוֹתֵר מִהַזּוּלָת, אִין מִשָּׁג אֲנִי, אֶלֵא צְרִיכִים לְדַעַת — 'אֲנִי תִפְלָה' (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), שְׁכַל הָאֲנִי צְרִיף לְהִיּוֹת תִּפְלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהֵלִים קט, ד): "וְאֲנִי תִפְלָה", וְזוֹ עֲלִית הַמַּלְכוּת.

וְאוֹדוֹת שֶׁאֲלַתָּהּ וְכוּ', רַבְּנוּ וְ"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג), יֵשׁ לְאָדָם יָמִים טוֹבִים וַיֵּשׁ לוֹ יָמִים רָעִים, אוֹמֵר עַל זֶה שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קֹהֶלֶת ז, יד): "כִּיּוֹם טוֹב הִיָּה בְּטוֹב, וּכְיוֹם רָעָה רָאָה", כְּשֶׁהוֹלֵךְ לָךְ טוֹב הִיָּה בְּטוֹב, אֲבָל כְּשֶׁהוֹלֵךְ לָךְ רַע, הַתְּבוּנָן וְרָאָה שְׁגָם בִּימֵי הַרְעָה יֵשׁ לָךְ טוֹב; כְּשֶׁאָדָם דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִין הִפְרֵשׁ אֲצֵלוֹ בֵּין טוֹב אוֹ רַע, לֹא שִׁיף אֲצֵלוֹ כָּל הָעֲנִין שֶׁל רַע, וְזֶהוּ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת נד): חֲכִיב אָדָם לְבָרַךְ עַל

קד   אֲשֶׁר   ה' שֵׁן   בְּנַחֵל

הַרְעָה, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבַרֵךְ עַל הַטּוֹבָה; כִּי אָדָם צָרִיף לִידַע שְׁגָם הַרְעָה הוּא טוֹב, וְאֵינְנו יוֹדְעִים מַהִי עֲלֶיהָ וּמַהִי יְרִידָה, מַהוּ טוֹב וּמַהוּ רַע, עֲלֵינוּ לְזַכֵּר, שְׁנִשְׁלַחְנוּ לָזֶה הָעוֹלָם רַק לְהַפִּיר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְקַיֵּם מִצְוֹת, לְלַמֵּד תּוֹרָה, וּלְהַתְחַזֵּק בְּכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵינוּ, וְאִזּוֹ לֹא יִהְיֶה הַפֶּרֶשׁ אֲצִלְנוּ בֵּין טוֹב לְרַע, בֵּין רַע לְטוֹב, שְׂזָה הָיָה אָדָם הָרֵאשׁוֹן קִדְם הַחַטָּא, שְׂרָאָה רַק אֲלֻקוֹת, כִּי לֹא הָיָה שׁוֹם לְבוֹשׁ וְהַסְתָּרָה, רָאוּ רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְתַכְף כְּשֶׁאֲכָלוּ מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, אוֹמֵר מוֹהַרְנָת ו"ל, שְׂכַבְר עֲשׂוּ הַפֶּרֶשׁ בֵּין טוֹב וְרַע. וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וְשָׁב בְּתַשׁוּבָה, אֵין שִׁיף אֲצִלוֹ טוֹב אוֹ רַע, הוּא דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, בְּאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׂזָה מַה שְׂכַתוּב (דְּבָרִים ל, מ): "כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יְדִי, וְאָמַרְתִּי חֵי אֲנֹכִי לְעוֹלָם."

רַבְנוּ ו"ל גְּלַה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב): כְּשֶׁאָדָם מִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִתְפַּשְׁטוֹת עֲלָיו כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים מְגַנְיִם, עַד שְׂפָכָל שְׂרוּצָה לְהַתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הַצַּדִּיק, מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ יוֹתֵר בְּלִבּוֹלִים. אוֹמֵר רַבְנוּ ו"ל: הָעֵקֶר שְׂאָדָם לֹא יִחְשָׁב אַחֲרֵינִית, אֲלֹא יִתְקַדֵּם וְיִתְקַרֵּב אֶל חֶכֶם שְׂיִתֵּן לוֹ עֲצוֹת אֵיף לְעַבֵּר עַל הַכֹּל. וְהָעֵקֶר, מְסִיִּם רַבְנוּ ו"ל, שְׂאָדָם יִקְדָּשׁ רַמ"ח אֵיבָרָיו וְשִׁסָּה גִידָיו וְיִתְקַן מֵעַשְׂוֹ, וְאִזּוֹ לֹא יִהְיֶה לוֹ מַחְשָׁבוֹת שֶׁל בְּלִבּוֹלִים וְהַרְהוּרִים רְעִים, שְׂזָה מַה שְׂאוֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָה נה, ז): "יַעֲזֹב רִשְׁעֵי דְרָכָו וְאִישׁ אֶן מַחְשָׁבוֹתָיו", בְּרַגַע שְׂ"רִשְׁעֵי יַעֲזֹב דְּרָכָו", אֲזִי "וְאִישׁ אֶן מַחְשָׁבוֹתָיו", לֹא יִהְיֶה לוֹ מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת שְׂיִבְלְבֹלוּהוּ, וְיִזְכֶּה לְשַׁעֲשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וּבְאֲמַת אָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ לְמַדַּת הַשְּׂמִחָה, וְאִזּוֹ יִדַע שֶׁהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' טז, כז): "עַז וְחֻדָּה בְּמִקוּמוֹ", וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, יִדַע שֶׁהוּא קָרוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְרַגַע שְׂאָדָם בְּעֲצָבוֹת, יִדַע שֶׁהוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; וְלִכֵּן צָרִיף לְשִׁיר שִׁירֵי קִדְשׁ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֲפִלוּ כְּשֶׁלּוֹמֵד, שְׂיִהְיֶה עִם נְגוּן שְׂיִקְרָבֵהוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן תְּפִלוֹתָיו תְּהִינָה עִם נְגוּנִים, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מב), שְׂעַל-יְדֵי שְׂמִתְפַּלְלִים אֶת הַתְּפִלוֹת בְּנְגוּנִים, מְלַבִּישִׁים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּמַלְבוּשִׁים נְהוּרִין,

אֲשֶׁר   ה' שְׁנָא   בְּנַחֲל   קָה

שְׁמַאֲרִים לוֹ. וְכֵן לְגַבֵּי לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, צָרִיף לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, וּבְזָכוֹת שְׂאָדָם שְׁמַח תָּמִיד, יִזְכֶּה לְצִאת מַגְלוֹתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ה' שְׁנָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִצְבִים-וְיִלָּף ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אוֹדוֹת מֵה שִׁשְׁאֵלָתְךָ וְכו', הֲלֹא יְהוּדִים צָרִיכִים לְעֹזֵר זֶה לְזֶה,
וְאִם יֵשׁ לְאָדָם חֵבֶר טוֹב מִנְעוּרָיו, צָרִיף לְהִמְשִׁיךְ וּלְהִתְחַבֵּר אֵלָיו,
כִּי כֵן כְּתוּב בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ: כְּשֵׁיִשׁ שְׁנֵי חֲבֵרִים
אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, סִימָן שְׁנֵים בְּגֹן-עֵדֶן נִשְׁמָתָם קְרוּבָה זו לְזוֹ, וְלִכֵּן
אִם הֵם הֵיוּ חֲבֵרִים מִגִּיל קְטָנוּת, וְעַד־יָן הֵם חֲבֵרִים, וְהִנֵּה אֶחָד חָזַר
בְּתִשׁוּבָה וְאֶחָד עֵדֶן רְחוֹק מִתְּשׁוּבָה, אֲסוּר לְהִפְסִיק אֶת הַקְּשֶׁר,
אֲדַרְבָּה, צָרִיכִים לְחַזְקוֹ בְּיָתֶר שְׂאֵת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהִשְׁיבוֹ
בְּתִשׁוּבָה, וְאִין צָרִיף לְהִסְתַּכֵּל עַל הַרְעַ שֶׁל הַזּוֹלָת אֶלָּא עַל הַטּוֹב
שָׁבוּ, שְׁכַף גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מִוְהַרְ'ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ),
שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד זְכוֹת עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאִים אוֹתוֹ
מִכַּף חוֹב לְכַף זְכוּת, וְיִכּוּלִים לְהִשְׁיבוֹ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ה' שֵׁנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נְצֻבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (נִדָּה ע':): מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם שְׂיִהְיֶה לוֹ בָּנִים זָכָרִים? יִתְפַּלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם מִתְפַּלֵּל עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים, עַל הַתְּעַלּוּתָם, זֶה מוֹעִיל מְאֹד. וְלָכֵן מִי שֶׁעֲדִין לֹא זָכָה לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא, שְׂיִרְבֶּה בְּצַדִּיקָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו, כג): "הֲ"א לָכֶם זֶרַע", זֶרַעוּ לָכֶם לְצַדִּיקָה. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, חֵלֶק ב', סִימָן ח'): הֲ"א הַנְּעֻשָׂה מִכֶּסֶף — מְסַגֵּל לְבָנִים. וְצַדִּיקָה שְׂאָדָם נוֹתֵן — מְסַגֵּל לַיְלָדִים. וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְפַּלֵּל לְמִי שְׂהַיְלָדִים בְּיָדוֹ. וְלָכֵן הֵן הַבַּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה צְרִיכִים לְהִרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכּוּ לַיְלָדִים טוֹבִים.

וּמִסְפָּרִים, שְׂהִיָּה יְהוּדֵי חֲסִיד בְּרִסְלָב, שְׂהִיֻּ לּוֹ יְלָדִים יְרָאֵי ה' וְחוֹשְׁבֵי שָׂמוֹ, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים גְּדוֹלִים מְאֹד, שְׂאֵלוֹהוּ: בְּמָה זְכִיתָ לַיְלָדִים כְּאֵלוֹ? וְעָנָה וְאָמַר, מָה אַתָּם חוֹשְׁבִים, שְׂהֵם צָמְחוּ לִי עַל הָאֵילָן?! אֶלָּא כָּל יוֹם וַיּוֹם מְלֵאתִי אֶת הַכֶּפֶה שְׂלִי בְּדַמְעוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן רַחֲמָתִי פָּנִי בְּדַמְעוֹת אֱלֹהֵי. לְמִדִּים מְכָאן, כְּשֶׁהַבַּעַל וְהָאִשָּׁה בּוֹכִים לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּבְפָרֵט הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת, מְבַקֶּשֶׁת אֶז עַל בָּנִים צְדִיקִים, בָּנִים קְדוּשִׁים וְטַהוֹרִים, הַתְּפִלָּה אֶז מְאֹד מְאֹד מְקַבֶּלֶת בְּשִׂמְיָם. נִמְצָא, שְׂצְרִיכִים הֵן לְהִרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה וְהֵן לְהִרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה, וּבְזָכוֹת זֶה זּוֹכִים לַיְלָדִים קְדוּשִׁים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר   ה' שנג   בַּנְחַל   קז
ה' שנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְּכִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב אֵל ...

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְנִזְדַּעְזַעְתִּי מְאֹד וְכוּ'.

בְּרֹאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁהֶעֱנִין שֶׁל סְמִים, זוֹ הַקְּלָלָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר בְּדוֹר הַזֶּה, וְלֹא בְּחֻנָּם, שֶׁיֵּשׁ מְדִינוֹת שְׁנוֹתָנִים שֶׁם עֲנֵשׁ מוֹת לְמִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בְּזֶה, כִּי מִי שֶׁלֹּקַח סֵם, מִקֵּדָם אוֹ אַחֲר־כֶּף נִשְׂרָפִים תָּאִי מִחוּ, סְמִים הוֹרְגִים אֶת הָאָדָם, וְלֹאט לֹאט מְאֻבָּד עֲשֵׂתוֹנֹתָיו, וְזֶהוּ דְּבַר חֲמוֹר מְאֹד, וְאִם רַבְּנוּ ז"ל לְפָנֵי מְאֵתִים שָׁנָה הַזֶּהִיר מְאֹד לֹא לְעֵשֶׂן, וְלֹהֶשֶׁמֶר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְכֵן עַל עֲשׂוֹן טַבַּק וְכוּ', עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה הֵיטָה כְּפִנְתּוֹ לְסְמִים, שֶׁכּוֹדָאֵי הוֹרְגִים אֶת הָאָדָם לְבִסוּף. וְדַבַּר זֶה מְסַכֵּן מְאֹד לְמַבְגֵּר וּמְכַל שְׁכֵן לִילָדִים, אֲשֶׁר שׁוֹרֵף אֶת תָּאִי מִחֵם, עַד שֶׁכָּבֵר אֵינָם מְסַגְּלִים לְחֶשֶׁב יִשְׂרָאֵל. וְלֹא כְּפִי שֶׁמְפַתֵּים אֶת הַנֶּעֶר, כְּאֵלוֹ אִם יִקְחוּ סְמִים — הֵם יִרְגִּישׁוּ טוֹב וְכוּ', כִּי לְדַאֲבוֹנָנוּ הַרֵב, הֵם יוֹצְאִים מִהַמְּצִיאוֹת, וְלְבִסוּף הוֹרְסִים עֲצָמָם לְגַמְרִי.

הַדְּבַר הַשְּׁנִי: אֲנִי אֵף פָּעַם לֹא אָתֵן עֲצָה לְהַתְּגַרֵּשׁ בְּשׁוֹם מְחִיר. וְלִכֵּן אֵינְנִי יְכוֹל לְהַשִּׁיב עַל שְׁאֵלָה זוֹ, אֶלֶּא צְרִיכִים לְהַסְבִּיר לְבַעַל — הֵן הָאִשָּׁה וְהֵן מִיִּשְׁהוּ שְׁלִישִׁי, עַל חֲמֻרַת לְקִיחַת סְמִים, שְׁאֵז מְאֻבָּד שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת — הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא; כִּי מִי שֶׁשׁוֹטֵל סְמִים אֵינּוּ מְסַגֵּל לְקִים שׁוֹם מְצֻנָה, וּמִחוּ מְבַלְבֵּל, וְנִדְמָה כְּשִׁכּוֹר, עַד שֶׁמְאֻבָּד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אֵין לוֹ חַיִּים, וְכֵן לְבִסוּף, אֲשֶׁתּוֹ תַּעֲזֹב אוֹתוֹ, כִּי אֵינָה יְכוֹלָה לְחִיּוֹת עִם בְּעַל מְסַמָּם שְׁאֵינְנוּ מִתְּפַקֵּד, וְאַחֲר־כֶּף אֵין לְאָדָם כְּזֶה עוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן צְרִיכִים רַק הַסְּבָרָה — לְהַסְבִּיר לוֹ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיוֹצִיאָם מִנְּגַע הַצָּרַעַת הַזֶּה שֶׁל סְמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ה' שַׁנַּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נִצְבִּים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (שיחות-הַר"ן, סימן כו) וְאָמַר: אֶצֶל בְּנֵי-אָדָם הַשְּׂכָחָה הִיא חֶסְרוֹן גְּדוֹל, "אוֹי שְׂכַחְתִּי", אָךְ אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: אֶצְלֵי שְׂכָחָה הִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד, בְּזֶה שְׂאָדָם מַעֲבִיר מִדַּעְתּוֹ כֹּל אֲשֶׁר עָבַר עָלָיו, וּמִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, בְּזֶה יְכוּל לְהִתְקַדֵּם. כִּי אָדָם שְׂרוּצָה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לֹא שִׁיף לֹאמֵר שְׂחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה לְחִלּוּטִין, כִּי אֵין מִשָּׁג בְּזֶה, אֲלֹא כֹל זְמַן שְׂאָדָם חֵי הוּא צָרִיךְ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סימן ו'), שְׂאָפְלוּ גְדוֹלֵי הַצְּדִיקִים הַדְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹכִים לְהַשְׁגֵּת אֱלֻקוֹת, גַּם הֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע, עַל שְׂגָשְׁמוֹ, כְּכִיכּוֹל, אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, מֵאֲחֵר שְׂחָשְׁבוּ שֶׁהִשְׁיִגּוּ כְּבָר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְפִי גְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ רוֹאִים שְׂעֵדִין לֹא הַתְּחִילוּ כְּלָל, וּמִתְחִילִים בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְזֶה מְדַבֵּר עַל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, שְׂאֵין לָהֶם חֶטָּא וְעוֹן, וּמְכַל שְׂכֵן אֲנַחְנוּ פְּחוּתֵי עֶרְךָ, יְרוּדִים שְׂעֵשִׂינוּ כֹּל מִיַּגֵּי שְׂטִיּוֹת בְּחַיִּים, וְעַקְרָנוּ עֲצָמָנוּ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְבוֹא וּלְהִתְנוּדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה זֶה וְדוּי דְּבָרִים, כְּמוֹכָא בְּרַמְבַּ"ם (פְּרָק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה), שְׂעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה זֶה וְדוּי דְּבָרִים, וְכָל הַמְתְּנוּדָה, הֵרִי זֶה מִשְׁכַּחַת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סְפָרָא בְּחֻקֵּי ח'): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמִידָה שְׂהֵם מְתוּדִים, מִיד אָנִי מוֹחֵל לָהֶם. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סימן ד'), שְׂהַעֲוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם נִמְצָאִים בְּתוֹךְ עֲצָמוֹתָיו, וְזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שְׂפְתוֹב (תְּהִלִּים לַד, כב): "תְּמוֹתַת רִשְׁעָה רָעָה", מִי מִמִּית אֶת הַרְשָׁע? הֲרַע שְׂעֵשָׂה. וְלִכֵּן בְּזֶה שְׂאָדָם מְתוּדָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּזֹאת וְכֹזֹאת עֲשִׂיתִי", וּמַגִּלָּה לְפָנָיו

אֲשֶׁר   ה' שָׁנָה   בְּנַחֵל   קֹט

יִתְבַּרְךָ כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, וּמוֹצֵיא אֶת עֲוֹנוֹתָיו מֵעֲצָמוֹתָיו, וְזוֹכֶה לְהַכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכְן כָּל הַשָּׁנָה עַל הָאָדָם לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, שְׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת, מְלַבֵּד הַתְּפִלוֹת הַמְּסֻדָּרוֹת שֶׁסֻּדְרוּ לָנוּ אֲנָשִׁי כְּנִסְתַּת הַגְּדוּלָּה: שְׁחִרִית, מְנַחֵה, עֲרִבִית, עַל הָאָדָם גַּם לְבוֹא לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְלְהַתְּוֹדוֹת בְּפִיו כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, וְלִבְקֹשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִלְּפָנָיו יִתְבַּרְךָ, אֲזִי לֹא יִזוּז מִשָּׁם, עַד שְׁיִמְחִלוּ לוֹ. וְלִכְן כָּל הַשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה צָרִיךְ לִידַע, שֶׁזֶהוּ תַּהֲלִיף לְכָל הַחַיִּים, וְלֹא שֶׁיִּף לֹאמֵר, שֶׁכָּבֵר חֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה, אֵין מִשָּׁג כְּזֶה! אֲלֹא כָּל יוֹם וְיוֹם צָרִיךְ לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה צָרִיךְ לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ.

וְהַעֲקֹר בַּחֲזוֹנָה בַּתְּשׁוּבָה, שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד הַרְּבֵה הַלְּכוֹת, וּבְכַרְט מִי שֶׁהֵיָה רְחוּק מֵהַיְהוּדוֹת, וְעַתָּה מִתְּחִיל לְשׁוֹב לְמִקְוֹרוֹתָיו, צָרִיךְ לְלַמֵּד הַרְּבֵה הַלְּכָה, כְּדֵי שֶׁיִּדַע כִּי צָד לְהַתְּנַהֵג, וְאִם אָדָם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה בְּלֵב אֱמֶת, אֲזִי "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ" (ישעיה ו, י), וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה): גְּדוּלָּה תְּשׁוּבָה שְׁפוֹתַחַת אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת לד:): בְּמָקוֹם שֶׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין צַדִּיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לְעַמֵּד. וְלִכְן הַתְּשׁוּבָה זֶה דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וּבְכַרְט בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, שֶׁאֲזִי נִתֵּן לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲדָשׁ אַחַד, חֲדָשׁ הַתְּשׁוּבָה, שֶׁנַּעֲשֶׂה לְעֲצָמָנוּ חֲשִׁבוֹן הַנְּפֹשׁ, אֵיךְ חֲלָפָה עָלֵינוּ שָׁנָה שְׁלֵמָה, וּמָה עָשִׂינוּ, וְכִף אָנוּ יְכוּלִים לְהַכִּין עֲצָמָנוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְלִכְן עֲכָשׁוּ בִּימֵי אֱלוֹל, זֶהוּ הַזְּמַן הַיָּקָר בִּיּוֹתֵר לְחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה, וְלִשְׁכַּח עֲבָרוֹ, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה כְּאֵלוֹ עֲכָשׁוּ נוֹלָד. וְלִכְן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמֹת מ:): עַל גֵּר, כְּקָטָן שְׁנוּלָד דְּמִי, כְּמוֹ-כֵן בַּעַל תְּשׁוּבָה הַשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא כְּקָטָן שְׁנוּלָד. וְלִכְן יִשְׁכַּח כָּל הָעֲבָר שְׁלוֹ, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, וְיַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

וּבַעֲנֵין פְּרָנְסָה וְכוּ', הַעֲקֹר שֶׁאָדָם צָרִיךְ הַרְּבֵה הַרְּבֵה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי פְּרָנְסָה תִּלְוֶיהָ רַק בִּיּוֹדֵי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ. חֲכָמֵינוּ

הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מְכִלְתָּא בְּשֵׁלַח טז, ד): לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה, אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַמֶּן; מִי יָכוֹל לְלַמֵּד תּוֹרָה? אֶלָּא מִי שְׂאוֹכֵל מֶן. נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: הֵיכֵן יֵשׁ מֶן פִּיּוֹם? ! אֶלָּא אִם נִתְּבוּנָן הֵיטֵב הֵיטֵב מֵה קוֹרָה בְּעוֹלָם, שְׂמִסְתוֹכְבִּים מֵאוֹת אֲלָפִים וְרַבּוֹת אֲנָשִׁים מְבֹטְלִים, בְּלִי עֲבוּדָה, אֲנָשִׁים פְּקָחִים, בְּעֲלֵי שֶׁכֶל, וְעַם כָּל זֹאת אֵין מוֹעִיל לָהֶם מֵאוֹמָה, וְהֵם מְחֻסְרֵי פְּרֻנְסָה, וְהִנֵּה לִי זְמַן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲבוּדָה טוֹבָה אוֹ עֶסֶק מְצֻלָּח, אִם מְתְּבוּנָנִים בְּהִתְבוּנָנוֹת אֲמִתִּית, עַל מֵה וְלָמָּה זְכִיתִי יוֹתֵר מֵאַחֲרִים, אוֹלֵי הֵם יוֹתֵר מְצֻלְחִים מִמֶּנִּי וְכוּ', וְדִיקָא אֲנִי זְכִיתִי וְכוּ', אֵין זֹאת אֶלָּא שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַחֵם עָלַי וְנָתַן לִי מִיָּדוּ הַפְּתוּחָה, וְכָל מֵה שְׁיֵשׁ לִי זֶה מֵאֲתוֹ יִתְּבַרְךָ, זֶה נִקְרָאת אֲכִילַת מֶן, שְׂאָדָם מְגִיעַ לְהַכְרָה זֶה, שֶׁהַכֵּל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ. שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), אִם אָדָם זוֹכֵה לִידַע שֶׁכָּל פְּרֻנְסָתוֹ הִיא רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה נִקְרָאת אֲכִילַת מֶן. וְאָדָם זֶה כָּבֵר אֵינּוּ רֵץ וּמִתְיַגֵּעַ בְּעֲבוּר פְּרֻנְסָתוֹ, כְּפִי שְׂמֻצִינוּ בְּעֵנִין הַמֶּן, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד קָבֵל כְּמֵה שֶׁהֲצַרְךָ לוֹ, וְאֶפְלוּ יַגַּע וְטָרַח הִרְבֵּה מְאֹד שֶׁיְהִיָּה לוֹ יוֹתֵר מֵהַשְּׂנִי, לֹא הוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דְּבָר, כִּי כִשְׁשֵׁב לְבֵיתוֹ, נוֹכַח שְׁיֵשׁ לוֹ בְּדִיוֹק כְּפִי צָרְכוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת טז, יח): "וַיִּמְדוּ בְּעַמֵּר וְגו', אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ לְקֻטוֹ", בְּתַחֲלָה אָסַף כָּל אֶחָד שִׁקִּית מְלֵאָה מֶן, וּבָאוּ לְבֵיתוֹ, וְהִסְפִּיק לְכָל אֶחָד כְּפִי בְּנֵי בֵיתוֹ. וְזוֹהִי אֲכִילַת מֶן, בְּרַגַע שְׂאָדָם יוֹדַע שֶׁהַכֵּל מֵאֲתוֹ יִתְּבַרְךָ, אֵינְנוּ נִמְצָא בְּלַחֲץ, אֶלָּא יֵשׁ לוֹ אַרְיִכוֹת אֲפִים וְסִבְלָנוֹת, וְהוּא שְׂמַח וּבִישׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינְנוּ מִתְיַגֵּעַ כָּל-כָּף קָשָׁה. וְלָכֵן הָעֶקֶר בְּפְרֻנְסָה — לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִתֵּן לוֹ מְקוֹם פְּרֻנְסָה, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְהִתְיַגֵּעַ, וְתִהְיֶה בְּרָכָה בְּכֶסֶף, כִּי יְכוּלִים לַעֲמֹל קָשָׁה מְאֹד יוֹם שְׁלָם, בְּעֲבוּדָה מְפֹרְקַת אֶת הַגּוֹף וְהַנְּשָׂמָה, וּלְבִסוּף אֵין בְּרָכָה בְּכֶסֶף. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂמֵת־פֶּלֶל בְּכָל יוֹם לְפָנָיו יִתְּבַרְךָ וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ: "אָבָא, תֵּן לִי פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ", וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (לְקוּטֵי שְׁמוֹת טז, רנח): מִי שֶׁבָּרָא יוֹם — בָּרָא פְּרֻנְסָתוֹ; אוֹ אִז יִרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת. בְּנֵי-אָדָם אֵינָם יְכוּלִים לְהֶאֱמִין, שְׁיֵשׁ לָהֶם כַּח גְּדוֹל לְפַעַל אֲצִלוּ יִתְּבַרְךָ, וְלָכֵן מִתְרַשְׁלִים בְּתַפְלָה. אִם הִיָּה אָדָם יוֹדַע שֶׁעַל-יְדֵי תַפְלָה לְפָנָיו יִתְּבַרְךָ, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, הִיָּה מִתְּפַלֵּל הִרְבֵּה מְאֹד. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל

אֲשֶׁר   ה' שנה   בַּנְחָל   קיא

(לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן סא): כְּמוֹ שְׁצַרְיָה אֲמוֹנָה בַּהֲקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, לִידַע שֶׁהוא יִתְבַּרֵךְ נוֹתֵן הַכֹּל, כִּי צַרְיָה לְהֵאֱמִין בְּעֲצָמוֹ, שְׁגָם הוא שְׁוֵה מַשְׁהוֹ; כִּי עַל-פִּי-רַב אָדָם אֵינוֹ מֵאֲמִין בְּכַחוֹ, וְחוֹשֵׁב שְׂאִינְנוּ יִצְלַח, וְזֶה עוֹקֵר מִמֶּנּוּ אֶת הַמְּזֹל וְהַפְּרָנְסָה. וְלִכֵּן צַרְיָכִים לְהִתְחַזֵּק וְלִדְעוּת, שְׂאֵנוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִם בָּאִים אֵלָיו וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ, זוֹכִים לְרֵאוֹת יְשׁוּעוֹת וּנְפִלְאוֹת מֵאִתּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּבִפְרָט בְּעֵינֵי פְרָנְסָה, שְׁנִקְרָאת פְּלָאִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה כ', סִימָן ט'): הַקִּישׁ גְּאֻלָּה לְפְרָנְסָה וּפְרָנְסָה לְגְאֻלָּה; מֵה גְאֻלָּה פְּלָאִים אֵף פְּרָנְסָה פְּלָאִים. הֲלֹא כָּל עֵינֵן הַגְּאֻלָּה יִהְיֶה פְּלֵא עַל גְּבֵי פְּלֵא — אֵיךְ נִגְאָל וְכוּ', כִּי הַפְּרָנְסָה. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֵׁם פְּרָשָׁה צו', סִימָן ג'): מֵה פְּרָנְסָה בְּכָל יוֹם, אֵף גְּאֻלָּה בְּכָל יוֹם; אָנוּ מְבַקְשִׁים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם עַל הַגְּאֻלָּה, וּבְכָל יוֹם אָנוּ מִתְקַרְבִּים יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, כִּי כְּשֶׁמְרַבִּים לְבַקֵּשׁ עַל פְּרָנְסָה — זוֹכִים לָזֶה. וְלִכֵּן צַרְיָכִים רַק אֲמוֹנָה, וְלֹא־אֲמוֹנָה יֵשׁ כַּח הַמוֹשֵׁף לְהַמְשִׁיךְ לוֹ פְּרָנְסָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' שנה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אִיר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיכִים-וְיִלְךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל ... גִּירוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

בְּעֵינֵי שְׂמֵחוֹת וְכוּ'; בְּנִדְאֵי זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהַשְׁתַּתֵּף בְּשְׂמֵחוֹת אֲצִל חֲבֵרוֹ, וּבִפְרָט כְּשֶׁמְזַמֵּין אוֹתוֹ, צַרְיָה לְכַבְּדוֹ וְלִילְךְ, כִּי הָרִי גַם כְּשֶׁאֲתָה תַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה, תְּזַמֵּין אַחֲרֵי, וְתִרְצֶה שְׂאֲחֵרִים יִשְׂמְחוּ עִמָּךְ, וְלִכֵּן מֵה שְׂאִינְךָ רוֹצֶה שְׂיַעֲשׂוּ לְךָ, אֵל תַּעֲשֶׂה לְחֻבְרָךְ, וּכְמֵאֲמָרֵי ז"ל (שִׁבְתָּ לֵא.): דְּעַלְךָ סְנִי לְחֻבְרָךְ לֹא תַעֲבִיד וְכוּ'; וְהִנֵּה לְשִׂאֲלָתְךָ, אִם יֵשׁ לְאָדָם שְׁעוֹר קְבוּעַ כָּל לַיְלָה, כָּל הַיּוֹם עֵמֶל הוּא קָשָׁה וְכוּ', וְקָבַע לוֹ שְׁעוֹר יוֹמִי בְּעֵרֵב, וְהִנֵּה הוּא מְזַמֵּן לְחֻתְנָה אוֹ

קיב אשר ה' שנה בנחל

לשבע ברכות וכו', בכן מה יעשה? החכם עיניו בראשו, ישתתף בשעור, ויבוא לשמחה קצת מאחר יותר, וכשהחבר ידע שאחר עקב שעור תורה, לא יקפיד עליו, וכן לא ישב שם עד הסוף וכו', אלא פרק זמן מסוים, וכך גם זכה ללמד תורה, וגם כבד את חברו ובא לשמחתו וכו', ולכן אם אדם בר דעת, יודע איך לארגן את זמנו היקר, ולזכות לכל טוב אמתי ונצחי.

ואודות ששאלת וכו'; כל הענין של גורלות ופיס, זהו משחק בעלמא, שמשחקים על בני-אדם, פי אין צריכים לתת עצות להקדוש-ברוך-הוא איך להתעשר, רבנו ז"ל אומר (עין שיחות-הר"ן, סימן רפד), שהיצר הרע נותן עצירות לאדם אחד, כדי שהמון אנשים ירוצו לעשות אותו הדבר שאדם זה עשה ואינם מצליחים, הינו מעשיר אדם אחד, כדי שיתפס במצותו בלי סוף אנשים, ויגזל את זמנם, וכן לגבי הלוטו ופיס וכו', הפל דמיון אחד גדול, אדם קונה לוטו, ומסוים כל ספר התהלים שיריח בזה וכו', ולבסוף מאומה אין בידו, ובשמים שוחקים ממנו — קניית חתיכת נזר, וגמרת ספר תהלים, כדי שהנזר הזה יגיע למספר המצלח וכו'?! היות יכול לגמר את התהלים, ולבקשו יתברך למי שהעשר בידו, שיתן לך פרנסה בשפע וברוח ובנגל, כי הרבה שלוחים לו למקום; ולכן כל הלוטו והגורלות והפיס למיניהם, זה רק אחיזת עינים, והבריות מתפתות לבזבו ממון הרבה וכחות ומאמצים לשוא. ולכן במקום להתעסק בזה ולבטח בנזר הזה שיעשיר אותו, יותר טוב לבקש רחמים ממנו יתברך שיצליח. ואומרים חכמינו הקדושים (עין קדושין פב.): בזה שרק מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, בזה כבר עושה השתדלות. ובודאי אם אדם אינו במדרגה כזו, שיכול לבקש כל היום מאתו יתברך על פרנסה, שיקח איזו עבודה, איזו משנה, איזה עסק, ויתפרנס בכבוד, אבל יזכר היטב, שהפרנסה בידי הקדוש-ברוך-הוא. וכן אם יש לו כבר עבודה או עסק, ידע שכל ההצלחה תלויה בידו יתברך, ולא בידי בעל-הבית שלו, או בכשוריו ובחכמתו. ולכן גם בענין השתדלות צריכים שכל — כמה ואיך להשקיע, ולידע שהעקר תפלה — לבקש מאתו יתברך, ועל-ידי

אָשֶׁר   ה' שָׁנוּ   בְּנַחֵל   קִיג

תִּפְלָה רוֹאֶה נְסִים, שְׁלִבְסוֹף מוֹצֵא עֲבוּדָה וּמִתְפַּרְנֵס בְּכַבּוּד וְכוּ', וַיֵּשׁ
בְּרָכָה בְּכֶסֶפּוֹ. וְרוֹאִים אַנְשִׁים, שְׁנֹבְאוּ עֲלֵיהֶם, שְׁבוּדָאֵי לֹא יַעֲלִיחִים
יִהְיוּ, וְלִבְסוֹף מְצָאוּ מְשֻׁרָה מְכַבֶּדֶת בְּפִרְנֵסָה וְכוּ', וְכִיצַד זָכוּ לָזֶה?
עַל-יְדֵי שְׁבֻטְחוּ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, לִבְסוֹף זָכוּ לִישׁוּעוֹת וּלְנִסִּים נִגְלִים. וְלִכֵּן
הֶעֱקֵר לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים, בְּצִדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, וּמְחַכֶּה לְתַפְלוּתֵינוּ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזֵק
בְּתַפְלָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, תִּרְאֶה פְּלֵאֵי פְּלֵאִים שְׂעִיעֶשֶׂה עִמָּךְ הִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּפִרְנֵסָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שָׁנוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אִזְּרֵנוּ לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים-וַיִּלָּךְ ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

יְדִידֵי הַיְקָר! אֵלּוּ"ל רְאֵשֵׁי תְבוּת (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ
לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם", אֵין עוֹד בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָה כְּמוֹ שְׁלוֹם. חֲכָמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (עֲקָצִין פָּרָק ג'): לֹא מְצָא הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי
הַמְּחִזֵּיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא הַשְׁלוֹם. וְלִכֵּן אָדָם צָרִיךְ בְּחֻדֵשׁ אֵלּוּל
לְעַבֵּד הֶעֱקֵר עַל נִקְדָּה אַחַת — שְׁלוֹם. חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים
(וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): גְּדוּלַּת הַשְׁלוֹם, שְׁכָל הַבְּרָכוֹת כְּלוּלוֹת
בּוֹ. וְכֵן אוֹמְרִים (שְׁבֻט י'): שְׁמוֹ שֶׁל הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלוֹם; וְלִכֵּן
כָּל אָדָם צָרִיךְ לְרֵאוֹת שְׂיִהְיֶה בֵּינוּ לְבֵין אִשְׁתּוֹ שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי בּוּדָאֵי
הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, הוּא גְבוּרָה וְהִיא חֶסֶד, אוֹ לְהִפְּךָ, אֲבָל אוֹמֵר רַבְּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן פ'): מֵהוּ שְׁלוֹם? כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים שְׁנֵי
הַפְּכִים בְּיַחַד, שְׁמִים — אֵשׁ וּמַיִם, אֵשׁ מְבַטֶּלֶת אֶת הַמַּיִם וּמַיִם
מְכַבֵּים אֶת הָאֵשׁ, וְכִדֵּי שְׂיִחְזִיקוּ מֵעַמֵּד אֵשׁ וּמַיִם בְּיַחַד — זוֹ
שְׁלֵמוֹת הַשְׁלוֹם. וְלִכֵּן הַדְּבָר הֵרֵאשׁוֹן צָרִיכִים לְרֵאוֹת, שְׂיִהְיֶה
שְׁלוֹם-בֵּית, הָאִשָּׁה עִם הַבַּעַל, הַבַּעַל עִם הָאִשָּׁה. חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים

קיד   אָשֶׁר   ה' שנו   בַּנְחָל

אומרים (ירושלמי ברכות, דף סב:): אי אפֿשֶׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשֶׁר לְשִׁנְיָהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה; צְרִיכִים לְעֵבֶד עַל גְּקֻדַּת הַשְּׁלוֹם. בְּוֵדַי יִשְׁנֶן טְעָנוֹת זֶה עַל זֶה וְכוּ', אִף אֵין זֶה הַשְּׁלֵמוֹת, אֲלֵא עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — הַתְּחַתְּנָתָם יַחַד, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָכֶם יְלָדִים — תְּשַׁלְּמוּ בִּינֵיכֶם.

וְאַחַר שְׂדוּאָג בְּעִבּוֹר שְׁלוֹם בֵּיתוֹ, צָרִיף לְרֵאוֹת שְׂיִהְיָה שְׁלוֹם בֵּין הַיְלָדִים, וְאַחֲרֵיכֶן שְׂיִהְיָה שְׁלוֹם בְּמִשְׁפָּחָה, יֵשׁ מִשְׁפָּחוֹת שְׂאִין מְדַבְּרִים הָאֲחִים וְהַגִּיסִים, חֵס וְשְׁלוֹם, וְשׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל כָּלֵם — שְׁלוֹם עִם הַשְּׂכָנִים. רוֹאִים לְעֵתִים, שְׂבַע־עֹבֹר אֵיזָה פַח אֲשֶׁפָה רְבִים הַשְּׂכָנִים וְכוּ', עַד שְׁנוֹטְרִים טִינָה שְׁנִים רַבּוֹת. אוּ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת מִתְקוּטְטִים, חֲלִילָה וְחַס, וְכֻלָּל גְּשׁוּמוֹת יִשְׂרָאֵל מוֹסְתִים זֶה נֶגֶד זֶה, וְיִשְׁנָה גְזַעְנוֹת אַרוּרָה, וּמְסִיתִים וּמְדִיחִים אֱלוֹ כְּנֶגֶד אֱלוֹ, שְׁזָה כָּלֵל הַמְּפֻלְגוֹת, פֶּלֶג פֶּלֶג לְפִלַּג אֶת הָעַם, בְּמִקּוֹם שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִתְאַחֲדוּ יַחַד, דִּיקָא בְּעֵת שְׂאָנוּ רוֹאִים כִּי בְנֵי יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי עֶשׂוֹ זֹמְמִים עָלִינוּ כָּל מִינֵי גְזֻרוֹת רְעוֹת, כָּל מִינֵי מְרַעִין בִּישִׁין. וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְהִתְאַחֵד יַחַד, וּכְמֵאמָרָם ו"ל (עֵין יְלֻקוּט עֲמוּס תְּקַמַּח) אִם עִם יִשְׂרָאֵל הֵיוּ מִתְאַחֲדִים יַחַד, שׁוּם אֲמָה וְלִשׁוֹן לֹא הֵיוּ יְכוּלִים לְנַצְחָם. וְאִיךָ מְנַצְחִים אוֹתָנוּ, מִדּוּעַ דָּם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּף כַּמִּים? רַק מִחֲמַת שְׁנֵאוֹת חָנָם.

וּבִפְרֵט בְּחֻדַּשׁ אֱלוֹ"ל, הֲלֵא הוּא חֻדַּשׁ הַתְּשׁוּבָה, הָעֵבֹרָה הָעֵקֶרִית שְׂצָרִיף לְעֵבֶד בּוֹ עַל הַנְּקֻדָּה שָׁל: "וְיִשְׂאָלוּ אִישׁ לְרַעְהוּ לְשְׁלוֹם" — לְהִרְבּוֹת בְּשְׁלוֹם הַבְּרִיּוֹת. וְאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְבַר רַבָּה, פְּרָשָׁה י"א, סִימָן יז): גְּדוּל שְׁלוֹם, שְׂאִין מְדָה אַחֲרֵת יְפָה הַיְמָנָה, שְׁנִתְנָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְצַדִּיקִים. הַגִּיעַ הַזְּמַן, שְׂכַלְנוּ נִתְאַחֲדוּ יַחַד, וּנְצַפֶּה בְּכָל יוֹם, בְּכָל שְׁעָה וְרַגַע לְגַאֲלָה, כִּי אֲצַלוּ יִתְבָּרַךְ יְקָר מְאֹד שְׁלוֹם, עַד כְּדֵי כָף, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתֵּי ג'): גְּדוּל שְׁלוֹם, שְׂאֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְשְׁלוֹם בִּינְיָהֶם, אָמַר הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, כְּבִיכּוֹל, אֵינִי יְכוּל לְשַׁלֵּט בְּהֶם; עַד כְּדֵי כָף חֲשׁוֹב שְׁלוֹם, אֶפְלוּ יְהוּדִים רַחֲוִקִים לְגַמְרֵי מִהַתּוֹרָה מִהַמְּצוּוֹת, וְהֵם בְּשְׁלוֹם זֶה עִם זֶה, כְּבִיכּוֹל, אֵין

אֲשֶׁר   ה' שָׁנוּ   בְּנַחֵל   קטו

הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ יָכוֹל לְשַׁלֵּט בָּהֶם. עַל אַחַת כְּפֹה וּכְפֹה, כְּשֶׁכֵּל עִם יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בְּמַצּוֹת, וְשָׁבִים בְּתִשׁוּבָה, וּמְרַבִּים בְּשָׁלוֹם, בְּיַדֵּי בְּזוֹכֵת זֶה יִזְכּוּ לְגֹאֲלָהּ. כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן יב): גְּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּשׂוֹר אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁיְהִי נִגְאָלִים אֶלָּא בְּשָׁלוֹם.

וְלָכֵן יְמֵי אֵלּוּל הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכָּל יְהוּדֵי מְכִין עֲצָמוֹ לְשָׁנָה טוֹבָה וּמְתָקָה, וְחַפֵּץ לְזִכּוֹת בְּיוֹם הַדִּין, כִּי צִדַּד יִזְכֶּה לָזֶה? עַל-יְדֵי שְׂמֻצָּדוֹ יִרְאֶה שֶׁלֹּא תִהְיֶה שְׁנֵאָה לְאַחֲרִים, וְיֵאֵהָב אֶת כָּל יְהוּדֵי בְּלֵי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל. וּבִפְרָט אֶת חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, וַיִּבְקֶשׂ סְלִיחָתָם, אִם פָּגַם בְּכַבּוֹדָם. כִּי אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבֵת קִיט): לֹא חָרְבָה יְרוּשָׁלַיִם, אֶלָּא עַל שֶׁבָזוּ בָּהּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. הֶעֱקָר לְחַפְשׁ וּלְבִקְשׁ בְּעֲצָמוֹ, וּלְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, אִם לֹא בָּזָה חֲכָמִים וּגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, אִם לֹא דָּבַר עַל גְּדוּלֵי הַדּוֹר, וְלַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה עַל כָּף. וּבְזוֹכֵת זֶה שִׁירְבָה בְּשָׁלוֹם, וַיְדוֹן אֶת רַעְהוֹ לְכַף זְכוּת, יִפְגַּס לְיוֹם דִּין, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יִטֶּה כָּל־פִּי חֶסֶד, וְגַם אוֹתוֹ יְדוּנוּ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

וּבִפְרָט, שְׂאֵנוּ נִמְצָאִים עִתָּה בְּיָמֵים טְרוּפִים, יָמִים גּוֹרְלִיִּים, וְלֹא יוֹדְעִים מַה מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה עָלֵינוּ, מֵאַחַר שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם מִפְּחִידִים בְּמִלְחָמוֹת, וּמְכִינִים כָּל־יְמֵי מְשַׁחִית. אֲךָ עִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְזִכּוֹר דְּבַר אֶחָד, שְׂאִין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, אֶלָּא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. וְאִם תֵּאמַר, הֲלֹא כִּבְרַי יִדְעֵנוּ מַה הִיָּה בְּמִלְחָמַת הָעוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה וְהַשְּׁנִיָּה, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה עֲכָשׁוֹ? אֲךָ צְרִיךְ לְזִכּוֹר הַיָּטִב, וְלִהְיוֹת לְעֲצָמוֹ כָּל הַזְּמַן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפִקוֹת מַה אֵרַע בְּמִלְחָמוֹת הָעוֹלָם וְכוּ'. לְדַאֲבֹנְנוּ הָרַב, הָיוּ מְרִיבוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, הָיוּ חֲלוּקֵי דַעְוֹת בִּיגִיָּהֶם, הִיָּתָה שְׁנֵאָה בְּקִרְבָּם וְכוּ', וְלָכֵן הֶעֱקָר לֹא לְשׁוֹב לְסוּרְנוּ, אֶלָּא לְהִתְאַחַד יַחַד, כִּי רַק זֶה יָכוֹל לְהַצִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל — הַשָּׁלוֹם שִׁיְהִיָּה בֵּינֵינוּ, וְלִבְרַח מִכָּל מִינֵי הַסְּתוֹת פְּרוּעוֹת, שְׂמֻסִּיתִים וּמְדִיחִים זֶה נֶגֶד זֶה, עָלֵינוּ לְעַקֵּר וּלְשַׁרֵּשׁ מֵאַתְנֵנוּ אֶת הַקְּלָפָה הַזֹּאת שֶׁל שְׁנֵאֵת חֲנָם; שְׁהֵאָר"י הַקְּדוֹשׁ אוֹמֵר (דְּבָרִים כט, יז): שֶׁרָשׁ פְּלוֹרָה רֵאשׁ וְלַעֲנָה, רֵאשִׁי תִּבּוֹת שׁוֹפָ"ר, דִּיקָא בְּיָמִים אֵלּוּ שְׂשׁוּמְעִים אֶת קוֹל הַשׁוֹפָ"ר, עֵקֶר הַחֹב הַמִּנְחָ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד — לְשַׁרֵּשׁ מֵאַתּוֹ

קטז   אָשֶׁר   ה' שָׁנָז   בְּנַחֵל

אֶת הַשָּׁרֵשׁ פּוֹרֵה רֹאשׁ וְלַעֲנָה, אֶת הַעֶשֶׂב מֵר כְּגִידִים, הַמִּפְרָה וּמִרְכָּה
רֹשַׁע בְּקִרְבוֹ, אֶת הַשְּׂנֹאת חֲנָם הַבוֹעֵרֶת בּוֹ, שֶׁהִיא הַעוֹשֶׂה חֲרָבָן
וְשִׁמּוֹת בָּעַם כָּלוּ, וְזֶה הַגּוֹרֵם שָׁדָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּךְ פְּמִים. הָעֵקֶר
לְהִתְאַחַד יַחַד כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְזִכּוֹת זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִשְׁמְרֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם, וְנִהְיֶה שְׂמוּרִים מִכָּל רַע, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, אָמֵן וְאָמֵן!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שָׁנָז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיכִים-וַיִּלָּךְ, כ"א בְּאֵלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ
יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצִיחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַיָּמִים וְיִרְעוּת,
וּסְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוּגָע לְנַפְשֶׁךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר
בְּנַחֵל שָׁם גּוֹרְלָנוּ וְנִחַלְתָּנוּ, וְאִין אָנוּ חוֹלְקִים עֲלֵינוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי
מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים, שָׁעַם קִלְקוּל מֵעֲשִׂינוּ וְרוּעַ מֵעֲלֵינוּ, עוֹד הֵינּוּ
חוֹלְקִים עַל מְקוֹר חַיּוּתָנוּ, וּבְרוּךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ שְׂאִין אָנוּ חוֹלְקִים
עֲלֵינוּ, וּבְפִרְטִיּוֹת אֲצִלְךָ, שְׂזִכִּיתָ שְׂאֲשִׁתְךָ נַעֲשִׂית לָךְ עֶזֶר, בְּנִדְאֵי אֶתָּה
צָרִיךְ לְשִׁמְחָה עַד מְאֹד.

אוֹדוֹת מָה שְׂאֶתָּה כָּל-כֶּף שָׁבוּר, וַיֵּשׁ לָךְ לֵב נִשְׁבָּר, זֶה סִימָן
שְׂאֶתָּה בְּאַמַּת מְקַרְבֵּי אֶל רַבְנוּ ז"ל, כְּמוֹ שְׂאִמַּר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן קעו), עַל-יְדֵי שְׂנִתְקַשֵּׁר אֶל הַצַּדִּיק הָאַמַּת, וְהִתְקַשְּׁרוּת הֵינּוּ
אַהֲבַת נַפְשׁ, מָה שְׂאוּהֵב לְהַצַּדִּיק מְאֹד, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל לְבוֹ בְּלֵב
הַצַּדִּיק. וְלִפִּי שְׁלֵבוֹ מְלֵא מְרוּחַ שְׁטוּת, וְהַרוּחַ הוּא הָאֲוִיר, וְטָבַע
הָאֲוִיר לְבִקְשׁ לוֹ מְקוֹם פְּנוּי לְצִאת שָׁם, וּכְשִׁמוּצָא הָאֲוִיר מְקוֹם פְּנוּי
לְצִאת שָׁם, הוּא בּוֹקַע וְשׁוֹבֵר בְּמַהֲרָת וּבְבִהָלָה. וְעַל-כֵּן כְּשִׁנְכָלֵל

אֲשֶׁר   ה' שָׁנָה   בַּנְּחִל   קִיָּז

לְבוּ בָּלֵב הַצַּדִּיק, וְלֵב הַצַּדִּיק הוּא חָלָל, בְּכַחֲנִת (תהלים קט, כב):
 "וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי"; עַל־כֵּן הָאִוִּיר שֶׁל הַרוּחַ שְׁטוּת הַדְּבּוּק בְּלִבּוֹ,
 שֶׁלְבוּ מְלֵא מִזֵּה הָאִוִּיר, הוּא בּוֹקֵעַ וְשׁוֹבֵר לְבוֹ בְּבִהְלָה, וּבוֹרַח לַחוּץ,
 מִחֲמַת שְׂמֵצָא מְקוּם פְּנוּי בָּלֵב הַצַּדִּיק. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמִּגְרַשׁ בְּמַהֲירוֹת
 הַרוּחַ שְׁטוּת מְקַרְבוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְהַעֲנִין הוּא, כִּי הַצַּדִּיק נִכְלָל בְּחֵי הַחַיִּים, וְהוּא דְּבּוּק רַק בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, וּכְשֶׁאָדָם שְׂמֵלֵא חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים מִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 עַל־יְדֵי־זֶה מִתְחִיל לְבָרַח מִמֶּנּוּ הַרוּחַ שְׁטוּת. וּמִחֲמַת שְׂבִתְחִלָּה
 כְּשֶׁעוֹד הֵיךְ רְחוּק מִהַצַּדִּיק, הַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְמַשְׁהוֹ, עַל־כֵּן הֵיךְ
 הַכֹּל נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ, וְחָשַׁב אֶת עֲצָמוֹ לְמַשְׁהוֹ, כִּי עֲדִין הֵיךְ בְּתוֹךְ
 הַסִּתְרָה שְׂבִתוֹךְ הַסִּתְרָה (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו). וּבְזֶה שְׂזָכָה
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה הוֹרִיד מִמֶּנּוּ הַסִּתְרָה אַחַת, וְהוּא
 מִתְחִיל לְהִרְגִישׁ אֶת כָּאֵב עוֹנוֹתָיו וְכוֹאֵב לוֹ, וְלֹאט לֹאט מִתְחִיל
 לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה. לֹא־כֵן מִי שֶׁעֲדִין רְחוּק מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, הוּא מִחֲזִיק
 אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד לְמַשְׁהוֹ. אֲשֶׁר זֶהוּ הַהִפְרָשׁ וְהַחֲלוּק וְהַסִּימָן אִם הוּא
 מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת אוֹ לֹא (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב),
 אִם נוֹפְלֵת עָלָיו שְׂפִלוֹת אֲמִתִּית, זֶה סִימָן שֶׁמְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת.

וְעַל־כֵּן בְּזֶה שְׂאֵתָה מְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמָךְ כָּל־כַּף נִמְךָ וְרְחוּק, בְּזֶה
 לְבַד רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָךְ, אֲשֶׁר זֶה סִימָן שְׂאֵתָה נִכְלָל בְּלֵב
 הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא חָלָל, וְעַל־כֵּן מִתְחִיל הַרוּחַ שְׁטוּת לְצֵאת מִמֶּנּוּ,
 וְאֵף שְׂבִין כָּף וּבִין כָּף עוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', אֵף־עַל־פִּי־כֵן
 סוּף כָּל סוּף עַל־יְדֵי עֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל תִּזְכָּה לְצֵאתָ.

וְהַעֲקָר — תִּשְׁתַּדֵּל לְהַאִיר עָלֶיךָ תָּמִיד אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת
 וּבְכַפְשִׁיטוֹת, לִידַע שְׂגָם בְּמְקוֹמָךְ נִמְצָא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אֵף רַבּוֹ
 הַלְבוּשִׁים (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג), וְלֹאט לֹאט רְאוּי לָךְ
 לְהוֹרִיד אֶת כָּל הַלְבוּשִׁים וְהַסִּתְרוֹת, שְׂאֵז יִקְרָם אֶצְלָךְ (תהלים לד, יז):
 "פְּנֵי ה' בְּעוֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֲרֶץ זִכְרָם", עַל־יְדֵי שְׂיִמְשִׁיךְ אֶת פְּנֵי
 ה' אֶצְלוֹ, (שְׂעֻשָׂה הָרַע עַד עֲכָשׁוּ וּבְכַפְגָּם הַבְּרִית הַנִּקְרָא רַע כְּפִדוּעַ),
 עַל־יְדֵי־זֶה "לְהַכְרִית מֵאֲרֶץ זִכְרָם", לֹא יִשָּׂאֵר שׁוּם זִכָּר מִהַחֲטָאִים

קִיחַ אֲשֶׁר ה' שָׁנוּ בְּנֹחַל

שָׁלוֹ; כִּי כִשְׁאָדָם מְאִיר עַל עֲצָמוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא שׁוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת.

עַל-כֵּן רָאָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָךְ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע וּלְהֶאֱמִין כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְאִזּוּ בִּידִיעָה זֹו יִכְפֹּר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֵּל. כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּפָרוּשׁ רַבְּנּוֹ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן לג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ, עַיִן שָׁם.

וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ יֵשׁוּב הַדַּעַת וְשָׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוּלָה בִּינְךָ לְבֵין אֲשֶׁתְּךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף יִתְוַדַּע לָךְ, כִּי הַכֵּל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּכְשֶׁאִישׁ וְאִשָּׁה בְּשָׁלוֹם, אֲזִי הַשְּׂכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה שָׁם, אֲזִי הַבְּרָכָה וְהַסְּבֻלָּנוֹת מְצוּיֹוֹת. כִּי כִשְׁאָדָם יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֵּל מְמַנּוֹ, אֲזִי יִהְיֶה מְאָרִיף אֶף עַל כָּל דָּבָר, וְלֹא יִכְעַס עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, מִכָּל שֶׁכֵּן עַל אֲשֶׁתּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עַל אִשָּׁה שְׁעוֹזֶרֶת לוֹ לְהַחֲזִיק בְּמִקּוֹר חַיּוּתוֹ.

וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ שֶׁאֲתָה חֲזַק בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי סִדְרֵי-דִרְךָ-הַלַּמּוּד שֶׁל רַבְּנּוֹ ז"ל, אֲשֶׁר רַבְּנּוֹ ז"ל אָמַר (שָׁם סִימָן יא): עַל-יְדֵי הַלַּמּוּד נִשְׁבְּרוֹת כָּל הַכְּפִירוֹת, כִּי לְהַפְּךָ — כְּשֶׁנוֹפֵל מְאֲמוּנָתוֹ בָּא לִידֵי קָרִי וְלִידֵי הִרְהוּרֵי אִשָּׁה וְלִידֵי הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה (שָׁם, סִימָן כט).

וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאֲמֵן מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת חֲזַק בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וְיוֹם עִם חַיּוֹת וְחֻשֶׁק חֲדָשׁ, וּבְכַפְרֻטִּיּוֹת שְׁתַּהֲיֶה חֲזַק בְּאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אֲשֶׁר הֵם כְּנֻגַד ח"י עוֹלָמוֹת גְּבוּהוֹת מְאֹד, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ לְהֶאֱדָם שְׁפַע וְאוֹר וְדַעַת וְהַשְּׂגָה, אִם זוֹכֵה לוֹמַר הַח"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם.

וְתִרְאֶה לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שֹׂמֵחַ, וְגַם תִּרְאֶה לְשֹׂמֵחַ אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָהּ לְהוֹלִידָהּ בְּנֵקֵל, וְלִמְעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְטוֹבַתְךָ

אָשֶׁר   ה' שָׁנַח   בְּנַחֵל   קִיט

הַנְּצַחִית, תְּהִיָּה עִמָּה כָּל הַזְּמַן, כִּי עֲכָשׁוּ בַּחֲדָשׁ הַתְּשִׁיעִי הָאֲשֶׁה מְאֹד
מְאֹד רוּצָה וְכוֹסֶפֶת, שְׁבַעֲלָה יִהְיֶה עַל יְדֶהּ, וְהִיא סְמוּכָה אֵלָיו, וּמִכָּל
שָׁפָן אַחַר הַלְּדָה צְרִיכִים לַעֲמֹד וְלִהְיוֹת לְעֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ, כִּי אִזּוֹ הִיא
עוֹבְרַת שְׁלֵבִים מְאֹד מְאֹד קָשִׁים, וּכְשֶׁהִבְעַל מִבֵּין וּמְרַגֵּישׁ אוֹתָהּ,
וּמִבְטִיחַ אֶת הַעֲרֻכְתּוֹ אֵלֶיהָ, אִזּוֹי הִיא מְאֹד מְאֹד רְגוּעָה.

אָבֵל אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, הִבְעַל גִּעְשָׁה חָכָם, וְעוֹזֵב אֶת אִשְׁתּוֹ
בְּמַצָּבִים הָאֵלוּ, אִזּוֹי סוֹבְלֵת מְזָה מְאֹד מְאֹד, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים נִכְנָסֶת
בְּדַכְאוֹן עֲצוּם, שְׁיִכּוֹל לְהִבְיָאָה אֶל מִשְׁבֵּר עֲצָבִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יִשְׁמֹר.

וְעַל-כֵּן עַל כָּל בַּעַל לְחִזֵּק מְאֹד מְאֹד אֶת אִשְׁתּוֹ בַּחֲדָשֵׁי הָעֵבוֹר
בְּכֻלָּל, וּבַחֲדָשׁ הַתְּשִׁיעִי בַּפָּרֵט, וּבְיָמִים הָאַחֲרוֹנִים וְאַחַר הַלְּדָה
בַּפָּרֵט פְּרָטִיּוֹת, וְרַבְּנוֹ ז"ל הִזְהִיר אוֹתָנוּ עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד,
לְשִׁמּוֹר בְּכַבּוּד אִשְׁתּוֹ (עֵינִי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רס).

אֲנִי מְקוּוֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר אֶצְלָךְ בְּכִי טוֹב, הָעֶקֶר
לֹא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ, וְרָאָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ לְהַתְפַּלֵּל עִם קְבוּצַת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַמְתַקְבְּצִים בְּמַחְנֵכֶם בְּבִנְיָ-בְּרֵק, וּבְנוֹדָאִי, עַל-יְדֵי הָאַתְחָבָה
וְהָאַחֲדוּת שֶׁתְּהִיָּה בֵּינֵיכֶם תְּמַשִּׁיכוּ אֶת רַבְּנוֹ ז"ל לְשֵׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְאַחֵל לָכֶם הוֹלְדָה בְּנִקְלָה,
וּכְתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה, שְׁנַת גְּאֻלָּה וְיִשׁוּעָה.

ה' שָׁנַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים-וְיֵלֶךְ, כ"א בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהָאֲבָרָךְ הַרוּצָה לְשָׁתוֹת מִיְמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי כָּבֵר כְּמָה פְּעָמִים, אֶךְ טְרַדוּתֵי הַרְבּוֹת
זֶה אֲשֶׁר מְעַכְבְּנִי מִלְּכַתֵּב לָךְ, וְאַתָּה אַל תִּסְתַּכֵּל עַל זֶה, וְתִמְשִׁיךְ
לְכַתֵּב לִי, כִּי חִיוֹת חֲדָשָׁה אַתָּה מְכַנִּיס בִּי, אֵינִי אַתָּה יוֹדֵעַ אִיזוֹ זְכוּת

קב אֲשֶׁר ה' שֵׁנָה בְּנֶחֱל

יֵשׁ לָךְ בְּהַפְצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁמַחְזִירִים בְּנִי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וּבִזְכוּת שְׁתַּחֲזִיר אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה, גַּם אַתָּה תִּזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה.

רְאֵה לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּכָבוֹד אֲשֶׁתְּךָ, וְאַל תִּצְעַר אוֹתָהּ, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי מִתּוֹךְ שְׂדֵמְעָתָהּ מִצּוּיָהּ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְקַפֵּיד עַל זֶה, עַד שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, כִּי אוֹנָאת אֲשֶׁתּוֹ מְאֹד מְאֹד חֲמוּרָה, וְיָכוֹל לְקַבֵּל עַל כֶּף עֲנָשׁ, חַס וְשָׁלוֹם (עִינן בְּבֵא מְצִיעָא נט.).

וּבִפְרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ כְּשֶׁהִיא אוֹחֶזֶת בְּחֻדְשֵׁים הַמְתַקְדָּמִים, שְׁמֵאֹד מְאֹד קָשָׁה לְאֲשֶׁה אֲזוּ מְכַל הַבְּחִינּוֹת, וְהַבְּעַל צָרִיךְ לִהְיוֹת לָהּ לְעֶזֶר גְּדוֹל, לְהִרְאוֹת לָהּ יַחַס טוֹב, וְלֹא הַהֲפוּךְ וְכוּ', כִּי אֲדַרְבָּהּ, הֲלֹא הִיא סוֹבֵלֶת כְּאֲבִים וְיִסוּרִים, וְגַם מֵה מְחַכָּה עָלֶיהָ בְּעַת הַלְדָּה.

וְעַל-כֵּן אָסוּר לְבַעַל לִהְיוֹת אֲזוּ אִישׁ רְגִישׁ עַל כָּל דְּבַר קָטָן, אֲדַרְבָּהּ הוּא צָרִיךְ לְהִבִּין אֶת אֲשֶׁתּוֹ מְאֹד, וְיִהְיֶה עִמָּה תָּמִיד עַד הַלְדָּה, וְגַם אַחֲר־כֵּף וְיַעֲזוֹר לָהּ, כִּי אֲזוּ בַיָּמִים הָאֲחֻרָנִים, וּמְכַל שְׁפֵן אַחֲרֵ הַלְדָּה, הָאֲשֶׁה מְאֹד מְאֹד נוֹפֵלֶת בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁמְרַגְּשֶׁת שְׁפֵתָאָם נֶחֱסַר מִשְׁהוּ מְמֻנָּה, וְהִיא נִעְשִׂית מְאֹד מְאֹד שְׁבוּרָה, וְעַל-פִּי-רֹב בּוֹכָה, וְאֵינָה יוֹדַעַת עַל מַה וְלָמָּה וְכוּ', וְכִשְׁהַבְּעַל עוֹזֵר לָהּ אֲזוּ, וְגַם מִנְחָם אוֹתָהּ וּמְחַזְקָהּ וּמְעוֹדְדָהּ, אֲזִי לְאֵט לְאֵט נִעְשִׂית יוֹתֵר בְּטוֹחָהּ.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְעֶזֶר לָהּ וּלְכַבֵּד אוֹתָהּ, וּלְבַל תִּהְיֶה בְּכַעַס עִמָּה, חַס וְשָׁלוֹם, שְׂזָה רַק מְבִיא קְלָקוּלִים גְּדוֹלִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

אוֹדוֹת הַחֹבוֹת שְׁלָךְ, לְדַעַתִּי, אֵל תִּמְכַּר אֶת הַדִּירָהּ, כִּי דִירָה אֵין מוֹכְרִים, כִּי לֹא בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְרַחֵשׁ דִּירָהּ. וְעַקֵּר הַבְּעִיָּה שְׁלָךְ, אֲשֶׁר מֵרַב פָּגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָהּ, נִפְלֵת בְּדַכְאוֹן וּבִיאוֹשׁ. וּמִזֶּה נִעְשִׂית עֲצַל גְּדוֹל, וְאַתָּה יִשָּׁן עַד הַצְּהָרִים, וְכַמָּה פְּעָמִים מִתְרַשֵּׁל לְגַמְרֵי מִהַתְּפִלָּה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ט): עַקֵּר נְשִׁיכַת הַנְּחֻשׁ זֶה עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, אֲשֶׁר שְׁנִיָּהֶם נִדְבָקוּ בָּךְ.

עַל-כֵּן עֲשֵׂה מַה שְׁתַּעֲשֶׂה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ, וְתִהְיֶה תָּמִיד

אֲשֶׁר   ה' שָׁנָה   בְּנִחָל   קָמָא

בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְרָאָה לְלֶכֶת בְּכַגְדִּים נְקִיִּים, וְתִסְדֵּר לָךְ אֶת הַזְּקָן
וְהַפְּאוֹת וְכוּ', וְלֹא לְלֶכֶת כְּאִישׁ פְּרָא, אֲשֶׁר אֵין בְּזוּה שׁוּם עֲבוּדָה, רַק
שְׂגֵעוֹן שְׂקִבְלָתָ וְכוּ'.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם הַיּוֹם הַמְּעֵשָׂה שֶׁל הַבַּעַל
בְּטָחוֹן שְׂסַפֵּר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁשֵׁם רוֹאִים אִיךָ הִיָּה תְּמִיד שְׂמִיחַ, וּבְכָל
יוֹם נִיּוֹם הִיָּתָה לוֹ עֲבוּדָה אַחֲרָת, וְלֹא הִתְבַּיֵּשׁ כְּלָל, פָּעַם נִקְּה רִפְתָּ,
וּפְעַם תִּקָּן כְּלִים וְכוּ' וְכוּ', הָאָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ הַגְּאוּת שְׂנֹכְנִסָּה
בוֹ, שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת מְשֻׁהוּ וְכוּ', הָעֶקֶר לְבַטֵּל תְּמִיד רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפֵיו רַק
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְתְּרִצוֹת בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂזָה נִקְרָא עֲלִית הַמְּלָכוֹת
לְשִׁרְשָׁה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעז).

אָחִי הַיְקָר! רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּה בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וּבִפְרָטִיּוֹת
שְׂרָאשׁ הַשְּׁנָה הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל מִתְקַרֵּב וּבָא, עֲלִינוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד
מְאֹד וְלִרְאוֹת לְתַחַב אֶת רֵאשֵׁנוּ בֵּין מְנַיֵן מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים
הַמְּקַשְּׂרִים בְּלֵב וּנְפֶשׁ אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

וּמָה טוֹב שְׂגַם אֶתָּה תִּהְיֶה מְחַבֵּר עִם הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ בְּרָאשׁ
הַשְּׁנָה בְּעִיר בְּנֵי-בְּרֵק, גָּא וְנָא לְבָרַח מִמְּחֻלְקָת, כִּי בְּכָל מְקוֹם
שְׂמִתְקַבְּצִים עֲשֶׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שָׁם רַבְּנוּ ז"ל מְשֻׁשׁ, וּבִיּוֹתֵר
בְּמְקוֹם אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת וּבְמְקוֹם שְׂמֻדְבָּרִים רַק מִמֶּנּוּ ז"ל.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ וּמָה טוֹב חֵלְקֵנוּ, וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, אֲנִי מְקַנְהָ
לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ תְּכַף-וּמְיָד אַחַר סְפוֹת לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָז
נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

וְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ יִרְחִיב לָךְ, שְׂתִזְכֶּה לְצֵאת מִהַחֻבוֹת שְׁלָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְאֻחַל לָךְ כָּל טוֹב.

קכב אָשֶׁר ה' שֵׁנֵט בְּנִחַל
ה' שֵׁנֵט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נִצְבִים-וַיִּלֶךְ, כ"א בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַאבְרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח
נִצְחִים.

אֵת הָאֵלֶּךְ דּוֹלָר בְּצֵרוּף מְתָבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּתְשׂוּאוֹת
חַן לָךְ עַל זֶה.

וְאֵף שֶׁקִּשָּׂה וְכָבֵד לִי לְקַחַת אֵת זֶה לְצָרְכֵי בֵּיתִי, פִּי אֶצְלִי הָעֶקֶר
הַדְּפֹסָה וְהַפְּצָה, אֲשֶׁר כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה אֲנִי מְכַנֵּס בָּזֶה, וְזֶה עוֹלָה
אֶצְלִי עַל כָּל הַצְדָּקוֹת, אֵף מֵאַחַר שֶׁאַתָּה רוֹצֵה דִיקָא בְּעֵבוּרִי, עַל-כֵּן
קִימַתִּי רְצוֹנָךְ וְשִׁלְמַתִּי אֵת כָּל הַחֹב שֶׁהָיָה לִי בַּמְכַלָּת בְּדִיוֹק חֲשׁבוֹן
כְּזֶה, בְּעֶרְךָ אֵלֶּךְ וְתִשְׁעִים וְחֲמִשָּׁה דּוֹלָר, וּתְשׂוּאוֹת חַן לָךְ עַל זֶה,
וַיִּחְיֶה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁחֲחִייתָ אוֹתִי.

עֲלֶיךָ לְהִבִּין, שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הַמּוֹן מְתָבִים מְכָל
חֲלָקֵי הָעוֹלָם, וְקִשָּׂה וְכָבֵד לִי לְכַתֵּב לְכָל אֶחָד מֵרַב טְרוֹדוֹתֵי שְׁיִשׁ
לִי בְּבֵיתִי, שֶׁצּוֹבָאִים הַמּוֹן אֲנָשִׁים עַל פֶּתַח בֵּיתִי לְהַתְנַעֵץ
בְּבַעֲיֹתֵיהֶם וְצְרוּתֵיהֶם, וְכֵן לְדַבֵּר רַבְּנוֹ ז"ל, וּבַפְּרָטִיּוֹת לְעֵסֶק בְּעֵסֶק
הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַדְּפֹסָה וְהַפְּצָה וּלְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, אֲשֶׁר מְכָל זֶה
אֵין הַזְמַן בְּיָדִי.

וְעַל-כֵּן תִּדְעַ, פִּי לֹא בְּמֶרֶד וּבְמַעַל אֵינִי כּוֹתֵב לָךְ וְלַחֲבֵרְךָ, רַק
מִחֲסָרוֹן זְמַן, וּבְיַדֵּי הַיִּתִּי רוֹצֵה מְאֹד מְאֹד לְכַתֵּב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
בְּפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת, אֵף זֶה קִשָּׂה וְכָבֵד עֲלִי מְאֹד מְאֹד.

וְכָל אֶחָד חוֹשֵׁב כְּאֵלוֹ יֵשׁ לִי בְּלִבִּי עָלָיו וְכוּ' וְכוּ', וּבְאֻמַּת הַכָּל
מִטַּעַם הַטְּרָדוֹת, אֲנִי רוֹצֵה לְהַתְחִיל לְכַתֵּב לְחִבְלָה מְתָבִים
שֶׁקִּבְלָתִי, וּבֵינָן כֶּף עוֹבֵר הַיּוֹם, וְהִנֵּה הַגִּיעָה חִבְלָה מְתָבִים חֲדָשִׁים,
וְאֲנִי כְּבָר רוֹצֵה לְכַתֵּב לְאַחַר־וָנִים, וְהִנֵּה לְמַחֲרַת מַגִּיעָה חִבְלָה
חֲדָשָׁה, וְכֶף עוֹבֵר יוֹם יוֹם, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי לְהִשִּׁיב — עַל רֵאשׁוֹן

אֲשֶׁר   ה' שֵׁם   בְּנַחֵל   קִבְּג

ראשון או על אחרון אחרון, ולכל אחד הצרה והבעיה שלו המאד מאד נחוצה, ורוצה לצאת מהסבך שנסתבך.

ועל-כן קשה עלי לכתב לכם, ומהאי טעמא התחלתי בשנה זו לכתב מכתבים פלליים לכל תלמידי "היכל-הקדש" די בכל אתר ואתר, פי קשה וכבד עלי להשיב כפר לכל בחור, ואף שאני יודע את גדל הענין הנשגב הזה, אבל כפר אמר החכם: "מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל", פי בהשכל ההכרח להשיב כפר לכל אחד ואחד בפרטי פרטיות, אבל הזמן בוגד בי, הנה יום והנה לילה והכל כצל פורח.

ועל-כן איעצה ויהי אלקים עמך, ראה לחזור הרבה בכל המכתבים שכבר נכתבו ונדפסו עד עכשו, ובפרטיות בהמכתבים פלליים שנדפסו בארץ ישראל תחת השם "גחלי אש", אשר מאד מאד מעוררים, וכלם נכתבו בעבורך.

ההכרח לקצר עכשו.

וכתיבה וחתומה טובה.
הדורש שלומך...

ה' שֵׁם.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר נצבים-וילך, כ"א באול התשמ"ג.

שלום רב וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לכלליות אנשי שלומנו, חסידי ברסלב, תלמידי "היכל-הקדש", קדש קדשים, די בכל אתר ואתר, הוי"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! ראש השנה הקדוש של רבנו ו"ל קרב ובא, כמו שהתלהב פעם מוהרנ"ת ו"ל לפני אנשיו, והתחיל לומר בקול גדול: "פי בא פי בא לשפט הארץ, ישפט תבל בצדק ועמים באמונתו", ואמרו בקול התעוררות גדולה: "פי בא פי בא אט קומט

קִדְר   אֲשֶׁר   ה' שֵׁם   בְּנַחֵל

עַר אָט קוּמט עַר מִשְׁפֹּטֵן דִּי וועלֵט" וכו', וְהָאֲרִיךְ בְּזָה בְּדִבְקוּת
עֲצוּמָה.

וידועה אמרת הרב הקדוש מברדיטשוב זי"ע: כְּשָׂבָא יוֹם הַדִּין,
אִזִּי גַם הַדְּגִים שְׂבִיִּים רוּעֵדִים וְזוֹחֲלִים מֵאֵימַת הַדִּין.

על-כֵּן עֲלִינוּ לְהִתְעוֹרֵר מִחֻדָּשׁ. וְעַקֵּר הַהִתְעוֹרְרוּת הִיא עַל-יְדֵי
רְבוּי שְׂמֻחָה, שְׂצָרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ שְׂזַכֵּינוּ
לְהִתְדַעַע מֵאוֹר גְּנוּז כְּזֶה, אוֹר נִפְלֵא כְּזֶה, אֲשֶׁר בְּנֻדָּאֵי יֵשׁ בְּכַחוֹ
לְתַקְנָנוּ בְּתַקוּן נִצְחִי. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימֵן קפ"ט),
שְׂעַקֵּר נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ הוּא עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כְּפִי
שְׂנִכְנָס בְּאֶדָם עֲצָבוֹן, כְּמוֹ-כֵן נִכְנָס בּוֹ דְּכָאוֹן וְיֵאוּשׁ, וּמִתְחִיל
לְהִתְעַצֵּל בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן אִם רוֹאִים שְׂאֲחָד עֲצָלָן וְכו',
בְּיָדוּעַ שְׂשׂוּרָה בּוֹ דְּכָאוֹן וְעֲצָבוֹן עֲמַק וְכו', וְאִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאֹ, רַק
עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂשׂוֹן וְהַשְּׂמֻחָה.

וְעַל-כֵּן רָאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם לְהִיּוֹת רַק
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבְכַאֲפֵן הִזָּה תִּזְכּוּ לְקַבֵּל הַרְבֵּה מִרַבְּנּוּ ז"ל, כִּי אוֹרוֹ
כֹּל-כֶּף גְּדוֹל וְנִשְׁגָב, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, כִּי אִם עַל-יְדֵי תַקְוָה
הַשְּׂשׂוֹן וְהַשְּׂמֻחָה. וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שְׂהֶאֱדָם זֹכָה לְשִׂמְחָה יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן
מְקַבֵּל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

הַעֲקֵר רָאוּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמְכֶם, רַק
לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן",
אֲשֶׁר רַבְּנּוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ הִבְטִיחַ, שְׂכָל מִי שְׂיִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ זֶה, יִהְיֶה
נִעֲשֶׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּדוֹל, וּבְעַל מַח גְּדוֹל, וּבְעַל הַשְּׂגָה, וְהַלְמוּד
צָרִיךְ לְהִיּוֹת עִם אֲמֵת, עַל מְנַת לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, כִּי אִזּוֹ יִזְכָּה
שְׂהַצְדִּיק יִחְזִיר אֶת אֲבֻדָּתוֹ. כִּי אֲחֻרַת הוּא חוֹקֵר אֶצְלוֹ, אִם אֵינוּ
רַמְאֵי (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימֵן קפ"ח).

כִּי אֶצֶל רַבְּנּוּ ז"ל הַעֲקֵר הוּא "אֲמֵת", שְׂיַדַע הָאֱדָם אֶת הָאֲמֵת
בְּאִיזוֹ מְדַרְגָּה הוּא נִמְצָא, וְלֹא יִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ. וְאֵל "אֲמֵת" יְכוּלִים

אֲשֶׁר   ה' שם   בַּנְחַל   קכה

לְזָכוֹת עַל-יְדֵי רַבּוּי דְּבוּרִים שְׁמַדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט', וְסִימָן קיב), שְׁאֵז נִפְתַּח לוֹ שַׁעַר הָאֱמֶת.

לְזֹאת, אֵל תְּהִי בְטָלָנִים! וְתִרְאוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׁפַע שֶׁל הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא. כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מְאִיר הַשְּׁפַע שְׁלוֹ, וְאִם עוֹשִׂים בַּיּוֹם זֶה טוֹב, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, תּוֹרָה וּתְפִלָּה, מְאִירִים עַל יוֹם זֶה שְׁפַע גָּדוֹל מְלַמְעָלָה, שֶׁהוּא אוֹר רוֹחֲנִי, עַד שְׁזוֹכָה לְרְאוֹת וּלְהִבִּין וּלְהַשְׁיֵג דְּבָרִים שְׁלַמְעָלָה מְשֻׁכָּל אָנוּשִׁי. כִּי בְּאֱמֶת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מְאִיר שְׁפַע אַחֵר (עֵינִי לְקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעט), וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל כָּל יוֹם וַיּוֹם, שְׁלֹא יִטְעֶה בּוֹ, וַיִּרְבֶּה בְּתוֹרָה וּבְתְפִלָּה, אֲזִי יִזְכֶּה שְׁתֵּאִיר עָלָיו הָאֶרֶץ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד וְנִשְׁמָתוֹ, וַיִּתְעַלֶּה בְּדַרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָה, וַיִּרְאֶה עֲנִינִים רוֹחֲנִיִּים שְׁקֻשָּׁה לְהַלְבִּישֵׁם בְּשֻׁכָּל אָנוּשִׁי.

כִּי הַנְּשִׁמָּה קָדָם שְׁנִכְנָסָה אֶל תוֹךְ הַגּוּף, רְאֵתָה מַה שְׁרָאָתָה, וְכֵן אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁכָּבַד גִּתְּלִבְשָׁה בַּגּוּף הַגְּשָׁמִי, כָּל מַה שֶׁהֶאֱדָם זוֹכָה לְזַכּוֹת בְּיוֹתֵר אֶת הַגּוּף, כְּמוֹ-כֵן נִתְעַלֶּית נִשְׁמָתוֹ מִגּוּפוֹ, וְזוֹכָה גַם-כֵּן לְרְאוֹת וּלְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל בְּמִשְׁכָּלוֹת שְׁלַמְעָלָה מִהַשְּׁגַת אָנוּשִׁי. אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינִי מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם!

אֲחֵי הַיְקָרִים! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהֵיָצַר בָּא וּמְבַלְבֵּל אֶתְכֶם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּמְפִיל עֲלֵיכֶם שְׁנָה וְעַצְלוֹת וּכְבֻדוֹת, לְבָלִי לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְזָכוֹת אֶל מַה שְׁרַבְּנוּ ז"ל רוֹצֶה לְזָכוֹת אֶתְכֶם, רְאוּ לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ, לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן", אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד בְּקִשׁ וְהִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר מִהַכֹּל, עַד שֶׁגִּזַּר וְאָמַר, שְׁיִמְכְּרוּ כָּר מִתַּחַת לְרֵאשׁוֹ, וַיִּקְנוּ אֶת סִפְרוֹ זֶה, וְגַם אִם אֵין לוֹ כָּר, שְׁיִמְכְּרוּ אֶת סִפְרֵי שְׁיֵשׁ לוֹ וְכוּ', עַד כְּדֵי כֵּן רָצָה רַבְּנוּ ז"ל שְׁנִלְמַד בְּסִפְרוֹ זֶה. וְעַל-כֵּן רְאוּ לָנוּ לְמִסַּר נַפְשֵׁנוּ לְקִיָּם דְּבָרֵינוּ וּבְקִשׁוֹתֵינוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָבִיא אוֹתָנוּ אֶל תְּכִלִּיתָנוּ הַנִּצְחִית.

הַעֲקָר שְׁבָכָל הָעֲקָרִים, שְׁלַבֵּל תַּנְיָחוֹ אֶת עַצְמְכֶם שְׁיִטְעוּ אֶתְכֶם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעֶה אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד (עֵינִי שִׁיחוֹת-הַרְ"ן, סִימָן נא), וְכוֹל לְעֵבֵר כָּל הַיּוֹם בְּכָל מִינֵי קִטְנוֹת וִירִידוֹת וְכוּ', שְׁשֵׁם

קכו אֲשֶׁר ה' שם בַּנְחֹל

הַבַּעַל-דְּבָר מְלַכְדָּת תַּחַת רַגְלֵי הָאָדָם, כְּדֵי שְׂיִפֵּל בָּהּ. וְהַעֲקָר —
עַל-יַדֵּי הַעֲיִפּוֹת, שְׂמִכְנִיס בְּאָדָם עֲיִפּוֹת וְחֲלִישׁוֹת כַּח וְכוּ', עַד
שְׂמַרְגִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ כַּמְבַּהֵל וּמְבַלְבֵּל, וּמְמַלֵּא כְּבֹר אֵינוֹ תוֹפֵס בְּזֶה
הַיּוֹם שׁוֹם דְּבָר, וְעַל-פִּי-רַב מְבַטֵּל וּמְבַלֵּא אֶת הַשְּׁעוֹת הַטּוֹבוֹת
בְּהֶבֶל וְרִיק, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ.

וְהִרְבֵּה פְעָמִים הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי זָמָה וְלִידֵי שְׁעָמוּם (שְׁגָעוֹן)
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבָא לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת וְכוּ', וְכֵן עוֹבֵר יוֹם אַחַר
יוֹם, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְהִתְיַשֵּׁב, מִכָּל שִׁבְּן לְהִתְוֹדוֹת עַל זֶה, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
הָאָדָם שׁוֹכַח מִיּוֹם לַיּוֹם מֶה שֶׁעָשָׂה, וְכֵף עוֹבְרִים עָלָיו יָמֵי בְּהֶבֶל
וְרִיק, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

וְעַל-כֵּן נָא וְנָא רְאוּ לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָנִים! וְתַקְיָמוּ אֶת עֲצַת רַבְּנוּ
ז"ל, שְׂאָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן קַע"ח), שֶׁהֶחְרַחַת לְתִשׁוּבָה וְיִדּוּי
דְּבָרִים לְפָרֵשׁ מִפִּי חֲטָאִיו, וּמְחַמֵּת שְׁעַל-פִּי-רַב שׁוֹכַח, וְאֵינוֹ זוֹכֵר
מֶה עָשָׂה, עַל-כֵּן עֲצָה לָזֶה — שְׂמַחָה שֶׁל מְצֻנָה, כִּי צָרִיף לְשַׂמַּח
מְאֹד מְאֹד, וְאֵז בַּעַת הַשְּׂמַחָה לְאֵט לְאֵט מִתְחִיל לְהִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ
מֶה עָשָׂה וּמָה פָּגַם.

וּבְאֻמַּת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתִבְרֵךְ כָּלֵל,
וְצָרִיכִים כָּל-כֵּף לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה זוֹ, עַד שְׂלֹא יִרְאֶה
לְפָנָי עֵינָיו רַק אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ וְתִבְרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא שְׂלֵמוֹת עֲלִית
הַמְּלָכוֹת עַד רִישָׁא דְלֹא אֲתִידַע. כִּי בְּאַמַּת הָאָדָם צָרִיף לְבַטֵּל כָּל
רְצוֹנוֹתָיו וְכִסּוּפֵיו רַק אֵלָיו וְתִבְרֵךְ, וְלֹא יִרְצֶה רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעְדֵּי
רְצוֹנוֹ וְתִבְרֵךְ, שְׂאֵז דִּיקָא זוֹכֵה לְבַגְנֵן הַמְּלָכוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק
א', סִימָן קַע"ז), וְאֵין לוֹ כְּבֹר שׁוֹם רְצוֹנוֹת אַחֲרִים, רַק לְהִשִּׁיג אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ וְתִבְרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד תַּעֲנוּג נִפְלֵא כְּמוֹ תַּעֲנוּג זֶה,
שְׂתַמִּיד יִרְגִּישׁ רַק אוֹתוֹ וְתִבְרֵךְ.

וּבְאֻמַּת אִם תַּתְּמִידוֹ בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּבְדְבָרֵינוּ שְׂזַכֵּינוּ לְחַדֵּשׁ
בְּהֵם, אֲזִי תִזְכּוּ שְׂיֵאִיר לְכֶם תְּמִיד אוֹרוֹ וְתִבְרֵךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד,
עַד שְׂלֹא תַצְטַרְכוּ שׁוֹם דְּבָר רַק אוֹתוֹ וְתִבְרֵךְ לְבַד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוּמְכֶם...

אֲשֶׁר   ה' שסא   בְּנַחֵל   קכז
ה' שסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְצֻבִים וְיֵלֶךְ, כ"א בְּאֵלוּל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ
... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף עִם הַפְּדִיוֹן — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶתְמוּל, וְגַם
הַיּוֹם קִבְּלָתִי עוֹד מִכְתָּב עִם הַבְּשׂוּרָה שְׂאֵתָה מִבֶּשֶׁר וְכוּ'.

וַיַּעַן שְׂפִתְכֶם, שְׂנֵדְמָה לָךְ, שְׂכָבֵר אֵינִי מְשִׁים לֵב אֵלֶיךָ, עַל-כֵּן
חֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמַהֲתִי לְכַתֵּב לָךְ תְּכֵף-וּמֵיֶד, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אֶתָּה
בְּעֶצְמָךְ דִּנְתָּ אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וְכֵן הִיא הָאֵמֶת, כִּי מֵרְבוּי הַמִּכְתָּבִים
הַמְּגִיעִים אֵלַי לְכַתֵּב לָהֶם אוֹדוֹת דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל, לֹא יוֹצֵא לִי לַעֲנוֹת
אוּלַי רַק לְחַמְשָׁה אַחוּזִים, כִּי כָּבֵד מְנַחִים עַל שְׁלַחְנִי יוֹתֵר מֵאֶלֶף
מִכְתָּבִים, שְׁלֹא יֵצֵא לִי לַעֲנוֹת לָהֶם, וּמָה אֶעֱשֶׂה, וְאֵינִי רַק בֶּשֶׁר וְדָם,
וּמְצַמְצֵם בְּגוּף גִּשְׁמִי. וְעַל-כֵּן כָּשֵׁם שְׂדֵנְתָּ אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כֵּן
הַמְּקוֹם יִדוֹן אוֹתְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת.

אוֹדוֹת חֲמוּתָךְ, זוּ בְּעֵינֵי רְצִינִית, אֲבָל כָּבֵד גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל
אֶת הַגְּלוּי הַנִּפְלֵא שֶׁל "בְּצֹר הַרְחַבְתָּ לִּי", שְׂבִתוֹף הַצָּרָה צָרִיכִים
לְמַצֵּא הַרְחַבּוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה), וְאֵינִי זוּ עֹשֶׂה
לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֶצְמוֹ כֹּל-כָּף אֶל הַצָּעֵר, אֲשֶׁר לֹא רַק שְׂזָה לֹא עוֹזֵר,
אֲלָא גַם מְזִיק, כִּי הִדְאָגָה מְכֻלָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵנִין
שְׁלָךְ, שְׂחֲמוּתְךָ אֵינָה שְׂפוּיָה בְּדַעְתָּה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְהִיא עוֹשֶׂה
שְׂטֵפוֹן מִח לְאֶשְׁתְּךָ, וּמָה אֶתָּה יְכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעֵנִין כִּזֶּה?!

וּבְאֵמֶת לְחֻשָׁב שְׂכָל אֶחָד רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לוֹ רְשָׁעוֹת, זֶהוּ מִמֶּשׁ
שְׂגָעוֹן, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת עֶצְמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִהְיֶה
לוֹ שׁוֹם עֶסֶק עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, וְיִרְגִּיל עֶצְמוֹ לֵילֶךְ בְּדַרְכָּיו
יִתְבָּרַךְ לְהִיטִיב עִם זוּלָתוֹ, וְלֹא יֵצֵפֶה לְשׁוֹם גָּמוּל, וְאִזּוּ יַעֲבֹר אֶת
הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

קכח אֲשֶׁר ה' שסא בַּנְחָל

מה שאין כן, מי שתמיד רוצה שיעזרו לו, אזי נתתם בך דמיונו דמיונות ומחשבות כאלו אחרים רוצים רק להרע לו, ולעשות לו רשעות. וכל מה שמכניס את עצמו בדמיון זה, שחבריו ושכניו רוצים לעשות לו רשעות, וכן כבר עושים לו רשעות, הוא רואה את זה יותר ויותר. כי מהו יצר טוב ויצר הרע? ופרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מט): מחשבות טובות הם יצר טוב, ומחשבות רעות הם יצר הרע, עין שם; ופרשנו אתמול בלמדנו, כי הקדוש-ברוך-הוא הוריד את הנשמה בזה העולם, והלבישה בגוף גשמי, ועשה אותו ציר, כמו שאמרו חכמינו הקדושים על פסוק (בראשית ב, ז): "וייצר" בשני יצרים, עין שם; הינו שמסר את הבחירה להאדם לציר טוב או לציר רע. ודבר זה רואים בחוש גם-כן אצל האמנים הצירים, מי שהוא בטבעו איש שמח ובעל רחב לב, כל התמונות שלו שציר, הן תמונות משמחות, כגון: שמש זורחת, פרחים צומחים, ימים ונהרות יפים, בני-אדם שמחים ומסתכלים בעין טובה וכו', מה שאין כן מי שבטבעו איש מר ועצוב, כל התמונות שלו שציר, רואים רק תמונות עצובות, כגון: גשם ועננים שחורים, ורוח עזה משברת אילנות ומחריבה בתים, ובני-אדם רבים ביניהם, ונלחמים זה עם זה וכו', ודבר זה רואים בחוש. כמו-כן בענין האדם בעצמו — זה נקרא יצר טוב, שהוא תמיד מייצר את הטוב, מציר העולם טוב, ומתחיל עם עצמו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), איך שהוא איש טוב, ויכול לעשות הרבה טוב, ומסתפל על אחרים בעין טובה, שפלים טובים, ורואה את העולם בטוב.

ולהפוך נקרא יצר הרע, שהוא תמיד מייצר את הרע, מציר עולם רע, ומתחיל בעצמו שהוא איש רע, וכבר אין לו תקנה, ונולד במזל לא טוב, והוא שלומיאל, ולא יצלח לשום דבר, וכמו-כן מסתפל על אחרים, שהם פלים אנשים רעים, ורואה את העולם ברע.

ודבר זה ממש משגע בני-אדם, או להפך מרחיב לבם ודעתם, כי הכל תלוי כפי המחשבה, ועל-כן כל אלו שבקיאים בחכמת הפסיכולוגיה, יודעים איך לאט לאט לרפא, לציר אצל בעל דמיון

אֲשֶׁר   ה' שֵׁסָא   בְּנַחֵל   קִכְט

רע — דמיון טוב וכו', ומעלים אותו מדפאון ודיפרסיה ועצבון אל עולם מציאותי וחיים שמחים.

ועל-כן, אהובי, אחי היקר! את חמותך לא תוכל לרפאות ולהציל, אבל את עצמך ואת אשתך והילדים, עדין אתה יכול להציל.

אודות לצאת לגור במקום אחר, זה אינו עצה כולל, כי בודאי שחמותך תרדף אחריכם בכל מקום שתלכו לשם, ועל-כן אין זו עצה, רק בזבזו מומן וזמן וטרחה.

על-כן איעצה, ויהי אלקים עמך, קדם הרגל את עצמך לברח אליו יתברך, כי בודאי לא נאָרע להאדם איזו צרה או בעיה, כי אם בחשבון צדק ממנו יתברך, ובכונה פרטית להמשיך את לב האדם ונשמתו אליו יתברך, כי רק בשביל זה עובר על כל אחד מה שעובר, כי הוא יתברך מצמצם מאין סוף ועד אין תכלית, להמשיך את האדם אליו יתברך.

ועל-כן מהצרה הזו שנתהוּתה בביתך, ראה לברח רק אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לְבָבך בתמימות ובפשטות גמורה, בודאי אם תהיה חזק בזה — תראה נפלאות, שחמותך תעזב אתכם. ובפרטיות את בטה שיהא זוגתך.

ולגבי אשתך וכו'; הִיָּה טוב מאוד מאוד, שלא תפנק אותה כל-כך, רק תעשה בחכמה עצומה להתחמק, ולא להניח לה לקנות ולמכר רהיטי בית וכו', אבל צריכים אליה סבלנות גדולה ולא להתעצבן, וטוב ויפה הדבר לדבר בהפוך עמה, כגון: "אני רואה שאת כָּבֵר לא מעריכה אותי... אני רואה שְׁכָבֵר לא אכפת לך ממני"... (אף שבאמת אסור לחשב כך, אבל לומר לה באפן כזה).

העקר רק סבלנות גדולה, שנובעת מאמונה פשוטה, ולהרבות בתפלה ובקשה, שירחיב לך השם יתברך. כי מה שתפלה פועלת, שום דבר שבעולם אינו יכול לפעל, כי תפלה עולה על הכל, ומשנה את הטבע לגמרי. אף צריך להיות חזק ואמיץ בענין התפלה

קל אָשֶׁר ה' שֹׁסֵב בְּנֹחַל

וְהִבְקֶשָׁה וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ, וְכֵן לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בַּקֶּל אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְלִכְרַח אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחִיב לָךְ, וְתִרְאֶה תָּמִיד אֶת הַצַּד הַטּוֹב, וְתִהְיֶה
לָךְ סִבְלָנוּת וְאַהֲבָה אֶל הַיְלָדִים וְאֶל אֲשֶׁתְּךָ, וְתִדוּן אוֹתָם תָּמִיד לְכַף
זְכוּת.

וְכֵן אֵל תִּהְיֶה כָּל-כַּף רְגִישׁ מִכָּל דְּבָר, בַּקֶּל אֵתָה רְאֵה לְהִיּוֹת
הַגָּבֵר הַמְשַׁפֵּיעַ וְלֹא הַמְקַבֵּל. וְלִגְבֵי אֲשֶׁתְּךָ — תָּמִיד תְּשַׁבַּח אוֹתָהּ
בְּפִנְיָה עַל מַעֲלוֹתֶיהָ וּמְדוּתֶיהָ הַטּוֹבוֹת. וְאַף שְׂמֵרָב כַּעַס וְלֵב רַע
עָלֶיהָ, יִהְיֶה בַּהֲתַחֲלָה קֶשֶׁה דְּבָר זֶה, אָךְ יְכוּלִים לְשַׁנּוֹת אֶת הַטֵּבַע
בְּרִצּוֹן חֲזָק וּבְתַפְלָה תְּדַרִּירִית.

כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה.

וְתִרְאֶה לְכַתֵּב לִי תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שֹׁסֵב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נֹצְבִים-וַיִּלֶךְ, כ"ב בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע אֵיךְ שְׂאֵת מִתְחַזְּקֶת
אִף בְּתוֹךְ צָרוֹתֶיךָ. וּכְבָר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַגְּלוּי עַל פְּסוּק:
"בְּצָר הִרְחַבְתָּ לִי", שְׁבַתוֹךְ הַצָּרוֹת צָרִיכִים לְמִצָּא הִרְחַבּוֹת (עִין
לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה).

אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁלִקְרֵאת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה, כְּכָר יִרְחִיב לָךְ
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְבַּת 'צָרָה' יִתְהַפֵּךְ אֶל 'רְצָה', שֶׁהוּא רִצּוֹן הַעֲלִיּוֹן,
וְתִהְיֶה לָךְ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתַקָּה.

הַמְּאַחַל לָכֶם חַיִּים נְעִימִים.

ה' שִׁסְג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נְצִיבִים-וַיִּלְךָ, כ"ב בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצִיחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֵת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי מִי שֶׁכָּבַר נִלְכַּד בְּפַח יְקוּשׁ שֶׁל חֲטָא הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הוּא תְּמִיד גִּמְשֵׁף אַחַר הַכַּעַס וְהַדְּפֹאוֹן וְהַעֲצָבוֹן, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַפְּךָ הַכֹּל אֶל תְּקֵף הַשָּׁשׂוֹן וְהַשְּׂמִחָה.

וְרְאֵה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה הוֹרֵג אֵת הַיֵּצֵר הָרָע, כִּי הוּא הַמַּקְלֵל הַשׁוֹבֵר אֵת הַיֵּצֵר שֶׁמְכַנִּים בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א').

וְאִם תִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל חֹדֶשׁ אֵת הַ"לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֵינִי לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר אֶל מַה תִּזְכֶּה. וּמוֹהֵר"ן ת"ו לְהַבְטִיחַ, שְׁמִי שְׂיִתְמִיד בַּ"לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן", אֲזִי אֶפְלוּ הַתּוֹלְעִים בְּקִבְּרִי לֹא יִגָּשׁוּ אֵלָיו. אֲשֶׁרִי הַמְתְּמִיד בַּ"לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן", וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ לְנֹצֵחַ.

רְאֵה לְשַׂמַּח אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא תִּקְוֹן פָּגֵם הַבְּרִית, וְכָל מַה שֶׁשְּׂמַח בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה לְתִקְוֹן אֵת חֲטָאֵיו בְּיוֹתֵר. וְכֵן תִּתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם: "מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ". מִכָּל דָּבָר שֶׁעוֹר אֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּמִשְׁפָּךְ כְּמָה יָמִים וְשָׁנִים תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֵת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.

גַּם תִּהְיֶה רַגִּיל הַרְבֵּה בְּאַמִּירַת זֶהר וְתִקְוֹנִים (כְּהַיּוֹם יֵשׁ כָּבֵר לְהַשִּׁיג עִם נִקְדוּת), כִּי אֲמִירָתָן מְסַגְּלַת מְאֹד מְאֹד לְהַנְשִׂמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

רְאֵה לְנֹדֵב לְמַעַן הַדְּפֹסֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"ל, אֲשֶׁר צְדָקָה הוּא תְּקוּן
הַבְּרִית (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסד).

ה' שסד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נְצִיבִים-וַיִּלָּךְ, כ"ב בְּאֵלוֹל ה'תשמ"ג.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד לְפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי
לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גַּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצִיחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנֹכוֹן קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, וְאֵיךְ
שָׁלֵאט לְאֵט אֶתָּה מְסַתְּדֶר.

הַעֲקֹר רְאֵה לְחֹזֵק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל הָאֲפָנִים, וְלִהְיֶנִּים אֵת עֲצָמְךָ
בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִיְדַע כִּי אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְהַכֵּל מְשַׁגַּח מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרָטִי פְּרָטִית.

וּבְאֵמַת כְּפִי מַה שְּׁרוּאִים וּמְבִינִים וּמְרַגְּשִׁים, כָּל הַחַיִּים שֶׁל
הָאָדָם נִדְמִים כְּסֶרֶט בְּהַצָּגָה, מִיּוֹם קִטְנוּתוֹ וְעַד יוֹם מוֹתוֹ, זֶהוּ סִפּוּר
שְׁלֵם, וְכִמּוֹ בְּסֶרֶט הַצָּגָה, אִם יָבוֹא אֶחָד בְּאֲמִצַּע הַתְּמוּנָה, לֹא יִבִּין
שׁוֹם דָּבָר, אֲדַרְבֵּה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה קִשְׁיוֹת, וַיִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵינוֹ
הוֹלֵךְ מַשְׁהוּ כְּרֹאֵי, אוֹ כְּאִלוֹ מִתְנַהֵג בְּהִנְהָגָה לֹא יִשְׂרָה, כִּי הֲלֹא
חֶסֶר לוֹ מַעַקֵר הַסִּפּוּר, כְּמוֹ-כֵן בְּסֶרֶט הַצָּגַת הַחַיִּים, אִם לֹא רוּאִים
מִהֶתְחַלָּה וְעַד הַסּוֹף וְכוּ', אֲזִי תְּמִיד נִתְּהַיָּה אֲצִל הָאָדָם קִשְׁיוֹת
וּסְפִקוֹת וּמְרִירוֹת וְכוּ' וְאִי הִבְנָה בְּכָל עֲנִינָיו וְעִסְקָיו וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי הַיְקָר! רַק חֹזֵק וְאַמֵּץ לִהְיוֹת תְּמִיד שְׂמֵחַ,
וְתִתְּפֹךְ אֵת כָּל מִצְבָּךְ וְעֲנִינֶיךָ אֶל תִּקְוָה שְׂמֵחָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף
אֶתָּה בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְשַׁגַּח מִמֶּנּוּ, וּבְפְרָטִיּוֹת אִם תִּתְּהִיחַ חֹזֵק בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עָלֶיךָ אוֹר הַשְּׁגָחָתוֹ
יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, כִּי כְּפִי הַתְּקַרְבוּתוֹ אֶל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ-כֵן מְאִינָה

אֲשֶׁר   ה' שסה   בַּנְחֹל   קלג

בו יותר השגחתו יתברך הפרטית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג).
ואמרו חכמינו הקדושים במדרש (פרשת נצבים, פרשה ח', סימן ז'): אמר
להן הקדוש-ברוך-הוא: בני, אם יהיו דברי תורה קרובים לכם, אף
אני קורא אתכם קרובים, עין שם. וכשאחד קרוב להשם יתברך, אזי
ממילא כבר לא חסר לו דבר, כי זהו עקר השלמות, שיזכה להכלל
לגמרי בו יתברך, ולא ירצה רצון אחר מבליעדי רצונו יתברך.

חמדת לבבי! מאד מאד אני מתגעגע לראותך, אף בודאי הכל
ממנו יתברך, מסבת כל הסבות, המסבב את כל אחד בסבובים
אחרים, ואשרי מי שחוזר תמיד אל המסבב, שאז אינו מסתובב
בדמיון, רק רואה ומבין ומרגיש את המציאות שזה הוא יתברך.

מחמת טרדותי הרבות, לא היה פנאי להשיבך תכף-ומיד, וגם
עכשו ההכרח לקצר.

ואני מקנה להשם יתברך, להיות בארץ ישראל שבועים אחר
חג הסוכות, בעזרתו יתברך, אם יתן השם יתברך החיים.

פתיבה וחתומה טובה בספרן של צדיקים גמורים.

הדורש שלומך...

ה' שסה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נצבים-וילך, כ"ב באול התשמ"ג.

שלום רב יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות בנך, אני מקנה להשם יתברך, כי סוף כל סוף הכל
יתהפך לטובה. הוא עקשן גדול, ומי יתן שיוציא את זה מהכח אל
הפעל, אל דבר טוב, שהוא עבודת השם יתברך.

קלד אֲשֶׁר ה' שסה בַּנְחַל

העֶקֶר רָאָה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמָךְ בְּתַקְּךָ דְחִקוּתָךְ וּבְלִבּוּלְךָ, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מֵהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ רוּצָה מִמֶּךָ, וְאַף שְׂאֵתָה בְּאִמְצַע הַתְּמוּנָה וְהַהֲצָגָה, שְׁפָל זְמַן שְׁלֹא נִגְמְרָה וְנִשְׁלָמָה כָּל הַתְּמוּנָה וְהַהֲצָגָה, אֵינְךָ מִבֵּין מֵהַמְּתַרְחֵשׁ אֲצִלְךָ.

על-כָּל-פָּנִים צְרִיכִים לִידֵעַ, כִּי בּוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לֹא יוֹצֵא רַע, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֵׁם אֶת הָאָדָם בְּזַה הָעוֹלָם לְכוּנָה מִיַּחַדָּת לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל. הָאָדָם בְּזַה הָעוֹלָם כְּמוֹ צִיר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּצֹר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים 'וַיִּצֹר' בְּשֵׁנֵי יוֹדִי"ן, שְׁנֵי יְצִירִים בְּרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאָדָם, אֶחָד יִצֹר טוֹב וְאֶחָד יִצֹר הָרַע. וּפְרָשׁ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ ט), שֶׁהֵם הַמְּחַשְׁבוֹת טוֹבוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת רָעוֹת, עֵינֵי שָׁם.

וּפְרָשָׁנוּ, כִּי בְּאֵמַת הָאָדָם יְכוֹל לְחִיּוֹת בְּזַה הָעוֹלָם חַיִּים עֲרָבִים וּמְתָקִים וְנִעְיָמִים אִם יִרְצֶה, וְלִהְפּוֹךְ יְכוֹל לְחִיּוֹת בְּזַה הָעוֹלָם חַיִּים מְרוּרִים וְנִעְצוּבִים וּמִיֻּסְרִים, כִּי (דְּבָרִים ל, יט): "הַחַיִּים וְהַמּוֹת נִתְּמִי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה" וְגו', וְהַכֹּל תְּלוּי כְּפִי שְׂאָדָם מְצִיר, אֶחָד מְצִיר רַק טוֹב וְיִפָּה וְחוֹשֵׁב וּמְצִיר רַק אֶת הַטוֹב, אֲזַי חַי חַיִּים עֲרָבִים וּמְתָקִים, וְלִהְפּוֹךְ אֶחָד מְצִיר רַק רַע וּמְגַנֵּה וְחוֹשֵׁב וּמְצִיר רַק אֶת הָרַע, אֲזַי חַי חַיִּים מְרוּרִים וְנִעְצוּבִים. וְעַל-כֵּן עָלִינוּ רַק לְצִיר אֶת הַחַיִּים בְּצִיּוֹר וּבְצָבֵעַ יָפָה, כְּמוֹ שֶׁמְבַקֵּשׁ אוֹתָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שָׁם): "וּבְחַרְתָּ בְּחַיִּים לְמַעַן תַּחֲיֶה אֶתָּה וְזָרְעֶךָ", וּפְרָשׁ רַש"י ו"ל: אֲנִי מוֹרָה לָכֶם שֶׁתִּבְחָרוּ בְּחֶלֶק הַחַיִּים, כְּאָדָם הָאוֹמֵר לְבָנוּ בְּחַר לָךְ חֶלֶק יָפָה בְּנַחֲלָתִי, וּמַעֲמִידוֹ עַל חֶלֶק הַיָּפָה, וְאוֹמֵר לוֹ אֶת זֶה בְּחַר לָךְ, עֵינֵי שָׁם.

וְזֶה בְּעֲצָמוֹ יִצֹר טוֹב וְיִצֹר הָרַע; יִצֹר טוֹב שְׂמִיֻצֹר וּמְצִיר תְּמִיד אֶת הַטוֹב, אֶתָּה טוֹב וְיִהְיֶה טוֹב וְכוּ' וְכוּ', וְיִצֹר הָרַע, שְׂמִיֻצֹר וּמְצִיר תְּמִיד אֶת הָרַע, אֶתָּה רַע וְיִהְיֶה רַע וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עֲנִינָנוּ לְבַחֵר תְּמִיד רַק בְּטוֹב וְלִרְאוֹת וְלִהְבִּין וְלִהְשָׁפִיל אֶת הַטוֹב, וְאֲזוּ בּוֹדָאֵי יִהְיֶה טוֹב.

מֵה אִמֵּר לָךְ, אַחֵי הַיְקָר! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת, וּמְנַסִּים

אֲשֶׁר   ה' שֶׁסָה   בְּנַחֵל   קֵלָה

וּמִיִּסְרִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּנִסְיוֹנוֹת וְיִסּוּרִים אַחֲרֵים, וְאֵין שׁוּם בַּיִת מְנוּס לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל.

וּבְאֵמֶת מִי שְׁזוּכָה לְמַעַט יִשׁוּב הַדַּעַת, רוֹאֶה וּמַבִּין וּמְשַׁכֵּל בַּעַת צָרָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מִזֶּה רַק עַל-יְדֵי שְׂפָאִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְקָה, וְשׁוֹפְכִים לְבָבָם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּבּוֹכִים וּמְתוּדִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרָשׁ רַבָּה, פֶּרֶשׁת נִצְבִּים, פֶּרֶק ח', סִימָן א'): כָּל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַכּוּן אֶת לְבוֹ לְתַפְלָה, סִימָן טוֹב לוֹ שֶׁתַּפְּלָתוֹ נִתְקַבְּלָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וּמִתִּי מַכּוּן הָאָדָם כְּשֶׁהוּא שׁוֹבֵר בְּאֵמֶת, וְעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר, וְהוּא בָּא אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּלֵב אֵמֶת, וּמְסַפֵּר לוֹ הַכֵּל, וְדַמְעוֹתָיו עַל לְחִיו, אַחִי, אַחִי! אֵינְךָ יָכוֹל לְתַאֵר אֶת גְּדֹל הַרְעַשׁ שְׁגוֹרָמִים בְּרַגַע הַזֶּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל-כֵּן רָאָה, אַחִי הַיְקָר, לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵל תִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַצַּעַר, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ 'חֲבִילָה' אַחֲרָת, וְכָל שׁוֹר חוֹשֵׁב שֶׁהַדָּשָׂא יוֹתֵר יָרֵק אֲצֵל חֲבָרוֹ... וְעַל-כֵּן מָה יוֹעִיל הַדְּאָגָה וְהַעֲצוּבוֹן וְהַדְּפֹאוֹן? יוֹתֵר טוֹב לְבוֹא אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן רנ): הַטְּבַע מַחִיב כָּךְ, וְהַתַּפְּלָה מְשַׁנָּה אֶת הַטְּבַע, עֵינֵי שָׁם.

אֵךְ צְרִיכִים לְהִיּוֹת חֲזָק וְאִמִּין, שֶׁהוּא יָכוֹל לְפַעַל אֲצֵלוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּל מָה שְׁרוּצָה, (עֵינֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נַחֲלוֹת, הַלְכָה ד'), כִּי אִם נִכְנָס בּוֹ אֵיזָה סַפֵּק, אִם בְּאֵמֶת שׁוֹמְעִים לוֹ אוֹ לֹא, אִז תִּכְףּ-וּמִיד עוֹשֶׂה חוֹר בְּהַפְּלִי, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהוֹשֵׁעַ, עֵינֵי שָׁם.

נָא וְנָא אֵל תַּהֲיֶה בְּטָלָן! רָאֵה לְבַקֵּר מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּשַׁעַר הַשָּׁמַיִם, וְתִבְכֶּה הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כִּבְּן לְפָנָי אֲבִיו וְתִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִז סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת שְׁדוּד הַטְּבַע מִמֶּשׁ, נִסִּים נִגְלִים.

קלו אשר ה' שסה בנחל

העקר להיות חזק ואמיץ לבוא אל פתחו ותברך מדי יום ביומו בעקשנות גדולה להקיש על דלתות הרחמים, ופתאום יבוא בעל הרחמים, וימשיך עליך ועל כל משפחתך רחמים רבים, ותושעו בכתיבה וחתמה טובה, שנת שלום וחיים מתקים.

הדורש שלומך...

הקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, כל מה שהוא תברך רוצה מאתנו — רק שנאמין בו. ולכן צוה אותנו לקרא קריאת שמע פעמים ביום — בבקר ובערב. "שמע ישראל ה' ה' אלקינו ה' אחד". אדם ממשיך על עצמו אמונה בבקר, כך נמשכת עליו אמונה על כל היום, קורא "שמע ישראל ה' ה' אלקינו ה' אחד" בערב, נמשכת עליו אמונה בלילה. מהי אמונה? אומר החכם מכל האדם — "איש אמונות רב ברכות" (משלי כח, ט), אדם המאמין בהקדוש-ברוך-הוא יש לו כל הברכות שבעולם, אמונה זו הברכה, כשיהודי מאמין בבורא תברך שמו, ומוסר עצמו לגמרי אליו תברך, כל אשר יש לו — מתברך. אנו רואים אנשים תמימים, שבקשי מקבלים סכום פשוט, אבל הם חזקים באמונה, נכנסת ברכה בכסף, והם בעצמם אינם יודעים כיצד ואיך, ויש להם הרחבה וגומרים את החדש בגדלות המחין, והם מלאי שמחה. לא-כן מספן פלוני שאין לו אמונה, אף שמרויח סכום הגון, אף מחמת שהנעדרת ממנו האמונה, אין ברכה בכספו, וכמה שירויח אינו רואה בזה ברכה, יש חור בכיסו, יש לו הוצאות לרב ומתבזבז כספו וכו', ולכן אם רוצה אדם לראות ברכה במעשה ידיו, העקר שיתחזק באמונה והחזיק באמונה — יביא לו את הברכה.

אֲשֶׁר   ה' שָׁמוּ   בְּנַחֵל   קָלוּז
ה' שָׁמוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן בֵּין כְּסֵה לְעֶשׂוֹר, ד' בְּתַשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לִידֵידי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה
מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח
לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכוֹן קִבְּלָתִי מִזְמַן, אֲבָל לֹא הָיָה לִי פְּנָאֵי לְהַשִּׁיבָךָ
תִּכְרָךְ-וּמִדְּכָרְצוֹנְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמֵחַ, שֶׁתְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זְכִיתֶם לְעֲשׂוֹת גַּם
הַשָּׁנָה קְבוּץ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ צְפַת יצ"ו,
אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִדְּבַר זֶה, לְעֲשׂוֹת בְּכָל עִיר וְעִיר שְׁגָרִים שֵׁם אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוּ קְבוּץ עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, בְּאִפְסֵי שְׁנוֹכַל לְהַרְבּוֹת בְּתִים, שֶׁהֵם
נִפְשׁוֹת, אֶל תּוֹךְ הַקְּבוּץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַבּוּ הַצְּרוּפִים בְּאֵין עֶרְךָ כָּלֵל,
כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְחָה", עַיִן שֵׁם, מַה
שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר.

רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" שֵׁם
גּוֹרְלָנוּ וְנִחַלְתָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, אֲשֶׁרִינוּ! וְעָלֵינוּ לְשִׂמְחָה
בְּשִׂמְחָה זוֹ כֹּל הַשָּׁנָה.

חֲמִדַת לְכַבֵּי! מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לְקַרְאֵת הַשָּׁנָה
הַחֲדָשָׁה, שֶׁתִּכְנִס אֶת עֲצֻמְךָ לְגַמְרֵי אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע
כִּי הַכֹּל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִפְלוּ אֵלוּ
הַקְּלוֹת וְהַשְׂרָצִים הַחוֹלְקִים וְהַמְצַעְרִים אוֹתְךָ, גַּם בְּהֵם גְּנוּזִים וּמְסֻתָּרִים
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְבַל יִהְיֶה לְךָ שׁוֹם עֶסֶק עִמָּהֶם כָּלֵל,
וּמִכָּל שְׂפָן לֹא לְהַפְּנִס אֶל תּוֹךְ שׁוֹם וּפּוֹחִים אוּ דְבוּרִים יִתְרִים,
שִׁיגָרִם, חֵס וְשְׁלוֹם, מִחֻלְקָת. אֵין לָנוּ עֶסֶק עִמָּהֶם כָּלֵל! עָלֵינוּ
לְהִרְחִיב אֶת בְּנִין הַקְּדוּשָׁה, לְקַבֵּץ נִפְשׁוֹת אֶל תּוֹךְ "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ",
וְלִלְמַד עִמָּהֶם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלְהִרְגִיל אֶת הַמְּקַרְבִּים שֶׁיִּתְבּוֹדְדוּ
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִתְמִידוֹ בְּשִׁעוּרִים כְּסֻדְרָן עַל-פִּי דִרְךָ רַבְּנוּ ז"ל.

קלח אשר ה' שסז בנחל

נא ונא לא לדבר דבורים אחרים, רק דבורי אמונה והשגחה פרטית ועצות רבנו ו"ל, ואם אתה רואה שהאחר מתעקש רק לדבר או לפטפט דבורים בטלים או פטפוטי ופוחים בעלמא, ברח לך ממנו, כי לנו אין רק את השם יתברך בעצמו, ורק הוא משגיח עלינו תמיד, ועלינו להתמיד ביותר בספרי רבנו ו"ל.

ועל-כן ראה לבל תחלש לך דעתך כלל, וראה לכתב לי על-כל-פנים בכל שבוע איזה מכתב, אפלו שתי שורות, למען תחיה אותי, ובעזרתו יתברך אראה גם לכתב לך.

העקר ראה להיות שמח על נעם חלקך, שזכית לעשות קבוצה בעיר הקדש צפת יצ"ו, אשר אין למעלה מדבר זה, כי באפן הזה זכית לעוד הרבה נפשות, שיזכו להיות על הקבוצה הקדוש שלנו הנקרא על שמו ו"ל.

אקנה להשם יתברך להיות במחנכם, בעזרתו יתברך, אם יתן השם יתברך החיים, בשבת-קדש פרישת וירא, הבאה עלינו לטובה, כי בעזרתו יתברך וברצונו, אני מקנה להגיע לארץ ישראל ביום שני וירא, ובשבת-קדש הראשונה אשבות אצלכם בעיר הקדש צפת יצ"ו.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים והעקר על-ידי שמחה ותפלה. והשם יתברך יחתמנו בספר החיים ספרן של צדיקים הדבוקים בו יתברך.

הדורש שלומך ומאחל לך כל טוב...

ה' שסז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון בין כסה לעשור, ד' בתשרי ה'תשד"ם.

שלום רב לידיד נפשי, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

אֲשֶׁר   ה' שָׁסוּ   בַּנְחָל   קִלְט

את מכתבך לנכון קראתי, ומאד מאד נתת שמחה בלבי, שתהלה להשם יתברך, אתה מתחזק, אף אמנם שעובר עליך מה שעובר.

כי באמת עליך לדעת, אשר החיים מלאים עם נסיונות ומרירות, ואשרי מי שזוכה לעבר את החיים בשלום. ועקר חכמת החיים הוא לעשות כל מיני פעולות להמתיק ממנו את הדינים והמרירות והעצבות והעצלות, ולהגיע אל תקף השמחה, אשר לא רק שהוא יהיה שמח, אלא גם יזכה לשמח את האחרים.

ואל זה יכולים לזכות, על-ידי שמרגיל את עצמו להיות משפיע ולא מקבל, כי משפיע זה חסד, ומקבל זה דין, וצריך כל בר ישראל להרגיל את עצמו לאחז בסטרא דימין שהוא חסד, ולראות ולהשפיע לאחרים רק טוב תמיד, ובאפן הזה כלם יאהבו אותו. מה שאין בן פשאחד הוא מקבל, אזי הוא שרוי בדין ועצבון, כי תמיד מחכה שאחר יחזק אותו, וכשאין לו מי שיחזק אותו, אזי הוא נשבר לגמרי וכו', עד שנופל ליאוש ודכאון פנימי וכו'.

על-בן עקר העצה רק לחזק תמיד את כל אחד, הן באמונה פשוטה וקיום המצוות מעשיות, והן בשמחה להיות תמיד בשמחה ולא לדאג וכו', ועל-ידי-זה ישפיעו גם עליו אותן הדבורים; כי בזה שמחזקים אחרים נעשה אצלו אור ישר ואור חזר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד).

מאד מאד אבקש אותך, שלבל תירא ואל תחת משום בררה שבעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ובפרטיות שזכית בזכויות חנם לעשות קבוץ בראש השנה על שם רבנו ז"ל בעיר אשדוד יצ"ו, אשר אין למעלה מהזכות הזו, כי באפן הזה מזכה לעוד יהודים שיצטרפו אל הקבוץ הקדוש של רבנו ז"ל. ואתה יכול לשמח מאד מאד כל השנה עם הזכות הזו, כי אצל רבנו ז"ל זה עולה על הכל, כמובא בספרו "חיי-מוהר"ן", ומי יתן שבכל עיר ועיר יעשו אנשי שלומנו קבוץ על ראש השנה, ובאפן הזה יזכו לעוד המון אחינו בני ישראל להצטרף אל הקבוץ הקדוש.

קמ אֲשֶׁר ה' שסח בְּנַחֵל

הַעֲקֹר רָאָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, וְאֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתוֹזֵקָה לְצִאֵת מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ, הֵן הַחוֹבוֹת הַגְּשָׁמִיִּים וְהֵן הַחוֹבוֹת הַרוּחָנִיִּים, אֲשֶׁר בְּאִפְּן הַזֶּה תּוֹזֵקָה, שְׂיֵאִיר עֲלֶיךָ תָּמִיד אֹרֹר יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלְאָ עַד מְאֹד, עַד שְׂתוֹזֵקָה לִידַע כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְלִהְיָאֲדָם אֵין חֶבֶר וְרַע טוֹב, כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְרוּץ וְלָרֶדֶף אַחֲרַי בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר מְאֹמָה אֵין בְּיָדָם, יוֹתֵר טוֹב לְבָרוּחַ תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר הוּא נִמְצָא "קְרוֹב אֵל כָּל קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת" (תְּהִלִּים קמח). רַק בְּזֵה תִכְנִיֵּס אֶת דַּעְתְּךָ וּמַחְךָ, אֲשֶׁר אֶתָּה מְשַׁגַּח רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְלַעֲדֵיּוֹ יִתְבַּרֵּךְ לֹא תוֹכֵל שׁוּם בְּרִיָּה לְהִרַע אוֹ לְהִיטִיב עִמָּךְ.

וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ מִלְחֲנָה אֵינָה אָדָם אוֹ לִפְחוֹד מִמֶּנּוּ, אֶתָּה רָאָה לְהִיּוֹת אִישׁ מְשֻׁפֵּיעַ שְׁפַע טוֹב לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִגְלֶה וְתִפְרָסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ לְכָל הַרְחוֹקִים, וְתִדְבֵּר עַל לְבָבֵם דְּבוּרִים שְׁל נַחוּמִים וּמְשֻׁמְחִים וּמְרִימִים אֶת הַרוּחַ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל כָּל אֵלוֹ הַמְצַעְרִים אוֹתְךָ, כִּי כֻלָּם יִפְלוּ תַּחַת רִגְלֶיךָ כְּקֶשׁ וְכַעֲפָר. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יַחְתֵּם אוֹתְךָ בְּסִפְרַת הַחַיִּים בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כָּל טוֹב, וְהַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' שסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ד' בְּתִשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירֶךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפְּדִיּוֹן — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי קֹדֶם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְחִסְדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַזְּכוּתִי אוֹתְךָ לְטוֹבָה.

וּמָה מְאֹד נִכְנָסָה שְׂמִיחָה בְּלִבִּי, שְׂשֻׁמְעָתִי שְׂעֻשֵׁיתֶם קִבּוּץ בּוֹיִלְיָא מְסוּבּוֹרֵג יצ"ו, וְנִתְקַבְּצְתֶם מְגִנָּן, אֲשֶׁרִיכֶם וְאֲשֶׁרִי חֵלְקֶכֶם! כִּי בְּאִפְּן הַזֶּה זְפִיתֶם לְעוֹד כְּמָה אֲנֻשִׁים לְבוֹא וּלְהַתְקַבֵּץ עַל הַקִּבּוּץ שְׂוִקָרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

אֲשֶׁר   ה' שטח   בַּנְחֹל   קמא

והיא שטות גדולה מאלו הטפשים, שסגרו את בית-המדרש וכו', וטוב עשיתם שהתקבצתם באיזו דירה פרטית, כי הלואי היו מתקבצים אנשי שלומנו בכל עיר ועיר ועושים שם קבוץ, ועל-ידי-זה היו מתרבים הבתים לאין ערוף (כמוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח', עין שם).

העקר, ראה לעשות עכשו התחלה חדשה, לא להתבלבל משום ברעה שבעולם, רק לשים בטחונה בו יתברך, ותדע כי ישועתך תלויה רק ביד הקדוש-ברוך-הוא ולא ביד בשר ודם, וכך מה שתכניס דבר זה בדעתך, כמו-כן לא תתפעל משום ברעה שבעולם, כי מה יעשה לך אדם?!

מה אמר לך! כל זמן שהאדם חי, הוא צריך להזדרז מאד מאד לקנות הסחורה הנצחית: תורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים, אשר רק זה ישאר עמו לגצח נצחים, וכן יראה לחדש חדושי תורה באלו, שיהיה לתועלת לעם ישראל, שגם אחרים יתקרבו אליו יתברך על ידו, כי זהו עקר שלמות החדושי תורה האמתיים, שהם תקון לפגם הברית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה), כשיכול לעשות טובה לבעל בחירה על ידם, ולקרבו אליו יתברך, אשרי שיאחז בזה!

העקר אל תכניס בדעתך פטפוטי דבורים בטלים ושל מה בכך, רק חזק להתמיד בלמוד התורה הקדושה יומם ולילה, על-פי ההקדמות שקבלנו מרבנו ז"ל.

הדורש שלומך ומאחל לך כל טוב...

קמב   אָשֶׁר   ה' שסט   בַּנְחַל
ה' שסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ד' בְּתִשְׂרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְכָל־לַיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
”חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב”, תְּלִמִידֵי ”הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ”, קִדְשׁ קִדְשִׁים, דֵּי בְּכָל
אֲתֵר וְאֲתֵר, הַיְיָ”ה עֲלֵיהֶם שְׁכִינָתוֹ יִשְׂרָה תְּמִיד, וַיִּחַתְּמֵם בְּסֵפֶר
הַחַיִּים, סִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים הַדְּבֻקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲחֵי וְרַעֵי הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוֹקִים! עֲלֵיכֶם לְשִׂמַח מְאֹד מְאֹד,
שְׂזֻכִיתֶם לְהַיּוֹת אֲצֶל רַבְּנוּ ז”ל עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר
בְּפִרוּשׁ הַפְּלִיג בְּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַיּוֹת אֲצֶלוֹ וּלְקַבֵּל תְּקוּנָיו הַקְּדוֹשִׁים,
וּבְחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ זְכִיתֶם לַעֲשׂוֹת קְבוּצָה כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ, כִּי אֲשֶׁר כָּבֵד
הוֹדַעְתִּי לָכֶם כִּמָּה פְּעָמִים דַּעְתִּי בְּעִנְיָן זֶה, אֲשֶׁר הַקְּבוּצָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
הוּא רַק בְּעִיר אֹמֵן אֲצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז”ל, וְכִיּוֹם קָשָׁה מְאֹד לְהַתְאַסֵּף
שָׁם, אֲזוֹ עַל־כָּל־פְּנִיִם צְרִיכִים לְהַתְאַסֵּף כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ, וְלַעֲשׂוֹת שָׁם
קְבוּצָה, וּבִאֲפֶן הַזֶּה תּוּכְלוּ לְצַרֵּף וּלְקַבֵּץ עוֹד אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וַיִּתְרַבּוּ הַצְּרוּפִים בְּבֵית הַתְּפִלָּה.

וּלְמוֹתֵר לְחֹזֵר מֵהַ שֶׁכָּבֵד דְּבַרְתִּי וּבְרַרְתִּי וְסִפְרַתִּי לָכֶם, שֶׁהַכֹּל
דְּמִיּוֹן וְרַעוּת רֵוַח — לְשֹׁבֵר שְׁלוֹם־בַּיִת וְלַעֲשׂוֹת מַחְלָקֶת בֵּינוֹ לְבֵין
אֲשֶׁתּוֹ וְאָבִיו וְאִמּוֹ וְחֻמּוֹתוֹ וְכוּ', בְּשִׁבִיל לְנִסְעַ אֶל קְבוּצָה מְסִיָּם: מְרוֹן,
יְרוּשָׁלַיִם, נִיּוּ־יֹרְק וְכוּ' וְכוּ', אֵין זֶה רְצוֹן רַבְּנוּ ז”ל כָּלָל! וַיֵּשׁ בְּזֶה
אַרְיִכוֹת הַרְבֵּה, וּמִבְּאֵר אֲצִלִּי בְּקוּנְטֵרַס ”קְבוּצָה רֵאשׁ הַשָּׁנָה”, וּמֵאוּמָה
אֵין בְּיָדוֹ וְכוּ', יוֹתֵר טוֹב לַעֲשׂוֹת קְבוּצָה כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה
יִתְקַבְּצוּ וַיִּצְטָרְפוּ עוֹד נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּזְכּוּ לְשִׂמְעַ מֵהַטּוֹב הַנִּצְחָי
שֶׁקִּבְּלָנוּ יְרֵשָׁה מֵרַבְּנוּ ז”ל, וַיִּזְכּוּ גַם־כֵּן לְהַתְקַרֵּב אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז”ל.

זְכְּרוּ זֹאת הַיֵּטִב, אֲחֵי הַיְקָרִים! כִּי עַקֵּר הַהַתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ
ז”ל הוּא רַק עַל־יְדֵי הַתְּמַדַּת סִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי אַחֲרַת מְטַעִים אֶת
עַצְמָם לְגַמְרִי, כִּי פְּנִיּוֹ, שֶׁכָּלוּ וְחֻכְמָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז”ל הוּא בְּתוֹךְ סִפְרָיו
הַקְּדוֹשִׁים, וְאִם רוֹצִים לְקַבֵּלוֹ, צְרִיכִים לְהַתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרָיו
הַקְּדוֹשִׁים, עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּיו בְּעַל־פֶּה מִמֶּשׁ.

אֲשֶׁר   ה' שֶׁסֵּט   בְּנַחֵל   קַמַּג

עלינו לשבח לאדון הכל, שזכינו לינק צוף דבש אמרותיו הקדושות של רבנו ז"ל בחדרו ובהיכלו "היכל-הקדש" שבונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), ותהלה להשם יתברך אין אנו מתנגדים על חדר והיכל זה, אשר עם דבר זה בעצמו יכולים להחיות את עצמו כל השנה, כי סוף כל סוף עם קלוקל מעשינו ולכלוף מחשבותינו וכו', היינו גם-כן יכולים להיות, חס ושלום, מפת הלצים והחנפנים והשקרנים ובעלי לשון-הרע, שאינם מקבלים את פני השכינה המאירה בהיכל רבנו ז"ל "היכל-הקדש". והשם יתברך עזרנו, שזכינו לתחב את ראשנו בין אנשי שלומנו היקרים והאמתיים, תלמידי רבנו ז"ל, הלומדים ב"היכל-הקדש", חסדי השם יתברך, על כל החסד חנם שעשה עמנו, וזכינו להיות בחלקו של רבנו ז"ל.

אחי היקרים! העקר ראו לשמר מאד מאד על הזמן היקר, שאין לו שום תמורה, כי תכף-ומיד כשעוברת השעה, לעולם לא תחזר לכם. ועל-כן שמרו מאד מאד על הזמן היקר, ותרבו בתורה ובתפלה ומצוות ושיחה בינו לבין קונו ודבורי אמונה.

ועליכם לדעת, כי כל דבור שאתם מוציאים מפיכם, תכף-ומיד נקלט למעלה ברום גבהי מרומים, ועל-כן עליכם לשמר מאד מאד את הדבור, ולראות שיהיה צנור המשפיע שפע אור וחיים — הן למעלה, בסוד: "תנו עז לאלקים", והן למטה — לכלל ישראל, לדבר עמו יתברך, ולדבר עם כלל נשמות ישראל דבורי אמונה, ובאפן הזה יעבר עליכם היום וכל יום ויום, עד שיגיע היום שתפשיטו את גופכם הגשמי, ותעלו למעלה בעולמות העליונים.

נא ונא לא להטעות את עצמכם, ובפרטיות עכשו בעשרת ימי תשובה, שאמרו חכמינו ז"ל הקדושים (ראש השנה יח.) על הפסוק (ישעיה נה, ו): "דרשו ה' בהמצאו", אימתי נמצא? בעשרת ימי תשובה, על-כן תנצלו את הזמן היקר הזה.

ועליכם לדעת כי האר"י ז"ל גלה לנו, שכל יום ויום מהשבעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, מתקן את אותו היום שפגם

קמד אָשָׁר ה' שע בנחל

בשנה, כגון: בשבת-קדש מתקן את כל השבתות של כל השנה, וכן ביום ראשון כל הימי ראשון וכו' וכו', וכן שאר ימי השבוע. וחדשנו בספרנו "חק נתן" על מועדים, שאם האדם שב בתשובה באמת בכל יום ויום מימים אלו, אזי זוכה לתקן למפרע את כל השבתות ואת כל הימי ראשון ושני וכו' של כל ימי חייו שפגם בהם, ולא עוד אלא אפלו להבא, איך שיתנהג בשבועה ימים אלו, כן יתנהג כל השנה.

ועל-כן כדאי מאד מאד, שלא יעברו ימים אלו בהבל וריק, חס ושלום, רק עם כסופים ורצונות חזקים אליו יתברך, וזה עושה רשם גדול למעלה.

הדורש שלומכם...

ה' שע.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון בין פסה לעשור, ד' בתשרי ה'תשד"ם.

שלום רב להאברהם הנקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וקדם שרציתי לכתב לך תשובה שלחת לי מכתב שני.

והנה אמרתי להשיב על ראשון ראשון וכו', על-כל-פנים בקצרה פי טרדותי רבו כמו שרבו.

בזה שאתה כותב שגלפדת מנעורייך בראיות ובהסתכליות אסורות, ובאת אל מה שבאת וכו', עליך להבין בעצמך, שעל-ידי פגם הרהור אחד, ומכל שכן פגם עברה אחת, ומכל שכן הרבה פעמים וכו', נפגם המוח והדעת לגמרי, וכבר הפל חשוף ונעלם ונסתר ממנו, ואי אפשר לו להשיג שום השגה רוחנית. ועל-כן עליו לעסוק בתקוניו ולילף אל צדיקים שיכולים לתקנו, כי על פגם הברית אחד מגיע מה שמגיע, רחמנא לצלן, מפל שכן מי שנפל

אֲשֶׁר   ה' שֶׁע   בְּנַחֵל   קָמָה

כָּבֵר בַּחֲטָא הַחֲמוּר הַזֶּה, וְעַדִּין עוֹבֵר וְנוֹפֵל וְכוּ' בְּנִדְאֵי רַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עָלָיו, וְהוּא צָרִיף לְבַטֵּל אֶת גְּאֻתוֹ וְיִשְׁוּתוֹ לְגַמְרִי, לְרוּץ אַחֲרֵי הַצְּדִיקִים שְׂיִכּוּלִים לְתַקְנֵנוּ.

וּמָאד מָאד אָנִי מַתְפַּלָּא עָלֶיךָ, אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ בְּשֵׁם אַבְרָהָ אֶחָד, שְׂאֵתָה קוֹרָא אוֹתוֹ עֲלוּי, שְׂאָמַר לְךָ, שְׂאֵין שׁוּם חֲטָא לְהַסְתַּפֵּל עַל נְשִׁים, וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל מָה שְׂפָתוֹב: "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם", שְׁזֵה סוֹבֵב רַק עַל עֲבוּדָה זָרָה. וְהֵלֵא דְרָשׁוֹת חַז"ל עַל זֶה מִפְּרָשׁוֹת (בְּרֻכּוֹת יב:): "אַחֲרֵי לְבַבְכֶם" — זֶה מִיִּנּוּת, "וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" — זֶה הִרְהוּר עֲבָרָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת סא:): הַמְרַצָּה מַעוֹת לְאִשָּׁה מִיָּדוֹ לְיָדָהּ, כְּדֵי לְהַסְתַּפֵּל בָּהּ, אֶפְלוּ יֵשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, לֹא יִנְקָה מַדִּינָה שֶׁל גִּיְהִנוּם, שְׂנֵאָמַר (מְשָׁלִי יא, כא): "יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע", לֹא יִנְקָה מַדִּינָה שֶׁל גִּיְהִנוּם; וְעוֹד הַמּוֹן מֵאַמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים. וְאֵיךְ יָכוֹל לְבוֹא אֵלֶיךָ "טַפֵּשׁ", שְׂאֵתָה קוֹרָא אוֹתוֹ עֲלוּי, אוּלַי הוּא עֲלוּי בְּטַפְשׁוֹת, וְלוֹמַר לְךָ אַחֲרַת, אֵין זֶה כִּי אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ מְשַׁקֵּעַ בַּתְּאֲוָה וּבַטְבַּע הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הַסְתַּפְלוּת בְּנְשִׁים, וְהִרְאִיָּה מְבִיאָה לְיָדֵי הִרְהוּר, וְהִרְהוּר מְבִיא לְיָדֵי מַעֲשֵׂה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה וְלְהַתְקַרֵּב אֶל צְדִיקִים, אֵינוֹ כְּמוֹ חֲנוּת שֶׁל עֲגָבְנִיּוֹת, שְׂיֵשׁ תוֹר אֲרֹף עִם בְּנֵי-אָדָם, וְעוֹשִׂים מְהוּמָה גְּדוּלָה: "אִם לֹא תִנִּיחַ אוֹתִי, אֶקַּח פֶּח נֶפֶט וְאֲשַׁרְף אֶת כָּל הַחֲנוּת..." "אִם לֹא תַעֲנֶה לִי, זֶה סִימֵן שְׂאֵין צָרִיכִים אוֹתִי..." "אִם לֹא מִתְיַחֲסִים יָפָה אֵלַי" ... וְכוּ' וְכוּ'.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הֵבֵא לְהַטְהֵר אוֹמְרִים לוֹ הַמִּתֵּן, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַפֵּץ בְּפַעַם אַחַת אֶל הַקְּדוּשָׁה, וּמִכָּל שְׂכָן מִי שְׂקַלְקַל בְּבְרִיתוֹ יָמִים וְשָׁנִים, אֲשֶׁר בְּנִדְאֵי מַחוּ מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מָאד מָאד, עָלָיו לְחַפּוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה, וְלַצַּעַק הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ וְלֹא יִתְיַאֲשׁ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ רוֹצֵה לְרְאוֹת אִם כּוֹנֵנוֹ בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו הָרָעִים הִיא בְּאַמָּת, וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! כִּלְךָ מִדְּרָף הַפּוֹזִיזוֹת שְׁלֶךָ, רַק חֲזוּק

קמו אֲשֶׁר ה' שַׁע בְּנַחַל

וְאָמַץ מְאֹד מְאֹד, לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לַמִּקְוֵה, וּבִזְהָ תִזְכֶּה לְבֹא אֶל בְּטוּל
אַמַּת אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ.

וּתְרַבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה
עַל-פִּי סֹדֵר הָא"ב, הֵינּוּ שֶׁתִּתְחִיל לְבַקֵּשׁ עַל אַמּוּנָה, אַמַּת, אַכִּילָה
וְכוֹ', בְּרִית, בְּשִׁחוּן, בְּנִים וְכוֹ', גְּאוּת, גְּנֻבָה, גְּאֻלָּה וְכוֹ', וְכָךְ יִהְיוּ
לְךָ הַרְבֵּה דְבוּרִים מֵהַ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת, וְכָל מְצוּהָ
שֶׁתַּעֲשֶׂה תִרְאֶה לְקִימָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה "כְּמוֹצֵא שְׁלָל רֵב" (תהלים
קִיט, קסב), וְתִשְׁתַּוְּקֵק תָּמִיד אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ, עַד שֶׁתַּצְפֶּה
לְהַפְשִׁיט אֶת גּוּפְךָ הַמְצַרֵּעַ, וְלִלְבֹּשׁ גּוּף קָדוֹשׁ מִגִּזְעוֹן-עֲדוֹן (עִזְרָא
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג).

וּבְאַמַּת אֱלֹהֵי הַמְדַרְגּוֹת הָיוּ שֶׁל רִשְׁבִּי וְהָאָר"י ז"ל וְהַבַּעַל-שֵׁם-
טוֹב הַקְדוֹשׁ וְרַבְנּוֹ ז"ל. וְרִשְׁבִּי תָּמִיד הִשְׁתַּוְּקֵק רַק לְהַפְלִיל בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכוֹת לְהַפְשִׁיט גּוּפוֹ הֵינּוּ לְהִסְתַּלַּק עַל קַדְשֵׁי שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְהָאָר"י ז"ל תָּמִיד הָיָה שְׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד מְקִיּוּם מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ כְּעַל
כָּל הוֹן, וְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הֵיכָּה מְאֹד מְאֹד
נִזְהָר בְּטַבִּילַת מִקְוֵה, שֶׁהוּא סוֹד הַבְּטוּל לְגַמְרֵי, וְרַבְנּוֹ ז"ל הַרְבֵּה
בְּהַתְּבוּדוֹת, וּמִי שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּדַרְכֵיהֶם, גַּם הוּא יְכוֹל לִזְכוֹת
לְדַבְרֵי יָפִים, אֲשֶׁרֵי הַמִּשְׁתַּדֵּל וַיִּגְיַע אֶל זֶה!

הַעֲקֹר רְאֵה לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמְךָ מִהֶאֱרַבַּע כַּתוּת שְׂאִינָן רוֹאוֹת פְּנֵי
שְׂכִינָה, שֶׁהֵן: פֶּת לְצִים וְחֲנֻפִים וְשִׁקְרָנִים וּמְדַבְרֵי לְשׁוֹן-הָרַע, אֲשֶׁר
הֵם מְכַסִּים וּמְסַתְּרִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ מִהַד' עוֹלָמוֹת: אַצִּילוֹת,
בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה יִכְנִים
בְּךָ יֵשׁוּב הַדַּעַת אַמְתִּי וְנִצְחִי, וְלֹא תִהְיֶה פְּזִיז, כִּי הַפְּזִיזוֹת הֵיא מוּם
וְהַמְהִירוֹת הֵיא חֲסָרוֹן.

הַמְּאַחַל לְךָ כָּל טוֹב וְהַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אֲשֶׁר   ה' שֵׁעָא   בְּנַחֵל   קִמְז

עֲלִיף לְדַעַת, אִם אַתָּה זֹכֶה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל, אַתָּה עוֹשֶׂה טוֹבָה רַק לְעֲצָמְךָ וְלֹא לְשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי עַל יְדוֹ תִזְכֶּה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית וְתִזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְכָל הַמַּדְרָגוֹת שְׁבָכָל הָעוֹלָמוֹת.

הִיִּיתִי מִיַּעַץ אוֹתָךְ לְקַבֵּל מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶת קוֹנְטְרַס "הַעֲזִין רוּאָה", אֲשֶׁר מְדַבֵּר מִפְּנֵים הַסְּתַפְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְעֲצוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת לְמִי שְׁכָבֵר נִלְפֵד בְּזֶה.

בְּאַמַּת עֲלִיף לְדַעַת, כִּי הַכֹּל שְׁטוֹת וְהֶבֶל רוּחַ, מִי שְׁדָבּוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֵין אֲשֶׁה עוֹשֶׂה אֲצִלוֹ רֶשֶׁם, כִּי הֵיא גַם בְּרִיָּה מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וּמֵה שֵׁיף לְהִרְהֵר אַחֲרֶיהָ? ! אֵין זֶה רַק מִי שֶׁנִּפְּל מֵהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְנִתְרַחַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אוֹתוֹ מְבַלְבֵּל נָשִׁים, וּמֵהִרְהֵר אַחֲרֶיהָ.

אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לְהִיּוֹת דָּבּוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּאוּרוֹ הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יְחֻזְקָאֵל מַג, ב): "וְהָאֶרֶץ הָאִירָה מְכַבְּדוֹ" וְכו'.

ה' שֵׁעָא.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן בֵּין כְּסָה לְעֶשׂוֹר ד' בְּתִשְׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְיַדִּי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וְהִנְנִי מְבַרְכְּךָ וְאֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּבִרְכַּת "מִזֵּל טוֹב", יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְכֶם לְגַדְלוֹ לְתוֹרָה, לְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְיִהְיֶה לְכֶם גְּדוּל קַל עִמוֹ, וְיִהְיֶה יֵרָא שְׁמִים וְתִלְמִיד חֲכָם, תוֹרָה וּגְדוּלָה יִשְׁרָה עַל שְׁלָחֵנוּ.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִחָה שֵׁישׁ לִי, שְׂזַכִּיתָ לְהִתְפַּלֵּל עִם הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר בְּנֵי בְּרַק יצ"ו, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו'ל הַפְּלִיג בְּמַעֲלָה הַגְּדוּלָה הַזֶּה, שְׁנִזְכֶּה לְהִתְקַבֵּץ אֲצִלוֹ. וְיָדוּעַ, שְׁבָכָל מְקוֹם שֶׁרַק מִתְקַבְּצִים קְבוּץ שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וּמִתְפַּלְלִים בְּהִתְקַשְּׂרוֹת לְרַבְּנוּ ו'ל, אֲזִי מִמְּשִׁיכִים אוֹתוֹ שֵׁם.

קמח אָשֶׁר ה' שֶׁעב בַּנְחַל

מה אמר לך! ראה להיות בשמחה עצומה על נעם חלקך, אשר בנחל שם גורלך, ותראה להרבות בלמוד התורה הקדושה שעורים כסדרן בכל יום ויום — במקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, הינו מכל אחד אינה שעור — מעט או הרבה כפי מדת הפנאי, עד שבמשך כמה שנים תזכה לסיים את כל התורה כלה, ותתחיל עוד פעם.

חמדת לבכי! יש דבור בין אנשי שלומנו: "אנשים הם חסידים של היום, ורוצים רבי של כמה דורות קדם"... זה אינו הולך יחד, אם הם חסידים של היום, הם מקבלים רבי של היום... וכמו שפרש רבנו ו"ל: "זה דור הורשיו" (תהלים כד, ו), אבל סימו: אנחנו חסידים של היום, איך יעלה על דעתנו להיות מקרבים לרבי של כמה דורות, אם לא שנתקן מעשינו, ונעשה חסידים של כמה דורות קדם... ועל-פן עלינו להתמיד בתורה ובתפלה, בהתבודדות ובאמירת חצות.

ובפרט אתה, ראה להיות בשלום גדול עם אשתך, ולחיות עמה באהבה עצומה, שהיא עוזרת לך הרבה בהתקרבות אל רבנו ו"ל, על אף ששתי המשפחות שלכם — הן מצדך והן מצדה כלם מתנגדים, בודאי אין לך יפה מהצניעות, אבל את אשתך תכבד מאד מאד.

הדורש שלומך, ומאחל לך כל טוב.

ה' שעב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון בין כסה לעשור, ד' בתשרי ה'תשד"ם.

שלום רב.

את מכתבך על-ידי האבךך ... גרו יאיר לנכון קבלתי עם החמש-מאות פונט שטערלינג, ותשואות חן לך על זה.

ראה לדבר הרבה עם בני הנעורים שבמחנכם מעבודת השם

אֲשֶׁר   ה' שַׁעַג   בְּנַחֵל   קִמַּט

יִתְבַּרְךָ, וְעֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי לֹא בְּחַנּוּם אֹרֵב כָּל-כָּף עֲלִינוּ הַסֵּמ"ך-מ"ם
יֹתֵר מֵעַל כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי הוּא פּוֹחַד מֵאַתָּנוּ... וְאִם פּוֹחַד
מֵאַתָּנוּ, מִסֵּתְמָא יֵשׁ לוֹ מָה לְפַחַד...

וְיִדְוֶע דְבָר זֶה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהִבְעַל-דְּבָר פּוֹחַד מְאֹד
שְׁיִתְקַרְבוּ אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל, כִּי מִסֵּתְמָא יֵשׁ מָה לְפַחַד, וְהִנְרָאָה, כִּי
הַיּוֹם מִתְאַכְסֵן רַבְּנוּ ו"ל אֶצְלָנוּ, כִּי אַחֲרַת לְמָה חוֹלְקִים... וְיִדְוֶע,
שְׁאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ כָּתְבוּ לְמוֹהֲרַנ"ת ו"ל מִכְתָּב, שְׁנַפְסָקָה מֵעֲלֵיהֶם
הַמְחַלְקֵת, וְהַשִּׁיב לָהֶם מוֹהֲרַנ"ת ו"ל: מִסֵּתְמָא הַפְּסָקָתָם מִלְעַסְק
בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּבַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל, בְּשִׁבִיל זֶה עֲזַב
אַתְכֶם הִבְעַל-דְּבָר...

וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׁאִין הַתְּנַגְדוֹת כְּהַיּוֹם עַל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲדַרְבֵּה
מִתְפָּאָרִים שְׁיֵשׁ לָהֶם כְּבוֹד בְּעוֹלָם... הַתְּרוּץ הוּא פְּשׁוּט כַּנ"ל, אִין
לְהִבְעַל-דְּבָר מָה לְפַחַד מֵהֶם... וְהִנְרָאָה מֵאַתָּנוּ הוּא מְאֹד מְאֹד
מִפְּחַד... אַךְ כָּבֵר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל: "נִצְחָתִי וְאַנְצָח". עֲלִינוּ לְמִסֵּר
נִפְשָׁנוּ, וְלֹא לִילָף לְאַסְף מְעוֹת, רַק לִילָף לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל
וְדַעַתוֹ בְּעוֹלָם, וְכִסְף יִתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ.

הַדְּוִרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' שַׁעַג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי בֵּין כְּסָה לְעִשׂוֹר, ה' בְּתִשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלִינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר
וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אַתְּ מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

הֵלֵא סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּן בְּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ
לְנַפְשְׁךָ. אֲשֶׁרִי הַזִּזְכָּה לְהַתְּמִיד בְּהֶם, וְאִז טוֹב לוֹ לְנִצָּח.

קנ אָשֶׁר ה' שַׁעַד בְּנַחֵל

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהַקְרוֹת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, רַק כְּשִׁלּוּמֵדִים אֶת סִפְרֵיו, אַחֲרַת מְטַעִים אֶת עֲצָמָם וּלְרַבּוֹת אֶת אַחֲרִים. אֲשֶׁרִי הַשׁוֹקֵד בְּלִקְוִטֵי-מִוְהַר"ן, וּבִסְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, וּבִסְפּוּר הַמַּדּוֹת, שֶׁהֵם הַסְּלָמִים לְעֵלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תּוֹדָה רַבָּה בְּעִבוּר הַמַּעֲוֹת שֶׁשָּׁלַחְתָּ אֵלַי לְצַרְכֵי בֵּיתִי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַחֲזִיק אוֹתְךָ כְּאֲשֶׁר הִחַיִּיתָ אוֹתִי, וְגַם תּוֹדָה רַבָּה עַל שֶׁשָּׁלַמְתָּ אֶת הַחֹב שְׁלִי בַּמַּכְלָת, יֵצוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ אֶת הַבְּרָכָה.

ה' שַׁעַד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי בֵּין כְּסֵה לְעִשׂוֹר, ה' בְּתַשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תַּלְמִידֵי "הַיִּכְל־הַקְּדוֹשׁ", קִדְּשׁ קִדְּשִׁים דֵּי בְּכָל אֶתְרָא וְאֶתְרָא, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינְתּוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! זְכְרוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב מֵה שֶׁדַּבְּרָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, בְּהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַחֲקֶקוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת הַדְּבּוּרִים עַל לִוַח לְבָבְכֶם, וּבַפְּרָטִיּוֹת אֶת מֵה שֶׁדַּבְּרָנוּ, אֲשֶׁר עֲלִיכֶם לְזַכֵּר אֶת רַבְּנוּ ז"ל כֹּל הַשָּׁנָה בְּלַמּוּד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְאֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְסִים בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּפָרוּשׁ אָמַר, שֶׁסִּפְרוֹ זֶה "לְקוֹטֵי-מִוְהַר"ן" הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגָאֵלָה, אֲשֶׁרִי הַשׁוֹקֵד בְּסִפְרָא זֶה, אֲשֶׁר פָּנְיוֹ, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — שֵׁם הוּא. וּבְכָל יוֹם וְיוֹם צְרִיכִים לְקַבֵּל פָּנְיוֹ, כִּי בְּכָל יוֹם הָאָדָם נִדוֹן (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טו.), וּבְכָל יוֹם הוּא בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְעַל-כֵּן בְּכָל יוֹם וְיוֹם עֲלִינוּ לְהַתְּבוּדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁפּוֹד שִׁיחַ וְתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ כֹּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

אֲשֶׁר   ה' שֶׁעַד   בְּנִחָל   קִנָּא

נָא וְנָא לֹא לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמְכֶם, כִּי "מָה שֶׁבִּיד הוּא בְּטוּחַ",
וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהַיֵּצֵר הִרְעָה נִדְמָה כְּמוֹ אֶחָד הַרְצָן בֵּין אַנְשִׁים עִם
יָד סְגוּרָה, וְכֻלָּם רָצִים אַחֲרָיו וְחוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ מִשֶּׁהוּ בִּידוֹ, וְלִבְסוּף
כְּשִׁפּוֹתַח — רוֹאִים שְׂמֵאוּמָה אֵין בִּידוֹ (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ו').
וְכַמוֹ-כֵּן רָצִים וְרוֹדְפִים אַחַר אֶחָד, וְחוֹשְׁבִים שֶׁיִּמְצְאוּ אֶצְלוֹ מָה
שֶׁיִּרְצוּ, וְלִבְסוּף כְּשִׁפּוֹתַח אֶת יָדוֹ, הֵינּוּ בַשַּׁעַת מִיתָתוֹ, שְׂאֵז הָאָדָם
פּוֹתַח אֶת יָדוֹ, כְּמוֹכָא בְּמִדְרַשׁ קִהְלֵת רַבָּה, אֲזִי נֹכַח שֶׁהִיָּה רַק
רוּחַ... וּבִיּוֹתֵר שֶׁיֵּף דְבַר זֶה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂמֵאֲד מְטַעִים אֶת
בְּנֵי-אָדָם עִם דְּמִיוֹנוֹת וְשִׁטוֹת — זֶה גְּדוֹל... זֶה עוֹבֵד... זֶה זָקֵן....
וְרָצִים אַחַר זֶה... אוֹ אַחַר זֶה... וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה חוֹשֶׁבֶת מָה בִּידוֹ...
וְעַל-כֵּן עֲלִיכֶם לְחַשֵּׁב עַל כָּף הַיֵּטֵב, כִּי אִם לֹא תִרְחַמוּ עַל עֲצָמְכֶם,
שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תִרְחַם עֲלֵיכֶם. וְזָכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי כָל פְּרָשָׁה
חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, כָּל פֶּרֶק מִשְׁנִיּוֹת, כָּל דָּף גְּמָרָא, כָּל פְּרָשָׁה
בְּמִדְרַשׁ, הִיא הַצְּלָחָה נִצְחִית, וּמֵאִיר עַל גִּשְׁמָתוֹ אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא,
וּמְכַל שֶׁכֵּן מִי שְׂאִינוּ בְּטָלָן, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת וּלְטַיִל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקוֹ!

וּמֵאֲד מֵאֲד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם בְּפִרְטִיּוֹת עֲכָשׁוּ, בְּעֶשְׂרֵת יָמֵי
תְּשׁוּבָה, שֶׁתִּקְבְּלוּ עֲלֵיכֶם לְבְרַח מְכַל מִינֵי מַחְלוּקוֹת וְסִכְסוּכִים אוֹ
וּכּוּחִים, כִּי עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ אֵין יוֹם הַפְּפוּרִים מְכַפֵּר בְּשׁוּם
אִפְּן, רַק עַד שֶׁיִּרְצֶה אֶת חֻבְרוֹ (יוֹמָא פו:).

וְכֵן אִם תִּשְׁפִּילוּ, תִּבְרַחוּ מִמְּקוֹם כְּזֶה שֶׁיֵּשׁ שָׁם מַחְלָקָת,
וּמְעִיקִים וּמְצַעְרִים אֶתְכֶם, וּבִשְׁבִיל זֶה אִמְרָתִי לְכָל תַּלְמִידֵי "הַיֵּכַל-
הַקֶּדֶשׁ", שֶׁיַּעֲשׂוּ לְעֲצָמָם מִנֵּן מִיָּחָד, כִּי אֵינָם צָרִיכִים לִילָף בְּמִקוֹם
שֶׁמְעִיקִים לָהֶם, "וְרַבְּנֵנוּ ז"ל נִמְצָא רַק בְּמִקוֹם שְׁלוֹמֵדִים סְפוּרֵי,
וּמְקִימִים עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת".

וּבְחֻסְדוֹ יִתְבַּרֵךְ, דְּבַר זֶה בִּיּוֹתֵר מְצוּי אֶצֶל תַּלְמִידֵי "הַיֵּכַל-
הַקֶּדֶשׁ", וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָהֶם לִילָף אֶל מְקוֹם כְּזֶה, שֶׁמְצַעְרִים
אוֹתָם וּמְתוֹלֹצְצִים מֵהֶם?! וּמְכַל שֶׁכֵּן שְׂמֵדְבָרִים עֲלֵי כָל דְּבַר אֶסוּר,
וּמוֹצִיאִים שֵׁם רַע, אֲשֶׁר אֵין בִּי לֹא מִנִּיָּה וְלֹא מִקְצָתִיהָ, כִּידוּעַ לְכֶם.

קנב   אֲשֶׁר   ה' שַׁעַד   בְּנֹחַל

וּנְפֶסֶק בְּפִרוּשׁ בְּשִׁלְחֹן עָרוּף (אֲרַח תַּיִים, סִימָן תרו, סְעִיף א'): אִם הוֹצִיא עָלָיו שֵׁם רַע, אֵין צָרִיף לְמַחֵל לוֹ. וְכַתֵּב עַל זֶה הַמְרָדְכִי: הוֹצִיא עָלָיו שֵׁם רַע, אֵין לוֹ מְחִילָה עוֹלָמִית, מִשְׁמַע 'שָׂאִין הַמוֹחֵל אֲכֹרֵי כְּשָׂאִינוֹ מוֹחֵל', עֵין שֵׁם.

וּמִכָּל שְׂפָן בְּעֵנִין שְׁלִי, שְׁגָרְמוֹ וְגוֹרְמִים, שְׁמָאוֹת וְאֲלָפִים בְּגִי הַנְּעוּרִים אֵינֶם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וְהַמוֹנֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ מִלְּשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה, הָרִי זֶה מְגִידָה לְשָׂמִים. וּבְזֶה שְׁמוֹצִיאִים שֵׁם רַע עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, גּוֹרְמִים שְׁלֵא יִלְמְדוּ בָהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְחַסְרִים טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, שֶׁהֵיוּ יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל יָדָם, כִּיְדוּעַ לְכֶם.

וּמִכָּל שְׂפָן מִי שֶׁכָּתֵב עַל הַסְּפָרִים שֶׁהֵם סְפָרֵי פְּסוּלִים, מְלַבֵּד שְׂאֵת חֲטָאֵת אֲבוֹתָיו גְּלוּה, שֶׁהוּא נוֹלַד בְּפְּסוּל, עוֹד זֹאת הוּא בְּכָלֵל חוּטָא וּמַחְטִיא אֶת הַרְבִּים, וּמוֹצִיא שֵׁם רַע, שָׂאִין לוֹ מְחִילָה עוֹלָמִית, בְּלִי שׁוּם פְּקָפוּק, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי הַמְרָדְכִי (הַנּוֹזְפָרִים לְעִיל). וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְכֶם לִילֵף אֶל מְקוֹם כְּזֶה, שֶׁמְדַבְּרִים עָלָינוּ כָּל דָּבָר אֲסוּר עַל לֹא דָבָר, וּמִתְלוֹצְצִים מִמֶּנִּי?!

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵינֶנִּי מִתְבַּיֵּשׁ לוֹמֵר אֶת זֹאת בְּרַבִּים, וְלִגְלוֹת דָּבָר שְׂרָאוֹ כְּמָה אֲנָשִׁים, "שְׁנָה שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רַע עָלָי, וְעַל יָדוֹ נִתְפַּשְׁטָה עָלַי הַמַּחְלָקֶת, מֵת בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה בִּיסוּרִים מְרִים וְקָשִׁים מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאַחַר גָּמַר הַשְּׁלֵשִׁים שָׁלוֹ, בָּא לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ בְּגִלְגוּל כְּלָב, וַיֵּשֶׁב עַל הַקְּפָסָאוֹת שֶׁל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רַע עָלֵיהֶם וְהִתְלוֹצֵץ מֵהֶם, וַחֲבַק וְלַקַּק אוֹתָם".

וְאֵנִי חוֹזֵר עַל כָּף וּמְפָרְסֵם אֶת זֹאת בְּרַבִּים, לְמַעַן יִדְעוּ וַיִּשְׁמְעוּ אֵיךְ צָרִיכִים לְבָרוּחַ מִהַמַּחְלָקֶת וּלְשׁוֹן-הָרַע וְלִיצְנוּת וְהוֹצָאֵת שֵׁם רַע. וְאִם זֶה לֹא הִיָּה מְסַפִּיק, בְּאוֹתָהּ שְׁנָה חוֹזֵר וּבָא אֶל בֵּית מְדַרְשָׁנוּ בְּדַמוֹת חֲתוּלָה, בְּלִיל יוֹם הַכַּפּוּרִים, בְּעֵת אֲמִירַת "כָּל נְדָרֵי" וְתַפְלַת מְעָרִיב, וְכָל פַּעַם שֶׁגָּרְשׁוּ אוֹתָהּ — חוֹזֵר וּבָאָה, וְאֶפְלוּ שְׁתַּפְּסוּ אוֹתָהּ וְזָרְקוּ אוֹתָהּ בְּיָדִים, חוֹזֵר וּבָאָה וְעַמְדָה סְמוּךְ לְכֶסֶאִי, וְלֹא הוֹעִיל שׁוּם דָּבָר, הִיא בְּכָל פַּעַם חוֹזֵר וּבָאָה וּבִלְבָלָה אֶת הַתַּפְּלָה.

אֲשֶׁר   ה' שֶׁעַד   בְּנִחַל   קִנְג

וְכָל זֶה הָיָה בְּמַעֲמַד קָרוֹב לְעִשְׂרֵה מִיָּנֵי יְהוּדִים שָׂרְאוּ אֶת זֶה (שֵׁיגִיד לִי אֶחָד אִם זֶה אֵינוֹ אֱמֶת...) וּלְבִסּוֹף כְּשָׂרְאִיתִי שֶׁהִיא מְבַלְבֶּלֶת אֶת הַתְּפִלָּה, אָמַרְתִּי: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מוֹחֵל לוֹ בְּמַחִילָה גְמוּרָה, וּבְלִבְדִּי שֵׁיַעֲזֹב אוֹתִי כְּבָר". וּבִרְחֵה וּנְעַלְמָה. וְאַחַר כַּמָּה יָמִים חֲזְרָה וּבָאָה, וַיִּשְׁבָּה עַל גַּג בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וּמֵתָה בְּמִיתַת חֲנִיקָה, וְהָיָה סִרְחוּן כְּזֶה בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ מִשָּׁף כַּמָּה שָׁבוּעוֹת, שֶׁלֹּא הוֹעִילוּ שׁוּם תַּחֲבוּלוֹת וְכָל מִינֵי בְּשָׂמִים וְכוּ'. וְדָבָר זֶה יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם לִפְנֵי כָּל בָּאֵי בֵּית מִדְרָשְׁנוֹ. וְהַמְּפָרְסְמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לְרְאִיָּה.

וְכָל זֶה אֲנִי חוֹזֵר וְכוֹתֵב בְּעִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, לִפְנֵי הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא יוֹם הַכַּפּוּרִים, לְמַעַן תִּרְאוּ וְתִשְׁמְעוּ וְתַחֲדָלוּ מִכָּל מִינֵי מַחֲלוּקוֹת וְסִכְסוּכִים. רְאוּ בְּאֵיזוֹ צָרָה הָאָדָם יְכוֹל לְעֵבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל לֹא דְבָר, רַק עַל הוֹצָאת שֵׁם רַע, וְכַמָּה חֲלָלִים הִפִּילָה כְּבָר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כַּמָּה וְכַמָּה מֵאוֹת וְאַלְפֵי נַשְׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ בַּפֶּגֶם הַבְּרִית, וְעַדִּין נִכְשָׁלִים בַּחֲטָא הַחֲמוּר, וְהָיוּ יְכוֹלִים לְצַאת לוּלֵא הַלִּיצְנוּת וְהַהוֹצָאת שֵׁם רַע.

וְלִכֵּן אָמַרְתִּי אַרוּצָה דְּבָרֵי אֱלֹהִים אֲלֵיכֶם, מֵאַחַר שֶׁכָּל-כָּף נִתְּפֶשֶׁטָה הַקְּנָאָה וְהַשְׁנָאָה וְהַשְׁקָרִים וְהַהוֹצָאוֹת שֵׁם רַע עָלַי, וְלָמָּה לָכֶם לְהַפְגִּס בְּגַב הָאָרִיּוֹת, וְלִילֵךְ בְּמָקוֹם מוֹשֵׁב לְצִים, שֶׁבּוֹדָאֵי תַתְקַרְרוּ, כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוּל — לְטוֹב וְלַהֲפוּךְ.

וְעַל-כֵּן רְאוּ רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בַּתּוֹרָה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלַהֲתַבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי רַק זֶה יִשְׁאַר עִמָּכֶם, וְלַעוֹלָם תִּשְׁמְרוּ לֹא לְחַתֵּם עַל שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּם אִפֶּן שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַפְלוּ שְׂאֵתֶם יוֹדְעִים בְּמֵאָה אַחוּז שֶׁהוּא אֵינוֹ צוֹדֵק, לְעוֹלָם לֹא תִתְּנוּ חֲתִימָה עַל שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שָׂפָן שֶׁלֹּא יְהִיָּה לָכֶם אֵיזָה עֶסֶק עִם בְּעָלֵי מַחֲלָקַת וְלְצִים וּמְסַפְרֵי לְשׁוֹן-הָרַע וּמוֹצִיאֵי שֵׁם רַע בְּשָׁקָרִים גְּסִים. וּכְבָר אָמְרוּ לִי כַּמָּה אֲנָשִׁים, לָמָּה הִצְרַכְתִּי לְכַתֵּב אֶת זֶה (כִּי כְּתַבְתִּי קֶצֶת מְעַנֵּן הַכָּלָב לְאַחַד), וְעַל-כֵּן אֲנִי חוֹזֵר עִכְשָׁו וּמְפָרְסֵם אֶת זֶה בְּרַבִּים לְכָל תַּלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקִּדְשׁ" דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאַתֶּר, שֵׁיִדְעוּ אֶת אֲשֶׁר

קנר   אָשֶׁר   ה' שַׁעַד   בְּנַחֵל

לפְּנֵיהֶם: בְּמָקוֹם מוֹשֵׁב לְצִיִּים וּמִסְפְּרֵי לְשׁוֹן־הָרֶעַ וּמוֹצִיאֵי שֵׁם רַע, אֵל יִהְיֶה לָכֶם חֶלֶק! כִּי רָאוּ וַהֲבִינוּ אֵיזָה סוּף מְגִיעַ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְעַל־כֵּן אֵל לָכֶם לִילָף אֲצֵל הַלְצִים, רַבְּנוּ ז"ל מְמִילָא אֵינוּ נִמְצָא בְּמָקוֹם זֶה, רַק הֵיכָן שְׁלוֹמֵדִים סִפְרִיו, וּמְקִימִים עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת.

נָא וְנָא תַחֲקֶקוּ זֹאת בְּדַעְתְּכֶם, לְמַעַן תִּדְעוּ זֹאת. וְאֵינִי מִתְחַרֵּט עַל כָּךְ כָּלֵל, אֲדַרְבָּה, יִרְאוּ וַיִּשְׁמְעוּ כָּל אֱלוֹ הַמוֹצִיאִים שֵׁם רַע, וַיִּשׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה, לְפָנַי שְׂיִהְיֶה מְאָחָר, כִּי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְאָרִיף אִפּוֹ, וּלְבַסּוֹף גָּבִי דְלִיָּהּ.

אֲנִי מִקְנֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁכָל מַה שְּׁדַבַּרְתִּי עִמָּכֶם הַרְבֵּה בְּאֲרִיכוֹת, נִכְנַס בְּאֲזַנֵּיכֶם, אִף יַעַן שֶׁהִבְחִירָה חֲפְשִׁית, לְזֹאת בְּאִתִּי עוֹד פְּעַם בְּכַתוּבִים, לְמַעַן יִהְיֶה לְפָנַי מְרָאָה עֵינֵיכֶם תָּמִיד, אִיף שְׁצָרִיכִים לְבָרַח מִמִּחְלָקֶת וְסִכְסוּכִים אוֹ וּפְוָחִים, וְרַק לְנוֹס תָּמִיד אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְאֶל הַתְּפִלָּה, כִּי סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְהַפְשִׁיט אֶת הַגּוּף, וְהַנְּשָׂמָה תַעֲלֶה מַעֲלָה.

וְעַל־כֵּן עָלִינוּ לְחַשֵּׁב תָּמִיד בְּהִיאֵף אֲנַפִּין אֵיעוֹל קָדָם מְלָכָא [בְּאִילוֹ פְּנִים אֲכַנְס לְפָנַי הַמְּלָךְ], "וְאִם חֲכַמְתָּ — חֲכַמְתָּ לָךְ, וְלִצְתָּ — לְבַדְךָ תִּשָּׂא", כְּמֵאֵמֶר הַחֲכָם מְכַל הָאָדָם (מְשָׁלִי ט, יב); וְאֲשָׁרִי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ אָמְרוּ, שְׂרָאוּ בְּחוּשׁ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שְׁמִי שֶׁהִפְרִיד אֶת עֲצָמוֹ מֵאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, מֵאִיזוֹ סָבָה שָׂרַק תְּהִיָּה, לְבַסּוֹף נִתְרַחַק גַּם מִרַבְּנוּ ז"ל, וְנִתְקַרֵּר לְגַמְרֵי מִהַתְּעוֹרְרוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת שְׂקִיבֵל. (וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׁכּוֹנְתֶם הִיְתָה, מִי שְׁמִפְרִיד עֲצָמוֹ מֵאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמִתִּיִּים, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ).

אָשֶׁר   ה' שעה — ה' שנו   בַּנְחַל   קנה

ה' שעה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ו' בַּתְּשֵׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהֶאֱבֹרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֵת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְשִׁמְחֹתִי כְּעַל כָּל הַיּוֹם. אַךְ מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטְעֵר, מֵדוּעַ לֹא תִקַּח אֶת עֲצוֹת רַבֵּנוּ ז"ל, וְלִילְךָ עִמָּהֶם בְּפִעַל מִפֶּשׁ, לֹא רַק הַמְדַרְשׁ עֵקֶר, אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה הוּא הָעֵקֶר (אֲבוֹת א, יז), שֶׁתִּזְכֶּה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִצְוֵיךָ, וְלֹא לִפְלֵא בִּיאוּשׁ כְּזֶה, עַד שֶׁתִּקְלַל אֶת עֲצָמְךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. מַה יֵּשׁ לְךָ עִם אַחֲרִים?! מַה יַּעֲשֶׂה לְךָ אָדָם מִבְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ?!

וְעַל-כֵּן מָה אַתָּה צָרִיךְ לִפְחֹד כָּל-כֶּף מִכָּל דְּבָר, הֲלֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל מְשֻׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִית, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמִטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן יִכְרִיזוּ עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֲלִין ז:); וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שֶׁמוֹכֵן לְחַבְּרוֹ (יוֹמָא ל.ח.). וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לְךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מִכָּל פְּרִט? ! עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי בְּהַכֹּל גָּנוּז רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּשׁ טַעַם נֶעְלָם וְנִסְתָּר עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' שנו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ו' בַּתְּשֵׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְכָל־לִיּוֹת אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תִּלְמִידֵי "הַיִּכְל־הַקְּדוֹשׁ", קִדְּשׁ קִדְּשִׁים, דֵּי בְּכָל אַתֵּר וְאַתֵּר, הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! בְּאַתִּי לְחִזּוֹק וּלְאַמֵּץ וּלְזַרְזוֹ אֶתְכֶם, נָא וְנָא תִרְאוּ לְהַתְּמִיד בְּ"לְקוּטִי-מוֹהֲרִין", שֶׁהוּא סֵפֶר הַיְסוּד בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, וְאֵל יִטַּעֵה אֶתְכֶם יְצָרְכֶם, כִּי יְכוּלִים לְהַקְרֵא עַל שֵׁם רַבֵּנוּ

קנו אֲשֶׁר ה' שֶׁעז בַּנְחָל

ו"ל בלי שְׁקִינָה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּבְפָרְטִיּוֹת שֶׁהוּא הִזְהִיר אוֹתָנוּ כַּל-כָּף עַל הַתְּמִדָּה וְשִׁקִּינָה רַבָּה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ, עַד שֶׁאָמַר שֶׁהוּא 'אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה'. עַל-כֵּן נָא וְנָא רְאוּ לְסִימּוֹ בְּכָל חֹדֶשׁ, כְּפִי שֶׁחֲלָקְנוּהוּ לִימֵי הַחֹדֶשׁ, עַד שֶׁתְּהִיּוּ שְׁגוּרִים בְּסִפְרֵי זֶה בְּעַל פֶּה מִמֶּשׁ, וְזֶה יִכְנִיס בְּכֶם תְּשׁוּקָה וְהַתְּחַזְּקוֹת לְחֹזֵר תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן רְאוּ לְדַבֵּר גַּם עִם אֲחֵרִים מְעֻצּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד בִּקֵּשׁ מֵאֲתָנוּ עַל דְּבַר זֶה, וּבִזְכוּת זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת דְּעוֹתוֹ בְּעוֹלָם, עַד שִׁיקִּימֵם: "וַיִּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אֶתָּה פֹּעֵלָתוֹ, וְיָבִין כָּל יְצוּר, כִּי אֶתָּה יְצַרְתּוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה, ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ וּמְלֻכוֹתָיו בְּכָל מְשָׁלָה", רַבְּנוּ ו"ל מְכַנִּים בְּמִקְרָבֵינוּ אֲמוּנָה בְּרוּחָהּ וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲשֶׁרֵי הַמְתֵּמִיד בְּדַבְּרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ לְנִצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְכֶם...

עַקֵּר הַצְּלַחַת אֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת הִיָּה רַק עַל-יְדֵי גִדּוּל הַאֲהָבָה וְהַאֲחֻדוּת בִּינֵיהֶם, שֶׁאֲחֻזוּ אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר הָיוּ חֲבוּרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ הַקְּדוּשִׁים עוֹבְדֵי הַשֵּׁם הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁאֲחֻזוּ אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, וְהָיוּ דְּבָקִים בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל, וְכִכָּה נִמְשָׁךְ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.

ה' שֶׁעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ו' בְּתִשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחָל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

שְׁמַחְתִּי מְאֹד לְשִׁמְעַ שְׁאֶתָּה מִתְחַזֵּק וּמִתְאַמֵּץ וּמְחַזֵּק אֲחֵרִים,

אֲשֶׁר   ה' שְׁעוֹ   בְּנַחֵל   קִנּוּ

אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂרַבְנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר לְדַבֵּר
עִם אַחֲרִים הוּא תִקּוֹן הַבְּרִית (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י"ד), וְכֵן
כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם אַחֲרִים נַעֲשֶׂה אֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְאֹרֶךְ חוֹזֵר, שְׁגַם הוּא נִתְעוֹרֵר
מִדְּבוּרֵי עֲצָמוֹ (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפ"ד).

הַעֲקָר לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא לְהִתְפַּחַד
מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְיִהְיֶה חֲזֹק בְּנִקְדָּתוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, כִּי בְּכָל
בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
ל"ד), וּבִידִיעָה זוֹ נּוֹפְלֵת מִהָאֲדָם הַמְּדָה הַרְעָה וְהַמְּגַנָּה שֶׁל קִנְאָה
וְשִׁנְאָה, מֵאַחַר שְׂאֲנֵי לֹא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂי חֲבֵרִי, וְכֵן הוּא אֵינוֹ
יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂי, כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ תְּפִקִּיד אַחַר לְהוֹצִיא
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיֵּךְ לְקַנָּא בְּחִבְרוֹ. וּמֵה שְׂכָתוֹב (בְּכָא בְּתָרָא
ר"א): "קִנְאָת סוּפְרִים תִּרְבֶּה חֲכָמָה", לֹא שְׂאֲנֵי צָרִיךְ לְקַנָּא בְּמַעֲשֵׂי
חֲבֵרִי, כִּי אֵת זֶה לְעוֹלָם לֹא אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת, וְהוּא לְעוֹלָם לֹא יוֹכֵל
לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂי, אֲלֹא אֲנִי צָרִיךְ לְקַנָּא בּוֹ, אֵיךְ שֶׁהוּא מוֹסֵר נֶפֶשׁוֹ
לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל נִקְדָּתוֹ. וּבְקִנְאָה זוֹ תִרְבֶּה חֲכָמָה, לְמִסֵּר
נֶפֶשׁוֹ לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל נִקְדָּתוֹ.

וְעַנְיָן זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל, וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שְׁעוֹסֵק עִם אַחֲרִים, צָרִיךְ
לִידַע זֹאת, שְׁעָלָיו לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו וּבִפְרָטִיּוֹת עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים כְּמוֹ
שְׂמַאִיר לוֹ, וְיִהְיֶה חֲזֹק וְאִמִּיץ בְּנִקְדָּתוֹ זוֹ עַד מְאֹד. וְדַעַת לְנִבּוֹן,
שֶׁהַכֵּל צָרִיךְ לְהִיּוֹת עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ וְ"ל, שְׂאֵז יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ.

אֲקַנָּה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, שְׂחִבְרָךְ מוֹסֵר כְּתָב זֶה, יִסְפֹּר לָךְ בְּאַרְיִכוֹת
מֵה שְׂרָאָה וּמֵה שְׁשִׁמְעֵ אֲצִלְנוּ בְּהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ, כִּי הוּא בָּא בְּמִיָּחַד
מֵעִיר מְנַצֵּסֶטֶר עִם אֶחָד, עַל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְיוֹדָאֵי
תַּחֲיָה אֶת עֲצָמָךְ עִם דְּבוּרָיו, כִּי הוּא תִהְלֶה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, אֲבָרָךְ
נִפְלָא.

הַעֲקָר רָאוּ לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמְכֶם יַחַד, וְתִרְאוּ לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ
וְ"ל בְּעִירָךְ, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאִיזוֹ עִיר שְׁגָר, הוּא
מְחַיֵּב לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל בְּעִירוֹ, אִם הוּא רַק מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל
בְּאַמָּת, וְלֹא יִחְשַׁב מִכֶּסֶף כָּלֵל, כִּי אֲנָשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה הָיוּ שׁוֹנְאֵי

קנח אֲשֶׁר ה' שֶׁח בַּנְחָל

בַּצַּע, וְזֶה סִימָן עַל אִישׁ אָמֵת — כְּשֶׁהוּא שׁוֹנֵא בַּצַּע כְּסָף, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן, וְלֹא צְרִיכִים לִילֵךְ וּלְבַקֵּשׁ אֶת בְּנֵי-אָדָם.

וְכֵן גַּם אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים בְּ"הֵיכַל-הַקְדוֹשׁ", וּמָה שְׁאֲנוּ הוֹלְכִים, זֶה רַק לְזִכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. אִךְ יַעַן שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַפֵּץ אֶל תּוֹךְ בֵּיתוֹ פְּתֹאוֹם — קַח סִפֵּר... עַל-כֵּן הִתְכַּרַח לְהַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכִמָּה מִיַּנִּי מְלַבּוֹשִׁים... וְכֵן תְּלַמִּידֵינוּ מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אֲמוּנָה אֲצֵל כָּל מִי שֶׁבָּאִים, וְהַכֵּל בְּחֻכְמָה עֲצוּמָה.

וְחִסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, הוּא לֹא עֹזב אוֹתָנוּ, וְאִין אָנוּ צְרִיכִים לְחַנֵּף אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם בְּעֵבוֹר מַעוֹת, שֶׁהוּא דָּבָר מְאֹד מְגִנָּה.

הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִצְלִיחַ דְּרִכְיָהּ, וְתִרְאֶה לְהַפְיֵץ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בֵּין הַבְּחוּרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ וּמְאַחֵל לָהּ כָּל טוֹב.

ה' שֶׁח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ו' בְּתִשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר הַרוּצָה לְהָאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת שֶׁל הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה אַתָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף מְמַרְמֵר, הֲאֵם זֶה יַעֲזוֹר לָךְ? ! הֲרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת כה:): אָדָם קָרוֹב לְעַצְמוֹ, אִין עוֹד אָדָם שֶׁיִּהְיֶה כָּל-כֶּף קָרוֹב לְעַצְמוֹ כְּמוֹ הוּא בְּעַצְמוֹ. וְלִכֵּן אִם אַתָּה לֹא תִרְחַם עַל עַצְמְךָ, מִי יִרְחַם עָלֶיךָ? ! הֲאֵם עֲדִין אֵינְךָ קוֹלֵט, שְׁבִנֵי-אָדָם הֵם אֲכֻזָּרִים, וְלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם מִהַזּוֹלָת? ! וְכֵן אֵלוֹ שֶׁכֵּן אֲכַפֵּת לָהֶם, הֵם טְרוּדִים מְאֹד, וְלִכֵּן אִין לָהֶם תְּמִיד פְּנְאֵי אֵלֶיךָ. וְעַל-כֵּן מָה אַתָּה צְרִיךְ אֶת אֲנָשִׁים? ! בְּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב אֶל הַסְּפָרִים

אֲשֶׁר   ה' שֶׁט   בְּנַחֵל   קִנֵּט

הַקְדוּשִׁים. וַיִּכְבֵּר אָמַר הַחֶכֶם: "אֵין חֶכֶם בְּלֹא סִפְרִים", וְאָמַר:
"הַסֵּפֶר הוּא חֵבֶר טוֹב". וְאֲנִי בְּעֶצְמִי כְּשֶׁהֵיִתִּי בְּחוּר צָעִיר, בְּכֹל פֶּעַם
שֶׁעָבַר עָלַי אֵיזָה מִשְׁבֵּר, אֲמַרְתִּי לְעֶצְמִי: אֵלֶּךָ לִי עֲכָשׁוּ אֶל מוֹהֲרַנְתָּ
וְ"ל, לְשִׁמְעַע מַה בְּפִיו לְחִזֹּק אוֹתִי, וּפְתַחְתִּי אֶת סִפְרוֹ הַקְדוּשׁ
"לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת", וְלֹא וְזוֹתִי מִהַסֵּפֶר כַּמָּה שְׁעוֹת, וְהִחַיֵּיתִי עֶצְמִי מְאֹד
מְאֹד, וְהִרְגַּשְׁתִּי מִמֶּשׁ בְּחוּשׁ, אֵיךְ שְׁמוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל מְדַבֵּר אֵלַי.

וְלִכֵּן קוִים עֲתָה, מַה לָּךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שָׁבוּר? ! הַתְּמִד בְּדַבְרֵינוּ,
קַח כְּרֶךְ אֶחָד מִסִּפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" וְתִקְרָא בּוֹ, כִּי כֹל מִכְּתָב
נִכְתָּב בְּעִבְרִית, וְכֹל הַדְּבוּרִים נֶאֱמָרוּ רַק בְּעִבְרִית מִמֶּשׁ.

הַעֲקֵר תִּשְׁמַע כָּלִי זְמֵר, וְתַחֲזֶיךָ עֶצְמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ
בָּךְ, כִּי רַק זֶה חָשׁוּב לְמַעַלָּה, כָּל מַה שֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּשִׁבִיל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. וְלִכֵּן אֵל
תְּשִׁים יָד לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֲלֵא זְכֹר — כָּל מַה שֶׁרַבְּנוּ וְ"ל
אוֹמֵר זֶהוּ זֶה!

רְצִיתִי שֶׁתְּבוֹא, וּנְדַבֵּר פְּנִים אֶל פְּנִים, כִּי אֵין זוֹ תַּכְלִית שְׁתַּהֲיָה
כָּל-כֶּף שָׁבוּר וְשְׂרוּי בְּדַכָּאוֹן עֲמַק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' שֶׁט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ו' בְּתִשְׁרֵי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתְּבְּךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ הַמָּר
וְכוֹ'.

רַבְּנוּ וְ"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן ט'): תִּאֲנוֹת נְאוּף אֵינָה
נִרְחַקֶּת מִן הָאָדָם, אֲלֵא עַל-יְדֵי הִרְחַקַת רְאוּת הָעֵינַי וְהַמְחַשְׁבָּה. וְלִכֵּן
אֵין עֲצָה אַחֲרַת, רַק לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, וּכְשֶׁנִּכְנַסְתָּ מִחֲשָׁבָה

קס   אֲשֶׁר   ה' שֶׁטַט   בְּנַחַל

רָעָה, כְּבָר לְהִתְחִיל בְּמַחְשְׁבָה טוֹבָה. וְשִׁמְעֵתִי מֵאָחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנו, שֶׁאָמַר לִי בְשֵׁם הָרַב הַחֲסִיד ר' אֶפְרַיִם מִפְּשֶׁעֲדָבוֹ וַ"ל,
שְׁזֵה פְרוּשׁ: 'מִמַּר"א הוּא שְׁנָתָן לוֹ עֲצָה עַל הַמִּילָה', מִמַּר"א רֵאשִׁי
תְּבוֹת: מִמְּחֻשְׁבָה רָעָה מִחֻשְׁבָה אִחְרַת, הוּא שְׁנָתָן לוֹ עֲצָה עַל
שְׁמִירַת הַבְּרִית, וְדַבְּרִי פִי חָכֵם חֵן.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ וַ"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת פְּרִישׁוֹת, סִימָן א'): אֲדָם
הַמִּתְנַהֵּג בַּפְּרִישׁוֹת, וְאֶחָד-כֶּף חוֹזֵר מִפְּרִישׁוֹתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹפֵל
לְתַאֲוָה נוֹסֶפֶת מִמָּה שֶׁהָיָה לוֹ קִדְּם פְּרִישׁוֹתוֹ, וְלִכֵּן אֵי אֶפְשָׁר לִילֵךְ
מִהַקְצָה לְהַקְצָה, אֶלָּא יֵלֵךְ לְאֵט לְאֵט, עַד שִׁיתְקַדֵּשׁ לְגִמְרֵי. וְתִשְׁמַר
מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּיתְךָ, כִּי זֶה הֵעֱקָר.

תְּתַמִּיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, וּבִזְכוּת
לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, יִמְחַל לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
עוֹנוֹתֶיךָ, וְזֶה בְּרוּר.

וּכְבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵינֵי תְנָא דְבֵי אֱלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד'): כָּל
מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵינוֹ צָרִיף לֹא חֶרֶב וְלֹא חֲנִית, אֶלָּא הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לוֹחֵם בְּעַבּוּרָו.

וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
אֶל רַעְיוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר
עוֹשֶׂה רָשָׁם גָּדוֹל בְּשָׂמַיִם.

תְּתַאֵר לְעֲצֻמָּךְ בֵּן אָבִד לְאָבָא, וּפְתַאֵם הָאָבָא שׁוֹמֵעַ צַעֲקַת בְּנוֹ:
"אָבָא, אָבָא", אֵיזוֹ רַחֲמָנוּת וְתִשׁוּקָה נִכְנָסֶת בְּלֵב הָאָב עַל הַבֵּן. וְזֶה
כָּל עֲנִיָּן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ה' שפ   בַּנְחַל   קסא
ה' שפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ז' בְּתִשְׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים, הַרוֹצִים לְהַאִיר נַפְשָׁם בְּאוֹר
הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת שֶׁל הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גַּרְם יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם הָאָרֶךְ.

מָה אִמַּר לָכֶם! בְּעֵינַי הִפְצַת דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, תִּאֲמִינוּ לִי,
שֶׁכָּל הַצְּלָחָתִי הִיא רַק מַחֲמַת שְׂאִין לִי שְׁתַּפִּים, אִין לִי עֵסֶק עִם
רַבִּים, וְלָכֵן אִין אֶצְלִי מַחְלָקָת, אָנִי יוֹשֵׁב, עוֹמֵד וְהוֹלֵךְ רַק עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְרַק עִמּוֹ אָנִי מְדַבֵּר, וְזוֹ הַצְּלָחָתִי בְּהִפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה
חוֹצָה, אִף שֵׁישׁ אֶצְלִי עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר
שְׂאִין לִי שׁוֹם שְׁתַּפִּים, זוֹ כָּל הַצְּלָחָתִי, אִינִי צָרִיךְ שְׂיַגִּידוּ לִי דַעוֹת
וְכוֹ', וְאִינִי צָרִיךְ אֲסַפּוֹת וְכוֹ' שֶׁל זְקֵנִים שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת, הַמוּבָא
בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוֹטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'). תִּהְיֶה לָּאֵל, אָנִי
מְדַפִּיס אֲלֵפִים וְרַכְבוֹת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּמְפִיצֵם בְּפְרוּטוֹת, וְאִינִי
שׁוֹאֵל אֶת אִף אֶחָד, וְכַל-כֵּף כּוֹאֵב לִי, אִיךְ בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד, שְׁתִּהְיֶה
לוֹ קְטָנוֹת הַדַּעַת וְחֲלִישׁוֹת בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל? ! הֲלֹא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּאַמֶּת
בְּהַתְּבוּדוֹת — מִבֵּין, אֲשֶׁר כָּל גְּאֹלֶת יִשְׂרָאֵל תְּלוּיָהּ אִף וְרַק בְּהִפְצַת
אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק זֶה יִכְבֵּשׁ אֶת כָּל הַלְּבָבוֹת, לְהַשִּׁיבָם
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַכְשָׁו לֹא מִזְמַן, קַבְלָתִי סִפֵּר קָטָן, שֶׁהַדְּפִיס אֶחָד
מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּשֵׁם "נְעִימוֹת נֶצַח", וְהֵם מַכְתְּבִים מֵאַנְשִׁים יְרֵאִים
וְשְׁלֵמִים מְעִיר וְאֲרָשָׁא, וְאִיזוֹ קְטָנוֹת הַדַּעַת וְצִמְצוּם הַמַּח יֵשׁ בָּהֶם,
פְּשוּט אִין לִי מִשְׁגַּב כָּכֵל זֶה, אִיךְ יְכוֹל לְהִיּוֹת אֲסַפּוֹת וְכוֹ', וּמַחְלָקָת
עִם וּכְּוָחִים בְּעֵינַי הַדְּפִסָּה, עַד שֶׁשָּׁבְרוּ אֶת ר' אֶהְרֹן לֵיב צִיגְלֵמָאן
ו"ל [הִי"ד] לְגַמְרִי, אָנִי לְכַתְּחֵלָה בְּרַחֲמֵי מִכָּל אֱלוֹ בְּעַלִּי הַקְּנָאָה
וּקְטֵנִי הַשָּׂכֵל, וְאִנִּי מְדַפִּיס לְבַד, וְלֹא אֲנוּחַ וְלֹא אֲשַׁקֵּט, עַד שֶׁאֲמַלֵּא
אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, לֹא אֲנוּחַ וְלֹא אֲשַׁקֵּט, עַד
שֶׁאֲבִיא לְכָל הַפְּחוֹת מְלִיּוֹן יְהוּדִים אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, אִף שְׁזֶה עֲדִין
חִלּוֹם וְכוֹ', אֲבָל חֲלָמָא טָבָא חֲזִיתִי טָבָא תְּהִי וְכוֹ', אָנִי לֹא אֲנוּחַ עַד

קסב   אֲשֶׁר   ה' שפ   בַּנְחָל

שְׁאָקִים עוֹד מֵאוֹת מְפִיזִים בְּכָל הָעוֹלָם, כִּי רַק בְּזֶה תְלוּיָה גְאֻלְתָּנוּ — שְׂיִתְגַּלֶּה וַיִּתְפָּרֵס הַשֵּׁם שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא הַיְפִי וְהַפֶּאֶר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן 10), אִף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי וְכוּ', וַיָּקִים עָלַי אֶת שְׁלוּחֵי וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֵינִי מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֲנִי אֶת הַצָּבִי מִכְרַח לְתַפְס כָּמוֹ שֶׁהַתְּבַטָּא פִּעַם רַבְּנוֹ ו"ל, וּמִי שְׂרוּצָה לְחֹזֵר שְׂיִחֹזֵר, אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁמֵּאֹד קָשָׁה לְחִיּוֹת תַּחַת מְטָר שֶׁל בְּקִרְתָּ, וּמֵה גַם שֶׁמִּחְלָקֶת זֶה דְּבַר מְסַפֵּן, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפא), עִם כָּל זֹאת שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינִי מְעַנֵּן אוֹתִי, רַק לְהַפְיֵץ אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוֹ ו"ל בְּעוֹלָם, וּלְהַבִּיא מֵה שְׂיִוְתֵר אֲנָשִׁים אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹמֵן, וְאֲנִי עוֹשֶׂה וְאֶעֱשֶׂה תַעֲמוּלָה בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ בְּעֵבוֹר זֶה, וּמֵה שְׁנֵתְפָרֵסִים בֵּין כָּךְ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵנוּ מִפְּרִסְמִים שֶׁל שְׁקָר, אֲבָרְכִים פְּגוּמִים, וְעוֹד מְדַבְּרִים עָלַי וְכוּ', וְעַל-פִּי-רַב הֵם אֱלוֹהֵי שֶׁהִתְקַרְבוּ עַל יְדֵי, אֵינִי מִתְפַּעֵל מֵהֶם כָּלָל! אֵינִם כְּדָאִים אֶפְלוּ שֶׁאֲדַבֵּר מֵהֶם, הֵם אֶצְלִי מ'חִין ק'טְנִים (מ'ק), הֵם אֵינִם יוֹדְעִים, שֶׁפְּתָאִם יִצְטָרְכוּ לְעֹזֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם...

מֵה אִמְר לְכֶם! כָּל-כָּךְ חֲבַל לְכֶם שֶׁתַּחֲחִילוּ עִם אֲסֻפּוֹת חֵלָם, כִּדְת מֵה לְעִשׂוֹת בְּעֵנֵי רַבְּנוֹ ו"ל, תִּלְמְדוּ מִמֶּנִּי, אֲנִי אֵינִי שׁוֹאֵל אֶת אִף אֶחָד, אֲלֹא מִדְּפִיס וּמְפִיץ, וּמֵה אֲכַפֵּת לִי מֵאַחֲרִים! אֶצְלִי אֵין אֲסֻפּוֹת, אֶצְלִי יֵשׁ רַק מְעֻשִׂים! עֲבֹדָה בְּשִׁטָּח! וְכֵךְ אֲנִי עוֹסֵק כְּבָר כַּמָּה שָׁנִים רְצוּפּוֹת, עַד שֶׁלֹּאט לֹאט מִתְחִיל אֹרֵךְ רַבְּנוֹ ו"ל לְהִתְפָּרֵס בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָל.

אוֹדוֹת שֶׁאֲלַתְכֶם, מֵה שְׁמֵם שֶׁל הוֹרֵי מוֹהַר"ת ו"ל, אָבִיו הָיָה שְׁמוֹ: נִפְתְּלֵי הַיָּרֵךְ ו"ל, וְאִמּוֹ הָיָה שְׁמָהּ: חַיָּה לֹאנִיעַ ע"ה, וְהֵם הִתְחַתְּנוּ בְּגִיל צָעִיר מְאֹד.

אֲבָקֵשׁ אֶתְכֶם, אֶל תְּכַנְסוּ בְּטוֹעַן וְנִטְעַן, וְתִבְרַחוּ מִמִּחְלָקֶת, תִּקְחוּ סְפָרִים וְתַפְיִצוּ, וְרַק כָּךְ יִתְפָּרֵס שְׁמוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, עִם

אֲשֶׁר   ה' שפא   בַּנְחַל   קסג

מחלקת וּלְדַבֵּר מִזֶּה עַל זֶה — לֹא יֵצֵא שׁוֹם דְּבָר, מִעַט מִן הָאוֹר
דוֹחָה הַרְבֵּה מִן הַחֶשֶׁךְ!

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם תָּמִיד...

ה' שפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ז' בְּתִשְׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר
וְהַנְּעֻלָּה, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יָאִיר.

לְנִכוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רֵאָה לִישָׁב דַּעְתָּךְ בְּכָל דְּבָר, וְזֶה זוֹכִים עַל-יָדֵי תַּפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (שיחות-הר"ן, סימן רכח): יְכוּלִים
לְהִיּוֹת אִישׁ כֶּשֶׁר בְּלִי הַתְּבוּדוֹת, אֲבָל אֲנִי קוֹרָא אוֹתָם (פְּלִיטִיס)
[רְצָה לוֹמַר מְבַהֲלִים וּמְבַלְבְּלִים], כִּי בְּאַמַּת אֵין עוֹד עֲצָה יוֹתֵר קְלָה
כְּמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּף יֵשׁ לוֹ אֶל מִי לְפָנוֹת בְּעַת צָרָה וְכוּ'. מָה
אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּעֶגְזֵן תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כָּל מָה שְׁאַדָּם
מְסַלֵּק דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרִי, וַיִּדְעַ שְׁאֵינוּ יוֹדֵעַ, אִזּוֹ יְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ
יִתְבָּרַךְ, כִּי תַּפְלָה הִיא מְלָכוֹת דְּלִית לָהּ מַגְרָמָא כְּלוּם, רַק הַמְּלָכוֹת
שׁוֹאֵלֹת וּמַתְחַנְנָת מוֹזְעִיר אֲנַפִּין בַּעֲלָה כָּל מָה שֶׁהִיא צְרִיכָה, וְלִכֵּן כָּל
אֵלוֹ שְׁזָרְקוּ יוֹתֵר אֶת דַּעְתָּם וְשִׁכְלָם, וּבִקְשׁוּ וְהַתְחַנְּנוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ
כָּל מָה שֶׁהִיוּ צְרִיכִים, הֵם הַצְּלִיחוּ בְּיוֹתֵר, כִּי תַּפְלָה — מַעֲלָתָהּ,
שְׁאֵין חוֹשְׁבִים הַרְבֵּה, מְעַן טְרַאכֵט נִישֵׁט צוֹ פִּיעֵהָל [לֹא חוֹשְׁבִים
יוֹתֵר מְדַאִין], וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים בְּיוֹתֵר. וְכָל הַצְּדִיקִים הִיוּ
חֲכָמִים גְּדוּלִים, וְהַשְּׁלִיכוּ דַּעְתָּם, וּכְמוֹ שְׁאָנוּ מוֹצְאִים אֲצֵל שְׁלֹמָה
הַמֶּלֶךְ, הַחֲכָם מְכָל הָאָדָם, שְׁאָמַר (קִהֵלֵת ז, כג): "אֲמַרְתִּי אַחְכָּמָה וְהִיא
רְחוּקָה מִמֶּנִּי", וְכֵן אָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים עג, כב): "וְאֲנִי בַּעַר וְלֹא
אָדַע", וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ. וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל
הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוֹטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן

קסד אשר ה' שפב בנחל

ק), שְׁכַל הַצְדִיקִים לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגָּתָם, אָלֵא עַל־יְדֵי תַפְלָה וְהַתְבוּדוּת, שִׁיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, וְרַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ סִפֵּר, שֶׁעוֹד בִּימֵי יְלָדוּתוֹ הִבִּין, אֲשֶׁר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲסוּר לְהִיּוֹת חֶכֶם, אֲדִרְבָּה, צְרִיכִים לְהִשְׁלִיךְ וְלִזְרֹק אֶת שְׁכָלוֹ לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן תִּתְנַהֵג כָּךְ, וְתִרְאֶה לְבִסוּף יִשׁוּעָה.

עֲלֶיךָ לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל תַּכְלִיתְךָ, אֲשֶׁר יִגִּיעוּ יָמִים שֶׁתֹּאמַר "אֵין לִי בָהֶם חִפְזִי", וְלִכֵּן תִּכְיֶן הַרְבֵּה טוֹב נְצַחִי, גְּרִיט צוֹ אֲסֹאף גּוֹטְץ, יְבוֹא יוֹם שֶׁתִּתְחַרַּט שְׂיִכְלַתְ לְהַכִּין כָּל־כֶּף הַרְבֵּה טוֹב וְלֹא הַכְנָת.

וְלִכֵּן הֵיךְ חֶכֶם, וְתַצִּית אוֹתִי, וְלֹא תִתְחַרַּט בְּזַהַר הָעוֹלָם, וּמְכַל שֶׁכֶן בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' שפב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ז' בַּתְּשֵׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֶכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנַכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לְהַחֲיוֹת עֶצְמָךְ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ כָּךְ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת הַגְּלוּי שֶׁל "אַזְמָרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּב), אֵיךְ יְכוּלִים לִזְמַר לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא? עַל־יְדֵי הַ'עוֹד מְעַט' טוֹב שְׂיֵשׁ בִּי, שְׁכַל אֶחָד צְרִיף לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ הֵן אֲצַל אַחֲרִים וְהֵן בְּעֶצְמוֹ, כִּי כְּתוּב (תְּהִלִּים פט, ג): "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה", וּבִעֵת הַבְּרִיאָה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן ה'): חֶסֶד אָמַר יְבִרָא, אָף שֶׁהָיוּ כָּל מִינֵי קְטָרוּגִים; לְמִדִּים מִכָּאן, שֶׁאֲצַל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּב

אֲשֶׁר   ה' שפג — ה' שפד   בַּנְחַל   קסה

מְצִיאת חֶסֶד וּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְזֶה חָשׁוּב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְלִכֵּן רָאָה
לְחַפֵּשׂ אֶת הַטּוֹב אֲצִלְךָ וְאֲצֵל כָּלֵם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ז' בְּתִשְׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֹרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ: אִם תִּהְיֶה בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה, לֹא תִרְאֶה פְּנֵי גִיּהֲנוּם. "אוֹיֵב
דוֹ וְעֶסֶט פְּרִיילִיךְ זַיִן אֲלֵע טָאג וְעֶסֶטוּ קַיִן רוֹאָה פְּנֵי גִיּהֲנוּם
זַיִן". וּבְאַמַּת הַבָּה נִתְבּוֹנֵן מָה זֶה גִיּהֲנוּם? גְּלָה לָנוּ רַבְּנּוֹ ז"ל
(לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיט), אֲשֶׁר אֵין מִשְׁגַּל שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ
אוֹ גִיּהֲנוּם אוֹ גִּן־עֶדֶן. וְהַנְּרָאָה שְׂכָאן זֶה הַגִּיּהֲנוּם, כְּפִי הַצָּרוֹת
וְהַיִּסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם אֵין זֶה אֶלָּא הַגִּיּהֲנוּם. וְלִכֵּן אִם
אָדָם שֹׂמֵחַ בְּכָל יוֹם, אֲזִי הוּא נִפְטָר מִהַגִּיּהֲנוּם הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
הַמְּלֵא צָרוֹת וַיִּסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, וּמִהַפֶּךְ הַכֹּל לְגִן־עֶדֶן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר, ז' בְּתִשְׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֹרֶךְ הַיְקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וְהִיא
זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

רָאָה גַם רָאָה, מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הַשְּׂאִיר אוֹצְרוֹת חַיִּים, מִיָּם מִתְקִים

קסו אֲשֶׁר ה' שפה בנחל

המשיבים נפש כל חי, והם ה"לקוטי-הלכות" הקדושים, והכל הנה בכתב יד, כי בחייו הדפיס רק כרך קטן, עד הלכות תפלין, ומי האמין שיִדפס פעם, עד שבא תלמידו ר' נחמן טולטשינער ו"ל והדפיסו, ונשארה ההשארה לנצח, כי זה כבר כמעט מאתיים שנה, ואורו זרח, ואחר-כך הדפיסו עוד מאנשי שלומנו את ה"לקוטי-הלכות" בכל מיני תקופות, עד שהתחלתי להדפיס במהדורה גדולה עם אותיות מאירות עינים [לעת עתה הדפסתי רק ארבע חיים, חלק א', ועוד חזון למועד להדפיס עוד יותר יפה], וכבר עשו מזה אנשי שלומנו קצורים, כמו הרב הקדוש מטשְהרין ו"ל, שעשה את ה"לקוטי-עצות החדש", וכן הרב החסיד המפאר מבין אנשי שלומנו ר' אלטער טעפליקער ו"ל, שהוציא קצורים, והם ספריו: "השתפכות הנפש", וכן "משיבת נפש", אשר על-ידי שני הספרים האלו כל בני הנעורים שבדור הקודם התקרבו, ובדור הזה צריכים את ספרינו, ולכן אשרי מי שיהיה לו חלק בהדפסתם, וספרי שאלות ותשובות "אשר בנחל" ידפסו עוד בכמה וכמה מהדורות גדולות וקטנות וכו', ויחיו אלפים ורכבות בחורים ואברכים.

ואני מבטיח, מי שרק יתן בעבור הדפסת איזה כרך של שו"ת "אשר בנחל", אהיה לו למליץ ישר בשמים, ואשתדל בעבורו, יהיה אף שיהיה, מידי יתבענו, אם לא הביאתיו כל מה שייבקש.
הדורש שלומך באהבה רבה...

ה' שפה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור, ז' בתשרי ה'תשד"ם.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות הסכמות וכו', דע לך, שפעם שאלו כמה מהמתנגדים את מוהר"ן ת"ל: למה לא לקח הסכמה על ספר "לקוטי-הלכות"

אֲשֶׁר   ה' שפה   בַּנְחָל   קסז

שלו? כי בחייו נדפס כרך קטן לקוטי-הלכות, ארח חיים, חלק א'.
ענה ואמר: לי יש הסכמה מרבנו ז"ל, ויותר מזה אני כבר לא צריך.

כי באמת כשהתחיל לחדש, הראה את חדושו לרבנו ז"ל
ונהנה מזה. ולכן לא רצה מוהרנ"ת ז"ל לקחת הסכמה מאף אחד.

וכן לגבי, כל הספרים שהדפסתי, זה רק לקוטים בסדר גכון
מכל ספרי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ומה שיך לבקש על זה
הסכמות? זה דבר אחד. ודבר שני, ידועה אמרת הרב הקדוש
מסאטמער זי"ע, שאמר: היום הרבנים המספמים, הם בעצמם
צריכים הסכמה — אם הם ראויים לתת הסכמה. ודבר שלישי,
לדעתי, אין בדור הזה רב אמתי ומנהיג עדה, שיבין מה שקורה בין
בני הנעורים וכו' וכו', אז מה שיך לקחת ממנו הסכמה? ודבר
הרביעי שזה העקר, יש לי אלפי אלפים ורבי רבבות הסכמות, שהם
המון-עם המחזקים ומחיים עצמם עם הספרים. ולכן, תהלה לאל,
אני לא צריך להסכמות של אף אחד. החפץ — יחפץ בספרים,
והחדל — יחדל מהספרים.

בענין ספרי קבלה וגלוי אלקות שכתבת וכו' וכו', אעתיק לך
מה שכתב רבנו האיש האלקי הרמ"ק ז"ל בספרו "אור נערכ" (חלק
א', פרק א'), הענין, כי יש תהו ובהו טוב, ותהו ובהו בקלפה. תהו
הינו חכמה, שהוא דבר תוהא, מקום תמיהה. בהו, דבר המלביש
את התהו, דהינו הבינה. והנה, על-ידי שתיים אלו בטלו התהו
והבהו שהם הקלפות, ולכן כל מי שמסלק שתי מדות אלו, ומשליט
אלו החיצונות, זה ודאי כאלו חזר עלמא לתהו ובהו, כי העולם
שבו משפן תהו ובהו דקדשא בריך הוא, זה מסלקן ומשליט
החיצונות, הרי העולם מתלבש בקלפה, שהיא התהו והבהו הקודם.
וזה שאמר: "והארץ היתה תהו ובהו", כי אין שפע התהו ובהו
העליון. הנה פגם זה הוא בסוד י"ה, דהינו חכמה וקבלה שהוא
מסלק "וגרים עניות", הינו במקום העשר הנשפע מהתפארת, שהוא
סוד הנהר הנזכר לעילא, "ואורף הגלות" הינו סוד אלו מים מני
ים. "ושכינתא אזלא בגלותא", והענין כמו שפרש רבי שמעון בן

קסח אֲשֶׁר ה' שִׁפָּה בְּנִחַל

יוחאי, כי סוד ״וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהו״, הִיְנוּ אַחַר שְׁחָרַב הַבַּיִת הִרְאִשׁוֹן וְהַשְּׁנִי, ״וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר״, זֶהוּ סוּד הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָהּ. וּבְזֶה נִתְבָּאֵר הַמַּאֲמָר הַזֶּה לְמַה צְרִיכִים אֶת סִפְרֵי קְבֵלָה וְלִלְמַד בָּהֶם, וּמִי שְׁלֹא לֹמֵד לְמוֹד זֶה, גּוֹרֵם כַּמָּה צָרוֹת — הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לְעוֹלָם: רֵאשׁוֹנָה — הַסְתַּלְקוֹת הַשִּׁפְעָה וְהַחֲכָמָה וְהַבִּינָה מֵהַתְּפֹאֶרֶת וְהַמְלָכוֹת. שְׁנִית — כְּאִלּוּ חֲזַר עֲלֵמָא לְתַהוֹ וְבָהוּ. שְׁלִישִׁית — גּוֹרֵם עֲנִיּוֹת. רְבִיעִית — אַרְךָ גְּלוּת.

כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, בְּתַחֲלָה הָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ — הֵן בְּטוֹב וְהֵן בְּקִלְפָה, הִיְנוּ מֵצַד הַטּוֹב תְהוֹ וְבָהוּ זֶה הַצְּמֻצוֹם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֶת הָאוֹר אֲלָא עַל-יַדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים, מַעֲיֵלָה לְעֵלּוּל, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכְל תַּחְתּוֹן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ז״ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר״ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁהַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֲלָא עַל-יַדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים. וְהַצְּמֻצוֹם הַזֶּה הוּא בְּסוּד תְהוֹ וְבָהוּ בְּטוֹב, כִּי מֵרַב הָאוֹר לֹא רוֹאִים כְּלוּם. וְלָכֵן צְרִיכִים לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר. וְזוֹ עֲבוּדַת מְלַמֵּד טוֹב, שְׂכִיכּוֹל לְהַלְבִּישׁ שְׁכָלִיּוֹת עֲלִיוֹנָה בְּאֲנָשִׁים פְּשוּטִים.

וְזֶה כָּלֵל הַסְּפָרִים שְׂזַכְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגִלוּת וּלְפָרְסָם אֶת אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלְבוּשִׁים עַל גְּבֵי לְבוּשִׁים, הֵן בְּדְרוּשִׁים, וְהֵן בְּמַכְתָּבִים וְהֵן בְּמַאֲמָרִים, וְהֵן בְּקוּנְטְרָסִים וְכוּ' וְכוּ', הַכֵּל — לְהוֹרִיד אֶת הָאוֹר בְּצְמֻצוּמִים רַבִּים, עַד שְׁאֶפְלוּ הֵכִי גְרוּעַ, גַּם-כֵּן יִשְׁיג הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּחְזַר בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא רַק זֹאת, אֲלָא גַם הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ אֲצֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׂיִצָּא, וְעַל-יַדֵי-זֶה יִתְגַּיְרוּ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ז״ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר״ן, חֵלֶק א', סִימָן יז); וְלָכֵן רוֹאִים, שְׁלֹא רַק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לּוֹקְחוֹת אֶת הַסְּפָרִים, אֲלָא אֶפְלוּ, לְהַבְדִּיל, אֲמוֹת הָעוֹלָם חוֹטְפִים אוֹתָם. וְהֵלֵא דְבַר הוּא, אֲלָא כִּי הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ בִּינֵיהֶם יוֹצֵא וַיִּתְגַּיְרוּ, וְכֹל זֶה הוּא סוּד תְהוֹ וְבָהוּ בְּטוֹב, כִּי צְרִיכִים לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוּי אוֹר שְׁגוֹרֵם שְׁבִירַת הַכְּלִים, שְׂאֵז לֹא מְבִינִים כְּלוּם, וְנִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הַכֵּל. וְאַחֲרֵי-כֵן יֵשׁ תְהוֹ וְבָהוּ דְקִלְפָה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַרְשָׁעִים, הַמִּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים, הַמְעַלְמִים וּמְסַתִּירִים וּמְכַסִּים אֶת אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָלֵלֵם הֵם אֵלוּ

אֲשֶׁר   ה' שֶׁפָּה   בְּנַחֵל   קֶסֶט

הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַמְתַּנַּגְדִּים עַל הַסְּפָרִים הָאֵלֹהִים, הַמְגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵף שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ יְרָאִים וְכוּ', רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת תּוֹכְם שְׂאִינוּ כְּבָרִם, הֵם טְמֵאִים מְטֵמְאִים, רְשָׁעִים מַפְקָרִים, שְׁלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכְן הֵם גּוֹרְמִים לְרַחֵק נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם! וְהִנֵּה עַל-יְדֵי שְׁמַגְלִים וּמַפְרָסְמִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּיִים הַמוֹכְבָּאִים בְּסַפְרֵינוּ, בְּזֶה נִתְקַיֵּם: "יְהִי אוֹר", שְׁכֵךְ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, שְׂיִתְגַּלֶּה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, עַד שְׂיֵאִיר לְכֻלָּם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם עִם אוֹר, וְכָל הַנְּשָׁמוֹת יִשְׁתַּוְּקוּ לַחֲזוֹר וְלִינֵק מִהָאוֹר הַזֶּה.

וְהִנֵּה בְּמָה שְׁכַתְבֶּתָּ, שְׁלֹא כָּל אֶחָד רָאוֹי לְאוֹר הַזֶּה, וּמְכַל שְׁכֵן רְחוּקִים וְכוּ', וְכֵן שָׂרַק יְחִידִים רְאוּיִים לְזֶה וְכוּ', עַל זֶה מִבִּיא רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי הַרַמְ"ק ו"ל (שֵׁם, פָּרַק ג'): וַיֵּשׁ פֶּת שְׁנִית שְׂיִתְרַחֲקוּ מִן הַחֲכָמָה הַזֹּאת, וַיִּשְׁתַּתְּפוּ לָהֶם טַעֲנוֹת רַבּוֹת, וְכֻלָּם מְסִימִים בְּגִדְלֵי מַעֲלַת הַחֲכָמָה. יֵשׁ שְׂאֵמֵר שֶׁהִיא חֲכָמָה נִשְׁגָּבָה, וְאֵין הַכֹּל רְאוּיִים לְהַפְגִּים אֶלֶיָּהּ, עַד שְׂיִדְמָה בְּדַעְתּוֹ לְהַעֲנִישׁ לְנוֹשָׂאִים וְלְנוֹתְנִים בָּהּ, בְּאֶמְרוֹ שֶׁהוּא מְקַנָּא קַנְאָת ה' צְבָאוֹת וְקַנְאָת תּוֹרָתוֹ, בְּרָאוּתוֹ כִּי שְׁלַחוּ יָדָם בְּמִקּוֹם גְּבוּהָ לְעַסֵּק בְּאֵלֵהוּת, וְדָבַר זֶה רְחוּק מִדַּעְוֹת בְּנֵי-אָדָם הַרְבֵּה, וְאֵין רְאוּיִ לְבְנֵי-הָאָדָם פְּחוּתֵי הָעֶרְף לְעַסֵּק בָּהּ, וְכֹאֲשֶׁר יֵאֻלְצוּהוּ הַקְדָּמוּנִים הָעוֹסְקִים בָּהּ, יֹאמֵר: "מִי לָנוּ כָּהֵם, לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, הַסּוּדוֹת הַרְמוֹת הָאֵלֶּה". וַיֵּשׁ שְׂיֵאמֵר, כִּי אֲמַת שְׂרָאוּי לְאָדָם לְעַסֵּק בְּחֲכָמָה, אֲמָנָם חֲכָמָה זֹו צְרִיכָה מְלַמֵּד חָשׁוּב, וּבַעֲיִנָּיו אֵין מִי שְׂיִוְדַע בָּהּ וַיִּבֵּא עַד תְּכוּנָתָהּ. וְלִכְן נָטָה יָדוֹ מִשְׁמַע אֲפֵלוֹ דְּבָרִים קָלִים לֹא מַעֲט וְלֹא הַרְבֵּה, עַד שְׂאֵם יִשְׁמַע הָעוֹסְקִים בָּהּ וּמְדַבְּרִים בָּהּ הֵן רַב הֵן מַעֲט, יִפְתַּח פִּיו בְּחִלְקֵלְקוֹת וַיֹּאמֵר: "ה' יִמְחַל לָכֶם, כִּי חֲטֵאתֶכֶם רַבָּה, וְאֵין לָכֶם תְּבוּנָה, לֹא אֶל הַיָּמִין וְלֹא אֶל הַשְּׂמָאל, וּמִי יִתֵּן וְאֵבִין מַה שְׁנַעֲלֵם מִכֶּם מִחֲכָמָה זֹאת. סוּף דְּבַר אֵין מִי שְׂיִבִין בְּחֲכָמָה זֹו, וְאֵנִי וְאַתֶּם שְׂוִים בְּדָבָר". וְהַעֲנִי נִרְאָה בַּעֲיִנָּיו שְׂאֵין חֲלוּק בֵּין עוֹבֵד אֱלֹקִים לְלֹא עֹבֵדוֹ. וַיֵּשׁ מִי שְׂיִדְמָה, שְׂצָרִיף לְהַקְדִּים אֵלָיו חֲכַמַת הַתְּכוּנָה וּשְׂאֵר הַדַּעְוֹת הַמְנִיעוֹת אוֹתוֹ מִן הַדָּרָף

קע אָשר ה' שפה בַּנְחָל

הַיִּשָּׂר, וְכֵן יִקְדָּשׁ עֲצָמוֹ, וַיּוֹרֶה הַתֵּר לְעֲצָמוֹ, כִּי עֲדִין לֹא נִתְמַלֵּא כָּרְסוֹ לְחֵם וּבִשָּׁר מִהַגְּמָרָא, עַד שֶׁהָעֵנִי הָזֶה כָּל יָמָיו לֹא יִסְפִּיקוּהוּ לְלַמֵּד קִצַּת מִמֶּנּוּ, כָּל שָׁפָן שְׂיִמְלֵא בְטָנוֹ, כְּדִי שְׂיֵאכֵל מִהַחֲכָמָה הַזֹּאת עַל הַשִּׁבְעַ, וּבָזֶה הָעֵנִי נִפְטָר לְבֵית עוֹלָמוֹ בְּאֵין חֲכָמָה. וַיֵּשׁ עוֹד פְּמָה בְּחֵינּוֹת יִפְלוּ תַּחַת סוּגֵי שְׁנֵי אֱלוֹ שְׂבָאֲרָנוּ.

וְהִנֵּה אֵל שְׁלֹשָׁה אֱלוֹ נְאָמַר, כִּי כָל מַגְמַתָּם לְרוּמָם הַחֲכָמָה הַזֹּאת, וּבִגְמַתָּהּ הֵם פְּסוּלִים לְהָעִיד עַל זֶה, וְכִי מִי שֶׁלֹּא רָאָה הַיֵּרַח יָבֵא וַיַּעֲיֵד, אוֹ מִי שֶׁרָאָהוּ?! וְהֵן אָמַת הַחֲכָמָה רָמָה וְנִשְׁגָּבָה, אָמְנָם עֲלֵיהֶם וְעַל רוּמְמוֹתָם נְאָמַר (תְּהִלִּים קל"ט, כ), "אֲשֶׁר יִמְרוּדָה לְמִזְמָה", וְעֲלֵיהֶם נְאָמַר (מִשְׁלֵי כ"ד, ז) "רְאֵמוֹת לְאֹוִיל חֲכָמוֹת בְּשַׁעַר לֹא יִפְתַּח פִּיהוּ", וְכַתִּיב (מִשְׁלֵי י"ד, ו): "בְּקֶשׁ לֵץ חֲכָמָה וְאֵין וְדַעַת לְנִבּוֹן נִקְלָה", וְכַתִּיב (מִשְׁלֵי ח, י"ז): "אֲנִי אֶהְבֵּי אֶהֱבֵי וּמִשְׁחֲרֵי יִמְצָאֲנִי". וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עֲלִיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קי"ט, נ"ז): "חֲלָקֵי ה' אָמַרְתִּי לְשֹׁמֵר דְּבָרֶיהָ" יִרְצָה, כִּי לְשֹׁמֵר דְּבָרֵי ה' אֵינִי מִשְׁפִּיל עֲצָמִי, כִּי עַל כֵּן נְאָמַר (קִהְלֵת ז, ט"ז): "אֵל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה", אֲלֵא אֲנִי אוֹמֵר "חֲלָקֵי ה'", נִשְׁמַתִּי חֲלָק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, וְרֵאוּי אֲנִי אֵל דְּבַר ה' כְּאֶחָד מִמְּלֵאכֵי הַשָּׁרָת, עֵינַי שָׁם.

וּבִגְמַתָּהּ, אִם אֶתְחִיל לְהַתּוֹכַח אֶתְךָ — יִכְלֶה הַזְּמַן, וְהוֹכּוּחִים וְהַדְּבוּרִים שֶׁל סָרְק וְהַבֵּל לֹא יִסְפִּיקוּ, וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה נָעִים אִם הֵייתָ לּוֹמֵד הַרְבֵּה בְּסִפְרָ זֶה "אוֹר גְּעָרָב", שֶׁהוּא סִפֵּר נִפְלָא, שְׂמִבְּאָר רַבְּנוֹ אִישׁ אֲלָקֵי הַרַמ"ק ז"ל, אִיךָ שֶׁהִלְמוּד רִוְחָנִיּוֹת אֲלָקוֹת שְׂיָךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּלֵי יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל, וְשֵׁם תִּרְאָה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מְאֹד. וְאֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לְךָ, כְּשֶׁהֵייתִי בְּחוּר צָעִיר, חִזְרֵתִי עַל הַסִּפֵּר הַזֶּה כְּמָה פְּעָמִים, כִּי כְּשֶׁלְּמַדְתִּי אֶת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְהִגַּעְתִּי אֵל הַשִּׁיחָה הַמוֹבָאָה בְּסִפְרֵי חַיִּי-מוֹתֵר"ן (סִימָן שס"ד), שְׂאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁקְּבַלְתָּ הָאֲרִיז"ל הִיא לְגַמְרֵי אַחֲרֵת מִקְּבַלְתָּ הַרַמ"ק ז"ל, נִכְנָסָה בִּי תִשׁוּקָה עֲצוּמָה לְדַעַת מָה זֶה קְבַלְתָּ הַרַמ"ק. וְלִכֵּן הִלְכֵתִי לְכָל חֲנִיּוֹת הַסִּפְרִים, לְחַפֵּשׂ אַחַר סִפְרִים שֶׁל קְבַלְתָּ הַרַמ"ק, וְאָז עֲדִין לֹא הָיָה בְּנִמְצָא שׁוּם סִפֵּר, כִּי הֵם הָיוּ יְקָרֵי הַמְּצִיאוֹת, אֲזַי הִלְכֵתִי אֵל הַסִּפְרֵיהָ הַכִּי גְדוּלָה שֵׁישׁ כָּאֵן מִסִּפְרִים קְדוּשִׁים, וְהִתְחַלְתִּי לְחַפֵּשׂ, וּמִצָּאתִי

אֲשֶׁר   ה' שפּו   בַּנְחַל   קעא

שם את הספר הזה "אור נְעָרֵב", ועברתי עליו כּמה פעמים, ואחר-כך למדתי בספר 'אילימה', וגם בזה השקעתי הרבה, ואחר-כך למדתי את כל ספר "פרדס רמונים", וכל זה היה עוד בימי בחרותי, שנכנסה בי תשוקה עצומה לדעת מה רבנו ז"ל אומר, שיש הפרש בין שני המודי הקבלה. ולכן העתקתי לך קצת מספר "אור נְעָרֵב", והיה טוב שאתה בעצמך תעבר על הספר הזה, ואז כבר לא יהיו לך קשיות — למה צריכים לגלות ולפרסם דברים כאלו ברבים, כי אדרבה, מפני שעם ישראל נפלו חלשות, צריכים לקחת את כתר המלך, ולשחק אותו לחתיכות קטנות, ולפרץ על פני כל נשמות ישראל, אולי תפגס איזו טפה בפה של נשמה אחת, לקרבה אליו יתברך.

תאמין לי, שבמקום שתשמע לכמה לצים וכו', היושבים בשוהל שם, יותר טוב לך להכניס את עצמך בלמוד ספרי רבנו ז"ל בשקידה עצומה, עד שיהיו כל ספרי רבנו ז"ל שגורים על פיך, ואז תבין ותשכיל מה לפניה, כי ימינו כצל עובר, הנה אנחנו פה, ועוד מעט אנחנו יוצאים מפה, וכמאמר ז"ל (תנחומא ויחי) על הפסוק (דברי-הימים א' כט): "כצל ימינו על הארץ ואין מקוה", כצל ימינו — הלואי כצלו של כותל, או כצלו של האילן, אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף; שנאמר: "ימינו כצל עובר ואין מקוה", אין מי שיקנה שלא ימות, אלא הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים. ולכן פלך מכל הלצים, ותברח רק אליו יתברך, ואז תרגיש חיים אחרים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' שפּו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור, ח' בתשרי ה'תשד"ם.

שלום רב וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לכלליות אנשי שלומנו, חסידי ברסלב, תלמידי "היכל הקדוש", קדש קדשים, די בכל אתר ואתר, הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

קעב   אָשֶׁר   ה' שפּו   בַּנְחָל

אחי ורעי הקרים! חוסו וחמלו עליכם, וראו להיות תמיד שמחים על נעם חלקכם, שזכותם לפל בחלקו וגורלו של רבנו ז"ל, ועליכם לשמח בזה מאד מאד.

והעקר להמשיך על עצמכם מערכות נעימות ידידות זיו למודו הקדוש, שהוא האמונה הקדושה, כי הצדיק יש לו ישיבה, ושם לומדים אמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'). וצריך להיות כל-כף חזק באמונה הקדושה, עד שלא יעשה אצלו שום רשם שום דבר בעולם, רק יגור כבר בחיים חיותו בעולם האצילות, ששם מאיר גלוי אלקותו יתברך בתכלית ההתגלות. ועל-כן בידיעה זו לא יתבלבל משום בריה שבעולם, כי תתקף ומיד כשישמע איזו התנגדות, ידע כי זה שמתנגד ומדבר וכו' ומתקוטט וכו', הוא עדין נמצא בתכלית העשיה דעשיה וכו', עד עמקא דתהומא רבא וכו', ואתם הדבקים באלקים חיים, נמצאים בעולם האצילות ממש, דבוקים בחי החיים, עצם אלקותו יתברך. ועל-כן מה שיך להתבלבל אחד מהשני?! זה מאירה לו הארת האצילות גלוי אלקותו יתברך, וזה עדין מנח בעמקא דתהומא רבא, תכלית העשיה דעשיה, גשמיות העולם הזה.

נא ונא להתחזק בכל מיני אפנים על-פי דעת ועצות רבנו ז"ל, ואל תסתכלו על שום מונע ומעכב שבעולם, רק להמשיך את עצמכם תמיד אל תוף ספריו הקדושים, ולקיים את עצותיו הנעימות, ושמרו מאד מאד על בריאות גופכם, הן שתראו לישן כפי הצורך, והן שתאכלו כפי הצורך, כי בריאות הגוף היא יסוד גדול ביהדות, וכמאמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: כשנעשה חור קטן בגוף האדם (הינו פשנחלש), נעשה חור גדול בהנשמה, שפכר אינו יכול — לא ללמד ולא להתפלל, ולא לקיים מצוותיו הקדושות.

זכרו היטב את כל אשר דברנו כל-כף באריכות, והכל לכל היתה פונתי להכניס בכם אמונתו יתברך, עד שתמיד תלכו דבוקים בו יתברך, ותתמידו מאד מאד בתורה הקדושה, ותזכו לטיל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, אשר אין לך עוד נעימות יותר מלמוד

אֲשֶׁר   ה' שפּו   בַּנְחֹל   קעג

התורה הקדושה. ומובא בספר חסידים (סימן תתקלט): "אם יעסק אדם בתלמוד, לעתיד לבא ילך עם בעלי תלמוד שעסקו בתלמוד, אם עסק במקרא ילך עם עוסקי מקרא, אם במשנה ילך עם עוסקי משנה, וכן באגדה, וכן עם כותבי ספרים, לכה ירא אלקים יוצא את כלם, וגם מזה אל תנח ידה, עין שם. ועין במדרש רבה קהלת (פרשה ו, סימן יח), על פסוק: "אחז בזה" — זה מקרא, "וגם מזה אל תנח ידה" — זה משנה, עין שם; פי צריך לטיל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, אשר אין לה עוד נעם וערכות יותר מזה. וכמו שמתנהג בזה העולם, בדיוק כן יתנהג לעולם הבא, איזה למוד למד וכו', אילו דבורים דבר וכו', עם אילו חברים התחבר וכו', איך חשב וכו', ואיך עשה וכו', הכל לכל כפי דגמת העולם הזה שממשיך פאן אצילות, כך יהיה בעולם הבא, שיהיה בעצם האצילות, אשרי לו! העקר תשמרו על השנה, פי המחין צריכים להיות תמיד דבוקים בו יתברך, ולחשב ממנו יתברך, ומכל שכן מי שזוכה ליחד יחודי שמוותיו יתברך, צריך לראות לשמר מאד מאד על המחין שלו שיהיו ערים, ועל-כן צריכים לשמר מאד מאד על השנה, ותכף-ומיד כשנתבלבל המחין, צריכין לילך לישן, פי כשאדם אינו ישן, המחין שלו ישנים, וכשהמחין שלו ישנים, אזי הוא מנח בקטנות ודחקות, צער ומכאובים. ועל-כן עליכם לשמר על השנה ביותר, ולא לסגף את עצמכם עם השנה כלל, פי זה רק עוקר את האדם ממנו יתברך לגמרי, ואם אתם רק מרגישים איזו עיפות — לכו לישן, פי עקר האדם הוא המחין, ובמקום שאדם חושב שם כל האדם, ועל-כן כשהמחין ערים, הם יכולים לדבך עצמן בו יתברך.

נא ונא ראו רק להכניס את מח מחשבותיכם אצלו יתברך, ולציר תמיד לפני עיניכם כאלו הכל אור האין סוף ברוך הוא, ואתם כבר יושבים בחיים חיותכם בעולם האצילות, ולכל זה זוכים על-ידי קדשת העינים, להסתכל תמיד על שם יו"ד ה"י וי"ו ה"י, ולשמע תמיד את שם יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ולהרגיש תמיד את שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ולדבר תמיד עם שם יו"ד ה"ה וי"ו ה"ה, שהם

קעד אָשׁר ה' שפּו בנחל

השמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שרש הד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, אשר מי שמרגיל את עצמו בזה, זוכה להכלל לגמרי בו יתברך, ונתעלה במדרגה יותר גדולה מכל המלאכים, ואין שום דבר נעלם ונסתר ממנו, כי מאחר שנקלל באלקות גמור, עצם האצילות — אשרי לו!

ועליכם לדעת, כי מי שדבוק תמיד בו יתברך, הוא מטיל עוד בעולם הזה בארצות החיים, שהם הגן-עדן, ומסתכל בצער גדול על בני-האדם המסתובבים בעולם הזה בגיהנום ממש, ומנחמים בעמק עמקים בהשאול תחתיות, עשיה דעשיה, והוא כל-כף מצער את עצמו בצער גמור — היתכן שעינים להם ולא ישמעו, חטם להם ולא ירגישו, פה להם ולא ידברו אליו יתברך? ! רק כל אחד לדרכו הולך — זה לתאותו, וזה לבצעו וכספו, וזה למחלקתו, וזה לופוחו וסכסוכו וכו', ואינו יודע מה חסר ומה נעלם ונסתר ממנו.

מה אמר לכם, מי שכבר רב רבו שם בעולם העליון רק רגליו הולכות בזה העולם, וגם לא בעולם הזה ממש, אדרבה הוא הולך על רוחניות אלקותו יתברך מרב דבקותו בו יתברך, הוא כל כף מצער את עצמו בצער השכינה, ומצער את עצמו בצערן של ישראל, ותמיד משתוקק וכוסף וחושק — איך יכולים להכניס ולהטעים את כלל נשמות ישראל באור וחיות וזיו ותשוקה הזו.

מה אמר לכם, באם הייתם יודעים את מעלת התפלה והשיחה בינו לבין קונו, איך שמפל דבור ודבור שאדם מדבר עמו יתברך נתעטר הקדוש-ברוך-הוא בכתר עליון, אזי הייתם מדברים כל היום רק אליו יתברך, ולא היה לכם עסק עם שום בריה שבעולם, כי מכל דבור ודבור שמדברים ומשיחים עמו יתברך, נעשה כתר למלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ומלאכים ואופנים ושׂרפים מיוחדים באימה ויראה מתפללות ישראל, ומוסרים את זה אחד להשני עד שעולה ונעשית כתר להקדוש-ברוך-הוא. ואמרו חכמינו הקדושים במדרש (אגדה): בא וראה שבחו של הקדוש-ברוך-הוא, שבשעה שמגיע הכתר בראשו, מחזיק הקדוש-ברוך-הוא את ראשו

אֲשֶׁר   ה' שפּו   בְּנַחֵל   קעה

לְקַבֵּל הַכֶּתֶר מֵעַבְדָּיו, וְכָל חַיּוֹת וְשָׂרְפִין וְגַלְגָּלִי מְרַכְבֶּה וְכֹסֵא הַכְּבוֹד וְחַיְלֵי מַעֲלָה וְחַשְׁמַלִּים וְכוֹרֹבִים, מִתְגַּדְּלִים וּמִתְחַבְּרִים וּמִתְגַּאֲאִים, וְנוֹתְנִים הוֹד וְהֶדֶר, וּמְמַלִּיכִים אוֹתוֹ כָּלֵם, וְאוֹמְרִים בְּפִה אֶחָד: ה' מְלֶךְ, ה' מְלֶךְ, ה' יְמַלֵּךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וְאַף הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַפֵּים עִמָּהֶם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְכָל זֶה גַּעֲשֵׂה עַל-יְדֵי כָּל תְּפִלָּה וְתַפְלָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁפָל בַּר יִשְׂרָאֵל מִתְפַּלֵּל וּמְשִׁיחַ אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ.

וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיּוּ בְּטֻלָּנִים! וּבִמְקוֹם לְדַבֵּר וּלְפַטְפֹּט פְּטוּי דְּבָרִים בְּטֻלִים וְשִׁיחוֹת שֶׁל מַה בְּכֶךְ, שִׁיחוֹת יְלָדִים הַמוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם (אָבוֹת פָּרַק ג'), יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ תָּמִיד רַק עִמוּ יְתַבְּרֶךְ, אֲשֶׁר מְכַל דְּבוּר וְשִׂיחָה, גַּעֲשֵׂה מִזֶּה כְּתָר לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יְתַבְּרֶךְ מִתְעַטֵּר וּמִתְפָּאֵר עִמוּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהַמְּלָאכִים רוֹעֲדִים וְזוֹחֲלִים וּמִתְפַּחְדִּים, וְעוֹמְדִים בְּאִימָה וּבִירְאָה לְפָנָיו כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

אֲחִי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ אֵל מַה רוֹצֵה רַבְּנוּ ז"ל לְזִכּוֹת אֲתָכֶם, אִם רַק תִּשְׁמְעוּ וְתִצְיִתּוּ אוֹתוֹ, הֲלֹא בְּפִרוּשׁ אָמַר, שְׂזַכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָתוֹ, רַק עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה בְּכַחֲנִינַת פְּרָאסְטִיק מִמֶּשׁ, שֶׁתָּמִיד דְּבַר עִמוּ יְתַבְּרֶךְ, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֲלֶה בְּמַעְלֹת, מַעֲלָה אַחַר מַעֲלָה, עַד רוּם כָּל הַמַּעְלֹת וְכוּ', אֲשֶׁר אֵין הַפָּה וְהַלֵּב יְכוּלִים לְדַבֵּר וּלְחַשֵּׁב בְּזֶה, אֲשֶׁרֵי עֵינֵי רְאִתָּה זֹאת, אֲשֶׁרֵי הָאֵזֵן הַשׁוֹמַעַת זֹאת!

וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיּוּ בְּטֻלָּנִים כָּלֵל, וְהַרְגִּילוּ אֶת עַצְמְכֶם לְדַבֵּר תָּמִיד עִמוּ יְתַבְּרֶךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְאַף שְׂדָבָר זֶה עֵדִין לְלַעַג וּלְקַלְס בְּעֵינֵי הָעוֹלָם, כָּל זֶה מִפְּנֵי הַעֲלָמַת אוֹרוֹ יְתַבְּרֶךְ, כִּי בְּאֵמַת אִם הָיָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרַגֵּישׁ שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יְתַבְּרֶךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֶצֶם עַצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ מִמֶּשׁ, אִזּוֹ הָיָה תָּמִיד מְדַבְּרִים עִמוּ יְתַבְּרֶךְ בְּקַבִּיעוֹת, וְלֹא הָיוּ עוֹשִׂים שׁוּם דְּבַר בְּלֵי שִׂידְבְּרוּ עִמוּ יְתַבְּרֶךְ קָדָם, וּמִחֲמַת חֲסְרוֹן הַיְדִיעָה הַזֹּאת, מִפְּנֵי זֶה מִתְרַשָּׁלִים, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֶּת כָּל הַגְּלוֹת הַמְּרָה וְהָאֲרָכָה הַזֹּאת, עַד שְׁבוּא יְבוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, וַיְגַלֶּה אֶת דְּרָךְ רַבְּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם

קעו אָשֶׁר ה' שפּו בנחל

כלו, ויַעֲשֶׂה מַעֲנֵן תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת הַרְף כְּבוֹשָׁה לְרַבִּים, אֲשֶׁר זֶהוּ
הָיָה כְּלִי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב').

אחי ורעי היקרים! אנו צריכים לראות שֶׁהַתְּחִלָּה תְּחִיל
מֵאֲתָנוּ, הֵינּוּ מֵאֲחֵר שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי כְּזֶה, מֵאֲמַת כּוֹז, עַל-כֵּן
עֲלִינוּ לְהַתְּחִיל לְצִיַּת אוֹתוֹ, וְלִהְיֶנָּה בְּדַרְכּוֹ הַפְּשׁוּטָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לָזֶה, כִּי נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל תְּלוּיֹת
וּמִיחֲדוֹת זו כּוֹז, וְהַתְּחִתוֹן הוּא לְבוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְכִשְׁזֶה עוֹלָה מֵעֲלָה
אֶת כְּלָם (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה).

הדורש שלומכם.

ה' שפּו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כְּסֵה לְעִשׂוֹר ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַיָּקֵר וְהַנְּעֻלָּה, רוֹדֵף צְדָקָה וְחֶסֶד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצַחִים.

הִנֵּה מוֹסֵר כֶּתֶב זֶה הוּא אֲבֵרֵךְ יָקָר מְעִיר הַקִּדְּשׁ צְפַת, וּמְצַבּוֹ
עֲכָשׁוּ קֶשֶׁה מְאֹד, וְעַל-כֵּן תִּרְאוּ לְקַרְבּוֹ, כִּי הוּא בְּעַל חוֹב גְּדוֹל,
וְהַנִּיחַ אִשָּׁה וּבַת, וּבָא לְכֹאֵן לְעוֹרֵר אֶת לֵב אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רְאוּ
לְתַן לוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת. וּבְזִכּוֹת הַמְּצֻנָּה תִּתְבָּרְכוּ בְּכָל מְשָׁלוֹת
לְבַבְכֶם לְטוֹבָה.

הדורש שלומכם ומְבָרְכְכֶם בְּבִרְכַּת גְּמַר חֲתִימָה טוֹבָה.

צָרִיף לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה לְמִצָּא עֲנֵי הַגּוֹן וְלְתַן
לוֹ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסד): כְּשֶׁנּוֹתְנִים
לְמִקּוֹם שְׂאִינוּ רְאוּי, זֶהוּ פָּגַם הַבְּרִית, וְחֲמָנָא לְצַלֵּן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יִצִּילֵנוּ.

ה' שפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְכָל־לַיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, תְּלַמִּידֵי "הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים דֵּי בְּכָל אֶתֶר
וְאֶתֶר, הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה בַּחֲסֵדוֹ יִתְבָּרַךְ זְכִינוּ, שְׁעִבְר עֲלֵינוּ הַיּוֹם
הַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא, יוֹם שְׁנַמְחָלוּ בּוֹ עוֹנוֹתֵינוּ וְעוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
עֲלֵינוּ לְהָיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְלִרְקֹד שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, כְּאֲשֶׁר
הָיָה נְהוּג אֲצֵל מוֹהֲרַי"ת ז"ל, שֶׁהָיָה בְּלִילָה זֶה מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ,
וְרִקְדַּת הַרְבֵּה עִם תְּלַמִּידָיו, אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים. וְכִבֵּר יְדוּעַ מֵה
שְׂאֵמֶר פֶּעַם מוֹהֲרַי"ת ז"ל: הָעֲנִין שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וְהָעֲנִין שֶׁלּוֹ הוּא יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְכֵן הָיְתָה דְרָכָם שֶׁל תְּלַמִּידָיו לְהָיוֹת
אֲצֵלוֹ בְּעִיר בְּרִסְלָב עַל יוֹם הַקֹּדֶשׁ, אִף שֶׁהָיוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר
אוּמָן, אִף עַל הַיּוֹם הַקֹּדֶשׁ נִסְעוּ אֶל מוֹהֲרַי"ת ז"ל בְּעִיר בְּרִסְלָב,
וּבְמוֹצְאֵי הַיּוֹם הַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא, אַחֲרֵי הָאֲכִילָה שֶׁל סְעֻדַת הַלֵּילָה,
מוֹצְאֵי יוֹם טוֹב, רִקְדוּ אֲצֵלוֹ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד.

וְעַל-כֵּן, אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלַמִּידֵי "הַיִּכָּל
הַקֹּדֶשׁ" דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, רְאוּ לְהִתְקַבֵּץ בְּכָל מוֹצְאֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים
בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שְׁלָכֶם, הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִרְקְדוּ שָׁם שְׁעוֹת
עַל גְּבֵי שְׁעוֹת עִם כָּלִי זְמֹר. וְתִהְיֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לָנוּ עַל מֵה
לְרַקֵּד, שְׂזַכֵּינוּ בְּזִכְיוֹת חֲנֻם לְהִתְדַע מְרַבֵּי אֲמַת פְּזָה וּמְסַפְּרִים
קֹדְשִׁים כְּאֵלוֹ, וְתִהְיֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין אָנוּ חוֹלְקִים עֲלֵיהֶם כָּלֵל,
אֲדַרְבָּה מְשַׁתְּדָלִים לְלַמֵּד בָּהֶם וּלְהַתְמִיד וּלְשַׁקֵּד בָּהֶם, אֲשֶׁרֵינוּ וּמֵה
טוֹב חֲלַקְנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ! וְכֵן תִּתְנַהֲגוּ בְּכָל הַד' יָמִים שְׁבִין
הַיּוֹם הַקֹּדֶשׁ עַד חַג הַסִּכּוֹת, שֶׁהַד' יָמִים מְמַחֲרֵת יוֹם הַכַּפּוּרִים
נִקְרָאִים שֵׁם ה', כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם מֵהַד' יָמִים אֵלוֹ מְאִירָה אוֹת אַחַת
מִשֵּׁם הַיְוִ"ה בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי הָאָר"י ז"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים
הַד' יָמִים אֵלוֹ מְמַחֲרֵת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם ה', גְּאֻטְ'ס נְאֻמְעֵן, וְרְאוּ
לָכֶם לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַרְבֵּה הַרְבֵּה עִם כָּלִי זְמֹר אַחֵר, כֹּל תְּפִלָּה

קעח אָשֶׁר ה' שפּח בְּנַחֵל

וּתְפִלָּה מִתְפִּלוֹת הַיּוֹם: "שְׁחַרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב, חֲצוֹת". וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, בִּימֵי חַג שְׂמֵחַתֵּנוּ, בְּשַׁעַת שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה, לְשִׂמְחַת הַרְבֵּה בְּשִׂמְחָה וּבְרִקְוֹדִין וּבְכִלְי זְמֵר, כְּדִגְמַת שְׁהִיָּה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁמֵרֵב שְׂמֵחָה שְׂאֲבוּ שֵׁם רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ מְלֵא חֲפָנִים, אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׂכָכָה לוֹ!

וַיֵּשׁ לוֹמַר לָמָּה אָמַר מוֹהַרְנֵ"ת וַ"ל, שְׁהַעֲנִנְךָ שְׁלוֹ הוּא יוֹם הַכְּפֹוּרִים? וּמָה הוֹסִיף עַל רַבְּנוּ וַ"ל? אַף יְדוּעַ מָה שְׂאֲמַר תְּלַמִּידוֹ הַרֵב הַחֲסִיד ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וַ"ל, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין בְּשׁוּם אֶפֶן דְּבָרֵי רַבְּנוּ וַ"ל בְּלֵי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל מוֹהַרְנֵ"ת וַ"ל. וְכִידוּעַ, שְׂאֲמַר פְּעַם תְּלַמִּיד רַבְּנוּ וַ"ל לְתַלְמִיד מוֹהַרְנֵ"ת וַ"ל: תִּאֲמִין לִי, שְׂאֲתָם יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ וַ"ל דֶּרֶךְ מוֹהַרְנֵ"ת וַ"ל, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אָנוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ וַ"ל בְּעֶצְמוֹ. [וְהַדְּבָר מוּבָן, שְׁנָה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וְכַמְאֲמָרם וַ"ל (קִהְלַת רַבָּה, פֶּרֶשָׁה א'): יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ דוֹר בָּא כְּדוֹר שְׁהֵלֶךְ, שְׁלֵא תֵאמַר — אֵלּוּ הֵיָה רַבִּי עֲקִיבָא קָיָם, הֵיִיתִי קוֹרָא לְפָנָיו, אֵלּוּ הֵיָה ר' זִירָא וְר' יוֹחָנָן קָיָמִין, הֵיִיתִי שׁוֹנֶה לְפָנֵיהֶם, אֵלּא דוֹר שְׂבָא בְּיָמֶיךָ וְחָכָם שְׂבִימֶיךָ — כְּדוֹר שְׁהֵלֶךְ, וְחָכָמִים הֵרֵאשׁוּנִים שְׁהֵיָה לְפָנֶיךָ, עֵינֵי שָׁם. כִּי בְּכָל דוֹר וְדוֹר כְּפִי שְׂמַתְחַדְשׁוֹת הִיְרִידוֹת וְהַקְטָנוֹת וְהַגְּפִילוֹת וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן הִיְחַדִּי סְגֻלָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִיְקָרִים מִסְּבִירִים וּמִפְּרָשִׁים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ וַ"ל בְּאֶפֶן נִפְלָא יוֹתֵר, וּמוֹרִידִים אֶת זֶה לְהַבְנִית הַדוֹר]. וְהֵיָה רַבְּנוּ וַ"ל כָּל עֲנִינּוּ הוּא רֵאשׁ הַשְּׁנָה, שְׂאֵז דְּנִין אֶת הָאָדָם (עֵינֵי לְקוּשֵׁי-מוֹהַרְנֵ"ת, חֵלֶק ב', סִימָן א'); וְאֵי אֶפְשֶׁר לְדוֹן אֶת הָאָדָם, כִּי אִם הַצְּדִיק הַנִּכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁהוּא יוֹדְעַ מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַל-כֵּן הוּא דָן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. וְהֵיָה רֵאשׁ הַשְּׁנָה הוּא הַתְּחִלַּת הַתְּשׁוּבָה מְעַשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה, שְׂאֵז דְּנִין אֶת הָאָדָם, עַל-כֵּן הַהֲכָרַח לְבֵא אֶל רַבְּנוּ וַ"ל, וְלַהֲתַאֲסֵף וְלַהֲתַקְבֵץ קְבוּץ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יַחַד, וְלַהֲתַפְּלֵל בְּהַתְּקַשְׁרוֹת אֶל רַבְּנוּ וַ"ל, שְׂאֵז בּוֹדָאֵי רַבְּנוּ וַ"ל אֲתָנוּ, עֲמָנוּ וְאַצְּלָנוּ יַחַד, כִּי בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל עִיר שְׂמַתְקַבְּצִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמִתְפַּלְלִים יַחַד בְּהַתְּקַשְׁרוֹת אֶל רַבְּנוּ וַ"ל וְשׁוֹמְעִים אוֹתוֹ וְנִכְלָלִים בּוֹ, עַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לְהַמְשִׁיכוֹ אֶצְלָם וְלִקְבֵּל תְּקוּנּוֹ. וְגַמֵּר עֲשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה הוּא בְּיוֹם הַכְּפֹוּרִים, שְׂאֵז הוּא זְמַן הַחֲתִימָה, וְיְדוּעַ, שְׂמוֹהַרְנֵ"ת וַ"ל תְּמִיד פֶּרֶשׁ אֶת דְּבָרֵי

אֲשֶׁר   ה' שפח   בַּנְחַל   קעט

רַבְּנוּ ו"ל, וְחִדְּשׁ חֲדוּשִׁים רַבִּים עַל כָּל תּוֹרָה וְשִׂיחָה וְדַבּוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, כְּדִי לְהַרְחִיב אֶת הַדַּבּוּר, כְּדִי שְׂיִכְנֹס אֶל תּוֹךְ פְּנִימִיּוֹת לְבַבְנוּ, וְנִזְכֶּה לְקִיָּמָם בְּאַמֶּת בְּתַמִּימוֹת, כְּמוֹ הַתְּפִלָּה שְׂאֲחֵר ה'תְּקוּן הַכְּלָלִי, שְׂעַקַר הַתְּקוּן הוּא רַק הַעֲשֵׂה מְזֻמּוֹרִים. וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל הוֹסִיף אֶת הַתְּפִלָּה הַנּוֹרְאָה אַחֲרֶיהָ, לְהַכְנִיס בְּנוּ הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִהְיֶה חֲזָקִים בְּאַמִּירַת הַעֲשֵׂה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים. וְכֵן הוּא בְּכָל־לִיּוֹת כָּל הַ"לְקוּטֵי-תְפִלוֹת" וְהַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", לְהַכְנִיס בְּנוּ 'הַתְּחִזְקוֹת' (עַל-יְדֵי הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת"), וְהַתְּעוֹרְרוֹת' (עַל-יְדֵי הַ"לְקוּטֵי-תְפִלוֹת"), שְׁנִזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל תּוֹרָה וּמְאָמַר וְעֲצָה מֵרַבְּנוּ ו"ל. כְּמוֹ-כֵן הוּא עֲנִין יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁבוּדָאֵי הַעֲקָר הוּא הַהֲתַחֲלָה, שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין ר'אֵשׁ הַשְּׁנָה, יוֹם הָרֵאשׁוֹן מַעֲשֵׂרַת יְמֵי תְשׁוּבָה, אֲבָל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, אֲזִי מוֹחֲלִין אֶת הַעֲוֹנוֹת, וְהַהֲכָרַח לְשִׁמְעַ בְּקוֹל תְּלִמִּידוֹ מוֹהַרְנ"ת ו"ל, אִיךָ שְׂמַפְרֵשׁ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת, לְקִיָּמָם בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְעֲרַמוּמִיּוֹת. וְעַל-כֵּן קִדְּם הַסְּתַלְקוֹת מוֹהַרְנ"ת ו"ל, חֲזוֹר הִרְבֵּה עַל תְּפִלָּה זוֹ: "חֲנוּן הַמֶּרְבֶּה לְסִלַּח" (כְּדִוּעַ הַנִּגּוֹן וְהַתְּנוּעָה שֶׁלוֹ עַל זֶה אֲצֵל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנו), לְהוֹרוֹת, שְׂעַקַר הַסְּלִיחָה וְהַמְּחִילָה וְהַתְּקוּן שֶׁל ר'אֵשׁ הַשְּׁנָה מִנְּחָ אֲצֵלוֹ, כִּי בְּלִי הַתְּחִזְקוֹת שְׂמַתְחִינֵךְ, אִי אֲפָשָׁר בְּשׁוֹם אֲפֵן לְקַבֵּל מֵרַבְּנוּ ו"ל כָּלֵל, כְּפִי מֵהַ שְׂעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם.

וּכְדִוּעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הַרוֹצֶה לְהַפְּנֵס לְפָנִים הַקְּדוּשָׁה, שְׂבִהְכָרַח לוֹ דַּבּוּרָיו שֶׁל מוֹהַרְנ"ת ו"ל, וְעַל-כֵּן אֲצֵל מוֹהַרְנ"ת ו"ל הוּא גָּמַר הַתְּקוּן, וְאִם רוֹצִים לְקַבֵּל מֵרַבְּנוּ ו"ל בְּשִׁלְמוֹת וּבְכַפְּרִיּוֹת שְׂיִמְחִלוּ לוֹ הַעֲוֹנוֹת, הַהֲכָרַח שְׂיִחְזוֹר וְיִלְמַד הִרְבֵּה בְּדַבְּרֵי מוֹהַרְנ"ת ו"ל, שְׂזֶה נִקְרָא שְׂעַל יוֹם כַּפּוּר צְרִיכִים לְבוֹא אֶל מוֹהַרְנ"ת ו"ל.

וְעַל כֵּן, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמְכֶם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְשַׁקֵּד הִרְבֵּה בְּסַפְרֵי מוֹהַרְנ"ת ו"ל, אֲשֶׁר אָמַר הִרְבֵּה הַחֲסִיד ר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל, שֶׁהַיּוֹם צְרִיכִים לְלַמֵּד הִרְבֵּה יוֹתֵר בְּסַפְרֵי מוֹהַרְנ"ת ו"ל, כִּי רַק עַל יְדוֹ הִנֵּה יָכוֹל רַבְּנוּ ו"ל לְהוֹרִיד אֶת רוּחַנִיּוֹת חֵיוֹת

אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן צָרִיכִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֶת מוֹהֲרַיִךְ ו"ל, כִּי הוּא הַמְּפָרֵשׁ אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּשִׁלְמוֹת.

וְרוֹאִים בְּעֵינֵינוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִיךָ שְׂמוֹהֲרַיִךְ ו"ל הִיָּה חֲזָק מְאֹד מְאֹד, שִׁיְהִיָּה בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר אֹמֵן דִּיקָא, וְנִהְיֶה מְעַרְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר קָבַל מֵרַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-כֵּן אַף שְׁכָל תַּלְמִידֵי רַבְּנוּ ו"ל הִתְאַסְּפוּ יַחַד לְהִתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם אֶחָד, גִּתְעוֹרֵר מוֹהֲרַיִךְ ו"ל וְנִזְדַּרְדְּרוּ וְהִלְךְ מֵהֶם, וְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל הָעִיר, שֶׁהִיָּה נִקְרָא בֵּית-הַכְּנֶסֶת "שׁוֹמְרִים לְבַקֵּר", וְכִשְׁרָאוּ כָּל תַּלְמִידֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׂמוֹהֲרַיִךְ ו"ל הִלְךְ, אֲזִי הִלְכוּ כָּלֵם עִמּוֹ, וְהִתְפַּלְלוּ יַחַד עִם אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם בְּעִיר אֹמֵן עֲשֹׂר שָׁנִים. אַף אַחֲר־כֵּן בְּשָׁבִיל הַמַּחְלָקָת וְהַהֲתַנְּגוּת שֶׁהִיָּתָה עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאֹד הָעִיר, הֵבִין מוֹהֲרַיִךְ ו"ל, שְׂאֵם לֹא יִבְנֶה בֵּית-הַמִּדְרָשׁ בְּשָׁבִיל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, יִתְבַטֵּל, חֵס וְשָׁלוֹם, הַקְּבוּץ, וְאֲזוּ לְקַח אֶת עֲצָמוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עַל בְּנֵי הַקְּלוּזֵי עַד שִׁבְנָהוּ (כִּידוּעַ סְפוּר זֶה אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּשֵׁם הָאִישׁ הַקְּדוֹשׁ ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן שְׁסָפְרוּ בְּשֵׁם אָבִיו). וְרוֹאִים מִזֶּה לְמוֹד נִפְלָא, הַפּוֹף דַּעַת הַתּוֹעִים דְּהַיּוֹם, שְׂאֵלוּ אוֹמְרִים שְׂרַבְּנוּ ו"ל רַק בִּירוֹשָׁלַיִם, וְאֵלוּ אוֹמְרִים שְׂרַבְּנוּ ו"ל רַק בְּמֵרוֹן, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים אֵין נִקְרָא קְבוּץ, וּבְפִרְטוּיֹת כָּאֵן בְּחוּץ לְאַרְץ, כָּל אֶחָד צוֹעֵק שְׂרַבְּנוּ ו"ל נִמְצָא רַק בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ, וְהִיא טְעוּת מַעֲקָה, כִּי מוֹהֲרַיִךְ ו"ל הֵבִין מֵרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁצָּרִיכִין לִהְיוֹת מְעַרְבִים עִם אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם דִּיקָא, כְּדִי לְהוֹסִיף שְׂכָנִים בְּבֵית הַתְּפִלָּה, הֵינּוּ לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְגַלּוֹת לְעוֹד מְאַחֲיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַלְמוּד הַנִּפְלָא שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, שְׂגַם-כֵּן יִתְחִילוּ לְהַתְּבוּדַת עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָם הַצְּרוּפִים לְאֶלְפִים וְלְרַבְבוֹת, כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַיִךְ (חֶלֶק ב', סִימָן ח'), מַעֲנִין הַבָּתִּים שְׂנֻכָנִים עַל-יְדֵי כָּל נֶפֶשׁ שְׂנֹתוֹסָף, עֵינֵן שָׂם, וְרַק זֶה הִיָּה עֲקָר רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁנִּהְיֶה מְעַרְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם, אַף יַעַן שֶׁהַיּוֹם עֲדִין הַמַּחְלָקָת עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּתַקְפָּה עוֹמְדָת, כִּי אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם עוֹשִׂים צָחוּק וְכוּ', כִּי עֲדִין הַצָּחוּק שֶׁל הַזָּקֵן שֶׁהִלְךְ עִם הַסֵּמ"ף-מ"ם — עֲדִין בְּתַקְפּוֹ (עֵינֵן סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ז', מִהַזְּבוּב וְהַעֲבִישׁ), וְעַל-כֵּן אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים מְתַפַּלְלִים בְּקְבוּץ נִפְרָד, הֵינּוּ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל. וּמַחֲמַת כָּל הַטַּעַם הַזֶּה

אֲשֶׁר   ה' שפח   בַּנְחָל   קפא

מוֹבֵן לְכָל, שְׂאִינוּ מְכַרְח לְהִיּוֹת בְּמָקוֹם אֶחָד, אוּ בִירוּשָׁלַיִם אוּ בְּמִרוֹן וְכוּ', אֲדַרְבֵּה שְׁנֵהִיָּה מְעַרְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם, וְאִם אֵי אֶפְשֶׁר לְהִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם יַחַד, כִּי הֵם לֹא מְקַשְׂרִים עֲצָמָם אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, וְגַם כָּל הָעֲנִיָּן הוּא לְצַחֹק בְּעֵינֵיהֶם, עַל־כָּל־פְּנִים בְּכָל עֵיר וְעֵיר, שֵׁשׁ שָׁם קְבוּץ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמְכַל שֶׁכֵּן שֵׁשׁ לָהֶם בֵּית־הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ וְ"ל, שֵׁשֶׁעֲשׂוּ שָׁם קְבוּץ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְזֶה בְּרוּר כְּפִי דַעַת מוֹהֲרֵינִי ת וְ"ל.

וְעַל־כֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ" בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתֶּם גָּרִים שָׁם, שֶׁתִּרְאוּ לְבָנוֹת "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ", שֶׁהוּא חֲדָרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל (עֲיֵן לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵינִי, חֶלֶק א', סִימָן נט), וְתַעֲשׂוּ בֵּית־הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ וְ"ל, וְתִתְקַבְּצוּ שָׁם כָּל הַשָּׁנָה כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ דִּיקָא, וְכֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁאַרוּ שָׁם לְהִתְפַּלֵּל יַחַד בְּהִתְקַשְׂרוֹת אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, וְאֵל יִכְנָסוּ בְכֶם הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁנִּתְהוּוּ בְּדוֹרוֹת הָאֲחֻרָּוִנִים, אֲשֶׁר אֵין עַל זֶה שׁוֹם יְסוּד, וּבִפְרָטִיּוֹת אֲשֶׁר בְּהַקְּבוּצִים שֶׁל הַשָּׁנִים הָאֲחֻרָּוִנוֹת, יֵשׁ שָׁם רַק מַחְלָקָת וְעַרְבוּבָיָה גְדוֹלָה, וְאֶחָד מְדַבֵּר עַל הַשָּׁנִי, וּבְמָקוֹם אֲחֻדוֹת יֵשׁ כָּל מִינֵי פְּרוּדִים וְזִלְזוּלִים, מֵה שֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עַל הַשָּׁנִי תַּחַת גָּבוּ, וְעוֹד עוֹלוֹת וּפְאֻלִיטִיק שֶׁל שְׁקָר וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל־כֵּן מָה וְלָמָּה לָכֶם לְהַכְּנִיס רֹאשְׁכֶם בְּמַטַּת חוֹלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן?! הֲלֹא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת הַמֶּח וּלְקַדְּשׁוֹ וּלְטַהֲרוֹ, וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ קְבָלוֹת טוֹבוֹת עַל כָּל הַשָּׁנָה, וְאֵיךְ יְכוּלִים לְהִתְפַּלֵּל עִם אֲנָשֵׁי רִיב וּמְדוּן, אֲשֶׁר נִתְעַרְבוּ בִּינֵינוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כָּל מִינֵי עַרְב־רֵב, כַּמוֹכָא בְּזִהַר הַקֹּדֶשׁ כַּמָּה פְּעָמִים (עֲיֵן רַעֲיָא מֵהֵימְנָא, זִהַר חֶלֶק ב' קכ.), שֶׁבְּדָרָא בְּתָרָא יִתְרַבּוּ הָעַרְב־רֵב, וְהֵם יִהְיוּ דוֹחֲקִים לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְזוֹ תִּהְיֶה הַגְּלוּת הַמְּרָה. וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִתְקַיֵּם בְּכָל־לַיּוֹת, הָעַרְב־רֵב מִבְּחוּץ וְהַלְצִים מִבְּפָנִים, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם עֲצָה עַל מִי לְהַשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים.

וְעַל־כֵּן עַלִּיכֶם לְהִתְאַסֵּף יַחַד כָּל תְּלַמִּידֵי "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ" כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעִירוֹ דִּיקָא, וּכְדָאֵי לְעֲשׂוֹת מְנַיִן בְּכָל עֵיר וְעֵיר, וְאֶפְלוּ אִם אֵין רַב מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רָאוּי לְצַרְף גַּם מִבְּחוּץ כְּדֵי שִׁיתְרַבּוּ

קפב   אָשָׁר   ה' שפח   בַּנְחָל

הַבְּתִים, וּמִי יוֹדֵעַ בְּאֵפֶן אִם תֵּאָחֲזוּ אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה, וּתְדַבְּרוּ הִרְבֵּה מְרַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, תִּמְשִׁיכוּ אוֹתוֹ ז"ל אֶצְלְכֶם, וְהַדְּבוּרִים יִכְנָסוּ בְּאֲזְנֵי שְׁאָר אַנְשֵׁי הַמַּגִּזֵּן, וְתוּכְלוּ גַם אוֹתָם לְקַרֵּב אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמַּת יִקְיָמוּ דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁרְצוֹנוֹ שִׁתְּהִי מַעֲרָבִין בֵּין אַנְשֵׁי הָעוֹלָם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְהִנֵּה אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעַל כָּל דְּבָר יְכוּלִים לֹמַר בְּדִיוֹק הַהַפּוּף, כִּי אֵת זֶה לְעִמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֵׁישׁ אָדָם, כֵּן בְּרָא קוֹף (וְעִיֵּן בְּקַהֲלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה א', הַזְּקֵן הָרִי הוּא כְּקוֹף, אָדָם נַעֲשֶׂה זְקֵן הָרִי הוּא כְּקוֹף, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהַיּוֹם עוֹשִׂים מִשָּׂא וּמַתָּן וְעִנְיָן זְקֵנִים זְקֵנִים), וְעַל-כֵּן בְּוַדָּאי יְכוּלִים לֹמַר סְבָרוֹת בְּדִיוֹק הַהַפּוּף, אֲבָל עֲלֵיכֶם לִידַע, כִּי הַשִּׁיחָה הַנַּ"ל, שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָרֹאשׁוֹן הֵלֶךְ מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל אַנְשֵׁי הָעִיר, וְכֵן הָיָה עֲשֶׂר שָׁנִים, סְפּוּר זֶה סְפּוּר ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל בְּעַצְמוֹ. וְכֵן הוּא עֲשֵׂה וְקִים מַעֲשֵׂה רַב, שֶׁעֲשָׂרִים שָׁנָה נָסַע מִירוּשָׁלַיִם לְאוּמָן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלֹא נִשְׂאָר בִּירוּשָׁלַיִם וְלֹא נָסַע לְמִרוֹן, רַק נָסַע אֶל עִיר אוּמָן בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְּדוֹלָה כִּידוּעַ, לְהוֹרוֹת שְׂרָק שֶׁם הַקְּבוּץ, וְאִם אֵי אֶפְשָׁר, עַל-כָּל-פָּנִים יִתְקַבֵּץ כָּל אֶחָד בְּעִירוֹ, וְאֵל יֹאמֶר שֶׁהַקְּבוּץ שָׁלוּ חָשׁוּב יוֹתֵר, כִּי זֶה מַעֲוָר רַק קִנְאֵת הַמְּלֹאכִים, וְצָרִיכִים לְהִתְאַחַד יַחַד עִם כָּלֵל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן רָאוּ לְצִיַּת אוֹתִי, וְתָרְאוּ בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְהִתְקַבֵּץ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, אִישׁ אִישׁ בְּעִירוֹ, שֶׁם בְּעִירוֹ דִּיקָא, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם. וְעֲלֵיכֶם לְדַעַת וּלְהַבִּין שֶׁבְּוַדָּאי קְבוּץ כְּזֶה שֶׁל תַּלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ" הַזּוֹכִים לְסִיִּם בְּכָל חֹדֶשׁ אֵת הַ"לְקוּוּטִי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְשְׂאָר סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֶצְלָם מֵאִיר יוֹתֵר אוֹר רַבְּנוּ ז"ל (וְאַתֶּם יְכוּלִים לְרְאוֹת וּלְהַתְּבַוֵּן בְּהַקְּבוּץ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם אוֹ שֶׁל מִרוֹן בְּיַחַד, אִם תִּמְצָאוּ שֶׁם אֶפְלוּ אֶחָד שֶׁמְסִיִּם אֵת הַ"לְקוּוּטִי-מוֹהַר"ן" בְּכָל חֹדֶשׁ, מִסְתַּמָּא תִּמְצָאוּ יַחֲדִים שֶׁמְסִיִּמִּים פַּעַם בְּשָׁנָה, שְׁגַם זֶה סֵפֶק, אֲבָל בְּכָל חֹדֶשׁ מֵאֵן דְּכַר שְׁמִיָּה, וְתִהְיֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כָּל תַּלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ" מְסִיִּמִּים בְּכָל חֹדֶשׁ אוֹ

אֲשֶׁר   ה' שפֹּט   בַּנְּחָל   קפג

על-כל-פְּנִיִּים בְּכָל חֲדָשִׁים אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְזֶה בְּרוּר לְמִי שְׂרוּצָה לְלַכֵּת וּלְרֹאוֹת אֶת זֹאת).

וְעַתָּה אֲשָׂאֵל אֶתְכֶם, אֲצַל מִי מְאִיר יוֹתֵר אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, אִם לֹא מִי שְׁלוֹמֵד יוֹתֵר סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל-כֵּן רָאוּ לַעֲשׂוֹת קְבוּצָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעִירוֹ דִּיקָא, אִף רָאוּ שְׂתַהֲיֵה אֶהָבָה וְאַחֲדוֹת גְּדוּלָּה בִּינֵיכֶם, כִּי תִהְיֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לָנוּ בְּמַה לְשִׂמְחָה, "בְּךָ רַבְּנוּ וְנִגְיָלָה, בְּךָ רַבְּנוּ וְנִשְׂמַחָה", וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁקִיבְלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל מִתַּנְּהוּ הַסְּדֵר-דְּרָךְ-הַלְמוּד, אֲשֶׁר כָּל תַּלְמִיד מִתְלַמְּדֵי "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, זוֹכֵה לְטִיֵּל בְּכָל הַשָּׁנָה בְּרַב חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: תַּנְ"ךְ, מְשָׁנִיּוֹת, בְּבָלִי, יְרוּשָׁלַּיִם, תּוֹסֵפֶתָא, רַמְבַּ"ם, טוֹר, שְׁלַחַן עָרוּף, מְדַרְשׁ רַבָּה וְתַנְחוּמָא, מְכִילֶתָא, סְפָרָא וְסְפָרֵי, זֶהר וְתַקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינּוּ וְהִתְמַדְתּוּ. וְתִהְיֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲצַל תַּלְמִידֵי "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" נִתְקִים מְאֹמְרוּ שֶׁל רַב נַחֲמָן (עֵין מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן, פְּרָשָׁה ב', סִימָן כו'): אָמַר ר' נַחֲמָן, מִי שְׂאוּהֵב תּוֹרָה, אֵינוֹ שׁוֹבֵעַ תּוֹרָה, עֵין שָׁם; דָּכַל מַה שְׁלוֹמֵד יוֹתֵר — מְשִׁתַּקֵּק יוֹתֵר לְלַמֵּד וּלְהִבִּין יוֹתֵר, וְדָבָר זֶה יְדוּעַ וּמְפָרָס לְכָל.

וְעַל-כֵּן רָאוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלָקְכֶם, "אֲשֶׁר בַּנְּחָל" שָׁם גּוֹרְלְכֶם וְנַחֲלַתְכֶם, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם.

ה' שפֹּט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן, מִחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שָׁם ה' [י'] ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַרְבֵּ הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצִיחִים.

אֶת מִכְתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי קֹדֶם הַחֲגִים, אִף מְרַב טְרִדוּתִי הַרְבּוֹת הִיָּה הַהֲכָרַח לְדַחוֹת עַד עַכְשָׁו, וְגַם עַתָּה הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, וְאַמְרָתִי אֲרוּצָה רַק שׁוֹרוֹתִים אֵלוֹ לְכַבּוֹדוֹ.

לְדַעְתִּי, יֵשׁ אֶצְלָכֶם טְעוֹת לְגַמְרֵי מָה עֲנִין צַדִּיק, וְעַל-יְדֵי-זֶה אַתֶּם חוֹלְקִים וְכוּ', וּבִאֲמַת חֲסִידִים אֵינֶם עוֹשִׂים אֶת רַבֶּם לְאֱלֻקוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, מֵהָאֵי דַעְתָּא שְׁבִשְׁתָּא, וּמַעוֹלָם לֹא שְׁמַעְנוּ דְבַר כְּזֶה אֶצְל שׁוֹם צַדִּיק מֵהַצְדִּיקִים הַקְדָּמוֹנִים, וְכֵן לֹא תִמְצְאוּ דְבַר זֶה בְּשׁוֹם סֹפֵר מִסְפְּרֵי גְדוּלֵי הַחֲסִידִים וְהַצְדִּיקִים הַקְדוּשִׁים. כִּי בִאֲמַת מוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פט), כִּי הַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת שְׁדָכָן, עֵינֵן שָׁם; וּפְרָשְׁנוּ, שֶׁהַצְדִּיק מְשַׁדֵּךְ וּמְזוּג גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ בְּגִשְׁמֵיּוֹת הַשְׁדָּכָן כְּשֶׁשְׁדָּךְ אֶת שְׁנֵי הַמְשַׁדְּכִים כְּכֹר גָּמַר מְלֹאכְתּוֹ, לֹא-כֵן בְּרוּחַנִיּוֹת, בְּרַב הַתְּגַבְרוֹת הַיִּצָּר, הַהֲכָרַח לְבֹא בְּכָל פַּעַם אֶל הַצְדִּיק, שֶׁיְשַׁדֵּךְ וַיִּקְשֶׁר אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְדַבַּר זֶה אֵי אִפְשָׁר בְּשׁוֹם אִפְּן בְּלֵי הַצְדִּיק. וְזֶה כָּל מַה שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת יד, לא): "וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבִמֹּשֶׁה עַבְדּוֹ", עַל-יְדֵי 'מֹשֶׁה עַבְדּוֹ' זוֹכִים לְוַיֵּאֱמִינוּ בֵּה'', כִּי אַחֲרַת לֹא הָיוּ מֵאֱמִינִים, כִּי רַק הַצְדִּיקִים הַקְדוּשִׁים, הֵם מְכַנְיָסִים אֱמוּנָה וְתוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁזֶה כָּלֵל אֱמוּנַת חַכְמִים, שְׁאֵנוּ מְצוּיִים לְשִׁמְעַע בְּקוֹלָם, עַד שְׁאֲמָרוּ בַּמְדָּרָשׁ (קֹהֶלֶת רַבָּה, פְּרָשָׁה א'): שְׁמַעְתָּ תוֹרָה מִפִּי תַלְמִיד חֲכָם, יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּאִלּוּ שְׁמַעוּהָ אֲזַנֶּיךָ מִהַר סִינַי, עֵינֵן שָׁם.

וְהַדְּבַר גְּלוּי וּמְפָרָסֵם, כָּל מִי שֶׁהִטָּה יוֹתֵר אֲזַנּוֹ אֶל הַצְדִּיקִים וְהַחַכְמִים שְׁבְכָל דוֹר וָדוֹר, אֶצְלוֹ קִיּוֹם וְלַמּוֹד הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר שְׁלֵמוֹת וּבְיוֹתֵר חִיּוֹת, וְהַמְפָּרָסֵמוֹת אֵינֵן צְרִיכוֹת לְרֵאָיָה. וּמַה שְׁפַתְבָּתָּ מֵהַגְּמָרָא (סְנֵהֲדָרִין סג): כָּל הַמְשַׁתַּף שָׁם שְׁמִים, וְדַבַּר אַחַר גִּעְקוֹר מִן הָעוֹלָם, אֵינּוּ עֲנִין אֶצְלָנוּ כָּלֵל, וְלְדַעְתִּי, לֹא רָאָה אֶת הַתּוֹסְפוֹת מַה כָּתַב שָׁם, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: לֹא דָמִי לֵה, דְּכַתִּיב (שׁוֹפְטִים ז, כ): "חָרַב לֵה' וּלְגַדְעוֹן", וְכֵן "דְּבַרְנוּ בֵּה' וּבְךָ" (בַּמְדָּבָר כֹּא, ז), דְּלֹא אֶסוּר אֱלֹא בְּמִידֵי דְאֱלֹהוֹת, עֵינֵן שָׁם; הֲרֵי שְׁזֶה דְבַר פְּשוּט אֶצְל הַתּוֹסְפוֹת, שְׁלֹא עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה אוֹ אֶת גְּדַעוֹן לְאֱלֹהוֹת. וּבּוֹדָאֵי כֵן הוּא בְּכָל דוֹר וָדוֹר, כָּל אֵלּוּ הַנוֹסְעִים אֶל הַצְדִּיקִים הוּא רַק, שְׁיִכְנִיסוּ בְּהֵם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וַיִּקְבְּלוּ מֵהֶם הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְקִים וְלִשְׁמַר אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּתַכְלִית הַשְׁלֵמוֹת, וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁעוֹשִׂים אוֹתָם לְאֱלֹהוֹת, שְׁזוֹ טְעוֹת גְּמוּרָה לְגַמְרֵי בִּאֲמוּנַת חַכְמִים וְאֱמוּנַת

אֲשֶׁר   ה' שֹׁפֵט   בְּנֹחַל   קִפָּה

צדיקים, ולא נמצא דבר זה רק אצל 'שוטים', אבל לא אצל חסידים, חס ושלום. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנה): אם מאמין בהצדיק בלא דעת יכול לפל, עין שם.

פי ההכרח לידע ידיעה זו בהתקרבות אל הצדיקים, אשר הצדיקים הם דבוקים לגמרי בו. תברך מנעוריהם, ואנחנו מלאים עון, ועל-כן אי אפשר לנו להתקרב באמת אליו. תברך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיקים השלמים, המקרבים ומשדכים את מקרביהם אליו. תברך, ואחרת נשארים בטנוף מעשינו, וזה ברור. ועל-כן צריכים לבא בכל פעם אל הצדיקים והחכמים האמתיים, וללמד תורה מהם, כדי שנוזקת להתקרב יותר ויותר אליו. תברך ואל התורה, ורק זה נקרא התקרבות אל צדיקים אמתיים, אבל לא כמו שכתב שעושים את הצדיקים לאלהות, חס ושלום, שזה עבודה זרה גמורה, ובכלל שתוף, ומי שאומר דבר זה — הן מפת החסידים והן מפת המתנגדים, הוא פשוט בור ועם הארץ, ואינו יודע מה ענין של התקרבות אמתית אל צדיקים, ואדרבה הוא רחוק ממנו. תברך ומן התורה, כי אינו דומה מי שיש לו אמונת חכמים וצדיקים למי שאין לו. ועין בסמ"ג מצות לא תעשה א', שפרש דברי התוספות הנ"ל, כי אין זה שתוף לאלהות ואדנות כלל, עין שם. ועל-כן איני יודע מי בלבב את דעתכם בזה.

ומה שצוה רבנו ז"ל לקשר את התפלה אל הצדיק (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב', וסימן נה), דבר זה מבאר היטב בכונות האר"י ז"ל, בברכת 'על הצדיקים': "ושים חלקנו עמם", כי בעוונותינו הרבים כל הקלפות רוצות להתאחז בהתורה והמצוות שלנו, ועל-כן אנו מקשרים את עצמנו ואת התורה והמצוות אל הצדיקים, שנהיה בטוחים שלא יהיה לריק יגיענו, חס ושלום. כי בזה העולם, בלי התקרבות אמתית אל הצדיקים האמתיים, יכולים לעקר את עצמו משני העולמות, וכמו שרואים זאת בחוש, כי רק על-ידי אלו הצדיקים שנשארו תלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, נשארה היהדות. ואפלו בכל הישיבות הליטאיות תמצא, שרבים ככלם מלאים רק מבנים ונכדים של אחינו בני ישראל יוצאי פולנייה,

קפו אָשֶׁר ה' שפֹּט בַּנְּחָל

גאלִיצָה, הונגָרְיָה, רוֹסְיָה וכו', שִׁשְׁתּוֹ מִימֵי הַחֲסִידוּת, וְדָבָר זֶה בְּרוּר לְמִי שְׁרוּצָה לְהוֹדוֹת עַל הָאֱמֶת, כִּי מַעַט מְזַעֵר נִשְׁאָר מִהַלִּיטָאִים שֶׁל דוֹר דוֹר, כִּי רַבָּם כָּלֵם נֶאֱבְדוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַל-יַדֵּי הַהִשְׁפָּלָה הָאֲרוּחָה, וְלֹא־חֲרוּגָה עַל-יַדֵּי הָעַרְב־רַב, כָּלֵל הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְלֹא נִשְׁאָרוּ חֲזָקִים רַק אֱלוֹ שְׂאוּחֲזִים בְּדַרְךְ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שֶׁהִיא אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְקִיּוּם הַתּוֹרָה מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא.

וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה יֵצֵא כָּל-כָּפוֹ לְקַטְרֵג עַל כְּלָלִיּוֹת הַחֲסִידִים, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁנֵה שְׂתוּף וכו', חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מֵהֵאֵי דַעְתָּא שְׁבִשְׂתָּא, אֵין דָּבָר כְּזֶה רַק אֲצַל 'שׁוֹטִים', וְלֹא תִמְצָאוּ זֹאת בְּשׁוּם סֵפֶר חֲסִידֵי מַתְלֵמֵי־הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע וְתִלְמִידָיו וְתִלְמִידֵי תִלְמִידָיו וכו', אַדְרַבָּה הוּא אֲשֶׁר דִּבְרַתִּי, תִּלְכוּ וְתַעֲשׂוּ סִקָּר בְּיִשׁוּבוֹת הַלִּיטְאִיּוֹת, תִּרְאוּ וְתִנְכַּחוּ שֶׁאֲתָנוּ הַצָּדֵק, שְׂרָפָם כָּלֵם הֵם מִמוּצָא הַחֲסִידִים, שִׁשְׁתּוֹ פַּעַם מְאִיזָה צְדִיק.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, וְאִם יִהְיֶה ה' עִמָּדִי עוֹד נְדַבֵּר בְּזֶה, וְנִאֲרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה בְּאֲרִיכוּת, כִּי זֶה עָקֵר גְּדוֹל בְּאֲמוּנָה, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד צְרִיכִים לְהִזְהָר בְּדַבְרֵים כָּאלוֹ, שֶׁלֹּא יֵצֵא קְלָקוּל, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי זֶה כָּל מִינֵי שְׂתוּף כְּכֹר עֲבוּדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

עֲלִיכֶם לְדַעַת כִּי הַצְּדִיקִים הֵם רַק מְכַנִּיּוֹסִים אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַמוֹן עִם אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזְקִים אֶת לְבָבָם לְעַמֵּד חֲזָק נֶגֶד פְּגַעֵי וּמְקַרֵי הַזְּמַן, שִׁישְׁאָרוּ חֲזָקִים בְּקִיּוּם פְּשׁוּטוֹת הַיְהוּדוּת, וְיִרְבּוּ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִהְיֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לֹא אֶלְמָן יִשְׂרָאֵל, יוֹסִיף עֲלֵיהֶם ה'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   ה' שצ   בנחל   קפז
ה' שצ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים, שם ה' [ו'] ה'תשד"ם.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגנח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אחי היקר! ראה לחזק את עצמך בכל האפנים, כי אין זו עצה
לפל כל-כף בדעתך, אף שאני יודע באמת שברון לבך מפל מה
שעובר עליך, אף אתה צריך לדעת, כי אי אפשר לעבר את זה
העולם רק עם התחזקות, להתחזק בכל מיני אפנים, ואת כל זה
יותר מזה תמצא בספרי רבנו ז"ל, ובפרטיות בהספרים הקדושים
שזכני השם יתברך לחדש בדבריו הקדושים.

ועל-כן ראה שלכל יחסר לך יום מבלי למוד ועיון בספרי
שאלות ותשובות "אשר בנחל", כי מי שיהיה רגיל בספר זה לעולם
לא יפל ממדרגתו, ותמיד יאחז את עצמו באמונה הקדושה, ויזכה
להתעלות מדרגא אל דרגא בעבודת השם יתברך. ובאמת מי שאינו
מעין בכל יום ויום בזה, אין לו שום טענה ומענה למה עובר עליו
כל-כף, ומפל שפן מי שעוד חולק על ספר זה, בודאי אחריתו
להכרת לגמרי משרשו.

ועל-כן מאחר שזכה אותך השם יתברך, שלא די שאתה לומד
בספר זה, אלא אתה גם מדפיסו, זכית להדפיס פצמים חלק א',
ועתה אתה משתדל להדפיס גם חלק ב', בודאי שכך לא יקפח,
ותזכה עוד לדברים יפים. העקר ראה להיות חזק בעבודת השם
יתברך, ותעין בכל יום ויום בכמה מכתבים, ותראה נפלאות.

הדורש שלומך...

קפח אֲשֶׁר ה' שצא בנחל
ה' שצא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מקרת יום הכפורים שם ה' [ו'] ה'תשד"ם.

שלום רב להאברהם היקר, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה
זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות בנך הממרר לך, עליך לדעת, כשאדם פוגם במחשבה
— יש לו צרות מהבנים והבנות, וכשפוגם בדבורו — יש לו צרות
מאשתו, וכשפוגם במעשיו — יש לו צרות מבני-אדם, מעבדיו
ומפועליו, ועל-כן עלינו לשוב על מה שפגמנו במחשבה, דבור
ומעשה, ועל-ידי-זה ימתק מאתנו הכל.

אודות הפאות בנך וכו', ומה שאתה עושה להכניסו תחת
המטה ולדחף אותו עם הרגלים וכו', זוהי רציחה גדולה יותר
מהפאות, ובפרטיות ילד קטן, שחס ושלום, יכול להחנק שם, השם
יתברך ישמרהו, ועל-כן פלף מרציחה כזו, רק ראה להזכירו
בהתבודדות, שיהיה טוב וישתנה.

אודות אשתך וכו'; חסדי השם יתברך, יש לך אשה צדקת, הנה
ראוי לך לקנות לה מה שצריכה ויותר מזה, ולא שתצטרך לשאל
ממך בענינה בפתח, חס ושלום. מאד מאד אתה צריך להזהר
בכבודה, שהיא המתנה שנתנו לך מן השמים, ורבונו "ל הזהיר על
זה ביותר (עין שיחות-הר"ן, סימן רסד); ובפרטיות עכשוו שהיא יולדת,
עליך לעזור לה בכל מיני אפנים, ולא להתכעס עליה, חס ושלום,
כי "פעם בחיק פסילים ינוח" (קהלת ז, ט), ולא עוד אלא שמפסיד
את הממון והפרנסה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סח); ובכל יום
צריכים לכוון ג' פעמים באמירת "אשרי" בפסוק: פ'תח' א'ת' ג'דיך'
— סופי וראשי תבות חת"ך אפ"י, שהוא הכעס, ואז תהיה לו
פרנסה בשפע גדול (חסר).

הדורש שלומך...

ה' שצב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי מַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם ה' [ו'] ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיַּמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יָאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה לְהַסְבִּירָךָ עַל כֹּל מַה שֶּׁהִקְשִׁיתָ וְכוּ', אִף שֶׁצָּרִיךָ לָזֶה
אֲרִיכוּת, עִם כֹּל זֹאת אֲרַשֵׁם לְךָ בְּמַה שֶׁאֶפְשָׁר.

כֹּל מַה שֶּׁהָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים: אֲבָרָהִם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, מִשֵּׁה וְדָוִד,
עֲסָקוּ לְהֵיוֹת רוּעֵי צֶאֱן, הַכֹּל הָיָה גִלְגּוּלֵי נְשָׁמוֹת שֶׁעֲסָקוּ לְתַקְנֵן.
וּבְזֶה אֵין לָנוּ שׁוֹם מִשָּׁג כָּלֵל. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן כב), שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִים רוּעִים — רוּעֵי הָאֱמוּנָה, מַחְדִּירִים
אֱמוּנָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, בְּנִשְׁמוֹת הַלָּלוּ, נְשָׁמוֹת שֶׁפָּגְמוּ וְנוֹפְלוּת
בְּגִלְגּוּל, וַיִּשְׁנֵן נְשָׁמוֹת שֶׁנִּכְנְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, בְּעֵזִים וּבְכַבְּשִׁים,
וְצָר וְמָר לָהֵן מְאֹד מְאֹד, וְהַצְדִּיקִים עוֹסְקִים בְּתַקְוֵנוּ, וְאֵין לָנוּ בְּזֶה
הַשָּׂגָה, כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, אֲבָל אָנוּ יְכוּלִים לְלַמֵּד מִכֹּל דְּבָר.

וְזֶה מַה שֶּׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (חֵלֶק א', סִימָן נד) לְהַתְּבוּנָן בְּרַמְזִים
שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוּ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין
תְּכֵלִית, לְרַמֵּז לָנוּ רַמְזִים, הִנֵּה אָדָם מַחְזִיק כְּבָשִׁים, עֲזִים, פָּרוֹת
וְכַדוּמָה, וּמַתְּבוּנָן בָּהֶם, וַיְכוּל לְלַמֵּד מֵהֶם הַרְּבָה. אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי,
צָרִיךְ אָדָם לְרֹאוֹת שֶׁלֹא יִפֹּל בְּתוֹךְ בְּהֵמִיּוֹת, שֶׁלֹא יִהְיֶה כְּבֵהֶמָה,
כְּכֶבֶשׂ וְעַז שֶׁאֵינוּ יוֹדֵעַ בֵּין יַמֵּינוּ לְשִׁמְאֵלוֹ. וְאִם-כֵּן מַחֲד גִּיסָא, צָרִיךְ
לְהַתְּבוּנָן וּלְלַמֵּד מֵהֶם, וּמֵאִידֵךְ גִּיסָא, צָרִיךְ אָדָם לְהַתְּעֵלוֹת לְרֹאוֹת
לְהֵיוֹת מוֹתֵר מִן הַבְּהֵמָה, לֹא לְהֵיוֹת בְּקִטְנוּת הַמַּחְזִין כְּמוֹתָהּ, כִּי
הַבְּהֵמִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם עוֹשֶׂה אוֹתוֹ כְּבֵהֶמָה, שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֵינָיִם גְּדוּלוֹת

קצ אֲשֶׁר ה' שָׁב בְּנֶחֱל

ומדמין דמיונות, עד שאיננו יותר מן הבהמה. על האדם להסתפל רק על הקדוש-ברוך-הוא.

רַבְּנוּ ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רכה): פְּשֵׁה־רֵאָה בשלמות, על-ידי-זה הבטחון בשלמות; כי עקר הבטחון בשלמות הוא על-ידי השכל, והשכל יש לו קשר עם הראות, כי המוח מקבל את הלחלוחיות, והלחלוחיות באה מהראיה, ואם אדם סובל מהראות, סימן שהוא צריך לתקן את השכל, שהשכל יחשב רק מהקדוש-ברוך-הוא, ולא להסתפל על שום בן אדם, פי בני-אדם, אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') אם אינם דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, הם פחיות בדמות אדם, יכולים רק להזיק; ולכן הטוב ביותר רק לחשב ממנו יתברך, ושלא יהיה לנו שום עסק עם אף אחד, ואז נצליח בחיים.

רַבְּנוּ ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסו), שְׁהִבְהֵמוֹת ורחיות שמתים, זה מפני שאיננו נזהרים במצות ספה. למדים מכאן, שרבנו ו"ל מקשר ספה לבהמות ורחיות, שזה מה שכתוב אצל יעקב אבינו (בראשית לג, יז): "ויַעֲקֹב נָסַע סְכוּתָהּ וַיֵּבֶן לָהּ בַּיִת, וַיִּמְקְנֶהוּ עֲשֵׂה סְכוּת", לעצמו עשה בית, ולכבשים עשה סכות. בספה מצינו, שחכמינו הקדושים אומרים (ספה ב.): צא מדירת קבע ושב בדירת עראי. ספה זו דירת עראי, בית זו דירת קבע. כשאדם גר בתוך הבית, הוא חושב שיחיה לנצח, אבל כשגר בספה, אזי מרגיש רוח-הקדש, שיושב בחוץ בצלא דמהימנותא [בצל האמונה], הגה אני פה, ועוד מעט אני יוצא מכאן, אזי אני תמיד שמח, שזו שמחת בית-השואבה (עי' ספה ג:), שיש לנו דיקא בסכות, כי אם חושב אדם, שיש לו אלה שנים לחיות, הוא נופל בעצבות ובמרירות ובדכאון, וחושב: אין לי כח יום אחד, מפל שפן שבוע, מפל שפן חדש, מפל שפן שנה, מפל שפן עשר שנים ומאה שנה וכו', אבל אם אדם יודע שפל חיו דירת עראי, אזי חושב: מה יש לי להפסיד?! "ערם יצאתי מבטן אמי, וערם אכנס לבטן האדמה" (עי' איוב א, כא), אזי הוא רק שמח.

אֲשֶׁר   ה' שָׁב   בְּנַחַל   קִצָּא

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן טו), שֶׁזוֹ עֲבוּדָה גְּדוּלָּה לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּבִהְמָה, שְׂאִין לָהּ שֶׁכָּל, אֲשֶׁר חֲכַמַּת כְּבִהְמָה הֵינּוּ שֶׁזוֹ חֲכַמָּה גְּדוּלָּה מְאֹד לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּבִהְמָה, וְחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים דְּרָשׁוּ (חֲלִין ה:): עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לו, ז): "אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'", אֵלּוּ בְּנֵי-אָדָם שְׁעָרְמִים בְּדַעַת כְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְעוֹשִׂים עֲצָמָם כְּבִהְמָה, כִּי בְּאֵמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשׁוֹם הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת, רַק כְּשֶׁאָדָם מְשַׁלֵּיף שֶׁכָּלוּ. "אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאִינִי יוֹדֵעַ כָּלוּם, כִּי בְּרַגַע שְׂאֲנִי חוֹשֵׁב שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ, אֲזִי אֵינְנִי יוֹדֵעַ כָּלוּם".

וּבִזְהָ יְכוּלִים לְהִבִּין גַּם-כֵּן, לָמָּה בְּסֻכּוֹת מִתְחִלִּים עִם מִסְפָּר גְּבוּהָ שֶׁל קְרַבְנוֹת (סִפָּה נה:), שְׁמַקְרִיבִים שְׁבַעִים פָּרִים, וְאַחֲרֵי-כֵן מְמַעֲטִים, עַד שְׁבָאִים לְשִׁמְיָנִי עֲצָרָת, אֹמֵר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "עֲכָשׁוּ אֲנִי רוּצָה לְהִיּוֹת אִתְּכֶם לְבַד" (עֵין זֶהר חֲלֵק א' סד:), וּמְבִיאִים פָּר אֶחָד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי זֶה כָּל עֲגֻנַת הַסִּפָּה, שְׁזָה רֵוִחַ-הַקִּדְשׁ, כָּל מָה שֶׁעוֹלָה אָדָם מְדַרְגָּה גְבוּהָ יוֹתֵר בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, הוּא מִבֵּין שְׁעֵדִין לֹא הִבִּין כָּלוּם, עַד שְׁמַגִּיעַ לְמְדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה בְּשִׁמְיָנִי עֲצָרָת, שְׂאֲזִי הוּא רַק עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְבִיא רַק פָּר אֶחָד, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כָּלוּם. וְרַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק ב', סימן עב), שֶׁזוֹ הַמְדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, שְׁצָרִיף אָדָם לְדַעַת, שְׂאֵינְנוּ יוֹדֵעַ כָּלוּם! וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת.

וְדָבָר זֶה לוֹמְדִים מִבְּהִמּוֹת, מִכְּבָשִׁים וְעִזִּים וְכוּ', הֵם מְסַתְּפִלִים עֲלֵיךְ, אֵינָם יוֹדְעִים כָּלוּם, כִּי צָרִיף אָדָם לְדַעַת שְׂאֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלוּם, בְּרַגַע שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מְשֻׁהוּ, הוּא מְסַכֵּן גְּדוּל מְאֹד. וְלִכֵּן עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁיֵּדַע אָדָם שְׂאֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלוּם, תְּכַלִּית הַיְדִיעָה שֶׁלֹּא יֵדַע, וְאֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק ב', סימן פג), שְׁזָה סוּד שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַמְקוֹם וּלְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְאֵינְנִי יוֹדֵעַ כָּלוּם, אֲנִי יוֹדֵעַ רַק שֶׁיֵּשׁ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינְנִי מְעַנֵּן בְּשׁוֹם דְּבָר, רַק בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲזִי אָדָם זוֹכֵה לְמַחִין נְקִיִּים. כִּי קָרָא בְּאֵלֵינוּ מְשֻׁהוּ מְכַנֵּים בְּרֵאשׁוֹ זֶהְמָה וְטַנּוּף, שְׂאוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה כ:): כָּל הַמְהַרְהֵר בַּיּוֹם בָּא לְיַדִּי טְמֵאָה בְּלִילָה; שְׁזָה עוֹן מְקַרְהָ, אֲכַל אִם אָדָם מְרִיק אֶת מַחוֹ, נַעֲשֶׂה רִיק, זֶה תְּקוּן קָרָא, שְׂאֵין בְּמַחְשַׁבְתִּי

קצב אשר ה' שצב בנחל

כלום רק הקדוש-ברוך-הוא, ולא מענין אותי מאומה, אני רוצה רק את הבורא ותברך שמו! אדם זה חי חיים טובים, שכל זה סוד סכות.

וכן אדם צריך לרוקן את מחו מההשגה שהיתה לו עד עכשו, ולבוא למקיפים אחרים, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), שצריכים תמיד להכניס מקיפים אחרים, להוריק את הפנימים שיפנסו מקיפים, ומהמקיף תעשה פנימי, ומהפנימי תוציא, ואחר-כך יהיה לך מקום להכניס עוד מקיפים, שזה סכות. ובעבור זה כל פעם שנקנסים לסכה, זו מצות עשה חדשה, כי אני מקבל מקיפים חדשים.

תאמין לי, שאדם צריך להיות מאד מאד שמח, שזוכה לידע מרבנו ז"ל, יכולים לעבר בזה העולם שבעים שנה בשטיות, זה יחשב מכסף, זה יחשב מכבוד, זה יחשב משם, וזה ירצה כל מיני רצונות, והעקר הוא שוכח — שכל העולם זה דירת עראי, ויכולים לחיות חיים טובים, חיים נצחיים. ועל-כן עלינו לשמח מאד מאד ברבנו ז"ל, כי כל זה אנו מקבלים מרבנו ז"ל, כי הוא מאיר בנו עוד בזה העולם השגת אלקות, שנוזקה להכיר את אמתת מציאותו ותברך עוד בזה העולם בבטול אמת אליו ותברך, בלי שום טעיות, כי בלי הקדמותיו יכולים לחיות בעולם התהו אפלו אחר ההסתלקות. וכמו שאמר פעם הרב הקדוש בעל התניא והשלחן ערוך זי"ע, שיש נשמות הנמצאות כבר למעלה בגן-עדן, ועדין לא יודעות מהי השגת אלקות וכו', כי גם שם צריכים רחמים רבים.

ובאמת קשה מאד להכניס דבר זה בבני-אדם, כי טבע של אדם שהוא מצמצם, וכל דבר מצמצם אינו יכול לקבל רק פפי הצמצום, אבל אם אדם יש לו רחבות המחין, הרחבת הדעת, אז יש לו כלי גדול בלי צמצום, ויכול לקבל המון. וכשאדם קבל כבר הרבה, נדמה לו שזהו זה, השגתי כבר, אז מספן, איננו יודע כלום. החכמה היא משני הכוונים — מצד אחד שיהיה לו כלי גדול לקבל הרבה, ומצד שני שיוכל לרוקן את זאת מה שיותר מהר, ויוכל להשיג יותר

אֲשֶׁר   ה' שֶׁב   בְּנַחֵל   קֶצֶב

ויותר. אָבֵל זֶה דְּבַר מְאֹד מְאֹד מְסֻכָּן, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לקוטי-
 מוה"ר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמז), שְׁלֹפְעָמִים עַל-יְדֵי גְדֵלוֹת אָדָם, יְכוּל לְהַשִּׁיג
 הַשָּׂגוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי גְדֵלוֹת שׁוֹכְחִים, כִּי כָּל הַמַּתְגָּאָה
 חֲכָמְתוֹ מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ (פְּסָחִים טו.), וְכִיּוֹן שְׁמַסְתְּלֶקֶת חֲכָמְתוֹ, אִזּוּ יֵשׁ
 לוֹ מְקוֹם לְהַפְּנֵס, וַיִּזְכֶּה לְהַפְּנֵס יוֹתֵר שָׂכָל, וְאִם-כֵּן לִפְעָמִים גְּאֹהַ
 וְגְדֵלוֹת, אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, זֶה בְּמִקּוֹם תַּעֲנִית, כִּי כֵן מְצִינּוּ (בְּבֹא מְצִיעָא
 פה), שְׁאֵמֹרָא רַב זִירָא הִתְעַנָּה לְפָנַי שְׁנַכְנַס לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, שְׁיִשְׁכַּח
 אֶת הַתּוֹרָה שְׁלָמַד בְּבָבֶל, כְּדֵי שְׁיִוְכַל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּאַרְצָא
 יִשְׂרָאֵל, אִם-כֵּן אִם אָדָם בָּא לְיַדֵי גְּאֹהַ וְגְדֵלוֹת, אִזּוּ שׁוֹכַח, וְאִם
 שׁוֹכַח, אִזּוּ יְכוּל לְקַבֵּל תּוֹרָה חֲדָשָׁה. אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, שְׁאָדָם צָרִיף
 לְהִיּוֹת פְּקֻחַ, כִּי אִם יִהְיֶה בַעַל גְּאֹהַ לְחֹשֶׁב שֶׁהוּא מְשָׁהוּ, אִזּוּ יִהְיֶה
 טַפֵּשׁ גְּדוֹל. וְכֹל זֶה אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (שם), שְׁלֹפְעָמִים צָרִיף אָדָם שְׁתִּהְיֶה
 לוֹ גְּדֵלוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב' יז, ו): "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'",
 וְהוּא מוֹעִיל כְּמוֹ תַּעֲנִית, כִּי כְּשֶׁצָּרִיף לְבוֹא לְהַשָּׁגָה וְלַעֲלוֹת לְאִיזוֹ
 מְדַרְגָּה, אִזּוּ צָרִיף לְשַׁכַּח חֲכָמְתוֹ שְׁמַקְדָם, כְּמוֹ שְׁמְצִינּוּ שְׂר' זִירָא
 הִתְעַנָּה, כְּדֵי לְשַׁכַּח תְּלִמּוּד בְּבָבֶל, כִּי הִיָּה צָרִיף לְבוֹא לְהַשָּׁגָה יוֹתֵר
 גְּדוֹלָה, שֶׁהִיא תּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מְסַבִּיר רַבְּנוּ ו"ל: וְהַגְּדֵלוֹת
 מוֹעִילָה כְּמוֹ תַּעֲנִית, כִּי עַל-יְדֵי גְדֵלוֹת שׁוֹכַח גַּם-כֵּן חֲכָמְתוֹ,
 כְּמֵאֲמָרָם ו"ל: כָּל הַמַּתְגָּאָה — חֲכָמְתוֹ מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ. אִף רַבְּנוּ
 ו"ל מְדַגִּישׁ, שְׁצָרִיכִים חֲכָמָה יִתְרָה, כִּי בּוֹדָאי גְדֵלוֹת וְגְאֹהַ זֶה אִסּוּר
 גְּדוֹל, וְאִם יִתְגָּאָה בּוֹדָאי חֲכָמְתוֹ תְּסַתְּלֶק מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי, וְלֹא יִהְיֶה
 בַּעַל הַשָּׂגָה, וַיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה אִוִּיל, וְרַבְּנוּ ו"ל קוֹרְאוּ שׁוֹטָה מִמֶּשׁ, כִּי
 מֵה שִׁיף לֹמֵר: "אֲנִי, אֲנִי, אֲנִי", אִתָּה טַפֵּשׁ, "מָה אֲנִי? טַפֵּה סְרוּחָה,
 עוֹד מְעַט אָהִיָּה בְּאֲדָמָה, וְעַל מִי אֲתִגָּאָה?!" לְכֵן אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל,
 שְׁצָרִיכִים אֲמָנוֹת יִתְרָה אִיף לְהִתְנַהֵג בְּזֶה — שְׁתִּהְיֶה לוֹ גְדֵלוֹת כְּדֵי
 לְשַׁכַּח חֲכָמְתוֹ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה עָנּוּ בְּאֲמַת. וְזֶה סוּד נִפְלָא מְאֹד,
 שְׂרַק בּוֹדִידִים זֹכִים לָזֶה, כִּי מְצַד אֲחָד הֵנָּה אֲנִי מְרַגִּישׁ "אָה, הֵהוּא
 נוֹתֵן לִי כְבוֹד", וּמְצַד שְׁנֵי — אֲנִי שְׂבוּר כְּחָרָס הַנִּשְׁבָּר, שְׁזֶה שְׁמַעוּ
 אֶצֶל הַרְבֵּה צְדִיקִים, שֶׁהֵנָּה נִתְּנוּ לָהֶם כְּבוֹד גְּדוֹל, רָצוּ לְפָנֵיהֶם מֵאוֹת
 אֲנָשִׁים, וְסָבְבוּ אוֹתָם וְהִגְבִּיהוּ אוֹתָם, וְתַכְּף-וּמְיָד כָּבַר חֲשָׁבוּ: "הֵנָּה
 הַלְוָה שְׁלִי, סוֹחֲבִים אוֹתִי"; וּבְנִי-אָדָם בַּחוּץ, אֵלּוּ שְׁסָבִיב הַרוּצִים

קצד אָשר ה' שצב בנחל

תְּשׁוּמַת־לֵב, יֵשׁ לָהֶם מִזֶּה בְּעֵצְמוֹ גִּאָוָה — הִנֵּה אֲנִי סוֹחֵב אֶת הַצַּדִּיק, הִנֵּה אֲנִי הַשְּׂמֵשׁ שְׁלוֹ, הַגִּבְאֵי שְׁלוֹ, אֲנִי מִשְׁתַּלֵּט כָּאֵן עַל כָּלֶם, וְזֶה מִצַּד שְׁנֵי מְקַנָּא, תִּרְאֶה הֵהוּא מְקַבֵּל כְּבוֹד וְכוּ', וְהַצַּדִּיק בְּעֵצְמוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּעֵגֶן זֶה מִצַּד אֶחָד — אֲנָשִׁים בָּאִים, וּמִצַּד שְׁנֵי כְּבֹר נַעֲשֶׂה כָלוּם, נְדָמָה כְּאֵלוֹ זֹו הַלְוִיָּה שְׁלוֹ וְסוֹחֲבִים אוֹתוֹ, וְאִז הוּא מִשִּׁיג יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֲבָל זֶה כָּל־כֶּף דִּק שְׂבִדִּק, שְׂאֵי אִפְשָׁר לְהִבִּינוֹ, וְזֶה סוֹד הַסֵּפֶה, שֶׁהִנֵּה נִכְנָס וְהִנֵּה יוֹצֵא וְכוּ', הִנֵּה מִשִּׁיג רִוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְהִנֵּה מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא הִכִּי גְרוּעַ שֶׁבְּעוֹלָם. וְדַבֵּר זֶה מוֹכֵן רַק לְבַעֲלֵי מַדַּע.

וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה ג.), שְׁלֵאמוֹת הַעוֹלָם יֵשׁ טַעֲנָה כָּלפִּיו יִתְבָּרַךְ: "נִתְּתָ לְעַם יִשְׂרָאֵל מִצְוֹת, לְמָה אֵינְךָ נוֹתֵן לָנוּ?" אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "יֵשׁ לִי מִצְוָה אַחַת וְסִפָּה שְׂמָה, הִבָּה וְאַתְנָה לָכֶם". וְהֵם נִכְנָסִים בַּסֵּפֶה, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹצִיא חֲמָה מִנְּרִתִיקָה, וְכָל אֶחָד בּוֹעֵט בַּסֵּפֶה וּבּוֹרַח. וּבְכַאֲמַת לְמָה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַסֶּה אֶת אַמוֹת הָעוֹלָם דִּיקָא בְּמִצְוֹת סִפָּה, וְלֹא בְּמִצְוָה אַחֶרֶת? כִּי בְיוֹתֵר זוֹכִים לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת הַלְלוֹ רַק עַל־יַדֵּי סִפָּה, כִּי סִפָּה זֹו דִּירַת אֲרָעִי, מִצַּד אֶחָד אֲדָם צָרִיךְ לְהִרְגִישׁוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, רִוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וּמִצַּד שְׁנֵי אֲנִי כָלוּם, אֲנִי רַק רוֹאֶה פְּסֻלַת גֶּרֶן וְיִקָּב. אִךְ אַמוֹת הָעוֹלָם אֵינָם יְכוּלִים לְהַשִּׁיג אֶת זֹאת, כִּי סִתָּם אַמוֹת הֵם גִּאוּתָנִים גְּדוֹלִים, וְאֵלוֹ עַל עִם יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין פֶּט.): "כִּי אַתֶּם הַמַּעֲט", שְׂאַתֶּם מְמַעֲיִטִים עֲצָמְכֶם; כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי אַמוֹת הָעוֹלָם הֵם עֲנֻוִים, יְהוּדֵי בְּדִרְךָ כָּלֵל הוּא עֲנֻו, בִּישְׁנָיִם, רַחֲמָנִים, גּוֹמְלֵי חֲסָדִים (יְבָמוֹת עט:), שֶׁהַכֵּל בָּא מִבְּחִינַת עֲנָוָה. כִּי לְמָה אֲנִי רַחֲמָן? הֵיּוֹת שְׂאֵנִי יוֹדַע שְׂאֵין לִי כָלוּם, וְאֲנִי מִבֵּין מִשְׁמַעוֹת הַרַחֲמָנוּת, כִּי רְצִיתִי שְׂיִרְחָמוּ עָלַי, עַל־כֵּן אֲנִי מְרַחֵם גַּם עַל הַזּוֹלָת. וְכִמוֹ־כֵן בִּישְׁן, הוּא מִתְבַּיֵּשׁ מְרַב עֲנָוָה שִׂישׁ בּוֹ. וְכֵן גּוֹמֵל חֲסָדִים, שֶׁמַּעֲרִיךְ תְּמִיד אֶת זוֹלָתוֹ — אֵלוֹ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל! אֲבָל אַמוֹת הָעוֹלָם רוֹצְחִים מְזַהְמִים, פְּסֻלַת, עֲבִיוֹת, גִּשְׁמִיּוֹת וְחֲמִרִיוֹת, הַכֵּל 'אֲנִי' וְ'אֲנִי', וְלִכֵּן הֵם מוֹשְׁלִים וְרוֹדִים בְּאִכְזָרִיוֹת

אֲשֶׁר   ה' שָׁצַב   בְּנַחֵל   קִצָּה

גְּדוּלָהּ מְאֹד. וְעַל-כֵּן סִכָּה זֶה בִּינָה, אִימָא עֲלָאָה (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שְׁעַר חַג הַסִּכּוֹת פ"ד), שְׁאָדָם מִתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן בְּכָל זֶה, בְּשִׁבִיל זֶה כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לֵישֵׁב בְּסִכָּה אַחַת, כְּמֵאמָרָם ו'ל (סִכָּה כז): עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא כג, מב): "כָּל הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל יָשׁוּבוּ בְּסִכּוֹת", מְלַמֵּד שְׁכָל יִשְׂרָאֵל יּוֹצְאִים בְּסִכָּה אַחַת; וְלָכֵן כָּל עֲנִיֵן הַסִּכּוֹת הוּא סוּד שֶׁל הָאֲחֻדוֹת, וּבְזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה שְׁלָנוּ — אִם נִתְאַחַד יַחַד, וְנַעֲזוּב אֶת הַשְּׁטִיּוֹת שְׁאֲחָד רוּצָה לְהִתְגַּדֵּל וּלְהִתְגַּאוֹת עַל הַשְּׁנִי, אִם נִזְכָּה לְשַׁרֵּשׁ אֶת הַשְּׁטִיּוֹת וְהִדְמִיּוֹנוֹת מֵאֲתָנוּ, אֲזִי נִזְכָּה לְרוּח־הַקִּדְּשׁ. וְזוֹ שְׂמִמַּחַת בֵּית הַשְּׁוֹאֲבָה, שְׂחֻכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (סִכָּה נ:), שְׁשָׂאָבוּ רוּח־הַקִּדְּשׁ, הִינּוּ שְׁאָדָם מְרֻגְשֵׁי רַק אֱלֻקוֹת, הֵיכָן שְׂמִסְתַּפֵּל רוּאָה רַק אֱלֻקוֹת.

אָבֵל יֵשׁ בְּזֶה עֲבוּדָה קָשָׁה מְאֹד, כִּי כְּדֵי לְהִכְנִיס אֶת זֹאת בְּבִנְיַ-אָדָם צְרִיכִים לְהִתְלַבֵּשׁ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, וְלִהְיוֹת בְּהִמּוֹת — עֲזִים וּכְבָשִׁים, וּבְדִבְרֵים כְּאֵלוּ יֵשׁ לְאֲנָשִׁים הַשְּׂגָה: בְּבִהֶמָה, בְּכֶבֶשׂ, בְּעֹז, בְּפָרָה וְכו', וְלָכֵן צְדִיקִים צְרִיכִים לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים כְּאֵלוּ: כּוֹבַע פְּרוּה, בְּגָד שֶׁל עוֹר, וְאֲנָשִׁים מִתְּפַעְעֵלִים מִהִלְבוּשׁ. וְזוֹ עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים, כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן צא), שְׂמִתְלַבְּשִׁים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְהִכְנִיס גַּם בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שְׂעֵדִין רְחוּקִים מִכָּל זֶה, שְׂיִרְגְּשׁוּ גַם-כֵּן אֱלֻקוֹת. לְמַדִּים מִכָּל זֶה, שְׂעֲזִים וּכְבָשִׁים וּפְרוֹת וְחִיּוֹת, כָּלֵם יֵשׁ לָהֶם שְׂיֻכוֹת אֶל הַסִּכָּה, שְׂזָה: "וַיַּעֲקֹב בָּנָה לוֹ בַּיִת, וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סִכּוֹת". רַבֵּנוּ ו'ל מְקַשֵּׁר אֶת כָּל זֹאת בְּקִשְׁר נִפְלְא לְסִכָּה. אָבֵל בְּאֵמַת גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים אֵין לָהֶם שׂוֹם שְׂיֻכוֹת לְבָגַד פְּרוּה, שְׂקוּרִין פְּעֵלֶץ וְכִדּוּמָה, אֲלֵא אֲנָשִׁים מִתְּפַעְעֵלִים מְדִבְרֵים גְּשֻׁמִּים וְחֻמְרִים כְּאֵלוּ, וְכִדּוּמָה כָּל מִינֵי לְבוּשִׁים שְׂבִנְיַ-אָדָם מִתְּפַעְעֵלִים מֵהֶם, אָבֵל הַצְּדִיק רְחוּק מִכָּל אֵלוּ הַשְּׁטִיּוֹת וְכו'.

תְּאֲמִין לִי, שְׂיֻכוֹלִים לְכַתֵּב עוֹד מֵאוֹת וְאַלְפֵי עֲמוּדִים, אִם רַק מְסֻלְסְלִים בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל בְּתִמְיֻמוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, וְנִכְנָסִים מִתּוֹרָה לְתּוֹרָה פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ ו'ל בְּעֲצָמוֹ אָמַר לְמוֹהֲרַנְ"ת ו'ל: הַתּוֹרוֹת שְׂלֵי הֵן כְּמוֹ שְׁאֲחָד נִכְנָס בְּאוּלָם, וּלְפִתַע נִפְתַּחַת לוֹ דְּלֵת,

קצו   אֲשֶׁר   ה' שצב   בַּנְחָל

ומהדלת הרבה חלונות, ומהחלונות עוד דלתות, ומהדלתות עוד חלונות וכו' וכו', וְכָל אֵלוֹ שְׁנַכְנָסִים, יְכוּלִים לְחִיּוֹת חַיִּים טוֹבִים בְּזֶה הָעוֹלָם עַל־יְדֵי רַבְּנוֹ ו"ל, אֲךָ דָּא עָקָא, שְׁמַגְשָׁמִים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, כְּמוֹ שֵׁישׁ אֲנָשִׁים הַחוֹשְׁבִים, שְׁעַם פְּלוֹלִים וְסִלְסוּלִים בְּדְבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, הֵם יִשְׁיִגוּ אֶת הָאֱמֶת, עַד שִׁישָׁנָם שׁוֹטִים הָאוֹמְרִים; "לֹא, אֵינְךָ מֵבִין פֶּשֶׁט בְּדְבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, רַק אֲנִי מֵבִין". וְזֶה אוֹמֵר — "לֹא, הַפֶּשֶׁט כְּךָ וְכוּ', אֲשֶׁר הוּא אֲוִיל גְּדוֹל, כִּי חוֹשֵׁב שְׁצַמְצָם אֶת רַבְּנוֹ ו"ל, וְכִבֵּר מֵבִין אֶת רַבְּנוֹ ו"ל, בְּשַׁעֲהַ שְׁאֵת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל וּבִפְרֵט אֶת הַ"לְקוּי־מוֹהַר"ן", צְרִיכִים לְלַמֵּד בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׁכָל מַה שְׁאֲנִי לוֹמֵד, תְּמִיד זֶה פּוֹתַח לִי פֶתַח חֲדָשׁ בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, הִנֵּה נִפְתָּח לִי, וְאֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהַשְׁגָּתִי אִיזוֹ הַשְּׁגָה, וּפְתָאֵם אֲנִי רוֹאֶה עוֹד דְּלֵת חֲדָשָׁה, וְנִכְנָס בְּאוֹלָם חֲדָשׁ, וְרוֹאֶה אוֹר חֲדָשׁ, וּפְתָאֵם עוֹד פְּעַם נִכְנָסִים לְעֵמֶק הַלְּאָה וְהַלְּאָה עַד אֵין סוּף. וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׂרָצָה רַבְּנוֹ ו"ל, שְׁנֹלְמֵד הַרְבֵּה אֶת הַ"לְקוּי־מוֹהַר"ן", וְאָמַר: עַל־יְדֵי הַסֵּפֶר שְׁלִי יְכוּלִים לְהִיּוֹת בְּעַל מַח גְּדוֹל, בְּעַל הַשְּׁגָה וּבְעַל תְּשׁוּבָה, שְׁפוֹתַח קִשְׁיוֹת הַגִּידִים.

אֲשֶׁרֵינוּ, מַה טוֹב חֲלַקְנוּ, וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, וְמַה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי הַרְבֵּי הַזֶּה?!

מֵאֵז שֶׁהַתְּקַרְבָּתִי אֶל רַבְּנוֹ ו"ל אֲנִי נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא הִפְרָתִי אֶת אֶף אֶחָד, עַל-כֵּן אֶף אֶחָד לֹא יְכוּל הָיָה 'לְקַשְׁקֵשׁ' לִי, שֶׁזוֹ פְּנוּת רַבְּנוֹ ו"ל, אוֹ זוֹ פְּנוּת רַבְּנוֹ ו"ל, אֲנִי לֹא יִדְעֵתִי כְּלוּם, אֲלֹא לְמִדַּתִּי אֶת הַ"לְקוּי־מוֹהַר"ן" בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, וְעַד הַיּוֹם אֲנִי לוֹמֵד אֶת זֹאת שׁוֹב וְשׁוֹב, וְתִמִּיד אֲנִי רוֹאֶה דְּבָרִים חֲדָשִׁים שְׁאֵתְמוּל לֹא רָאִיתִי, וְאֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁעַדִּין יֵשׁ עוֹד אֵין סוּף לְהַשִּׁיג, אֲבָל צְרִיכִים רַק לְהִיּוֹת עֹקֵשׁ. וּכְדָגְמַת שְׁאוֹמֵר אָדָם לְשָׁנֵי אֲנָשִׁים: תִּדְעוּ לָכֶם, שְׂאֵם תִּחְפְּרוּ כָּאֵן, תִּמְצְאוּ יְהִלּוּמִים, וּמִי אֵינּוּ רוֹצֵה יְהִלּוּמִים?! וּמִתְחִילִים לְחַפֵּר, אֶחָד חוֹפֵר וְחוֹפֵר, וְאֵינּוּ מוֹצֵא מְאוּמָה, רַק אֲבָנִים וְכָלִי חָרָס וְכוּ' וּבּוֹרַח, מִחֲמַת שְׁאֵינּוּ רוֹאֶה כְּלוּם לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ, אֲבָל הַשָּׁנֵי חָכָם וּפְקַח, אִם אָמְרוּ לִי שֵׁישׁ כָּאֵן יְהִלּוּמִים, אֵינְנִי עוֹזֵב אֶת

אֲשֶׁר   ה' שֶׁצֵב   בַּנְחֵל   קִצוֹ

הַמְקוֹם, וְחוֹפֵר וְחוֹפֵר וּמוֹצֵא אֲבָנִים, כָּל מִינֵי חֲרָס, בְּרוֹזִים, יְתוּשִׁים וְשָׂר וְשָׂר מִינֵי חֲרָקִים וְשָׂרִיצִים, אֲבָל אֵינוֹ מְנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, כִּי יוֹדֵעַ שְׂפָאן יֵשׁ יְהִלּוּמִים, אֲזִי יִגִּיעַ לְבִסּוֹף. וְעַל-כֵּן הַסֵּפֶר "לְקוּטֵי-מוֹהֵר" נִכְתָּב בְּחֻמָּה כְּזוֹ, שֶׁבְחִיצוֹנִיּוֹת אָדָם אֵינוֹ רוֹאֶה מְאוּמָה, בְּחִינַת כְּנִ"ל וְכוּ', אֵינוֹ מְבִין מַה זֶה, וְשֵׁם אוֹתוֹ בְּצַד, אֲבָל אִם אָדָם נוֹטֵל אֶת הַסֵּפֶר וּמִתְחִיל לְעִיֵן בוֹ, וְלַחֲפּוֹר וְלַחֲפּוֹר וְאֵינוֹ נוֹטֵשׁ, אֲזִי מוֹצֵא דְבָרִים כָּל-כָּף יָפִים, שְׁלֵא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, אֵיךְ שָׂרְבָנוּ ז' מְפָרֵשׁ פְּסוּק, וּמְגַלֶּה עֲמָקֵי רְזֵי הַתּוֹרָה, שֶׁיִּשְׁנֵם בְּסוּדוֹת הַפְּסוּק, מְגַלֶּה לָנוּ מֵאֲמֵר חז"ל, וְאֵת הַסּוּדוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַמֵּאֲמֵר הַזֶּה, לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, מֵאֲמֵר זֶהר, מְגַלֶּה דְבָרִים כְּאֵלוֹ, שֶׁאֵין יְכוּלִים לְתַאֵר כָּלֵל, שֶׁיִּשְׁנֵם בְּפְסוּקִים, בְּמֵאֲמֵרֵי חז"ל, בְּמֵאֲמֵרֵי הַזֶּהר, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְמִיד הַרְבֵּה מְאֹד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֵר" וְלְהַחֲדִיר זֹאת גַּם בְּאַחֲרִים.

הַעֲקֵר צְרִיכִים לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד, שֶׁזְכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז' ל, וְאֵל נֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשְּׂטִיּוֹת, אוֹ עַל הַלְּבוּשִׁים שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, אֲלֵא מַה שֶׁתַּחַת הַלְּבוּשִׁים, כְּמוֹבֵא בַזֶּהר, שֶׁהַטְּפָשִׁים מְסַתְּפָלִים עַל הַלְּבוּשִׁים, אֲבָל הַפְּקָחִים מְסַתְּפָלִים מַה שֶׁתַּחַת הַלְּבוּשִׁים. וּמַה הַפֶּשֶׁט בְּזֶה? אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד אֲצֵל רַבּוֹ תוֹרָה, כְּשִׁיּוֹשֵׁב אֲצֵלוֹ וְלוֹמֵד, הוּא לוֹמֵד הַרְבֵּה דְבָרִים, כִּיּוֹן שֶׁהַרְבִּי קָם וְחוֹזֵר לְבֵנֵי בֵּיתוֹ וְלַצְּרִיכֵי הַגְּשָׁמִיִּים וְהַחֲמֵרִים, אִם אֲזִי הַתְּלָמִיד לֹא יִשְׁמֹר, הוּא יְכוּל לְהַפְּגֵעַ, כִּי הוּא מְסַתְּפָל עַל רַבּוֹ, שְׂזֵהוּ זֶה, וְלִפְתַּע הוּא רוֹאֶה — רָגַע אֶחָד, יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה, הוּא מְדַבֵּר עִמָּה בְּאֶפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְכֵן מִתְּעַסֵּק עִם יְלָדָיו וְכוּ', צוֹעֵק עֲלֵיהֶם וְכוּ', אוֹכֵל, שׁוֹתֵה, יִשֵּׁן וְכוּ', אֲזִי הַתְּלָמִיד נוֹפֵל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת "הֵלֵא אֲנִי תַאֲרַתִּי לְעֲצָמֵי שֶׁהַרְבִּי כָּלוּ רוֹחֲנִי, וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה שְׂכָלוֹ גְּשָׁמִי"; וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ז':) גְּדוּל שְׂמוֹשָׁה שֶׁל תוֹרָה יוֹתֵר מִלְּמוּדָה וְכוּ', וּמֵדוּעַ? כִּי כְּשֶׁאֲתָה לוֹמֵד תוֹרָה, אֲזִי אֲתָה מְדַבֵּק עֲצָמְךָ בְּאֵינן סוֹף, וְזֹאת הַרְבִּי מִלְּמַד אוֹתְךָ לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל כְּשֶׁאֲתָה מְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצְּדִיק, אֲזִי אֲתָה רוֹאֶה עוֹלָם אַחֵר, אֵיךְ הוּא מִתְּעַסֵּק עִם אִשְׁתּוֹ, עִם יְלָדָיו, יְלָדִים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מְשַׁגְּעִים אֶת הַהוֹרִים, זֶה צְרִיךְ לְזַהֵר,

קצח אֲשֶׁר ה' שָׁצַב בְּנַחַל

וְזֶה צָרִיף פְּזֹאת וְכֹזֶאת, וַיֵּשׁ בְּיַגִּייהֶם קִנְאָה, וְרָבִים בְּיַגִּייהֶם, וְצָרִיף לְהַשְׁלִים וְכוּ', אַזִּי מִי שְׁמִתְבּוֹנֵן בְּזֶה, מִקְבֵּל מִהַשְׁמוּשׁ יוֹתֵר מִהַלְמוּד. וְזֶה מֵה שְׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: הַרְבֵּה יוֹתֵר לְמִדְתֵי מִרְבְּנוּ ז"ל בְּעֵת שְׁרָאִיתִי כִּי צָד הוּא מִתְנַהֵג בְּבֵית, וּמִשִּׁיחוֹת הַחֲלִין שְׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ'. וְסִפֵּר לִי ר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יֶאֱרִי) [ז"ל], שְׁמִי שְׁרָגִיל לְעִין בְּמִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל "עֲלִים לְתִרוּפָה", שֶׁם יְכוּלִים לְרְאוֹת ר' נָתָן אַחֵר לְגַמְרִי, אִיף שְׁמִתְנַהֵג בְּפִשְׁטוֹת, וּמִבְקֵשׁ דְּבָרִים וְכוּ'.

לְאַחֲרוֹנָה הִדְפִּיסוּ שׁוּב "עֲלִים לְתִרוּפָה", וְהַכְנִיסוּ הַשְׁמָטוֹת וְכוּ', וְזֶה סִקְרָן אוֹתִי מְאֹד, וְהִלְכְתִי לְבָרֵךְ אֶצֶל הַמְדַפְּסִים, וְסִפֵּר לִי, שִׁישְׁנָם כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִכְתָּבִים שְׁפָלָל וְכָלָל לֹא הִדְפְּסוּ וְכוּ', וּבִקְשֵׁתִי מִמֶּנּוּ לְתֵן לִי דְגָמָא לְמִכְתָּבִים כְּאֵלוֹ, וְאָמַר: כְּתוּבִים שֶׁם חֲשִׁבּוֹנוֹת שֶׁל ר' נָתָן בְּעִנְיַי כְּסָפִים, "לֵךְ תִּשְׁלַם לְפָלוּנִי כֶּף וְכֶף, לֵךְ תִּלְוֶה כְּזֹאת וְכֹזֶאת" וְכוּ', וּשְׁאֵלְתִיו: לָמָּה לֹא הִדְפַּסְתָּ אֶת זֹאת? וְאָמַר לִי: הָרִי זֶה לֹא מִתְאִים. וְעִנִּיתִי לוֹ: אֲדַרְבֶּה, זֶה הַגְּדֻלוֹת! אֲנִי רוֹצֶה לְרְאוֹת מֵה שְׁעֵבֵר עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: מְשֻׁבְּרִים וְגִלִּים, וְהִיָּה צָרִיף לְלוֹוֹת כְּסָפִים, וְהִיָּה לוֹ עֵסֶק עִם אֲנָשִׁים בְּעִנְיַי מִמּוֹן וְכוּ', וּמִזֶּה הֵינּוּ לוֹמְדִים יוֹתֵר. אֲבָל הַמְדַפְּסִים הִתְעַקֵּשׁ: לֹא, זֶה לֹא כְּבוֹד לְר' נָתָן. אַזִּי נֹכַחְתִּי, שְׁאֵלוֹ קִטְנֵי הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, וְאֵינָם מְבִינִים מֵאִמְרָם ז"ל: 'צְדוֹל שְׁמוּשָׁה יוֹתֵר מִלְמוּדָה'; אֲדַרְבֶּה, מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עָבְרוּ עָלָיו הַרְבֵּה מְשֻׁבְּרִים בְּחַיִּים, סָבַל מִהֲאִשָּׁה, מִהִלְדִּים, סָבַל עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, סָבַל מִבְּנֵי-אָדָם, וְאִיף יְכוּלִים לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד בְּזֶה הָעוֹלָם? זֶה לְמוֹד עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ. וְזֹאת צָרִיכִים לְלַמֵּד כָּל הַחַיִּים, זֶה לְמוֹד לְכָל הַחַיִּים!

וּלְדַעַתִּי, זֶה כָּל הַנּוֹי סָכָה, שְׁמִכְנִיסִים בְּסָכָה כָּל מִינֵי צִיּוּרִים וְשִׁרְשָׁרָאוֹת וְצִפְרִים וְכוּ', פְּרָחִים וְאַבִּיזָרִים, שְׁצָרִיכִים אוֹתָם בְּשִׁבִּיל הַסָּכָה, שֶׁהִיא דִּירַת עֲרָאִי, כְּדִי שִׁתְּהִיָּה הַשְּׂגָה לְאִשָּׁה, לְלִדְדִים, שְׁיִרְצוּ לְהַכְנִס בְּסָכָה, שְׁיִתְרַשְׁמוּ מִהַקְשׁוּטִים וְכוּ' וְכוּ'. זֶה נִקְרָא קְשׁוּט הָאֲמוּנָה, מִקְשָׁטִים אֶת הָאֲמוּנָה עִם כָּל מִינֵי קְשׁוּטִים, וְכֵן נִכְנָסִים עַד שְׁבָאִים לְעֵמֶק הַסָּכָה, אֵינִי צָרִיף מְאוּמָה, רַק אֶת הַסָּכָה, לְקַשֵּׁר רוּחַנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחַנִיּוֹת.

אֲשֶׁר   ה' שֶׁצַב   בְּנַחֵל   קִצֵּט

תִּאֲמִין לִי, שְׂאֵחַר דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד, וְלְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ, כִּי צָרִיךְ לְצַבֵּט אֶת עַצְמוֹ לִידַע שֶׁעַדִּין אֲנִי בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֲנִי נִמְצָא בֵּין שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהֵם עַדִּין רְחוּקִים מִכָּל זֶה, וְשֶׁלֹּא יִבְלָבְלוּ לִי אֶת הַמַּחַ, וְלֹא יִכְנִיסוּ בִּי יִשׁוּת וְגֵאוּת, אֲלֹא שְׂאֲזִכִּיר לְעַצְמִי בְּאַמַּת מִי אֲנִי.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (סֵפֶה כה:): הַמְצַטֵּעַר — פְּטוּר מִן הַסֵּפֶה. וְצַדִּיקִים פֶּרְשׁוּ: הַמְצַטֵּעַר — מִי שֶׁהוּא בִּצְעַר, פּוֹטֵר מִן הַסֵּפֶה, עַל-יְדֵי הַסֵּפֶה פּוֹטֵר מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הַצְעַר, נִכְנָס לְתוֹךְ הַסֵּפֶה, מְדַבֵּק עַצְמוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזַי פּוֹטֵר עַצְמוֹ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וְכוּ'. אָדָם אֵינּוּ שֵׁם עַל לֵב, שֶׁסּוּף כָּל סוּף מִגִּיעַ הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, הַשְּׂעָה הָאֲחֵרוֹנָה, הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן וְזֶהוּ זֶה. נִפְתַּח אֶת הַנְּשִׂמָה, אֵין אִשָּׁה, אֵין יְלָדִים, אֵין חֲבָרִים, אֵין יְדִידִים, אַף אֶחָד אֵינּוּ רוֹצֶה לְהַכִּירָךְ, קוֹבְרִים אוֹתָךְ, מְשִׁאֲרִים אוֹתָךְ בְּמַעֲמֵי הָאֲדָמָה וְהוֹלְכִים, אִם הִיָּה אָדָם מְכַנִּיס בְּעַצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, כְּכֹר לֹא הִיָּתָה לוֹ מַחְשָׁבָה אֵיךְ מְרוֹיַחִים כְּסֶף, וְאֵיךְ עוֹסְקִים בְּזֶה אוֹ בְּזֶה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיֵּקֵר לִי מְאֹד, אֲחֵרִי שְׂאֲנִי רוֹאֶה מָה קוֹרָה וְכוּ', אֲנִי מִתְבּוֹגֵן אַחֲוֹנִיָּת, וְאֲנִי מִתְחַרֵּט מְאֹד, לְמָה נִכְנָסְתִּי בְּעִבּוּדַת הַכָּלָל, מָה הִיָּה חֶסֶר לִי כְּשִׁישְׁבֹתִי לְבֹד, בְּהִיוֹתִי בַּחּוּר, לְמַדְתִּי הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל וְשְׂאֵר לְמוֹדִים, וְלֹא הָיוּ לִי הַפְּרָעוֹת, יִשְׁבֹתִי שְׂעוֹת עַל גְּבִי שְׂעוֹת, וְלֹא הַפְּרֵתִי אַף אֶחָד, וְאֶפְלוּ אַחַר הַחֲתֻנָּה, יִשְׁבֹתִי סְגוּר מְשִׁף שְׁנֵתִים תְּמִימוֹת, שֶׁלֹּא הִיָּה לִי עֶסֶק עִם שׁוּם בְּרִיָּה, רַק מָה שִׁיִּצְאָתִי קִצֵּת בְּעִבּוּר צְדָקָה, לְהַחֲיוֹת בְּנֵי בֵיתִי וְכוּ'. עַד שֶׁהַחֲלוּ לָבוֹא אֲנָשִׁים, וְהַכְּנִיסוּ בִּי בְּלִבּוֹלִים וְחֲלִישׁוֹת, הִצְרַכְתִּי לְחַזְקָתָם וְלְעוֹדָדָתָם, וְאֵט אֵט עַד שֶׁעָשׂוּ אוֹתִי לְמַצִּיאוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְצַעַר אוֹתִי יוֹתֵר, עַד שֶׁנִּכְנָסְתִּי וְנִסְתַּבְּכְתִּי בְּצָרְכֵי צְבוּר וּבַחֲבוּבוֹת עֲצוּמִים, מָה הִיָּה חֶסֶר לִי כָּל הַדְּבָר הַזֶּה?! מִזֶּה יֵשׁ לִי חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֲנִי צָרִיךְ עַל כֵּן הַרְבֵּה הַתְּחַזְקוֹת, עַל מָה וְלְמָה הִצְרַכְתִּי לְהַכְנִס בְּצָרְכֵי הַכָּלָל, כָּל-כֵּן הַרְבֵּה מִחֲלָקַת וּמְרִירוֹת, צְרוּת, חוּבוֹת וְכוּ' וְכוּ', מְקַבְּלִים כָּל-כֵּן הַרְבֵּה עֲלִבוֹנוֹת וּבִזְיוֹנוֹת, מְצִיָּקִים לָךְ מִבֵּית וּמִבְחוּץ, לְאִשָּׁה יֵשׁ טַעֲנוֹת, לְיְלָדִים יֵשׁ טַעֲנוֹת, הַסּוֹבְכִים

מְלֵאֵי טְרוּנוֹת וְכוּ', כֹּל אֶחָד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׁלֵא קָבַל יַחַס וְכוּ', הוּא כָּבֵר בְּכַעַס וּבִקְפִידָה. הַנְּחֻמָּה הַיְחִידָה שִׁישׁ לִי, שֶׁהִשְׁאֲרָתִי קִצַּת סְפָרִים, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵם יְחִיו אֲנָשִׁים שְׂבוּרִים, אֲנָשִׁים שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ מִן הַחַיִּים, יִמְצְאוּ תַקְנָה בְּתוֹךְ סְפָרֵי, שֶׁזִּכְנִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כִּי בְּאֵמֶת כֹּל הַסְּפָרִים שֶׁזִּכְנִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם רַק לְאֲנָשִׁים שְׂבוּרִים וְכוּ', מִי שִׁישׁ לוֹ אִיזוֹ יִשׁוּת אוֹ גְאוּת, חֻבַּל לוֹ לְפָתַח אֶפְלוֹ סֵפֶר אֶחָד, כִּי זֶה לֹא בַעֲבוּרוֹ, אֱלוֹ דְבָרִים פְּשוּטִים, וְאִינוֹ רוֹאֶה שֵׁם מְאוּמָה וְכוּ'. אָדָם שְׂבוּר שְׂעוּבָרִים עָלָיו מְשֻׁבָּרִים וְגָלִים, הַשְּׂבָעָה מִימּוֹת חוֹלְפִים עָלָיו הֵיטֵב, הוּא מוֹצֵא חֵיוֹת בָּהֶם, זֹאת כֹּל נְחֻמָּתִי, זֹאת נְחֻמָּתִי בְּעֵנִי, עִם הִרְשָׁה הַזֶּה אֲנִי עוֹלָה לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְאֶקְנֶה שִׁיְהִיָּה זֶה לִי לְזִכּוֹת בְּשָׂמַיִם, וְהַסְּפָרִים שֶׁאֲנִי מִשְׁאִיר אַחֲרַי, עוֹד יִחְזְקוּ אֲלֵפִים וְרַבּוּת אֲנָשִׁים, כִּי מְחַפֶּה עַל הָעוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, הַמּוֹן גְּסִיוֹנוֹת, וְעַל-יְדֵי סְפָרֵי שֶׁזִּכְנִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — יִמְצְאוּ עֲזָרָה.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר (תְּהִלִּים קִיד, ח): "הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מֵיָם". יְכוּלִים לְקַחַת צוּר — אָבֵן חֲזָקָה, וּלְהִפְכָהּ וּלְעֲשׂוֹת מִזֶּה אָגַם מֵיָם — זֶה הַחֲדוּשׁ! אָדָם הוּא כְּאָבֵן, לְהִפְכוֹ לְאָגַם מֵיָם שִׁיּוּכָל לְקַיֵּם (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכִי כַמַּיִם לַבַּיִת נִכַח פְּנֵי ה'" — זֶה הַחֲדוּשׁ! כֹּל הַסּוּד שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל זֶה תְּפִלָּה, וּכְכֹל שֶׁמִּתְבּוֹדְדִים יוֹתֵר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִכְלָלִים יוֹתֵר בְּאֵין, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֶה אֵין סוּף. אָדָם בָּא וּמְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ, זֶה כֹּל הַתְּכֵלִית שֶׁל הַבְּרִיאָה — לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ. אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרִי דַעַת תְּמִיד הָיוּ אוֹמְרִים: אִם לֹא הָיִינוּ מְקַרְבִּים לְרַבְּנוֹ ז"ל רַק לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֵת הַמִּתְנָה שֶׁל הַתְּבּוֹדּוּת — הִנֵּה כְּדָאִי, כִּי אֵין עוֹד מִתְנָה כְּזוֹ, שֶׁהֵיכֵן שְׂאָדָם הוֹלֵךְ — מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹ הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה בְּיוֹתֵר! וּכְשֶׁאָדָם מַגִּיעַ לְמַדְרְגָה כְּזוֹ, אֵינְנוּ צְרִיף אֶף אֶחָד, וְאֶף פַּעַם אֵינוֹ בְּגָלוּת, הֵיכֵן שֶׁתְּשִׁים אוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם — מוֹצֵא אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵתָּה שֵׁם אוֹתִי בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה, אֵתָּה שֵׁם אוֹתִי בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֵׁם, אֵתָּה שֵׁם אוֹתִי

אֲשֶׁר   ה' שָׁב   בַּנְחָל   רֵא

בְּאוֹסְטְרֵלְיָה — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁם וְכוּ', אֵין אָצְלוּ שׁוּם עֲנִין שֶׁל גְּלוּת, הַתְּפִלָּה זֶה יְהִיָּה עֲנִינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ. אוֹמֵר רַבְּנוּ וַ״ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר״ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), לְכֵן נִקְרָא מְשִׁיחַ — עַל שֵׁם מְשִׁיחַ אֱלֹמִים. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ וַ״ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר״ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), שְׁבֻזָּה מְשִׁיחַ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם — עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, יִכְנִיס בְּבִנְי-אָדָם הָעֲנִין שֶׁל תְּפִלָּה, וְאֵז נַעֲשֶׂה: "הַהֶפְכִי הַצּוּר אַגַּם מַיִם", אֲפֹלוּ שְׁתִּהְיֶה כְּאֶבֶן, לְפִתַע יִתְהַפֵּף לְ"שֹׁפְכֵי כַּמַּיִם לְבָרֶךְ", זֶהוּ נִהַר הַמְּטֵהָר מִכָּל הַכְּתָמִים (תִּי-מוֹהֲר״ן, סִימָן שֵׁלֵב).

רַבְּנוּ וַ״ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר״ן, חֶלֶק א', סִימָן קפא), שְׁמַחֲלֶקֶת מְסַכְנַת מְאֹד, וַיְכוּלִים עַל יְדֵהָ לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם, וְאִף אֶת מִשֶּׁה רַבְּנוּ רָצוּ לְהַפִּיל, וְלָכֵן חֲשָׁדוּהוּ בְּאִשְׁתּוֹ אִישׁ, כִּי יִדְעוּ שָׁאֵם מִתְּלַקְטִים הַרְבֵּה אֲנָשִׁים עַל אֶחָד — מִפִּילִים אוֹתוֹ. וּמִגְלָה רַבְּנוּ וַ״ל, שְׁמִפִּילִים אוֹתוֹ לְתַאֲוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הֵם הָיוּ בְּטוּחִים שָׁאֵם יִתְלַכְדוּ כָּלָם יַחַד — קָרַח וְעַדְתּוֹ וּמֵאֲתִים וְחֲמִשִּׁים רַבָּנִים, בְּוִדְאֵי יִפְלוּהוּ בְּתַאֲוֹת נְאוּף, אִף לֹא יִדְעוּ, שְׁמִשֶּׁה הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹל מִכָּלָם יַחַד, כִּי הִגְלוּי שֶׁל מִשֶּׁה, שְׁהִיָּה דְבוּק כָּל-כָּף בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא יָכִלוּ לַעֲשׂוֹתוֹ דְּבַר.

הַרְמַב״ן הַקְדוּשׁ מְסַבֵּיר — לְמָה הָאָבוֹת: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מִשֶּׁה וְדוֹד הָיוּ רוּעֵי צֶאֱן; הֵם בְּרַחוּ חוּץ לְיִשׁוּב וְרָעוּ אֶת הַצֶּאֱן, וְכֵף זָכוּ לְהַדְבִּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כְּשִׁיּוֹשְׁבִים עַל הָהָר, אֵין רוּאִים מְאוּמָה, רַק אֶת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וּבְכָל מְקוֹם שְׁמִסְתַּכְּלִים: מְזַרְחַת, מְעַרְב, צְפוֹן, דְּרוֹם, רוּאִים אֶת הַחֲבוּר בֵּין הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, כָּל הַשָּׁמַיִם נִרְאִים כְּכֶפֶה הַמְּכֻסָּה לְאָרֶץ, זֶה הַמְּדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה, וְזֶה סוּד הַסִּפָּה, שְׁאֲתָה סוּכָה בְּרוּחַ-הַקִּדְשׁ (עֵין רִשׁׁי לְבְרָאשִׁית יֵא, כט), וְרַק רוּאָה אֲלֻקוֹת. וּמִלְבַּד זֹאת אֵינְךָ רוּאָה מְאוּמָה, זֶה הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּיוֹתֵר, וּמִמִּילָא מַה שְׁאֲתָה כְּבָר עוֹשֶׂה אַחֲרֶ-כֵף — אוֹכֵל, שׁוֹתָה וְכוּ', הָרִי זֶה מִפְּנֵי שְׁתַּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַטְּבִיעַ בְּטַבַּע הָאָדָם שְׁצַרְיָךְ לְאֹכֵל, שׁוֹתָה — כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַטְּבִיעַ בְּטַבַּע הָאָדָם שְׁנַעֲשֶׂה צְמָא, וְזֶה צָרְכוֹ הַחִיוּנִי וְכוּ'.

בענין מה ששאלת וכו', לאתרוגה עוברים עלי כל-כף הרבה צרות, שכלם קמו עלי מבית ומבחוץ, כלם, כלם, עד שאני רואה שאין אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא. ובנדאי כל מה שעובר על בני-אדם, הם רק שליחים ממנו יתברך, רוצים לשבר את האדם מאד, עד שיהיה כלא ממש, ומקימים עליו את בני ביתו, וידידיו וקרוביו, עד שכלם חולקים עליו, עד שנעשה כעפר ואפר, עד שבא לידי הפרה, שאין לו אל מי לפנות רק אל הקדוש-ברוך-הוא, וזהו זה! ובפרט ילדים שמציקים להורים, רואים בחוש, שאלו עונות האדם, פי הילדים באים מהמחשבה, ואם הם מציקים לאב, זה מעורר את האדם שפגם במחשבתו, הינו שהיה צריך תמיד לחשב רק מהקדוש-ברוך-הוא, והנה נתק מחשבתו ממנו יתברך, ועל-כן משלם מחיר כבד עכשו. אזי אם אדם יודע דבר זה, וחושב: אוי לי, מה קרה ממחשבותי וכו', שנולדו ילדים ומציקים לי וכו', על-כן במקום להפנתם, צריך לברח אליו יתברך, פי הבנים והבנות באים ממחשבת האב, ואם מציקים לאדם, צריך הוא לשוב בתשובה על שפגם במחשבתו, אף אם אין לו שכל, הוא מכה בהם וכו', ומתפרץ עליהם, אזי מתפרעים יותר, ועוברים עליו יותר יסורים, כדגמת המסתובב בחשוף עם מקל, ומכה לצדדים, ואיתרע מזלו שהכה באנשים, אזי כל אחד תופס איזה קרש או פסא ומשליך עליו, ונעשה לו יותר מר. אף אם היה לו שכל, היה מדליק גפרור אחד קטן, והיה רואה שיש מעט אור וכו', כמזכר כשעובר עליו מילדים, צריכים לידע שהכל מאתו יתברך, ואסור להשבר בשום פנים ואופן. ההפכי הצור — אגם מים. הצור נתהפך לאגם מים, ואדם בעצמו נעשה חזק בצור, ואין יכולים להזיזו, שזה סוד הדבקות. אדם צריך להיות כל-כף דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, עד שאין יכולים להפרידו, כדגמת שתי פיסות גיר, אם מדביקים בדבק חזק, אין יכולים להפרידם בשום אופן, ואם מנסים להפריד, בהכרח שחתיכה אחת מהגיר האחד תרד, או מצד זה או מצד זה, זו נקראת דבקות, שאדם צריך להיות כל-כף דבוק בהקדוש-ברוך-הוא כבחינת צור, ואין יכולים להזיזו בשום אופן, כף כביכול, כשרוצים להזיזו ממנו יתברך, נוטל עמו את הקדוש-ברוך-הוא, ומה שלא

יעשו לו — הקדוש־ברוך־הוא עמו, ואין יכולים להפרידו מאתו
 יתברך, הוא נופל — נוטל עמו את הבורא יתברך שמו.

לכן אומרים חכמינו הקדושים בענין מנהיגי ישראל על הפסוק
 (יחזקאל לד, לא): "ואתן צאני צאן מרעיתי", שהקדוש־ברוך־הוא נתן
 את צאן מרעיתו לרועים, פמוכא בדברי חכמינו הקדושים,
 שהקדוש־ברוך־הוא נסה את משה רבנו בצאן, אם יש לו סבלנות
 אליהם, ואמר: אם יש לך סבלנות לכפשים, אזי קח את צאני —
 את עם ישראל, אשר הם עם קשה ערף (שמות לב, ט), עזים שבאמות
 (ביצה כה:), והציקו ומררו את חייו, ואף־על־פי־כן אומרים חכמינו
 הקדושים (מנחות סה:): משה אוהב ישראל היה; דן את כלם לכהן
 זכות, לכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שרק משה
 רבנו יכול להוכיח את עם ישראל, כי מוכיחם בתוכחה של אהבה,
 לקרבם אליו יתברך, ואפלו שעשו את העגל, שהיה כלול מעבודה
 זרה, גלוי עריות, שפיכות דמים, אמר להם: עדין חביבתא גבן (עין
 גטין לו:), הקדוש־ברוך־הוא אוהב אתכם, אשר זה כל הלמוד של
 רבנו ז"ל אין שום יאוש בעולם כלל, אף שעשית מה שעשית,
 צריכים להיות סבלן גדול, וזה כל הענין של סכה, שמסוככת עליך,
 ואף שהשמש בוערת, צריכים לראות שיהיה צלטה — זה הצמצום,
 מרבה מחמתה.

אבל יש לאדם מתנגדים פאלו, שאינם עוזבים אותו, ורק
 מציקים לו, ולפעמים צריכים לילך עמם בכח, פמוכא בדברי רבנו
 ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כ'), שצריכים לקחתם במשפט, ולטל
 את המקל והחרב לחרבא וקטלא, להראותם שאין מפחדים מהם,
 כדי לשבור את הרע שלהם. זו הגאונה שיש לבני־אדם, שחושבים
 שכל העולם שלהם, שזה היה קין, שאחר־כך סבל כל ימי חייו, כי
 נע ונד תהיה בארץ, זו היתה הקללה הקשה ביותר שלא מצא את
 מקומו, אלו האנשים הגאותנים, הם מאד מאד חולים, חולי נפש,
 כי על מי אתם מתגאים ומתגדלים!? הלא הכל זה הקדוש־ברוך־
 הוא, ומה אתכם!?

וְלָכֵן סְכוּת הוּא חַג נִפְלָא בְּיוֹתֵר, יְכוּלִים לְהַרְגִישׁ רַק אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְקַשֵּׁר הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, וְצָרִיכִים
לְהַחֲדִיר דָּבָר זֶה עִמָּךְ בְּתוֹךְ לְבוֹ.

וּמָה שָׂרַבְנוּ ו'ל אֹמֵר (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), שֵׁשׁ
פְּשׁוּט הַמְּחִיָּה אֶת כָּל הַפְּשׁוּטִים, זֶה הַתּוֹרָה הִכִּי עִמָּךְ. וְזֶה רַבְנוּ
ו'ל אָמַר בְּשִׁבְתָּ נַחֲמוּ תַק"ע, מִמֶּשׁ חֲדָשִׁים קָדָם שְׁנֹסְתִילָק, עַד כְּדֵי
כָּף, שְׁמוֹהֲרַנ"ף ו'ל כָּתַב אֶת זֹאת וְהִבִּיא לְרַבְנוּ ו'ל, וְרַבְנוּ ו'ל
הִסְתַּפֵּל בְּזֶה, וְאָמַר: מָה כָּתַבְתָּ?! הֲלֹא דִבַּרְתִּי סֵתָם כָּף. וּלְפִתְעַ
הִגִּיעָה רוּחַ, וְהִעִיפָה אֶת הַכְּתוּבִים, וְתַכְּף-וּמְיָד יָרַד מוֹהֲרַנ"ף ו'ל
לְמִטָּה וְהִגְבִּיהֶם, וְהִשִּׁיבֵם לְרַבְנוּ ו'ל, וְזֶהוּ פְּלֵא גְדוֹל, אֵיזָה קָשֶׁר
יֵשׁ בְּזֶה? אֲלֹא הַתּוֹרָה הַזֹּאת כְּלָה הִיא הַסּוּד שֶׁל רַבְנוּ ו'ל, וְשֵׁם גְּלָה
אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יָאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְגִלָּה אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַפְּשִׁיטוֹת יֵשׁנוּ
כָּל הָעִמָּק, וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֲלֹא מְרַמֵּז — אֵף לְאַחַר שְׁכַתְּבָתָּ אֶת זֹאת,
נִפְל לָךְ עַל הָאָרֶץ, לָךְ תִּקַּח וְתִגְבִּיָה אֶת זֹאת, וְזֶהוּ סוּד דִּק כָּל-כָּף,
שְׁקִשָּׁה מְאֹד לְהַבְנִינִי וְלְהַחֲדִירוֹ בְּבִנְי-אָדָם, אֵיךְ שֶׁהִלְמוּד שֶׁל רַבְנוּ
ו'ל, אֵף שֶׁהוּא כָּל-כָּף עִמָּךְ, אֲבָל הוּא פְּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת.
וְלָכֵן רָאִינוּ אֲנָשִׁים הִכִּי רַחוּקִים, שְׁעָשׂוּ כָּל מִינֵי דִבְרֵי זְהֵמָה וְכוּ',
וְהֵם יְכוּלִים לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה רַק עַל-יְדֵי רַבְנוּ ו'ל, כִּי הַפְּשִׁיטוֹת שֶׁל
רַבְנוּ ו'ל מִגִּיעָה גַם אֲלֵיהֶם, כִּי סֵתָם אָדָם מִסְתַּפֵּל עַל בַּעַל עֲבָרָה
כְּזֶה שְׁפָגַם כָּל-כָּף, וְחֹשֵׁב: הֲלֹא לָךְ אֵין תִּקְוָה וְכוּ', וְלַחֲוִטָא גְדֻמָּה
שְׁבִאָמַת אֵין לוֹ תִקְוָה, וְהֵנָּה בָּא פְּשׁוּט הַמְּחִיָּה אֶת כָּל הַפְּשׁוּטִים,
יֵשׁ לוֹ חַיּוֹת וְתִקְוָה בְּעִבּוּר כָּלֵם. וְלָכֵן דִּיקָא רַבְנוּ ו'ל יְכוּל לְקַרֵּב
אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה יְהִיָּה הַסּוּף, שְׂרַבְנוּ ו'ל יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל
הָעוֹלָם כְּלוּ. רַבְנוּ ו'ל יֵשׁ לוֹ כַח לְמִשְׁךְ אֱלֹהֵי כָּל מִינֵי מַחֲוֹת פְּגוּמִים,
שְׁכִלִיִים קִטְנִים וְנִפְרָדִים, אֲצֵל הַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל, לְכָלֵם יֵשׁ מְקוֹם, זֶה
הַפְּלֵא שֶׁל רַבְנוּ ו'ל. וְלָכֵן עֲלִינוּ כָּל-כָּף לְשִׁמּוּחַ עִם רַבְנוּ ו'ל, מָה
הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵינוּ?! זֶה שְׂמִחָתְנוּ שֵׁשׁ לָנוּ אֶת רַבְנוּ ו'ל, וְלָכֵן
עֲלִינוּ לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁיְהִיּוּ שְׂגוּרִים עַל פִּינוּ
בַּעַל-פֶּה מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שצג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר גח ה'תשד"ם.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות כל השיחות שאתה שואל המובאות בספרי, מהיכן קבלתי את זה וכו' וכו', ההכרח לומר לה, כפי חשבון השנים, כל אלו שכתבו שיחות מהרב החסיד ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל] היו ילדים קטנים, כי בפעם הראשונה כשנסעתי לציון רבנו ז"ל היה בשנת תשכ"ו, אחרי שהדפסתי שמונים וחמשה אלף ספרים בשנה אחת, הינו ה"לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות", "ספר-המדות", "חי-מוהר"ן", "שיחות-הר"ן", "לקוטי-עצות", "קצור לקוטי-מוהר"ן", וספרי "השתפכות הנפש" ו"משיבת נפש", ועוד המון ספרים, והפצתי את זה בכל העולם כלו בפרוטות ממש. ומאז התחילה עלי המחלקת, כי שברתי להם את השוק, כי עד אז לקחו על כל ספר הון תועפות, ממילא ספרים שהדפסו בשנת תש"ט, עדין היו מנחים במרתף, והיו כבר מעפשים, והנה בא אברך צעיר, ומדפיס כל-כף הרבה ספרים, ספרי רבנו ז"ל בפעם אחת, בלי אגורה בכיס וכו', ומפיץ את זה בזול מאוד, כמעט בחנם. ולכן לא בחנם שיצאו נגדי ברציחה כזו, והסיתו נגדי מאוד.

ותהלה לאל, הקדוש-ברוך-הוא חנן אותי בעזות דקדושה, ולא פחדתי מאף אחד, והמשכתי להדפיס ולהפיץ ביתר שאת וביתר עז. ואז נסעתי אל ציון רבנו ז"ל, שזאת היתה הנסיעה השנייה שאנשי שלומנו נסעו. וכשבאתי לארצנו הקדושה, קבלני הרב החסיד ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל] בכבוד גדול, וספר לי, שהסיתו אותו לא לדבר אתי, כי כבר אז היו לי המון שונאים, ואני ראיתי אותו אז

בפּעם הָרֵאשׁוֹנָה, וְהוּא הַזְמִין אוֹתִי שְׁאָבוּא אֵלָיו, וְכִף הָיָה בְּמִשְׁךָ שְׂבוּעַ שְׁלֹם, אַחַר תְּפִלַּת וְתִיקִין בְּכָל יוֹם, אָמַר לִי שְׁאָבוּא לְבֵיתוֹ בְּשַׁעַה עֶשֶׂר, וּבֵאתִי כָּל יוֹם, וְדַבֵּר עִמִּי עַד מִנְחָה בְּלֵי הַפְּסָקָה. וְסִפֵּר לִי סִפּוּרִים כְּאֵלוֹ, שְׁאֶפְלוּ יַחְלִפוּ עוֹד כְּמָה שָׁנִים, וְלֹא אֶגְמַר לְכַתֵּב אֶת הַשִּׁיחוֹת שֶׁדַּבֵּר עִמִּי וְסִפֵּר לִי. וְאֵלוֹ הֵן הַשִּׁיחוֹת שֶׁהַדְּפֹסֶתִי פִּה וְשֵׁם, אֲבָל יֵשׁ אֲצִלִּי עוֹד כְּמָה אֲלֵפֵי שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיוֹם אֶחָד אֲדַפִּיס אוֹתָם.

הַעֲקָר לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. צְרִיכִים לְזָכֹר, שֶׁתָּמִיד הָיוּ לִיצְנִים, וְלִכֵּן אֵין צְרִיךְ לְהַתְּפַעֵל מֵהֶם כָּלֵל. אֲנִי מֵאֵד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְרֵאוֹת אוֹתָךְ בְּקִרְוֹב. וְאֲזוֹ נְדַבֵּר פְּנִים אֶל פְּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

ה' שָׁצַד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי נַח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִי.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עֲלִיךָ לְהַבִּין, שֵׁישׁ גְּבָרִים שְׁצָרִיכִים תְּשׁוּמַת-לֵב מְנִשׁוּתִיהֶם וְכוּ', וְאֶחָד מֵהֶם זֶה בְּעֲלִיךָ, וְלִכֵּן אֶף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁמֵאֵד קִשָּׁה לָךְ, אֲבָל אִם אֶת רוּצָה שְׁיִהְיֶה לָךְ שְׁלוֹם-בֵּית אִמְתִּי, אֶת צְרִיכָה לְתַת לוֹ תְּשׁוּמַת-לֵב, וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה דְּבַר קִשָּׁה לְאִשָּׁה לְתַת תְּשׁוּמַת-לֵב לְבַעֲלָהּ, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל אִשָּׁה צְרִיכָה לְקַבֵּל תְּשׁוּמַת לֵב, אֲבָל יֵשׁ מְקָרִים חֲרוּיגִים, שֶׁהַבַּעַל יֵשׁ לוֹ שְׂכָל קִטָּן וְכוּ', וְהוּא זָקוּק לְמַחְמָאוֹת תָּמִיד, וְאִם אֵינוֹ מְקַבֵּל — הוּא נִשְׁבֵּר. וְלִכֵּן עֲצַתִּי, רְאֵי לְהִיּוֹת פְּקֻחִית, כִּי חֲבָל לְשִׁבֵּר בֵּית עַם חֲמֻשָּׁה יְלָדִים בְּשִׁבְלֵי דְּבָרִים כְּאֵלוֹ וְכוּ', אֶת תַּתְּנִי לוֹ תְּשׁוּמַת-לֵב וּמַחְמָאוֹת, וּבְשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְּפָרֵץ, תִּצְאֵי חֲחוּצָה, וְתִנִּי לוֹ לְהַרְגֵעַ, כָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּכַעַס וּרְצִיחָה וְכוּ',

וְאַחֲרֵיכֵן כְּשֵׁאתָ חוֹזֶרְתָּ, תַּעֲנֵי לוֹ בְּקִרְיֹת: "מָה זֶה הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת? ! אֵיךְ אַתָּה מַתְנַהֵג בְּפָנֵי הַיְלָדִים? ! הַאִינְךָ מַתְבַּיֵּשׁ? !" וְהַכֹּל בְּקוֹר רֹחַ וּבְסִבְלָנוֹת, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שְׁהַכֵּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

בְּעֵינַי הַצְּלָחָה עִם יְלָדִים, צָרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לְשַׁפֵּף הַרְבֵּה דְמָעוֹת בְּתַפְלוֹת חַמּוֹת אֶל בּוֹרָא עוֹלָם, וְאַחֲרַי כָּל הַתַּפְלוֹת וְהַדְמָעוֹת צָרִיכִים עוֹד סִיעָתָא דְשְׂמִיָּא, וּבְפָרֵט בְּעֵתֵים הַלְלוּ, וְאַסוּר לְקַחַת אֶת זֹאת בְּקַלּוֹת. פַּעַם בָּאָה אִשָּׁה עִם בְּנָה אֶל הַ"חַפֵּץ חַיִּים" ו"ל, לְבַקֵּשׁ בְּרָכָה שֶׁהוּא יְהִיָּה תַלְמִיד חַכָּם, עָנָה וְאָמַר לָהּ הַ"חַפֵּץ חַיִּים" ו"ל: מָה אַתָּה חוֹשֶׁבֶת, עִם בְּרָכָה בְּעֵלְמָא יְהִי לָךְ יְלָדִים טוֹבִים? ! בִּילְדִים כַּמָּה שְׂמֵשְׁקִיעִים — כֵּן מוֹצִיאִים.

וּבְאֵמַת עֲלִיךְ לְדַעַת, שָׂרֵב הַזּוֹגוֹת לוֹקְחִים אֶת זֶה בְּנִקְל מְאֹד, חוֹשְׁבִים שֶׁהַיְלָדִים יִגְדְּלוּ מַעֲצָמָם מְצַלְחִים, וְהֵם אֵינָם מְסַתְפְּלִים עַל הַיְלָדִים כָּלֵל, וְלֹא נוֹתְנִים לָהֶם שׂוֹם תְּשׁוּמַת־לֵב, וְלֹא עוֹזְרִים לָהֶם, וְנִדְמָה לָהֶם כְּאִלּוּ מַעֲצָמָם כְּכֹר יְצַלִּיחוּ, אֲשֶׁר אֵין טְעוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו. וְהַמְצִיאוֹת הַמְרָה טוֹפַחַת עַל פְּנֵינוּ, בְּעֵת שֶׁאֲנִי רוֹאִים הַיּוֹם, אֵיךְ בְּנֵי הַנְּעוּרִים יוֹצְאִים לְתַרְבוֹת רָעָה, כִּי הַהוֹרִים מְזַנְיָחִים אוֹתָם לְגַמְרִי, וְהֵם גְּדֹלִים בְּרַחוּב בְּהַפְקָר, הָאֲבָא בִּישִׁיבָה אוּ בְּעַבּוּדָה, הָאֲמָא — אוּ שְׁהִיא בְּעַבּוּדָה גַּם־כֵּן, אוּ שְׁעַסוּקָה בְּמִשְׁק הַבַּיִת וְכוּ', וְנוֹתְנִים לְיְלָדִים לְהַסְתוֹכֵב וְלַעֲשׂוֹת כְּאֹת גַּפְשָׁם, וְאֵף פַּעַם אֵינָם מַתְעַנְיָנִים אֲצֵל הַמְלַמְדִים וְהַמּוֹרוֹת — מָה שְׁלוֹם יְלָדֵיהֶם, וְכֵן הֵם רוֹצִים שֶׁיְלָדֵיהֶם יְצַלִּיחוּ, וְזוֹ טְעוֹת חַמּוּרָה.

וְלָכֵן עֲצָתִי, שֶׁתְּמַסְרוּ אֶת עֲצָמְכֶם יוֹתֵר לְיְלָדֵיכֶם, וְגַם אֲזו צָרִיכִים הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, כִּי גַם אִלּוּ שְׁנוֹתְנִים תְּשׁוּמַת־לֵב וּמְסִירוֹת לְיְלָדֵיהֶם, וְעוֹזְרִים לָהֶם נְפִשִׁית וְכַסְפִּית וְכוּ' וְכוּ', גַּם־כֵּן לֹא בְּכָל פַּעַם מְצַלִּיחִים, מְכַל שְׂכָן אִלּוּ שְׂמַתְעַלְמִים מֵהֶם לְגַמְרִי, אֵיךְ הֵם רוֹצִים לְהַצְּלִיחַ עִם יְלָדֵיהֶם? !

רח אֲשֶׁר ה' שָׂצָה בְּנַחֲל

וְהֶעֱקַר בְּחַנוּף — לְחַנּוּף אֶת עֲצָמוֹ, וְלִהְרֹאוֹת דְּגָמָא אִישִׁית
חַיּוּבִית לִילָדִים, וְזֶה מוֹעִיל יוֹתֵר מֵהַלֵּל, כִּי אִם הַהוֹרִים הֵם בְּטֻבָּעַם
חֲזָקִים וְיִצְיָבִים בְּאִפְיָם, זֶה מְכַנֵּס בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי בִילָדִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם הַצְּלָחָה גְדוֹלָה.

ה' שָׂצָה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נַח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! עָלֵי עֵבֶר כָּבֵד מָה שְׁעֵבֶר, וְאֲנִי יָכוֹל
לֹא מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבֹרוּ" (תהלים מב, ח), וּבִאתִי לִיְדִי
הַחֲלֻטָּה, אֲשֶׁר לֹא כְדָאִי לְהַכְנִס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם,
כִּי זֶה לֹא יַעֲזֹר כָּלֵל, וּכְמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן קכב), שְׂמֵדַת הַנִּצְחוֹן אֵינָה סוֹבְלַת הָאֲמֶת, כִּי אִף אִם יִרְאֶה
בְּעֵינָיו דְּבַר אֲמֶת, יִדְחָה אוֹתוֹ מִחֲמַת הַנִּצְחוֹן, וְלִכֵּן מָה וְלָמָּה כְּדָאִי
לְהַכְנִס בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן עִם הַזּוּלָּת? הַעֲקָר לַעֲשׂוֹת. וְזֶה מָה שְׂאֵמֶר
הַחֲכָם: 'הַמֵּאֲמָרִים פְּחוֹת יֵאֱמָנוּ מִהַפְּעֻלוֹת'. אִם אֲתָה רַק מְדַבֵּר, אִף
אֲחַד לֹא יֵאֱמִין לָךְ, מָה שְׂאֵיִן כֵּן אִם אֲתָה עוֹשֶׂה פְּעֻלוֹת, בְּזֶה אֲתָה
מְכַנֵּיעַ אֶת אוֹיְבֶיךָ וְשׁוֹנְאֶיךָ, הֵם רוֹאִים שְׂאֲתָה רַק מְצַלִּיחַ, וּמְקַיֵּם
לְעַבְדָּה וְלַמְעֻשָׂה. וְלִכֵּן מָה לָךְ לְהַכְנִס בְּדַבּוּרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ,
שְׂמֵמִילָא לֹא יַעֲזְרוּ לָךְ. אֲנָשִׁים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל יֵשׁ בָּהֶם רִשְׁעוֹת
וְאֲכַזְרִיוֹת, וְרוֹצִים לְרֹאוֹת בְּנִפְיִלַת הַזּוּלָּת. וְלִכֵּן לֹא כְדָאִי אֲפִלוּ לְדַבֵּר
מִמֶּה, תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ גְּדֵר — לֹא לְסַפֵּר מִמֶּה כְּלוּם. וְאֵמֶר הַחֲכָם:
'כָּל הַמְדַבֵּר בְּכַנְיָ-אָדָם, בְּנִי-אָדָם יְדַבְּרוּ בּוֹ'. תַּעֲלִים אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי
מִמֶּה, כְּאֵלוּ אֵינָם קְיָמִים, וְאִז תִּרְאֶה שְׂתַחֲיָה חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים
אֲמֵתִים, חַיִּים נִצְחִים, וְתִהְיֶה דְּבוּק בְּחַיִּי חַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּאֲמֶת

אֲשֶׁר   ה' שָׁצוּ   בְּנַחֵל   רַט

הוא יתברך מַחֲיֶה וּמְהַיָּה, וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכֵּן "מֵה לֵךְ גִּרְדָּם, קוֹם קָרָא אֶל אֱלֻקֵיךְ" (יוֹנָה א, ל), וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲשֶׁרֵינוּ, מֵה טוֹב חָלֵקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, וּמֵה יָפָה יִרְשָׁתֵנוּ, שְׂאֵנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שָׁצוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אֹר לַיּוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר נֵחַ ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׁבֹזָה שְׁתַּדְּבַר עַל אַחֲרִים, אֲתָה לֹא תִגְדְּלִי, אֲלֹא תִפְחַת. לְמָה בְּגִי-אָדָם מְדַבְּרִים זֶה עַל זֶה? כִּי חוֹשְׁבִים, שְׁבֹזָה שְׂיִשְׁפִּילוּ אֶת זוּלָתָם, הֵם יִגְדְּלוּ. וּבְאֲמַת טְעוֹת חֲמוּרָה הִיא זוּ, כִּי מִי שְׁמַדְבֵּר רַע עַל הַזּוּלָת, מְגַלֶּה אֶת לְכָלוֹךְ מַעֲשֵׂיו, וְאֲשֶׁר הוּא בְּעֲצָמוֹ מְזֻהָם. וְלִכֵּן כָּלֵךְ לֵךְ מְדַרְךָ זוּ, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹלִיכֶךָ עַל דְּרָךְ הָאֲמַת.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, לְחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֵינן לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזֵק בְּזֶה, אִז תִּרְאֶה נְסִים נְגָלִים, נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אִישׁ אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתְךָ דְּבָר.

אֲבָקֶשׁךָ מְאֹד, רְאֵה לְהִיּוֹת חֶזֶק מְאֹד בְּאַמוּנָה, כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימָן לג): אֲצַל הָעוֹלָם אַמוּנָה הוּא דְבַר קָטָן, אֲכַל אֲצַל אַמוּנָה הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְדַבֵּר תָּמִיד מְאַמוּנָה, וּבְרַגַע שֵׁשׁ לְאָדָם אַמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ מִפְתַּח מְאֹף אֶחָד. וְלִכֵּן אֲבָקֶשׁ אוֹתְךָ בְּמְאֹד מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה חֶזֶק, וְאִז תִּפְצְלִיחַ דְּרַפְךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַבְתָּ כָּל טוֹב סְלָה...

ה' שָׁצוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סימָן נד), שְׁאָדָם צְרִיף לְשֹׁמֵר עַל הַזְכָּרוֹן. וְעָקֵר הַזְכָּרוֹן — לְזִכּוֹר בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, שֵׁשׁ עוֹד עוֹלָם. וּבְאֵמַת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוֹשׁ לְגִבִּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וּמִי שֶׁמִּתְבּוֹגֵן הֵיטֵב בְּפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, זוֹכֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֵה לְדַעַת, אֲשֶׁר גַּם הַכֵּלִים, שֶׁהֵם הַלְבוּשִׁים, הֵם אוֹרוֹת צַחֲצָחוֹת, אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, וּבְזֶה שֶׁחֹשֵׁב תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מְטַהֵר אֶת נַפְשׁוֹ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא עַל שֵׁם הָעֶלֶם וְהַסֵּתֵר, שְׁאָדָם תָּמִיד שׁוֹכַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּאֵמַת מְדַרְגַת הַצְּדִיקִים הִיא לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאֵין הַפְּרֵשׁ אֲצֵלוֹ בֵּין קָדָם הַבְּרִיאָה לְאַחַר הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים בַּתְּפִלָּה: "אֵתָה הוּא קָדָם שְׁבָרָתָ אֶת הָעוֹלָם וְאֵתָה הוּא מְשַׁבְּרָתָ הָעוֹלָם", שֶׁזֶה מֵה שְׁגָלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סימָן נא), שֶׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הָאֵמַת —

אֲשֶׁר   ה' שָׁצוּ   בַּנְחֹל   רִיא

לְכָל־אֶחָד הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה, שְׂיֵאִיר עָלָיו הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז מְאִיר לוֹ הַמַּחִין תָּמִיד.

מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאֲדָם שׁוֹכַח, וְחוֹשֵׁב שְׂאֶחָד הַבְּרִיאָה הוּא נִפְרָד מִקֶּדֶם הַבְּרִיאָה, אֵז עוֹבְרֵת עָלָיו גְּלוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְצָר וְנָמַר לוֹ מְאֹד, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּגִי-אֲדָם, שְׁכָל-כֶּף מְרִים לָהֶם הַחַיִּים, שְׂאֵינָם יוֹדְעִים לָתֵת עֲצָה לְנַפְשָׁם. וְלָכֵן רָאָה, אֶהוֹבִי, בְּנִי, יְדִידִי יִקְרִי! לְשָׁמֹר עַל הַזְּכָרוֹן, וְלִזְכֹּר תָּמִיד בְּעֶלְמָא דְאֵתִי.

מֵה אִמֵּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד, שְׂזַכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְיִדוּעַ, אֲשֶׁר אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, עָקַר גְּדוֹל מְאֹד שִׁיחַת חֲבָרִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לְקוּיִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן לד), בְּסוּד: 'וּמִקְבָּלִין דִּין מִן דִּין', שְׂצָרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַנִּקְדָּה שֶׁיֵּשׁ אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ. וְלָכֵן רָאָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַתְּחִילוּ לְדַבֵּר רַק מֵאֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְתַחֲזָקוּ זֶה אֶת זֶה.

יִדוּעַ, אֲשֶׁר מוֹהֲרָנִי ז"ל קָיָם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁלְמוֹת, בְּתַכְלִית הַשְׁלָמוֹת, שְׂאִין שְׁלָמוֹת אַחֲרֶיהָ, וְאִפְלוּ שִׁיחַת חֲבָרִים הָיָה מְדַבֵּר בְּכָל יוֹם וְיוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְדָרְכוּ שֶׁל מוֹהֲרָנִי ז"ל, שֶׁהָיוּ בָּאִים אֵלָיו אֲנָשִׁים, וְהָיָה מְדַבֵּר אִתָּם מַעֲבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִלֵּהֵב אֶת לִבָּם. וּכְשִׁיוֹם אֶחָד לֹא בָּאוּ אֵלָיו, אֲזִי יֵצֵא לַחוּץ לַחֲפֵשׂ אַחֵר אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּדִי לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְזֶה הָיָה אֲצֵלוֹ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר. וְלָכֵן גַּם אִתָּה, יְדִידִי הַיְקָר! רָאָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַחֲזָקוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי.

מֵה אִמֵּר לָךְ! אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לֵילָה, הִנֵּה שְׁבוּעַ וְהִנֵּה חֹדֶשׁ וְהִנֵּה שָׁנָה, וְהִזְמַן פּוֹרַח כְּצֵל עוֹבֵר. וְלָכֵן רָאָה לְשָׁמֹר אֶת עֲצֻמָּךְ לֹא לְדַבֵּר מִעַתָּה כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, אֲשֶׁר כָּל הַצְּרוֹת בָּאוֹת לְאֲדָם רַק כְּשֶׁמִּפְקִיר אֶת דְּבִירוֹ, כַּמּוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן לח) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשָׂה דְבָרוֹ", מִי גוֹרֵם אֶת הַרוּחַ סְעָרָה בְּמַחוּ שֶׁל הָאָדָם? זֶה הַדְּבָר, שֶׁמְדַבֵּר וּמְפַטֵּט כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ. וְלָכֵן תִּשְׁמַר מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה

ריב   אֲשֶׁר   ה' שָׁצוּ   בַּנְחָל

לא לדבר שטיות ודברים בטלים, לא עם אשתך ולא עם ילדיך ולא עם שום אדם, רק תמיד תדבר מהקדוש-ברוך-הוא, ואז תהיה הכי מאשר בחיך.

ראה לבטל את עצמך לגמרי לאין סוף ברוך הוא, ותמיד תתבונן אשר כל הבריאה כלה זה אלקות, ואף שעובר עליך מה שעובר — ירדות וקטנות וחלישות הדעת, אל תתן שהחלישות הדעת תשבר אותך, רבנו ו"ל גלה לנו נוראות נפלאות (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כב) על מאמרם ו"ל (גטין מג.): "והמכשלה הזאת" (ישעיה ג, ו), אין אדם עומד על דברי תורה, אלא אם-כן נכשל בהן, שכל הירידות שעוברות על האדם הן בשביל העליות, כי תענוג תמיד איננו תענוג, ולכן בהכרח שיעלם ממנו אור, כדי שתהיה לו תשוקה חזקה לחזור אליו יתברך.

נא ונא אל תפל בדעתך מכל מה שעבר עליך עד עכשו, תעשה התחלה חדשה, ראה להתבונן היטב, שכל מה שעובר עליך, הפל היה רק לטובתך, ולכן אל תשבר משום דבר שבעולם, ואז טוב לך כל הימים.

עליך לזכור, אשר פנימיות לבך בוערת תמיד אליו יתברך, וצריכים לצמצם אותה מאד, פמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מט), שאור ההתלהבות של האדם הוא עד אין סוף, וצריכים לראות לצמצם את ההתלהבות.

נא ונא תשמר את מחך לא להרהר שום הרהורים רעים, כי המחשבה של לבוש של האין סוף ברוך הוא, ולכן גלה לנו רבנו ו"ל נוראות נפלאות מאד, אשר מחשבות טובות הן היצר טוב, ומחשבות רעות הן היצר הרע, וצריכים מאד לשמר לא להרהר הרהורים רעים, כי בזה מטמא את מחשבתו, שזה לבוש נשמתו, עד שפא לידי טמאה, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (עבודה זרה כ:): שלא ירהר אדם ביום, ויבוא לידי טמאה בלילה. ולכן תחדיר בעצמך רק אמתת מציאותו יתברך, ואל תבלבל את עצמך משום

אֲשֶׁר   ה' שָׂח   בְּנַחֵל   ריג

בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה עֵינַי בְּעֵינַי אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַעֲקֹר לֹא לִפְחֹד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי כִשְׁתַּחֲדִיר בְּעַצְמָךְ
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִז לֹא תִפְחֹד מִשׁוּם דְּבָר, וְאִז לֹא יִהְיֶה שִׁיף
אֶצְלָךְ בְּכָלֵל גְּלוּת, כִּי הִיחִידָה שְׁבַנְפֹּשׁ תְּאִיר בְּךָ אֹרֹךְ הָאֵינן סוּף
בְּרוּךְ הוּא.

אֲשֶׁרִינוּ, מַה טוֹב חִלְקֵנוּ, וּמַה נְעִים גּוּרְלָנוּ, וּמַה יָפֶה יִרְשָׁתֵנוּ,
שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מִרְבֵּי אֲמַת כְּזָה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזָה, טוֹב לְהוֹדוֹת
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' שָׂח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

עֲלֶיךָ לְהִבִּין, שְׁבָזָה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים
לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ, וְלֹא מִסְפִּיק שְׁאֲתָמוּל אוֹ
שְׁלִשׁוּם, אוֹ שְׁבוּעַ שְׁעֵבֵר, אוֹ חֲדָשׁ שְׁעֵבֵר הַתְּפִלָּלָתִי, וְזֶהוּ זֶה! כָּל
זְמַן שְׁאֲדָם חֵי בְּזָה הָעוֹלָם, הוּא צְרִיף רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שְׁלֹא יִפֹּל
מִמְדַּרְגָּתוֹ, שְׁלֹא יִפֹּל מִמְדַּרְגַּת הָאֱמוּנָה, אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּאֵינן
סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד כְּדֵי כָּךְ, שְׁלֹא יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הַנְּסִיּוֹנוֹת
כָּל-כָּךְ קָשִׁים וּמְרִים, שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים,
וְאֵינן לוֹ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, אֲלֵא לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
לְדַבֵּר וּלְהַתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁפֹךְ דְּמַעוֹת כַּמִּים, שְׁאֵף פַּעַם לֹא
יִדְחָה מִחֵי הַחַיִּים.

ריד   אָשֶׁר   ה' שִׁחַ   בְּנַחֵל

מוֹהַרְנֵת ו"ל הֵלֶךְ פֶּעַם לְלוֹיָהּ שֶׁל אִיזוֹ דוֹדָה זְקֵנָה, שְׁנַפְטָרָה
בְּשִׁיבָה טוֹבָה, לְמַעַלָּה מִגִּיל תְּשַׁעִים, וּבְכֹה הִרְבָּה, וְלֹא הָיָה יְכוּל
לְקַרֵּר עֲצָמוֹ מְרַב בְּכִיּוֹת, וְהָיָה פֶּלֶא בְּעֵינַי אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ — מָה זֶה
וְעַל מָה זֶה. וְשָׁאֲלוּהוּ: הֲרֵי תָמִיד אַתָּם מְדַבְּרִים מִיּוֹם הַמִּיתָה, וְהִנֵּה
אִשָּׁה זְקֵנָה, שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מִגִּיל תְּשַׁעִים, צָרִיכִים לְבָכוֹת עָלֶיהָ
כָּל-כָּף הִרְבָּה? עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם מוֹהַרְנֵת ו"ל: תֵּאֲמִינוּ לִי, שֶׁלֹּא
בְּשִׁבִילָהּ בְּכִיּוֹתִי, אֶלָּא רְאִיתִי שֶׁבָכוּ, וְהָיָה עַת רְצוֹן גְּדוֹל, אֲזַי בְּכִיּוֹתִי
הִרְבָּה עַל צְרוּתֵי הַמְרַבִּים. כִּי אֲזִ סָבַל מָה שֶׁסָּבַל וְכוּ', מִמְתַּנַּגְדִּים
רְשָׁעִים, מְתַנַּגְדִּים אַרוּרִים, שֶׁהֲצִיקוּ לוֹ מְאֹד, וְכֵן עָבַר עָלָיו מָה
שֶׁעָבַר בְּעֵינַי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהָיָה מְסַבֵּב בְּחֻבּוֹתַי, וְכֵן סָבַל מִיִּלְדוֹ וְכוּ'
וְכוּ', וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה נִתְעוֹרַר בְּבִכָּיָה עֲצוּמָה, וְכֵלָם חָשְׁבוּ שֶׁהוּא
בוֹכָה בְּעַבּוֹר הַדּוֹדָה, וּבְאַמֶּת בָּכָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל צְרוּתוֹתָיו.

וְלָכֵן בְּכָל פֶּעַם שִׁוִּיצָא לָךְ לְבָכוֹת — תִּבְכֶּה, וְזֶה מָה שִׁשְׂאָר
מֵאֲתָנוּ, כָּל דְּמָעָה וְדְמָעָה שֶׁאָדָם בּוֹכָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמוֹצִיא
מֵעֵינָיו, זֶה נִכְנָס בְּנֶאֱד מִיַּחַד לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְלָכֵן חֲזוּק
וְאַמֶּץ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

מִדּוּעַ לֹא תִגִּיעַ אֶל מִסְקָנָה, שֶׁאֵין לָךְ חֵבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵינְךָ
מִבֵּין שְׁכָלָם כְּנִגְדְּךָ, כָּלָם רוֹצִים לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְלָכֵן מָה אַתָּה צָרִיךְ
אֶת אַחֲרִים?! בְּרַח לָךְ אֲלֵיו יִתְבַּרְךָ, וְאֲזִ תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים
שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא תִצְטָרֵךְ כְּכֹר שׁוֹם דְּכָר בְּעוֹלָם.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, שֶׁתִּקְבַּל דְּבָרֵי אֵלֶּה, וְאֲזִ טוֹב לָךְ
כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ה' שצט   בנחל   רטו
ה' שצט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יָאִיר.

בְּעֵינַי תּוֹכַחַה וְכוּ', פָּכַר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי-מֹהַר"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן ח'), שְׁלֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהוֹכִיחַ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מְבֹאֵשׁ רֵיחַ
רַע שֶׁל אֱלוֹ שְׁחָטָאוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלָכֵן הַתּוֹכַחַה צְרִיכָה לְהִיּוֹת
תּוֹכַחַתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה רַבְּנוּ, שְׁהִיָּה עִם רַחֲמָנוֹת. "נִרְדֵי נָתַן רֵיחוֹ" (שִׁיר
הַשִּׁירִים א, יח), שְׁהַכְּנִיס בְּעַם יִשְׂרָאֵל רֵיחַ טוֹב. וְהַמּוֹכִיחַ הָאֵמֶת שֶׁהוּא
הַצַּדִּיק, יוֹדֵעַ אִיךָ לְהוֹכִיחַ, וְלִקְרַב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְרֵאִיתִי דְּבַר פְּלֵא בַּסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "דְּבָרֵי יוֹאֵל" (פְּרֻשַׁת פִּינְחָס),
שֶׁפָּרַשׂ אֶת הַמְּדַרְשׁ: הַרוֹצֵה לִידַע שְׁפִינְחָס הוּא אֲלֵיהּ, יִירָא מְאֹלוֹ
הַדְּבָרִים, וְלִכְאוּרָה מַה הַקֶּשֶׁר? אֵלָּא פִּינְחָס קָנָא קְנֵאת הַנְּזִי"ה
צְבָאוֹת, וְיָצָא נִגְדַּ בְּעַלֵי עֲבָרָה. אֲלֵיהּ עוֹרֵר רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה
צְרִיף לְמִנְהִיג יִשְׂרָאֵל: מִצַּד אֶחָד — לְעוֹרֵר רַחֲמִים לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה
עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלָדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וּמִצַּד שֵׁנִי — הוּא צְרִיף
לְצֵאת נִגְדַּ עוֹבְרֵי עֲבָרָה, וְלֹא לְפָחַד מֵהֶם. וּבְעֵת הַגְּאֻלָּה יִצְטָרְכוּ
לְשִׁתֵּי מַדּוֹת אֱלוֹ: לְהַמְשִׁיף שְׁתֵּי פְעֻלוֹת, שֶׁהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים: לְעוֹרֵר
רַחֲמִים וְחֻסְדִּים עַל יִשְׂרָאֵל, אִף שְׁלֹא יִהְיוּ רְאוּיִים, חֵס וְשְׁלוֹם, וְגַם
לְעוֹרֵר דֵּינִים קָשִׁים עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל. וְזוֹ הִיָּתָה תּוֹכַחַתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה,
שֶׁדְּבַר עֲמָהֶם דְּבָרִים קָשִׁים כְּגִידִים, הוּא גַם קָרַב אוֹתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲנִי הֵייתִי מִיַּעַץ לָךְ שֶׁתְּבָרַח מִכָּל מִיָּנִי מִחֲלָקָת, וְאִף שְׁכּוֹנָתְךָ
לְטוֹבָה, מַה לָּךְ לְהַכְּנִס בְּעַמּוֹת עִם אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ, קָלִים וְרִיקִים
וּפּוֹחֲזִים! ?

הַעֲקָר רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם קְצַת מִקְרָא, קְצַת מִשְׁנָה, קְצַת גְּמָרָא,
קְצַת מְדַרְשׁ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ אֶת כָּל הַדֵּינִים.

המאחל לך ברכת מזל טוב חמה ולבבית על הלדת בנה, ותזכה להכניסו בביתו של אברהם אבינו.

ה' ת.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח ה'תשד"ם.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל האברהם היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הפסוק להדפסה וכן לצרכי ביתי, ותשואות חן לך על זה.

בזה העולם צריכים הרבה ישוב הדעת, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י'): מה שהעולם רחוקים מהקדוש-ברוך הוא — מפני שאין להם ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת? מפני שאין להם שמחה, ועקר השמחה זוכים על-ידי שמוצאים לעצמם נקודות טובות: "איכשהו אני מניח תפלין בכל יום, אני מתעטף בציצית בכל יום, יש לי מזוזה על פתחי, אני שומר שבת, אוכל פשרות, יש לי זקן ופאות" וכו' וכו', אם אדם יתחיל לבקש ולחפש בעצמו נקודות טובות, ימצא הרבה מאוד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נז): אפלו ריקנים שברך מלאים מצוות פרמון. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שאדם צריך לדון את עצמו לכף זכות, ולחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקודות טובות ששם אינו רשע, ועל-ידי-זה באמת לא יהיה רשע.

בענין שפתבת שעובר עליך וכו', אין עצה אחרת לתת לך רק לחכות, כי 'שב ואל תעשה עדיף'. חכה חכה, ידידי היקר לי מאוד! צריכים סבלנות להמתין, מה שעבר עבר, עשית טעויות ושגיאות וכו', על-כל-פנים מעכשו שיהיה לך ישוב הדעת. תמיד תזכור, אשר 'שב ואל תעשה עדיף', אל תעשה פלום. פתיב (משלי יט, כא): 'רבות

מחשבות בלב איש ועצת הונו"ה היא תקום". ושמעתי מאנשי שלומנו, שאומרים בשם מוהרנ"ת ז"ל, שפרש כך: "רבות מחשבות בלב איש", אדם יש לו הרבה מחשבות: לעשות כך ולעשות כך, אולי אנסה כך או אחרת, עולה לו רבוי מחשבות במח איך להתנהג. אבל "עצת הונו"ה היא תקום", תשאר במקומך, אל תעשה כלום, שקורין: בלייב שטיין, הינו לא לעשות שום דבר, וממילא יתבטל הצד שפנגד. כל הסבך שאדם מסתבך בזה העולם, שהוא מגיב לזולת, ועל-ידי-זה מסתבך, כי לא בכל פעם יש לו עצה נכונה איך להתנהג. אבל אם אדם אינו עושה שום דבר, אינו עונה למחרפו דבר, ואינו נכנס בריב לא לו, אזי מצליח.

העקר לתקן את עצמו, ואז ממילא הכל יתקן. ויש מאמר החכם: 'מי שמתקן מה שבינו לבין הבורא, יתקן הבורא מה שבינו לבין בני-אדם'. אדם צריך תמיד לראות רק להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא. זה צריך להיות כל מסחרו ועסקיו, כי ממילא בני-אדם ידברו עליו, מה שרק לא יעשה, יעשה טוב — יהיו להם טענות, היית צריך לעשות כך, יעשה רע — בודאי יהיו להם טענות עליך, למה עשית דבר כזה, וכשלא תעשה כלום, תנצל מכל. וכן אמר החכם: 'מי ששם עבודת האלקים מסחרו, יביאהו הרוח מבלי קרע'. אם אדם רק סוחר ועוסק במשא ומתן באמונה, ואין לו עסק עם אחרים, הוא הולך לפי דרכו בתמימות, ואינו מבלבל עצמו משום דבר, לבסוף מצליח מאוד. ולכן למה להכנס בעמות עם בני-אדם ובכופחים? ! ממילא לא תהיה צודק, ומה שרק תעשה — לא יצדיקו אותך, ולמה לך להכנס בצער ובעגמת נפש? !

מה דנהו הנה, מה שהיה — היה. ראה מעכשו לא להתבלבל מאף אחד, תרגיל עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. כי באמת עליך לדעת, שאין לאדם בזה העולם אף אחד, רק את הבורא יתברך שמו, ואל תחיה באשליית כאלו יש לך חבר טוב, הוא טוב כל זמן שיכול להנות ממך, ברגע שיראה שאין לו ממך מאומה, יבעט בך וכו' וכו', עד שתתרחק מאתים פרסאות וכו' וכו', וזה ברור! אני למדתי לקח על בשרי ועורי, רחמנא לישזבן, מה לא עשיתי

ריח אֲשֶׁר ה' תא בַּנְחַל

לְבַנְי-אָדָם, וּלְבִסּוֹף לְקַחוּ אוֹתִי לְמִשְׁפָּטִים, וְנִתְהַפְּכוּ מֵהַפֶּךְ לְהַפֶּךְ. וְלֹכֵן אֲנִי יוֹדֵעַ מֵהַ שְׂאֲנֵי מִדְבָּר, וְאֲנִי רַק רוֹצֵה אֶת טוֹבְתְךָ, וְאִין חֲכָם כְּבַעַל הַנְּסִיוֹן. וְלִצְעָרֵי הָרֶב גִּתְנִסִּיתִי בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יָבוֹא לִידֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים כָּאֵלוֹ. וְלֹכֵן עֲצָתִי אֲמוּנָה, שְׂלֹא יִהְיֶה לְךָ שׁוֹם עֵסֶק עִם אֵף אֶחָד, אִתָּה תִלְךָ רַק לְפִי דְרָכְךָ, מִמִּילָא יִדְבְּרוּ עֲלֶיךָ, מֵהַ שְׂרָק לֹא תַעֲשֶׂה יִהְיֶה לָהֶם טְעֵנוֹת עֲלֶיךָ, וְלֹכֵן טוֹב יוֹתֵר שְׂיִהְיֶה לָהֶם כֶּף טְעֵנוֹת, מֵאֲשֶׁר תִּקְרִיב עֲצָמְךָ מִחֻלְקָךָ וְדַמְיָךָ וּמְמוֹנְךָ וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן יִשְׁלִיכּוּ אוֹתְךָ וְכוּ'.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂכָל אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְךָ פֹּה, נִסִּיתִי עַל בְּשָׂרִי, וְלֹכֵן אֲנִי נוֹתֵן לְךָ יַעֲצֶה זֶה — בְּרַח לְךָ רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְבַקֵּר שׁוֹם בֶּן-אָדָם, וְאָמַר הַחֲכָם: 'אִם תִּתְמַיד לְבַקֵּר — תִּתְיַקֵּר'; הִינּוּ יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂצָרִיכִים לְעֵרֶף בְּקִרְתָּ עַל כָּל אָדָם וְעַל כָּל אֶחָד, וְלִמָּה לַעֲשׂוֹת כֹּזֵאת? ! וְלֹכֵן רְאֵה לְשִׁמְעַע כָּל זֹאת, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂלִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גֵּרֹו יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגַם הַיּוֹם כָּתַבְתִּי מִכְתָּב אַרְךָ לְגִיסְךָ, וְתִרְאֶה לְקַבְּלוֹ, כִּי גַם אֶלְיָךָ נִאֲמָרוּ הַדְּבָרִים.

עֲלֶיךָ לְהַכִּיֵּן, שְׂכָל אֲשֶׁר קָרָה — כָּבֵר קָרָה, וּכְמֵאֲמַר הָעוֹלָם: 'אִין בּוֹכִים עַל חֻלָּב שְׂנֹשֶׁפֶךְ', שְׂגִיתָ, מֵהַ לַעֲשׂוֹת?! עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, שְׂמֵהֵיּוֹם וְהִלָּאָה תִזְהַר בְּיַתֵּר שְׂאֵת, מֵהַ שְׂכַבְּרַ עֲשׂוּי — עֲשׂוּי. וְלֹכֵן לִמָּה לְךָ לְהַצְטַעַר עַל דְּבַר שְׂעֲשִׂיתָ וְכוּ', בּוֹדָאֵי זֶה כּוֹאֵב, אִיךָ הִיִּיתָ

אָשֶׁר   ה' תב   בַּנְחָל   ריט

בְּטֹלָן, וּבָאֵת לְשָׁטוֹת כְּזוֹ, עִם כָּל זֹאת אֵין זֹו עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ
אֶל הַצַּעַר, כִּי זֶה לֹא יִבְיָאֵךְ לְשׁוֹם דְּבַר, רַק מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה תִּשְׁמַר
לֹא לְבוֹא לְטַעֲיוֹת כְּאֵלוֹ. וְתַמִּיד תִּזְכֹּר מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(בְּרִכּוֹת כ.): מִתּוֹן מִתּוֹן — אַרְבַּע-מֵאוֹת זַוְיֵי שְׁוִיא; צְרִיכִים סְבָלְנוֹת
וּלְהַמְתִּין, וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְהַשִּׁיב תְּשׁוּבָה אִף פַּעַם בּוֹ בְּרַגַע, רַק תֹּאמַר:
קָדָם אֶתִּישָׁב, וּבֵינִי כִּף תִּישָׁב אֶת דַּעְתְּךָ כְּדַת מֵה לַעֲשׂוֹת, וְאִזּוֹ לֹא
תָבוֹא לְטַעֲיוֹת. וְעַקֵּר הַיִּשׁוּב הַדַּעַת — הַתְּבוּדָדוֹת, לְהַתְּבוּדָד לְפָנָיו
יִתְבַּרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹן הַנַּפְשׁ: הֵאֵם כְּדֹאֵי לִי לַעֲשׂוֹת דְּבַר כְּזֶה אִם
לֹאוֹ, וּמֵה יֵצֵא לִי אִם אֶעֱשֶׂה כְּזֹאת, וּמֵה יָכוֹל לְקָרוֹת אִם אֶעֱשֶׂה כִּי
וְכִי וְכִי וְכִי? ! כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת תְּמִיד תִּצְיַע רַק לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוֹ תִזְכֶּה לְבוֹא אֶל הַשֶּׁכֶל הַיִּשָּׁר. תְּמִיד צְרִיכִים לִישָׁב
עֲצָמוֹ אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט, וְלֹא לְהַשְׁכֵּר מִשׁוֹם דְּבַר.

נָא וְנָא הַדְּבַק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַדַּע שֶׁהוּא
יִתְבַּרֵךְ מִחַיָּה וּמֵהַיָּה וּמִקָּיָם אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי,
מְדַבֵּר, זֶה עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִכֵּן תִּשְׁמַר עֲצָמְךָ מְאֹד
מִמַּחְלָקֶת, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד),
שֶׁהַמַּחְלָקֶת בָּאָה מֵהַפְּרוּדִים, וְלִכֵּן אֵל תִּפְרִיד אֶת עֲצָמְךָ מֵאִף אֶחָד,
אֲתָה תִּהְיֶה מוּכָן לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּלֵם, מִי שָׂרָק רוֹצֵה לְבָרוּחַ מִמֶּךָ
אוֹ לַעֲשׂוֹת נֶגֶד רְצוֹנְךָ, זֹו הַבְּעִיָּה שְׁלוֹ, הוּא נִמְשָׁךְ בְּמַחְלָקֶת, אֲתָה
הַחֲזֵק בְּנִקְדָתְךָ, וְאֵל תִּכְנַע לְאִף אֶחָד, זֹו שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, אֵל תִּבְלָבֵל
אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, הַדְּבַק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוֹ
טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ

יָאִיר.

רכ   אֲשֶׁר   ה' תב   בנחל

הענין, שאַתָּה מתְלוֹנֵן בְּכָל יוֹם בַּתְּלוּנוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה וְכוּ', זֶה בָּא מֵהִדְמִיּוֹנוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ, וְזוֹ הַמַּעֲלָה כְּשֶׁאָדָם מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר פּוֹתַח לוֹ אֶת הַמֶּחַ וְהֵרָאשׁ לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁנֵיהֶם עֶקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁבַעֲבוּרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (תְּנַחֲמָא נִשְׂא ג'): מִיּוֹם שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׂיִהְיֶה לוֹ דִּיכָּה בַּתְּחִתּוֹנִים; הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְאַוָּה לְגוֹר בֵּינֵינוּ. וְזֶה עֶקֶר הַתְּכֵלִית מְכַל דְּבָר — שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְהַשִּׁיג רוּחְנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שִׁירָאָה בָּמוֹ עֵינָיו אֱלֻקוֹת, הֵינּוּ שְׁלֵא יִרְאֶה דּוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, אֲלֵא יִרְאֶה אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁבָהֶם, כִּי דּוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוֹשׁ לְגַבִּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַצְדִּיקִים זְכוּ לְהַגִּיעַ לְזֶה. וּמְסַפֵּר עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ בַּעַל הַתְּנַיָּא זִי"ע, שֶׁאָמַר לְבָנוּ הָאֲדָמוֹר הָאֲמָצְעִי זִי"ע: בְּעַרְעַ, מָה אַתָּה רוֹאֶה? עָנָה וְאָמַר: גַּג וְקִירוֹת, וְהַשִּׁיב לוֹ אָבִיו: אָנִי רוֹאֶה רַק אֱלֻקוֹת. אֵין גַּג, אֵין קִירוֹת, רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְזוֹ מִדְרַגַּת הַצְדִּיקִים, שֶׁצְרִיכִים לְרְאוֹת מְכַל דְּבָר אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבַעוֹלָם.

וְהִנֵּה מִדְרַגָּה זוֹ הִיא גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ, עַד שְׁלֵא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ מִשׁוּם דְּבָר רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה לְעַבֵּד לְטַהֵר עֲצָמוֹ, כִּי אָדָם מְלֵא חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, וּבְכַרְט מַחוּ, שֶׁהַכְּנִיסוֹ בְּזִהְמָה וּבְהִרְהוּרִים רָעִים, בְּוִדְאֵי יִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ, וְיִמְנַע אוֹתוֹ מִלְּהַשִּׁיג רוּחְנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְלִכְן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְצַעֵק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), שֶׁצְרִיכִים לְצַעֵק ע' קָלִין, כְּדִי לְהוֹלִיד אֶת הַמַּחֲזִין, שֶׁיִּזְכֶּה לְהַשִּׁיג רוּחְנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְלִכְן מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ מֵה שֶׁעָבַר, רְאֵה לְהַרְגִיל עֲצָמְךָ לִילֵךְ לְמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִדְבֹר וּלְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְאִז תִּרְגִישׁ אָדָם אַחַר לְגַמְרֵי.

וְהִנֵּה כָּל הָעֲנָנִים שֶׁל הַתְּבוּדוֹת, מְקַבְּלִים מִרַבְּנוּ וְ"ל, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵיו וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס') עַל הַמַּשְׁנָה (תְּרוּמוֹת פָּרָק ב'): סֵתָם חֲרַשׁ — אֵינּוּ שׁוֹמְעִים וְאֵינּוּ מְדַבְּרִים; לְמָה אָדָם אֵינּוּ מְדַבְּרִים אֶל

אֲשֶׁר   ה' תב   בַּנְחָל   רכא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? כִּי אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הָרַב וְהַחֲכָם הָאֵמֶת, כִּי אִם הִיא שׁוֹמֵעַ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, הִיא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹכֵן כָּכָל שְׁשׁוּמָעִים קוֹל הַצַּדִּיק — מְדַבְּרִים יוֹתֵר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן אִם רֹאִים אָדָם שֶׁמְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, סִימָן שְׁשׁוֹמֵעַ הַיָּטֵב הַיָּטֵב קוֹל הַצַּדִּיק. וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי שְׁקִינָה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי-הַמַּדּוּת" וְשִׁיחוּתֵי הַקְדוּשׁוֹת שֶׁבְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים: "שִׁיחוּתֵי-הַר"ן" וְכִי-מוֹהַר"ן, וְאִם תִּתְמַיֵּד בְּזֶה, אַז תִּתְמַיֵּד תְּדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִשְׁתְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — יִזְדַּבֵּר מִתְּךָ.

אָבֵל הַהֲכָרַח לֹאמַר לָךְ, שְׂיִהְיֶה לָךְ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה, כִּי לֹא כָּל אֶחָד זֹכֶה לְזֶה, כִּי אָדָם שֶׁחָטָא, עַל-יְדֵי-זֶה נִטְמָטֵם לְבוֹ, וְנִתְעַקֵּם מִחוּ בְּעַקְמוּמִיּוֹת וּבְקִשְׁיּוֹת וּבְסִפְקוֹת עֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹכֵן עֲלֶיךָ לְדַעַת דְּבַר זֶה — שְׁפָךְ יִקְרָה. מְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שֶׁמּוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), אֲשֶׁר מִי שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלוּ לוֹ קִשְׁיּוֹת וּסְפִקוֹת עַל הַצַּדִּיק, וְכֵן יִשְׁמַע אִיךָ שְׁחוּלְקִים עַל הַצַּדִּיק, וְיִרְצָה לְבָרַח. וְזֶה הַנְּסִיּוֹן שֶׁלָּךְ, אִם יִהְיֶה לָךְ שְׁכָל — תִּשְׁאָר, וְאִז תִּעֲבֹר עַל הַכָּל, אָבֵל אִם לֹא יִהְיֶה לָךְ שְׁכָל — לְבִסוּף תִּבְרַח. אִךְ הָעֵקֶר עֲלֶיךָ לְדַעַת — מִי אֵתָּה וּמָה עוֹבֵר עֲלֶיךָ, וּמָה עָבַר עֲלֶיךָ, וְאִם יִהְיֶה לָךְ הַיָּשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, כָּבֵר לֹא תִשְׁמַע לְשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, שְׂרוּצָה לְהַרְחִיקָךְ מִהַצַּדִּיק. וּבְפָרֵט בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהַתְּפֹשֵׁטוֹ הָעַרְב־רַב בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהָעֵבִירוֹ עַל הַדַּת רַב מִנֵּיָן וּבִנְיָן מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִם אֶחָד נֹבֵחַ וּמְדַבֵּר נֶגֶד הַצַּדִּיק, צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁהוּא סֵתָם נוֹאֵף, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנֵי ז"ל (סִפְרֵי הַמַּדּוּת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן כ'): הַנּוֹאֲפִים לְרַב הֵם בְּעַלֵּי מְרִיבָה לְצַדִּיקִים.

וְלֹכֵן לָמָּה עֲלֶיךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מִמָּה שֶׁאַחֲרִים מְדַבְּרִים?! וּבְפָרֵט עֲכָשׁוּ, שֶׁאֵתָּה יוֹדֵעַ שְׂמִי שֶׁמְדַבֵּר קוֹרָא אֶת עֲצָמוֹ בְּעַל תְּשׁוּבָה, וְהַיּוֹם בְּעַל תְּשׁוּבָה צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים, קֹדֶם לְבָרַר אִם אֵינְנוּ מִמְּזוֹר וְכוּ', כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, הָעַרְב־רַב הַפְּקִירוֹ אֶת בְּנוֹת וּנְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עַד שֶׁיֵּשׁ הַמּוֹן פְּסוּלִים, וְצָרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד, אִם וְכוּ'.

רכב אשר ה' תג בנחל

איננו ממזר וכו'. וזה ברור כשמש, כי בקבוצים וכו' וכו'. ולכן למה
לך להתפעל מה שפלב שוטה נובח ומדבר נגד רבנו ז"ל?!

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתהיה בר דעת, ולא תתבלבל
משום ברִיָה שבעולם, ואז תצליח דרכך.

זכור ואל תשכח, שהתכלית בזה העולם רק להפיר את
הקדוש-ברוך-הוא, ומלבד זאת הפל הכל ורעות רוח, ולא פדאי
אפלו להתבלבל משום ברִיָה שבעולם, ובפרט תראה מה שעובר
עליך זה ימים ושנים. ורבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות נאוף, סימן כו):
על-ידי הוצאת זרע לבטלה, בורא קלפות המתלבשים בכני-אדם
מתנגדים וחולקים עליו, ועושים לו יסורים. ולכן אם יש לך כל-כך
הרבה יסורים, סימן שיש לך הרבה מה לתקן, ולכן ראה להתחזק
ביתר שאת וביתר עז, עד שתהיה דבוק בחי החיים בו יתברך, ולא
תצטרך כבר את אף אחד, ולא תתבלבל משום ברִיָה שבעולם, ואם
תצית אותי, לא תתחרט — לא בעולם הזה, ומכל שכן לא בעולם
הבא, כי יש בזה העולם כל-כך הרבה דברים יפים לזכות, אם יש
לאדם שכל. תתאר לעצמך, שאדם ורגיש רוחניות חיות אלקות, איך
שכל העולם פלו אלקותו יתברך, ורגיש שמלא כל הארץ כבודו,
היש תענוג כתענוג בזה? ! היש ערכות פערבות זו, שאדם צופה
ומביט בפנימיות הבריאה, ורק רואה רוחניות אלקות? ! ואל פל זה
רבנו ז"ל רוצה להביאנו, אף מחמת שאדם חטא, מעמידים נגדו
אנשים, שיחקו אותו מרבנו ז"ל, ולכן היה פקח, ואל תתן לשום
ברִיָה שבעולם לנתק אותך מרבנו ז"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' תג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נח ה'תשד"ם.

שלום רב לאהובי, ידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

אֲשֶׁר   ה' תג   בַּנְחַל   רכג

את מכתבך בצרוף המעות להדפסה וגם לצרכי ביתי קבלתי, ותשואות חן לך על זה.

העקר ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי אין זו עצה לפל בדעתו כל-כף כמו אתה, שכל מה שנאָרע עמך, אתה נשבר, רחמנא לצלן, אסור להיות כף ואסור להמשיך על עצמו פחדים של הבל, כי מה יעשה לך אדם?! ואם אחד זוכה ומדבק עצמו בו יתברך כבר אינו מפחד משום בריה שבעולם, ובפרטיות מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר הורנו רבנו ז"ל, ואמר בפרוש (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ק), שמקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר רק על-ידי-זה.

אודות הבית-הכנסת, הייתי מאוד מאוד רוצה שאף פעם אל תזכירו בימי שברך את הסכום שהוא מנדב לצדקה, כי זה גדר, וחס ושלום, יכולים להכשל בעון החמור הזה, רק לומר בעבור שיתן צדקה, ולא בעבור שיתן סכום כף וכף, או בעבור שגדר כף וכף, כי בזה מכשילים את אחרים בעון גדרים. ואמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה ה', סימן ד'): כל מי שהוא נודר ואינו משלם, גורם לעצמו שתמות אשתו וכו', כל הנודר ואינו משלם, גורם לבוא לידי ארבע עברות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים ולשון הרע וכו', כל הנודר ואינו משלם, גורם מיתה לעצמו. ועין שם על פסוק (קהלת ה, ד): "טוב אשר לא תדר", אמר רבי מאיר: וטוב משניהם שאינו נודר כל עקר, עין שם. וידוע, שרבי מאיר חיש למעוטא (עבודה זרה לד:), על-כן צריכים לחשש בזה מאוד מאד. ועל-כן בכל בית-מדרש "היכל-הקדש" על שם רבנו ז"ל, צריכים להזהר לא להזכיר את הסכום ולא לומר גדר, חס ושלום, כי בזה מכשילים את אחרים, אם ירצה הלה לתן — יתן, רק תהלה להשם יתברך, אין אנו צריכים לטובות מבני-אדם, עניננו הוא להביט אליו יתברך, והרבה שליחים למקום ברוך הוא, לא צריכים להסתפל על מעות אחרים, אם תהיה לו זכות — אשרי לו!

רכד אֲשֶׁר ה' תד בַּנְחָל

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאוּ שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", וְאַחַד יַחְזֹק אֶת הַשָּׁנִי, כִּי זֶה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' תד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נח ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְכָל־לֵיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב, תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְל־הַקְּדָשׁ", קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, דֵּי בְּכָל אֶתְרָא וְאֶתְרָא, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְכֶם הַיָּטִב בְּתוֹךְ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז תִּזְכְּרוּ שִׁיאִיר עֲלֵיכֶם אֹרֹו הַגְּנוּזֵי. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשׁוֹקֵד בְּסִפְרָיו בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אֲשֶׁר פָּנָיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שֵׁם גְּנוּזִים (עִין לְקוּטֵי־מֹהֲרֵי, חֶלֶק א', סִימָן קצב); וְהַעֲקֹר לְלַמֵּד בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּחַיּוֹת וּבְחַשְׁקֵי חֵדָשׁ.

וּבְכָל־ל טוֹב מְאֹד לָכֶם לְהִיּוֹת רְגִילִים לְהַתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וּבְפִרְטִיּוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, הֵן בְּמַדַּת הַשְּׂמִחָה, לְהִיּוֹת שְׂמִחַ בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֵדָשׁ, וְלְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִיַּי אֲפָנִים, וְהֵן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: "מְקָרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ", "רַמְבַּ"ם, טוֹר, שְׁלַחַן עֲרוּף", צָרִיף לְהִיּוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּהַתְחַדְּשׁוֹת חֵדָשָׁה. וְהַטַּעַם — לְמַה צָרִיכִים לְהַתְחַדֵּשׁ? כִּי כָּל הַבְּרִיאָה לֹא נִבְרָאָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל וּבְשִׁבִיל הַתּוֹרָה, שְׁנֹקְרָאִים שְׁנִיָּהֶם רֵאשִׁית (כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י ז"ל עַל פְּסוּק "בְּרֵאשִׁית"). וְהָאֵדָם צָרִיף לִידַע בְּכָל פַּעַם, שֶׁעֲדִין לֹא הִתְחִיל כְּלָל, רַק עֲכָשׁוּ הִיא הַהַתְחַלָּה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁלוֹ, וּבְאִפְּן הַזֶּה יִזְכֶּה לְהַתְעַלּוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה. כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל־ל כְּשֶׁאֵדָם חוֹשֵׁב שֶׁכָּבֵר הִזָּה שְׂמִחַ, אוֹ כָּבֵר הַתְחַזֵּק, אוֹ כָּבֵר הַתְּבוּדָה, אוֹ כָּבֵר לְמַד תּוֹרָה, וְעַל־כֵּן עֲכָשׁוּ אֲצִלוּ הַכָּל יִשְׁוֹן, וְזֶה חֲרַבֵּן הַבְּרִיאָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּפִירָה גְּמוּרָה, כְּאֵלוֹ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה הִיא דְּבָר שֶׁכָּבֵר נִבְרָא לְפָנֵי אֱלֹהֵי שָׁנִים. אֲבָל כְּשֶׁאֵדָם מְרַגֵּל אֶת עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחַלָּה

אֲשֶׁר   ה' תד   בַּנְחַל   רכה

חֲדָשָׁה, וַיִּוָּדַע שְׁעָדִין לֹא הִתְחִיל, אֲזַי דִּיקָא מְקַים אֶת הַבְּרִיאָה, וּבְשִׁבִילוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, וּבְשִׁבִיל הַתּוֹרָה, וּבְשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שְׁזָהוּ סוּד 'בְּרִיאָתִי', הֵינּוּ הַתְּחִלָּה. וְתַמִּיד צְרִיף לְדַעַת, שְׁעַכְשָׁו רִאשִׁית לְמוֹדוֹ, רִאשִׁית הַתְּחִזְקוֹתוֹ, רִאשִׁית שְׁמִחָתוֹ, רִאשִׁית הַתְּבוּדוֹתוֹ, וּבְאִפְּנֵי הַזֶּה אֶצְלוֹ הַבְּרִיאָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, עַד שְׁזָפִי הָרְאוֹת זוֹכִים לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִכָּל פְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת הַבְּרִיאָה, וְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם לֹא יִכּוֹלָה לְבַלְבֵּלָם, אֲדַרְבָּה הֵם שׁוֹמְעִים אֶת קוֹלוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִכָּל דְּבַר פְּרָטִי. וְכִמּוֹ שְׁאֲמָרוּ בַּמִּדְרָשׁ (קִהְלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן א') צָפוֹר מְצִיץ וַיִּוָּדַע עַל מַה מְצִיץ, חֲמוֹר זוֹעֵק וַיִּוָּדַע עַל מַה זוֹעֵק, עֵינֵי שָׁם; כִּי הִכַּל בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, אֵינֶן אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלָא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:); וְאֵינֶן אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחַבְרוֹ (יוֹמָא לח:); וְאִפְלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִשְׁמִיא מִנּוֹ לִיָּה (בְּרַכּוֹת נח:); אֵינֶן דְּבַר שְׁיִהְיָה בְּטֵל, רַק הִכַּל מְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים. וַיְמִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזַי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְגַלָּה לוֹ סוּדוֹת נִפְלְאִים מִסוּד הַבְּרִיאָה, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה.

וּבְאֲמַת כָּל גְּלוֹת הַכָּלָל הִיא רַק הַסְּתֵרֶת הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא מְכַסִּית אֶת עֲצָמָהּ, כְּבִיכּוֹל, וְאֵינֶם מְרַגִּישִׁים כָּלָל אֶת רוּחַנִיּוֹת הָאֱלֹקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּבְפְּרָטִיּוֹת מַה שְׁכָּל אֶחָד מִדְּבַר וּמִסְפָּר וְכוּ', אֲבָל תְּכַף-וּמְיָד כְּשֶׁרַק מִתְחִילִים לְהַטּוֹת אֶת הָאֵזֶן, כְּמוֹ-כֵן מִתְחִיל לְהַתְנוּצֵץ לוֹ הַתְּנוּצָצוֹת רוּחַנִיּוֹת גְּבוּהָה וְעֵלְיוֹנָה מְאֹד מְאֹד. וְזוֹ הִיָּתָה כָּל גְּלוֹת מְצָרִים, שֶׁהַדַּעַת — שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, הִיָּתָה בְּגִלוֹת. וְעַל-כֵּן הִזָּה פְּרַע"ה — פְּרַע"ה ר"ע, מְלָךְ מְצָרִי"ם — מְצָרִי"ם, מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם, הֵינּוּ הַקְּטָנוֹת, וְתְכַף-וּמְיָד כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה לָהֶם דַּעַת דִּמְשָׁה, שֶׁהוּא סוּד הַבְּטוּל, לִידַע שְׁמ"ה כְּחִנּוּ בְּלַעְדֵּי יִתְבַּרֵּךְ, אֲזַי זָכוּ לְצֵאת מִמְצָרִי"ם — קְטָנוֹת הַמַּחִין, וְזָכוּ לְהַגִּיעַ אֶל סִינִי, שֶׁהִיא עֲנָנָה, וְזָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, לִידַע שֶׁהִכַּל אֱלֹקוֹת גָּמוֹר הוּא, וּבְכָל דְּבַר גֵּעֵלִם וְנִסְתָּר הַתּוֹרָה.

וְעַל-כֵּן, אַחֵי וְרַעֲי הַיְּקָרִים! חֲדָלוּ לָכֶם מֵאַנְשֵׁי לְצוֹן, וּרְאוּ לְבָרַח וּלְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצְאוּ אוֹרוֹת רוּחַנִיּוֹת, וַיִּכְנַס בְּכֶם חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵיָּתָא, חֲשֵׁק נִפְלָא אַחַר הַתּוֹרָה, וְתִתְחִילוּ

רכו אשר ה' תה בנחל

ללמד בכל יום ויום בחשק חדש, ותראו להתחיל בכל יום ויום מחדש, להתחדש — הן בתורה, והן בתפלה, והן בשמחה, והן בהתחזקות, אשר רק בשביל זה הייתה הבריאה, ולא עוד אלא מי שמתחדש את עצמו, ומתחיל בכל יום ויום מבראשית, כאלו לא התחיל כלל, אזי בשבילו דיקא נברא העולם, ולא עוד אלא הבריאה נבראת בכל יום ויום מחדש בשבילו דיקא.

ובאמת רואים דבר זה, מי שמרגיל את עצמו תמיד להתחדש ולהתחזק, ובכל ירידותו וקטנותו הוא אינו מתנאש, רק עושה התחלה חדשה, וממשיך את עצמו אליו ותברך, הוא זוכה לראות פלאות, פלאי פלאות מתקמתו ותברך האין סוף, ולו תמיד מאיר האור הגנוז, אשרי שיאחז בזה!

על-כן נא ונא אל תהיו בטלנים! ותציתו את רבנו ז"ל, ואל תניחו את עצמכם לפל כלל בשום אופן שבעולם, ותלמדו בכל יום ויום מחדש כאלו עדין לא למדתם, ואז דיקא תזכו להכלל בהמאמר סתום, סוד בראשית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), שתזכו לראות ולהרגיש פלאות הבורא, ותראו איך שהוא ותברך מחדש בכל יום ויום מחדש את כל הבריאה.

הדורש שלומכם...

ה' תה.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר נח ה'תשד"ם.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי בצרוף המכתבים מכל החברים המקורבים החדשים.

חסדי השם ותברך, שדבר רבנו ז"ל מתפשט בעולם על ידינו, ולא בחנם שהסמ"ך-מ"ם בעצמו לקח את עצמו עלינו בהתלבשות כמה פגומים ונואפים ככלבים, כי לא ימלט, שהאדם יחלק על

אֲשֶׁר   ה' תה   בְּנַחֵל   רכז

השני רק כִּשְׁהוּא נואף, כי כתיב (משלי ו, לב): "נוֹאֵף אִשָּׁה חֹסֵר לֵב", כי מי שיש לו לב, אין שִׁיף אֶצְלוֹ מְקוֹם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נו), וכִּשְׁאִין שִׁיף אֶצְלוֹ מְקוֹם, אינו חולק על השני; כי עקר המחלוקת הוא רק מחמת קנאה, שחושב שהשני יקח ממנו מקומו, או פרנסתו, או כבודו וכו', ועל-כֵּן הוא חסר לב, שְׁנֵה סִמָּן שֶׁהוּא נואף, רחמנא לצלן. כי המאמין האמתי אינו מתירא משום בריה שבעולם, ומוסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, ואינו חולק על שום בר ישראל, ולהפוך — מי שהוא פגום, הוא תמיד ימצא חסרונות באחרים.

ועל-כֵּן, אהובי, אחי היקר! ברח לך אל התורה הקדושה שעורים כסדרן, ובפרטיות להגות הרבה בתורה שבעל-פה, כי אין לך עוד דבר השורף ומבטל את כל הקלפות והרוחות שנתהוו מהנואפים, רחמנא לצלן, כמו למוד תורה שבעל-פה.

והנה עקר הנאוף נמשך רק מקלפת עמלק, שנאמר בו (דברים כה, יח): "וַיִּזְנֶב בָּךְ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ" וגו', "אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ" וגו', כי הוא לוקח את עצמו תמיד רק על אלו הנפשות שהענין פולטן, הנפשות החלושות, ועל-כֵּן עקר התקון הוא דִּיקָא על-ידי תורה שבעל פה, שהיא התורה המלבשת בזה העולם. כי תורה שבכתב היא רוחניות אלקית, יחודא עלאה, ותורה שבעל-פה היא רוחניות אלקית, יחודא תתאה, שמלבשת בזה העולם, ומתפכים כל הירידות לעליות, שנה כלליות התורה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. "בראשית" — ב' ראשית: תורה שבכתב ותורה שבעל-פה. ועל-כֵּן ישראל נקראים ראשית: קדש ישראל לה', ראשית תבואתה, ועמלק נקרא ראשית: ראשית גוים עמלק, ועל ידי ב' ראשית — תורה שבכתב ותורה שבעל-פה, שכוללים אותם יחדו, יחודא עלאה ביחודא תתאה, רוחניות בגשמיות, הלכה בקבלה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), על-ידי-זה מכניעים את עמלק ונתעלה ישראל, כי כשנה קם זה נופל, על-ידי שישראל מקדשים את מחשבתם שהיא ראשית האדם, ותמיד חושבים רק ממנו יתברך, ובכל דבר גשמי מוצאים רוחניות, שנה בעצמו קשור וחבור תורה

רכח אָשֶׁר ה' תה בַּנְחָל

שְׁבַכְתָּב אֶל תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִים אֶת עַמְלֵק, שְׁכַל
כְּוֹנְתוֹ לְתַפֵּס רַק אֶת רֵאשִׁי"ת הָאָדָם, שֶׁהִיא מַחְשַׁבְתּוֹ, וּלְקַרְרוֹ
מִעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְחַלֵּק וּלְהַפְרִיד אֶצְלוֹ בֵּין רוּחֵנִי וְגִשְׁמִי,
וַיִּזְנֹב בָּךְ כָּל הַנְּחָשָׁלִים" בְּמָקוֹם רַע, לְהִיּוֹת זָנֹב וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אוֹכְלִים רֵא"ש ד"ג דִּיקָא, וְאוֹמְרִים "נְהִיָּה
לְרֵא"ש וְלֹא לְזָנֹב", כִּי בְרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲזוֹ תַחֲלֵת הַשָּׁנָה, וְכַפִּי שֶׁהוּלֵךְ
אֲזוֹ, כֵּן גַּמְשֵׁךְ כָּל הַשָּׁנָה. וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לְכוּן אֲזוֹ לְקַדֵּשׁ אֶת הַמַּחְשָׁבָה
הַנִּקְרֵאת רֵאשִׁי"ת, לְקַשֵּׁר וּלְחַבֵּר עוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא, ב'
רֵאשִׁי"ת, ב' תּוֹרוֹת: תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, יְחוּדָא עֲלָאָה, אֶל תּוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה, יְחוּדָא תַתָּאָה. וְעַל-כֵּן אוֹכְלִים רֵא"ש ד"ג דִּיקָא, כִּי ד"ג זֶה
הַשְּׂמוֹת שֶׁל הַנִּקְבָּא דְּפְרֻדֵּשְׁקָא, פְּתַחוּ שֶׁל מְשִׁיחַ (עֵין לְקוּסִי-מוֹהֲרֵן,
חֵלֵק א', סִימָן ב'), כִּי מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וּמְקַשֵּׁר וּמְיַחַד עוֹלָם הַזֶּה תַּמִּיד אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, אֲזִי זוֹכֵה שְׂמֵאִירִים
לְפָנָיו הַשְּׂמוֹת שֶׁל הַד' עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה,
ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, וְהַפְתָּרִים שְׁלֵהֶם: קס"א, קמ"ג, קנ"א, אָשֶׁר
מִי שְׁזוֹכֵה לְיַחַד יְחוּדִים אֵלָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, מֵאִיר עַל נַפְשׁוֹ
אוֹרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַעֲקֹר אֵל תַּהֲיֶה בְּטָלָן! רֵאָה לְמָה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְזַכּוֹת אוֹתָנוּ,
וּבְשִׁבִיל כַּמָּה נוֹאֲפִים כְּכֹלָבִים תְּבָרַח?! הֲלֹא מוֹם שֵׁישׁ בָּךְ אֵל
תֹּאמֶר לְחַבְרֵךְ, כָּל מָה שֶׁהֵם פּוֹעֲרִים פִּיהֶם הַטָּמֵא עֲלִינוּ, דְּבַר זֶה
יֵשׁ בָּהֶם, וְעַל-כֵּן הֵם בְּעֲצָמָם מְגַלִּים מְעִשֵׂיהֶם — אוֹי לָהֶם וְאוֹי
לְנַפְשָׁם! וְאַתָּה אֵל תַּהֲיֶה בְּטָלָן, בְּרַח לָךְ אֶל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתַעֲשֶׂה
לְעֲצָמְךָ סֵדֶר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּמִקְרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ,
וּתְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

נָא וְנָא אֵל תַּפַּל בְּחִלִּישׁוֹת הַדַּעַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְלֹא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבְכָל מָקוֹם יְכוֹלִים לְמַצֵּא אוֹתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אֲשֶׁר   ה' תו   בַּנְחַל   רכט
ה' תו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נח, כ"ט בְּתַשְׁרִי ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִיחַ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצַחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי בְּכָל פַּעַם, וְאַנִּי עוֹנָה לָךְ, וְאֵינְךָ
מְקִים כָּלֵל, רַק בְּכָל מִכְתָּב אֶתָּה כּוֹתֵב שְׁאַתָּה רוֹצֵה לִהְיוֹת תְּלַמִּידִי,
כְּאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מָה אָנִי וְכוּ', וּבְזֶה אֶתָּה מְכַנֵּס אֶת כָּל רֵאשִׁי. וּבְאֵמֶת
כָּל זֶה נִמְשָׁךְ רַק מִגְּאוֹת, שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לִהְיוֹת מְשֻׁהוּ מִיָּחַד, וְעַל-כֵּן
אֶתָּה כּוֹתֵב לִי בְּכָל פַּעַם שְׁאַתָּה רוֹצֵה לִהְיוֹת לִימִינִי, כְּאִלוּ אֶתָּה כְּבָר
בְּטוֹחַ, שְׁאַנִּי אֶחָיָה לְנִצַּח, וּבְאֵמֶת זֶה עָקֵר הַשְּׂגָעוֹן שְׁלָךְ, שְׁנִכְנַס בְּךָ
מֵרַב חֲטָאִיד, שְׁאַתָּה רוֹצֵה רַק לְהִתְנַשְּׂאוֹת עַל אַחֵרִים.

וַיְדוּעַ פְּתָגָם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שְׁכָל מְשָׁע נִשְׁתַּגַּע
רַק מִחֲמַת הַגְּאוֹת שְׁנִכְנְסָה בּוֹ, שְׁרָצָה לְהִגִּיעַ לְאִיזוֹ הַתְּנַשְּׂאוֹת, וְרָאָה
שְׁלֵא הֵלֵךְ לוֹ, עַל-כֵּן נִשְׁתַּגַּע. וְדָבָר זֶה אָנִי רוֹאֶה בְּךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת
שְׁאַתָּה כְּעֵסֶן וְקִפְדֵן גְּדוֹל כָּל-כֶּף, שְׁזָה בְּעִצְמוֹ הַסִּימָן שְׁאַתָּה מְשָׁע
מִמֶּשׁ, כִּי כָל כְּעֵסֶן הוּא אִישׁ מְשָׁע, וְכָל מָה שְׁכּוֹעֵס יוֹתֵר, הוּא
מְשָׁע יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לְצַלֵן, עַד שְׁדָבָר זֶה סוֹבֵב חֲלִילָה, כְּעַס מְבִיא
לְשָׁעוֹן, וְהַשְּׂגָעוֹן מְבִיא לְעִצְבָּנוֹת, וְעִצְבָּנוֹת מְבִיאָה לְכַעַס וְכוּ', עַד
שֶׁהוּא מְשָׁע מִמֶּשׁ. וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ הָאֵר"י ז"ל, שְׁאַסוּר לְהִסְתַּכֵּל
בְּפָנֵי הַכּוֹעֵס, כִּי הוּא נֶעֱשֶׂה אִז בְּאוֹתוֹ רַגַע עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ.

וּבִפְרָטִיּוֹת אֶתָּה, שְׁמֵרַב כְּעַס אֶתָּה מְרַבִּיץ לִילְדִיד, שְׁדָבָר זֶה
מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ, כִּי כְּשֶׁאָדָם אֶכְזָרִי עַל בְּנָיו, הָרִי הוּא כְּעוֹרֵב,
כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, כִּי הָעוֹרֵב הוּא אֶכְזָרִי. וְאַמְרוּ,
שְׁהָעוֹרֵב אָמַר לְנַח: רַבְּךָ שְׁוֹנָאִי וְאַתָּה שְׁוֹנָאִי (יִלְקוּט בְּרֵאשִׁית נח),
נִמְצָא שְׁמָה שְׁהוּא אֶכְזָרִי, הוּא רַק מִפְּאַת הָרַע לֵב שְׁיֵשׁ בּוֹ,
וְהַכְּפִירוֹת שְׁנִכְנְסָה בּוֹ, כִּי אוֹמֵר: רַבְּךָ שְׁוֹנָאִי שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְאַתָּה שְׁוֹנָאִי. וְעַל-כֵּן כָּל כְּעֵסֶן וְאַכְזָר הָרִי הוּא כְּעוֹרֵב הַזֶּה

רל אֲשֶׁר ה' תו בנחל

שְׁכּוֹפֵר בוּ יתְבַרֵךְ, כִּי נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, וְכֵן יֵשׁ לוֹ קִנְיָה עַל אֲחֵרִים, וְתָמִיד חוֹשֵׁב שְׁשׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, כִּי אַחֲרַת לֹא הָיָה כּוֹעֵס כְּלָל, כִּי מִי שְׁמַאֲמִין בוּ יתְבַרֵךְ, שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאֵין בְּלַעֲדָיו יתְבַרֵךְ, וְהַכֹּל הַשְּׁגָחְתוּ הַפְּרָטִית, לֹא הָיָה כּוֹעֵס כְּלָל, וְהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ, וְהַכֹּל לְטוֹבָה, וְכָל מֵה שְׂרַק עוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּעִיקוֹ וּבֵין בְּטִיבוֹ הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרֵין, חֵלֵק א', סִימָן ד'). וְזֶה עֵקֶר הַדַּעַת שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁעֲשׂוּעַ בְּרוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְכֵן לֹא חוֹשֵׁב תָּמִיד מְאַחֲרִים, כְּאֵלוּ הַכֹּל מְסַתְּפִים עָלָיו, כְּאֵלוּ הַכֹּל שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, וְאֵינוּ יוֹצֵא לְרִיב עִמָּהֶם, כְּעוֹרֵב הַזֶּה שֶׁהוּא אַכְזָרִי. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר אַכְזָרִיּוֹת וְכַעַס וְשִׁגְעוֹן שִׁישׁ בְּאָדָם, הוּא רַק מִחֲמַת שְׁאֵינוּ מְאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יתְבַרֵךְ אוֹהֵב אוֹתוֹ, וְכֵן מְסַתְּפֵל תָּמִיד בְּעֵין רָעָה עַל בְּנֵי-אָדָם, כְּאֵלוּ כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְקַחַת דְּבַר מִמֶּנּוּ.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר תְּקוּנָתוֹ הוּא לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְשֻׁנְיּוֹת, כִּי הַכּוֹעֵס מְאֻבָּד נִשְׁמָתוֹ, וְכִשְׂאִין לוֹ נִשְׁמָה, אֲזַי הוּא הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׁמַתְגַּבְרִים עָלָיו הַקְּלָפוֹת וְהַרַע הַכּוֹלֵל שֶׁל תְּאֻת נְאוּף, עַד שִׁיוֹם וְלִילָה רַק בְּזֶה הוּא חוֹשֵׁב, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי הַנִּשְׁמָה — מְשַׁכְּנָה רַק בְּמַחֲמַשְׁבָּה, וְכִשְׂאָדָם זוֹכֶה לְחֹשֵׁב תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ, זֶה סִימָן שֶׁשׁוֹרָה בוּ הַנִּשְׁמָה, וְהִיא מְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ מֵה לַעֲשׂוֹת וְכוּ', וְזוֹכֶה לְמָה שְׁזוֹכֶה וְכוּ' — אֲשֶׁרִי לוֹ! אַבְּל לְהַפְּךָ, כְּעֵסֶן מְאֻבָּד אֶת הַמַּחֲשָׁבָה וְהַדַּעַת, כִּי כָּל הַכּוֹעֵס כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְהָבֵא לְכָלל כְּעַס — בָּא לְכָלל טְעוֹת.

עַל-כֵּן מִי שְׁנֹכְשֵׁל בְּכַעַס, תְּקוּנָתוֹ — שִׁילְמַד הַרְבֵּה מְשֻׁנְיָה, אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, וְיַחֲזִיר לְעֲצָמוֹ אֶת נִשְׁמָתוֹ. כִּי מִשֶּׁה הוּא הַדַּעַת שֶׁל הַכְּנָה, שֶׁהוּא הַנּוּיָן, שְׁזָה בְּעֲצָמוֹ סוּד מְשֻׁנְיָה, מִשֶּׁה נִי. וְכֵן יִזְהַר מְאֻד מְאֻד בְּטְבִילַת הַמְּקוּנָה, וְכָל מִי שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא כְּעֵסֶן יוֹתֵר גְּדוֹל, עַד שֶׁהוּא כְּרוּחַ הַזֶּה, יִרְאֶה לְלַכֵּת אֶפְלוֹ כְּמָה פְּעָמִים לְמַקּוּה, וְלֹא יִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ כְּל-כָּף אֶל הַנְּאוּף וְכוּ', וּמְכַל שְׁכֵן שֶׁלֹּא יַחֲשֵׁב בְּדְבָרִים אֵלוֹ כְּלָל.

אֲשֶׁר   ה' תז   בְּנַחֵל   רלא

אחי היקר! אף שכתבתי לך בדרך בניון, אבל כבר אמר החכם: ההכרח אם פי לא ישבח — לא יגנה; ובפרטיות בענין שלך, שאתה כל-כף משגע מרב חטאיך, רחמנא לצלן וכו', עד שאין מכתב שלא תכתב לי, שאתה רוצה להיות תלמידי, אתה רוצה להיות יד ימיני וכו', יותר טוב לך לברח אליו יתברך, ולהיות תלמיד אצל רבנו ז"ל, לשקוד הרבה בספריו הקדושים, ושם תמצא כבר תרוץ על כל קשיותיך, ותזכה להתחזק, ולא תטעה את עצמך כלל.

הדורש שלומך...

ובקרוך יזכני השם יתברך להיות בארץ ישראל, אז נתראה פנים אל פנים.

ה' תז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר נח, א' דראש חדש מרחשון ה'תשד"ם.

שלום רב אל האברך היקר ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מה אמר לך! העקר להיות תמיד בישוב הדעת, אשר לזה זוכים על-ידי רבוי תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, ודבר זה מישיב את הדעת, וכשזוכה לישוב הדעת, אזי יש לו ניקא, והוא תמיד נוח לעילא ונוח לתתא, שזו היתה מדרגת נח הצדיק, תמיד היה בבחינת ניקא, בין בטיבו ובין בעיקו, שזה נח נח — תרי זמני: נוח לתתא — בין בעיקו, ונוח לעילא — בין בטיבו, עיל ונפיק, ועל-ידי-זה זכה להנצל ממיימי המבול, שאמר רבנו ז"ל (לקויטי- מוהר"ן, חלק א', סימן מד), שזה בחינת בלבול הדעת, הינו על-ידי שאדם זוכה, והוא תמיד בבחינת ניקא, מדבר בנחת עם הבריות

רלב אֲשֶׁר ה' תח בנחל

וְאֵינּוּ צוֹעֵק, וְהוּא תָּמִיד בְּיָשׁוּב הַדַּעַת, אֲזַי נִצּוֹל עַל-יְדֵי-זוֹה מְכַל מִינֵי בְּלִבּוּלִים וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִזְכֶּה לָזוּה!

כִּי בְּאַמֶּת אֵין לָךְ טוֹב מִדְּבַר זֶה, שְׂיִהְיֶה הָאָדָם תָּמִיד בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, וְאֵינּוּ רַב וְחוֹלֵק עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, אֲדַרְבָּה הוּא בּוֹרַח מִסְכְּסוּכִים וּמַחֲלֵקֵת כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ דִּיקָא, אָדָם כְּזֶה חֵי חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִהְלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן יב): הוֹאִיל וְהֶבֶל הֵם יָמֵיו שֶׁל אָדָם וּמִסְפָּר הֵם וּכְצֵל הֵם, מָה הַנְּאִיָּה יֵשׁ לוֹ בַּחַיִּים? אֵלָּא יִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי תוֹרָה שְׁכָלָם חַיִּים, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ רַק לְבָרַח אֶל תוֹף הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי לֹא נִשְׁאַר לְהָאָדָם שׁוֹם דְּבַר, כִּי אֵין לוֹ לְהָאָדָם אֵלָּא מָה שְׂיִזְכֶּה לְתַפְס בְּיָדוֹ. וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְהַתְעַרֵּב בְּעַסְקֵי אַחֲרִים, יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח תָּמִיד אֲלֵיו יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר מֵלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּעַצְמוֹ יְדִיעָה זוֹ, כִּי הוּא יִתְבַּרַךְ מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבַתוֹף כָּל עֲלָמִין, וְאֵז דִּיקָא בִּידִיעָה זוֹ יִזְכֶּה לְהִיּוֹת נִיחָא לְעִילָא וְנִיחָא לְתַתָּא, שְׂיִהְיֶה תָּמִיד בְּיָשׁוּב הַדַּעַת, אֲשֶׁרֵי הַשׁוֹמֵעַ וּמְקִים!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' תח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר לְךָ-לָךְ, ב' בְּמַרְחֶשֶׁן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! כְּפִי פָּגַם הַכַּעַס שְׁלָךְ, שֶׁהוּא עוֹן חֲמוֹר מְאֹד, שְׁמַאֲבַד נִשְׁמַתוֹ, הָיָה רָאוּי לָךְ לְהִיּוֹת נִזְהָר מְאֹד בְּטַבִּילַת

אֲשֶׁר   ה' תח   בַּנְחַל   רלג

"מְקַנְהָה", וּבַעֲתָ טְבִילַתָּךְ תִּכְוֶן קֶדֶם שֵׁם קנ"א, הָעוֹלָה מְקַנְהָה, כְּזוֹה:
אל"ף, ה"ה, יו"ד, ה"ה, וְתִטְבַּל עֲשֶׂר טְבִילוֹת, וּבְכָל טְבִילָה תִּכְוֶן
אוֹת מֵהַשֵּׁם הַזֶּה, אַחֲר־כֵּן תִּטְבַּל מְנַן טְבִילוֹת שֶׁל שֵׁם ע"ב, ס"ג,
מ"ה, ב"ן, אֲשֶׁר יֵשׁ בָּהֶם תִּשְׁעָה יוֹדֵי"ן כְּמִנְיַן מִי"ם, וְזוֹ מְזַכֵּר מְאֹד
מְאֹד אֶת הַנֶּפֶשׁ, אֲשֶׁרֶי הַזּוֹכֶה לְכַוֵּן זֹאת בַּעֲתָ הַטְּבִילָה.

וְאֵל תִּחְשַׁב, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי זֶה דְּבַר גְּדוֹל, הָאָדָם צָרִיף
לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִידַע, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל
רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַחֲר־כֵּן יִתְחִיל לְצִיֵּר לְפָנָיו עֵינָיו אֶת
הַשְּׂמוֹת הַקְּדוּשִׁים: ע"ב: יו"ד ה"י וי"ו ה"י, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁל עוֹלָם
הָאֲצִילוֹת, ס"ג: יו"ד ה"י וּא"ו ה"י, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁל עוֹלָם הַבְּרִיאָה,
מ"ה: יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁל עוֹלָם הַיְצִירָה, ב"ן:
יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁל עוֹלָם הָעֲשִׂיָה. וַיִּתְמִיד בְּכֹונֹת
הַשְּׂמוֹת הָאֵלוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת, עַד שֶׁיִּזְדַּכֵּךְ מֵחוּ, וַיִּזְכֶּה לְהַכְנִס
בְּפִרְדָּס הַחֲכָמָה, וַיֵּאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי נִפְלָא, אֲשֶׁרֶי שְׂיֵאֱחָז
כְּזוֹה! [וּיְכַבֵּר הָאֲרַכְתִּי בְּסִפְרֵי "יְחֹוד ה'" עִם פְּרוּשׁ "מְקוֹר חֲכָמָה"
— קַחְהוּ מִשָּׁם].

אַחֵי, אַחֵי! מַה לָּךְ גִּרְדָּם, מַה לָּךְ לְהִיּוֹת שְׂבוּר?! מַה לָּךְ
לְהִתְפַּעֵל מְבִנֵי-אָדָם?! מַה לָּךְ לְהִתְבַּלְבַּל מְאַחֲרִים?! מַה לָּךְ לְקַנֵּא
בְּאַחֲרִים?! יוֹתֵר טוֹב לָךְ שֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לִיְחֹוד לְעֲצָמְךָ מְקוֹם
פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשָּׁב שֵׁם, וְתִדְבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפֹּר
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת,
וְהַדְּבִק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמִתִּית וְנִצְחִית, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עֹשֶׂר וְאֲשֶׁר
כְּנֻגַד דְּבַקוֹת אַחַת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּמַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תִּזְכֶּה גַם לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּים,
עַל יְסוּדוֹת חֻזְקִים דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, שֶׁהֵם שְׂעַר וּמִפְתַּח לְכָל הַחֲכָמוֹת
וְהַשְּׂגוֹת שְׂבַעֲוֹלָם, וּבְלֵי סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל עָלֶיךָ לְדַעַת שֶׁהָאָדָם מְטַעֵה
אֶת עֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן הִתְמַד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וּבְפִרְטֵיּוֹת בְּסִפְרֵי
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", בָּהֶם תִּרְאֶה לְהִיּוֹת שְׂגוּר בְּעַל-פִּיהַ מִמֶּשׁ.

וּמַחֲמַת הַטְּרָדוֹת עֲכָשׁוּ אֶקְצֹר.

רלד אֲשֶׁר ה' תט בנחל
ה' תט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך-לך, ג' במרחשון ה'תשד"ם.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שיש לך קשיה עלי בזה שאמרתי למתנגד שלי שילך לעזאזל"ל וכו', אף שאיני מחיב לפרש שיחתי לפניה, אף מחמת שהיו שם עוד כמה אנשים, ואולי יפנסו אילו ספקות בכם, לזאת אמרתי לרשם דבר זה על פני הכתב, ואז תראה שיש לך עוד הרבה לבקש את השם יתברך, כי עדין אינך יודע שאינך יודע וכו'.

עליך לדעת, כי כל מתנגד שמתנגד על מי שמקרב רחוקים להשם יתברך, יכולים לומר לו: "לך לעזאזל"ל", כי שם מקומו, כמוכא בגמרא (יומא דף ס:) תנא דבי רבי ישמעאל עזאזל"ל, שמכפר על מעשה עזא ועזאל, עין שם. ומוכא במדרש אבפיר, פיון שעמדו דור המבול, ועבדו עבודה זרה, היה הקדוש-ברוך-הוא עצב, עמדו שני מלאכים שמחזי ועזאל, ואמרו לפניו: רבוננו של עולם, הרי אמרנו לפניה כשבראת עולמך "מה אנוש פי תזכרנו" וכו', עין שם; שקטרגו על בריאת האדם. ומוכא בדברי מוהרנ"ת ז"ל, כי אלו החולקים על הצדיקים, שמקרבים בני הנעורים אליו יתברך, הם נמשכים מאלו המלאכים שקטרגו על בריאת האדם, ואמרו מה אנוש וכו' (עין לקוטי-הלכות רבית, הלכה ה', אות כ', עין שם); נמצא, שכל אלו החולקים עלי, בשביל שאני מקרב אנשים אליו יתברך, ובפרטיות בני הנעורים שנכשלו בחטא דור המבול, שהוא פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, הם נמשכים ממלאך עזאל, שתקונו שילך לעזאזל"ל, ויחזר אל מקומו, ויתרסקו איבריו.

כי באמת בעוונותינו הרבים, בדור הזה הפריצות והשחת פתוחים, ובני הנעורים נכשלים בחטאים מגנים, ומוציאים ורעם לבטלה על הארץ, ואין מי שיעסק בתקונם. והשם יתברך סבב סבות, שבאים אלי בכל יום ויום בני הנעורים כאלו, ובפרטיות מה

אֲשֶׁר ה' תי בנחל רלה

שְׁכוּתֵיכִים לִי מִכְתָּבִים, וְכָל אֶחָד מִסִּפְרֵי אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר וְעוֹבֵר
עָלָיו, וּמִבְקֵשׁ עֲצָה אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק, וְחִסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי דַעַת
רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהוֹצִיא גַם אוֹתָם, אִךְ עַל זֶה הָיָה דְרוֹה לְבָנוּ,
שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם מַעֲצָמוּ קָם עָלַי בְּהִתְלַבְּשׁוֹת בְּנִי-אָדָם, וְעַל-כֵּן כָּשָׁבָא
אֵלַי מִתְּנַגַּד, אָנִי אוֹמֵר לוֹ שִׁילָךְ לְעִזְאוֹ"ל, וְכוּנְתִי כַּנ"ל, שֶׁשֵּׁם
מְקוֹמוֹ, וְהוּא נִמְשָׁךְ מִהַמְּלָאךָ הַזֶּה שֶׁקְטָרְגַּע עַל בְּרִיאַת הָאָדָם.

וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ צָרָה מְרָה נִמְצָאִים כְּהַיּוֹם בְּנֵי הַנְּעוּרִים,
וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרָה וְהִתְפַּשְׁטָה הַסִּטְרָא אַחְרָא
בְּתַקְףָּהּ גְּדוּלָה, וּבַפְּרָטִיּוֹת אֲצֵל אֵלֶיךָ שֶׁכָּבֵר נִפְלוּ בְּפִחַ נִשְׁכָּר וְנִטְמָעוּ
בְּקִרְבַּי הָעַרְב־רַב, וְנִכְשָׁלִים בְּזוֹהָמָה שֶׁל נְאוּף, כִּי הִתִּירוּ לָהֶם גְּלוּי
עֲרִיּוֹת לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי אֲצֵלְם הִתְרוּ הַשָּׁלֵשׁ עֲבֻרוֹת הַכִּי
חֲמוּרוֹת: עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיַכַת דְּמִים. וְאִזּוֹ כְּשֶׁהֵם זוֹכִים
לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, הֵם מְאֹד מְאֹד שְׁבוּרִים, וּבַפְּרָטִיּוֹת אֵלֶיךָ אֲשֶׁר נִפְלוּ
בְּפִחַ נִשְׁכָּר שֶׁל נְאוּף, וְאִין שׁוֹם עֲצָה אֵיךְ לְהוֹצִיאָם, רַק עַל-יְדֵי דַעַת
רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֶחָד חוֹלֵק עַל זֶה, עָלָיו לִילָךְ לְעִזְאוֹ"ל, כִּי
שֵׁם מְקוֹמוֹ וְכַנ"ל.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁלְעוֹלָם לֹא נִהְיֶה חוֹלְקִים עַל שׁוֹם
בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם, רַק לְאַחֲזוֹ בְּדַרְגָּה דְּאִבְרָהִם, שֶׁאָמַר לְלוּט (בְּרֵאשִׁית יג,
ט): "הִפְרֵד נָא מֵעָלַי, אֵל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינֵינוּ", כִּי כְּשֶׁרוֹאִים אָדָם
קָשָׁה צְרִיכִים לְכַרַח מִמֶּנּוּ, וְלֹא לְהִתְעַסֵּק עִמּוֹ, וְלֹא לְהַכְנִס עִמּוֹ
בְּטוֹעַן וְנִטְעָן כָּלֵל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ה' תי.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי לְךָ, ד' בְּמִרְחֶשֶׁן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה וְנִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי.

רלו אשר ה' תיא בנחל

נא ונא לראות לצמצם את עצמו, כי רבוי התלבוות זה גם-כן
מן היצר הרע, וצריכים לשמר מאד מאד מ"פן יקרוסו" וגו' (שמות
ט, כא), שנה יצר הרע גדול (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב).

ראה לדבר דבורך עם כל אחד בישוב הדעת ובמתינות, גם
ראה לשמר את סוד בני-אדם שאומרים לך, שלכל תפרסם את זה,
כי בזה אתה הורס את השני, אם אחד בא אליך ומספר לך ספורו,
אסור לך לספר ספורו לאחר, וזה גם אינו מהנמוס וכו'.

ובכלל טוב ונעים לדבר עם כל אחד ביחידות, ובאפן הזה
תכנס בו הרגשה, כאלו אין לך עסק עם אחר כלל — רק עמו, וזה
בעצמו יכניס בו תחושה טובה וחזוק רב. ובכלל, ראה לדבר דבורך
בנעימות וכו', ואז תראה הצלחה בדרךך, ואין לך חכם פבעל
נסיון. וכל זה נסיתי כבר בכל מיני אפנים, ואני רואה שרק דרך זה
ישכן אור.

מאד מאד אבקש אותך להיות רגיל בשיחה בינך לבין קונך,
ותספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליך, ואז טוב לך לנצח
נצחים.

ומכל שכן כשתזכה גם לעשות לעצמך קביעות בתורה
הקדושה, אין למעלה מזה. ובפרטיות ללמד על-פי סדר-דרך-
הלמוד שהורה לנו רבנו ז"ל. ואשרי שיאחז בדרך זה.

הדורש שלומך...

ה' תיא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך-לך, ד' במרחשון ה'תשד"ם.

שלום רב להקדור והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי קדם החג, בצרוף המעות להדפסה,
ותשואות חן לך על זה.

אֲשֶׁר   ה' תִּיא   בַּנְחַל   רְלוּ

מה אמר לך! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׁזַכִּינוּ לְהִתְוַדַּע מִרְבֵּנוּ וְלִי, וְרָאוּ לָנוּ לְשִׂמְחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שֵׁם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, וְתִהְיֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עָלָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק מְשַׁתְּדָלִים לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְלִילֵךְ בְּדַרְכֵינוּ.

הַעֲקָר רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה תָּמִיד, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, כִּי הַשִּׂמְחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַמַּחֲזִין, וּמִתְחִיל לְהַרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת גְּעִימוֹת זֵיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְשַׁפִּיעַ אוֹרוֹ וְחַיּוּתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם, וּבִידִיעָה זֹו שׁוֹם דְּבָר לֹא יִשְׁבְּרוּ כָּלָל. כִּי הַמְּאַמֵּין הָאֱמֵתִי, שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלָל, וְהַכֹּל בְּחִשְׁבוֹן צְדָקָה, הוּא תָּמִיד בְּהִרְחַבַת הַדַּעַת וּבְמַחֲזִין בְּרוּרִין וְצְלוּלִין, וְעוֹבֵר עַל הַכֹּל, כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכָל מְאַרְעוֹתָיו — הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ (עֵינִי לְקוּיִטִּי-מוֹהֲרָ"ן, חֲלָק א', סִימָן ד'), אֲשֶׁר הַשְּׂגָה זֹו הִיא טְעִימַת עוֹלָם הַבֹּא בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמָּשׁ.

וְאֵף כְּשֶׁחֵס וְשְׁלוֹם, נֶאֱרָע בְּבֵיתוֹ אֵיזָה הַפֶּסֶד אוֹ צַעַר, יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל לְמַרְק עֲוֹנוֹתָיו. וְכַעֲיִן שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קִהְלֵת רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', סִימָן כו'): בְּנֶהֱגַ שְׁבַע עוֹלָם, אָדָם נִכְשָׁל בְּעֵבְרָה, וְחִיָּב עָלֶיהָ מִיָּתֵה לְשָׂמִים, בְּמָה נִתְכַפֵּר לוֹ, מִת שׁוֹרוֹ, אֲכֻדָּה תִּרְנַגְּלָתוֹ, נִשְׁבְּרָה צְלוּחִיתוֹ, נִכְשָׁל בְּאַצְבָּעוֹ הַקְּטָנָה, וְיִצְאָה מִמֶּנָּה טַפַּת דָּם, מִקְצַת הַנֶּפֶשׁ כְּכֹל הַנֶּפֶשׁ, עֵינֵי שָׁם; הָרִי שְׂאֲפָלוֹ תִּנוּעָה שֶׁל אָדָם מְשַׁנַּחַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְמַרְק חֲטָאָיו. וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצָבָעוֹ מִלְמַטָּה, אֱלֹא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין מִלְמַעְלָה; כִּי הַכֹּל מְשַׁנַּח בְּהַשְּׁנָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, וּבִידִיעָה זֹו יַעֲבֹר הָאָדָם עַל הַכֹּל. אֲשֶׁרִי הַמְּחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כֶּף בְּאַמוּנָה, שְׂדָבָר זֶה יִכְנִיס בּוֹ שִׂמְחָה עֲצוּמָה.

כִּי אֲמוּנָה וְשִׂמְחָה וְתִפְלָה תְלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ, כְּכֹל שֶׁהוּא חֲזוֹק בְּאַמוּנָה, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאַצְלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא שְׂמִיחַ בְּיֹתֵר, וְכֵן מִתְפַּלֵּל וּמְדַבֵּר בְּיֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה מְקַבְּלִים

רלח אָשָׁר ה' תיב בְּנַחַל

מְרַבְּנוּ ו'ל, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ נְשֻׁמַת מְשִׁיחַ, וְאֲשֶׁר מְשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

רַבְּנוּ ו'ל אָמַר לְמוֹהַרְנ"ת ו'ל: אֵיפֹה שְׁתַּגִּיעַ לְדַבֵּר מְאֻמוֹנָה וְצַדִּיק צוֹשֵׁפְרִיט דֵּי פֶּעֶן, הֵינּוּ לְהַרְחִיב אֶת הַדְּבוּר, כִּי בְּשָׁנֵי הָעֲנִינִים הָאֵלּוּ: "אֻמוֹנָה" וְ"צַדִּיק", צָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה.

ה' תיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר לְךָ-ד', ד' בְּמִרְחֻשׁוֹן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַתְקַר וְהַנְעֻלָּה ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבוֹ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, אֶף מֵרַב טְרִדוֹתֵי לֹא הָיָה הַפְּנֹאֵי לְהַשִּׁיבוֹ תַּכְף-וּמִיד.

וְגַם עֲכָשׁוּ אֶקְצֹר, כִּי בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ אִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַחַיִּים, אֲנִי נוֹסֵעַ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן הַבָּא לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה לְמִשְׁפָּחָה שְׁבוּעִים, וְטְרִדוֹתֵי רַבּוֹ כְּמוֹ שְׂרַבּוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בָּאִם יִתְמִיד לְכַתֵּב לִי, אֲזִי אֲשִׁיב לוֹ בְּכָל פֶּעַם.

אוֹדוֹת בְּלְבוּלֵי הָאֻמוֹנָה שֵׁשׁ לוֹ כְּבָר, יְדוּעִים דְּכָרֵי רַבְּנוּ ו'ל שְׁאָמַר לְאַחַד, שֶׁהָיָה לוֹ בְּלְבוּלֵי אֻמוֹנָה, וְחִזַּק אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ, שְׁאִיתָא בְּסַפְרִים, שֶׁכָּל הַתְּהוּוֹת מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיָה רַק בְּשִׁבִיל מַה שְׁצָפָה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהָיָה אֲנָשִׁים שֶׁהָיָה לָהֶם יִסּוּרִין בְּעִנְיַן הָאֻמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, מִחֲמַת הַבְּלְבוּלִים וְהַפְּפִירוֹת הָעוֹלִין עַל מַחְשְׁבוֹתָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהֵם יִתְגַּבְּרוּ כְּנֶגֶד אֵלּוּ הַמַּחְשְׁבוֹת וְיִתְחַזְּקוּ בְּאֻמוֹנָה, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה בְּרֵא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְכו' (עֵינֵי בְּשִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן כב).

וּבְאַמֶּת עֲלִידָה לְדַעַת, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה יִרְדֶּה נְשֻׁמַתּוֹ מֵרוּם גְּבוּהָיָה

אֲשֶׁר   ה' תיב   בְּנַחֵל   רלט

מְרוֹמִים, מַעְצָם הָאֲצִילוֹת שִׁישְׁבָה שָׁם, וְנִכְלְלָה בְּאוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ וְכוּ', אֶל תְּכֵלֶת הַעֲשִׂיָה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, הַמְּלֵא קִלְפוֹת וְהַסְתֵּרוֹת וְכוּ', רַק בְּשִׁבִיל שְׁנַחֲזוֹר וּנְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד שְׁנִזְכֶּה לְהַפְשִׁיט אֶת כָּל הַלְבוּשֵׁינוּ, וְלִזְכּוֹת לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרֵךְ מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה.

וְאֵל דָּבָר זֶה זֹכִים, עַל-יְדֵי רַבּוֹי הַדְּבוּרִים, שֶׁצְּרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גָּמוּר, כְּמוֹ שְׂמֻדְבָּרִים אֶל חֵבֵר טוֹב, וּבְיַדָּאֵי בְּהַתְחַלָּה עֲבוּדָה זוֹ הִיא הִכֵּי קֶשֶׁה, כִּי אֵיךְ יָבוֹא לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, מֵאַחַר שֶׁעַדִּין אֵינוֹ מֵאֲמִין בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מְלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת גָּמוּר הוּא. אֲבָל עַל-יְדֵי שִׁיחֵיהָ חֲזַק בְּדַבָּר זֶה בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה, לְצֵאת בְּכָל יוֹם יוֹם בְּשִׁדָּה וּלְטַיִל בְּבִדְיוֹת, וְיִסְתַּפֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם וְיִדְבֹּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִזְ דִּיקָא בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן (וְלִפְעָמִים יָמִים וְשָׁנִים מִמֶּשׁ), יִזְכֶּה שִׁישְׁבֹּר אֶת כָּל הַמְּחִיצוֹת הַמְּסִתֵּרוֹת בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וְהִנֵּה אַתָּה מִמִּילָא נִמְצָא כָּל הַזְּמַן בְּשִׁדָּה וּבִיַעַר, כִּי שָׁם דִּירְתָךְ, אֲזִי יֵשׁ בְּזֶה מַעְלָה יוֹתֵר גְּדוּלָה לְהַגִּיעַ אֶל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי בְּדַרְךְ כָּלָל מִי שֶׁרְגִיל לְצֵאת בְּאִיזָה שְׂדֵה, וּמִסְתַּכֵּל הֵיטֵב הֵיטֵב סְבִיבוֹ, וּמִתְבוֹנֵן בְּהַשָּׁמַיִם, אֲזִי יֵרָאֶה אֵיךְ שֶׁהַשָּׁמַיִם נִרְאִין כָּל מְקוֹם סְבִיבוֹ, כְּחֻצֵי כְּדוּר עַל הָאֲרֶץ, וּבְכָל הַצְּדָדִים הֵם נוֹגְעִים בְּאֲרֶץ, וְשָׂקִי אֲרַעַא וְרַקִּיעָא אֶהְדְּדִי. וּלְפִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַנ"ל, יוֹבֵן הֵיטֵב פְּרוּשׁ הַפְּסוּק: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וּפְרַשׁ רַש"י ז"ל: 'בְּרֵאשִׁית' — בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ רֵאשִׁית, גַּם רֵאשִׁית נִקְרָאת יֵרָאֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קיא, ו): "רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאֵת ה'", הֵינּוּ שֶׁכָּל הַתְּהוּוֹת הַבְּרִיאָה הֵיטָה רַק בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמָם עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִזְכּוּ לִיֵּרָאֶה אֲמִתִּית מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, הֵינּוּ שֶׁיִּרְגִּישׁוּ תְּמִיד, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ אַתָּם, עִמָּם וְאַצְלָם. וְזֶה "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", שֶׁבָּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ מִיְחָדִים בְּשִׁבִיל רֵאשִׁית, בְּשִׁבִיל הֵיֵרָאֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת א, א): 'וַיְהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם', כְּאִלוֹ שָׁמַיִם וְאוֹר הַשְּׁכִינָה עֲלֵיהֶם, שֶׁזֶה נִקְרָא מוֹרָא שָׁמַיִם, הֵינּוּ שֶׁצְּרִיךְ כָּל אָדָם לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה כְּזוֹ, עַד שֶׁיֵּרָאֶה תְּמִיד, אֵיךְ

רמ   אֲשֶׁר   ה' תיב   בנחל

שֶׁהַשָּׁמַיִם מְחַבְּרִים סְבִיבוֹ עַל הָאָרֶץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּכְנַס בּוֹ הַיְרָאָה לִירֵא מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהִיא מְדַרְגַּת הָאֱמוּנָה, שְׁמֵרֵב אֱמוּנָה שְׁמֵאֲמִין בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא תָּמִיד יֵרָא מִמֶּנּוּ. וְעַל-כֵּן אֱמוּנָה נִקְרְאת בְּחִינַת מְלָכוּת, שֶׁהִיא הַיְרָאָה, 'אֶלְמְלָא מוֹרְאָה שֶׁל מְלָכוּת', וְזֶה שֶׁאָמַר 'וַיְהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם', כְּאִלּוּ הַשָּׁמַיִם הֵם עֲלֵיהֶם מִמָּשׁ, וּכְאִלּוּ הָאוֹר מִתְפַּשֵּׁט סְבִיבוֹ, וְהוּא בְּתוֹךְ הָאוֹר.

וְאֵל כֹּל זֶה זוֹכִים בְּיוֹתֵר כִּשְׁהוּא בְּחוּץ בְּאִיזָה שְׂדֵה, וּמִתְבּוֹנֵן עַל כֹּל צְדָדָיו, אֲזִי רוֹאֶה אִיךָ שֶׁבְּסוּף רְאִיתוֹ יוֹרְדִים הַשָּׁמַיִם וְנוֹגְעִים בְּאָרֶץ סְבִיבוֹ, וְהוּא מְכַסֶּה עִם הַשָּׁמַיִם כְּכַפֶּה, וְדָבָר זֶה יִמְשִׁיךְ עָלָיו אֱמוּנָה בְּרוּרָה, מֵאַחַר שֶׁרוֹאֶה אִיךָ שֶׁכֹּל הַשָּׁמַיִם סְבִיבוֹ, וְזֶה בְּעֶצְמוֹ יִחַזַּק אֶת לְבָבוֹ לְדַבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְהִנֵּה כִּשְׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֶצְמוֹ הַרְבֵּה בְּדַבָּר זֶה בְּחוּץ, אֲזִי אֶפְלוּ כִּשְׁכָּבָר יִכְנַס בְּפָנָיִם בְּאִיזָה חֶדֶר, וְאֶפְלוּ שִׁיְהִיָּה בֵּין אֲנָשִׁים, תָּמִיד יִרְגִישׁ אִיךָ שֶׁהַשְּׂכִינָה מְסַבֶּקֶת אוֹתוֹ, וְהוּא עוֹמֵד בְּתוֹכוֹ, וְהָאוֹר מְלַהֵט סְבִיבוֹ, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לָזֶה!

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! חֲזוּק, חֲזוּק, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵל תַּעֲשֶׂה תְּפִלָּתְךָ קָבַע, שְׁמִכְרַח לְדַבֵּר, רַק יֵצֵא לְטִיל בְּחוּץ, וְיִתְחִיל לְשִׁיחַ וּלְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְלֵאֵט לֵאֵט יִגָּלֶה צִעְרוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אִיךָ שֶׁהוּא מְסַבֵּב בְּעֲנַנִּים שְׁחֹרִים, עֲנַנִּים עֲבִים שְׁמִכְסִין אֶת עֵינָיו, וְאֵינּוּ זוֹכָה לְרֵאוֹת אֶת עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִם יִהְיֶה חֲזוּק בְּדַבָּר זֶה, אֲזִי סוּף כֹּל סוּף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל גְּלוּי אֱמוּנָה כְּזֶה, שֶׁתָּמִיד יִרְאֶה לְפָנָי עֵינָיו אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִרְאֶה אִיךָ שֶׁאוֹר הַשְּׂכִינָה מְלַהֵט סְבִיבוֹ, אֲשֶׁרֵי לוֹ! וְהַעֲקָר שִׁיְהִיָּה חֲזוּק בְּדַבָּר זֶה — לְהַתְּבוֹדֵד וּלְצֵאת אֶל הַשְּׂדֵה וְהַיַּעַר, וּלְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

גַּם יִרְגִיל אֶת עֶצְמוֹ לְטַבֵּל בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בְּמִקְנָה, וְאֵל יַחֲסֵר לוֹ יוֹם בְּלֵי מִקְוֶה, וּכְשִׁיְהִיָּה תַּחַת הַמַּיִם — יִכּוֹן: הֲלֵא אֲנִי כִּאֲן תַּחַת הַמַּיִם, וְאֵין לִי פֶה שׁוֹם חַיּוֹת רַק מִהֶמְחִיָּה כֹּל חַי. וְתָמִיד יִתְבּוֹנֵן בְּזֶה, וְאֲזוּ בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן תִּמְשֹׁךְ עָלָיו טְהָרָה עֲצוּמָה, וְיִזְכֶּה שִׁימְתָּקוּ

אָשֶׁר   ה' תיג   בנחל   רמא

מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, כִּי הַדִּין הוּא הַסִּתְרַת הָאֱמוּנָה, וְהַחֲסָד הוּא גְלוּי הָאֱמוּנָה. וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מְצֻוֹת מְעֲשִׂיּוֹת מִמֶּשׁ, בְּלִי שׁוּם חֻמּוֹת, רַק בְּדַרְךְ קְבֻלַּת עַל, וּבִשְׂבִיל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁלְמוּד הַפּוֹסְקִים מְסַגֵּל לְבַטֵּל כָּל הַכְפִּירוֹת מִהָאָדָם. וְעַל-כֵּן הָיָה טוֹב, שֶׁתַּעֲשׂוּ לַעֲצֻמְכֶם שַׁעוֹר כְּסִדְרָן בְּד' חֻלְקֵי שֶׁלֶחַן עָרוּף, רַק בְּאֲמִירַת מְחַבֵּר רַמ"א בְּלִי שׁוּם פְּרוּשִׁים, וְדַבָּר זֶה מְאֹד מְאֹד מְסַגֵּל לְאֱמוּנָה, הֵינּוּ מְלַבֵּד הַשַּׁעוּרִים שְׁלוֹ בַּפּוֹסְקִים (אִם יֵשׁ לוֹ), יְהִיָּה קְבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּשַׁעוֹר פְּשוֹט בְּמַחְבֵּר רַמ"א, אָשֶׁר נֶאֱמָרוּ בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ, וּמְאֹד מְאֹד מְסַגֵּל לְטְהָרַת הַנֶּפֶשׁ וּלְבִנְיַן הָאֱמוּנָה. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ז, חֻלְק א', סִימָן סב) הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קיט, ז): "אוֹדֶךָ בַּיֶּשֶׁר לְבָב", אַתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת לַיִשְׁרוֹת לֵב, "בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ", כְּשֶׁאֲזַכֶּה לְלַמֵּד מִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה, שְׂזָה לְמוּד הַפּוֹסְקִים, עַיִן שָׁם.

וְעַל-כֵּן יְהִיָּה חֻזַּק בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ: א. לְצֵאת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּשִׁדְהָ, וַיִּתְבּוֹגֵן בְּשָׁמַיִם אִיךָ שֶׁהֵם סְבִיבוּ כַּנ"ל, וַיִּתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ וַיִּתְבָּרֵךְ. ב. יִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּטַבִּילַת הַמְקַנָּה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר. ג. יִתְמִיד בְּלְמוּד פּוֹסְקִים, לְלַמֵּד כְּסִדְרָן מִהַתְחַלַּת אֲרַח חַיִּים, מְחַבֵּר, רַמ"א, וְכַשֵּׁי-יִתְחִיל יוֹרֵה דַעָה, וְאֲבָן הַעֲזוֹר, וְחֶשֶׁן מִשְׁפָּט (רַק מְחַבֵּר רַמ"א בְּלִי פְרוּשִׁים), וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת.

מחמת טרדותי אקצר.

הדורש שלומכם...

ראו לכתב לי, ואז אכתב לכם עוד.

ה' תיג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך-לך ד' במרחשון ה'תשד"ם.

שלום רב וכל טוב סלה גיעו וירדפו לכלליות אנשי שלומנו,
"חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש", קדש קדשים, די בכל
אתר ואתר, הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

רמב אֲשֶׁר ה' תיג בַּנְחֹל

אחי ורעי היקרים! אף ששכר הרביתי כל-כף לדבר עמכם ולטייל עמכם ארכות וקצרות בדברי רבנו ז"ל, והארננו כל-כף בכל פרט ופרט, אף-על-פי-כן אני רואה לפני מאמר ז"ל (קדושין ל.): כל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו וכו'; שבכל יום ויום יש לכם מגיעות ובלבולים וספקות וחלישות והתרשלות חדשים. פי הבעל-דבר אורב ביותר על מי שרוצה לאחז את עצמו בו יתברך, ולזכות להתדבק בו בדבקות אמת, ובפרטיות מי שרוצה להתמיד בתורה הקדושה, על-פי סדר דרכי הלמוד של רבנו ז"ל, לזכות לסיים ולטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, עליו ביותר אורב הבעל-דבר.

על-כן ראו לעשות כל מיני פעלות שבעולם לגרש את היצר הרע הזה שנקרא "עצלות", "דברים בטלים", "התרשלות", כי אין התורה נקנית אלא אם-כן מוסר נפשו עליה, ונעשה פאסקפה הנדרסת לכל, והוא בטל ומבטל לגמרי לפני כל.

ראו כמה ימים ושבועות וחדשים וכו' בליתי עמכם רק בשביל דבר זה, להכניס בכם את דבר רבנו ז"ל, על-כן ראו לצית ולקיים את כל מה שנגדבר בינינו, וביותר ראו שיהיו הד' אמות שלנו נקיים מכל מיני פאליטיק של שקר, רק להיות רגילים לדבר דבורי אמונה והשגחה פרטית.

ושמרו מאד מאד על זמן חצות, לומר בכל לילה סדר התקון, אשר עושה רשם גדול למעלה, ותכנונו על-כל-פנים פרוש המלות, ותפרשו את התפלות והקינות על עצמכם, באשר הורנו רבנו ז"ל. ודבר זה, הינו אמירת תקון חצות בכל לילה, יאיר לכם את האמונה הקדושה על כל היום. ועל-כן מאד מאד שמרו היטב לומר בכל לילה סדר תקון חצות, אשר מאד מאד הזהירנו על זה רבנו ז"ל, ואמר שהוא המתקת הדינים והמשכת הרצון העליון, ועל-כן שמרו את הזמן היקר אז מאד מאד, ותתמידו אז בתורה, כי לא נברא לילה אלא לגרסא (עין ערובין סה.), ואז הוא הזמן הכי טוב ללמד ולהתבטל אליו יתברך, אי לזאת גם זה לעמת זה מתגברת הסטרך

אֲשֶׁר   ה' תיג   בַּנְחָל   רמג

אחרא לבלות אז את הלילה בפטפוטי דבורים בטלים.

לכן אבקש אתכם מאוד מאוד! שמרו מאד את הלילות ואל תבלו אותם בשטיות או ופוחים של מה בכך, ובפרטיות ימי הנעורים, שהם המתנה הכי יקרה של החיים, כי מה שבחור יכול להשלים את עצמו בכמה שנים, זה אין לשער ולספר כלל, והעקר שיידע איך לנצל את הזמן היקר.

ואל תתיאשו מן הרחמים, כי בוא יבוא יום ישועתו של כל אחד ואחד בפרטי פרטיות, אבל היום שאבד עם דברים בטלים ושל מה בכך, זו אבדה נצחית. והנה לא כל אחד יכול לישב על מקום אחד כל היום ולרבות הלילה, ועל-כן ההכרח לו לבטל קצת וכו', על-כן בזה הזמן שמבטל, טוב יותר שיבטל בקדשה, או שילך לאסוף צדקה, שהוא תקון הברית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסד), או שיידבר עם אנשים דבורי אמונה והשגחה פרטית, או שפיץ ספרי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה, או שינגקא את בית-המדרש, או שיבשל בשביל הבחורים וכו' וכו', לילך בטל אסור אפלו כרגע, כי הבטלה מביאה לידי זמה ולידי שעמום.

אני מקווה להשם יתברך, שסוף כל סוף — אם תציתו, תהיו אנשים פשרים, ובפרטיות אם תזכו לסיים בכל חודש ששה סדרי משנה ו"לקוטי-מוהר"ן", אשר אין לה עוד זכוה הנפש יותר גדול מזה. אשרי שיאחז בזה תמיד, ואז טוב לו כל הימים!

הדורש שלומכם...

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל אמר, שביותר יכולים להרגיש את אור רבנו ז"ל בשעת חצות לילה, ועל-כן היו אנשי שלומנו הקדושים נזהרים מאוד מאוד באמירת תקון חצות והתבודדות אז הרבה, אפלו באמירה בלי עיון, וסוף כל סוף יפתח לו מוחו ונדעתו, ויזכה להבין הכל.

ה' תיד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעֵי לְסֵדֶר לְךָ-לֵךְ, ה' בְּמִרְחֻשׁוֹן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ לְכָל־לֵוִית אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
"חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ קִדְשִׁים, דֵּי בְּכָל
אֲתָר וְאֲתָר, הַיְוֵי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! חֲזָקוּ וְאַמְצוּ מְאֹד מְאֹד לֵהִיֹּת תָּמִיד
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵל תִּבְלָבוּ אֶת עֲצֻמְכֶם מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם.
רְאוּ וְהִרְגִישׁוּ וְתִבְנִינוּ אִיךְ שֶׁהַזְּמַן פֹּרַח, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לֵילָה, וְלֹא
נִשְׁאַר לְהֶאֱדָם מִיּוֹם הָאֶתְמוּל, רַק מֵה שְׁזָכָה לְחֻטֵּף בְּזָה הָעוֹלָם אֵיזָה
טוֹב: תּוֹרָה וְתַפְלָה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת כָּל מַחֲשָׁבָה
שֶׁהֶאֱדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל לְמַעַלָּה בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. כִּי שָׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, מִתְפָּאֲרִים בְּאֶדָם שֵׁישׁ לוֹ מַחֲשָׁבָה
נִקְיָה, שְׁחוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר עִמּוֹ בֵּין כָּל
הַצְּדִיקִים, וְאוֹמֵר לָהֶם: לָכוּ וּרְאוּ אִיךְ שֶׁמִּסְתַּוָּבֵב בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה,
הַמָּלֵא קְלָפוֹת וְהַסְתָּרוֹת וְכוּ', אָדָם שֶׁעוֹבֵר עַל הַכֹּל, וְתָמִיד חוֹשֵׁב
מִמֶּנּוּ וְכוּ', וּמִכָּל שָׂפָן וְכָל שָׂפָן, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא
טָבָא, אֵיזוֹ מַצָּוָה בְּשִׁבִּילוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינן לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר אֶת גְּדֹל מַעֲלָתוֹ,
וְהַכְרוּזִין שִׁיּוֹצְאִין בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עָלָיו: "אֲשֶׁרֵי הִבֵּן הָעוֹשֶׂה נַחַת
רוּחַ לְאַבְיוֹ, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ בְּזָה וּבְבָא"!

וְהִנֵּה הַבַּעַל-דְּבַר אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד, וְנוֹתְנִים לוֹ
רְשׁוֹת בְּשִׁבִּיל הַבְּחִירָה לְדַחוֹת אֶת הָאָדָם, שְׁלֹא יִחַשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
רַק חֵס וְשָׁלוֹם, הִרְהַר בְּהִרְהוּרִים רָעִים וְכוּ', וּבְכַפִּירוֹת וּסְפָקוֹת וְכוּ',
אוּ יְדַבֵּר מֵה שְׁאִסּוֹר לְדַבֵּר, אוּ שִׁיתְרַשֵּׁל וְלֹא יִקִּים מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ,
וְלֹא עוֹד אֶלָּא שָׁגָם, חֵס וְשָׁלוֹם, יַעֲבֹר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֹז גּוֹרֵם
חֲלוּל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְאִם חוֹטֵא אֲזוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ, כִּי גּוֹרֵם בּוֹשָׁה לוֹ יִתְבָּרַךְ בֵּין כָּל הַצְּדִיקִים וְהַמְּלָאכִים
וְכוּ', וַיּוֹצְאִים כְּרוּזִים: "בְּרִיָּה שְׁפִלָּה, וַיִּלֵּךְ, וַיִּלְגֶּשֶׁתָּהּ, אִיךְ מְלֶאךְ
לְכַף לַעֲבֹר רְצוֹן קוֹנָה, אוֹי לֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹי לֵךְ בְּעוֹלָם הַבָּא".

אֲשֶׁר   ה' תִּיד   בְּנַחֵל   רְמָה

ועל כן מאחר שזכינו בזכיות חנם להתנדע מרבי אמת כזה, וזכינו להיות בחלקו, ואין אנו חולקים עליו, כזה ראוי לנו לשמח מאד מאד, כי בודאי אם נזכה לאחז את עצמנו ברבנו ז"ל, נזכה להגיע אל תקוננו, ונזכה לנקות את בלבול וטרור מחשבותינו ודעתנו, ונזכה לדבר עמו בתברך תמיד, ונעשה תמיד עשיות ועבודות מישבות, ובפרטיות להתמיד בלמוד התורה הקדושה, שדבר זה עולה על הכל.

כי באמת ברא השם יתברך את האדם ואת הבריאה כלה בשתי בחינות: גשמיות ורוחניות, הגוף והנשמה, השמים והארץ, וצריכים לתברם יחד, שזה נקרא יחוד שלם, וקדשא בריך הוא לא שרי באתר דפרודא רק הסטרא אחרא שם, ואיך מקשר בין רוחני לגשמי, בין שמים לארץ? על-ידי שקידה נוראה ונפלאה בתורה הקדושה, כי הקדוש-ברוך-הוא הלביש עצמו בתורתו ובה הביט, ועל ידה ברא את כל הבריאה, כי התורה היא כלי אמנותו, כמובא במדרש, כי הקדוש-ברוך-הוא הביט בה, וכך ברא את כל הבריאה, כמו מהנדס שמסתכל בתוך התכנית שלו וכך בונה, והתורה היא בעצמה דעתו יתברך, והוא יתברך הלביש את עצמו בהתורה הקדושה. ועל-כן על-ידי שקידה רבה בתורה הקדושה מתקשרת נשמתו של האדם עם גופו, והארציות מתקשרת אל הרוחניות, כי התורה והמצוות מגלים את אמתות מציאותו יתברך, ואיך שבודומם, צומח, חי, מדבר — הכל גנוז שם אלקותו יתברך.

ולכן, אחי ורעי היקרים! מאחר שזכיתם להתנדע ולהתקרב אל רבנו ז"ל, ראו לצית אותו, כי עקר ההתקרבות אליו הוא כפי שמציתים אותו. ועל-כן ראו לשקד הרבה הרבה בספריו הקדושים, כי אחרת לא נקרא התקרבות כלל, כי אינכם יודעים מה הוא רוצה, אבל כזה שתשקדו בספריו הקדושים, אז תראו ותבינו ותשכילו רצונו. ואם תקימו דבריו הקדושים, על-ידי-זה בעצמו תהיו מקרבים אליו, והוא יביא אתכם אל תקונכם, ותזכו לחשב תמיד רק ממנו יתברך, והדבור תמיד ידבר ממנו יתברך, והעשייה יעשה תמיד רק טוב — קיום המצוות מעשיות דיקא.

רמו אָשֶׁר ה' תִּיד בַּנְחָל

והנה אצל רבנו ז"ל היה יסוד גדול: תורה ותפלה דיקא, כמו שהתפאר בעצמו, שהוא חבר את הטוב מהחסידים והטוב מהמתנגדים, הינו תורה ותפלה, פי צריכים שניהם; החסידים אצלם העקר תפלה, גלוי אלקותו יתברך בשמים, בעולם האצילות, והמתנגדים אצלם העקר תורה, קיום מצוות מעשיות בעולם העשיה, וצריכים לשלב שניהם: תורה ותפלה, עשיה ודבור ומחשבה, וקשר עליון בתחתון, ותחתון בעליון, בין הגוף להנשמה, ובין הנשמה להגוף. ועל-פן הזהיר אותנו מאד מאד רבנו ז"ל, שנהיה חזקים מאד מאד בעבודת התפלה, וניחד לעצמנו מקום מיוחד, ונרבה לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, באשר ידבר איש עם רעהו, ונרבה בזה האדם מאד מאד, ויהיה על דבר זה עקשן גדול, כי בזה שהאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בשפת האם שלו, אזי לאט לאט מזדככים מעשיו ודבוריו ומחשבתו, עד שזוכה לדבק עצמו עמו יתברך.

אף הבעל-דבר אורב על זה מאד מאד בכל מיני נכלי ערמומיות: למה צריכים זאת, הלא מספיק הג' תפלות שמתפללים בכל יום יום ויום וכו'?! ולמה צריכים לדבר בלשון שנגיל בה וכו'?! וכדומה כל מיני פתויים שמתים את האדם, שלא יאחז בזה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן צג), שבשביל זה חולקים עליו, כי כל ענינו הוא תפלה, ועל תפלה אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:), שזה דבר העומד ברום גבהי מרומים, ובני אדם מזוללים בו, ועל-פן מאחר שהוא מגלה את ענין התפלה והתבודדות, על-פן מזוללים בו.

וכן הוא בלמוד התורה הקדושה, ידוע לנו איך שעורר וחיזק רבנו ז"ל את אנשי שלומנו, שיירבו ללמד תורה הקדושה, ויזכו לטייל ולהגות בכל חלקיה: מקרא, משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, כל המדרשים וכל ספרי הזהר הקדוש והתקונים, וכל כתבי האר"י ז"ל וכו', וכל ספרי הפוסקים: הרי"ף, הרמב"ם והרא"ש, טור ושלחן ערוך וכו', והרבה לדבר עמנו מזה מאד מאד. ואף אם אין מבינים הפרוש, על-כל-פנים יהיו רגילים אפלו באמרה בלי עיון,

וסוף כל סוף יפתח לו מחו ודעתו, ויזכה להבין הכל.

אך דא עקא, שהסמ"ך-מ"ם מתפשט על זה מאד מאד בכל מיני נכלי ערמוניות, ועושה מכל זה צחוק וליצנות וכו', ובאמת הוא צחוק מכאיב, שחוק הכסיל וכו', כי הבטלה מביאה לידי שעמום ולידי זמה, ועל-ידי שאין שומעים בקולו, ומתרשלים מסדר-דרגת-הלמוד שלו, על-ידי-זה מתגבר על האדם היצר הרע בכל מיני תאוות ומדות רעות, כי כשאדם עסוק בתורה, בורח ממנו יצרו, ולא עוד אלא שמאירה עליו נשמתו אור נורא ונפלא עד מאד, ונתגלה לו האלקות שבתוך הבריאה.

ובאמת היא פליאה נשגבה, איך שומעים ומציתים יותר את היצר הרע, שהוא מלך זקן וכסיל, מאשר שומעים את רבנו ז"ל? ! אבל כבר אמרו חכמינו הקדושים: למה נקרא היצר הרע "מלך"? שהכל שומעין לו כמלך, ולמה נקרא "זקן"? כי הוא בא מתחלת לדתו, ולמה נקרא "כסיל"? כי עושה את האדם כסיל ממש, כי מי שאינו מצית את רבנו ז"ל, לבסוף געשה שוטה ממש.

והנה אתם לבד יודעים את כל התלאה אשר מצאה אותי, שהקים כנגדי הסמ"ך-מ"ם רשעים ארורים, ועושים כל מיני שחוק מסדר-דרגת-הלמוד, וכאלו אין זו דעת רבנו ז"ל, אשר באמת המפרסמות אינן צריכות ראיה, ומי שלומד בספרי רבנו ז"ל, רואה אמת דברינו, איך שהם מכונים עם דברי רבנו ז"ל בענין סדר-דרגת-הלמוד (עין בשיחות-הרב"ן, סימן עו; ולקוטי-מוה"ן, חלק א', סימן עד). אך בשביל הבחירה והנפיון שומעין יותר את אלו הרשעים הארורים, המכשילים בני-אדם ומרשלים אותם מלמד תורה הקדושה.

ולמען הראות לכם, שדברינו ממקום גבה ועליון נובעים, על-כן אמרתי להעתיק לכם את דברי רבנו יהודה החסיד בספרו "ספר חסידים", וזו לשונו (בסימן תתשס"ד): "ואם אדם טורח לדעת בזה העולם, אף-על-פי שאין לו לב עתה יהיה לו לב במתיבתא דרקיעא, ובזה העולם יהיה לפעמים שמתוכחין צדיק עם שאינו

רמח   אֲשֶׁר   ה' תיד   בנחל

צדיק, וְנִכְנַס רוּחַ מִן הַשָּׁמַיִם בְּלֵב הַצַּדִּיק, וּמִתְעַתְּעוּ עַד שְׁנוּצָח אוֹתוֹ שְׂאִינוֹ צַדִּיק, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא, כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּלֵן טָעוּ לָתֵת כְּבוֹד לְאַחִיתָפֶל. וְהַצַּדִּיק עוֹסֵק לְזִכּוֹת לוֹ וּלְזִכּוֹת אַחֲרָיִם, וְהִרְשָׁע עוֹסֵק לְצַעַר אֶת הַצַּדִּיק לְחֹטֵא וּלְהַחֲטִיא, וְיֹוֹתֵר מִצְּלִיחַ הִרְשָׁע וְנִשְׁמָעִין לוֹ, וְלִטּוֹב אֵין נִשְׁמָעִין, כִּי הַדּוֹר לֹא זָכוּ לִשְׁמַע אֶל הַצַּדִּיק, כְּאֲשֶׁר לֹא זָכוּ לִשְׁמַע אֶל נְבִיאֵי ה', וְשָׁמְעוּ אֶל נְבִיאֵי הַבַּעַל, אִךְ כְּשִׁזְזָה הַדּוֹר, מְעַמִּידִין לָהֶם מְזִכָּה אֶת הַרְבִּים וְנִשְׁמָעִין לוֹ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. אִיִּתִי סִפֵּר וְתִרְאוּ אֶת אֲמַתַּת דְּבַרְיֵנוּ, שֶׁכָּבַר הַקְּדִימָנוּ הַקְּדוֹשׁ רַבְּנוּ יְהוּדָה הַחֲסִיד, אִיךְ שִׁישְׁמָעוּ יֹוֹתֵר אֶת הִרְשָׁע שֶׁמִּתְנַגֵּד אֶל הַצַּדִּיק, מְאֲשֶׁר יִשְׁמָעוּ אֶת הַצַּדִּיק הַרוּצָה לְזִכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לָכֶם עוֹד טוֹב מִזֶּה.

מה אמר לכם! אם תזכו לפחות לפתח קצת עיניכם, תראו איך שהבעל-דבר רוצה לעקר את כל הבא להפגס אל תוך "היכל-הקדש", ורוצה לזרקו בחוץ, כי מאד מאד מפחד מאחד שזוכה לסיים ולטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, כי שם למעלה מזכירים לאדם כל מה שלמד בזה העולם.

ולכו וראו מה שכתוב במדרש משלי (פרק י') על הפסוק (משלי יג: א): "ולא ירעיב ה' נפש צדיק", בשעת פטיירתו המלאכים יזכירו אותו מה שלמד ונגעלם ממנו, כדי שלא יתבייש. ובמדרש ויכלו איתא, שלפעמים אדם עוד בחצי מסכתא ונפטר מעולמו, וכשיחיו המתים, אומרת לו: בכאן הנחת ומכאן תסיים, והינו "והקיצות היא תשיחך", עיני שם. עמדו וראו והתבוננו מה הולך שם, שאפלו חצי מסכתא שעומד בה מזכירין אותו, שלמדת רק עד כאן וכו', על אחת כמה וכמה כשאדם זוכה להשליך את דמיונו ושכלו הפגום, ומציית את רבנו ז"ל, ומתחיל לגרס ולטייל בתנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, תוספתא, מדרש רבה ותנחומא, מכילתא, ספרי, ספרא וכו' וכו', רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו', ספרי הזהר והתקונים וכתבי האר"י ז"ל, וספרי חסידות ומוסר וכו' וכו', ה"ש קץ וערך ומספר לשכרו ומעלתו בכל העולמות?! ה"ש עוד נעם וערכות יותר

אֲשֶׁר   ה' תִּיד   בְּנַחֵל   רִמַּט

מִזֶּה? ! וְעַל-כֵּן לֹא בָחַנְם שְׁהַעֲמִיד עָלַי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שְׁלוּחָיו, שֶׁרַשׁ פּוֹרָה רֹאשׁ וְלַעֲנָה, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי שְׁחֹק וְלִיצְנֹת מִזֶּה, וְהַכֹּל — כְּדִי לַעֲקֹר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְשׁוֹמְעִין יוֹתֵר אֶת אַחִיתָפֶל מֵאֲשֶׁר שׁוֹמְעִין אֶת דְּוֹד כַּנ"ל.

עַל-כֵּן, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ מֵה הוֹלֵךְ כָּאֵן, וְתַחוּסוּ וְתִרְחַמוּ עַל עֲצָמְכֶם, וְהִדְבּוּרִים הָאֵלֹו תְּמִיד יַעֲמְדוּ לְפָנַי עֵינֵיכֶם, וְאִף שְׁאֲנִי עֲכָשׁוּ נוֹסַע מֵאַתְכֶם וְכוּ', הִדְבּוּרִים לֹא נוֹסְעִים מֵאַתְכֶם, וְכָל מֵה שְׁדַבְּרָנוּ וְכַתְּבָנוּ זֶה נִשְׁאַר אִתְכֶם. וְעַל כֵּן תִּרְאוּ לְאַחַז בְּזֵה וְלַצִּית כָּל הַנְּאָמֵר שֵׁם, וּבְזֵה יִהְיֶה נִחְשָׁב מִמֶּשׁ כְּמוֹ שְׁאֲנִי אִתְכֶם, עִמְכֶם וְאַצְלָכֶם, מִדְּבַר אֶת כָּל זֹאת.

וְתִרְאוּ לְשָׁקֵד מְאֹד מְאֹד בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִרְאוּ לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמְכֶם סֵדֵר לַהֲיוֹת וְלִטִּיל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ מֵאַתְּנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), וְתִרְבוּ לְדַבֵּר עִמוֹ וְתִבְרַךְ.

וְלִמְעַן טוֹבְתְכֶם הַנְּצַחִית, רְאוּ שְׁתַּשְׁרֶה בֵּינֵיכֶם אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת וְשְׁלוֹם, וְלִבַּל תִּתְקוּטְטוּ, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי בִדְעַת רַבְּנוּ ז"ל אֵין דְּבַר כְּזֶה, שְׁאֶחָד עוֹמֵד עַל גְּבֵי חֲבֵרוֹ, וְאֶחָד עוֹמֵד בְּרֹאשׁ, רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ כָּל-כֶּף אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבְּרַךְ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד נִפְתָּחִים לְפָנָיו אַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם, וְזוֹכֶה לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בַחֲיִנְתּוֹ וּמִדְּרַגָּתוֹ, וְכִפִּי הַכְּנַתּוֹ וְשִׁקִּינְתּוֹ בַתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וּבִקְיֹום הַמְצִיאוֹת, וְאִז כְּשִׁפְתוֹחַ לְפָנָיו אֹרוֹ יִתְבְּרַךְ, כְּבָר אֵינּוּ חוֹשֵׁב מֵאַחַר כָּלֵל, כִּי זוֹכֶה לְהַבִּיט וְלְהַסְתַּפֵּל רַק אֵלָיו יִתְבְּרַךְ. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְזֶה, שִׁפְתָּחוּ עֵינָיו, וְיִרְגִּישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבְּרַךְ, אִיךְ שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹת, וְאֵשׁ הַשְּׁכִינָה מְלַהֶטֶת סְבִיבוֹ, וְהוּא עוֹמֵד בַּתּוֹכָה, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֻלְקוֹ!

וְאֵל כָּל זֶה אַתֶּם יְכוֹלִים לְזַכּוֹת, אִם תִּכְנְנוּ אֶת לְבַבְכֶם לְהַבִּין, וְתַשִּׁימוּ אֶת אֲזַנֵּיכֶם לְשִׁמְעַ וְאֶת עֵינֵיכֶם לְרִאוֹת בְּדַבּוּרֵינוּ וּבַחֲדוּשֵׁינוּ, שְׁזַכִּינוּ לְדַבֵּר וּלְחַדֵּשׁ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל. אִךְ מֵה לַעֲשׂוֹת? בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן הַכֹּל גָּנוּז וְנִעְלָם, וּמְכֻסָּה וּמְסֻתָּר מֵאַתְּנוּ, עַד עַת

רנ   אָשֶׁר   ה' תטו   בַּנְחָל

בא דְּבָרוֹ, וְתַמְלֵא כָּל הָאָרֶץ דְּעָה [לְדַעַת] אֶת ה' (יְשַׁעְיָהּ יא, ט), "וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ, וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה", וַיִּתְגַּלֶּה כְּבוֹד שָׁמַיִם לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ה' תטו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר לְדִלְגָה, ו' בְּמִרְחֻשׁוֹן ה' תְּשׁוּבָה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחֲל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, שְׁלֵא תָבִיא אֵלַי אֶת חוֹתְנְךָ, כִּי לֹא אֲדַבֵּר אִתּוֹ מְטוֹב וְעַד רַע, בְּכָל פְּעַם כְּשֶׁאֲנִי בָּא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא רֵץ אַחֲרַי וּמְבַלְבֵּל אוֹתִי עֲלֶיךָ בְּכָל מִינֵי לְשׁוֹן-הָרַע וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּפַעַם הַזֶּה לֹא אֲדַבֵּר אִתּוֹ שׁוּם דְּבָר מְטוֹב וְעַד רַע. וְעַל-כֵּן אֵל תָּבִיא אוֹתוֹ אֵלַי, כִּי אֵין לִי פְּנָאֵי, כִּי כָּל נִסְיַעְתִּי הַפְּעַם לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא עֲנִין פְּרֻטִי, שְׁאֲנִי צְרִיף לְפַעַל, וְעַל-כֵּן אֵין לִי זְמַן אֲפִלוּ רְגַע מִמָּשׁ, וּבְכַפְרֻטִיּוֹת אֲלִיו, שְׁסַתֵּם מְבַלְבֵּל דַּעְתִּי, וְשׁוֹפֵף בּוֹז עֲלֶיךָ וְכוּ'.

הַעֲקָר רְאֵה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׁאֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא מֵה נִשְׁאָר לְךָ בְּחַיֶּיךָ — אִם לֹא לְהַפְיֵץ דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד טוֹב וְטַעַם בְּעוֹלָם יוֹתֵר מִזֶּה.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כָּל זְמַן שְׁיִתֵּן לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הַחַיִּים, אֲתַעֲסֵק בְּעֵסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל הַדְּפֻסַּת וְהַפְּצַת אוּרוֹ וְדַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא אֲתַפְעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם — לֹא מִבֵּית וְלֹא מִבְּחוּץ, כִּי אֵין לְךָ דְּבָר גְּדוֹל מִזֶּה. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד בְּיִתֵּר שְׁאֵת וּבְיִתֵּר עוֹ, וְתַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל לְכָל עוֹבֵר וְשׁב, אֲבָל הַפֵּל בְּדַרְךְךָ אָרֶץ גְּדוֹל, שְׁלֹא יֵצֵא, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה חֲלוּל הַשֵּׁם עֲלֵינוּ, חֵס וְשְׁלוֹם.

אֲשֶׁר   ה' תטו   בַּנְחֹל   רנא

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם (שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם), בְּאִפְּנֵי שְׂבַעֲרֵב שְׁבַת־קֹדֶשׁ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּאֵם יִזְהַר הָאָדָם עַל דְּבַר זֶה, אֲזַי יִמְשִׁיף עָלָיו כָּל מִינֵי עֲרֻבוֹת בְּשָׁבוּעַ הַהוּא. וְזֶה כָּל־גְּדוּל: בְּשָׁבוּעַ שְׁאֵין מְסִימִים אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, בְּאוֹתוֹ הַשְּׁבוּעַ תִּהְיֶה לוֹ אִיזוֹ צָרָה, חֶס וְשְׁלוֹם. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרֵי הַגְּזֵהָר בְּזֶה. וְכֵן רְאֵה לְשִׁקֹּד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד מְשֻׁנִּיּוֹת, אִם אֶפְשָׁר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם ח"י פְּרָקִים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתַקּוֹן הַבְּרִית, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל צָוָה אֶת הַתַּקּוֹן הַזֶּה לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְלַעֲזוֹד כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל־כֵּן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים לְתַחַב אֶת הָרֹאשׁ וְלִהְיוֹת אֶחָד מֵהֶם.

אֲחֵי הַיְקָר! בְּזֶה תִּהְיֶה חֲזָק מְאֹד מְאֹד כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, הַיְנוּ: מִקְרָא, מְשֻׁנָּה, וּבִפְרָטִיּוֹת לְפִי שְׂרָשׁ גִּשְׁמַתְךָ וְכוּ', וְיִזְכֹּר מְאֻמָּרָם ז"ל בְּמִדְרָשׁ (קִהְלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה ד', סִימָן י'): טוֹב אֲשֶׁר תֵּאָחַז בְּזֶה — זֶה מִקְרָא, וְגַם מִזֶּה אַל תִּנַּח יָדְךָ — זֶה מְשֻׁנָּה, עַיִן שָׁם. וְעַל־כֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְחֲטִף וְאָכַל בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִקְרָא וּמְשֻׁנָּה בְּקִבְעוֹת גְּדוּלָּה, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לְךָ אָדָם?! וְכַפִּי מַה שְּׂעֵבֵר וְעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, אֵין לְךָ כְּבָר מַה לְאַבֵּד רַק לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אִם אֶפְשָׁר לְךָ לְשַׁלֵּם לִי עַל חֲשַׁבּוֹן הַחַוּב, אֶהְיֶה לְךָ אָסִיר תּוֹדָה, כִּי שְׁעַתָּא דְחִיקָא לִי. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קיב): יֵשׁ עֲבָרָה שְׁגוּרָמַת לְאָדָם שְׁיִהְיֶה תָּמִיד בְּעַל חוּב, וְלֹא יוּכַל לְהַנְצִיל מִזֶּה, אֶלָּא בְּשַׁעַת גְּדָלוֹת הַמַּחֲזִין (וְעֲבָרָה זוֹ הִיא פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן).

ה' תטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אודות היְלָדִים וְכוּ', צָרִיכִים לָתֵת לָהֶם גַּם זְמַן לְהִתְפָּרֵק וְכוּ',
אֲדַרְבֶּה זֶה לְטוֹבָתָם. וּמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל אָמַר: בְּשָׁבִיל זֶה הַטְּבִיעַ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהֵיִלְדִים צוֹעֲקִים וְכוּ', וְהוּא עַל דְּרָף שְׁגָלָה לְנוּ
רַבְנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִמָּן כא): "צִעֲקוּתֵינוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת",
כִּי לְהוֹצִיא תַעֲלוּמוֹת הַמּוֹחִין צָרִיכִין צִעֲקָה, לְצַעֵק ע' קָלִין, וְזֶה
שְׁהֵיִלְדִים צוֹעֲקִים וּמִתְפָּרְקִים וְכוּ', זֶה לְטוֹבַת גְּדוּלָם, וְהֵם כָּף עוֹלִים
מֵעֵלָה וְנִתְרַחֲבֵת דַּעְתָם, וְלִכֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְצַמְצֵם יְלָדִים. תַּחֲשֹׁב הֵיטֵב
עַל זֶה, כִּי הָעִנְיָן אֵינּוּ כָל-כָּף פְּשׁוּט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' תיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבִיר הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הָעֵקֶר זֶה שְׂמֻחָה, וְעַל כֵּן צָרִיכִים מְסִירוֹת גִּפְשׁ, כִּי זֶה
מְהַעֲבֹדוֹת הַכִּי קָשׁוֹת.

וְהָעֵקֶר רַק לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה בְּכָל הַכּוֹחַ, כַּמוֹכָא
בְּדַבְרֵי רַבְנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִמָּנִים: כג, כד). [תַּרְאֵה לְלַמֵּד
עֲכָשׁוּ אֶת שְׁנֵי הַמְּאָמְרִים הָאֵלּוּ, וְתֹאמַר עָלֵיהֶם אֶת הַתְּפִלָּה
בְּ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מְאֹד מְאֹד]. תְּמִיד תַּחֲסִיף לְפָנַי

אֲשֶׁר   ה' תיח   בַּנְחַל   רנ

הזולת, ואפלו שבלב אַתָּה נשָׂרָף, כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר, שְׁצַרִּיכִים
לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא יָבוֹא בְּאֵמַת
לְשִׂמְחָה.

וְעַקֵּר הַשְּׂמִיחָה — לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ תְּמִיד, שְׁזֵהוּ סוּד
שׁוֹבֵת, וְזוֹ מְדַרְגַת הַצְּדִיקִים הַנִּקְרָאִים בְּחִינַת שַׁבַּת, כְּמוֹ שְׁקָרָא רַבֵּי
יְהוּדָה לְרַבּוֹ רַבֵּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי: "שַׁבַּת, שְׁכַל הַשְּׂשָׂה מִמְּנוֹ
מִתְבָּרְכִים" (זֶהר חֵלֶק ג' קמ"ד). מִי שְׂשִׂימַח תְּמִיד בְּחֻלְקוֹ, אֶפְלוֹ שְׁמַר
לוֹ, הוּא הֵכִי מְצַלִּיחַ בְּהַחַיִּים.

הֲרִי עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמְךָ חֲשִׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, מִי יֵשׁ לְךָ בְּחַיִּים? !
אֵף אֶחָד, רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ! כִּי רַק הוּא מִבִּין אוֹתְךָ,
נֶאֱהָר פְּרִיילִיךָ, נֶאֱהָר פְּרִיילִיךָ, מַה יֵשׁ לְךָ לְהַתְּאָבֵל עַל עוֹלָם שְׂאִינוֹ
שְׁלֶךְ. הַיּוֹם אַתָּה כָּאֵן, וְלִמְחָר בְּקָבֶר, וְלֹא יִשְׂאָר מִמֶּךָ שׁוֹם דְּבָר, רַק
מַה שְּׂהַכְנַתָּ לַעֲצָמְךָ, כָּל הַטּוֹרַח בְּעָרֵב שַׁבַּת — יֵאָכֵל בְּשַׁבַּת (עֲבוּדָה
זָרָה ג.), וְכֹל מִי שְׂאִינוֹ טּוֹרַח בְּעָרֵב שַׁבַּת — מַה יֵאָכֵל בְּשַׁבַּת? !
וְלִכֵּן הֵיחָה פִּקְחַת, וְהַעֲקָר שְׂמִיחָה, כִּי זֶה אֲשֶׁר יִרְחִיב לְךָ אֶת הַדַּעַת,
כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מַה שְּׂהַעוֹלָם
רְחוּקִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין
לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת? כִּי אֵינָם בְּשִׂמְחָה, וְלִכֵּן הַעֲקָר רַק שְׂמִיחָה, וְכִף
יְהִיָּה לְךָ יְשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, עַיִן שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תיח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּרָא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַיְקָר ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְכו'.

אוֹדוֹת אֲשַׁתְּךָ וְכו', תְּסַבֵּיר לָהּ שְׁכָף הַחַיִּים, אֵי אֶפְשָׁר
לְשַׁנּוֹת אֶת הַמְּצִיאוֹת! יְלָדִים כָּל זְמַן שְׂהֵם צְרִיכִים אֶת הַהוֹרִים, הֵם

רנד אֲשֶׁר ה' תיח בנחל

נמשכים אחריהם וכו', ואחר-כך כְּשֶׁמְרַגְיִשִׁים שָׁהֵם עֲצָמָאִים, לא אכפת להם מההורים כָּלֵל, וְזֶה בְּרוּר. וְזֶה טֹבֵעַ הָעוֹלָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְשָׂאֵל לְמָה?! כִּי הִיא הַמְצִיאוֹת הַמְרָה! הוֹרִים צְרִיכִים לְמִסֵּר נַפְשָׁם בְּעִבּוּר יְלִדֵיהֶם, וּלְבִסּוֹף הַיְלָדִים בּוֹעֲטִים בָּהֶם.

אני מבין את המצב בביתך, וְצָר וּמָר לִי עֲלֵיכֶם, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְכַלֵּעַ אֶת הַגְּלוּלָה הַמְרָה, וְלַחְיוֹת עִם הַמְצִיאוֹת, אֵינן עַל זֶה שׁוֹם הַסֵּבֵר וְהַגִּיּוֹן, כִּי כָּל מִי שֶׁיַּחְקֹר בְּדַבָּרִים אֵלָיו — יַעֲלֶה חָרָס בְּיָדוֹ, וְלִכְּנֵן הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, וּבְרֹאשׁ כְּכֹר חוֹשֵׁב מַה יִּהְיֶה בְּסוֹף, וְאֵינּוּ נִקְשָׁר אֲלֵיהֶם כָּל-כֶּף רַגְשִׁית. וּכְכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן נט): מִסְגָּל יוֹתֵר לְבָנִים, לַהֲיֹת רְחוּק מֵהֶם, לְבָלִי לַהֲיֹת דְּבוּק בָּהֶם, לְשַׁעֲשַׁע בָּהֶם בְּכָל פַּעַם, רַק לְבָלִי לַהֲסַתְּפֵל עֲלֵיהֶם כָּלֵל; סִגְלָה לְיִלְדִים, לֹא לַהֲיֹת כָּל-כֶּף כְּרוּכִים אֲלֵיהֶם, וְלֹא לַהֲשַׁתְּעֲשַׁע כָּל-כֶּף עִמָּהֶם, וְזוֹ תוֹעֵלֶת גְּדוּלָה לַהֲצַלַּחַת גְּדוּלָם.

ושמעתי פעם מר' לוי יצחק [גרו יאיר] (ז"ל), שֶׁשָּׁמַע מֵר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל, שֶׁשָּׁמַע מֵאַבְיוֹ, שֶׁשָּׁמַע מִמּוֹהַרְרַנְיָה ז"ל אֶת הַפִּתְגָּם הַזֶּה: 'א קִינַד שְׁלֹא גִט מְעַן נִישֵׁט אֹן מְעַן גִּלְעַט נִישֵׁט [יֵלֵד לֹא מְרַבִּיצִים וְלֹא מְלַטְפִים]. וְשָׁמַע אֶת הַהִסְבָּר לְזֶה, כִּי אִם מְלַטְפִים, צְרִיכִים אַחֲרֵי-כֵן לַהֲרַבִּיצֵם, כִּי בְּרַגַע שֶׁהַיֵּלֵד רוֹאֶה שֶׁמְלַטְפִים אוֹתוֹ יוֹתֵר מְדַאֵי, אֲזִי מִתְפַּרֵעַ, וְאַחֲרֵי-כֵן צְרִיכִים לַהֲרַבִּיצוֹ. וְלִכְּנֵן לֹא כְּדַאֵי לְלַטֵף וְלַהֲשַׁתְּעֲשַׁע, שְׁאַחֲרֵי-כֵן לֹא יִצְטָרֵף לַהֲפֹת בָּהֶם. וּבְאַמַּת אָמַר לָךְ, שְׁאֵינן זֶה כָּלֵל, וְאִי אֶפְשָׁר לְדַעַת מַה לַּעֲשׂוֹת, רַק רַחֲמֵי שָׁמַיִם, כִּי כָּל מַה שֶׁרַק תַּעֲשֶׂה בְּשִׁבִיל הַיְלָדִים — לֹא יוֹעִיל.

וְלִכְּנֵן הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, וְשׁוֹפֵף דְּמַעוֹת כַּפַּיִם — הוּא וְאַשְׁתּוֹ, עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים. אֲנָשִׁים מְנַסִּים כָּל מִינֵי חֲכָמוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, כָּל מִינֵי הַמְצִאוֹת שֶׁל לְמוֹדֵי הַגּוֹיִים וְכוּ', וְאִף אֶחָד אֵינּוּ לֹקַח אֶת הַעֲצָה הַכִּי יִשְׁנֶה וְהַכִּי בְּטוֹחָה, וְהִיא: דְּמַעוֹת כַּפַּיִם. וּבְאַמַּת הַחֲנוּךְ צְרִיף לַהֲיֹת מַעֲצָמוֹ, אִם רוֹצִים לַרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ, צְרִיכִים לַהֲסַתְּפֵל בְּהַיְלָדִים, אֲשֶׁר הֵם רְאִי לַהֲהוֹרִים, כִּי הַיְלָדִים מַחְקִים אֶת הַהוֹרִים, אֲפֹלוּ שֶׁהַהוֹרִים אֵינָם מוֹדְעִים לְזֶה. כַּגּוֹן, שָׁהֵם

אֲשֶׁר   ה' תיט   בַּנְחַל   רנה

מדברים איזה לשון-הרע על הזולת, אפלו שזהו דבר קטן, הילדים כבר מתירים לעצמם לדבר דבר גדול ולהתלוצץ מצדיקים וכו', או מדבר שבקדשה וכף הלאה. ולכן אם ההורים רוצים ילדים מצלחים, הם צריכים להיות דגמא חיה לילדיהם, ואחר כל זאת עוד לא התחלתי להסביר לך מה ואיך לחנך ילדים, כי אין לזה הסבר.

ההכרח לקצור, מפני הטרדה שנכנסה עכשו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ה' תיט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וירא ה'תשד"ם.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ מאד, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ותאמין לי שאשרי האיש הזוכה להכניס עצמו בתוך ה"לקוטי-מוהר"ן", אשר העמקות שיש בו — אין לתאר ולשער כלל, כי הוא "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד); וכדרך מעין, כל מה ששתשאב יותר — יזרם יותר, כמובן ויותר מכן הוא ה"לקוטי-מוהר"ן הקדוש והנורא, שספר זה כלול מכל סודות התורה, ומי שיש לו לב רחב יכול למצא בכל ספרי הקבלה — הן מהאר"ל, הן מהרמ"ק, והן משאר ספרי מקבלים, שהכל כבר כתוב בדברי רבנו ו"ל ב"לקוטי-מוהר"ן", ונדבר זה לא יכילהו הרעיון, רק מי שפקי בספרים, ויש לו הקף גדול מאד. בנדאי כל אלו קטני הדעת ועמי הארצות, שאין להם אפלו השגה בספרים, הם לא יכולים להבין את כל זאת, ולכן אל תתבלבל.

אקנה לראותך בקרוב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' תכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רַק לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי 'אֵיזָהוּ עֲשִׂיר? הַשְּׂמַח
בְּחֻלְקוֹ' (עִנֵּן אֲבוֹת, פָּרָק ד'): מַה זֶה 'בְּחֻלְקוֹ'? אֲלֵא בְּחֻלְקוֹ דִּיקָא, אָדָם
צָרִיף לְהִבְיִן שֶׁהוּא נִבְרָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשִׂבִיל תְּכִלִּית מְסִימָת, וְלִכְּנָן
עָלָיו לְהוֹצִיא אֶת נִקְדָּתוֹ דִּיקָא, שְׂזָה חֻלְקוֹ הַנִּצְחִי. וּכְמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ
רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד), אֲשֶׁר יֵשׁ לְכָל אֶחָד נִקְדָּה
טוֹבָה מֵה שְׂאִין בְּחֻבְרוֹ, כִּי כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ אֲגָדָה),
אֲשֶׁר כָּל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ שִׂבִיל אַחֵר, אֲשֶׁר דֶּרֶךְ הַשִּׂבִיל הַזֶּה הוּא
מוֹצִיא אֶת עַנְיָנוּ, וְלִכְּנָן צָרִיף כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָא צְדִיק, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה ס, כא): "וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים", לְשִׂמְחַת בְּחֻלְקוֹ דִּיקָא
— בֵּין בְּטוֹב וּבֵין לְהַפּוֹף, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר כָּל מְאוּרְעוּתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ,
זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מְעִין עוֹלָם הַבָּא. כִּי אָדָם צָרִיף תָּמִיד לְהוֹדוֹת
וּלְהִלָּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקוֹ, שְׂזוֹ שְׁלֵמוֹת
הָעֲשִׂירוֹת, שֶׁשִּׂמְחַת 'בְּחֻלְקוֹ' דִּיקָא, אִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סָבֵב
שֶׁיַּעֲבֹר עָלָי מִשְׁבֵּר כְּזֶה וְכוּ', יִרְיֵדָה כְּזֹאת וְכוּ', נִסְיוֹן קָשָׁה וּמֵר כְּזֶה
וְכוּ', סִימָן שְׂאֵנִי צָרִיף לְהַתְּמוּדֵד דִּיקָא עִם הַיִּרְיֵדָה הַזֶּה, הַצָּרָה הַזֹּאת
וְכַדוּמָה, וְלְהַפּוֹף אֶת הַמְּרִירוֹת לְמַתִּיקוֹת, הַחֲשָׁף לְאוֹר, וּבְזֶה דִּיקָא
אֲזָכָה לְהַשְׁלִים עֲצָמִי. וַיֵּשׁ בְּזֶה דְּבָרִים עֲמָקִים, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ,
כִּי עַל-פִּי-רֹב אָדָם אֵינּוּ שִׂמְחַת עִם חֻלְקוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ תָּמִיד טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת
עָלָיו יִתְבָּרַךְ — לְמָה עָשָׂה לוֹ זֹאת? לְמָה הִצְרִיף לְעֵבֵר אֶת הַשִּׁלֵּב
הַקָּשָׁה הַזֶּה בְּחַיָּיו? וְלְמָה לְאַחֵר לֹא עוֹבֵר כְּמוֹ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו?! וְכוּ'
וְכַדוּמָה כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְחֻלְקוֹ, וְלִכְּנָן זֶה נִקְרָא עֲשִׂיר, הַשְּׂמַח
בְּחֻלְקוֹ דִּיקָא. וְאִם תַּחֲדִיר בְּעֲצָמְךָ נִקְדָּה זוֹ, אֲזוֹ תִּזְכָּה לְעֵבֵר אֶת זֶה

אֲשֶׁר   ה' תכא   בַּנְחֹל   רנז

העולם בשלום. העקר רק לדבר הרבה עמו ותברך בתמימות
ובפשיטות גמורה, שזה עולה על הכל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ה' תכא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וירא ה'תשד"ם.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, אשר אין עוד דבר יותר יקר כמו תפלה
והתבודדות, כי בזה שהאדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, יש לו
מקום בטוח היכן להתחבא. ובפרט כשהאדם חי עמו ותברך, אז
כל החיים שלו משתנים לגמרי, כי הוא חי בצניעות, מחמת שיודע
שתמיד מסתכלים עליו, כי מי שמרגיל את עצמו לדבר אליו ותברך,
הוא חי בסתר צל כנפיו ותברך, והוא מסתכל כביכול על
הקדוש-ברוך-הוא, ויודע שהוא ותברך מסתכל עליו, כי זה כל
הענין של התבודדות, שהוא מתפסה באמונה, שיודע, שכל העולם
כלו מלא כל הארץ כבודו, והכל אור האין סוף, והוא נמצא בתוך
האור. ואז הוא חי חיי צניעות, כי אינה דומה התנהגות האדם
כשהוא בינו לבין עצמו, לבין התנהגותו בשעה שיושב בין
בני-אדם. וכמוכא (שלחן ערוך, ארח חיים, סימן א', סעיף א'): "שוייתי
הני"ה לנגדי תמיד" הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר
הולכים לפני האלקים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו, והוא
לבדו בביתו פשיכתו ותנועותיו ועסקיו, והוא לפני מלך גדול, ולא
דבורו והרחבת פיו כרצונו, והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו
במושב המלך, כל שכן כשישים האדם אל לבו, שהמלך הגדול
הקדוש-ברוך-הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה
במעשיו, כמו שנאמר (ירמיה כג, כד): "אם יסתר איש במסתרים ואני

רנח אֲשֶׁר ה' תכא בְּנַחַל

לא אראנו נאם ה'"; מִיַּד יִגִּיעַ אֵלָיו הַיְרָאָה וְהַהֲכַנְעָה בְּפֶחַד הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וּבִשְׂתוֹ מִמֶּנּוּ תִּמְיֵד.

ואמתי להעתיק לך דברים נפלאים מענינים אלו מהספר השל"ה הקדוש (שער האוחיות, אות צניעות), וזו לשונו (שם): מעלה גדולה ונפלאה היא מדת הצניעות, שיהא אדם צנוע בכל דרכיו, במאכליו ובמשתהו, בדבורו ובהלוכו ובמלבושיו, וצנוע עם אשתו. הפלל, שפל עניניו יהיו בצניעות ובכשת פנים, כי גדולה מעלת הבושה. רבי יוסי היה מתפאר בצניעות, שלא ראו קורות ביתו שפת חלוקו (שבת קיח:); הרי שהיה צנוע אף בחדר משכבו אף בחשוף.

א. מחיבין אנחנו ללמד דרכי צניעות מאברהם אבינו, שאמר לשרה כשירד למצרים: "הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה אתך" (בראשית יב, יא). ופרשו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא טז.), שעד עכשו לא הפיר בה מרב צניעות שבשניהם. ובמסכת שבת (נג:): תנו רבנן, מעשה באדם אחד שנשא אשה גדמת, ולא הכיר בה עד יום מותה. אמר רבי, בוא וראה כמה צנועה אשה זו, שלא הפיר בה בעלה, אמר ליה רבי חייא, זו דרבה בכך, אלא כמה צנוע איש זה, שלא הפיר באשתו. וצא ולמד מצניעות יוסף הצדיק, שנאמר (בראשית לט, ז): "ותשא אשת אדוני עיניה" וגו', היא נשאה עיניה כדי להסתכל בו, והוא לא נשא עיניו להסתכל בה. ואמרו באגדה (בראשית רבה, פרשה פז, סימן י'), שרצועה של ברזל נתנה תחת צוארו, כדי שיתלה עיניו ויביט בה, ואף-על-פי-כן לא הביט בה, שנאמר (תהלים קה, יח): "ענו בכפל רגלו ברזל באה נפשו".

ב. ומכל שכן האשה שהיא מחיבת להיות צנועה ביותר, שיהיה כל כבודה פנימה, ותסתיר עצמה מכל אדם שבעולם בכל מה דאפשר, ועיניה תמיד למטה ודבורה בנחת, ולא יראה ולא ימצא ולא יהיה מגלה מכל גופה אפלו במשהו, שלא תכשיל שום אדם במראית עין. ורבותינו, זכרונם לברכה אמרו (שבת סד:): למה נמנו תכשיטי חוץ עם תכשיטי פנים? לומר לך, המסתכל באצבע קטנה מהאשה כמסתכל במקום התרפה. ולא ישמע קולה, כי קול באשה

אֲשֶׁר   ה' תכא   בַּנְחֹל   רנט

עֲרֹהוּ (בְּרֻכּוֹת כד.). וְלֹא יֵרָאֶה שֶׁעַר מִשְׁעָרוֹתֶיהָ, וְהַפְּלִיג מְאֹד בַּזְהָר
 (ח"ג עט.) עַל חֲטָא הַזֶּה, וְאָפְלוּ בְּחֻדְרֵי חֻדְרֵים צְרִיכָה לְהַזְהֵר.
 וְרַבּוֹתֵינוּ וְ"ל אָמְרוּ (יומא מז.) שֶׁבָּעָה בָּנִים הָיוּ לְקַמְחִית, וְכֵלֶן שֶׁמָּשׂוּ
 בְּכֶהֱנָה גְדוּלָּה, וְשָׂאֲלוּ לָהּ הַחֲכָמִים: מַה מַּעֲשִׂים טוֹבִים יֵשׁ בְּיָדָךְ?
 וְהַשִּׁיבָה: שְׂלֵא רְאוּ קוֹרוֹת בֵּיתָה שֶׁעָרוֹת רֵאשָׁה.

ג. וְרָאָה עַד הֵיכָן מַעֲלַת הַצְּנִיעוּת, כִּי לֹא מִבְּעֵינָא, שֶׁצָּרִיךְ לְהִיּוֹת
 צְנוּעַ בְּבֵית וּבַחוּץ, כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּכְמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (מִיכָה ו, ח): "הַצְּנִיעַ לְכַת עִם אֱלֹהֶיךָ", אֲלֵא אָפְלוּ בַּמָּקוֹם
 שְׂרִית הַקְּלָפוֹת, בַּמָּקוֹם הַמְּטַנֵּף בְּבֵית הַפֶּסֶא, יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה דִּינֵי
 צְנִיעוּת, אִיךְ מְחִיב אָדָם לְהַתְּנַהֵג כַּמְזָכָר בַּתְּלִמוּד וּבַפּוֹסְקִים. וּמְחִיב
 לְהִיּוֹת צְנוּעַ בְּלִילָה כְּבִיּוֹם. וּבְפֶרֶק הַרְּוָאָה (בְּרֻכּוֹת סב.): הֵהוּא סְפַדְנָא
 דְּהָהוּ גַחִית קַמִּיה דְּרַב גַּחְמָן, אָמַר: הָאִי צְנוּעַ בְּאַרְחוּתֵיו הָהוּ, אָמַר
 לִיה רַב גַּחְמָן, אַתְּ עֵילַת בַּהֲדִיָּה לְבֵית הַפֶּסֶא, וְיַדְעַתְּ אִם צְנוּעַ אִם
 לֹא, דְּתַנְיָא, אִין קוֹרִין צְנוּעַ אֲלֵא מִי שֶׁהוּא צְנוּעַ בְּבֵית־הַפֶּסֶא וְכוּ'.
 וְסוּד הַעֲנָנִין הוּא, שְׂלֵא יִתֵּן פְּתִחוֹן פֶּה לְקְלָפוֹת הַחוּנִים שֶׁם לְקַטְרֵג,
 עַל־כֵּן יִתְלַבֵּשׁ בְּקֻדְשַׁת הַצְּנִיעוּת. וְגַם מִכַּח הַצְּנִיעוּת שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁם,
 גִּשְׁאָר דְּבַק בְּקֻדְשָׁה, אִף שֶׁהוּא בַּמָּקוֹם טְמֵאָה, קַל וְחִמְרַ לְשַׁכְּנֶיהָ
 בַּמָּקוֹמוֹת הַטְּהוֹרִים, שֶׁיְהִיוּ כָּל עֲנִינֵיו בַּצְּנִיעוּת, הֵן בְּגִלּוּי הֵן בַּסְּתֵר,
 כִּי הַכֹּל גְּלוּי לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ.

ד. שְׂאֲלוּ לְהַחֲכֹם: מַהִי הַצְּנִיעוּת? אָמַר לָהֶם, שִׁיתְבַּיֵּשׁ בַּפְּנֵי
 עֲצָמוֹ. וְדָבָר זֶה מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי הַנְּבִיא, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (מִיכָה ו, ח): "הַגִּיד
 לְךָ אָדָם מַה טוֹב וּמַה ה' דוֹרֵשׁ מִמֶּךָ, עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד
 וְהַצְּנִיעַ לְכַת עִם אֱלֹהֶיךָ", אָמַר 'עִם אֱלֹהֶיךָ', כִּי לֹא דִי בְּמִי שֶׁהוּא
 צְנוּעַ נֶגְדַּ בְּנֵי־אָדָם, אֲלֵא אָפְלוּ בְּהַסְתֵּר, בַּמָּקוֹם שֶׁאִין רוּאָה, כִּי עִם
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תִּהְיֶה צְנוּעַ בְּכָל הַחוּשִׁים: מִשׁוּשׁ, טַעַם, רִיחַ, שְׁמִיעָה,
 רֵאיוֹה. נִקֵּט הָאִי כָּלְלָא בְּיָדָךְ: כָּל דְּבָר שֶׁלֹּא הִיִּתְ עוֹשֶׂה לְמַשָּׁל אִם
 הִיִּתְ עוֹמֵד לְפָנָי מִשָּׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְשֶׁבְּעֵים זְקָנִים, כְּפֹ תַנְהֵג
 בַּסְּתֵר, זוּלַת הַעֲנִינִים הַהִכְרָחִיִּים, כְּמוֹ הַזְּוִיג, וּכְמוֹ בֵּית־הַפֶּסֶא,
 שֶׁמְכַרְח לַעֲשׂוֹת אוֹתָם, מִכָּל מָקוֹם יְהִיָּה בַּצְּנִיעוּת יִתְרָה וְיִתְרָה.

ה. עוד מעלה גדולה ונפלאה, רמה ונשגבה הנכללת במדת הצניעות, "הצנע לכת עם אלהיך", היא מעלת התבודדות, שיתבודד האדם וישב בדרך אמות של הלכה שלו, סגור ומסגר, מן המקדש לא יצא, רוצה לומר מבית הקדשה שלו, ולא יתערב בין בני-אדם, וכמו שאמר ירמיה (ט, א): "מי יתגני במדבר מלון ארחים"; כי אז נצל האדם מכל העברות שבין אדם לחברו, גם נשאר קדש בדבור, במחשבה ובמעשה, ונצל מתאוה וחקמדה ועוסק בתורה, כי אין לה בטולים נגדו, ואינו לומד ממעשה הדור, ומתיחד עם קונו. וזהו "הצנע לכת עם אלהיך", שיהיה מצנע ומסגר ואין אתו רק השם יתברך. ואף כשהולך מההסגר שלו, לא ילך רק עם אלהיך, כלומר לבית-הכנסת ולבית-המדרש, שהם בית אלהים, ובחזרתו משם תכף-ומיד יחזור להסגר שלו.

ו. ואבא מורי ז"ל, עליו השלום, נתן סימן על זה, מאמרם ז"ל (נדה ל, ב): תינוק, בזמן שהוא במעי אמו, נר דלוק על ראשו, וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, מיד שיצא לאויר העולם, בא המלאך וסוטר על פיו. כך התינוק נער ישראל ואוהבהו (הושע יא, א), כל זמן שהוא בחדר הורתו, אז נר מצוה ותורה אור (משלי ו, כג) אתו עמו, מיד שיצא לאויר העולם, בא המלאך הוא היצר הרע, הוא השטן, הוא מלאך המות (בבא בתרא טז, ב), בר מינן, וסוטר על פיו. והסטירה היא כשמערב עם בני-אדם, אז "ותפתח האתון את פיה" (עין במדבר כב, כח) בלשון הרע, ברכילות ובליצנות וכאלה הרבה, "כל צמל האדם לפיהו" (קהלת ו, ז), ומתאוה וחושק למלא פיו — הג"ה. אמר החכם: אין חוצץ בפני התאוה כעצימת עינים, והרבה כזה. על-כך סגור יהיה האדם בששת ימי המעשה (עין יחזקאל מו, א), רצוני לומר, זמן עמידת עולם הזה, כי יום הוא אלה שנה (עין רש"י סנהדרין צו, א), אזי הדרך הטובה להיות סגור באלה ימי המעשה "היום לעשותם" (דברים ז, יא), אבל 'למחר לקבל שכרם' (ערובין כב, ב), ליום השבת — עולם הבא יפתח (עין יחזקאל סם) נחלה בלי מצרים (שבת קיח, ב), ועתה די לו בארבע אמות של הלכה (בבבכות ח, א), וְאֵז "וְה' אִתּוֹ" — הַלְכָה כְּמוֹתוֹ (סנהדרין צג, א).

אֲשֶׁר   ה' תכא   בַּנְחַל   רסא

ז. מי יוכל לְשַׁעַר תִּקְוָה מַעֲלַת הַתְּבוּדוֹת, שְׁגוּרָם לוֹ סוּר מִרַע, וְאִם הוּא לְדַבֵּר מִצְוָה — יֵלֶךְ, כְּמוֹ שְׁרָמֵז הַפְּסוּק (מִיכָה ו, ח): "הַצְנִיעַ לְכַת עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", וְתִכְרַף יַחְזוֹר לְהַסְגֵּר שְׁלוֹ. וְדַבֵּר זֶה מְבִיא אוֹ גַם-בֶּן לְאוֹר הַתּוֹרָה, כִּי סִגְלָה נִפְלְאָה שֶׁל הַתְּבוּדוֹת פּוֹתַח לּוֹ פְּתַח גְּדוֹל בְּהַתּוֹרָה, כִּי שָׁם בֵּיתוֹ. גַּם הַהִתְבוּדוֹת הֵיא הַכְּנָעָה גְּדוֹלָה מֵאֵת הָאָדָם נֶגֶד הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵרְאָה שֶׁהוּא עֹבֵד מְשַׁעֲבֵד, אֵין לוֹ רְשׁוּת לְצִאת מֵאֲדוֹנוֹ, וְאֵינוֹ זוֹכֵה בְּהַפְקָרָא, כִּי לֹא נִיחָא לֵיהּ בְּהַפְקָרָא, דְּהֵינּוּ לֵילֵךְ בְּאַרְצָא לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה. נִמְצָא, כֹּל יָמָיו הוּא בְּתַשׁוּבָה. וְמִי שְׁזוֹכֵה לְמַעֲלַת הַהִתְבוּדוֹת, וּמְהַרְהֵר בְּכָל יוֹם בְּתַשׁוּבָה, וּמִתְחַרֵּט עַל הָעֹבֵר בְּחַרְטָה גְּמוּרָה, וְעוֹזֵב בְּעוֹזִיבָה, בּוֹדֵאי מִתְכַּפֵּר לוֹ כֹּל עוֹנוֹתָיו, וְזוֹכֵה לְקַדְּשָׁה יִתְרָה, וְיִכּוֹל לְבוֹא לְיַדֵּי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ. וְסִימְנָךְ: "בֵּד קֹדֶשׁ יִלְבַּשׁ" (וַיִּקְרָא טז, ד), בִּ"ד רוֹצֵה לוֹמַר הַתְּבוּדוֹת. וְהֵנָּה יְדוּעַ, אֲשֶׁר דָּוִד הִמְלִיךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הִיָּה מִתְבוּדָד עִם קוֹנוֹ, בְּמָה? שְׁעָמַד בְּחִצּוֹת לֵילָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים קיט, סב): "חִצּוֹת לֵילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ", וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ [ו"ל (בְּרִישׁ בְּרַכּוֹת ג): וְכִמוֹ שֶׁהֶאֱרִיךְ הַזֵּהָר (חֵלֵק א' עז:), עַל-בֶּן זָכָה לְקַדְּשָׁה יִתְרָה, וְנִעֲשֶׂה רִגְלֵי רַבִּיעִי בְּמַרְכָּבָה, וְסִימְנָךְ (שְׁמוֹאֵל-ב' ו, יד): "וְדוֹד חָגוּר אֶפּוֹד בֵּד", הֶרְמָזוּ כִּי הִיָּה מְאֹפֵד וּמִקְשָׁט בְּמַעֲלַת בִּ"ד דְּהֵינּוּ הַתְּבוּדוֹת.

ח. וְזֶהוּ עֲנִיָּן שֶׁל נַח, שְׁאָמַר הַכְּתוּב (בְּרַאשִׁית ו, ט): "אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלַּךְ נַח", כְּלוֹמַר בְּמִקּוֹמוֹת הַתְּבוּדוֹת, שְׁאֵין שָׁם רַק הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הִיָּה צָרִיף סַעַד לְתַמְכוֹ, וְאֵלּוֹ הִיָּה הוֹלֵךְ בֵּין הַבְּרִיּוֹת, אֶפְשָׁר הִיָּה לוֹמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם. אֲבָל אַבְרָהָם יָדַע כַּחוֹ הַגְּדוֹל בְּדַבְּקוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הִיָּה צָרִיף סַעַד, וְהוּא הִיָּה הוֹלֵךְ בֵּין הַבְּרִיּוֹת כְּדִי לְהַפְכֵם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה לט, סִימָן יד): אַבְרָהָם מְגִיר אֵת הָאֲנָשִׁים וְשָׂרָה מְגִירַת הַנָּשִׁים. אֲבָל מִי שְׁאֵין כַּחוֹ גְּדוֹל כְּמֵהוּ, יִרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ בְּהַתְּבוּדוֹת. וְאִם יוֹדַע אֵיזוֹ מִצְוָה לַעֲשׂוֹת אוֹ אֵיזוֹ זְכוּת לְזַכּוֹת אֵת הַרְבִּים, יֵלֶךְ לְשַׁמֵּר אֵת הָעֵסֶק, וְיַחְזוֹר לְהַתְּבוּדוֹת שְׁלוֹ, כִּי אֵז בּוֹדֵאי לֹא יְבוֹא חֲטָא עַל יָדוֹ, מֵאַחַר

שְׁעוֹסֵק בְּעֶסֶק הַמְצָנָה, אֲבָל לְהִיּוֹת בֵּין הַבְּרִיּוֹת כִּף אֶף בְּלֹא עֶסֶק
מְצָנָה, יֵשׁ לְחַשֵּׁשׁ — אוֹלֵי יִלְמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם.

ט. וּמִכַּח זֶה הָעֲנָן פָּרַשׁ אֲבָא מוֹרִי, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, פְּרוּשׁ נֶאֱדָה
עַל הָא דְאִיתָא בְּמַסְכַּת סְנֵהֲדָרִין (פֶּרֶק קמ"א י"א): יִצְתָה בֵּת קוֹל עַל
שְׁמוּאֵל הַקָּטָן, רְאוּי הָיָה שְׁתַּשְׁרָה עָלָיו הַשְּׁכִינָה כְּמַשֶּׁה רַבְּנוּ, עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, אֲלֵא שְׁאִין דּוֹרוּ רְאוּי לְכַף. וְקָשָׁה, בְּשִׁבְלֵי שְׁאִין הַדּוֹר
רְאוּיִים, לָמָּה יִמְנַע מִהָרְאוּי? וְתַרְץ אֲבִי מוֹרִי, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כִּי מִכַּח
שְׁהַדּוֹר שָׁלוּ לֹא הָיוּ רְאוּיִים, וְהָיוּ בִּינֵיהֶם מַדּוֹת מְגַנּוֹת, וְאִפְשָׁר שְׁזָה
הַצְּדִיק הֵיטָה בּוֹ אִיזוּ מְדָה שְׁהִיא מְסָךְ מִפְּסִיק בֵּין הַנְּבוּאָה, וּמְדָה
זוֹ לֹא הֵיטָה בּוֹ מְצַד עֲצָמוֹ, רַק מִכַּח הַתְּחַבְּרוּתוֹ לְדוֹר, וְאֶף-עַל-פִּי
שְׁשֹׁמֵר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְהָיָה צְדִיק וְחָסִיד וְעָנוּ, זוֹהִי הַמְּדָה קְטַנָּה
הִיא מְסָךְ וּמְחִיצָה בֵּין הַנְּבוּאָה, וְהַבַּת קוֹל הָעִידָה, שְׁאֶף זֶה לֹא בָּא
לוֹ מְצַד עֲצָמוֹ, רַק מְצַד דּוֹרוֹ. וּבְזָה מְפָרֵשׁ גַּם-כֵּן מַה שְׁאָמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (עֵין שֶׁבַת ל"ג), צְדִיק נִתְפָּס בְּעוֹן הַדּוֹר. וְקָשָׁה
טוֹבִיָּה חֲטָא וְזִיגוּד מְנַגֵּיד, יִתְמוּ הַחֹטְאִים וְיִשְׁאַר הַצְּדִיק חַי. וְהַרְבֵּה
פְּרוּשִׁים נֶאֱמָרִים בְּזָה, וְכֹאן אִין מְקוּמָם. וּלְפִי הַגְּזַפֵּר הָכִי פְּרוּשׁוֹ,
בְּנֻדָּי הַצְּדִיק מַת, מִחֲמַת אֵיזָה חֲטָא שְׁעָשָׂה, אֲבָל זֶה הַחֲטָא שְׁעָשָׂה
הוּא בְּעוֹן הַדּוֹר שְׁלֵמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, אֲבָל מְצַד עֲצָמוֹ לֹא הָיָה בָּא לְיָדֵי
חֲטָא זֶה, וְזֶהוּ שְׁאָמְרוּ 'צְדִיק נִתְפָּס בְּעוֹן הַדּוֹר'. עַל-כֵּן מְעַלָּה גְּדוּלָּה
וְרָמָה מְעַלֵּת הַתְּבוּדוֹת, וּמְמַעְלָה זוֹ יִזְכָּה לְמַדְרָגוֹת רַבּוֹת קְדוּשׁוֹת
וְטְהוּרוֹת וְיַדִיעוֹת הַנְּעַלְמוֹת. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ; וְהָעִתְקֵתִי לְךָ אֵת כָּל
זֶה, כִּי הֵם דְּבָרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, גְּלוּי אֱלֻקוֹת, שְׁמַגְלָה אֶל
מַה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, וּמְקַשֵּׁר הַתְּבוּדוֹת אֶל מַדַּת
הַצְּנִיעוּת, שְׁהָאֲדָם שְׁמַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדְבָקוֹת
הַבוֹרָא? תְּבַרְךָ שְׁמוֹ, וְהוּא תְּמִיד מִתְּחַבָּא אֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
הוּא מְרַגֵּישׁ אַחֲרַת לְגַמְרֵי, אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחוּ בְּזָה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ה' תכב   בַּנְחֹל   רסג
ה' תכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִוֹדוֹת שְׂאֵתָה אוֹמֵר וְכו', שְׁאִין לָךְ מִצָּב רוּחַ טוֹב וְכו', רְאִיתִי
בְּשֵׁם צְדִיק, שְׁפָרַשׁ: "יִפְקֹד אֱלֹקֵי הַרוּחוֹת אִישׁ עַל הָעֵדָה" (בַּמִּדְבָּר
כז, טז), וּפָרַשׁ רַש"י: "שִׁיְהִיָּה יוֹדֵעַ לְהִלָּךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד". שֶׁהַפְּרוּשׁ הוּא, שֶׁהַמְּנַהֵיג צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּף דְּבוּק בַּהֲקָדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִכּוֹל לְהַגְבִּיֵה אֶת רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי אֲצַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁתַּנֵּה מִצָּב הַרוּחַ: פֶּעַם הוּא שְׂמֵחַ, פֶּעַם הוּא עֲצוּב,
פֶּעַם הוּא בְּדַכְאוֹן, פֶּעַם הוּא עֲלִיז, פֶּעַם הוּא צוֹחֵק, פֶּעַם בּוֹכָה, פֶּעַם
סִבְלָנִי פֶּעַם עֲצָבִנִי. וְלִכֵּן הַמְּנַהֵיג צָרִיךְ לִילָךְ נֶגֶד רוּחַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וּלְהַגְבִּיֵה אֶת רוּחוֹ, שִׁיְהִיָּה לוֹ מִצָּב רוּחַ טוֹב.

כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם לְצַחֵק מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, "יִמִּינוּ כִּצַּל
עוֹבֵר" (תְּהִלִּים קמ"ד, ד), הַגָּה אֲנַחְנוּ פֶּה וְעוֹד מְעַט יוֹצְאִים מִפֶּה, וְלָמָּה
צָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן עַל לֹא דְבָר? ! וְלִכֵּן צָרִיךְ הָעֵקֶר
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּכְשֶׁאֵדָם בְּשִׂמְחָה — לֹא חֶסֶר לוֹ דְבָר. וְזֶה כָּל
הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל: לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּלְשִׂמַח אֲנָשִׁים,
וּכְשֶׁרוֹאִים אֵדָם בְּמִצָּב רוּחַ יְרוּד, צָרִיכִים לְהִצְחִיקוֹ, הָעֵקֶר שְׂיִצֵּא
מִעֲצָמוֹ (עֵינַן תְּעִנִית כ.כ.). וְהַיּוֹם יִשְׁנֵם אֲנָשִׁים שְׁכֹל-כָּף שְׂבוּרִים, עַד
שְׁחוּשְׁבִים מִחֲשָׁבוֹת לְאֵבֶד עֲצָמָם לְרַעַת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּכְשֶׁבָּאִים
וּמְשַׁמְחִים אוֹתָם, אֵין מִצְנָה גְדוֹלָה יוֹתֵר מִזֶּה. וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂשִׂמַח
תָּמִיד וּמְשַׁמַּח אֶת אַחֵרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

רסד אָשֶׁר ה' תכג בַּנְחָל
ה' תכג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה' תְּשׁוּבָה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירִים הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ...
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַשְׂמֵחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל. וּכְכֹל שְׂאֵדָם
יֹתֵר שְׂמֵחַ, תִּהְיֶה לוֹ יֹתֵר רְפוּאָה. וְלִכֵּן כָּל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, זֶה
רַק מִחֲמַת שְׂנוֹכְנָס בְּךָ הַדְּכָאוֹן וְהַעֲצָבוֹת. וְלִכֵּן עָלֶיךָ לְשִׁמְעַת פְּלִי זָמֵר,
וְלִהְיוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְלִתֵּת בְּכָל יוֹם תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, שְׂזָכִיתָ לְהִתְחַתֵּן, וְעוֹד מְעַט תִּהְיֶה אָבָא,
אִיזוֹ זְכוּת זוֹ! וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְשִׁמְעַת בְּכָל
יוֹם פְּלִי זָמֵר, כִּי הַיּוֹם זֶה בְּנִקְלָה לְהַשִּׁיג, עַל-יְדֵי שְׂקוּנִים טִיפִּים
וְשׁוֹמְעִים מְקַסְטָה כָּל מִינֵי נְגוּנִים שֶׁל שִׁמְחָה, וְזוֹ רְפוּאָה לְנִשְׁמָה.
וּכְכֹל שֶׁתִּהְיֶה שְׂמֵחַ יֹתֵר — יֹתֵר תִּתְרַפֵּא. הַעֲקָר לְכָל תְּמַשִּׁיךְ עֲצָמָךְ
אֶל הַעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן, שֶׁזוֹ מַחְלָה כְּכֹל הַמַּחְלוֹת וְיֹתֵר מִזֶּה, כִּי כָּל
הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים הַבָּאִים לְאֵדָם, זֶה רַק מִחֲמַת קְלָקוּל
הַשְׂמֵחָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד);
וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהֵיוֹת רַק בְּשִׁמְחָה. וְעַל-כֵּן אֶל
תִּהְיֶה בְּטָלָן! הַתַּחַל מַעֲכָשׁוּ לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְעַל כָּלֵם — תִּכְבֵּד
מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, אֶל תִּצְעַר אוֹתָהּ וְאֶל תִּשְׁפִּילָהּ וְכוּ' בְּדִבְרוּרֶיךָ, רַק
תִּשְׁבַּח אוֹתָהּ, וְתִמְצָא רַק אֶת הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת אֲצִלָּהּ, וְאִזּוֹ יִהְיֶה לָּךְ
חַיִּים טוֹבִים.

כַּמּוֹ-כֵן עָלֶיךָ לְשִׁמְחַת בְּשִׁמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁנִּבְרְאתָ יְהוּדִי וְלֹא
גוֹי, שֶׁזוֹ הַבִּרְכָה שְׂאֵנוּ מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם: "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי", מֶה
הָיִיתָ עוֹשֶׂה אִם הָיִיתָ נִבְרָא עֲרָבִי, אוֹ טוּרְקִי, אוֹ תְּאֵילָנְדִי אוֹ סִינִי? !
לֹא הָיָה מוֹעִיל לָּךְ כְּלוּם! וְהִנֵּה נוֹלְדָתָ יְהוּדִי, וְעָלֶיךָ לְרַקֵּד עַל כָּךְ
כָּל הַזְּמַן, אֲשֶׁר אִם אֵין לָּךְ רַק נִקְדָה זוֹ — נִקְדַת הַיְהוּדוּת, שְׂאֵתָהּ
מֵאַמִּין שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין

אֲשֶׁר   ה' תכד   בַּנְחַל   רסה

ובתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, כְּבָר דֵי בְּזָה, וּמְכַל שְׂכַן שְׂאֵתָה זֹכָה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
בְּכָל יוֹם, יֵשׁ לָךְ צִיצִית, יֵשׁ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתְךָ, וְאֵתָה שׁוֹמֵר שְׂבֵת,
וְאוֹכֵל כֶּשֶׁר, בְּזָה אֵתָה צָרִיף רַק לְרַקֵּד, וְאִם אֵינְךָ עוֹשֶׂה אֵת זֹאת,
תִּדַע לָךְ, שְׂאֵתָה מְשַׁעַע מְרַב עֲוֹנוֹת.

וְלִכְּנָן עֲקָר תִּקְוֶנְךָ — רַק שְׂמִחָה, לְהִיּוֹת שְׂמִחַ וּלְשִׂמְחָה אֵת
אַחֵרִים. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה ו'): אֵשֶׁה — בְּעֵלָה
מְשִׂמְחָה; וְלִכְּנָן תִּרְאֶה לְשִׂמְחָה אֵת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה, וְזוֹ
הַתְּרוּפָה שְׂלָךְ, וְזֶה יוֹצִיאֲךָ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית שְׁנַפְלֵת לְשֵׁם. הַעֲקָר אֵל
תִּמְשֹׁךְ עֲצָמְךָ אֶל הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת וְהַדְּכָאוֹן, אֵינְךָ קוֹלֵט, שְׂזָה
הַיֵּצֵר הַרַע, זֶה הַסְּמִ"ךְ-מ"ם שְׂרוּצָה לְנִקְמָה בְּךָ. וְלִכְּנָן עֲשֵׂה כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תכד.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה' תְּשׁוּבָה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֵת עֲצָמְךָ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם
לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

אֵין זֶה עֲצָה לְפַל בְּעֲצָבוֹת וּבְעֲצָלוֹת, כִּי זֶה עֲצַת הַסְּמִ"ךְ-מ"ם,
שְׂרוּצָה לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְלַעֲקָר אוֹתְךָ מִזֶּה הָעוֹלָם, וּמְכַל שְׂכַן מִהָעוֹלָם
הַבָּא. עֲלִיךָ לְהִיּוֹת רַק שְׂמִחַ, שְׂזִכִּיתָ לְהַתְקַרֵּב לְרַבֵּי אָמֶת בְּזָה, רַבֵּי
נוֹרָא וְנִפְלָא בְּזָה, הַמְּגַלָּה לָנוּ מְעַלֵּת הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
בְּזָה שְׂאֵדָם מְנַתֵּק אֵת עֲצָמוֹ אֶפְלוֹ כִּהוּא זֶה מִהַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחֲמִרִיּוֹת
שְׁלוֹ, וּבּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּזָה גּוֹרֵם שְׂעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים בְּכָל

רסו אָשֶׁר ה' תכד בנחל

העולמות. ולכן תעשה כל מיני מאמצים שבעולם לברח רק אליו יתברך, ותשמר עצמך מדבורים אסורים, ומכל שכן מלשון-הרע ורכילות וליצנות וכו' וכו', אשר הדבורים הפגומים הללו עוקרים את האדם משני העולמות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח): "רוח סערה עשה דברו" (תהלים קמח, ח), מי גורם הרוח סערה במח האדם? הדבור שמדבר כל העולה על רוחו; ולכן ראה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא בכל יום, שלא יהיו לך שום דבורים של מה בכך, ותתחיל מעכשו לעשות התחלה חדשה, ואל תסתכלו אתה וגיסף על שום דבר שבעולם, ועל-ידי-זה תראה נסים ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותמיד רק תדבר אליו יתברך, וזה מה שלמדנו רבנו ז"ל על-ידי תלמידו מוהרנ"ת ז"ל, שמחיה ומחזק ומשמח כל הנפשות השבורות, לבל יתיאשו מחייהם.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, שאל תבלבל עצמך, ואז תראה נסים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

היה כדאי מאד שתסע אל ציון רבנו ז"ל, ושם תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, והרבה אנשים נסעו במסירות נפש אל רבנו ז"ל, וראו שם נסים ונפלאות. ולכן גם אתה ראה למסר נפשך להגיע לציון רבנו ז"ל, ואז תראה נסים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

דרישת שלום תמה לגיסף, וגם אליו הדברים הללו נאמרו.
הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' תכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! לֹא נִרְאָה לִי בְכֻלָּל כָּל הַסִּגְנוֹן שֶׁלְּךָ,
שְׁאֵתָה כּוֹתֵב וְכוּ' וְכוּ', מָה בְּשֵׁר וְנָדָם, טִפְּה סְרוּחָה, יוֹדֵעַ מָה בְּלִבּוֹ
שֶׁל חֲבֵרוֹ? ! הֲלֹא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים נד): אֵין אָדָם יוֹדֵעַ
מָה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ; וְלִכֵּן אֵיךְ אֵתָה יְכוֹל לְדוֹן אֶת הָאָדָם — אִם
בְּעַל גְּאֹנָה הוּא אִם לֹאוֹ וְכוּ'? ! דְּבַר זֶה נִעְלָם לְגַמְרֵי מַעֲיִן כָּל, כִּי
גְּאוֹת וְעֲנָה אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם אֵינוֹ יְכוֹל לְהַעֲדֵר, רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּעֲצָמוֹ! כִּי יְכוֹלִים לְחַשֵּׁב עַל אָדָם שֶׁהוּא עָנּוּ גְּדוֹל מְאֹד,
שֶׁהוּלֵךְ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ, אָשֶׁר רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
קצז), שְׁזוֹ עֲנָנָה פְּסוּלָה, כִּי אֵין זוֹ עֲנָנָה לֵילֵךְ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ, וְכֵן אָמַר
רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כב), שְׁזוֹ חֲנֻפָה שְׁחוֹנֵף אֶת
הַזּוֹלָת. וְלִכֵּן אִם רוֹאִים אָדָם הַהוּלֵךְ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ, וְכוֹבֵעַ קְמוּט,
וּבְגָדִים קְרוּעִים, אֵין זֶה אוֹמֵר שֶׁהוּא עָנּוּ, וְלִהְפֹךְ — אִם רוֹאִים אֶחָד
הוּלֵךְ בְּשִׁכְמוֹ וְמַעֲלָה, בְּבְגָדִים נְקִיִּים וּמְצַחֲצָחִים, אֵין זֶה אוֹמֵר
שֶׁהוּא בְּעַל גְּאֹנָה, הוּא יְכוֹל לְהִיּוֹת שְׁבוּר כְּחֶרֶס הַנְּשֻׁבֵר, וּמְרַגֵּשׁ אֶת
עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוּם. וְלִכֵּן שְׁטוּת גְּדוֹלָה הִיא לְדַבֵּר בָּךְ.

וַיְדוּעַ, אָשֶׁר מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל אָמַר: אֲנִי יְכוֹל לוֹמַר פֶּשֶׁט בַּמְהַר"ם
שִׁיף הַכִּי קָשָׁה (בְּיָמָיו נִדְפְּסוּ חֲדוּשֵׁי מְהַר"ם שִׁיף עַל הַש"ס), וְאֵינֶנִּי
יְכוֹל לוֹמַר פֶּשֶׁט בִּיהוּדֵי פֶּשׁוּט. כִּי הִנֵּה אֲנִי רוֹאָה אוֹתוֹ, וְהִנֵּה הוּא
מְסֻתּוֹבֵב וּבוֹכָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלֵב נִשְׁבֵּר כְּזֶה, שְׁאֵיִן יְכוֹלִים
לְהַכִּירוֹ כָּלֵל וּכְלָל. וְלִכֵּן שְׁטוּת גְּדוֹלָה לוֹמַר, אָשֶׁר זֶהוּ בְּעַל גְּאֹנָה
וְזֶהוּ עָנּוּ, כִּי מָה יְכוֹל אָדָם לְדוֹן וְלוֹמַר עַל הַשְּׁנִי, הֲלֹא הֵם דְּבָרִים

שְׁנַעְלָמִים וְנִסְתָּרִים מֵעֵין כָּל. וְלִכֵּן לֹא כִדָּאֵי אֶפְלוּ לְהַכְנִס בְּדַבְרֵי אֱלוֹ.

הַעֲקֹר רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֹז, שְׁשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, אֲצִלוּ? יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוֹב אֲמַת, כָּל דָּבָר שְׁעוֹשִׂים בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת עִם אֲמַת, כִּי חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אֲמַת (שְׁבַת נה.). וַיִּמְהוּ אֲמַת אֲמַתִּית? הֲרִי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סִנְהֶדְרִין צו.) עַל הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה נט. טו): "וַתְּהִי הָאֲמַת נִעְדָּרֶת", מִלְּמַד שֶׁהָאֲמַת נִעְשָׂה עֲדָרִים עֲדָרִים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר שְׂאֲצִלוּ הָאֲמַת; וְאִם-כֵּן גַּם בְּעֵצָם הָאֲמַת, מִי יוֹדֵעַ מַה זֶה אֲמַת וּמִי מַחְזִיק בָּאֲמַת? ! אֶלֶּא אֲמַת אֱלוֹ שְׁתִּי אוֹתִיּוֹת: א' מ"ת. הֵינּוּ אֲהִיָּה מ'ת'. מִי שֶׁמַּחְדִּיר בְּעֵצְמוֹ תָּמִיד מִחֻשְׁבָּה זו, שְׁיִבּוֹא הַיּוֹם וְיִצְטָרֵךְ לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם וְיָמוּת, וְגוֹפּוֹ יִקְבְּרוּ בְּקֶבֶר וְהִנְשָׁמָה תַּעֲלֶה לְמַעְלָה, וּמִיִּשָׁב אֶת דַּעְתּוֹ — מַה יֵּשׁ לִי בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', אָדָם זֶה אוֹחֵז בָּאֲמַת, אֲבָל כָּל זְמַן שְׂאָדָם אֵינוֹ מְדַבֵּר מִיּוֹם הַמִּיתָה, וְאֵין אֲכַפֵּת לוֹ מְזֶה, אֵין זֶה מְזִיז אוֹתוֹ, סִימָן שֶׁהוּא שֶׁקָּרַן גְּדוֹל מְאֹד, חוֹשֵׁב שְׁיִחְיֶה בְּזֶה הָעוֹלָם אֶלֶף שָׁנִים, וְלִכֵּן הוּא בֶּעַל גְּאֻנָּה גְּדוֹל, וּמְקַנָּא בְּזוּלָת, וְהַקְּנָאָה סְרוּחָה אוֹכֵלֶת אוֹתוֹ, וְתָמִיד הוּא חוֹשֵׁב, שְׂאֲחֵר יִקַּח מִה שֶׁשִּׁיף אֵלָיו, וְזֶה אוֹכֵל אוֹתוֹ וּמִפִּיל אוֹתוֹ לְיַדֵּי שְׁנָאָה, וְהַשְׁנָאָה הַכְּבוֹשָׁה גּוֹרְמַת לְעֲשׂוֹת רְשָׁעוֹת לְזוּלָת, עַד שְׁמַתִּיר עֲצָמוֹ לְרַצִּיחָה, חֵס וְשָׁלוֹם. וְלִכֵּן רָאָה לְיִשָּׁב דַּעְתָּךְ בְּכָל יוֹם, וְתַרְגִּיל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו.

נָא וְנָא רַחֵם עַל נַפְשְׁךָ הָאֲמַלְלָה, כִּי סוּף כָּל סוּף יָבוֹא הַיּוֹם שֶׁתִּצְטָרֵךְ לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאָז תִּתְחַרֵּט, לָמָּה לֹא דִבַּרְתָּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הֲלֹא הָיָה לְךָ יוֹם שָׁלֵם, וּפְטַפְטַטְתָּ דְּבָרִים בְּטָלִים וְדַבּוּרִים שֶׁל מַה בְּכַף עִם זֶה וְעִם זֶה, וְלִבְסוּף מְאוּמָה לֹא נִשְׂאָר בְּיָדְךָ. כַּשְׂאָדָם מֵת, אֲזִי מִתְחִיל לְרָאוֹת מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, כִּי עַל-יַדֵּי כָּל דַּבּוּר וְדַבּוּר שְׂאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עוֹשָׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַפּוֹנֶה עֲצָמוֹ מִכָּל עֲסָקָיו, וּבּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

אָשֶׁר   ה' תכה   בַּנְחָל   רסט

הוא, שְׁנֵה אֲשֶׁר יִלְוֶה אוֹתוֹ עַד הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן. תִּתְבּוֹנֵן הַיֵּטֵב עַל זְקֵנִים שְׂוִישְׁבִים גְּלֻמוֹדִים בְּמוֹשֵׁב זְקֵנִים אוֹ בְּבֵיתָם לְבַד, וְאֵין לָהֶם עִם מִי לְדַבֵּר, וְכַל-כֶּף מֶר לָהֶם, מִסְתַּפְּלִים דְּרָךְ חִלּוֹן, וְצוּפִים עַל כָּל רֶכֶב שְׂעוֹבֵר, כָּל אָדָם שְׁחוֹלֵף, וּמְצַטְעָרִים כָּל-כֶּף עַל שֶׁהֵם צְרִיכִים לְעֹזֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְכַל זֶה בָּא מַחֲמַת שְׁלֵא מְרַגְּלִיו עֲצָמָם מְגִיל קִטְנוֹת וּבְחֵרוֹת לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם הָיוּ מְרַגְּלִים עֲצָמָם לְשִׁיחַ בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, אִף פֶּעַם לֹא הָיוּ לְבַד, כִּי הָיוּ יוֹדְעִים שְׂאֵין בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵלָיו צְרִיכִים לְדַבֵּר, וְהָיוּ שׁוֹפְכִים אֶת לְבָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה אֲשֶׁר הִזָּה מְבִיאָם אֶל הַמְּדַרְגּוֹת הַכִּי עֲלִיוֹנוֹת.

וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטֹלָן, אֶהוּבִי, בְּנֵי וַיִּדִידִי, אַחֵי וַחֲבֵרָי! שְׁמַע בְּקוֹל רַבְּנוּ ו'ל', שְׁגִלָּה לָנוּ (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה): הַהֲתַבּוֹדוֹת הַיָּא מְעַלָּה עֲלִיוֹנָה מְהַפֵּל, דְּהֵינּוּ שְׂאָדָם מְרַגְּלִי עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, זֶה מְעַלָּה שְׂעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שְׁלֵא עָלוּ שְׂעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ מִימּוֹת עוֹלָם. לָמָּה לָךְ לְהַתְּבַלְבֵּל מְאַחֲרִים?! מַה יֵּשׁ לָךְ עִם אַחֲרִים?! אִף אַחַד אֵינּוּ מִבֵּין אוֹתָךְ וְאֵינּוּ מְעַנֵּן בָּךְ, וְלָמָּה לָךְ לְדַבֵּר?! וְלִכֵּן רְאֵה לְהֵיוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל רַגַע שְׂאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא מְקַיֵּם מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל (דְּבָרִים י', כ): "וּבּוֹ תִּדְבֹק", כִּי הָאֱמוּנָה הַיָּא הַדְּבִקוֹת וְהַדְּבִקוֹת הַיָּא הָאֱמוּנָה, כְּמֵאֲמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע. וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטֹלָן! תַּחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא נְשֵׂא ג'): מִיּוֹם שְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׂיִהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים; הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁנַפְּיֵר אוֹתוֹ דִּיקָא בְּגַשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַחֲמָרִי הַזֶּה, הַמְּלֵא שְׁקָר, הַמְּלֵא הָעֲלָמוֹת וְהַסְתְּרוֹת, וּבְזֶה שְׂאָדָם מְגַלָּה שְׁגָם פַּה נִמְצָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַז הוּא הַכִּי מְאֲשֶׁר, וּמְהַפֵּךְ הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַן-עֵדֵן, וּמְטִיל עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינּוּ מְטַעֵה עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

תְּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! שְׂהֵיִתִּי יְכוֹל לְכַתֵּב לָךְ עוֹד מֵאוֹת וְאַלְפֵי עַמּוּדִים, אִף אֵין כַּחֵי עַמִּי עֲתָה, מְרַב טְרַדוֹתִי וְיִגְיעוֹתִי

ער אָשר ה' תכו בנחל

וטרַחֹתִי, וּמְרַב חֲלִישוֹת הַדַּעַת מִהַמְחַלְקֵת שְׁיֵשׁ עָלַי בְּחַנָּם, רַק מַחֲמַת קִנְאָה סְרוּחָה שֶׁל כַּמָּה אַבְרָכִים נוֹאֲפִים כְּכֹלְכִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲנִי מִתְחַזֵּק וּמִבְקֵשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲזַנְּה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד כָּל יְמֵי חַיֵּי, וְלִהְיוֹת לְקָרֵב נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁנִּפְלוּ, וְלִהְיוֹת אִלּוּ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם שְׁשֵׁי לְסֵדֵר וַיֵּרָא ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיְמֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְאַל תִּתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְזָכֹר מַה שֶּׁכָּתַב רַבְּנוּ יוֹנָה ז"ל (שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, הַשַּׁעַר הַשְּׁלִישִׁי, אוֹת קמח): וְאִישׁ לְפִי מִהֲלֵלוּ, פְּרוּשׁוֹ: מַעֲלוֹת הָאָדָם לְפִי מַה שְׁיִהְיֶה, אִם הוּא מְשַׁבַּח הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים וְהַחֲכָמִים וְהַצְּדִיקִים, תִּדַע וּבְחִנָּתָ כִּי אִישׁ טוֹב הוּא, וְשָׂרֵשׁ הַצְּדָק נִמְצָא בּוֹ. וְהַמְשַׁבַּח מַעֲשִׂים מְגִנִּים אוֹ מִהֲלֵל רְשָׁעִים, הוּא הַרְשָׁע הַגָּמוּר, וְהַמְחַלֵּל אֶת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ; הֵינּוּ שְׁלֵהֲכִיר פְּנִימִיּוֹת לֵב חֲכֵרוּ הַמְּבַחֵן לְפִי מִהֲלֵלוּ, דָּאִם מִהֲלֵל אֶת הַרְשָׁעִים, בְּיָדוּעַ שְׁיֵשׁ בּוֹ שְׂמִיץ רַע, וְאֵף שְׂאִינוֹ נִרְאֶה בְּחִיצוֹנִיּוֹתוֹ כְּלָל, עִם כָּל זֹאת טָמוֹן הוּא בְּסִתְרֵי לְבָבוֹ; לְמַדִּים מִכָּאן, שֶׁהַטּוֹב אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְחַבֵּר עִם רַע בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן. וְלָכֵן אֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם. רְאֵה גַם רְאֵה מַה שְׁעָבַר עַל מוֹהֲרַנ"ף ז"ל — צְרוּת וַיְסוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, אֲשֶׁר פָּלָא עַל גַּבֵּי פְּלֵא אֵיךְ אָדָם כְּזֶה הָיָה יָכוֹל לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד.

הַהֲכָרַח לִי לּוֹמֵר לָךְ, שְׁמוֹהֲרַנ"ף ז"ל הָיָה חַדוּשׁ כְּזֶה, שְׂאִין אֶפְלוּ מַלְאִים לְהַסְבִּיר אֶת זֹאת, כִּי עָבְרוּ עָלָיו כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִשְׁבָּרִים

אֲשֶׁר   ה' תכו   בְּנַחַל   רעא

וגלים, והיו לו כל־כף הרבה נסיונות קשים ומרים, ואף־על־פּי־כֵן החזיק מעמד, כי נשמתו היא שרש נשמה קדושה מאד. וידוע, אֲשֶׁר כל צדיק וצדיק יש לו מעלה מיחדת לפי מה מסגלת נשמתו להוציא מהכח אל הפעל. ומוהרנ"ת ו"ל הוא הוא הנשמה הקדושה, שיכולה להוציא מהכח אל הפעל את הגלוי הנורא והנפלא מאד של רבנו ו"ל, שיכבש את כל העולם כּלו.

לכן ראה להתמיד הרבה ב"לקוטי־הלכות", כי מי שלומד בהם הרבה, איננו צריך כבר שום דבר. ולכן תתמיד בלמוד "לקוטי־הלכות", ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש־ברוך־הוא; כי מוהרנ"ת ו"ל מחזק ומעודד ומשמח את כל בר ישראל, ומי שרגיל ב"לקוטי־הלכות" אף פעם לא יפל, מוהרנ"ת ו"ל לא יתן לו לפל. ולכן תתמיד בלמוד זה, ואז טוב לך כל הימים.

ומה ששאלת וכו', למה מוהרנ"ת ו"ל כתב תארים כל־כף גדולים על החולק שלו וכו'? זה ידוע, שרבנו ו"ל אמר, שיש לו שתי נשמות חדשות באוקראינה, זה היה מוהרנ"ת ו"ל והחולק עליו, ומוהרנ"ת ו"ל התבטא, שיש לי סוד העבור לדבר רק עמו, כי רק הוא יבין אותי וכו', ואם־כֵן באמת היה גדול מאד, אלא הסמ"ך־מ"ם התלבש בו, שיחלק על מוהרנ"ת ו"ל, וגרם לו הרבה צרות, וקלקל לדורות, ועכשו צריכים לתקן את זאת.

ושמעתי מאנשי שלומנו היקרים, שפעם שאלו את מוהרנ"ת ו"ל שאלה זו — למה כתב עליו תארים כל־כף גדולים וכו'? ענה ואמר: אם היה מקרב אל רבנו ו"ל, אז היה ראוי לתארים אלו וכו' (עין עלים לתרופה, מכתב קסד).

ולכן עלינו להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, וזכינו להתקרב אל רבנו ו"ל, טוב להודות להקדוש־ברוך־הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' תכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁשִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֶר שְׁאֵת וּבְיָתֶר עֵז. וְתִאֲמִין לִי, שְׁהִרְבֵּה פְעָמִים בָּאוֹת לְאָדָם מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ, כְּאֵלוֹ זֶה סוּף הָעוֹלָם. אֲכַל אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּחֲזִיק מֵעַמֵּד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר. אֵינְךָ יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מֶה עָבַר עַל מוֹהַרְנֵי תְּוִ"ל; בְּכָל פַּעַם שֶׁלְּחוּ אֵלָיו הַמְּתַנַּגְדִּים מִשְׁטָרָה וְכו', עַד שֶׁעֲצָרוּ אוֹתוֹ פְּעָמִים, וְאֵילוֹ בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים הָיוּ לוֹ — הֵן בְּבִית וְהֵן בַּחוּץ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן זָכָה לְחַבֵּר סְפָרִים כְּאֵלוֹ, שְׁלֵא יֵאֲמֵן כִּי יִסְפֹּר, וְלָכֵן רְאֵה גַם אֶתְּהָ לְהִתְחַזֵּק, וְאֵל תִּתְפַּחַד מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הֵייתִי מִיַּעַץ לָךְ, שֶׁתְּבוֹא אֵלַי, וּנְדַבֵּר פָּנִים אֶל פָּנִים, כִּי לֹא כָּל דְּבַר יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת עַל פְּנֵי הַכֶּתֵב.

הַדְּוִרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁשִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ.

רְאֵה לְהִדְבִּיק אֶת עֲצֻמְךָ לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לְדַעַת שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק

ובמשפט, ואל תתבלבל משום דבר בעולם, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. ולכן למה לך להשבר?! ואפלו שנכשלת כבר בחטא המגנה והמזהם של הוצאת זרע לבטלה, כבר גלה לנו רבנו ז"ל תקון נפלא לפגם הברית — לתן פרוטה לצדקה, ולומר עשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הפללי', ומה טוב ומה נעים אם הולכים לפני-כן למקנה, ואם תזכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל, ותרוץ למקנה, ותתן פרוטה לצדקה, ותאמר עשרה מזמורי תהלים, אין תקון יותר גדול מזה!

ולכן אל תהיה בטלן! על-כל-פנים פעם אחת בחיידך תשאף להגיע לציון רבנו ז"ל, כי ההכרח לך להיות שם, ואל תסתכל על שום ברירה שבעולם, כי זה תקונך הנצחי לפני היודע תעלומות. אם היית יודע מה זה להיות אצל ציון רבנו ז"ל, היית שואף לטוס לשם, ולא היית מסתכל על שום ממוץ ומגיעה כלל, אלא היית בורח תכף-ומיד להיות שם. ולכן ראה להתחזק ותוציא מהפח אל הפעל, ואז לא יחסר לך שום דבר.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' תכט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מי-שנה, ט"ז במרחשון ה'תשד"ם.

שלוש וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לא להתבלבל משום ברירה שבעולם, ותמיד תחשב רק ממנו יתברך, ותדע שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתיה ומקיים את כל הבריאה כלה. ומי שחושב רק בזה, אינו צריך אף אחד, אלא אותו יתברך בלבד, והוא חי חיים טובים, חיים נעימים; כי באמת האדם צריך לעשות לעצמו חשבון, מה יהיה אם כבר ימות, הלא ישכב

תחת האדמה, ושם אין יכולים לזוז ולצאת. מה יש לו מהחיים? כלום! ואם אדם בחיים חיותו מדבק עצמו בו יתברך, אז כבר לא אכפת לו מאומה, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן כא), שבין חיים למיתה, אין שום הפרש כלל, עכשו אדם מסתובב פאן בעולם הזה, ואחר-כך יהיה בבית עלמין, זה מצד הגוף הגשמי והחמרי, המצמצם. אבל מצד הנשמה, הוא יהיה דבוק תמיד בו יתברך, אפה הוא קדם שבראת העולם ואפה משבראת העולם, ולא אכפת לו מאומה.

ולכן הרגל עצמה רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא, ותאמין לי, שלא כדאי שיהיה לה עסק עם איזה אדם, כלם דורשים רק לטובת עצמם, תחשב רק ממך, ותשתדל ללמד הרבה תורה, שלא יחסר לה יום אחד מלמוד חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתסיים בכל שבוע פרשת השבוע: שנים מקרא ואחד תרגום, ותתמיד ביותר בלמוד משניות, ואם תזכה לחטף בכל יום ח"י פרקים משניות — אין למעלה מזה בתקון הברית, ורבנו ז"ל נתן תקון לאנשי שלומנו ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות (עין שיחות-הר"ן, סימן קפה); ואשרי מי שזוכה ללמד בכל יום דף גמרא עם רש"י ותוספות, שאז מאירה לו הנפש באור צח ומצחצח. וכן מה טוב ומה נעים ללמד מדרש רבה ומדרש תנחומא בכל יום, באפן שיזכה לסים את המדרש מפרשת השבוע. ואל תבלבל עצמה משום דבר, רק תעשה בכל פעם התחלה חדשה. וכן תלמד בכל יום טור ושלחן ערוך, שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על למוד שלחן ערוך, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן קט), שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה, ולכן תהיה חזק מאד מאד, בלמוד זה. ומה טוב ומה נעים אם תלמד בכל יום זהר וקונינים, שזה תקון הנפש. ורבנו ז"ל גלה לנו (שיחות-הר"ן, סימן קח), שרבי שמעון בר יוחאי זכך כל-כף את לשון התרגום, אשר מי שלומד את הלשון של הזהר, זה מעורר אותו מאד לעבודת השם יתברך, וממשיך אותו אליו יתברך. ולכן אל תהיה בטלן, ותלמד בכל יום קצת זהר וקצת תקונינים, ותרגיש אדם אחר לגמרי.

נא ונא תדאג רק לעצמה; האם לא קבלת כבר מספיק עלבונות

אֲשֶׁר   ה' תל   בַּנְחַל   ערה

ובזיונות ושפיכות דמים, כְּשֶׁרָצִיתָ לַעְזוֹר לְאַחֲרִים וְכוּ' וְכוּ' ? ! וְתִרְאֶה
מה שְׁלָמוֹ לָךְ תִּזְרַח וְכוּ' וְכוּ' ! וְלִכֵּן תִּדְאָג רַק לַעֲצָמְךָ, וְתִלְמַד הַרְבֵּה
תּוֹרָה, וְאִזּוֹ יִהְיֶה לָךְ טוֹב בְּזֶה וּבְכָּא וּלְנִצַּח וּנְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תל.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי־שְׂרָה, ט"ז בְּמַרְחֶשֶׁן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר מִי שְׁחָטָא, נִכְנָסִים בּוֹ הַרְהוּרִים שֶׁל גֵּאוּף
וְעִבּוּדָה זָרָה, עַד שְׁיֻצָא מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְלִכֵּן אִי אֶפְשָׁר לְשִׁבֵר אֶת
הַיִּצָּר הַרַע הַבוֹעֵר בּוֹ — הֵן בְּנֵאוּף וְהֵן בְּעִבּוּדָה זָרָה וְשָׂאֵר הַבְּלִים,
אֶלָּא עַל־יְדֵי לְמוּד תּוֹרָה, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן א'), שֶׁהַיִּצָּר הַרַע עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם מְשַׁגֵּעַ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכּוֹתוֹ
אֶלָּא עַל־יְדֵי מַקָּל, וּמִקָּל זֶה הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן אִם רְצוֹנְךָ לְצַאֵת
מִשְׁגִּיחוֹנוֹתֶיךָ, תִּקַּח שִׁשָּׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, וְתִתְחִיל לְגַרֵם פָּרָק אַחַר פָּרָק,
פָּרָק אַחַר פָּרָק, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים מְסַכְתָּא, וְאַחֲרֵי־כֵן עוֹד מְסַכְתָּא
וְעוֹד מְסַכְתָּא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים שִׁשָּׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, וְזֶה יִשְׁבֵּר אֶת
הַרַע שֶׁלְּךָ, הַשְּׁגִיחוֹנוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ. רְאֵה גַם רְאֵה אֶת הַחֲסָדִים שֶׁעָשִׂה
עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁזִּכָּה אוֹתְךָ עִם אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה נְאֻה
וְחִסּוּדָה, בְּעֵלֶת מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְהַעֲבֵרוֹת שֶׁלְּךָ מְשַׁגְּעוֹת אוֹתְךָ לְגַמְרִי,
וְרוּצוֹת לַעֲקוֹר אוֹתְךָ לְגַמְרֵי מִהַעוֹלָם הַזֶּה וְהַבָּא גַם יַחַד. וְלִכֵּן אֵל
תִּהְיֶה בְּטוֹן! הַפֶּסֶק עִם הַבְּלִיָּה, לְמַד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת פְּסֻדוֹת, פָּרָק
אַחַר פָּרָק בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוֹלָה.

וְעַל כָּלֵם — הַרְגֵל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — זֶה הַצְּלָחָה נְצָחִית,
הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל! כִּי עַל־יְדֵי הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבִין

רעו אֲשֶׁר ה' תלא בנחל

קונו, על-ידי-זה נטהר מח-מחשבתו מכל השטיות. ולכן תהיה עקשן גדול על זה. וכן תהיה תמיד בשמחה ותשמח את אשתך, כמאמרם ו"ל (ראש השנה ו): אשה — בעלה משמחה; אל תכניס עצבות בביתך, עצבות זהו השגעון שבא מחמת החטאים והעוונות. ואם לא תצית אותי, תצטרך להתאשפז בבית חולי רוח, ואם תשמע בקולי, שתלמד בכל יום הרבה פרקים משניות, ותדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ותהיה בשמחה, אז תנצל מכל הצרות, ויהיה לך טוב בחיים, אף אם תמאן לשמע בקולי, אז מר לך מאד. ולכן בא וראה אילו טובות עשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, שזפה אותך עם אשה טובה, אשה משפלת, עוב שטיותיך וקח עצמך בידיך, ואז תראה שיהיה לך טוב בעולם הזה ובעולם הבא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ה' תלא.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר חיי-שנה ה'תשד"ם.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל הבחור הנקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ו"ל הזהירנו מאד מאד שנשמר על השנה, כי באמת אם אדם מבהל ומבלבל, אין לו ישוב הדעת. ולכן חוב מנח עליך לשמר על השנה. בחור צעיר צריך לישן לכל הפחות שבע שעות מעת לעת, ואין לסגף את עצמו בשנה כלל, כי אז המחין שלו מבלבלים ואינו יכול ללמד, וזו עצת היצור.

ולכן ראה ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתזכה לסים בכל שבוע פרשת השבוע — שנים מקרא ואחד תרגום, וכן תלמד בכל יום ח"י פרקים משניות בגרסה, אשר זה

אֲשֶׁר   ה' תּלֵא   בְּנַחֵל   רַעַז

תְּקוּן לְנִשְׁמָה, וְעַל כָּלֵם תִּלְמַד דָּף גְּמָרָא רַש"י וְתוֹסְפוֹת עִם מְפָרְשִׁים
בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר אֵין עוֹד הָאָרֶה שְׁמַאֲיָה לְאָדָם כְּדָף גְּמָרָא וְתוֹסְפוֹת
עִם פְּרוּשׁ רַש"י. וְטוֹב שְׁתַּלְקֵט לְעֲצָמָה מְפָרְשִׁים עַל הַדָּף, וְכָף תּוֹזָה
לְזַכֵּר אֶת אֲשֶׁר לְמַדָּת.

רַבְנּוּ ו'ל הַזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל לְמוֹד הַלְכָה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן,
סִימָן כט), אֲשֶׁר כָּל יְהוּדֵי מְחִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֵיזָה דִין וְהַלְכָה,
וְלִכְן עָשָׂה לְעֲצָמָה שְׁעוֹר כְּסִדְרָן בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף, וְתִלְמַד סִימָן
אַחַר סִימָן, עַד שֶׁתּוֹזָה לְסִימָן ד' חֲלָקֵי שִׁלְחָן עָרוּף, אִף שִׁיאָרְךָ כַּמָּה
שָׁנִים.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְהַתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֲרִית,
מִנְחָה, מַעֲרִיב, מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא וּבְמִנְיָן דִּיקָא, וְכֵן הַרְגֵּל עֲצָמָה
לֹאמַר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', כְּפִי שְׁנַחֲלָק הַתְּהִלִּים לְשִׁבְעַת יְמֵי
הַשְּׁבוּעָה, וְאֲשֶׁרֵי הַזְּכוּה לְסִימָן בְּכָל שְׁבוּעָה אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

גַּם רְאֵה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לוֹ כָּל הַעוֹבֵר
עָלֶיךָ — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְגִּישׁ עֲצָמָה
אָדָם אַחַר לְגַמְרֵי.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נְגִלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲבָל תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל מַחְךָ, וְאֵל תִּיגַע אוֹתוֹ
יּוֹתֵר מִדְּאִי, כִּי אַחֲר־כֵּן מְאוּמָה לֹא יַעֲלֶה בְּיָדְךָ, וְזָכַר כָּלֵל זֶה, אֲשֶׁר
הוּא נְחוּץ לְדַעַת לְבַחֲוֹר צָעִיר.

הַזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְסַגֵּף עֲצָמָה בְּאַכִּילָה וּשְׁתִּיָּה, אֶלֶּא תֵאכַל
וְתִשְׁתֶּה, כִּי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אָמַר: כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה חוֹר קָטָן
בְּגוּף — נַעֲשֶׂה חוֹר גְּדוֹל בְּנִשְׁמָה; כְּשֶׁאָדָם נִחְלָשׁ, אֲזִי אֵינּוּ לוֹמַד
וְאֵינּוּ מִתְּפַלֵּל. וְלִכְן רְאֵה לְאָכַל וְלִישֹׁן, וְעַקֵּר הַסְּגוּף אָמַר רַבְנּוּ אִישׁ
הָאֱלֹקִי הַגֵּר"א ו'ל — לְחַסֵּם אֶת פִּיו לֹא לְדַבֵּר כָּל הַעוֹלָה עַל רוּחוֹ,
זֶהוּ הַסְּגוּף הַגְּדוֹל וְהַקָּשָׁה בְּיוֹתֵר. אֲבָל זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הָאָדָם מְאֹד
מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רעח אָשֶׁר ה' תלֵב בַּנְחַל
ה' תלֵב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׁרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְקַחַת תְּרוּפוֹת נֶגֶד עֲצָבִים, וְאִין זֹו בּוֹשָׁה, כִּי הָעֲצָבִים יִהְרָסוּ אוֹתְךָ לְגַמְרִי. וּכְדָאֵי לָךְ לִילֶךְ לְרוּפֵא הַנוֹתֵן כְּדוּרִים נֶגֶד זֶה, וְאֵל תִּקַּח דְּבָר זֶה בְּנִקְל, כִּי אַתָּה עָלוּל לְקַבֵּל שְׂכָר עֲצָבִים, וְלִסְיִים חַיִּיךָ בְּבֵית-חֹלִים לְחֹלֵי נַפְשׁ. מְלֵבֵד זֹאת רְאֵה לְשִׁמְעַע הַרְבֵּה כְּלִי זָמֵר, קִסְטוֹת בְּטִיִּפ, וְזֶה יִרְפֵּא אוֹתְךָ, כִּי רַבְנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), אֲשֶׁר כָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים בָּאִים לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, עַל-כֵּן עֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבְכַפְרֵט שְׂעִזְרָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂזַכִּיתָ לְהִתְחַתֵּן, אֲשֶׁר הַרְבֵּה בְּחוּרִים עִם כָּל הַמַּעֲלוֹת שְׂבָעוּלָם: בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם וּבְרוּחָם וּבְשִׁכְלָם וְכו', וְלוֹמְדִים תּוֹרָה, וַיֵּשׁ לָהֶם מִדּוֹת טוֹבוֹת, אֲךָ לֹא זָכוּ לְהִתְחַתֵּן, וְאַתָּה רַחֵם עָלֶיךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִתְחַתַּנְתָּ, וּלְבִסוּף אַתָּה מִשְׁתַּגֵּעַ מִחֲמַת הַשְּׂעֵמוּם, וְלָכֵן הִתְכַּרַח לָךְ לְקַחַת כְּדוּרִים כְּלִי שׁוּם שְׂאֵלוֹת וּמַעֲנוֹת, וְזֶה הַדְּבָר הַרְאֵשׁוֹן.

וְהַדְּבָר הַשְּׁנִי — עָלֶיךָ לְשִׁמְחַח וְלְשִׁמְעַע כְּלִי זָמֵר, וְזֶה יִרְחִיב לָךְ דַּעְתְּךָ. מְלֵבֵד זֹאת תִּלְמַד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת, כִּי הַמַּשְׁנִיּוֹת שׁוֹכְרוֹת אֶת הָרַע שְׂנֹדֵבֵק בָּךְ, כִּי כָּל הַשְּׁגִיּוֹנוֹת שְׂקוּרִים עִמָּךְ, זֶה רַק מִחֲמַת פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, שֶׁהוֹצֵאתָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, עַד שֶׁהִתְרַגַּל נַעֲשֵׂה אֲצִלְךָ טָבַע שְׁנִי, שְׂרַחֲמָנָא לִישׁוּבֵן, מִחֻף הִתְקַלְקַל לְגַמְרִי, וּמִזֶּה בָּאִים כָּל הַשְּׁגִיּוֹנוֹת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), וְלָכֵן אוֹמְרִים הָרוּפְאִים, שְׂסַגְלָה לְמַשְׁגָּעִים — לְסַרְס אוֹתָם. וְאִינְךָ צְרִיךְ לְהַגִּיעַ לְזֶה, אֲלֵא קַח כְּדוּרֵי אַרְגָּעָה, וְאִז תִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אִם תְּצִיֵת אוֹתִי בְּדְבָר זֶה — תְּצַלִּיחַ בְּחַיִּיךָ, וְאִם לֹא — לְבִסוּף תְּסִיִּים חַיִּיךָ בְּבֵית חֹלִים לְחֹלֵי נַפְשׁ, וְלָמָּה לָךְ כָּל

אֲשֶׁר   ה' תלג   בַּנְחַל   רעט

זאת?! אֲשֶׁר אֲזוּ יִהְיֶה לָךְ מֵרַמָּד, רֵאָה גַם רֵאָה אֶת הַחֹסֵד חָנָם שְׁעֵשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנַתֵּן לָךְ אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה שְׂמֵחָה וְעֹלִיזָה, וְעַתָּה מִסְכְּנָה צָרִיכָה לְסָבֵל מִמָּךְ. וְלָכֵן תִּקַּח אֶת עֲצִמָּךְ בְּיָדֶיךָ, וְאִם תִּצְיֵת אוֹתִי — לֹא תִתְחַרֵּט, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, אָבֵל אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹלִי, תִּתְחַרֵּט בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְכַל שְׁפָן בְּעוֹלָם הַבָּא.

וְלָכֵן רֵאָה מַה לְפָנֶיךָ, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׂלֵמָה, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף. זָכֵר מַה שְׂרַבְּנוּ וְי"ל אוֹמֵר (שיחות-הַר"ן, סימן טו), שְׂיִכּוּלִים לְרַפָּא אֶת כָּל הַמְּשַׁנְעִים, אִךְ דָּא עָקָא, שְׂמִשְׁנָע אוֹמֵר לְזוּלָת: "אַתָּה מְשַׁנְע, אָנִי אֵינִי צָרִיךְ תְּרוּפּוֹת", וְזֶה קוֹרֵה עֵתָה עִמָּךְ, תִּגַּשׁ לְרוּפָא וְתִקַּח תְּרוּפָה נְגִיד עֲצָבִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׂלֵמָה, תִּצְיֵת אֶת רַבְּנוּ וְי"ל וְלֹא תִתְחַרֵּט כְּלָל וּכְלָל!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חַיֵּי-שְׂרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכוּ'; הֵלֵא אֲנַחְנוּ מֵאֲמִינִים בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמֵנָהִיג עוֹלָמוֹ בְּחֹסֵד וּבְרַחֲמִים, בְּצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט, וְכָל אֲשֶׁר קוֹרֵה עִם עַם יִשְׂרָאֵל בְּפִרְטֵי פִרְטֵיאוֹת, הַכֹּל מְשַׁנָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. תְּכַמְּיֵנו הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (חֲלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרְיִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה; אָדָם אֵינוֹ מְקַבֵּל מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבָּעוֹ הַקִּטְנָה, אֲלֵא אִם הַכְרִיזוּ קִדָּם מִלְּמַעְלָה. נִמְצָא, שְׂאָדָם אֵינוֹ יְכוּל לְהִתְחַמֵּק מֵאִיזוֹ מִכָּה. וּמִדּוּעַ אָנוּ מְקַבְּלִים מִכּוֹת? אוֹמְרִים תְּכַמְּיֵנו הַקְדוֹשִׁים (מִנְחוֹת נג): מַה זֵּית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׂמֵנוֹ אֲלֵא עַל-יְדֵי כְּתִית,

אף ישׂראל אינם חוזרים למוטב, אלא על-ידי יסורים. כל הצרות והיסורים שאנו עדים לאשר קורה עמנו עתה בסוף הגלות, זה מחמת שהקדוש-ברוך-הוא רוצה שנקח את עצמנו ככר בידינו, ונחזל מהשנאת חנם, אשר בעבור זה חרב בית-המקדש, והקדוש-ברוך-הוא רוצה לבנותו לנו, וחספץ שנהיה פלים ראויים לבנין הבית, ולכן הכניסו אותנו ככר למצב כזה, שכלם רואים שהרוצחים אינם בודקים בציציות, אינם מבחינים אם אתה דתי אם לאו, אם אתה אשכנזי או ספרדי, ושאר מיני גזענות, שזה בכלל שנאת חנם, אשר מראים לנו מן השמים, שנחזל מן השנאה הזו, ונתחיל לעבד על נקדה אחת — אהבת הבריות, כבוד הזולת, ליקר את כל אחד ואחד, ועל-ידי-זה נזכה להיות ראויים לבנין בית ה' ולהשראת השכינה בקרבנו.

ובענין השגחה פרטית; אדם צריך לדעת, שאם הוא חוזר בתשובה שלמה, ומאמין בהקדוש-ברוך-הוא, ומתפלל אליו יתברך, אין לו להתפחד משום דבר, כי, חס ושלום, אם נגזרה על פלוני גזרה, בר מינן, אפלו שיתחבא בחדרי חדרים — תגיע אתריו. ולכן אין זו עצה להתחבא ולא לצאת מהבית, מפחד ואימה מה יקרה עמו, אלא העצה — לקבל על עצמו מצות "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח), לאהב איש את רעהו, ועל-ידי-זה יוכל להתפלל לפני אדון כל, ולהתחזק באמונה, ולא להתפחד משום דבר בעולם.

ובענין פרנסה וכו', על האדם לדעת, שהכל תלוי בזכות האדם. הקדוש-ברוך-הוא משפיע על כל אחד שפע גדול. אנו אומרים שלש פעמים ביום: "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה, טז); נשאלת השאלה, מדוע כתוב: "ומשביע לכל חי רצון", הנה לו לכתב "ומשביע לכל חי פרנסה", כי הקדוש-ברוך-הוא פותח את ידו הרחבה, המלאה, הפתוחה והקדושה, ומשפיע לכל אחד פרנסה, מה זה רצון? אלא שפע יש, פרנסה יש, לא חסר כסף, אדם צריך רק רצון, אם יש לו רצון, לא יחסר לו מאומה, שזה אנו מזכירים בכל יום שלש פעמים: "פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון", העקר רק רצון; רואים אנשים שאינם מענינים במאומה,

אֲשֶׁר   ה' תלג   בַּנְחַל   רפא

נְכַנְסִים בְּמַרְירוֹת, בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי, בַּעֲצָבוֹת גְּדוּלָה, עַד שְׁמִתִּיאֲשִׁים מִחַיִּיהֶם, בְּאִמְרָם: "לִי כָּבֹד לֹא יִהְיֶה פְּרִנְסָה, לִי לֹא יִהְיֶה אֲכָל, אֲנִי שְׁלוּמִיאֵל" וְכוּ', "אֲנִי כָּף, וְאֲנִי כָּף" וְכוּ', וְשׁוֹכְרִים אֶת עֲצָמָם, כְּאֵלוֹ אֵינָם שְׂוִים כְּלוּם. וּבְאִמַּת "מִי אָמַר לְךָ בְּדַבָּר הַזֶּה?!" וְלִכֵּן אָנוֹ אוֹמְרִים דִּיקָא: "וּמִשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן", שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָנוּ רְצוֹן לַחַיּוֹת, רְצוֹן לַעֲשׂוֹת, לַעֲבֹד וְלַפְעֹל בַּחַיִּים, וּבְזֶה תְלוּיָהּ הַפְּרִנְסָה, שְׂאֲדָם יִרְצֶה אֶת רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֹז יִרְאֶה אִיף הוּא יִתְבָּרַךְ יִשְׁפִיעַ עָלָיו שְׁפַע. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מ.א.): אֵין עֲנִי אֶלָּא מִדַּעַת, מַה נִּקְרָא עֲנִי? כְּשֶׁאֵין לוֹ שְׂכָל, כִּי כְּשִׂישׁ לוֹ דַּעַת, אֹז הוּא הָעֲשִׂיר הַגְּדוֹל בְּיִתְרוֹ. וּכְמֵאִמְרָם ו"ל (שם): דַּעַת קִנִּיתָ — מַה חֲסִרְתָּ, אִם יֵשׁ לְךָ דַּעַת — אֵינְךָ חִסֵּר דְּבָר, אֲבָל אִם אֵין לְךָ דַּעַת — מַה קִּנִּיתָ, אֵין לְךָ כְּלוּם. וְלִכֵּן הָעֵקֶר מַה שְׂאָנוּ מִבְּקָשִׁים כָּל יוֹם מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ: "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ וּמִשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן", שִׁיְהִיָּה לָנוּ רְצוֹן לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא נִרְצֶה כְּלוּם רַק לְהַכְּלִל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. אָדָם הַזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה כְּזוֹ, אֵינְנוּ חִסֵּר דְּבָר, וְנִשְׁפַּע עָלָיו שְׁפַע שֶׁל פְּרִנְסָה, וְהוּא הַמֵּאֲשֶׁר בְּיִתְרוֹ בַּחַיִּים.

הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם דַּעַת, חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סְנֵהֲדָרִין צ.ב.): כָּל אָדָם שִׂישׁ בּוֹ דַּעַה, כְּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו; כָּל מִי שְׂאֵין בּוֹ דַּעַת, כְּאֵלוֹ חָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו; בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הָאוֹר אֵין סוּף, כְּמֵאִמְרָם ו"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ג', סִימָן ד'): מֵהֵיכָן נִבְרָאת הָאוֹרָה? מִמָּקוֹם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וּמָה אָנוּ לְמִדִּים? שְׂבִית-הַמִּקְדָּשׁ הַפְּרָטִי שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, זֶה הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ, אִם אָדָם מְכַנְסֵי עֲצָמוֹ בְּאִמּוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה דְּבָר, רַק אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲזִי אֶפְלוֹ שְׂיִרְוִיחַ מֵעַט כָּל חֲדָשׁ, אֲבָל יֵשׁ בְּרַכָּה בְּכֶסֶף, וְנִהְיֶה מִיֵּגִיעַ כְּפִיו, וְנִשְׁפַּע עָלָיו שְׁפַע מִכְּוֹנִים, וְגוֹמֵר אֶת הַחֲדָשׁ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. אֲבָל אִם אֵין לְאָדָם שְׂכָל וְדַעַת, אֵין לוֹ הָאוֹר הָאֱלֵקִי, אֵין לוֹ הָאִמּוּנָה, אִף שִׁיְהִיָּה עֲשִׂיר, יְחִסֵּר לוֹ תְּמִיד, וְלֹא יִרְאֶה בְּרַכָּה בְּכֶסֶף, וְלֹא יִהְיֶה שְׂמִיחַ וּמֵאֲשֶׁר, אֶלָּא יִהְיֶה שְׂבוּר וְרָצוּץ, מֵיֵאֵשׁ וּמִדְּכָא, וּמִקְנָא בְּזוּלַת, וְזֶהוּ חֲרַבְּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, חֲרַבְּן-בֵּית-הַמַּחֲזִין. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵין, חֶלֶק ב', סִימָן סז):

רפב אֲשֶׁר ה' תלד בנחל

הַעֲבֹר אֵין, כָּבֵר חֲרֵב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וּמָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת עֲכָשׁוּ?
לְהִזְהַר שְׂאֲנוּ לֹא נִהְיֶה מֵאלוֹ הַמוֹנְעִים אֶת בְּנֵי־בֵית־הַמִּקְדָּשׁ. וְכֵן
אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יג): בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּכֻלְלֵיּוֹת
— יִבְנֶה, עֲכָשׁוּ עָלִינוּ לְדַאֵג, שְׁבִית־הַמִּקְדָּשׁ הַפְּרָטִי שְׁלָנוּ גַם־כֵּן
יִבְנֶה, שְׁזֶה הַמַּחֲזִין שְׁלָנוּ, שְׁנִזְכֶּה בְּמַח שְׁלָנוּ לְהַחֲדִיר בְּעֶצְמֵנוּ אֲמוּנָה
בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לִידַע שְׂאֵינָנוּ צְרִיכִים דְּבַר, רַק אֶת הַבוֹרָא
יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. וּכְשֶׁאֲדָם חֵי עִם חַיֵּי אֲמוּנָה כְּאֵלוֹ, נַעֲשֶׂה הַמְּאֲשֵׁר
בְּיוֹתֵר, וּמִהַמְעַט נַעֲשֶׂה לוֹ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ שְׁפַע גְּדוֹל,
וְגוֹמֵר אֶת הַחֲדָשׁ בְּרַחֲבוּת, וְעוֹד נוֹתֵן צְדָקָה, וְעוֹזֵר לְעֲנִיִּים, וְדוֹאֵג
לְכָל הַנִּזְקָקִים, לְאֱלֻמְנוֹת וִיתוּמִים, וְשֶׁאֵר צְרִיכֵי עֲמָךְ. מַה שְׂאֵין כֵּן
כְּשֶׁנַּעֲדֶרֶת מִהָאֲדָם דַּעַת, אֲזִי כְּמָה כֶּסֶף שְׁיִהְיֶה לוֹ, תְּמִיד יִחְסֹר לוֹ,
תְּמִיד הוּא שְׁבוּר וְרָצוּץ, כִּי הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ מְדַכְּאִים וּמְדַכְּדָכִים. וְלִכֵּן
עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן שְׁתִּזְכֶּה לְבָנוֹת אֶת הַמַּחֲזִין שְׁלָךְ, שְׁתַּחֲדִיר בְּךָ אֲמוּנָה
בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְאֲזִי תַחֲיֶה חַיִּים טוֹבִים, עֲרִיבִים וּמְתַקִּים.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ה' תלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חַיֵּי־שְׁרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְנִשְׁבֵּר לְבִי בְּקִרְבֵי אוֹדוֹת אַחִיד.

בְּעֵינֵי הַזּוּוּגִים וְכוּ' עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁזֶהוּ דְבַר פְּלֵא, שְׂאֲדָם אֵינוֹ
יודַע מַה וּמִי וְאֵימַת, וְהַעֲצָה הַטּוֹבָה וְהַקְּלָה בְּיוֹתֵר לְרוּךְ אוֹ רוּקָה,
שְׁלֵא יִהְיוּ בְּרַרְנִים, אֲלֵא כְּשֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְזַמֵּן לָהֶם זְוּוּג,
יִבְדְּקוּ אֶת הַמְּדוּת, וְאֲזִי תִכְף־וּמְדִד יִתְחַתְּנוּ לְשֵׁם שְׁמִים. אִךְ הַבְּעִיָּה
שֶׁל אֵי מְצִיאת הַזּוּוּג, עַד שְׁמִסְתוֹבְבִים רוּקִים וְרוּקוֹת לְאֱלֻפִים
וְלִרְבּוּת, וְאֵין מוֹצֵאִים זֶה אֶת זֶה, אֵין זֹאת אֲלֵא מִחֲמַת שְׂאֵין רוֹצִים
לְקַבֵּל אֶת רָצוֹן הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְרוֹצִים אֶת רָצוֹן עֲצָמָם. הַבְּחוּר
רוֹצֶה מִשְׁהוֹ שְׁעַדִּין לֹא נִבְרָא, אֲזִי אוֹמְרִים לוֹ מִן הַשְּׁמִים: "חֲכֵה

אֲשֶׁר   ה' תלד   בַּנְחָל   רפג

עד שִׁיבְרָא מַה שְּׂאֵתָה רוּצָה", וְכֵן זֶה נֶאֱמַר לְגַבֵּי הַרְוָקָה, וְאִינִם קוֹלָטִים, שְׂבִין כֶּף הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּעַ וְהַחֲדָשׁ וְהַשְּׁנָה חוֹלָפִים בִּיעָף, וּבִין כֶּף עוֹבְרִים שְׁנַיִם. וְלִכֵּן עֲצָה פְּשׁוּטָה וְקִלָּה לָזֶה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת טג.): נַחוֹת דְּרָגָה וְנִסִּיב אִיתְתָּא; אַדָּם צָרִיף לְרַדְתַּ מְדֻרְגָה, וְאִזּוּ יִמְצָא אִשָּׁה. וּמַה זֹאת אוֹמְרַת? אֲלֵא אַדָּם רוּצָה הִכִּי טוֹב וְהִכִּי מְצֻלָת, וְאִם אֵינוֹ מוֹצֵא — אֲזִי מְחַכָּה, אוֹמְרִים לוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: רַד מְדֻרְגָה אַחַת מִהַרְצוֹן שְׂאֵתָה רוּצָה, וְאִזּוּ תִרְאֶה שְׂתִמְצָא אִשָּׁה. כְּשֶׁאֲדָם זוֹכֶה לַעֲנוּה אֲמִתִּית, שְׂמִבְטַל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ: "אֲנִי כְּלוּם בְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי מוֹסֵר עֲצָמִי לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי תִבְרֹךְ, מַה שְּׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לִי אֲנִי לֹוֹקֵחַ אֶת זֹאת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי זֶה מְצָנֶה לְהִתְחַתֵּן פְּרוּ וּרְבוּ, וְלִכֵּן בְּרָגַע שְׂיִזְמֵן לִי הַבוֹרָא זְוֹוִגִי — אֶקַּח". זֶהוּ שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: נַחוֹת דְּרָגָה וְנִסִּיב אִיתְתָּא, תִּרַד מְדֻרְגָה וְתִמְצָא אִשָּׁה. וְכִשְׂאֲדָם מְחִזִּיק עֲצָמוֹ לְכָלוּם, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: תִּרַד מְדֻרְגָה, וּמַה זֶה לְרַדְתַּ מְדֻרְגָה מֵלֵא כְלוּם? כְּלוּם שְׂבַכְלוּם; וְאִזּוּ לִפְתַע פִּתְאֵם מְגַלָּה, שְׂיֵשׁ בְּעַבְרוֹ זְוֹוִג. וְלִכֵּן הָעֵקֶר בְּמִצִּיאַת הַזְוִיג, שְׂאֲדָם לֹא יִחֲזִיק מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא יִסְתַּכֵּל לְבוֹרָא עוֹלָם, וְיִבְטַל עֲצָמוֹ אֱלֹוֵי תִבְרֹךְ, וְאִזּוּ יִכַּח שְׂלֵא חֲסֵרִים זְוֹוִגִים, וְיִכּוֹלִים לְהִתְחַתֵּן בְּנִקְלָה.

רַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), לְמַה הוֹלֵף לְאֲדָם שְׂלֵא כְּסֻדְר, וְכָל פֶּרֶט שְׂחַפֵּץ לַעֲשׂוֹת, הוֹלֵף לוֹ בְּדִיוֹק הַהִפְּךְ מְרֻצוֹנוֹ? אֵין זֹאת אֲלֵא מְחַמַּת הַיִּשׁוּת וְהַגְּאוּת שֶׁל הָאָדָם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ יֵשׁ לוֹ רְצוֹן לְהִיּוֹת מְשֻׁהוּ בְּזֵה הָעוֹלָם — "אֲנֵא אֶמְלֵךְ", אֲנִי רוּצָה לְהִיּוֹת מְלֶךְ, כֹּל אֶחָד גְּדָמָה לוֹ שְׂיִהְיֶה מְשֻׁהוּ וְרוּצָה אֵיזָה דְּבַר, וּבְרָגַע שְׂלֵא הוֹלֵף כְּפִי רְצוֹנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי. אֲבָל אִם אַדָּם אֵינוֹ רוּצָה מְאוּמָה, אֲלֵא מוֹסֵר עֲצָמוֹ אֱלֹוֵי תִבְרֹךְ, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (אָבוֹת ב, ד): "בְּטַל רְצוֹנָךְ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדִי שְׂיִבְטַל רְצוֹן אַחֲרִים לְרְצוֹנָךְ", מַה שְּׂבוֹרָא עוֹלָם רוּצָה — זֶה יְהִיָּה, הוּא אֵינוֹ חֲסֵר דְּבַר אֶף פַּעַם, וְכָל דְּבַר הוֹלֵף לוֹ כְּסֻדְר, וְהוּא הַמְּאֲשֵׁר בְּיֹוֹתֵר, וְשִׂמַּח בְּחֻלְקוֹ תְּמִיד, כִּי הוּא מוֹסֵר עֲצָמוֹ לְפָנָיו תִּבְרֹךְ, וְכִפִּי שְׂיִנְהִיג עִמוֹ הַבוֹרָא — הוּא מְרַצָּה, וְנוֹתֵן תּוֹדָה

רפד אֲשֶׁר ה' תלד בנחל

והודאָה לַפְּנֵי יתְבַרֵךְ עַל כָּל דְּבַר. וּכְמוֹ שֶׁאֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), שֶׁעֲנִין תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁאָדָם מְרַגֵּל עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת לַפְּנֵי יתְבַרֵךְ עַל כָּל פֶּרֶט מִחַיָּו, זֶה הָאֵרֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה; בְּרַגַע שֶׁאָדָם מִכִּיר, שֶׁכָּל הַקּוֹרָה עִמּוֹ — דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ, וְאֵינְנו רוֹצֵה מְאוּמָה, שׁוֹם רְצוֹן אִישׁי, רַק מֵה שְׁבוּרָא עוֹלָם רוֹצֵה, זֶה נִקְרָא בְּטוֹל אֲמַתִּי, שֶׁמְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְבוּרָא יתְבַרֵךְ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יתְבַרֵךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, שֶׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת, אָדָם זֶה הוּא הַמְּאֲשֵׁר בְּיוֹתֵר בְּחַיָּו, וְאֵינְנו חֹסֵר מְאוּמָה. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמַלֵּא חֻפְצוֹ וְרְצוֹנוֹ, וּמְזַמֵּן לוֹ זְוֹג טוֹב, וְהוּא אֵינוֹ בְּרִיךְ, וּמִתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאוֹ. וּמְשׁוֹבְנָה בֵּיתוֹ, שׁוֹמֵר עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּיתוֹ, וְכִיצַד? עַל-יְדֵי שֶׁמְחַדִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁשְׁמוֹ שְׁלוֹם — בְּתוֹךְ הַבֵּית. וְרַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פ'): מֵה נִקְרָא שְׁלוֹם? כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים מִתְאַחֲדִים יַחַד: חֹסֵד וְגְבוּרָה אֲשֶׁר וַיִּמֵּי כְּשֶׁמְתַחַבְרִים — זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם, כִּי אִם שְׁנֵי הֵם אֲשֶׁר, אוֹ שְׁנֵי הֵם מֵיִם, שְׁנֵי הֵם חֹסֵד, אוֹ שְׁנֵי הֵם גְּבוּרָה, אֵין זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם, מְתִי נִקְרָא שְׁלוֹם? כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים, הַבַּעַל הוּא אֲשֶׁר בּוֹעֵר, כְּעֶסֶן, וְהָאִשָּׁה חֹסֵד, אוֹ לְהִפְךָ — הָאִשָּׁה אֲשֶׁר, כְּעֶסֶנִית וְעֶצְבָּנִית, וְהַבַּעַל הוֹלֵךְ בְּנִיחוּתָא, בְּחֹסֵד וּבְרַחֲמִים, וּכְשֶׁמְתַחֲדִים יַחַד — זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בֵּית. וְעַל נִקְדָּה זוֹ עַל הָאָדָם לַעֲבֹד הַרְבֵּה מְאֹד, כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֹדֵעַ שֶׁכָּל הַקּוֹרוֹת עִמּוֹ, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ, וּמְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה, זֶה הָאֵרֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא בְּטוֹל בְּשִׁלְמוֹת אֶל אֲמַתֵּי מְצִיאֹתוֹ יתְבַרֵךְ, וְאָדָם כְּזֶה אֵינְנו חֹסֵר דְּבַר, וּלְבִסּוֹף אֲשֶׁתּוֹ מְסַפְּמַת עִמּוֹ, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֹדֵר, וְהוּא הַמְּאֲשֵׁר בְּיוֹתֵר, וְאֵינְנו רוֹצֵה דְּבַר, רַק אֶת רְצוֹנוֹ יתְבַרֵךְ. וּמְכָל שֶׁפֶן רֵוֶק אוֹ רֵוֶקָה, אִם יַחֲיוּ בְּצוּרָה כְּזוֹ — לְמִסֵּר עֲצָמָם רַק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוֹ יֵרְאוּ אֶת הַנְּסִיִּים נְגַלִּים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּהֶם הַבוּרָא יתְבַרֵךְ שְׁמוֹ, וַיִּזְכּוּ לְמִצָּא זְוֹגָם, וּלְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   ה' תלה — ה' תלו   בַּנְחַל   רפה

ה' תלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר חַיֵּי־שָׁרָה, י"ז בְּמֵרֶחֶשׁוֹן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.
מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׂמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

אודות הענין למה נקרא חֲדָשׁ 'מֵרֶחֶשׁוֹן'? כְּתוּב בְּסֵפֶר "בְּנֵי יִשְׂשָׁכָר", שֶׁבְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ יִבְנֶה בְּחֲדָשׁ חֲשׁוֹן דִּיקָא. וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁעוֹבֵר שָׁנָה אַחַר שָׁנָה וּבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ עֲדִין חָרַב, עַל־כֵּן קוֹרְאִים אֶת הַחֲדָשׁ: 'מֵרֶחֶשׁוֹן' — זֶה הַטַּעַם מֵהַצַּד הַשְּׁלִילִי. וּמֵצַד חַיּוּבִי, אָמַר הַצַּדִּיק מְרוֹזְזֵין זי"ע: 'מֵרֶחֶשׁוֹן' בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל מְרַחֵשׁ שְׁפוֹתֶיהָ, שֶׁהַשְּׁפָתִים עֲדִין מְרַחֵשׁוֹת וּמְמַלְמְלוֹת; הֵיזוֹת שֶׁעָבַר עָלֵינוּ חֲדָשׁ מְלֵא מִצּוֹת — תִּשְׁרִי: רֵאשׁ הַשָּׁנָה, תְּפִלָּה וּתְשׁוּבָה, עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה, יוֹם הַכַּפּוּרִים, צוֹם, תְּפִלָּה וּבְכִיָּה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, סְכוּת, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסוּכָּךְ עָלֵינוּ, וְאַנְחָנוּ נִכְנָסִים בְּתוֹךְ הַסִּפָּה, ד' הַמִּינִים, הַלֵּל וְשִׂמְחָה, חֲדָשׁ שֶׁנִּקְרָא 'יְרַח הָאֵיתָנִים', אֵיתָן בְּמִצּוֹת, כָּל הַחֲדָשׁ הַזֶּה אָנוּ רְגִילִים בְּבִקְשׁוֹת וּתְפִלוֹת לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאַחֲרָיו בָּא חֲדָשׁ מֵרֶחֶשׁוֹן, הֵינּוּ שֶׁהַשְּׁפָתִים עֲדִין מְרַחֵשׁוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁעֲדִין אָנוּ מְמַשִּׁיכִים אֶת הַחֲדָשׁ שֶׁעָבַר, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ נִעוֹת בְּתַחֲנוּת וּבִבְקָשׁוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ.

וּמִפְּאֵת טְרַדוֹתֵי הַרְבוּת — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' תלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר חַיֵּי־שָׁרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אַךְ טְרַדוֹתֵי בְּעֶסְקֵי הַצַּבּוּר — הֵן אֲשֶׁר עֲכָבוּנִי.

חכמינו הקדושים אומרים (מגלה יז): מלחמה זה אתחלתא דגאולה, ובפרט כשאמות העולם מתגרות זו בזו, אזי עלינו לצפות לגאולה. וראינו כמו עינינו משך הדורות, כשאמות העולם היו מתגרות זו בזו, היה מר מאד לעם ישראל, אף לבסוף יצאה מזה ישועה גדולה. כמו-כן ויותר מכן, עם ישראל בתוכם צריכים להתאחד יחד, פי אין דבר חשוב יותר מאחדות ואהבה, כשיהודים אוהבים זה את זה ועוזרים זה לזה, העקר לעקר את הגזענות! כלנו באותה ספינה השטה בים סוער, כלנו יראים וחוששים, וכלנו מתאחדים יותר, אשר זה כל ענין המלחמה; פי כשהכל על מי מנוחות, איש תחת גפנו ותחת תאנתו, איש לדרך הולך, זה בכה וזה בכה, וממילא ישנם פרוידים, פי כל איש לעצמו חי, ואינו זקוק לזולת, ומתפלג ממנו, וכל אחד חושב שאצלו האמת, כמו שכתוב (ישעיה נט, טו): "ותהי האמת געדרת", מלמד שהאמת געשית עדרים עדרים (סנהדרין צז), כל אחד מחזיק שדרךו היא האמת ומושב לכוונו. אבל כשיש צרה אחת גדולה, אזי שוכחים את כל העסקים הקטנים, ומתאחדים יחד. ואם-כן לעתים, דיקא מפאת צרה, מתאחד הדור כלו, כשרואים שהגויים — בכונתם לכלות את כל עם ישראל, על-כן אין זמן כשיר וטוב יותר לאחדות העם בזמן הזה, וצריכים לעקר את השנאה והקנאה מאתנו, את כל ההסתות הפרועות שנתפשטו בינינו, את כל הפלוגים והפרודים וכו', אין זאת אלא הגלות הקשה הזו. ולכן דיקא בעת צרה זו, נשכח נא מכל הפרודים, ונחפץ להגיש עזרת הזולת וסיוע הבריות, ונרבה באהבת ישראל.

ובפרט שישנם כל-כף הרבה אנשים במצוקה נוראה, אין דבר גדול יותר מלעזורם, ולעתים על-ידי חינוך קטן תורמים לזולת יותר מצדקה בספית, פי עוברים על עם ישראל כל-כף הרבה משברים וגלים, ישנם כל-כף הרבה הורים שפולים, יתומים, אלמנות וכו', האם אנו חושבים עליהם, האם אנו משתדלים להסביר להם פנים, לדובכם וכו'?! הנה גרים בבנינו שישים וזקנים, האם חשבנו לרגע — אולי הם זקוקים לאיזה עזר וכו'?! האם אנו מקדימים

אֲשֶׁר   ה' תלד   בַּנְחַל   רפז

שְׁלוֹם לְכָל אֶחָד?! וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְעֵקֶר מֵאַתְּנוּ אֶת הָאֲנוּכִיּוֹת,
וְלִהְיוֹת דִּיר בְּלִבְנוּ מִדַּת הַהִתְחַשְׁבוֹת וְהוֹתָרְנוּת וְאַהֲבַת הַזּוּלָּת.

עִם יִשְׂרָאֵל הֵם קוֹמָה שְׁלֵמָה; אָדָם יֵשׁ לוֹ רַמ"ח אַיְבָרִים וְשִׁס"ה
גִּידִים, אָדָם בָּרִיא — הוֹלֵךְ, יוֹשֵׁב וּמִתְפַּקֵּד וְכוּ', אֵף אִם רַק צָפְרָנוּ
בְּאֶצְבָּעוֹ הַקְּטָנָה בְּרִגְלוֹ תִכְאֵב, כָּבֵד אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְרַפֵּז וְכוּ',
וְלִהְיוֹת שִׁיף בְּתַפְקוּדוֹ כְּרֵאוּי, וְלָמָּה?! סֵף הַכֹּל אֵיזוֹ צָפְרָן כּוֹאֶבֶת,
וּכְבֵר אֵתָּה חֵשׁ בְּרֵאשִׁיף?! אֵלָּא כְּשֶׁבְּמִקּוֹם אֶחָד כּוֹאֵב לְאָדָם, כָּל
הַגּוּף חֵשׁ בְּכֹאֵב. כֵּף עִם יִשְׂרָאֵל, כְּלָנוּ גּוּף אֶחָד, כְּלָנוּ בְּנֵי
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁכּוֹאֵב לִיהוּדֵי אֶחָד — צָרִיף לְכֹאֵב לְכָלְנוּ,
עֲלִינוּ לְחוּשׁ בְּכֹאֵבוֹ שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאִם עֲדִין אֵינְנוּ מְרַגְּשִׁים
אֶת צַעַר הַחֵבֶר, סִימָן שֶׁלִּבְנוּ אָטוּם. וּמָה עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?
מִתְחִיל לְעוֹרֵר אֶת אַמּוֹת הָעוֹלָם עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִם גַּם אֵז אֵינֶם
שָׂמִים עַל לִבָּם, וְאֵינֶם שָׂבִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינֶם מֵאַחִים אֶת הַקְּרָעִים
בִּיגִיָּהֶם, אֲזַי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח יְסוּרִים חֲזָקִים יוֹתֵר, וְאִם חַס
וְשָׁלוֹם, עֲדִין אֵינֶם מִתְעוֹרְרִים, שׁוֹלַח הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְסוּרִים
קָשִׁים יוֹתֵר. וּכְמֵאַמְרָם ו'ל (מִנְחוֹת נג:): מָה זַיִת אֵינּוּ מוֹצִיא שְׁמָנוּ
אֵלָּא עַל-יְדֵי כְּתִית, אֵף יִשְׂרָאֵל אֵינֶם שָׂבִים לְמוֹטֵב, אֵלָּא עַל-יְדֵי
יְסוּרִים; וְלִכֵּן אִם יִשְׁנֶן שְׁמוּעוֹת, שְׁעוֹמֵד לְפָרִץ מִלְחָמָה, זֶה צָרִיף
לְעוֹרְרָנוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, לְשַׁכֵּף אֶת כָּל הַמְּרִיבוֹת וְהַקְּטָטוֹת, וְלִשְׁכַּח מִכָּל
הַשְׁטִיּוֹת, מִכָּל הַפּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׁקֵר, וְלִהְיוֹת עַל עֲצָמָנוּ אֶת מְלֶכֶךְ
מְלִכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַגִּיעַ הַזְּמַן לְהִתְחִיל לְעֵסֵק בְּהִתְבּוֹדָדוֹת, לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ
בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָנוּ, וְלִחְדַל מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְכֵן לְהִזְהַר מֵאֵד
בְּכַבּוּד הַזּוּלָּת וּרְכוּשׁוֹ, כִּי דִיְקָא בְּעַת סְכָנַת מְלַחְמָה הַמְּרַחֶפֶת בְּאַפְקֵי,
צָרִיכִים לְעָרֵף חֶשְׁבוֹן הַנְּפֹשׁ, וְלָשׁוּב בְּתוֹכָהּ עַל כָּל הַגְּבוּלוֹת
וְהַגְּזוּלוֹת שֶׁגְּזָלְנוּ מִזּוּלְתָנוּ, וּמִי שֶׁאֵינּוּ נָקִי מִזֶּה — יָשִׁיב גְּזוּלוֹתוֹ
תַּכְף-וּמִידָּה, אַחֲרֵת — יִשְׁלַם כָּפָל כְּפָלִים, וְלֹא יֵאָבֶה ה' סִלַּח לוֹ.
עַל-כֵּן הָעֵקֶר לְשׁוּב עַד הַמַּכְהוּ, וְאֵז נִזְכָּה לְהִנָּצַל מִכָּל רַע.

הִנֵּה נִתְקַיֵּם כָּבֵד, שְׁבִנֵי יִשְׁמְעָאֵל שׁוֹלְטִים עַל כָּל הָעוֹלָם, כִּי

רפח   אֲשֶׁר   ה' תלד   בַּנְחָל

אִפְלוּ הַמַּעֲצָמָה הַחֲזָקָה בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם מִפְחָדָת גַּם-כֵּן מִהַיִּשְׁמָעָאִלִים וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ מַה יוֹלֵד יוֹם, וְאִין זֶה מְשַׁנֵּה לָנוּ, כִּי זוֹ מַלְחָמָה בֵּין עֲשׂוֹ לַיִּשְׁמָעָאִל. מַה שְּׁנוֹגֵעַ לְעִנְיָנוּ, שְׁעֲלִינוּ לְקַחַת עֲצָמָנוּ בְּיָדֵינוּ, וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּמִי שְׂיִזְכֶּה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, יִנָּצֵל מִמַּלְחָמַת גּוֹג וּמַגּוּג, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמְרֵנוּ בְּדַרְךְ לֹא דַרְךְ, וְיִרְאֶה גַּסִּים וְנִפְלְאוֹת.

וְלָכֵן הַעֲצָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, לְקַחַת עַל עֲצָמוֹ מְצוּהָ, וְלִקְיָמָהּ בְּהַדּוּר וּבְשִׁלְמוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן עוֹד וְעוֹד מְצוּהָ, וּכְשִׁירְאָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאָנוּ מִקְפִּידִים עַל פְּשָׁרוֹת, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, טְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה, שְׂבַת וְכוּ' וְכוּ', כָּל אֵלּוּ הַמְצוּוֹת כְּדֹאִיוֹת הֵן שְׂתַגְנֶה עָלֵינוּ בְּעַת צָרָה. וְכֵן לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל מְצוּוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ, שֶׁהֵן חֲמוּרוֹת יוֹתֵר, וְאִם יוֹדֵעַ אָדָם, שְׂפָגַע בְּזוּלָתוֹ — יִלֵּךְ וְיִרְצֶהוּ, כִּי לֹא יֵאָבֶה ה' סֶלַח לוֹ. וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (יוֹמָא פּוּ): עֵבְרוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר, אֲבָל עֵבְרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ אִין יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שְׂיִלֵּךְ וְיִרְצֶה אֶת חִבְרוֹ; עָלֵינוּ לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשֵׂינּוּ — הָאִם פְּגָמָנוּ בְּכַבּוֹד אָב וְאִם, אֲשֶׁר הִיא הַחֲמוּרָה שְׁבַחֲמוּרוֹת (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'), הָאִם לֹא צְעָרְנוּ אֶת הַהוֹרִים, הָאִם לֹא שְׂפָכְנוּ דָמָם? ! הָאִם לֹא גְרָמְנוּ לָהֶם נִזְקִים וְכוּ'? ! צָרִיךְ לְחַזֵּר עַל כֵּן בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְאַחֲרֵי-כֵן לְבַדֵּק — אִם לֹא גְרָשְׁנוּ אֶת הַשְּׂכִינָה מִהַבַּיִת, אִם יֵשׁ בֵּינֵינוּ שְׁלוֹם-בַּיִת אֲמִתִּי, וְלִבְחֹן לְכַבְּנוּ הַיֵּטֵב — הֵיכָן אָנוּ אוֹחֲזִים בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל? ! זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ מַעֲיָנֵינוּ! מִי שְׂיַעֲזֹר לְזוּלָתוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, הוּא יִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי פְרָעָנוֹת שְׂבָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי הַזּוּכָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל כָּל מַעֲלָלוֹ, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַחֲזִיר אַחֲרַיִם בְּתִשׁוּבָה, הוּא יִנָּצֵל מִמַּלְחָמַת גּוֹג וּמַגּוּג.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר   ה' תלז   בַּנְחַל   רַפֵּט
ה' תלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר חַיֵּי-שָׂרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב אֵל ... נִרְוֵה יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

יְדִידֵי הַיָּקָר! כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שְׁאָדָם סוֹבֵל מִשָּׁךְ יָמֵי חַיָּיו
הֵם בַּק מִחֲמַת מֵדַת הַגָּאוֹה. וְכִמּוֹ שְׁאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן פב), לָמָּה הוֹלֵךְ לְאָדָם שְׁלֵא כְּסֵדֵר, וְכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה
הוֹלֵךְ לוֹ בְּדִיוֹק הַפּוֹךְ? אֵינן זֹאת אֶלָּא מִפְּנֵי הַגָּאוֹה הַסְּרוּחָה שְׁלוֹ,
שְׁאוּמֵר: אֲנִי אֶמְלֹךְ, אֲנִי רוֹצֶה לְשֵׁלֵט. וְלִכֵּן עָקֵר הַתְּשׁוּבָה —
שְׁאָדָם יָסִיר גְּאוֹתוֹ, שְׁיִכִּיר בְּחִסְרוֹנוֹתָיו, שְׁיִכִּיר בְּחִטְאוֹתָיו, אִם הוּא
גֹּבֵה מְזוּלָתוֹ — יְשִׁיב אֶת הַגְּזוּלָה, אִם לָוֶה — יִפְרַע חוֹבוֹתָיו, וְלֹא
יִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לז, כא): 'לָוֶה רָשַׁע וְלֹא יִשְׁלָם' וְכוּ'. וְכֵן יִשְׁלָם
עִם זוּלָתוֹ וְכוּ', כִּי אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ט:): בְּעוֹן שְׁנֵאת
חֲנָם חָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן; וּבְאֵמַת זוֹ בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה
גְּדוּלָה, שֶׁהַשְּׁנֵאת חֲנָם וְהַפְּלוּגִים יִהְיוּ מְשׁוּפָּרָא דְשׁוּפָּרָא; יְכוּל אָדָם
לְהִיּוֹת מְגֻדוּלֵי הַחֲבוּרָה, וְלִילֵךְ בְּלָבוּשׁ רַבָּנִי וּמְכַבֵּד, וּבְלָבוֹ הוּא
שׁוֹנֵא אֶת זוּלָתוֹ, אֲשֶׁר זֶה גְּרוּעַ יוֹתֵר מִכָּל הַעֲבָרוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי כָּל
רָגַע וּשְׁנִיָּה שְׁשׁוֹנֵא אֶת זוּלָתוֹ, וְאֵינּוּ רוֹצֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ מִפְּנֵי שְׁנֵאתָה
— עוֹבֵר עַל לָאוּ שֶׁל "לֹא תִשְׁנֵא אֶת אַחִיךָ בְּלָבָבְךָ" (וַיִּקְרָא י"ט, יז).
וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין כו:): מַה יִּקְרָא שׁוֹנֵא? כָּל שֶׁלֹּא
דִּבֵּר עִם זוּלָתוֹ שְׁלֵשָׁה יָמִים מִחֲמַת שְׁנֵאתָה. אֵךְ לֹא נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל
עַל כָּךְ; הֵינּוּ שְׁלֵא יְכוּל הַתָּנָא הַקְּדוֹשׁ לְתַאֵר לְעַצְמוֹ, שְׁיִתְכַּן דְּבַר
כְּזֶה, שְׁיִהוּדֵי לֹא יְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ מִחֲמַת שְׁנֵאתָה. וְהִנֵּה הַמְּצִיאוֹת
הַעֲגוּמָה נִגְלִית לְעֵין כָּל, בְּהִיּוֹת יְהוּדִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁאֵינָם מְדַבְּרִים
זֶה עִם זֶה שְׁבֻעוֹת וְחֻדְשִׁים, יְהוּדִים הַמְּתִימְרִים לְהַקְרָא 'חֻרְדִּים
לְדַבֵּר ה', וְהֵם שׁוֹנֵאִים אֶת זוּלָתָם. לָמָּה לֹא תַחֲשֹׁב עַל הַתְּכִלִּית
הַנִּצְחִית, שְׁבִסּוֹף תִּצְטַרֵּךְ לָשׁוּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁאָמַר
דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קמו, ד): "בֵּיּוֹם הַהוּא אֲבָדוּ עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו"; לָמָּה לֹא
תַעֲבֹד עַל מֵדַת הַגָּאוֹה הַסְּרוּחָה?! הֲלֹא יָבוֹא הַיּוֹם שֶׁתִּצְטַרֵּךְ

רצ   אֲשֶׁר   ה' תלז   בַּנְחָל

להפשיט את הגוף, והנשמה תעלה מעלה, והגוף לקבר יוכל. אם תחשב על תכליתך הנצחית, ומה יהיה נעשה עמך לבסוף, בודאי תשפיל את גאותך, כי אימתי אדם בעל גאות? כשנדמה לו שיהיה לעולם, וחושב: אג"י ואג"י, תמיד אהיה ברום המעלה וכו'.

וכבר אמר התנא (אבות ב, י): "ישוב יום אחד לפני מיתתך". שאלוהו תלמידיו: רבי, וכי יודע אדם אימתי ימות? וענה: וכל שפן ישוב היום שמא למחר תמות, נמצא כל ימיו בתשובה. ולכן ראה לשוב אליו יתברך ב בטול גמור, אינך יודע אימתי יגיע ימך האחרון. דע, כי הקדוש-ברוך-הוא אוהב את כל בר ישראל ורוצה לעזרו, ומה מפריד בין האדם לבניו יתברך? האנכי, וכמו שכתוב (דברים ה, ה): "אנכי עומד בין ה' ובניכם", הינו האנוכיות עומדת פחין בין אדם לקונו.

הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע אמר, שאין עצה נגד הגאונה, וצריכים לבקשו יתברך כל ימי חייו שיוציא ממנו את הגאונה, וכך יצאה נשמתו של הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, במלים: "אל תבואני רגל גאונה" (תהלים לו, יב); ואמרו תלמידיו הקדושים, שפך צריך כל אדם לבקש כל ימי חייו: "רבונו של עולם, תוריד ממני את הגאונה והישות", וכשאדם עוקר מעצמו מדת הגאונה — השכינה שורה בו; ומה הסימן אם אדם בטל ישותו אם לאו? אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן יב): אם אדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, אזי זוכה להגיע לבטול כזה, עד ששוכח מהכל, וזוכר רק ממנו יתברך.

ולכן ראה לעבד העקר על נקדה זו — תפלה והתבודדות, אשר אין דבר חשוב למעלה בשמים יותר מזה. וכמאמרם ז"ל (תנחומא וירא א'): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, הווי זהירים בתפלה שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבות, ואפלו אין אדם פדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו.

אבל להגיע לתפלה, צריכים להסיר את הגאונה, כי אדם אומר

אֲשֶׁר   ה' תלז   בַּנְחַל   רצא

לְעֶצְמוֹ: "וְכִי אֲדַבֵּר לְעֶצְמִי?! לְמִי אֲדַבֵּר?! מִי שׁוֹמֵעַ אוֹתִי?! " חס ושלום, אָדָם אֵינוֹ מֵאֲמִין שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמוֹ וְאֶצְלוֹ, וְעוֹמֵד עַל יָדוֹ מִמָּשׁ, וְעַל-פֶּן קָשָׁה לוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וּבְאֵמַת מִי מְדַבֵּר בָּךְ — אִם לֹא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! מִי שׁוֹמֵעַ בָּךְ — אִם לֹא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! מִי נוֹשֵׂם בָּךְ — אִם לֹא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל. אִם תִּרְבֶּה בְּשִׂיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, זֶה יִשְׁבֵר אֶת הַגְּאֻנָה מִמֶּךָ, וּיְכַלֵּל שְׂתַחֲדִיר בָּךְ מִדַּת הָעֲנוּוָה, כֵּן תִּרְבֶּה לְדַבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ יִבְיָאֵךְ לְיָדֶי בְּטוֹל גָּמוּר, כִּי הֵא בָּהֵא תִלְיָא. וְאַחַר שֶׁתִּתְרַחֵק מִן הַגְּאֻנָה בְּתַכְלִית הָרַחוּק, תּוּכַל לִילֵךְ וּלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מִזוּלָתְךָ שֶׁפָּגַעְתָּ בוֹ, וְלֹא תִתְבַּיֵּשׁ לְהִשְׁפִּיל עֶצְמְךָ בְּפָנָיו.

וְכֵן מְסַפְּרִים עַל הַצְּדִיק הַקְדוֹשׁ הַסְּטִיפְלָר זי"ע, שֶׁכָּל יְמֵי חַיָּו יָשַׁב וְלָמַד תּוֹרָה, וְאֶצְלוֹ נִתְקַיְּמוּ דְבָרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן ב'): אִם יֹשֵׁב אָדָם בְּזוּיִת וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֲנִי מֵרְאֶהוּ לְבְרִיּוֹת; הֵינּוּ אִם יוֹשֵׁב אָדָם בְּפִנְיָה וּבְצִנְעָא וְלוֹמֵד תּוֹרָה, אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי מִפְּרִסְמוֹ לְעוֹלָם; כִּי יֹשֵׁב בְּדִירְתוֹ הַפְּרִטִית וְלָמַד תּוֹרָה לְשִׁמָּה, וְנִתְפָּרַס לְבִסוּף בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וּפְעַם אַחַת אַרְע, שֶׁהִתְפַּלֵּל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְנִכְנַס יָלַד וְהוֹצִיא גְמָרָא גְדוֹלָה מֵאַרְוֵן הַסְּפָרִים, וְהַחֵל לְדַפְּדֵף בָּהּ, וּבְדַרְךָ יָלַד פָּתַח אֶת הַסֵּפֶר וְסָגְרוֹ וְשׁוּב פָּתַח וְסָגְרוֹ וְכוּ' לֹא בְזִהִירוֹת יִתְרָה, וְחָשַׁשׁ הַסְּטִיפְלָר שֶׁהֵילַד יִקְרַע אֶת הַדְּפִים בְּלֹא פְּנֵינָה, אֲזִי הָרִים קוֹלוֹ עָלָיו: "נוּ... וְהֵילַד נִבְהַל וּבְרַח. הַסְּטִיפְלָר זי"ע תִּכְף-וּמִיד הַבֵּין מַה קָרָה פַּה וְכוּ', אֲזִי בָרַר מִי הָיָה הֵילַד הַזֶּה וְכוּ', הֵיכֵן הוּא גָר וּמַה שָׁם מִשְׁפַּחְתּוֹ וְכוּ', וְחָלְפוּ עֲבָרוֹ כַּמָּה שָׁנִים, וְשָׁלַח שְׁלִיחַ לְבָרַר — מִתִּי הַבֵּן הַזֶּה נַעֲשֶׂה בְּרֵ-מִצְוָה, וּבָא וְהוֹדִיעַ לוֹ. וְאִישׁ לֹא יָדַע וְלֹא שָׁעַר אֶת הַבָּאוֹת; בְּיוֹם בְּרֵ-הַמִּצְוָה, הָיָה כָּבֵר הַסְּטִיפְלָר מְבָגֵר, וְהִתְקַשְּׁה בְּהִלִּיכְתּוֹ וְכוּ', וְהִנֵּה בְּאִמְצַע בְּרֵ-הַמִּצְוָה, כְּשֶׁכָּל הַמְּסַבִּים יָשְׁבוּ בְּאוֹלָם, נִכְנַס לְפָתַח הַסְּטִיפְלָר בְּמֵלֵא הַדְּרוֹ וְזִיווֹ וְכוּ' לְהִשְׁתַּתֵּף בְּשִׂמְחָה, וְתָמְהוּ כְּלָם וּלְשִׁמְחָתָם אֵין קֶץ וּגְבוּל, עַל הַזְּכִיָּה שֶׁזָּכּוּ לָהּ, שֶׁצְּדִיק קְדוֹשׁ בְּזֶה כְּבֹדָם, וְהִטְרִיחַ עֲצֻמוֹ לְפָאָר שְׂמִחָתָם, וְלֹא יָדְעוּ מַה זֶה וְעַל מַה זֶה.

רצב אֲשֶׁר ה' תלז בנחל

ובְּשִׁנְסִימָה השְׁמִיחָה, לְקַח אֶת יְלֵד בִּרְ-הַמְצִנָּה לְחֹדֶר צְדִדֵי שָׁם, וְסָגַר הַדִּלְת בַּעֲדָם, וּבְקִשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה עַל הַצְּעָקָה שֶׁצָּעַק עָלָיו כְּמָה שְׁנִים קִדְּם לְכֵן. וְהַיְלֵד כָּלֵל לֹא זָכַר מִהַמְקָרָה הַהוּא, וּבִנְדָאֵי סֶלַח לוֹ. וְאַחֲר־כֵּן סִפֵּר הַיְלֵד לְהוֹרָיו אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה וְכוּ'. וְשָׂאֵל תְּלִמִּידוֹ שֶׁל הַסְּטִיפְלָר אֶת רַבּוֹ: "מִדּוּעַ טִרְחַתֶּם כָּל-כֶּף בְּעִנְיָן?" וְעָנָה: "כְּשֶׁהָיָה הַיְלֵד קִדְּם בִּרְ-מְצִנָּה, לֹא יָכוֹל הָיָה לְמַחֵל, וְהַמְחִילָה שָׁלוּ אֵינָה מְחִילָה, כִּי הוּא קָטָן עֲדִין, אֲבָל מִשְׁנַעֲשֵׂה בַר מְצִנָּה, נַעֲשֵׂה גְדוֹל, וַיֵּשׁ בְּכַחוֹ לְמַחֵל, וּמְחִילָתוֹ תִּקְפָּה".

הַרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ, שְׂאֵם גָּאוֹן גְּדוֹל, צְדִיק וְקָדוֹשׁ כְּמוֹ הַסְּטִיפְלָר זִי"ע הַטְּרִיחַ עֲצָמוֹ כָּל-כֶּף לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מֵיְלֵד, שְׂאוּלֵי נִפְגַּע מִמֶּנּוּ בְּאֵיזָה עִנְיָן פְּעוּט, אֵיזָה מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל צָרִיךְ לְלַמֵּד מִזֶּה, לְהִזְהַר בְּתַכְלִית הַזְּהִירוֹת לֹא לְצַעַר אֶף אֶחָד וְכוּ', כִּי מִי שֶׁמְצַעֵר אֶת הַזְּהִילָת לֹא יִנְקָה מַעֲנֵשׁ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם מְצַעֵרִים אֶת הַצְּדִיק, אֶת הַתְּלִמִּיד חָכָם, אֵיזָה עֲנֵשׁ מְקַבְּלִים, וַיִּשְׁלְמוּ כָּפָל כְּפָלִים, כִּי לְבִסוּף הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גָּבִי דִּילִיָּה. וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם תִּקְנִי הַקְּדֻמוֹנִים לְמַחֵל קִדְּם הַשָּׁנָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל.

יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּכְנִס בְּךָ דַּעַת, וְתִשְׁלִיךְ אַחֵר גִּוְף אֶת הַגְּאוּנָה וְהַיִּשׁוּת, וְתִשְׁיֵב אֶת הַגְּזֻלָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁתַּבְּקֵשׁ סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכַפָּרָה עַל שֶׁצָּעַרְתָּ וְגִרַמְתָּ לוֹ עוֹל, וְלֹא — תַעֲנֵשׁ בְּעִנְשׁ חֲמוּר.

הִנֵּה אָנּוּ עֲדִים לְמַקְרִים מְזַעְזָעִים שְׁקוֹרִים עֲכָשׁוּ וְכוּ', דִּיקָא לְפָלוּנִי, דִּיקָא לְאֶלְמוּנִי — גַּתְמָהּ? אֵךְ אֵין אָנּוּ יוֹדְעִים חֲשְׁבוֹנוֹת שְׂמִים, מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא צָעֲרוּ מִיִּשְׁהוּ, וְעַתָּה מְשַׁלְּמִים עַל כֶּף מְחִיר כְּבֵד.

עַל-כֵּן רְאֵה לְשׁוֹב עַל אֲוִלְתְּךָ, וְתִשְׁפִּיל עֲצָמְךָ, וְלֶךְ וּתְבַקֵּשׁ מִשְׁכַּנְךָ סְלִיחָה מֵעַמְּךָ הַלֵּב, וְתִרְצֵהוּ וְתַפְּיִסְהוּ, וְקוּהוּ אֵל ה' שִׁימְחֵל לְךָ בְּמְחִילָה גְמוּרָה, וְתִנְקָה מְלִפְנֵיו. אֵךְ אִם לֹא תַעֲשֵׂה כֵן, גְּדוֹל

אֲשֶׁר   ה' תלח   בַּנְחַל   רצג

עוֹנֵךְ מְנַשָּׂא, וְלֹא תִשְׁלַם כְּפָרְתְךָ מֵאִתּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִי לְךָ וְאִי לְנַפְשֶׁךָ.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' תלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׂרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ מְשֻׁבָּע שְׁעֵבֶר — לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

יְחִידִי הִזְקַר! רַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כח),
שֵׁשׁ שְׁדִין יְהוּדָאִין, שְׁגַם בֵּן אוֹמְרִים תּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה שְׁלֵהֶם לֹא רַק
שְׂאִינָה יְכוּלָה לְעֹזֵר לְאָדָם, אֲלֵא מְכַנְיָסָה אֶת הָאָדָם בְּכַפִּירוֹת
וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא אָדָם שְׂיִפִּיר אוֹתוֹ, וְכַמוֹכָא
בְּזִהַר (בא מב.): בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעוּן לִיה; וְלִכְן נִקְרָא אָדָם, לְשׁוֹן
(ישַׁעְיָה יד, יד): "אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן". חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (תַּנְחוּמָא
נִשְׂא ג'): מֵיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ נִתְאַוָּה שְׂיִהְיָה לוֹ
דִּיכָּה בַּתְּחִלָּתוֹנִים; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְגוֹר אֶתְנֵנו, רוֹצֵה לְהִיּוֹת
פֶּה בְּזֵה הָעוֹלָם עִמָּנוּ, וְאִיךָ זוֹכִים לְזֵה? עַל-יְדֵי הַדַּעַת, שְׂאָדָם מְגַלָּה
אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְפָרְסֵם אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׂמוֹ לְכֻלָּם, מְדַבֵּר
תָּמִיד רַק טוֹב, אֲזוּ הוּא נִכְנָס בְּגֵדֵר אַבְרָהָם אֲבִינוּ, שְׂהִיָּה יְחִידִי
בְּעוֹלָם כְּשֶׁגַּלָּה וּפְרָסֵם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַמוֹ שְׂאוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה מַג, ז): אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, אֲנִי לֹא הִיָּה שְׂמִי נִפְרָ לְבְרִיּוֹתִי, וְהַפְרָת אוֹתִי בְּבְרִיּוֹתִי, מְעַלָּה
אֲנִי עֲלֶיךָ כְּאֵלוֹ אֶתָּה שְׂתַּף עִמִּי בְּבְרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם; עַל אַבְרָהָם אֲבִינוּ
נֶאֱמַר (יִחְזָקֵאל לַג, כד): "אֶחָד הִיָּה אַבְרָהָם", אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, שְׂפָל
יְהוּדֵי הָרוֹצֵה לְהַתְקַרֵּב אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צָרִיךְ לְהִיּוֹת אֶחָד —
יְחִידִי, לְגַלּוֹת לְכֻלָּם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל
(לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), שְׂצָרִיךְ כָּל אָדָם לְדַעַת וְלוֹמַר, שְׂפָל
הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לֹא נִבְרָא אֲלֵא בְּשִׁבְלִי, וְאִם בֵּן עָלִי לְעַסֵּק בְּתַקּוּן
הָעוֹלָם, וּמַהוּ תַקּוּן הָעוֹלָם? לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, לְגַלּוֹת

לְכֻלָּם אֶת הַטּוֹב שֵׁישׁ בְּכָל אֶחָד, לְחֻזַּק וּלְעוֹדֵד אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, זֶה נִקְרָא צְדִיק, וְנִקְרְוֵת צְדִיק יִשְׁנָה אֶצֶל כָּל יְהוּדִי. וְלִכֵּן פְּתוּב (ישעיהו ס, כא): "וְעִמָּךְ כָּל־צְדִיקִים", כָּל יְהוּדִי יְכוּל לְהִגִּיעַ לְדַרְגָּה כְּזוֹ, כִּי נִשְׂרַשׁ בּוֹ מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ, וְיְכוּל לְחֻזַּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת הַזּוֹלָת. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה לב:): כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְכָל מִי שֶׁאִינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁאִינוּ מְזַרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ; כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ רַחֵם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; אַךְ כְּמוֹ שֶׁבָרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת הַמְּלַבְּשׁוֹת בְּגוּפִים, כֵּן בָּרָא שְׂדִים הַפּוֹרְחִים בְּאֹוִיר הָעוֹלָם, וְהֵם מִתְּלַבְּשִׁים בְּתוֹךְ בְּנֵי-אָדָם, וְאִפְלוּ יְכוּל לְהִיּוֹת תַּלְמִיד חֶכֶם, אֲבָל הוּא שֵׁד יְהוּדָאִי. וּבִמָּה מִתְּבַטָּא הַשֵּׁד? אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (ספֵרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ג' מִהַחֲגוּר), שֶׁהַשְּׂדִים הַתְּפָאָרוּ אֶחָד לְשָׁנִי: אֲנִי הַזְּקָתִי אֶת פְּלוֹנִי, וְהַשָּׁנִי הַתְּפָאָר: אֲנִי הַזְּקָתִי אֶת פְּלוֹנִי וְכוּ', לְמַדִּים מִכָּאן מַהוּ שֵׁד — שֶׁמְזִיק אֶת הָאֲחֵר. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כח:): אֵלּוּ הַמְּתַנַּגְדִּים, הַמְּבִיזִים וּמְחַרְפִּים יִרְאִי ה', מֵאִין זֶה בָּא? שֶׁמְקַבְּלִים תּוֹרָה מִתְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין, כִּי אִם אֶתָּה שׁוֹנֵא בְּנֵי אָדָם, אִם יֵשׁ לָךְ גְּזַענוֹת לוֹמֵר: עֲדוּת אֵלּוּ אִין לְהֵן שְׂיִכּוֹת אֶל הַצְּדִיק וְכוּ', אֶתָּה שֵׁד יְהוּדָאִי. וְזֶהוּ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁאֵלּוּ הָאֲנָשִׁים לֹא יְכוּלִים לְעוֹר לָךְ, אֶלָּא יִכְנִיסוּ אוֹתָךְ בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת. וְלִכֵּן צְרִיכִים הַרְּבֵה לְהַתְּפַלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאִם כָּבֵר עָבַר עָלֵינוּ מַה שֶׁעָבַר, וְזָכִינוּ לְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁלְּכָל הַפְּחוֹת נִקְבַּל מִיְהוּדֵי צְדִיק הַדְּבוּק בְּבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, מִתְּלִמִּיד חֶכֶם אֲמַתִּי, שֵׁישׁ בּוֹ רוּחַ אֱלֹקִים, וְלֹא מִשֵּׁד יְהוּדָאִי, שֶׁרַק רוּצָה לְשַׁבֵּר אוֹתִי, וְכֵן שׁוֹבֵר אֶת אֲחֵרִים, וְגוֹרֵם פְּרוּדִים וּמְחַלְקֵת, וְרוּצָה לְהַפִּילָךְ בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, עַד שֶׁלֹּא תִהְיֶה לָךְ תִּקְוָה. וְלִכֵּן אִין עֲצָה, רַק לְבוֹא לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְבַקֵּשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (אֵיכָה ד, ה): "הָאֲמָנִים עָלַי תּוֹלַע", וְכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים כב, ז): "אֲנֹכִי תּוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ", לְחַרְפּוֹת וּלְכַזִּיוְנוֹת הַסְּגָלָה לְהִיּוֹת כְּמוֹ תּוֹלַעַת. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּשַׁלַּח ט'): מַה תּוֹלַעַת אִין כְּחָה אֶלָּא בְּפִיָּה, כְּךָ יִשְׂרָאֵל, אִין כְּחָם אֶלָּא בְּתַפְּלָה;

אֲשֶׁר   ה' תלט   בַּנְחַל   רצה

וְעַל-יְדֵי תַפְלָה יְכוּלִים לְהַנְצִיל מִכָּל הַרוּחַ רָעָה שֶׁל הַשְׂדִּיךְ יְהוּדָאִין.

וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ עוֹד בְּעֵנִיךְ, אַף מִפְּאֵת טְרִדוֹתַי — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ה' תלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׂרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכוּ', שׁוֹם דְּבַר אֵינּוּ סוֹתֵר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל; מֵה שְׁחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים, שְׂאִין לְחוּטָא בְּחֻטָּא זֶה חִלְקַי לְעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְבַּטְּאִים כְּלַפִּיּוּ בְּכַטוּיִים חֲרִיפִים, שְׂאֵבֵד עוֹלָמוֹ וְכוּ', זֶהוּ זֶה! וְאִין עַל כֶּף עוֹרְרִין! בָּא רַבְּנוּ ו"ל, וּמְכַנִּים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַתַּחֲזִיקוֹת כְּזוֹ, שְׂאֵפְלוּ אָדָם שְׂעֵבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְעָבְרוּ עָלָיו כָּל מִינֵי גִזְרֵין בִּישִׁין, עַד שְׂמִכְרִיזִים מְלַמְעָלָה, שְׂאִין לוֹ חִלְקַי לְעוֹלָם הַבָּא, רַבְּנוּ ו"ל מְחַזְקוֹ וּמְעוֹדְדוֹ וּמְשַׁמְחוֹ, שְׁגָם הוּא יַחֲזוֹר בְּתַשׁוּבָה, וְכֵן מְצִינוּ אֶצֶל מְנַשֶּׁה, שְׂלֵא הִיְתֵה עֲבוּדָה זָרָה בְּעוֹלָם שְׂלֵא עָבֵד בֵּהּ, וּכְבָר הִיָּה בָּאֵשׁ וּשְׂרָפוּהוּ, וְעַדִּין עָבֵד עֲבוּדָה זָרָה, עַד שְׂרָאָה שְׁנִשְׂרָף הָעוֹר וְהַבָּשָׂר, אֲשֶׁר אֵיזָה סָבַל הוּא זֶה! וְהוּא צוּעֵק וּמִתְפַּלֵּל לְכָל עֲבוּדָה זָרָה וְלֹא נִעְנָה, אֲזִי כְּשִׂרָאָה שְׂפָלוֹ כָּל הַקְּצִין, וּבוֹעֵר כְּבָר רַב גּוֹפוֹ, נִתְעוֹרֵר לְצַעֵק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן ו'), שְׂמִלְאַכֵי הַשְּׂרֵת סָגְרוּ אֶת כָּל הַשְּׂמִים וְשְׂמֵי הַשְּׂמִים, שְׂלֵא תַכְּנִס תַּפְּלָתוֹ שֶׁל מְנַשֶּׁה, וְצַעֵקוֹ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּרְאֶה אֵיזָה רָשָׁע, שֶׁהַכְּנִיס צָלָם בְּהִיכָל, בְּתוֹךְ קִדְשׁ קִדְשִׁים, וְאֵפְלוּ שְׂמוֹנַח עַל הָאֵשׁ וְשׁוֹרְפִים אוֹתוֹ, עַדִּין הוּא מִתְפַּלֵּל לְכָל עֲבוּדָה זָרָה שְׂבַעֵלָם, וְהִנֵּה כַּמְעַט שְׁנִשְׂרָף, וְרָאָה שֶׁהַכָּל שְׂטִיּוֹת, וְשׁוֹם דְּבַר אֵינּוּ יְכוּל לְעֹזְרוֹ, רַק מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, אֲזִי פוֹנֶה אֵלָיו בְּתַפְלָה, וְעַכְשָׁו תִּקְבְּלוּ?! אַחַר שְׂכַפְּרָךְ

כָּל-כֶּף וְכוּ'. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָתַר חֲתִירָה מִתַּחַת לְכֶסֶף הַכְּבוֹד וְקָבְלוּ. לְמַדִּים מִכָּאן, שְׁאַפְלוּ אָדָם שְׂכָלָם רוֹצִים לְשָׁבֵרוּ, וְאוֹמְרִים שְׂאִין לוֹ תִקְנֶה, הַצְדִּיק מוֹצֵא לוֹ פֶּתַח לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה. וְאוֹמֵר לוֹ: "אֵל תִּתְיַאֲשׁ, בּוֹא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִתְחַנֵּן אֵלָיו, כִּי אֵין לָךְ בְּזוּהַ הָעוֹלָם רַק הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ", בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים, שְׂכָל הָעוֹלָם מְרַחֵקִים אֶת הָאָדָם, סוֹגְרִים מִמֶּנּוּ כָּל פֶּתְחֵי הַתִּשׁוּבָה, הַרְחַמְנוּת שֶׁל הַצְדִּיק כָּל-כֶּף גְּדוּלָה, שְׁאוֹמֵר לְאָדָם: "אֵל תִּתְיַאֲשׁ, תָּבוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִרְאֶה כִּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, כִּי לֹא חִפֵּץ בְּמוֹת הַמֵּת, כִּי אִם בְּשׁוֹבוֹ מִדְּרָכּוֹ הִרְעָה וְחִיָּה".

וּבְאֵמֶת זֶהוּ לְמוֹד עֵמֶק עֵמֶק, אֵיךְ שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִכָּלֵים, אֲפְלוּ שְׂכָלָם אוֹמְרִים, שְׁעַל חֲטָא זֶה אֵין תִּקְנֶה וְתִקְנֶה, אֵין תִּשׁוּבָה וְכַדוּמָה, יִדְחַק עֲצָמוֹ אֶל תּוֹךְ הַקְדָּשָׁה, וְיִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִתְנַדֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי ו'ל לְכָלָם, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וּמִכָּל מְקוֹם יְכוּלִים לְצִאתָ, וְלִחְזֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וּבִזְכוּת זֶה גַם אֲנִי נֹזֵקָ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְאוֹדוֹת שְׁשֵׁאלָתָ וְכוּ'; הֲלֹא רַבְּנֵי ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב), שְׂכִשְׂמֵתַגְבְּרוֹת עַל הָאָדָם הַמְחַשְׁבֹּת זְרוֹת, זֶה הֵיִצֵּר הָרַע שְׁבוֹעֵר בּוֹ, כִּי מָה זֶה מְחַשְׁבֹּת זְרוֹת? הֵיִצֵּר הָרַע, וְהֵן שׁוֹכְרוֹת אֶת הָאָדָם וְרוֹצוֹת לְהַכְנִיס בּוֹ יְאוּשׁ, כְּאֵלוֹ מִמֶּנּוּ כָּבֵר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דָּבָר, וְהַעֲצָה לָזֶה — לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ, וְלָבוֹא אֶל הַצְדִּיק, וְהוּא יוֹרֶה לוֹ דֶּרֶךְ נְכוֹנָה אֵיךְ לְצִאתָ מִזֶּה.

וְרַבְּנֵי ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיז): כָּכָל שְׁאָדָם נִכְנָס בְּקַדְשָׁה יוֹתֵר גְּדוּלָה, אִזּוֹ דִּיקָא קוֹרָה לוֹ מְקַרְהַ בְּלִתֵּי טְהוֹר שְׁנוּפֵל, וְהַעֲצָה לָזֶה — לֹא לְהִשָּׁבֵר, אֲלֵא לְדַעַת כִּי אִם עַד כַּה בְּעַר בּוֹ הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַתִּשׁוּבָה לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂרַצָּה כָּל-כֶּף לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהִנֵּה זָכָה כָּבֵר לְהִרְגִישׁ אוֹר גְּדוּל, כִּי כְּשֵׁאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אִזּוֹ יוֹצֵא מִחֻשָּׁף, וְנִכְנָס לְאוֹר וּמִרְגִישׁ אֶת הָאוֹר, אֲבָל כָּכָל שְׁנוֹכְנָס יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּקַדְשָׁה, וּמִרְגִישׁ אֶת הָאוֹר יוֹתֵר,

אֲשֶׁר   ה' תלט   בַּנְחֹל   רצו

פְּתָאם נְחֹשֶׁף לוֹ, וְכִמּוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלָה: "יּוֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא חֹשֶׁף", שׁוֹאֵל הָאֶרֶץ ז"ל: אֵיךְ יִתְכַן? הֲלֹא יוֹצֵר אוֹר — עוֹלָם הַיְצִירָה, שָׁם יֵשׁ אוֹר, וּבוֹרָא חֹשֶׁף — עוֹלָם הַבְּרִיאָה, שָׁם הַחֹשֶׁף, הֲלֹא עוֹלָם הַבְּרִיאָה גְבוּהָ מִן עוֹלָם הַיְצִירָה? אֲלֹא כָּל דְּרָגָה וְדְרָגָה נִקְרָאת חֹשֶׁף לְגַבֵּי הַדְּרָגָה הַקְּטַנָּה, לְמַטָּה כְּבֹר זְכִיתִי לְאוֹר גְּדוֹל, כִּי חֲזַרְתִּי בְּתִשְׁבּוּבָה, אֲבָל אֲנִי רוֹצֵה לְהִתְעַלּוֹת עוֹד יוֹתֵר, וְהִנֵּה נַעֲשֶׂה לִי לְפַתַּע חֹשֶׁף, אֲבָל אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, וְזֶה סִימָן טוֹב, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל — כָּכֵל שְׁאֲנִי מִתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשָׁה, וּלְפַתַּע קוֹרָה לִי מִקְרָה בְּלִתי טְהוֹר, סִימָן שְׁאֲנִי הוֹלֵךְ עַל הַדְּרָךְ הַנְּכוֹנָה, וְעַתָּה אֲנִי צָרִיף לְהִתְקַרֵּב מִחֻדָּשׁ. וּבִבְאֻמַּת אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שְׁצַרִּיכִים לַעֲשׂוֹת תִּשְׁבּוּבָה מִחֻדָּשׁ, כָּל רֶגַע וְרֶגַע, כָּל דְּקָה וּשְׁנִיָּה, וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ — לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, וְאִם שְׁמַקְדִּים הַרְגֵּשׁתָּ כָּל מִינֵי אוֹרוֹת וְזַקִּיקִים וְתַעֲנוּג, וְעַתָּה נְחֹשֶׁף מִמֶּךָ הַכֹּל, תִּדַּע לָךְ, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ, וְרוֹצֵה שְׁתַּרְגִּישׁ מִחֻדָּשׁ אוֹר חֻדָּשׁ, כִּי תַעֲנוּג תְּמִידִי אֵינוֹ תַעֲנוּג, שְׂנֵה מֶה שְׁאָנוּ רוֹאִים, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ, נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֵר", קִדְּם נַעֲשֶׂה לְאֲדָם חֹשֶׁף, וְאַחֲרֵי-כֵן אוֹר, וְאַחֲרֵי-כֵן שׁוֹב חֹשֶׁף וְשׁוֹב אוֹר, כִּי סוֹבֵב עִם הָאָדָם, וְלִכְן כָּל מִי שְׂנֵכָה לְחֲזוֹר בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה, אֲסוּר לוֹ לִפְלֵ בִיאוּשׁ, אֲלֹא לְזַכֵּר שְׁכֵף נַעֲשֶׂה בְּחַיִּים, הָעֶקֶר לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֻדָּשָׁה. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): גַּם בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק אֲסוּר לוֹמַר, שְׁאֲנִי כְּבֹר מִקְרָב אֶל הַצַּדִּיק, וְאֲנִי יוֹדֵעַ מִי הַצַּדִּיק וְכוּ', כִּי עַדִּין אֵינְךָ יוֹדֵעַ כְּלוּם, אֲלֹא בְּכֹל פַּעַם בְּפַעַם לְבוֹא בְּהִתְחַלָּה חֻדָּשָׁה אֶל הַצַּדִּיק, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְהִרְגִישׁ מַעֲלַת הַתִּשְׁבּוּבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ה' תמ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי-שרה ה'תשד"ם.

שלום רב אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך וכו', יש נוהגים שאומרים את התפלה כשגומרים את כל ספר התהלים, ויש שאומרים אותה כשמימיים אפלו כמה מזמורי תהלים. ומהפרש הוא בנסח התפלה, שאת המלים: "בזכות ספר תהלים זה שאמרתי, תקבל את תפילתי", אין לאמרם, אלא לומר: "בזכות התהלים שאמרתי" וכו', ותפלה אף פעם לא מזיקה, אדרבה, כל תפלה שאדם מתפלל להקדוש-ברוך-הוא — פועלת פעלתה. ולכן אם אדם מרגיש התעוררות לומר תפלה אחר אמירת תהלים — אשרי לו ואשרי חלקו!

הדורש שלומך...

ה' תמא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי-שרה ה'תשד"ם.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חמדת לבבי! אודות מה ששאלת וכו', על-פי דעת רבנו ז"ל הכל דמיון אחד גדול שמטעה את האדם. רבנו ז"ל הזהירנו מאד מכח המדמה, והמדמה אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה), זה יצר הרע גדול, ועובדים על בני-אדם בכל מיני דמיונות, ומפחידים אותו בכל מיני פחדים, כגון: "זה יקרה לך, וכך יארע לך" וכו', אבל רבנו ז"ל גלה לנו דרך חדשה, דרך התפלה וההתבודדות, וכשאדם מרגיל עצמו להתבודד אליו יתברך, אינו מפחד משום דבר, לבו פתוח אל הקדוש-ברוך-הוא, ויודע שאין

אֲשֶׁר   ה' תִּלְט   בְּנַחֵל   רִצַּט

שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ונתקיים אצלו (דברים יח, יג):
 "תמים תהיה עם הו'ה אלקיך", אומר רש"י: 'תלך עמו בתמימות,
 ואל תחקר אחר עתידות', שאסור לחקר אחריו יתברך, אלא להאמין
 בו, ולידע שדבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת
 המאציל העליון. וכך אדם חי בלי שטיות ובלי דמיונות.

ודבר זה צריכים לגלות היום לכל אלו החוזרים בתשובה,
 שישמרו עצמם מפל מיני שקרנים, רמאים, צבועים שעובדים על
 בני-אדם, פי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
 סא): יש אנשים שקוראים עצמם מנהיגים, אשר אינם יכולים
 להנהיג עצמם, ואיך ינהיגו אותך?! וזאת רואים פיוס, אדם שעבר
 על כל עברות שבתורה, והנה חזר בתשובה — טוב ויפה הדבר,
 ואומרים חכמינו הקדושים (ברכות לד:): במקום שבצעלי תשובה
 עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; אבל תזכר מה עשית
 והיכן היית, ואל תהפך פתאם להיות בעל מקבל ונותן תקונים, פי
 הלואי שתזכה לתקן הרהור אחד, ומכל שפן חטא אחד, ומכל שפן
 הרבה חטאים. ודבר זה צריך לזכר היטב כל בעל תשובה, ולא
 שתפגס בו איזו ישות וגאות, שהוא כבר נותן תקונים, אלא יפל
 בכל יום על הארץ בפשוט ידים ורגלים, ויצעק קולי קולות: "רבנו
 של עולם, תמחל לי, אני זוכר היטב מי אני" וכו', ולא יעסק
 בתקונים. וזו האמת של רבנו ז"ל, שהחזיר בנו אמת פזו, שאיננו
 רוצים דבר, רק לשוב בתשובה שלמה. ולכן צריכים מאד להזהר
 מאלו האנשים הנותנים תקונים ומדברים גדולות, אשר אומר רבנו
 ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן טו), שאלו המתפארים ואומרים שיש
 להם דברים נעלמים ונסתרים מבני-אדם, תדעו שהם שקרנים
 וצבועים, כי אלו שבאמת צדיקים, אף פעם לא ידברו דבורים כאלו.
 ולכן כל אלו השבים בתשובה צריכים להזהר שלא יעבדו עליהם,
 אשר כהיום משטים בבריות וכו', אדם שהיה אתמול בנוקבא
 דתהומא רבה, בשאול תחתית, והיום הוא כבר נותן תקונים, האין
 זה מגתך?! אבל כבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה
 תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, פי העולם מטעה מאד;

עובדים על בני-אדם, ומספנים עם ישראל, במקום להתקרב אל רבנו ז"ל, שנותן תקונים כל-כף קלים ונעימים, הולכים לשקרנים וצבועים, שאינם יודעים בין ימים לשמאלם, ומובילים את עם ישראל כצאן לטבח, ומפילים אותם יותר ויותר וכו', כי בלי תורה הכל הבל ורעות רוח. וכן צריכים לידע היטב, כי אם לא מחזירים אמונה בנשמות ישראל, צריכים לידע שזה שקרן, רמאי צבוע, ראשי תבות: שר"ץ השורץ על הארץ; ועל זה צריכים לבקש בחצות, מגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן טו), על העלמת הפאר של הצדיק האמת, שהוא היפי והחן של כל העולם כלו, ואם החן הזה היה מתגלה בעולם, היה מקרב את כלם אל הקדוש-ברוך-הוא, ומגלה לכלם, אשר אין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים. ולכן אם רצוננו לחזר בתשובה שלמה, ואם אנו רוצים שתתקבל תשובתנו בשמים, עלינו לקום בכל לילה בחצות, ולומר סדר תקון חצות, ולבקשו יתברך — אולי בעטוי עדין עם ישראל נמצאים בצרות ובחובות וכיסורים, ופן ואולי אני אשם במחלות ובפגועים, שנהרגים כל-כף הרבה נשמות ישראל. כי רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן טו): כשנתפרסמים מפרסמים של שקר, שעוסקים בכשוף ובשטיות, אז מתגבר מאורי אש, ואז נעלם המאורי אור, אור הצדיק המגלה לעם ישראל את האמונה, את אור השכינה. ואם החזר בתשובה יקום בכל לילה בחצות, ויבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שתגלה אליו השכינה, יזכה לראות את הצדיק האמת. וזה אשר חצו"ת ראשי תבות: ת'אמר ח'צות ו'יתגלה צ'דיק. אשרי אדם שאינו מטעה עצמו, ועוסק רק בתפלה ובקשה להקדוש-ברוך-הוא, שאז תתגלה אליו השכינה, ויזכה לחזר בתשובה שלמה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ה' תִּמְבּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׂרָה ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְּךָ וְכוּ', רַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עד): יֵשׁ הוֹשַׁעְנָא רַבָּה וַיֵּשׁ שְׁמַחַת תּוֹרָה. וּמָה הַהֶפְרָשׁ בֵּינֵיהֶם? אֵלֶּא הוֹשַׁעְנָא רַבָּה זֶה דְּבוּר בְּלֹא דַעָה, שְׁמַחַת תּוֹרָה זֶהוּ דְּבוּר בְּדַעָה. מִבִּיא רַבְּנוּ ו'ל אֵת הַזֵּהָר (קְדוּשִׁים פּה): יֵשׁ אֶחָד שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה וּמְגַמְגֵּם בָּהּ בְּגַמְגוּמֵי, שְׂאִינוּ יוֹדַע וּמִבִּין פְּשָׁרָהּ, אֵף כָּל מְלָה וּמְלָה שְׁלוֹמֵד עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂמַח עִם כָּל מְלָה וּמְלָה וּמְקַבְּלָהּ, וְעוֹשֶׂה מְזֵה אֵילָנוֹת בְּרוּחַנִיּוֹת, אֵף שְׂאָדָם אֵינְנוּ מִבִּין אֵת אֲשֶׁר הוּא לוֹמֵד. וּמְסִיִּים הַזֵּהָר: אֲשֶׁרֵי בְּנֵי-אָדָם הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, וּמְשַׁתְּדָלִים בָּהּ בְּדֶרֶךְ הַנִּכּוֹנָה. מְסַבֵּיר רַבְּנוּ ו'ל הַהֶפְרָשׁ בֵּינֵיהֶם; בִּהֲתַחֲלָה, כְּשֶׂאָדָם נִמְצָא בְּמַחֲזִין דְּקִטְנוּת, בְּצַמְצוּם הַדַּעַת, מְסַכֵּן, הוּא כָּל-כֶּף רַחוּק מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, מַחוּ מְלֹא זִהְמָה, טַמָּא עֲצָמוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית, אֵינוּ מִבִּין פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, אֵף אֵין זֶה פּוֹטֵר אוֹתוֹ מִלְּלַמֵּד תּוֹרָה, אֵלֶּא עֲלָיו לְקַחַת גְּמָרָא וּלְהַתְחִיל לְגַרֵּס דֶּף אַחַר דֶּף, אֵף שְׂאִינוּ יוֹדַע מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֹּאמֶר אֵת הַמְּלִים בְּקוֹל, שְׁזָה 'הוֹשַׁעְנָא רַבָּה', שְׂאֵז צוֹעֲקִים בְּלִי דַעָה — הוֹשַׁע-נָא, הוֹשַׁע-נָא, עַד שְׂיִגִיעַ אַחַר-כֶּף לְהַכְנִיחַ הַתּוֹרָה, וַיִּתְחִיל לְהִבִּין מָה הוּא אוֹמֵר, שְׂזוֹ 'שְׁמַחַת הַתּוֹרָה', שְׂאֵין עוֹד דְּבַר חָשׁוּב יוֹתֵר מְזֵה, שְׂמִבִּין אֵת אֲשֶׁר הוּא לוֹמֵד. וְלִכֵּן בִּהֲתַחֲלָה כְּשֶׂאָדָם יוֹדַע בְּנִפְשׁוֹ שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד, וַאֲינְנוּ מִבִּין אֶפְלוּ פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, שְׂיִקַּח מְשָׁנִיּוֹת, וַיְגַרֵּס פָּרָק אַחַר פָּרָק, מְסַכְתָּא אַחַר מְסַכְתָּא, עַד שְׂיִזְכֶּה לְסִיִּים שֶׁשָׂה סְדְרֵי מְשָׁנָה פְּעַם אַחַר פְּעַם, וּפְתָאֵם יִתְגַּלָּה לוֹ שֶׁהוּא כֵּן מִבִּין אֵת הַלְמוּד, וְאֵט אֵט יִבִּין אֵת הַפְּרוּשִׁים, וְכֵן גְּמָרָא יִתְחִיל לְגַרֵּס דֶּף אַחַר דֶּף, עַד שְׂיִרְאָה שְׂמַחוּ לֹא כָּל-כֶּף סְתוּם. וּבְאָמַת זֶהוּ מְאָמֵר חַז"ל, שְׂאוּמְרִים (עֲבוּדָה זָרָה יט): אָמֵר רַבָּא, לְעוֹלָם לְגַרֵּס אֵינִישׁ, וְאֵף עַל גַּב דְּמִשְׁכַּח, וְאֵף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מֵאֵי קָאֵמֵר,

שב אֲשֶׁר ה' תמג בנחל

שְׁנֵאמַר (תהלים קיט, כ): "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה". לְמִדִּים מִכָּאן, מֵה מוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה? שְׁחֹשֵׁב, אִיךָ אֲנִי יְכוּל לְלַמֵּד, כְּשֶׁאֲנִי מִבִּין פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, אֲבָל אִם הִיא יוֹדֵעַ סֵדֵר דֵּרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כַּמּוּבָא בְּדְבָרָיו ז"ל (שיחות-הַר"ן, סִימָן עו), שְׁאֵמַר, שְׂאִין צְרִיכִים בְּלְמוּד רַק אֲמִירָה לְבַד, בְּדֶרֶךְ זוֹ הֵיוּ יְכוּלִים לְסַיֵּם בְּנִקְלָל כָּל הַתַּנּוּף, כָּל הַשְּׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, כָּל הַש"ס, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי וְתוֹסֶפְתָּא, מְדַרְשׁ רַבָּה וְתַנְחוּמָא וְכָל הַמְדַרְשִׁים כְּלָם, סְפָרֵי הַזֵּהָר וְהַתְקוּנִים, וְכָל כְּתָבֵי הָאֲר"י ז"ל, וְכָל סְפָרֵי חֲסִידוֹת וּמוֹסָר. אֲבָל צְרִיף לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן עַל דְּבַר זֶה, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל אֵף אֶחָד, אִין לְנוּ רַק מֵה שְׁרַבְנוּ ז"ל גְּלָה לְנוּ. וְאִם אָדָם שֶׁהוּא קָשָׁה הַבְּנָה, יְלַמֵּד עַל-פִּי דֵּרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל, לֹא יֵאָרֵף זְמַן רַב וַיִּנְכַח, שְׂאִין זֶה כָּל-כָּף קָשָׁה, וְהוּא בֵּן מִבִּין, וַיִּכְנַס בּוֹ חֲשֵׁק הַתּוֹרָה, שְׂיִרְצָה לְלַמֵּד יוֹמָם וְלַיְלָה וְכוּ', וְכִמוֹ שְׁאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל לְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ: אִם הַתּוֹרָה תִּרְאָה לָךְ פְּנִיָּה, לֹא תִרְצָה כְּבָר שׁוֹם שְׂכָר עַל הַתּוֹרָה, רַק תִּרְצָה לְלַמֵּד תּוֹרָה. כִּי אִין דְּבַר טוֹב יוֹתֵר מִלְמוּד הַתּוֹרָה. וְכִמוֹ שְׁאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עא); אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, כִּי יֵשׁ בָּהּ עֲרֻבוֹת וְנֹעַם, וְזֶה הָעֵקֶר — לְזִכּוֹת לְחֹוֹשׁ אֶת הָעֵנֶג שֶׁיֵּשׁ בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְהִבֵּן לְמַעֲשָׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ה' תמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ג בְּמַרְחֶשֶׁן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ מְשֻׁבֵּעַ שְׁעֵבֵר — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְעַד כֹּה לֹא הִיא הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתָךְ לְסֵדֵר לָךְ סֵדֵר מֵה לְלַמֵּד וְכִמָּה לְלַמֵּד וְאִיךָ לְלַמֵּד וְכוּ' — זֶה קָשָׁה מְאֹד, כִּי אָדָם אֵינְנוּ מְכוּנָה, וְגַם מְכוּנָה — אֵף אִם מִתְקַנְּגִים וּמְכוּנְגִים אוֹתָהּ, בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן מִתְקַלְקֵלֵת שׁוֹב, וְאִם

אֲשֶׁר   ה' תמג   בַּנְחָל   שג

מכונה גשמית מתקלקלת, שהיא גלם, על אחת כמה וכמה אדם, שהוא פלו רוחני, נשמה קדושה, ויש לו כל-כף הרבה נסיונות קשים ומרים, ומכל שכן אברהם בן תורה, שהסמ"ף-מ"ם לוקח עצמו עליו לשבר אותו, מאד קשה להגדיר לו כמה ילמד ואיך ילמד וכו', אדם צריך לידיע דבר אחד — כל יום הוא מתנה מהשמים, קמף בבקר, והנה נותרו לך שתיים-עשרה שעות, ארבע-עשרה שעות וכו' ביום, עליך לערוך לעצמך חשבון הנפש, ולא להיות בטלן: "היום הזה לא היה לי אף פעם, ולא יהיה לי אף פעם, ולכן היום הזה אני צריך להיות במקוה, היום הזה אני צריך להתפלל שחרית, מנחה, ערבית במנין, היום הזה אני צריך לחטף חצות, היום הזה אני צריך להתבודד להקדוש-ברוך-הוא, היום הזה אני צריך להניח תפלין, להתעטף בציצית, לקיים מצוותיו ותברך, היום הזה אני צריך ללמד קצת חמש ורש"י עם התרגום, כדי שבסוף השבוע אסיים שנים מקרא ואחד תרגום, היום הזה אני צריך ללמד ח"י פראקים משניות, היום הזה אני צריך ללמד דף גמרא רש"י ותוספות, שזה אור לנשמה, היום הזה אני צריך ללמד טור ושלחן ערוך", אשר רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד ללמד בכל יום, ואמר (שיחות-הרב"ן סימן כט), שכל יהודי מחיב ללמד בכל יום ויום הלכה, אדם צריך לעשות לעצמו חשבון הנפש: "הרי רבנו ז"ל מחיה אותי, למה לא אלמד 'לקוטי-מוהר"ן', שרבנו ז"ל הבטיח, שהספר הזה יפתח קשיות לבבי, הספר הזה יעשה אותי בעל תשובה ובעל השגה, וכן למה לא אלמד בכל יום 'ספורי-מעשיות', אפלו קטע, אשר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שהספורים הללו הם משנים קדמוניות ומעוררים מהשגה, ולמה לא אלמד בכל יום "ספר-המדות", שרצה רבנו ז"ל מאד, שגלמד בספר זה, כי המדות הן עקר האדם. וכמאמר ז"ל (סוטה ח:): 'במדה שאדם מודד — בה מודדים לו'; וכן הלאה עושה לעצמו חשבון הנפש — "מה עוד אני יכול להכניס ביום הזה", ואם-כן לא שני לומר לאדם סדר: בשעה זו וזו תלמד כף וכף, ביום זה וזה תלמד כף וכף, כי איך אדם יכול לדעת מה יקרה עמו?! הלא כל יום הוא יום חדש, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פד), שבכל יום ויום מאיר אור אין

סוף בְּרוּךְ הוּא, רק יֵשׁ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים שְׂמַעְרָבִים אֶת הַמְחַשְׁבָּה, וְהֵם הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם. וְלִכֵּן לֹא בְחַנָּם שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן יג): הוֹאִיל וְהִבֵּל הֵם יְמֵי הָאָדָם וְכִצֵּל הֵם, מָה הַנְּאִיָּה יֵשׁ לוֹ בְּחַיִּים? אֲלֵא יִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שֶׁהֵם סֵם חַיִּים. וְלִכֵּן אֵי אֲפֹשֶׁר לַתַּת לָאָדָם סֵדֵר מֵה יִלְמַד וְאִיךָ וְכוּ', אֲלֵא צְרִיכִים לְדַעַת הַיֵּטֵב אֶת שִׁיחַת רַבָּנוּ ז"ל (שִׁיחַת־הַר"ן, סִימָן כח), שְׂצְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: מְקָרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, סְפָרֵי הַזִּהָר וְהַתְּקוּנִים, וְכָל סְפָרֵי הַמְדָרְשִׁים וְכוּ', וְכָל אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת פִּקְחָה, וְכָל יוֹם וְיוֹם יִשְׁתַּדֵּל בְּמָה שְׂיִוְתֵר 'לְגַנְב' בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְכַמְאָמְרָם ז"ל (תּוֹסֵפְתָא בְּבֵא קָמָא פ"ז): הַמְתַּגְנֵב מֵאַחַר חֲבֵרוֹ, וְהוֹלֵף וְשׁוֹנֵה פִּרְקוֹ, אַף־עַל־פִּי שְׂנִקְרָא גַנְב — זֹכָה לְעֲצָמוֹ, שְׂנִאָמַר (מְשָׁלֵי ו, ל) "לֹא יְבוֹזֵזוּ לְגַנְב כִּי יִגְנוּב"; אָדָם צְרִיף לְגַנְב עֵתִים לַתּוֹרָה, לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, חָבֵל עַל כָּל יוֹם שְׂעוֹבֵר, וִיכּוּלִים לְקַנּוֹת בּוֹ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה טוֹב, אֲזוּ לְמָה צְרִיכִים לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן שְׂלָנוּ בְּשִׁטּוֹת?! וְאָמַר רַבָּנוּ ז"ל לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׂלוֹמְנוּ, שְׂהִיָּה אִישׁ עֲסָקִים וְהַתְּלוּנָן לְפָנָיו, שְׂאִין לוֹ זְמַן לְלַמֵּד, אָמַר לוֹ רַבָּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֻלְק א', סִימָן רפד): זֶה מָה שְׂשׁוֹאֲלִים אֶת הָאָדָם: קִבְעַתָּ עֵתִים לַתּוֹרָה?! קִבְעַתָּ לְשׁוֹן גְּזוּלָה, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (מְשָׁלֵי כב, כג): "וְקִבְעַתָּ אֶת קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ"; הֵינּוּ שְׂשׁוֹאֲלִים אֶת הָאָדָם: הֵאֵם גַּנְבְּתָּ זְמַן לְלַמֵּד תּוֹרָה?! כִּי אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת 'גַּנְב' בְּכָל יוֹם וְיוֹם, לְגַנְב קִצַּת חֶמֶשׁ, קִצַּת מְשָׁנִיּוֹת, קִצַּת גְּמָרָא, קִצַּת מְדָרְשׁ, הִלְכָה, סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, סְפָרֵי הַזִּהָר וְהַתְּקוּנִים, וְאֲזוּ יִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּים; אֲשֶׁרֵי הַמְצִיַּת!

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   ה' תמד   בַּנְחַל   שֶׁה
ה' תמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סְלָה אֵל ... נִרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח גִּצְחִים.
מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְךָ וְכוּ'; רַבְּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ עֲצַת הַתְּפִלָּה, אֲבָל גַּם
אָמַר לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ'), שְׁאֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה
בַּתְּפִלָּה, כִּי זֶה נִקְרָאת גְּזֵלָה, שְׁאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹמַר
לוֹ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה מְכַרְח לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֵי", זֶה נִקְרָאת גְּזֵלָה,
וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצו), שְׁזֵה מַה שֶּׁהִתְנַא
הַקְּדוֹשׁ אוֹמַר (אֲבוֹת ב, יג): "וּכְשֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל אֶל תַּעַשׂ תְּפִלְתְּךָ קִבְעֵה,
אֲלֵא רַחֲמִים וְתַחֲנוּגִים", אֲסוּר לְאָדָם לַעֲמֵד עֲצָמוֹ עַל שׁוֹם דְּבָר,
דִּהְיֵנוּ לְהִתְעַקֵּשׁ בַּתְּפִלָּתוֹ שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דִּיקָא מַה
שְׂרוּצָה. וּבְיָמֵת זֶהוּ מֵאִמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שְׂאוּמְרִים (בְּרִכּוֹת לב:):
כֹּל הַמְּעִיֵן בַּתְּפִלָּתוֹ וּמְאָרִיף בָּהּ, סוּף בָּא לִידֵי כְּאֵב לֵב; וְאוֹמַר
רש"י: הַמְּעִיֵן בַּתְּפִלָּתוֹ, שְׁאָדָם מִצְפֶּה שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן
לֹא מִתְמַלֵּא, אֲזִי בָא לִידֵי אֲכֻזָּבוֹת; וּבְיָמֵת כֹּל עֲגִיז שֶׁל תְּפִלָּה הוּא
פְּלֵא עַל גְּבֵי פְּלֵא. הֲלֹא בְּזֵה תְלוּיָה הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אִם אֲנִחְנוּ
יודעים, שֶׁהַכֹּל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אִז מַה שְׂיִף תְּפִלָּה?! וְאִם אֲנִחְנוּ
מִתְּפַלְּלִים, סִימָן שְׂיֵשׁ בְּחִירָה. מִסְּבִיר מוֹהַר"ן ת"ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת,
מִלָּה, הַלְכָה ד'), שְׂאָף שֶׁהַכֹּל מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִם-כָּל-זֹאת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הֵטִיבֵעַ בְּנוֹ וְנָתַן לָנוּ רְשׁוֹת לְהַתְּבַטֵּא אֵלָיו,
וּלְבַקֵּשׁ מַה שְּׁחֹסֵר לָנוּ. וּבְשְׁעָה שְׁאָדָם בָּא וּמְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ מַה
שֶׁהוּא רוּצָה, יְכוּל לְאָרֶךְ זְמַן עַד שְׂיִקְבֵּל, כִּי כֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (עֵינֵי דְבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן יז): יֵשׁ תְּפִלָּה שְׂמִתְקַבֵּלֵת תוֹף
שְׁעָה, יֵשׁ תְּפִלָּה שְׂמִתְקַבֵּלֵת תוֹף יוֹם, יֵשׁ תְּפִלָּה שְׂמִתְקַבֵּלֵת תוֹף
עֶשְׂרֵה יָמִים, אוֹ אַרְבָּעִים יוֹם, אוֹ תוֹף שָׁנָה, תְּפִלוֹת מִתְקַבֵּלוֹת, הַעֲקָר
מַה שְּׂצָרִיכִים בַּתְּפִלָּה — אָמֵת, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (תְּהִלִּים קמח): "קְרוּב
הַיְוָ"ה לְכָל קְרָאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאָמֵת", כֹּל עֲגִיז תְּפִלָּה זֶה
סוּד נִפְלֵא מְאֹד, שֶׁבְּשִׁלְמוֹת יְגִלָּה אֶת זֹאת מְשִׁיחַ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

וְלִכְנֹן אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי־מורהר"ן, חלק ב', סימן פג): לָמָּה נִקְרָא
 'מְשִׁיחַ'? עַל שֵׁם מְשִׁיחַ אֱלֹמִים, שְׁאֲנוּ מְסֻתוֹכְבִּים כְּאֱלֹמִים וְאֵינָנוּ
 מְשִׁיחִים לְקוֹנָנוּ; אֲנָשִׁים מְסֻפְּנִים, מְדַבְּרִים שְׁטוּת, פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל
 הֶבֶל, כְּאֵלוּ הַכַּל תְּלוּי בְּרַמְטֶכ"ל זֶה, אוּ בְּמַפְקֵד זֶה, אוּ בְּשֵׁר זֶה,
 וְכֵאלוּ זֶה נִכְשֵׁל וְזֶה מְצַלַח וְכוּ', וְשֶׁאֵר מֵינֵי הַבָּלִים שְׁאֵין לָהֶם שַׁחַר,
 סֵתָם דְּבָרִים בְּטָלִים וּמְבֻטָּלִים. וְאֵינָם שְׁמִים עַל לֵב, שֶׁהֵם נִמְצְאִים
 בְּחֻשָּׁף, כִּי יוֹשֵׁב בְּשִׁמְמֵי יִשְׁחַק, אֲנָשִׁים מִתְכַּנְּנִים תְּכַנְּיוֹת: "אֲעֻשֶׂה
 כֶּף וְכָף" וְכוּ', וְשׁוֹכְחִים שְׁיֵשׁ פֹּה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ. וְאִם הִיָּה אָדָם מְחַדִּיר בְּעֻצְמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, כָּל חַיָּיו הָיוּ חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרֵי. רוֹאִים בְּנֵי־אָדָם עוֹשִׂים
 עוֹל זֶה לְזֶה, גּוֹנְבִים וְעוֹשְׂקִים מֵהַזּוּלָּת, מְדַבְּרִים כָּל דְּבָר רַע,
 מְעַלְלִים עַל־לוֹת, מְבַזִּים אֶת הַזּוּלָּת בְּרַבִּים וְכוּ', וְכֵלֶם מֵאֲמִינִים
 לָהֶם, אֲשֶׁר זֶהוּ דְּבַר פֶּלֶא עַל גְּבֵי פֶלֶא, אֵיךְ יְכוּלִים לְהֵאֱמִין לְאָדָם
 שֶׁמְדַבֵּר עַל פְּלוֹנֵי אֱלֹמוֹנֵי כֶּף וְכָף?! בְּשַׁעָה שֶׁהוּא עַד אַחַד, הֲלֹא
 זֶה לְשׁוֹן הָרַע?! אֲבָל כָּלֶם מְקַבְּלִים אֶת זֹאת, בְּשַׁעָה שֶׁפְּלוֹנֵי הִזֶּה
 דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְטַל וּמְבֻטָּל לְאִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ;
 אֲזִי רוֹאִים שְׁכָל הָעוֹלָם זֶה פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה. וְהִנֵּה רוֹאִים, שְׁבַתוֹךְ
 הַבְּרִיאָה נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כַח לְאָדָם לְדַבֵּר אֵלָיו, לְבַקְּשׁוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ כָּל אֲשֶׁר רוּצָה, וְלִמְצֹא אֲצִלוֹ מַחְסֵה. אֲבָל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁגָּלָה
 לָנוּ סוּד הַתְּפִלָּה, גָּלָה לָנוּ תְּכַף־וּמִיד, שֶׁנִּדְעַע שְׁאֲסוּר לְדַחַק אֶת
 הַשַּׁעָה, אֲלֹא לְבַקֵּשׁ אֶת הַבוּרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים,
 וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא. אֹמֵר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
 (לקוטי־הַלְכוֹת, גּוֹלָה, הַלְכָה ה'), שְׁכָל הַצְּרוֹת שְׁבַנֵי־אָדָם סוּבְלִים, זֶה
 מִדְּחִיקַת הַשַּׁעָה, וְאִפְלוּ הַגְּדוֹלִים שֶׁנִּפְלוּ מִגְּדֻלָּתָם, זֶה מִפְּאֵת דְּחִיקַת
 הַשַּׁעָה. וְאֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרַכּוֹת סד.): כָּל הַדּוֹחַק אֶת
 הַשַּׁעָה — הַשַּׁעָה דּוֹחַקָתוֹ; אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: אָדָם צָרִיךְ לְבוֹא
 וּלְבַקְּשׁוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּל צָרְכָיו, וּלְהַכְנִים הַזְּמַנְתּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵינּוּ צָרִיךְ
 לְהַתְּבַיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֲלֹא יְכוּל לְבַקֵּשׁ כָּל רְצוֹנוֹתָיו, כִּבֵּן יְחִיד הַבָּא
 לְפָנֵי אֲבִיו, כְּדַכְתִּיב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לְהַנְיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם", בֵּין
 יְחִיד מְרֻשֶׁה לְעֻצְמוֹ לְבַקֵּשׁ הַכַּל מֵאֲבִיו: "אֲבֹא, אֲנִי צָרִיךְ רַכָּב, אֲבֹא,
 אֲנִי צָרִיךְ דִּירָה" וְכוּ', וְכָף כָּל אַחַד וְאֶחָד צָרִיךְ לְבוֹא וּלְבַקֵּשׁ

אֲשֶׁר   ה' תמד   בנחל   שז

בקשותיו ממנו יתברך ולא להתבייש, וזה בגשמיות, על אחת כמה וכמה באין ערך כלל יהודי יכול להגיע לכל המדרגות שבְּעוֹלָם, אם רק יתחזק ולא יפל בדעתו, ויבקשו יתברך כל אשר רוצה, בודאי זה יקח זמן, כי אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שהדבור זה כלי השפע, כמו שפתיב (דברים א, יא): "ויברך אתכם כְּאִשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם", אדם צריך לבנות כלי לקבל את השפע, והתפלות הן הכלים לקבל בהם כל מה שהוא צריך. ולכן כְּשֶׁאָדָם בָּא להתבודד אליו יתברך, הדבר הכי הכרחי ונחוץ בעבורו שצריך יותר מהכל, לבקש את הקדוש-ברוך-הוא על שמחה, קדם כל, "רבוננו של עולם, אני בנה, חטאתי, עויתי, פשעתי, וכזאת וכזאת עשיתי, תמחל לי, לא רציתי לצער אותך, לא חפצתי לעשות נגד רצונך, אף מה אעשה?! יצרי מתגבר עלי, היצר הרע מכניס בי דבאון, שובר אותי, ואני רוצה להיות בשמחה", וצריך לבקש כל-כף על שמחה, עד שיגיע לשמחה אמיתית, ולא יחדל לבקש על כף, כי "עז וחדוה במקומו" (דברי-הימים-א' טז, כז), וברגע שיזכה אדם לשמחה אמיתית, אז ישלמו כל חסרונותיו. ולכן אשרי האדם שלומד הרבה ספרי רבנו ז"ל, ושם ימצא לאין ספר עצות על כל פרט ופרט בחיים, ובפרט על ענין של סבלנות, שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), שהסבלנות תלויה באמונה, שזה אריכות אפים, ועל-ידי-זה זוכים לכח הגדל וכח הצומח, ויכולים להפגס אצל הקדוש-ברוך-הוא, ולהגיע לכל המדרגות שבְּעוֹלָם, ולהשיג את כל מה שרק רוצה.

ואודות ששאלת בענין ההתבודדות וכו', אזי בתחלתה, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כא), המחין של האדם הם בעבור, ונדמה לו שאין מי ששומע אותו, נדמה לו כאלו אין צריכים אותו, וכמו עבר במעי אמו, המחין שלו בעבור, כף נדמה לו שאינו שוה שום דבר, ואיש אינו צריך אותו, וכשאשה עומדת ללדת היא צועקת הרבה עד שיוֹלֶדֶת, כמו-כן כְּשֶׁאָדָם חָטָא, המחין שלו בעבור, וצריך לצעק ע' קלין, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו): כְּשֶׁאָדָם חָטָא, עליו לצעק ע' קלין,

שח אָשֶׁר ה' תמה בַּנְחַל

כְּדִי שְׂיִפְתַּח מַחוּ וַיִּזְכֶּה לְהַרְגִישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לִידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדֵּיו נִמְצָא; וְאִם יִהְיֶה חֶזֶק בְּזֶה, סוּף כֹּל סוּף הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתְגַּלֶּה אֵלָיו, וַיִּרְגִישׁ שֶׁהֵנָּה הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ פְּנִים אֶל פְּנִים; אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמְחַדֵּיר דְּבוּרִים אֵלּוּ אֶל תּוֹךְ לְבוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ה' תמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ו בְּמִרְחֶשֶׁן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי עַד מְאֹד.

מָה אֵמַר לָךְ! חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶתְמוּל קִדְּם אִוֵּר הַיּוֹם חֲזוֹרָתִי בְּשְׁלוֹם לְבִיתִי, אַחֲרֵי שִׁזְכִּיתִי לְהִיּוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִשְׁבּוּעִים, חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרְנִי. וְעוֹד נִדְּבַר פֶּה אֶל פֶּה אִוֵּדוֹת נְסִיעָתִי, וּמָה פִּעֲלָתִי שָׁם לְטוֹבַת הָעֵנָן שְׁלֹנוּ.

הַעֲקָר, חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְשִׁמּוֹר אֶת הַיָּמִים שְׁלָךְ, וְתִהְיֶה 'פּוֹעֵל' יוֹמִי, הֵינּוּ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם לְחֶשֶׁב שְׂאִין לִי רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וּבְאַפֵּן הַזֶּה תִּזְכֶּה לְמִלָּא עֲצָמָךְ עִם טוֹב הַרְבֵּה כֹּל יוֹם, הֵינּוּ: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר, וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, זֶהֲרַ וְתַקּוּנִים, וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד לְמוֹדִים רַבִּים. וְכֵן הַרְגַּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאֵל תְּסַתְּכַל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי רַק זֶה יִשְׁאַר מִמֶּךָ.

וְהַעֲקָר אֵל תְּסַתְּכַל עַל אַחֲרִים כָּלֵל, רְאֵה לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, כָּלֵל וּכְלָל לֹא, רַק תְּמִיד לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וּבִיּוֹתֵר זוֹכִים לָזֶה

אֲשֶׁר   ה' תמו   בַּנְחַל   שט

בְּשִׁתְּמִיד מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲנִי אוֹמְרִים: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה מֵעַכְשָׁיו", "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מִתְחִיל מֵעַכְשָׁיו לְהִתְקַרֵּב אֵלָיךְ" וְכוּ', כִּי הַפֶּל סוֹבֵב כְּפִי שְׂזוּכָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מְדַבֵּר זֶה. וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שִׁיתְּבוֹדְדוּ כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, וְאֵיךְ זוֹכִים לְקַיֵּם זֹאת? עַל יְדֵי שְׁמֵרָגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ מִהֲרַגַע שְׁפוֹקַח אֶת הָעֵינַיִם בְּקוֹמוֹ מִשְׁנָתוֹ, וְעַד הֲרַגַע שְׁעוֹצֵם אֶת הָעֵינַיִם בְּשַׁעַת שְׁנָתוֹ, אִזּוֹ כָּל הַיּוֹם הוֹלֵךְ לוֹ כְּבָר בְּאִפְּן אַחַר לְגַמְרֵי: הֵן הִנְהַגְתוּ בְּלַמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ, וְהֵן הִנְהַגְתוּ בְּאֲכִילָתוֹ וּבִמְשָׂא וּמִתֵּן, וְהֵן עִם עֲצֻמוֹ, וְהֵן עִם אַחֲרִים, "יּוֹם שֶׁל אָדָם מִתְּבוֹדֵד הוּא כְּבָר בְּאִפְּן אַחַר לְגַמְרֵי". אֲשֶׁרִינוּ, מֵה טוֹב חֲלַקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

וְנָא וְנָא לְסַיִם אֶת הַ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא בְּכָל חֹדֶשׁ, כְּפִי שֶׁחֲלַקְנוּהוּ לַיְמֵי הַחֹדֶשׁ, וְכֵן לְסַיִם בְּכָל חֹדֶשׁ שֶׁשָׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה, הֵינּוּ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּזוֹפּוֹף הַנֶּפֶשׁ. אֲשֶׁרִי הַמְּצִיַת וּמְקַיֵּם, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ לְנַצַּח נְצַחִים, כִּי לֹא יִשָּׂאֵר לְהֵאָדָם רַק אֵלּוּ הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׂזוּכָה לְחַטֵּף, וּכְשִׁיבָא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, רַק זֶה יִלְוֶה אוֹתוֹ שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ה' תמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ו בְּמַרְחֶשֶׁן ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְכָל־לַיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ", קְדוֹשׁ קְדוֹשִׁים, דֵּי בְּכָל אַתֵּר וְאַתֵּר, הַיְוֵי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד.

אַחֵי וְרַעֲי הַקְּרִים! חֲזְקוּ וְאַמְצוּ מְאֹד מְאֹד בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְזַכְרוּ הַיֵּטֵב כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם הוּא יוֹם, וְתַכְּפֶה-וּמִדָּה שֶׁיַּעֲבֹר "הַיּוֹם", לְעוֹלָם לֹא יִחְזֹר לָכֶם, וְעַל-כֵּן אֵין לָכֶם עוֹד עֲשִׁירוֹת וְתַעֲנוּג וְטוֹב שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לָכֶם, שֶׁהוּא 'הַיּוֹם' הַזֶּה בִּיָּקָא. הֵן

שי   אָשֶׁר   ה' תמו   בַּנְחָל

אַמַּת שְׂכָבָר עֵבֶר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ מֵה שְׂעֵבֶר, וְכֵן
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עוֹבֵר מֵה שְׂעוֹבֵר וְכוּ', כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ נִגְעֵי
 לְבָבוֹ וּמְכַאוֹבָיו וְכוּ', אֵךְ כְּנִגְדֵי זֶה אַתֶּם צְרִיכִים לְזָכֹר, כִּי אֵין
 לָכֶם רַק "הַיּוֹם" הַזֶּה דִּיקָא, לֹא לְפָנָיו וְלֹא לְאַחֲרָיו. וְעַל-כֵּן מֵה
 שְׂיָיֵךְ מֵה שְׂעֵבֶר עֲלֵיכֶם אַתְמוֹל, אוֹ מֵה שְׂיַעֲבֹר עֲלֵיכֶם מָחָר? ! הֶעֱקָר
 "הַיּוֹם" הַזֶּה קְבֻלָּתוֹ בְּמַתְנֵה, רְאוּ לֵהיֹת בַּיּוֹם הַזֶּה שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי
 לֵב, וְלִשְׂמַח בְּכָלֵי זְמַר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְכֶם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ,
 אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית. וְהִיא תַּבַּת נֹחַ, שְׂעַל יָדֶה
 נִצּוּלִים מֵהַמַּבּוּל, שֶׁהוּא בְּלִבּוּלֵי הַדַּעַת וְהַמַּחְשְׁבוֹת זְרוּת הַמַּסְתִּירוֹת
 לְרֵאוֹת אֶת הַטוֹב שֶׁבַּיּוֹם זֶה, כִּי בְּאַמַּת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מְאִיר אוֹרוֹ
 הַגְּנוּז, שָׁבוּ בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, אֵךְ לָמָּה אֵין זוֹכִים לְרֵאוֹתוֹ
 וְלִהְרַגִּישׁוֹ וְכוּ', וּמְכַל שְׂכֵן שְׂחֻשָּׁי לּוֹ וְלֹא אוֹר וְכוּ', הַכֹּל מִפְּנֵי
 שְׂאִינוֹ שֵׁם אֵל לְבוֹ כִּי "הַיּוֹם" הַזֶּה הוּא יוֹם. וְעַל-יְדֵי שְׂמַרְגְּלִים אֶת
 עֲצָמָם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ אֲפֵלוֹ רַק כְּמָה דְבוּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה לְאַט
 לְאַט נִזְדַּבְּכִים הַמַּחֲזִין, וְזוֹכִין לְהַגִּיעַ אֵל אַמוּנָה בְּרוּרָה, וְנִמְשָׁכִים
 אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ, וְנִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ הַגְּנוּז.

וְעַל-כֵּן, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! תְּרַגְּלוּ אֶת עֲצָמְכֶם לְדַבֵּר כָּל הַיּוֹם
 עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, בֵּין בְּלִכְתָּכֶם בְּדֶרֶךְ וּבֵין בְּשִׁכְתָּכֶם בְּבֵיתְכֶם, וּבֵין
 כְּשֶׁאַתֶּם לוֹמְדִים, אוֹ מִתְפַּלְּלִים, אוֹ אוֹכְלִים, אוֹ עוֹסְקִים בְּאַיִזָּה עֵסֶק,
 תְּמִיד תִּהְיֶינָה שְׂפִתוֹתֵיכֶם נְעוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
 וְלִהְיוּצִיא מֵהַפֶּה הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שְׁלָכֶם. וְהֶעֱקָר תִּרְאוּ לֵהיֹת
 תְּמִיד בְּגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה יִכְנִיס בְּכֶם יְרָאָה עִם דַּעַת (עֵין
 לְקוּוֹטֵי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק ב', סִימָן יז); כִּי יְרָאָה בְּלֵי דַעַת זוֹהֵי סֶתֶם כְּסִילוֹת,
 וּמְכַנִּיסָה בְּהָאֲדָם פְּחָדִים יִתְרִים מֵה יְהִיָּה וְכוּ', וְאֵיךְ יְהִיָּה וְכוּ', וּמְתִי
 יְהִיָּה וְכוּ', כָּל אֶחָד כָּפִי בְּחִינָתוֹ. לֹא-כֵן מִי שְׂיֵשׁ לוֹ דַּעַת, שֶׁהַכֹּל
 אֵלְקוֹת גְּמוּר הוּא, אֵינוֹ מְפַחַד מִשׁוּם דָּבָר — רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךָ,
 וַיּוֹצֵא מִכָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת שְׂנִיכְנָסִים בְּלֵב הַמַּחְפֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ,
 כְּאֵלוֹ שְׂבִמְקוֹמוֹ אֵי אֲפָשֶׁר לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אוֹ הַמְּקוֹם הַזֶּה לֹא
 טוֹב, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא לְהָאֲדָם מִחֶסְרוֹן הַדַּעַת וְכוּ', כִּי בְּאַמַּת הַמַּאֲמִין
 בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאַמַּת, הוּא יְכוֹל לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּמִקְוֵמוֹ דִּיקָא, וְשׁוּם

אֲשֶׁר   ה' תמו   בַּנְחַל   שיא

דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְבַלְבֵּלוֹ, וּמִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן שִׁידוּעַ כִּי "הַיּוֹם" הַזֶּה הוּא גַם-כֵּן יוֹם, וְאֵינּוּ דוֹחָה מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ כָּלֵל, רַק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא מְלַקֵּט אוֹצְרוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַצּוּוֹת, אֲשֶׁר שָׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן יֵאִירוּ לוֹ מְאֹד מְאֹד, וַיְהִיָּה לוֹ לְקַרְןֵן נִפְלָא.

אחי ורעי היקרים! בעבודת השם יתברך העקר הוא הרצון המפלג, מי שרוצה באמת לרוץ אחריו יתברך ואחרי התורה, לו לא יהיה שום מניעה ועכוב וכו', ואף שבין כך ובין כך יעבר עליו מה שיעבר, כל אחד כפי בחינתו וכו' וכו', כל זה רק למען הבחירה והנסיין, שרוצים לראות בשמים את תשוקת לבבו, אם הוא באמת, ועל-כן נותנים לו איזו מניעה ביום הזה דיקא. ועל-כן ראו מה הולך בזה העולם, ואל תהיו בטלנים כלל, רק חזקו ויאמץ לבבכם, ותמשיכו עצמכם אליו יתברך בכל לבבכם, ותתמידו בתורה הקדושה שעורים כסדרן: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, זהו ותקוננים, אשר רק זה ישאר מכם מהיום הזה, ודברים אחרים הם הכל ויפרחו ברוח.

אחי ורעי היקרים! זכרו זאת היטב, כי כל החיים עדין בידיכם, ובפרטיות עכשו, כשאתם בגיל צעיר — הכל בידיכם, ואתם יכולים לזכות להתבודד עמו יתברך בכל יום ויום, ולדבר אפלו כמה דבורים אליו יתברך, וכן אתם יכולים לקבץ לעצמכם שעורים קבועים כסדרן דיקא, מכל למוד הנזכר לעיל, ואל תניחו את עצמכם שיטעה אתכם היצר, המלביש עצמו בכל פעם באנשים אחרים, אפלו מבין חבריכם כי הכל דמיונות. ורבונו ז"ל הזהירנו מאוד מאוד על זה, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יח), שאפלו גדולי הדור יש עליהם סכנות גדולות איך להנהיג את העולם, כי יכולים להכשיל את אחרים בגנבה, נאוף ורציחה, ומכל שפן איש פשוט, ומכל שפן בעל עברה מבהל ומבלבל וכו', בודאי מי שהולך אחר דעותיו הפגומות, יכול להפשל על-ידי-זה בגנבה, בנאוף וברציחה. על-כן שמרו את עצמכם מאוד מאוד מכל מיני שקרנים, זיפנים וחנפנים וכו', ואל תאבו ואל תשמעו להם, ואל תעשו כמותם כלל, העקר עבדו את השם יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, אשר הוא

שיב אשר ה' תמו בנחל

עקר התכלית בזה העולם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יט), לזכות לבוא אל הדבקות אליו יתברך, ולקשר את המח-מחשבה אליו יתברך, במקום שאתם נמצאים שם. ואל יבלבל אתכם היצר, כאלו שם במקום שאתם נמצאים, משם לא יכולים למצא אותו יתברך, כי זהו כבר חכמות, אשר יביאו להתקררות בעבודת השם יתברך, ויוליכוהו שובב, וילך נע ונד בארץ לעצמו, אקח חדר בעירה זו, כי שם אופה לעבד אותו יתברך, וכשישבר ילך משם וימצא לעצמו מקום חדש, וכן ילך ממקום למקום כמו הערביים, שזה פשוט קלה, רחמנא לצלן, שאינו מוצא מקומו פלל, רק בכל פעם מחפש לעצמו מקום אחר. ובאמת מי שלבו שלם עמו יתברך, אין שף אצלו לחפש מקומות, אדרבה יושב בהיכל המלך, ומתענג בערבות נעימות זיו שכונת עזו יתברך, ודבוק בחי החיים ועוסק בתורה, שכלה חיים. ועליכם לדעת, כי אין עוד דבר המקשר ומשלב את האדם אליו יתברך כמו למוד התורה הקדושה, כפי שהורנו רבנו ז"ל בסדר-דרד-הלמוד שלו. ועל-כן אם אתם רואים שאתם מקימים דברי רבנו ז"ל, ובכל יום ויום יש בידיכם טוב אמתי ונצחי, זהו סימן שאין אתם רחוקים ממנו ז"ל.

נא ונא לשמור את עצמכם מפל מיני צבועים ושקרנים, ותחזיקו בדרך התם והישר הזה שגלה לנו רבנו ז"ל, לחטף בכל יום ויום טוב אמתי ונצחי, ותשמרו את עצמכם מקול המחלקת, שזה רק יגרם לכם לנפילה, חס ושלום, להיות נפל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כ').

ולמען טובתכם הנצחית, שתתמידו מאד מאד בלמוד שלחן ערוך, אשר הם האנשי חיל השומרים את האדם, שלא יטה מדרך האמת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כא); כי למוד שלחן ערוך הזה יסוד גדול אצל רבנו ז"ל, והוא תקון נפלא ונורא עד מאד. ועל כן החזיקו בלמוד הזה הרבה מאד, לזכות לסיים את ד' חלקי שלחן ערוך פעמים אין מספר, בסדרן דיקא. ותמיד תראו לציין לעצמכם ציונים בשלחן ערוך, כדי שיהיה לכם ברור הלכה איך להתנהג, אשר דבר זה הוא הפלי זין נגד השונאים והרודפים והיצרין הרעים,

אֲשֶׁר   ה' תמו   בְּנַחֵל   שיג

כי מי שלומד שלחן ערוך, יודע איך להתנהג בכל דבר, אשרי לו!

וְנָא וְנָא אַל תִּכְנִיעוּ אֶת עֲצַמְכֶם אֶל שׁוּם בְּרִיָּה, רַק כֹּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה חֲזַק עִם נִקְדוּתוֹ הַטּוֹבוֹת שְׂמֵאִירוֹת בּוֹ, וְאֵל יִתְבַּלְבֵּל מֵאַחַר כָּלֵל, כִּי הַכְנָעָה גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כב), זֶה בְּכָלֵל חֲנֻפָּה, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד מְגַנָּה בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי כֹל הַחוּגֵי לְרִשְׁעָה — לְסוּף נוֹפֵל בְּיָדוֹ (סוֹטָה מ"א); כִּי הָאָדָם צָרִיף לִהְיוֹת חֲזַק בְּנִקְדוּתוֹ הַטּוֹבוֹת, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרֵים כָּלֵל, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה, רַק יֵאָחַז כֹּל אֶחָד וְאֶחָד דְּרָכּוֹ שֶׁבָּחַר לְעֲצָמוֹ. וְהֶעֱקַר שִׁיְהִיָּה עִם דַּעַת וְשִׁכָּל דִּקְדוּשָׁה, וְלֹא יִהְיֶה פְּזִיז, רַק יֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ נֵעַם וְעֲרֻבוֹת, וְיִהְיֶה תְּמִיד שְׂמֵחַ, וְיִתְפַּס תְּמִיד אֶת הַמְּרָה שְׁחָרָה שְׁלוֹ, וְיִכְנִסָּה אֶל תּוֹךְ הַשְּׂמִחָה, וְיִהְיֶה תְּמִיד שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, שֶׁדָּבָר זֶה יִפְתַּח לוֹ אֶת לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֶת הַתּוֹרָה, רַק עַל יְדֵי תִקְוָה הַשְּׁשׁוֹן וְהַשְּׂמִחָה. וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִז בְּזָה, לְהַפְּךָ הַכֹּל אֶל הַשְּׂמִחָה (עֵין לְקוּטֵי מוהר"ן, חלק ב', סימן כג), וְאִז טוֹב לוֹ בְּזָה וּבְכָפָא.

אחי ורעי היקרים, ראוי לנו לשמח כל-כף על נעם חלקנו, עד שמרב שמחה ראוי לנו לשכח את כל מה שעבר ועובר עלינו. הלא אין לנו שמחה יותר גדולה משמחה זו, שאנו זוכים להיות בחלקו של רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל מגלה לנו את אמתת מציאותו יתברך בגלוי פנה, עד שיכולים לישב בין אלה אלפים ורבי רבבות וכו' בני אדם, ולא יבלבל אותנו, אשר זהו עקר שלמות האמת (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן טו); כי באמת עקר התכלית בזה העולם להיות מערב דיקא בין בני אדם, ולגלות ולפרסם להם אמתת מציאותו יתברך, ואף-על-פי-כן לא תהיה לו שיכות אל שום בריה שבעולם. ואל כל זה זוכים, רק כפי אמתת לכבו אליו יתברך, ואין זו תכלית לישב לבד בדם, לישב מחוץ למחנה כמו מצרע, עד שנעשה שונא ישראל, רחמנא לצלן, לשנא את כל מי שבא בד' אמותיו, רחמנא לצלן, אלא עקר התכלית בזה העולם להגיע אל שמחה כזו באלקותו יתברך, ולישב ביניהם,

וְאִי-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם עֵסֶק עִם שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי מֵחוּ וְדַעְתּוֹ
דְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וְעַל קֶטֶב זֶה גְּלָה לָנוּ
רַבְּנוּ ז"ל נִפְלְאוֹת מַעֲלַת הַשְּׂמִחָה, עַד שֶׁאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן כד), שֶׁמִּצְוָה גְּדוּלָּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּמֵרַב שִׂמְחָה זֹכֶה
לְהַפְּלִיל בַּמַּחֲוֹל שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת לְצַדִּיקִים לְעֲתִיד
לְבָא. וְעַנְיַן הַמַּחֲוֹל הַזֶּה הוּא אֲשֶׁר אֵין לוֹ רֹאשׁ וְאֵין לוֹ סוּף, כִּי הַכֹּל
כְּעֵגוּל הַזֶּה, שֶׁכָּל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הָרֹאשׁוֹן וְהוּא הָאַחֲרוֹן, בְּסוּד
אֲנִי רֹאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן "וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹקִים" (יִשְׁעִיָּה מֵד, ו), כִּי
בְּעַנְיַן עֵגוּל גְּדָמָה לְכֹל אֶחָד שֶׁהוּא הָרֹאשׁוֹן, וְכֹלֶם הוֹלְכִים אַחֲרָיו,
וְכֵן גְּדָמָה לוֹ שֶׁהוּא הָאַחֲרוֹן, שֶׁהוֹלֵךְ אַחֵר כָּלֶם, כַּנֶּרְאָה בְּחוּשׁ
כְּעֵגוּל, שֶׁאֵין בוֹ רֹאשׁ וְאֵין בוֹ סוּף, רַק כָּל אֶחָד חוֹשֵׁב אוֹ שֶׁהוּא
הָרֹאשׁ אוֹ שֶׁהוּא הַסוּף. וְעַל-כֵּן זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית, לְהַגִּיעַ עַל-יַדֵּי
תְּקִיף הַשְּׂמִחָה אֶל הַמַּחֲוֹל הַזֶּה, וְאִז לֹא יִקְנֵא שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַעוּלָם
כָּלֶל, כִּי תָּמִיד יִדְמָה אוֹ שֶׁהוּא הָרֹאשׁוֹן אוֹ שֶׁהוּא הָאַחֲרוֹן, כִּי אֶפְלוּ
שִׁישֵׁב בֵּין אֶלְפֵי בְּנֵי-אָדָם לֹא יִבְלָבֵל אוֹתוֹ. וְעַל-כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), שֶׁעַל-יַדֵּי רְקוּדִין נִמְתָּקִים הַדֵּינִים; כִּי
הַדֵּינִים לֹא יִמְלֹט שֶׁהֵם מִשְׁנֵי אֶפְנִים: אוֹ שֶׁהוּא שָׁבוּר, שֶׁגְּדָמָה לוֹ
שֶׁהוּא הָאַחֲרוֹן, וְרוּצָה לִהְיוֹת הָרֹאשׁ, אוֹ שֶׁהוּא שָׁבוּר, כִּי הוּא
הָרֹאשׁ, וְרוּצָה לִהְיוֹת הָאַחֲרוֹן, כִּי דוּעַ טְבָעֵי הַנְּהִגַת בְּנֵי-אָדָם. אֲבָל
כְּשֶׁאָדָם זֹכֶה לִהְיוֹת כָּל-כֶּף בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְנִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, וְנִכְלָל כְּעֵגוּל, אִזִּי אֵין הַפֶּרֶשׁ אֲצִלוֹ בֵּין רֹאשׁ לְסוּף, וְהוּא תָּמִיד
דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְשׁוּם דְּבָר וְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַעוּלָם אֵינוֹ מִבְּלָבֵלוּ.

וְדָבָר זֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, כִּי דוּעַ מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד,
שֶׁהוּא רוּצָה לִישֵׁב לְבַד בְּמִנוּחָה, וּכְשִׁיּוֹשֵׁב לְבַד, רוּצָה לִהְיוֹת בֵּין
בְּנֵי-אָדָם, זֶה רוּצָה לְהִתְפָּרֵס וְזֶה רוּצָה לְהִצְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ מֵעֵינֵי
בְּנֵי-אָדָם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה בָּא מִבְּהֵל וּמִבְּלָבֵל וְכוּ', כֹּל אֶחָד כִּפִּי בְּחִינַתּוֹ,
וְכֹל זֶה בָּא מִמְרִירוֹת הָעֲצָבוֹן וְהָעֲצָלוּת שֶׁנִּלְכַּד בָּהֶם. אֲבָל אִם הָאָדָם
זֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אִזִּי הוּא נִכְלָל בְּתוֹךְ הָעֵגוּל, אֲשֶׁר זֶהוּ
סוּד הַמַּחֲוֹל שֶׁיַּעֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַצְדִּיקִים לְעֲתִיד לְבוֹא,

אֲשֶׁר   ה' תמוז   בַּנְחַל   שטו

ועל-ידי-זה יתּרפּא לגמרי מכל מיני מכאובים ויסורים ועצבים; כי כל אלו הבלבולים להיות הראש מפרסם, או להיות בסוף, בהצנע, דבר זה בא מעצבים, שנמשכים ממרה שחרה. אבל כשהאדם בשמחה עצומה, אצלו אינו נוגע אם הוא בראש מפרסם, או בסוף מכסה, מאחר שנקלל באין סוף ברוך הוא, ואז שום בריה לא יכולה לבלבלו, כי מוצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, כי הוא נעשה באמצע המחול. אשרי שיאחו בזה, ואז יגאל מגלותו וטרדותיו שגולה ונטרד מעצמו, והולך ממקום למקום, ומרים לו החיים מאד מאד, ויזכה להפיל בחי החיים, ויתענג באור חיות ערבות ידידות אורו האין סוף ברוך הוא תמיד.

הדורש שלומכם...

ה' תמוז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תולדות ה'תשד"ם.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, בצרוף המעות להדפסת ספרי רבנו ז"ל, ותשואות חן לך על זה. והשם יתברך ירחיק ממך כל הדינים.

מה אמר לך, אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ואין זו עצה לפל בדעתו מכל דבר שעובר עליך, הן אמת בשעה שעובר עליך ירידות וקטנות, כמעט שאתה מאבד עצמך לגמרי מרב צער, אף-על-פי-כן אתה צריך לדעת, כי אין זו דרך לילך תמיד במרירות ובעצבות, אדרבה "וחי בהם" נאמר (ויקרא יח, ה), ולא שימות בהם (יומא פה:); ועקר החיים להקל ממנו הצער והיסורים, ולא להכביד על עצמו. ואיזהו חכם? מי שצוחק מהעולם, ואינו מסתכל לאחוריו כלל, רק עובר על הכל, ושר ושמח בכל יום ויום, וחוטף טוב אמתו ונצחיו: תורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים, כי רק זה ישאר ממנו. ודבר זה ברור, כשהאדם שמח וטוב לב, הוא יכול לחטף הרבה

שעורים במקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו' וכו'.

חמדת לבבי! ראוי לנו לשמח על נעם חלקנו, "אשר בנחל" שם חלקנו וגורלנו, וזכינו לפל בחלקו של רבנו ז"ל, ואנו מתמידים בספריו הקדושים, אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים, אשרינו!

הדורש שלומך...

א. ר' אברהם בר' נחמן ז"ל (בעל המחבר ספר "באור הלכותים") אמר פעם: היכן שמוכא ב"לקוטי-מוהר"ן" צדיק, דארף מען זיך פארבענגין נאך משיח'ן, צריכים לכסף אחר משיח, כי רק הוא יזכה לזה, ועליו סוכבת המדרגה ההיא שמוכאת שם. ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה להתמיד בספרו של רבנו ז"ל, שנקרא ספרו של משיח, ורבנו ז"ל הבטיח הבטחות גדולות על מי שיזכה להתמיד בספריו הקדושים.

ב. ידוע איך שר' אברהם בר' נחמן ז"ל ברח מכל מיני פרסומות, והצניע והסתיר את עצמו מבני-אדם, אף-על-פי-כן נתלקטו אליו כמה בחורים ואברכים, ולמדו ממנו הרבה הרבה יראת שמים ודרך רבנו ז"ל. ופעם אחת התבטא לפני אנשיו: הלא מפרסם יכול לילך בדמיון ימים ושנים, במדרגות וחיזיונות ומופתים וכו', וכשיבוא למעלה יכנס בעולם התהו וכו', ויראו לו כל המדרגות והחיזיונות והמופתים שלו וכו', ואיזו בושה תהיה לו אז וכו'. ועל-כן עקר העצה להנצל מכל זה, הוא רק על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, שירגיל את עצמו כל אדם להתבודד בכל יום עמו ותפלה, ודבר זה יכניס בו ישוב הדעת אמתי, לידע היכן הוא בעולם, ומה תפקידו בזה העולם.

ג. רבנו ז"ל הזהירנו הרבה על עשייה, ואמר שאצלו העקר הוא עשייה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד בכל יום ויום כך וכך, ואז אפלו מי שנלכד כבר בבויץ, ונכשל בעברות וחסאים —

אֲשֶׁר   ה' תמח   בַּנְחֹל   שׂוֹ

יִזְכֶּה לְצִאֵת מִזֶּה. וְאָמַר עַל זֶה ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל: נִמְצָא, שְׂאֵל זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת כְּסוּפֵינוּ וְהִשְׁתַּוְּקוּתֵנוּ, לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, לְלַמֵּד הַרְבֵּה, וְזֶה בְּיָדָי קָרָן נִצְחִית, וְזֶה יֵשׁ לוֹ בְּיָדוֹ, מִה שְׂאֵין בֶּן דְּמִיּוֹנוֹת וְרוּחֹת וְכוּ', זֶה הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן מִדְּמִיּוֹנוֹת כְּאֵלוֹ.

ד. עַל-כֵּן מִי שְׂרוּצָה בְּאַמֶּת לְזַכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, עָלָיו לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְיִסְתַּכֵּל הֵיטֵב עַל עֲצָמוֹ בְּאִיזָה מִצָּב וּבְאִיזוֹ מִדְּרָגָה נִמְצָא, וְיִרְבֶּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, כִּי רַק זֶה יִשְׂאֵר מִמֶּנּוּ, וּמִלְבַּד זֹאת הַכֹּל דְּמִיּוֹנוֹת. וּבְאַמֶּת רוֹאִים גַּם בֵּין אֵלוֹ הַמְּסֻתָּבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, שְׂעֵדִין הֵם רְחוּקִים לְגַמְרֵי מִרַבֵּנוּ ז"ל, הֵם אֲשֶׁר עוֹשִׂים פְּרוּדִים וּמִחְלָקֵת וְכוּ', וּבִמְהָ שֶׁהֵם מְנַחִים, הֵם צוֹעֲקִים עַל אַחֵרִים וְכוּ', כְּגוֹן שֶׁהֵם בְּעֵלֵי דְּמִיּוֹנוֹת וְכוּ', מִשְׁגָּעִים וּמְטָרְפִים וְכוּ', אֲזִי צוֹעֲקִים בֶּן עַל אֵלוֹ הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּדַבְּקוֹת אַמֶּת, וּמִתְבּוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּקִבְיֵנוּת, וְשׁוֹקְדִים בְּתוֹרָה וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ'. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְסַתְּכֵל בְּעֵין הָאַמֶּת, וְאֲזוֹ יִרְאֶה הֵיכֵן הִיא הָאַמֶּת.

ה. עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל הִיא רַק עַל-יְדֵי הַתְּמַדָּה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ וּבִקְשָׁנוּ הוּא ז"ל בְּעֲצָמוֹ עַל כֶּף — שֶׁנִּשְׁקַד בְּסִפְרוֹ זֶה, וְאָמַר, שֶׁהוּא אֶתְחַלְתָּא דְּגֵאֲלָה.

ה' תמח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּצְא, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ כְּסִלוֹ ה'תשד"ם.
שְׁלוֹם רַב לְיַדֵּי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַכְּמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.
מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִתְפַּלֵּא, שֶׁתִּכְף-וּמְיָד שֶׁהִלְכְּתִי מִמֶּךָ, כְּבָר לֹא

שיח   אֲשֶׁר   ה' תמח   בְּנַחֵל

שְׁמַעְתִּי מִמֶּךָ כָּלֵל, הֵן שְׁלֵא הִתְקַשְׁרֶת עִמִּי דְרָךְ הַטְּלָפוֹן, וְהֵן שְׁלֵא הִצְטַרְפֶּת עִם הַחֲבָרִים לְשִׁבַת עִמָּנוּ בְּעִיר הַקִּדְשׁ יְרוּשָׁלַיִם ת"ו, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְחַשֵּׁב אַחֲרַי שְׁכַבְד כְּבִדְתַנִּי כָּל-כֶּף, וּמַה גַּם שְׁמַסְרֶת נִפְשִׁךָ וְגוֹפֶךָ וְהוֹנֶךָ בְּעַבּוּרִי, וְאַחֲרַי כָּל זֹאת לֹא שְׁמַעְתִּי מִמֶּךָ כָּלֵל.

מָה אָמַר לָךְ! בְּלֵיל שְׁבַת-קִדְשׁ דִּבְרַנּוּ הִרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן פ'), עֵינִי שָׁם. וְתַמְצִית הַדְּבָר, שְׁאַדָּם צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם הַתְּנַשְׂאוֹת עַל חֲבָרוֹ כָּלֵל, רַק אִם יָבֵאוּ וַיִּפְּסוּ אוֹתוֹ, אֲזִי יִקְבֵּל לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים וְכו', וּבְאִפְּנֵי הַזֶּה לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ וְלֹא יִשְׁבֵּר רוּחוֹ כָּלֵל. מַה שְּׂאִין בֶּן כְּשֶׁאַדָּם עוֹד רוֹצֶה אִיזוֹ הַתְּנַשְׂאוֹת, אֲזִי נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וְלֹא עוֹד אֵלֵא דוֹחֵף אֶת חֲבָרוֹ, עַד שֶׁשׁוֹכְרוֹ לְגַמְרֵי. אֲשֶׁר כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַכְּפִירוֹת, כִּי הַמְּאֲמִין בְּאֱמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שְׂאִין בְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל אֲלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אֲזִי אֵינִי מִפְּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפַעוֹלָם, כִּי יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר (יִזְמַא ל.ח.): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחֲבָרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חֲבָרְתָּהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא, עֵינִי שָׁם.

וְזֶה הַסִּימָן אִם נִשְׁבְּרָה אֶצֶל מִשְׁהוּ הַתְּנַשְׂאוֹת הַקְּדוּשָׁה — כְּשֶׁמִּתְחִיל לְדַחֵף אֶת הַשְּׁנִי, כִּי מִי שְׁבִטֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְעוֹלָם לֹא יִדְחֵף אֶת הַשְּׁנִי, כִּי אֵין לוֹ עֲסָקִים עִמוֹ, וְאֵינוֹ מִפְּחַד שְׁאַחַד יִקַּח אִיזוֹ הַתְּנַשְׂאוֹת יוֹתֵר וְכו', וְדָבָר זֶה סוֹכֵב אֶפְלוּ בֵּין צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, הָעוֹלָם בְּמִרְכָּבָה הָעֲלִיוֹנָה בְּכֶכֶשׁ סוּד הַד' אֲמוֹת, ד' עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְהִיָּצָר מְסִיתָם הַצְּבִיעוֹ, תּוֹצִיאֵו וְתִרְאוּ צְבִיעוֹת, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים אֵינָן מוֹצִיאִים שׁוּם צְבִיעוֹת, וְאֵין שׁוֹמְעִין לְעֲצַת יֵצֵר הָרַע, אֵף שִׁישׁ עֲלֵיהֶם נִסְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים בְּעֵנְיָנִים הָאֵלוֹ וְכו', וּמִכָּל שְׁכֵן בְּנֵי-אָדָם כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם וְכו', בְּוַדַּאי הַנְּסִיוֹן גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, שְׁלֵא תִכְנַס בְּנוֹ הַסֵּתֶת הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל הַצְּבִיעוֹ, לְהוֹצִיא אִיזוֹ צְבִיעוֹת וְלִהְתַּנַּשְׂאוֹת עַל חֲבָרֵינוּ וְכו' (עֵינִי שָׁם בְּפָנִים הַתּוֹרָה). וְהַכָּלֵל, כְּשֶׁאַדָּם זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, אֲזִי שׁוּם צְבִיעוֹת לֹא יְכוּלָה לְהִתְאַחַז בּוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם הַתְּנַשְׂאוֹת עַל חֲבָרוֹ, רַק כְּשֶׁפּוֹגֵשׁ אִיזָה בַר יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל שְׁכֵן כְּשֶׁבָא

אֲשֶׁר   ה' תמח   בַּנְחֹל   שיט

אֲלֵיו, שְׁכָל זֶה הוּא בְּכָלֵל פִּיּוּס, הוּא מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ בְּדַבּוּרֵי יְרֵאת שָׁמַיִם וְאֲמוּנָה פְּשוּטָה, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה הוּא מִצְוָה גְּדוּלָה מְאֹד, לְדַבֵּר עִם כָּל מִיִּדְעֵינוּ תָּמִיד רַק בְּאֲמוּנָה וּבְכַטְחוֹן, אֲשֶׁר הַדְּבֹר בְּעִצְמוֹ מִזֶּה, הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית וּמִצְוָה רַבָּה.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (בְּלִקוּטֵי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), לְדַבֵּר עִם אַחֵרִים צְרִיכִים לְשֹׁמֵר אֶת עִצְמוֹ מִתְּלַמִּידִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים. וְאָמְרוּ עַל זֶה אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים: אִם-כֵּן, מִתִּי נִדְבַר עִם אַחֵרִים, כִּי מִתִּי וְאִיךָ נִזְכָּה לְדַעַת אִם הֵם תְּלַמִּידִים מְהַגְּנִים? וּפְרָשׁוּ, כְּשֶׁאָדָם בָּא אֵלֶיךָ לְדַבֵּר, אוֹ אִתָּה מִתְּוַעַד עִמוֹ, תִּדְעַ כִּי הוּא הַתְּלַמִּיד הַהַגּוֹן לְפִי בְּחִינַתְךָ, וְאִתָּה צְרִיךְ לְדַבֵּר עִמוֹ, וְאֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא בְּכָלֵל הַפִּיּוּס שֶׁצְרִיכִים בְּשִׁבִיל הַהִתְנַשְּׂאוֹת שְׂיָבֹאוּ אֵלֶיךָ.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי! עֲשֵׂה זֹאת, אִיפּוֹא, בְּנִי, וְתִנְצֵל מִיָּד, תִּתְאַחַז בַּפְּרָנְסָה שֶׁסּוֹבֵב לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְיַתֵּר הַזְּמַן שָׁב לָךְ בְּמִקּוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִלְמַד בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה: מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, רַמְב"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, זֶהר וְתִקּוּנִים וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְתִרְאֶה לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִחַזֵּק אֶת עִצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תִּנְיִחַ אֶת עִצְמְךָ לְפַל בְּשׁוּם אֲפֵן שְׁבַעֲוֹלָם, חֵס וְשִׁלוֹם, כִּי הַנְּפִילָה וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, זֶהוּ מִהַבְּעַל-דְּבָר בְּעִצְמוֹ, שְׁמָאֵד מְאֹד מְקַנָּא בְּאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הַרוֹצֵה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁרוֹצֵה לְסַדֵּר לְעִצְמוֹ סִדְרֵי-דְרָף-הַלְמוּד, וְלִלְמַד בְּשִׁקְיָה עֲצוּמָה.

וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! רַק הַתְּמִד בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, כִּי רַק זֶה יִשְׂאֵר מִמֶּךָ, וְהַדְּבַק עִצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשִׁיבֹא אֵלֶיךָ מִיִּשְׁהוֹ לְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ו"ל וּמְעֻצּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִמוֹ. וְלִמְעַן טוֹבְתָךְ הַנְּצִיחִית, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עִצְמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר בְּמִקּוֹם שְׂאֲמְרוּ לְהֶאֱרִיךְ, אִךְ טְרֻדוֹתֵי רַבּוֹ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי תְּכַף-וּמְיָד אֲפִלוּ שׁוֹרָה אַחַת, לְמַעַן תִּחַיֵּנִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

והשם יתברך יחיה אותך כמו שהחיתני בהיותי בעיר הקדש
צפת ת"ו.

רבנו ז"ל הזהירנו שלא נטעה את עצמנו, כי העולם מטעה
אתכם (שיחות הר"ן, סימן נא); ואמרו על זה אנשי שלומנו הקדושים,
שעקר הטעות סובב בענין לקרב רחוקים, כל זמן שאינך בקי ישר
והפוך בספרי רבנו ז"ל, איך תחגור עצמך לדבר בשם רבנו ז"ל.

ה' תמט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא ה'תשד"ם.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך, להבהיר על-פי דרש ענין יציאת יעקב אבינו
מבאר שבע והליכתו לתרן וכו'; באר שבע, מובא במקבילים, שזוהי
ספירת המלכות, הספירה השביעית, כנגד האמונה, עלינו להמליך
על עצמנו רק את הקדוש-ברוך-הוא, וכל זמן שלא נעשה כן
להמליך עלינו את הבורא יתברך שמו, אזי אנו הולכים חרנה —
בחרון אף, וזאת מלמדת התורה, "ויצא יעקב מבאר שבע",
כשהודי יוצא מהאמונה, אזי הוא בא אל חרן — חרון אף; כי
באמת התכלית בזה העולם — להפיר את הקדוש-ברוך-הוא,
כמוכא בזהר הקדוש (בא מב:): למה ברא הקדוש-ברוך-הוא את
הבריאה? בגין דאשתמודעון ליה; יהודי נברא מזרע ישראל וקבל
את התורה במעמד הר סיני לפני שלשת אלפים וחמש מאות שנה,
וכמה שרצו האמות למחוק את עם ישראל — לא עלה בידם,
האמות פלו ועם ישראל חי וקיים. האמות הם שליחיו יתברך
להחזירנו בתשובה, הם המקל להכותנו ברצונו יתברך, כדי שנפיר
אותו. כי מהי חזרה בתשובה? להמליך עלינו את הבורא יתברך

אֲשֶׁר   ה' תַּמַּט   בַּנְחָל   שְׂכָא

שְׁמוֹ, לְהַפְרִירוֹ, לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו וּלְהַדְבִּיק בּוֹ. וְזֹאת כִּי־עַד? עַל־יַדֵּי שְׂנֵדֵבֶר אֵלָיו, שְׁנֵשִׁיחַ לְפָנָיו כָּל לְבַבְנוּ, כָּל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ וְכָל צָרְכֵינוּ נִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ, כִּי רַק בְּיָדוֹ וּבִכְלָתוֹ לְעֲזָרְנוּ וּלְמַלֵּא מִבְּקֵשֵׁנוּ. וְכָל זְמַן שְׂאָנוּ מְנַתְּקִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְחוֹשְׁבִים, שְׁפִלוּנֵי אוֹ אֲלִמוּנֵי יַעֲזָרוּ לָנוּ, אֲזִי אָנוּ מְקַבְּלִים מִכּוֹת לְהַתְעוֹרְרוֹת מֵהַשְּׂנָה.

וְלָכֵן הִגִּיעַ הַזְּמַן לְחֻדֵּל מִכָּל מִינֵי הֶבֶל וּשְׁטוֹת, וְלָשׁוּב עַד הַמַּכְהוֹ, וְלְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ שֶׁהַכֹּל בִּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְאִין מְקַרָּה בְּעוֹלָם, וְהַכֹּל מְכֻנֵּן מִלְמַעְלָה, וְכַמְאַמְרֵם ו"ל (מְנַחוֹת נ.ג.): מַה זֵּית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׁמֵנוּ אֶלָּא עַל־יַדֵּי כַּתִּית, אִף יִשְׂרָאֵל אֵינֶם חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֶלָּא עַל־יַדֵּי יְסוּרִים; זֵית — כִּדֵּי לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ שְׁמֵן זֵית, צְרִיכִים לְכַתְּשׁוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹ־כֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, אֵינֶן שְׁבוֹת לְצוּר מַחְצֵבָתָן, אֶלָּא עַל־יַדֵּי יְסוּרִים וְסָבֵל.

וְלָכֵן הָעֵקֶר לְהַתְאַחַד יַחַד, לְעוֹר זֶה לְזֶה, וּלְאַהֲבֵה זֶה אֶת זֶה, כְּלָנוּ בְּגֵי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, "בְּנִים אַתֶּם לְהוֹי"ה אֱלֹהֵיכֶם" (דְּבָרִים יד), כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלֵל גּוֹף אֶחָד, וְאִם עֲדִין אָנוּ רְחוּקִים מִזֶּה, סִימָן שְׂאָנוּ הוֹלְכִים בְּחֵרוֹן אִף. וְעַל זֶה עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁוּ יִתְבַּרֵּךְ יוֹמָם וְלַיְלָה, וְכֵן לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַדֵּק הֵיטֵב בְּעֲצָמֵנוּ — הֵיכֵן אָנוּ אוֹחֲזִים בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וּבְאַמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי הֵא בְּהָא תְּלִיא, כְּכֹל שְׂאָנוּ מְמַלִּיכִים עָלֵינוּ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, בֵּן אָנוּ אוֹחֲזִים בְּאַחֲדוּת עִם זּוּלְתָנוּ, וּלְהַפְּךָ — כְּכֹל שְׂנֵאצָּא מִמֵּדַת הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כֵּן נִתְקַרֵּב חֲרָנָה, וְנִהְיֶה בְּמַחְלָקָת וּבְרִיב עִם אַחֲרִים, חַס וְשְׁלוֹם, וְחֻשְׁשׁוֹת וּפְחָדִים יִמְלָאוּ אֶת לְבַבְנוּ, כִּי יֵצְאוּ מִצֵּל הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, מִסְתָּר צֵל כְּנָפוֹי יִתְבַּרֵּךְ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

שכב אשר ה' תנ בנחל

ה' תנ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ב' בכסלו ה'תשד"ם.

שלום רב, שפע ברכה והצלחה ישיגו אל ידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאד שמחתי, כן תמשיך לכתב לי על-כל-פנים מכתב אחד בכל שבוע, ואזי יהיה פמים הפנים אל פנים, כן לב האדם לאדם (משלי כו, יט), כפי הפנים שמראים לאדם, כן מקבלים חזרה, ומזה תלמד על הכלל כלו, שתרגיל את עצמך להקדים שלום לכל אדם, ולהראות לכל אחד פנים שוחקות, ואזי תזכה שיחזירו לך, ולעולם אל תסתכל על הרע וכו'.

אחי היקר לי מאד! אודות מצות מילה שזכית לקיים, וכברת אותי במצות סנדקאות, שהיא מצנה רבה עד מאד, שמזכה את האדם שיהיה כמזבח, וכפרו לו כל עוונותיו, ולא עוד אלא אפלו בגשמיות מעשירים אותו, כי היא דגמא של הקטרת, שמעשרת את הכהן. וכונאי רציתי להיות שם כידוע מצדיקים, איך שמאד הדרו לנסע אפלו למרחקים בעבור מצות סנדקאות, אף אני רואה בחוש עין בעין, כי היה בנה יד ה' שלא יכלתי לבא. ואף שאני מצדי הייתי מוכן כבר לנסע, אבל חפיתי להתקשר אליכם וכן לירושלים, להתנדע אם הפל על נכון כדברך, אף מאת ה' לא היתה שום תשובה, ואני רואה, שהשם יתברך רצה לזכות אותך במצנה זו, ועל-כן סבב כל מיני סבות כפי שנסתבב.

על-כן לדעתי, אהובי, אחי היקר, אל תצטער! כי הכל ממנו יתברך, שתזכה לעשירות ולשלם את כל חובותיך, וכן שתזכה להעשות מזבח שיכפרו על כל עוונותיך, ותזכה לתקון נפלא, כי מצות סנדקאות היא תקון הברית וכו'.

אֲשֶׁר   ה' תנ   בַּנְחָל   שֶׁכַּב

נא וְנָא אַל תִּצְטַעַר כָּלֵל מִכָּל מָה שֶׁעָבַר וְעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי כָּל בְּנֵי יִתְבָּרָךְ, שֶׁתִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרָךְ, וְהוּא יִשׁוּעָה גְדוֹלָה שִׁיחִיב לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, וְעַל־כֵּן סָבַב כָּל הַסָּפָה, וְגַם אוֹתִי סָבַב, וְנִסְעָתִי בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ, כִּדְבַר שֶׁלֹּא אֶגִּיעַ אֲלֵיכֶם. וְעַל־כֵּן הִשְׁגַּחְתָּה פְּרִטִית רוֹאִים עֵינַי בְּעֵינַי, אִיךָ שֶׁהִכַּל הָיָה בְּהִשְׁגַּחְתּוֹ יִתְבָּרָךְ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, שְׂרוּצָה לְזִכּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כָּל הַטוֹב הַגְּשָׁמִי וְהַרוּחָנִי, אֶךְ הָאָדָם מְרַב שְׂבוּרֵן לְבוֹ וְכוּ', וְקִטְנוֹתוֹ וִירִידָתוֹ וְנִפְּלָתוֹ וְכוּ', שֶׁעָבַר וְעוֹבֵר עָלָיו, אֵינוֹ מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ עֲדִין רוּצָה בּוֹ וְחַפֵּץ בּוֹ, וּמִזָּה בָּא, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ, וְנִתְרַחַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרָךְ, כִּי נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵין רוּצִים בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכֹאֲלוֹ עֲדִין אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה מִמֶּנּוּ וְכוּ'.

כִּי בְּאֵמַת צְרִיף שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, אַחִי הַיָּקָר! מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל מַעֲלַת הָאָדָם, שֶׁאִם עוֹשֶׂה כָּךְ בְּיָדָיו — נַעֲשֶׂה כָּךְ בְּעוֹלָמוֹת, וְאִם עוֹשֶׂה כָּךְ — נַעֲשֶׂה כָּךְ בְּעוֹלָמוֹת (עֵינַי חִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תִּקְד). וְאָמַר, אִם יִהְפְּכוּ אֶת הָאָדָם, הֵינּוּ שֶׁיִּגְלוּ אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלוֹ, אִזְ הָיוּ רוֹאִים, אִיךָ שֶׁבְּכָל גִּיד וְגִיד מְגִידוֹ — תְּלוּיִים הָעוֹלָמוֹת (שֵׁם סִימָן תִּקְה). וְהַכּוֹנֵה הִיא בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת, כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל הוּא חֶלֶק אֶלּוּךְ מִמַּעַל, עֲצָם הָאֲצִילוֹת, וְהַכָּל קָשׁוּר וּמִיחָד עֲמוֹ, וַיֵּשׁ בְּכַח שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל — אִם יֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר וְהַטוֹב, לְעֵלוֹת וּלְקָשׁוּר וּלְיִחָד וּלְשִׁלְבֵי אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְיִמְשִׁיךְ שִׁפְעַת לְכָל הַנִּבְרָאִים וְהַיְצוּרִים וְהַנְּעֻשִׂים, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם, יִקְלַקֵּל מַעֲשָׂיו, אִזְ עַל־יָדֵי מַעֲשָׂיו, הַכָּל יִפְּלוּ וְיִרְדּוּ וְיִתְפָּרְדּוּ לְגַמְרִי, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל זֶה בָּא רַבְּנוּ ז"ל אֶל זֶה הָעוֹלָם, לְהַכְנִיס בְּאָדָם חֵיּוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת, וּלְמַעַן שִׁיָּשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרָךְ, וְיִחְזֹר וְיִדְבֹּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרָךְ, וְיִמְשִׁיךְ עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָמוֹת שִׁפְעַת וְחֵיּוֹת.

וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכָה לְהַתְּוַדַּע וּלְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאִזּוֹ יִזְכֶּה שִׁיִּפְתַּח לְבָבוֹ וְיִדַּע וְיַעֲבִיר, וְיִזְכֶּה לִידַע וּלְהַבִּין וּלְהַרְגִּישׁ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרָךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְּלָא כְּזֶה, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרַגַּת רוּח-הַקֹּדֶשׁ וּנְבוּאָה מִמֶּשׁ, אִם לֹא יִהְיֶה בְּטָלָן; כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרָךְ בְּגִלּוּי נִפְּלָא, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכָה לְהַדְּבִיק

שכד   אָשֶׁר   ה' תנא   בנחל

מחשבתו ורצונו וכסופיו אליו יתברך, שאז ירגיש תמיד את אמתת מציאותו יתברך, וגם אם יזכה ליחד יחודים, יזכה לשמע הקול מדבר אליו. ואל כל זה יכולים לזכות אם יהיה מקרב באמת אל רבנו ז"ל, באמת ובתמים.

ועל-כן, חמדת לבבי! הדבק בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא את רבנו ז"ל, פי עקר ההתקרבות אליו ז"ל היא רק על-ידי שקינה רבה בספריו הקדושים, ובפרטיות בספר "לקוטי-מוהר"ן", אשר רבנו ז"ל הפליג במעלת הזוכה לשקד בו, כמובא הרבה בספרי שבחיו, איך שבקש והזהיר אותנו ללמד את ספרו הקדוש והנורא. והשם יתברך יעזרנו לקיים זאת, ונתמיד בספרו הקדוש והנורא, שהוא ספרו של משיח.

הדורש שלומך...

העקר חזק ואמץ מאד מאד, ואל תניח אצלך העצבון כרגע, וחזק ואמץ בכל מיני אפנים להיות תמיד בשמחה, ובפרטיות עכשווית שושארת בלי דירה, בנדאי הכל לטובה, ותזכה לדירה יותר טובה ורחבה מזו בזה ובבא.

ה' תנא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ב' בכסלו ה'תשד"ם.

שלום רב להיקר והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ולחשיבך על גדל הבלבולים והספקות שיש לך בעבודת השם יתברך — יקצרו המון ריעות, ובנדאי ספרי "אשר בנחל" בידך — הפך בהם, ושם תמצא דרכים ונתיבות חדשות ותקוננים נפלאים על כל פרט ופרט בחיים, אשרי שיאחז בהם! כי כלם בנויים על-פי

אֲשֶׁר   ה' תנא   בַּנְחַל   שְׂכָה

יסודות דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל וְתַלְמִידָיו וְתַלְמִידֵי תַלְמִידָיו עַד דּוֹר זֶה. וְעַל-כֵּן אִם תֵּאָחַז וְתִתְמַיד בְּסִפְרִים אֵלָיו, הֵינּוּ בְּכָל חֻלְקֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל" (פְּהִיּוֹם כְּבָר נִדְפְּסוּ ל"ו חֻלְקִים [מִהַדוּרָה יִשְׁנָה]), אַתָּה כְּבָר לֹא צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אַחַר מוֹרָה אוֹ בְּעַל מְקַבֵּל אוֹ בְּעַל דְּמִיּוֹן, כִּי הַכֹּל הֵבֵל וּרְעוֹת רוּחַ.

הַעֲקָר וְהִסּוֹד בְּדַרְכֵי רַבְּנּוּ ו"ל הוּא לְהִיּוֹת אִישׁ תָּם וִירָא אֱלֹקִים, בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, וְיִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, שֶׁדָּבַר זֶה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ, כִּי דָּבַר זֶה יִכְנִיס מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא מְשִׁיחַ — לְשׁוֹן מְשִׁיחַ אֱלֹמִים (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֻלְק ב', סִימָן פג); כִּי עֲכָשׁוּ הָאָדָם הוּא בְּכַחֲנִיַת אֱלֹם, כִּי אֵינּוּ מְרַגֵּישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמְּלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בְּאֲמַת הַכֹּל אֱלֹקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשַׁעַת הַבְּרִיאָה הַלְּבִישׁ עֲצָמוֹ כְּכִיכּוֹל בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל הַד' עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת בְּרִיאָה, יְצִיָּה, עֲשִׂיָּה, כִּידוּעַ, עַד הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְהִנֵּה הַנּוּי"ה נִקְרָא זְעִיר אֲנַפִּין, שֶׁהוּא גְלוּי בְּכַחֲנִיַת הַמ"ה, בְּכַחֲנִיַת הַהֲשַׁגְּחָה, בְּסוּד יו"ד ה"א וַא"ו ה"א, וְנִקְבָּא דְזְעִיר נִקְרָא הָעֲשִׂיָּה, שֶׁהוּא הַטָּבַע, הַלְּבִשַׁת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּטָבַע, עַד שְׁנִדְמָה לְאָדָם, שֶׁהַכֹּל טָבַע גְּמוּר, שֶׁזֶה שֵׁם אֱלֹקִי"ם גִּימְטְרִיָּה הַטָּב"ע, וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ זֹאת, אֲזַי מְמַשִּׁיף אֶת הַמַּחֲזִין, שֶׁהוּא גְלוּי הַהֲשַׁגְּחָה פְּרֻטִית שֶׁהוּא י"ה, מְשֵׁם הַנּוּי"ה, וּמְכַנִּיסוֹ בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת אֱל"ם, שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַטָּבַע מְשֵׁם אֱלֹקִי"ם, וְעַל-יְדֵי יְחוּדָם יַחַד נִתְגַּלָּה לוֹ, כִּי הַנּוּי"ה הוּא הָאֱלֹקִי"ם, וְנִפְתָּח פִּיו וּמִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל עֲנִינּוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפְרֻטִי פְּרֻטִיּוֹת, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ שֶׁמְדַבְּרִים אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּיָדוּעַ שֶׁהַכֹּל נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי, וְהוּא שְׂרוּי בְּתוֹךְ הַטָּבַע, וְהוּא אֱל"ם לְגַמְרִי, כִּי חִסַּר מִמֶּנּוּ הַמַּחֲזִין שֶׁהֵם שֵׁם י"ה, לְהַשְׁלִים שֵׁם אֱלֹקִי"ם כְּנ"ל.

ועל-כן, אהובי, אחי היקר! הרגל את עצמך לדבר הרבה עמו ותברך, והתמד בדלתות ספרי רבנו ז"ל, ושם תתנדע, כי תהלה להשם יתברך, אין אנשי שלומנו בלא מנהיג, כמו שנדמה לך, חסדי השם יתברך, לא אלמן ישראל, מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל ושוקד בהם, אזי מרגיש את אור רבנו ז"ל בחיות נפלאה. ומה גם שאם יסתכל בעין האמת יראה, שגם כהיום נמצאים תלמידים אמתיים, שקבלו מתלמידים הקודמים וכו', עד רבנו ז"ל, אנשים דבקים בו יתברך בדבקות אמת, עובדי השם יתברך אמתיים, יומם ולילה עוסקים בתורה ובתפלה, בהתבודדות וביחודים וכו', אשרי עין ראתה אותם, אשרי המתקרב אליהם, ומתחמם נגד אורם. ובודאי צריכים הרבה הרבה רחמים למצא אותם, כי הם מכסים ומסתרים מרב העולם (ויכבר האריך בזה מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי-הלכות, שלוחין, הלכה ה', עין שם).

חמדת לבבי! אודות תקון בשבילך, עליך לדעת, כי אם תהיה חזק בענין הזה — לדבר עמו יתברך, יתגלה לפניך אור חדש לגמרי, ותתחיל להרגישו יתברך, איך שהוא אתך, עמך ואצלך, כי על-ידי פגם הברית, נעלם ונסתר אורו יתברך לגמרי מהאדם, עד שפכלית ההפוך נדמה לו, אבל מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, אזי לאט לאט מתחיל להאיר לו יתברך, עד שאם האדם עקשן גדול, מתגלה אליו אורו יתברך בעצמו, מרב אור וזיו וחיות ותשוקה שנכנסה בו.

אודות למוד התורה הקדושה, ובאיזה אופן ללמד ולהצליח, עליך לקחת עכשיו קונטרס "סדר דרך הלמוד" ולשקד בזה, ושם תראה דרך נפלאה, איך לזכות להצליח ולבקר ולטייל בכל חלקי התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, בבלי, ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, טור, שלחן ערוך, וכל המדרשים כלם, וזהר ותקונים וכו', עין שם; ואז כבר לא אכפת באיזו ישיבה או באיזה כולל אתה לומד, כי השם יתברך והתורה קרובים וסמוכים אל האדם הרוצה להתקרב אליהם. אשרי השומע וישכן בטח!

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   ה' תנב   בַּנְחַל   שְׁכוּ
ה' תנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ב' בְּכֶסֶלּוֹ ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְכַתֵּב
לְךָ עַכְשָׁיו, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהִבְעַל-דְּבָרְךָ לְקַח אֶת עֲצָמוֹ עָלֶיךָ מְאֹד
מְאֹד, וְהַכְּנִיס בְּךָ יְאוּשׁ גָּמוֹר, אֲשֶׁר הִתּוֹצְאוֹת מִזֶּה הֵן עֲצָלוּת
וְעֲצָבוּת, וְאֵי רְצוֹן אֶל שׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וּמִזֶּה נִכְנָסוֹת בְּךָ בְּכֹל
פְּעַם מִחֻשְׁבוֹת מִבְּהִלּוֹת וּמִבְּלָבוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וּבְכַרְטִיּוֹת עַכְשָׁיו, שְׁאֵתָה גַם מְסַבֵּב בְּחוֹבוֹת לְאֵלָפִים וּרְכָבוֹת,
שֶׁכֵּל זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּגָמֵי הַבְּרִית, שֶׁנִּפְלְתָה וְנִשְׁלַכְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה יָמִים
וְשָׁנִים, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת עוֹד לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים כְּשֶׁהֵייתָ פְרוּף אַחַר
הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, לֹא הֵייתָ כָּל-כָּךְ נְפוּל וְרִוּד כְּמוֹ עַכְשָׁיו, כִּי מִיּוֹם
שֶׁקִּבְּלָתָה לְשׁוֹן-הָרַע עֲלֵינוּ — נִתְרַחַקְתָּ וְכוּ', אֲזִי מֵאֵז נִחְזַר הַגְּלִגְלָה
וְהִתְחַלַּתָּ לִפְלֵ בְרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת מְאֹד מְאֹד, וּבְדְבָר זֶה אֵינְךָ
יְחִידִי, אֲלֵא לְהוֹי יְדוּעַ: "מִי שֶׁחֹלַק עֲלֵינוּ, וּפּוֹעֵר פִּיּוֹ נִגְדֵּ הַסְּפָרִים
הַחֲדָשִׁים, לֹא יִמְלֹט שְׁאֵדָם הַזֶּה הוּא נוֹאֵף, וְעוֹשֶׂה בְּהֻצָּעַ מַעֲשֵׂה
נְאוּף, וּמִתְגַּעַל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה", כִּי אַחֲרַת לֹא
הָיָה מַעֲיִז פְּנִיּוֹ לְדְבָר עֲלֵינוּ וְעַל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, הַמְּגַלִּים אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי נִפְלָא, וּמְלַמְּדֵנוּ דְרַכֵּי רַבְּנּוּ וְ"ל בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה.

וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מַה שֶּׁעָבַר, וּבְכַרְטִיּוֹת
בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, בְּתַאוֹת נְאוּף הַמְּגַנָּה וּמְשַׁקְּצַת מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר
רַק אֵתָה וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדְעִים דְּבָר זֶה, וּמִמָּךְ תִּבְיִן וְתִסְתַּכֵּל גַּם עַל
הַשְּׂאָר, מִי שֶׁרַק חֹלַק עֲלֵינוּ וְעַל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שְׂיֵשׁ לוֹ פָּנִים
כְּמוֹךָ, וְאוֹלֵי בְּהַרְבֵּה בְּחִינּוֹת יוֹתֵר גְּרוּעַ, כִּי אֵתָה סוּף כָּל סוּף חוֹזֵר
בְּתֻשׁוּבָה וְלוֹמֵד, וּמַעֲיִן בְּהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וּמַה גַּם שֶׁהֵם מְחַיִּים
אוֹתָךְ.

שכח אֲשֶׁר ה' תנב בַּנְחֹל

וְלָכֵן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי שְׁאֵלוֹת
וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְחֹל" מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְהֵם יִכְנִיסוּ בְּךָ חֵיוֹת חֲדָשָׁה
לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַל-פִּי דְרָךְ הַתָּם וְהַיֵּשֶׁר שֶׁקִּבְּלֵנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל.

וְהַעֲקָר שֶׁתִּרְאֶה לְהַכְנִיס בְּךָ שְׂמֵחָה עֲצוּמָה, שֶׁבְּתַלְקָהּ הַחֲשָׁף
וְהִרַע וְהִלְכִלוּךְ שֶׁנִּפְלְתָ בָהֶם, וְעַדִּין אַתָּה נִמְצָא בָהֶם וְכוּ', אַתָּה יוֹדֵעַ
מִרְבֵּי אֲמַת כְּזָה, וּמִסְפָּרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ, וּמִתְלַמְּדִים יְקָרִים כְּאֵלוֹ,
וּתְהִלָּה לְהֵשֶׁם יִתְבַּרֵךְ, אֵינְךָ חוֹלֵק עֲלֵיהֶם, בְּדַבָּר זֶה אַתָּה יָכוֹל
לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ לְבָא לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי דִיְקָא עַל יָדָם יֵשׁ לָךְ
תִּקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל — אִם רַק תִּרְצֶה.

וְהִנֵּה הַנְּהִיגָה בְּפִרְטֵיּוֹת אֶתְּךָ לָךְ, שֶׁתִּלְךָ כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת הַלֵּילָה
לְאַסֵּף צְדָקָה, וְתַתֵּן הַחֲצִי לְרַבֵּנוּ ו"ל וְהַחֲצִי תִקַּח בְּעֵבֹר שְׁלוֹם
הַחֹבוֹת. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע כִּי זֶהוּ עֲקָר תְּקוּנָךְ עֲכָשׁוּ, רַק לֵילָךְ כָּל הַיּוֹם
וְכָל הַלֵּילָה בְּעֵבֹר צְדָקָה, וְתַתְּמִיד בְּדַבָּר הַזֶּה מְאֹד מְאֹד.

וְהֵשֶׁם יִתְבַּרֵךְ יִשְׁלַח לָךְ חֵן, שֶׁתִּמְצָא חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ,
וַיִּקְרְבוּ אוֹתְךָ, אִף מֵאִידֶךָ גִּיסָא, אִם יִהְיוּ לָךְ בְּזִיוֹנוֹת, צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע,
שֶׁזֶה תְּקוּנָךְ הַיְחִידִי, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א',
סִימָן ו'), שֶׁהַבְּזִיוֹנוֹת מְכַנְיְעִים הַדָּם שֶׁבְּחִלָּל הַשְּׂמָאֵלִי, שֶׁמִּשָּׁם בּוֹעֲרֵת
לְאָדָם תַּאֲוֹת גְּאוּף, עֵינֵי שָׁם.

נָא וְנָא תִצִּית אוֹתִי בְּדַבָּר זֶה, וְגַם רְאֵה בְּהַזְמֵן הַפְּנוּי לְשִׁמְשׁ
אֶת רַבֵּנוּ ו"ל בְּעֵינֵי הַפְּצַת הַסְּפָרִים שֶׁתִּתְעַסֵּק בְּזֶה, שֶׁתִּהְיֶה שִׁמְשׁ
אֲצִל רַבֵּנוּ ו"ל, אֲבָל הַקְּבִיעוֹת שֶׁלָּךְ תִּהְיֶה רַק צְדָקָה, כִּי רַק זֶה תְּקוּנָךְ
הַמְּיָחָד עֲכָשׁוּ, וְאֵל תִּחְשַׁב מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַכֹּל — לְמַכּוֹר אֶת הַדִּירָה
שֶׁלָּךְ וְכוּ', כִּי זֶה יִסְחָב אוֹתְךָ לְעוֹד חוֹבוֹת, וְתִשָּׂאֵר קֶרֶחַ מִכָּאֵן
וּמִכָּאֵן, בְּלִי דִירָה וּבְלִי קוֹרֵת גַּג עַל רֵאשֶׁךָ וּבְלִי כֶּסֶף, רַק עִם הַרְבֵּה
חוֹבוֹת, וְעַל-כֵּן אֵל תִּמְכּוֹר אֶת דִּירָתְךָ. וְרְאֵה לֵילָךְ לִישׁוֹן מִקֶּדָם, בְּאִפְּן
שֶׁתּוּכַל לְקוֹם מִקֶּדָם בְּזִרְיוֹת.

וְעַקָר הַכֹּל — רְאֵה לְשִׁמְעַתְּ תְּמִיד כְּלִי זִמְרָה, וְתִהְיֶה רַק שִׁמְחָה
תְּמִיד, אִף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ, שֶׁזֹּהֵי הַעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה, כִּי מִי שֶׁנִּכְשַׁל

אֲשֶׁר   ה' תנג   בַּנְחַל   שֶׁכַּט

בְּפָגַם הַבְּרִית, קָשָׁה לוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֶף לְפּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא (אֲבוֹת ה, כב), כְּפִי שְׂמָגִיעַ לוֹ בְּקִשֵׁי אֵיזָה דְּכַר שְׁבִקְדָשָׁה, כְּף מְקַבֵּל עָלָיו שְׂכָר. וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׂקָשָׁה לָךְ לְהִגִּיעַ אֶל הַשְּׂמִחָה, אִם תִּכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ אֶל שְׂמִחָה, אֲזַי יִכְפַּל שְׂכָרְךָ בְּזָה וּבְכָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רְאֵה לְצִיַּת אוֹתִי, וְאֵז תִּזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל.

ה' תנג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ב' בְּכֶסֶלּוֹ ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְגִצְחַ נְצַחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

מָה אֵמַר לָךְ! אֵינִי מִבִּין, אַחֲרֵי שְׂכָבְר זְכִיתָ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבּוֹ ו'ל, וְשִׁמְעֵתָ כְּבָר מַה שְׁשִׁמְעֵתָ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, לָמָּה לָךְ לִפְל כָּל-כְּף בְּדַעְתְּךָ, וְלִהְתִּיאֵשׁ בְּכָל פֶּעַם?! הֲלֹא רַבּוֹ ו'ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קפה): כָּל הַנְּהַגָּה וְהַנְּהַגָּה שְׂאֵנִי מְצוּהָ לַעֲשׂוֹת הוּא סִגְלָה וְתַקּוּן, וּמוֹעִיל עַל מַה שְׁעֵבֵר וְעַל הַעֲתִיד וְלֵאחֵר הַהִסְתַּלְקוֹת שֶׁל הָאָדָם וְלִימוֹת הַמְּשִׁיחַ וְתַחֲתֵית הַמֵּתִים וְלַעֲתִיד לְבוֹא; הֵינּוּ שְׁעַם שִׁיחָה אַחַת שֶׁלוֹ יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת כָּל הַחַיִּים, וְלִהְיוֹת אִישׁ כְּשֶׁר וְאַמְתִּי. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂכָבְר זְכִיתָ לְשִׁמְעַ כָּל-כְּף הַרְבֵּה, מַה שְׂאִין בְּשׁוֹם מְקוֹם בְּעוֹלָם.

הַעֲקֵר עָלֶיךָ לְרֵאוֹת, שְׁלֹא יִתְיַשְׁנוּ אֶצְלְךָ הַדְּבוּרִים, רַק בְּכָל פֶּעַם רְאֵה שִׁיחָה אֶצְלְךָ חֲדָשׁ לְגַמְרִי, כְּאֵלוֹ עֲכָשׁוּ שְׂמֵעֵת אֶת זֶה.

וּבְאַמַּת עֲנִיִן הַהִתְחַדְּשׁוֹת סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ גַּם עַל כְּלָלִיּוֹת לַמּוֹד הַתּוֹרָה, שְׂצָרִיף לְהִיּוֹת חֲדָשׁ אֶצְל הָאָדָם, כְּאֵלוֹ עֲכָשׁוּ שְׂמֵעֵה וְקִבְּלָהּ

של אשר ה' תנג בנחל

בהר סיני (עין רש"י דברים כז, ט). ואם ירגיל את עצמו בדרך ובאפן הזה, אזי בכל פעם יזכה לחדש את עצמו לגמרי.

העקר ראה לברח מפל מיני שטויות והבלים, שנקראים חמרות יתרות, גדרים וסגים. וצריך שתדע, שבכל גדר, שם מתחבא נחש (עין במדבר רבה, פרשה יט, סימן ב'). ורואים, שעקר נשיכת הנחש הזה, שהוסיף על הצווי, ועל-ידי-זה גרם מיתה וקללה לכל העולם כלו.

עליך לדעת כי התורה נתנה לחיים ולא למות, העקר ראה להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בעולם, ולהפך גם את הגשמיים לרוחניות, לעשות בתחתון ולכונן בעליון, הינו למצא את השם יתברך בכל עניינו, ואל כל זה זוכים על-ידי רבוי דבורים, להיות רגיל לדבר עמו יתברך, ולא יעשה שום דבר קדם שמפרש שיחתו אליו יתברך. ומוהרנ"ת ז"ל אמר לעת זקנתו, כי על-כן הולך לו עבודתו כסדר, כי לקח את עצמו כל-כך אל הענין הזה של שיחה בינו לבין קונו, עד שלא יכול לעשות דבר, בלי שיידבר ויתיעץ קדם עמו יתברך.

ועל-כן, חמדת לבבי! כלך מחלישות הדעת של שטות והבל, חזר בך, וראה לחדש את עצמך, והכל יהיה אצלך תמיד בהתחדשות דיקא, ואז תראה נוראות נפלאות.

אחי, אחי היקר! העקר ראה להמשיך בעצמך תמיד נקדת המשי"ח, שהוא התקון של הנח"ש, כי הנחש נשף את האדם, על-ידי שהוסיף לו על הצווי, והחמיר גם בנגיעה, אשר השם יתברך לא אסר עליהם רק האכילה, פידוע מדברי חכמינו הקדושים. ומזה נלמד על הפלל, שעקר נשיכת הנח"ש לאדם הוא רק על-ידי שמוסיף לו על מה שלא צוו אותו, שזה כלל החמרות יתרות שונכנסות בלב האדם, אשר רבנו ז"ל מאד הקפיד על זה (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד, עין שם). ועל-כן עקר הידידות והנפילות של האדם, הן דיקא על-ידי שמרבה בגדרים וסגים, ששם דיקא מתחבאים הנחשים, כי במקומות הגדרים מסתתרים הנחשים, ועל-כן צריכים להזהר מפל זה. ועקר התקון יהיה בשעת

אָשֶׁר   ה' תנדר   בַּנְחַל   שְׁלֵא

הַתְּגִלוֹת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא יִגְלֶה יְחִידָה דִּיחִידָה, כְּתוּר עֲלָאָה, וְעַל-כֵּן מְשֻׁנְבָרָא אָדָם, אֲוֹתָהּ נִפְשׁוּ כְּבָר עַל נֶפֶשׁ דְּוֹד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, וְנִתְּנָן לוֹ מַחֲזִיו שְׂבָעִים שָׁנָה, כִּידוּעַ מִדְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עִין זֵהר חֶלֶק א' קסח.), לְהוֹרוֹת עַל כֶּף שֶׁהוּא הַשְׁתוֹקֵק מְאֹד תַּכְּף-וּמְיָד לְתַקֵּן אֶת מַה שֶׁהַכְּשִׁילוֹ הִנְחָ"שׁ, כִּי רַק מְשִׁי"ח יְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא מִהִנְחָ"שׁ, שֶׁהוּא הַגְּדָרִים וְהַסִּיגִים שְׁעוֹשָׂה לְעַצְמוֹ הָאָדָם.

כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁמְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אוֹתוֹ כְּבָר שׁוֹם דְּבָר שֶׁבְעוֹלָם אֵינוֹ מְבַלְבֵּל כֻּלָּל, כִּי הוּא מוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל עֲנִיָּנוּ, שְׁזָה יִהְיֶה הַשְּׂגָת וְגִלּוּי הַמְּשִׁי"ח, יְחִידָה דִּיחִידָה, שֶׁהַכֹּל יְחִיד וּמְיָחֵד בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רַבְּנוּ ז"ל הַתְּלוּצֵץ מְאֹד מְאֹלוֹ הַשְּׁרוּיִים תָּמִיד בְּמַרְהָ שְׁחַרְהָ, מִחֲמַת חֲמָרוֹת יִתְרוֹת, וְאָמַר (עִין שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן רֵלָה): הֲלֹא חַז"ל אָמְרוּ (סִימָן עֵד.): "וְחִי בָהֶם" (וַיִּקְרָא יח, ה) — וְלֹא שְׂמִינֵת בָּהֶם, וְאֵלוֹ הַמְּחַמְרִים, הֵם תָּמִיד בְּעַצְבוֹן וּבְמִרְרוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִיתָה מִמָּשׁ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְכַרַח מִחֲמָרוֹת, כִּי הַכֹּל דְּמִיוֹנוֹת (עִין לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מ').

ה' תנדר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְגִצְחַ וְנִצְחֵים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ בְּצִרוּף הַמַּעֲוֹת לְפָדְיוֹן לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן, וַיִּשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתֵנוּ, וַיִּמְתִּיק מִמָּךְ כָּל הַדֵּינִים לְגַמְרִי, וַיִּשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבִתְךָ, וְתִפְתַּח עֵינֶיהָ וְתִרְאֶה הַיֵּטֵב.

שלב אשר ה' תנה בפנחל

אודות וכו', שרוצה להתעסק ברפואתה, כל זמן שאינו רוצה להשתמש ברפואות גשמיות וכו', רק על-ידי ידיו, מה אכפת לך, אולי הוא יהיה השליח הטוב לכתך, כי הרבה שלוחים למקום ברוך הוא, ובכפת הצדיק צריכה להתקיים. והשם יתברך ישמיע אותנו בשורה טובה ברפואת בך.

העקר ראה להזכירה בכל יום בתפלתך אליו יתברך, כי מה שתפלה פועלת שום דבר לא יפעל, כי הטבע מחייב כן, והתפלה משנה את הטבע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רג).

השם יתברך יעזר, שתתקבל תפלתנו ותתרפא לגמרי.

הדורש שלומך...

מוהר"ן ת"ז"ל התבטא פעם ואמר: כשעושים איזה דבר לסגלה, אזי אינה מזקת, ותכף-ומיד כשעושה את זה לשם רפואה — כבר מזקת.

ה' תנה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויצא ה'תשד"ם.

שלום רב להאברהם הנקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאד אבקש אותך לדון אותי לכף זכות, כי טרדותי רבו כמו שרבו, ומה שאני שומע רק ביום אחד משבורי לב ונמוכי רוח, יש בהם כבר לשבר את האדם בשברי שברים, ומפל שכן שדבר זה סובב בכל יום ויום, ובנדאי לא במזיד התרשלתי מלכתב לך. ובפרטיות בעתים הללו, שאיני בקו הבריאות, כי מיום שקזרתי מארץ ישראל, נחלשתי מאד מאד, כי שם סבבוני מאות אנשים,

אֲשֶׁר   ה' תנה   בַּנְחַל   שלג

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּא עִם הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַבְּעִיּוֹת שְׁלוֹ, וְהַצְּרֻכָּתִי לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְגַם הַנְּסִיעוֹת וְכוּ', כָּל זֶה הַחֲלִישׁ אוֹתִי מְאֹד מְאֹד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל. וְתִרְאֶה לְהִתְפַּלֵּל עַל בְּרִיאוֹתַי תָּמִיד.

מוֹבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשֶׁת פְּקוּדֵי רֵמָא): תָּא חֲזִי "הַשְּׁמַיִם כְּסָאִי" דָּא רְקִיעַ דִּי־עֵקֶב שְׂרִיא בֵּיהּ וְכוּ', "וְהָאֲרֵץ הַדָּם רַגְלִי", דְּדוּד מְלָכָא שְׂרִיא בֵּיהּ, עֵינֵי שָׁם. וַיֵּשׁ לוֹמֵר, יְדוּעַ פִּי יַעֲקֹב הוּא הַתְּפָאֲרֵת, בְּחִינַת תּוֹרָה, וְדוּד הוּא מְלָכוֹת, בְּחִינַת תְּפִלָּה. וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הִיא גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵהַשְּׁמַיִם, כִּי הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה זוֹכֵה לְדַבֵּק עַצְמוֹ בַּשְּׁמַיִם כְּסָאִי, שֶׁהוּא כְּסָא הַכְּבוֹד, שְׁשָׁם גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַתְּפִלָּה הִיא גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֲרֵץ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְהַרְגִישׁ אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ זוֹ הָאֲרֵץ הַגְּשָׁמִית, כִּי אִם דִּיקָא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, שְׁזֵה "וְהָאֲרֵץ הַדָּם רַגְלִי", לְמַצָּא אֶת הָאֱלֻקוֹת בְּתוֹךְ הָאֲרֵץ דִּיקָא. וְעַל־כֵּן יַעֲקֹב שֶׁהוּא תְּפָאֲרֵת, תּוֹרָה, הוּא הַשְּׁמַיִם כְּסָאִי, גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְּׁמַיִם, וְדוּד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, מְלָכוֹת, תְּפִלָּה, הוּא "וְהָאֲרֵץ הַדָּם רַגְלִי", מְגַלֶּה אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֵה הָעוֹלָם דִּיקָא. וְצָרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם: תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, שְׁמַיִם וְאֲרֵץ. וְעַל־כֵּן דוּד שְׁיִוְצָא מִיהוּדָה, יוֹצֵא מֵעֵקֶב, כִּי הֵם כְּלוּלִים זֶה בְּזֵה, וְעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא דִיקָא כְּשֶׁמִּיחְדִּים יַחַד שְׁמֵשׁ וּלְבָנָה, שְׁמַיִם וְאֲרֵץ, יַחַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהַתְּבַשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת, וְנִזְכֶּה לְהַתְּקַרֵּב בְּאֲמַת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר עַל יְדוֹ נִתְקַשֵּׁר הַחַיִּי"ת וְהַנּוּ"ן, שֶׁהוּא חֲמָה וּלְבָנָה, תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, יַעֲקֹב וְדוּד (עֵינֵי לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן א'), שְׁמַיִם וְאֲרֵץ, וְנִזְכֶּה לְהַגָּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהוּא חֶבֶר אֶת הַטוֹב מֵהַחֲסִידִים וְהַטוֹב מֵהַמְּתַנַּגְדִּים, אֲצֵל הַחֲסִידִים הָעַקֵּר הוּא תְּפִלָּה, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר תּוֹרָה, וְאֲצֵל הַמְּתַנַּגְדִּים הָעַקֵּר הוּא תּוֹרָה, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר תְּפִלָּה, וְאִנִּי חֶבֶרְתִּי

שֶׁלֶד אֲשֶׁר ה' תִּנּוּ בַּנְחֹל

יַחַד תּוֹרָה וּתְפִלָּה. אֲשֶׁרֵי הַמְצִיית אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וּמִתְמִיד בְּתוֹרָה
וּבְתְפִלָּה!

ה' תִּנּוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַשָּׁנָה זְכִינוּ לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת הַסֵּפֶר
"גֵּר לְהַצְדִּיק" בְּשִׁלְשֵׁת אֲלָפִים טַפְסִים, אֶקְוֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁעַד
חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת יוֹפְצוּ כָּלָם.

טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד הַזֶּה, כִּי זוֹ כָּבֵד הַשָּׁנָה
הַחֲמִישִׁית שֶׁמְדַפְּסִים אֶת זֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכֵאֵן בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית
לִפְנֵי חֲנֻכָּה, וּמְפִיצִים אֶת זֶה בְּכָל קְצוֹי תְּבֵל, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
שֶׁיִּדְפְּסוּ אֶת זֶה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְתִתְפָּרֶסם דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.

אוֹדוֹת הַבְּלוֹבִלִים שְׁלָךְ, תִּדְעַ כִּי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלִיו הַשְּׁלוֹם,
אָמַר (קְהֵלֶת י"א, א): "שְׁלַח לְחֻמְךָ עַל פְּנֵי הַיָּם כִּי בָּרַב הַיָּמִים
תִּמְצָאֵנוּ", וּמוֹבָא עַל זֶה בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (קְהֵלֶת רַבָּה, פְּרָשָׁה י"א, סִימָן א):
כַּמָּה וְכַמָּה מַעֲשִׂיֹת מֵהַ שְׁאֲרַע לְרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁעָשׂוּ חֲסֵד,
וּלְבִסוּף קִבְּלוּ אֶת זֶה בְּחֻזְרָה; וְעַל-כֵּן גַּם אֶתָּה רֵאֵה לְקִבֹּל אֶת כָּל
אֲדָם הַבָּא אֵלֶיךָ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וּתְקַרְבוּ בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, וְאִף
שְׁלַעַת עֵתָה יֵשׁ הַרְבֵּה הַמְשַׁלְּמִים לְךָ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, אֵל תִּירָא וְאֵל
תִּתְפַּחַד, כִּי סוּף הַכְּבוֹד לְבָא, וְתוֹזָפָה לְטוֹב הַנְּצָחִי.

מֵה אָמַר לְךָ! הֲלֹא עָלֶיךָ לְחַקֵּק הַיֵּטִב בְּדַעְתָּךְ אִמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְאִיךָ שֶׁהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג אֶת
עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה, אֵינן אֲדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן
מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:); וְאֵינן אֲדָם נוֹגַע בְּמָה שֶׁמוֹכֵן לְחַבְרוֹ

אֲשֶׁר   ה' תנו   בַּנְחַל   שלה

(יומא לח:); וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרִיטָא מִן שְׁמִיא מִנּוּ לִיה (בְּרַכּוֹת נח:). וְעַל
בֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאִיזָה בֵּן אָדָם? ! מִי שָׁבָא אֵלֶיךָ, בְּוֹדֵאֵי
זֶה בְּהַשְׁגָּחְתּוֹ יִתְבַּרֵךְ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, שְׁשׁוֹלַח אֵלֶיךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְרוּצָה שְׁדִיקָא אַתָּה תְּדַבֵּר עִמוֹ, וּמִי שֶׁלֹּא בָּא אֵלֶיךָ, זֶה סִימָן
שְׂאִין זֶה עֲנִינְךָ פָּלֵל. וְעַל-כֵּן אִם תִּכְנִיס אֶת מַחֲךָ בְּאֻמוֹנָה בְּרוּרָה
וּמְזַכֶּכֶת הַזֹּאת, לְעוֹלָם תִּהְיֶה מִיֶּשֶׁב, וְלֹא תִירָא וְלֹא תַחַת מְשׁוּם
בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְכֵן לֹא תִהְיֶה בְּךָ מֵדַת הַקְּנָאָה שְׁנוּבְעַת מְכַפִּירוֹת,
כִּי הַמַּאֲמִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְעוֹלָם לֹא יִקְנָא בַּחֲבֵרוֹ, כִּי לְמַעְלָה אֵין שׁוּם
קְנָאָה, וְאֵין שׁוּם תַּחֲרוֹת, וְאֵין שׁוּם כְּבוֹד, כִּי הַכֹּל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא.
אֲשֶׁרִי שְׂיֵאחֲזוּ וְיִחְזִיק בִּידֵיעָה זֹו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ה' תנו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תּשׁד"ם.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַיְקָר ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וּמֵאֵד מֵאֵד אָנִי מְצַטְעֵר בְּצַעְרְךָ,
שְׁנֹלְכֶדֶת בְּעוֹנוֹת חֲמוּרִים כְּאֵלֶּה, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן.

וְהִנֵּה בְּזִמְן הַבֵּית הָיוּ בְּיַדֵּינוּ קְרַבְנוֹת, אָךְ עַכְשָׁו, שְׁבַעֲוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, חֶרֶב בֵּית מְקַדְשֵׁנוּ, לֹא נִשְׂאָר לָנוּ רַק הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
”וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ” (הוֹשַׁע יד, ג), כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה,
מַעְלָה עָלָיו כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב עוֹלָה (מְנַחֹת קי.), כִּי אֵין לָנוּ שִׁיּוֹר אֶלָּא
הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וְעַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ז”ל כֹּל-כֶּף עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְאָמַר (שִׁיחֹת-הַר”ן, סִימָן יט), שְׂאֶפְלוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים שְׁנֹתְפָסוּ
בְּמַעֲשִׂים רָעִים, וְעַדִּין עוֹשִׂים וְכוּ', אִם יִקְבְּעוּ עֲצָמָם בְּקִבְעוֹת
בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתָם מֵהַבּוֹץ שְׁנֹפְלוּ
לְשָׁם, עֵין שָׁם. וְזֶה שְׂאָנוּ מְבַקְשִׁים בְּכֹל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: ”הַשִּׁיבֵנוּ
אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ”, שְׁעַקֵר תְּשׁוּבָתֵנוּ תִּהְיֶה עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה שְׁנוֹזָה
לְלַמֵּד.

שלו   אֲשֶׁר   ה' תנח   בַּנְחַל

ועל-כן, חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲשֵׂה לְךָ קְבִיעוֹת בְּלִמּוֹד גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, שְׁמִבְטָלְת אֶת הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאת אֶת הָאָדָם בְּפָנָם הַבְּרִית, כִּי תִלְמוּד עוֹלָה כְּמִסְפֵּר שְׁמָה (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד); וְהַגְּמָרָא הִיא בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפְתָא, שְׁזָה רְאִישֵׁי תְבוֹת בִּי"ת, הִינוּ מֵאַחַר שְׁהָאָדָם נִתְגַּרֵּשׁ מִהַבֵּית, רְשׁוֹת יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, עָלְיוֹ לְחֹזֵר וְלִבְנוֹת לְעֲצָמוֹ בִּי"ת, עַל-יְדֵי לִמּוֹד גְּמָרָא: בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפְתָא. וְתַבַּת בִּי"ת גִּימַטְרִיָּה וְס"ר עוֹנָהּ, כִּי עַל-יְדֵי לִמּוֹד בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפְתָא, שֶׁהוּא כָּלֵל הַגְּמָרָא, יֹאמֵר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: וְסָר עוֹנָהּ וְחֻטְאָתָהּ תִּכְפֹּר (ישעיה ו, ז).

ועל-כן, חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ, וְאַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, מֵאַחַר שְׁכָבָר עֶבֶר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ קִטְנוֹת וִירִידוֹת כְּאֵלוֹ, בְּרַח לְךָ אֶל הַגְּמָרָא, שֶׁהוּא בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפְתָא, וְתִבְנֶה לְךָ בִּי"ת חֲדָשׁ, אֲשֶׁר בִּי"ת גִּימַטְרִיָּה שֶׁל רְאִישֵׁי תְבוֹת: פְּיוֹתָח שְׁעָר לְדוּפְקֵי בִּתְשׁוּבָה, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פּוֹתַח שְׁעָר לְדוּפְקֵי בִּתְשׁוּבָה.

ועלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁהָאָדָם לוֹמֵד, נִתְגַּדֵּל הַנֶּפֶשׁ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא שְׁמִירָה מִהַחֲיָצוֹנִים וְהַדֵּינָגִים, וּמְבִיאָה בְּרָכָה לְעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ה' תנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיֵּצֵא, ה' בְּכֶסֶלּוֹ ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

מָה אִמַּר לְךָ! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׁזָכֵינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, רַבֵּי רַחֲמָן כְּזָה, אֲשֶׁר מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אִיךָ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ

אֲשֶׁר   ה' תנח   בַּנְחַל   שְׁלוֹ

היום, שְׁנוֹסֵף עַל זְכוּתֵינוּ שְׁזָכֵינוּ לְהַתְנַדֵּעַ מִרְבֵּנוּ ו"ל, בְּחַר בְּנוֹ
לְהִיּוֹת שְׁמֵשִׁים אֲצִלוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִדְּבָר זֶה, כִּי זוּהִי הַזְכוּת
הַכִּי גְדוּלָּה — לְהַפִּיץ דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם רַבִּי
כְּזֶה בְּעוֹלָם, וּלְהַכְנִיס אֶת הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁרֵינוּ !

אודות הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁלָּךְ שְׁזָכִיתָ לְחַדֵּשׁ, טוֹב וַיִּפֶּה הַדְּבָר;
וְתַתְּמִיד לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה, כִּי רַבֵּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
קה), שֶׁהוּא תִקּוּן גְּדוּל לְפָגַם הַבְּרִית, כִּי כִּנְגֵד שְׁחָשַׁב עַד עַכְשָׁו בְּרַע,
יַחֲשַׁב עַכְשָׁו רַק בְּתוֹרָה, וּמַכְנִיס כָּל עֵיוֹנוֹ בְּתוֹרָה, אֲזַי מִמִּילָא
מִתְבַּטְּלוֹת מִמֶּנּוּ כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת הַטּוֹרָדוֹת. כִּי מַעַלְת לַמּוֹד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שְׁזוֹכֶה לְחַדֵּשׁ בָּהּ, זֶה אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפּוּר
כָּלֵל. וּבַפְּרָטִיּוֹת מִי שֶׁגִּיל בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ וּמַתְיַגֵּעַ מַחוּ, עֲקָר
עֲצָתוֹ — לְבָרַח אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה),
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַרְרוּ עֲצָבָיו. וּבְמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁתָּ בְּרֵאשִׁית
אֵיתָא: כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶל הַתּוֹרָה — אֵינוֹ נֹזֵק, שְׁנֹאֲמַר (מִשְׁלֵי א', לג):
"וְשׁוֹמֵעַ לִי יִשְׁכֵּן בְּטַח וְשֹׁאֲנֵן" וְגו', עַל-כֵּן רָאָה לְהַתְּמִיד בְּדְבָר זֶה,
וְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ יַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

רָאָה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת יְלָדֶיךָ, וּלְמַעַן הַבְּרִיאוֹת, וְכֵן
שְׁלֵא יִחְלוּ, חַס וְשָׁלוֹם, טוֹב לְרַחֵץ אוֹתָם בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם עִם מַיִם
חַמִּים, כִּי כְּמוֹ שֶׁגְּדוּל וּמִבְּגָר צָרִיף לִילָף בְּכֹל יוֹם בְּמַיִם לְטַבֵּל
בְּמַקְוָה, וְזוֹ רְפוּאָה גְּדוּלָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן קכג), כְּמוֹ-כֵן אֶת הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים טוֹב לְרַחֵץ בְּאִמְבַּטְיָה בְּכֹל
יוֹם וַיּוֹם, וְדָבָר זֶה יַצִּילֵם מִכָּל מִינֵי מַחֲלוֹת וְחֻלָּאִים. הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
יַצִּיל אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִכָּל רַע, וַיִּרְפָּא אֶת כָּל הַחוֹלִים, וַיִּתֵּן לָהֶם
אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

שֶׁלַח אֲשֶׁר ה' תִּנְט בְּנַחֵל ה' תִּנְט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי – עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ה' בְּכֶסֶלֹ
ה'תשד"ם.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוֹן קִבַּלְתִּי.

וְכֵן תִּרְאֶה לְהַתְמִיד לְכַתֵּב לִי, בְּאִפְּן שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא אֶת הַחֲצִים
מֵעֲצָמוֹתֶיךָ (עִי' לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'); אֲבָל יוֹתֵר טוֹב הִיָּה,
אִם הֵייתָ מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִדְּבַר
זֶה.

מוֹהַרְנ"ף ז"ל אָמַר, שֶׁרַק בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים יֵשׁ אֲצִלוֹ בְּרוּר גְּמוּר
מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְאֵלוֹ הֵם: א. לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. ב. לְלַמֵּד שְׁלִחַן
עֲרוּף בְּכָל יוֹם. ג. לְהַתְּבוּדָד וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם.
וְהַשְּׁלִשָּׁה דְבָרִים אֵלוֹ, הֵם בְּבַחֲיִנַת מְשֻׁפֵּט. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְקִיָּם אֶת
הַשְּׁלִשָּׁה דְבָרִים אֵלוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת
וְהַשְּׁפָלוֹת שֶׁל הֶבֶל.

וְהִנֵּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זְכִיתָ לְהַתְּפַלֵּל עִם קְבוּץ עֲשָׂרָה מְאֻנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתְּהַלֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַתְּקַבְּצוּ בְּבִנְיַבְרַק וּבִיחַד עָשׂוּ
"הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ", וּבְזוֹה רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ כָּל הַשָּׁנָה. אֲבָל
עֲכָשׂוּ רְאֵה שְׁלֵא יִחְסַר לָךְ יוֹם מִבְּלִי שֶׁתְּתַבּוּדָד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלוּ
כְּמָה דְּבוּרִים.

וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף כְּסֻדְרוֹן, הֵינּוּ שֶׁתְּלַמֵּד
בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה רַק מִחֲבֵר רַמ"א מַד' חֶלְקֵי שְׁלִחַן עֲרוּף, בְּכָל יוֹם
וְיוֹם כְּמָה סְעִיפִים, וְכָל הַמְרַבֵּה הָרִי זֶה מְשַׁבַּח בְּחֻסְדִּים, כִּי לְמוֹד
שְׁלִחַן עֲרוּף מְבַרֵּר אֶת הַטוֹב מִהֲרַע (עִי' לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח'),

אֲשֶׁר   ה' תס   בַּנְחַל   שלט

ומכניס בו האמונה הקדושה (עין שם, סימן סב), שנשארו בברור בלי שום שמרים וספקות.

הדורש שלומך...

ה' תס.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב־שבת־קדוש לסדר ויצא, ה' בכסלו ה'תשד"ם.

שלום רב, להיקר לי והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגיחה נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד שמחתי לשמע מנפש יקרה חדשה, הרוצה להאיר נפשה מאור האורות, שנשלח אלינו בדור הזה, דור שהעידו גדולי המקבלים כמו האר"י ז"ל, שיהיו גלגולי נשמות דור המבול ודור ההפלה, שהיה פגמם נאוף וכפירות, ועלינו לעסק בתקונם. ועל כן שלח השם יתברך אלינו בדורות אלו את רבנו ז"ל, שעל־ידי עצותיו הקדושות ודרךיו ולמודיו הנפלאים, מי שיזכה לילך בהם באמת — יזכה להתרפא, ויבא על תקונו הנצחי.

והנה אודות ציון רבנו ז"ל לבא שם על־כל־פנים פעם אחת בחייו, ולומר שם העשרה מזמורים שתקן, בנדאי אין למעלה מזה. אף אי אפשר להגיע לשם, כי אם על־ידי רבוי תפלה ובקשה וכסופין, וכל המרבה בדרך זה, הרי זה משבח, וסוף כל סוף יזכה לשבור את המגיעות, ולהוציא מהכח אל הפעל, ויבא לשם, באשר הרבה הרבה מאנשי שלומנו היקרים כבר זכו לזה.

אף לצערנו הרב, מרב התגברות התמורות והנסיונות, "טרף טרף יוסף" (בראשית לו, לג), הציון של רבנו ז"ל הוא בכל פעם בבחינת גלוי ומכסה, הינו פעם נפתח הפתח, ונכנסים ויוצאים בשלום, ופעם מכסה, שסגור הפתח, וליוצא ולבא אין שלום,

שֵׁם אֲשֶׁר ה' תִּסְבַּח בְּנֶחֱל

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּעֵתִים הִלְלוּ סִגְרוּ אֶת כָּל הַפְּתָחִים, עַד יִשְׁקִיף וַיִּרְאֶה ה'.

וְעַל-כֵּן, אָחִי, אָחִי הַיְקָר! אֵל תְּבַלְּבֵל אֶת עֲצָמְךָ לְעֵת עֲתָה מְזֵה, רַק רְאֵה לְהִרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ' וְסִימָן קצו, עֵינֵי שָׁם); וְעַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל.

וְאוֹדוֹת לְבֹא לְכָאן בְּעִבּוֹר זֶה, לְדַעֲתִי זֶה לֹא חֶסֶר כָּלֵל, כִּי רַב רַבִּים אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל נִסְעוּ דֶרֶךְ אֵירוּשָׁה, וְלֹא בָאוּ לְנִסְעַ דֶּרֶךְ כָּאן, עַל-כֵּן כָּל הַעֲנִיָּן הוּא אִף לְמוֹתָר.

הַעֲקֵר רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתִבְרֵךְ, וְכֵן לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי סֵדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד שֶׁהוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), כִּי לֹא נִשְׁאַר לְהֶאָדָם שׁוֹם דְּבָר מְזֵה הָעוֹלָם, רַק הַטּוֹב הַנִּצְחִי שְׁזוֹכָה לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֲלֵיהּ רַבָּה, פֶּרֶק א') שִׁיקְרָא אָדָם, שִׁיְהִיָּה תְּפוּס בְּיָדוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִשְׁיַגְנוּ בּוֹשָׁה וּכְלָמָה בְּשַׁעֲהָ שְׁאוּמְרִים לוֹ: עֲמַד וְעֲרַף מִקְרָא שְׁקָרִית, וְעֲרַף מִשְׁנָה שְׁשֻׁנִית וְכו', עֵינֵי שָׁם. וְזֶה עֲקָר הַתְּכַלִּית בְּהִתְקַרְבוֹתֵנוּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא מְכַנִּיס בָּנוּ תְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה וְהִתְחַדְּשׁוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת לְשׁוֹב אֵלָיו יְתִבְרֵךְ, וּלְתַקֵּן אֶת כָּל מַעֲשֵׂינוּ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְהִכְנִיס בְּעֲצָמְךָ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, שְׁמַלֵּא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכַּל לְכַל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְאִזּוּ מִמִּילָא לֹא תִצְטָרֵךְ לְעִבּוֹדוֹת קָשׁוֹת, שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל בָּאוֹת מִחֶסְרוֹן אֲמוּנָה (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פו). וְרוֹאִים כִּי בְּחֲדָרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת: זְכָה — נִעְשָׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זְכָה — נִעְשָׂה לוֹ סֵם הַמּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; כִּי דְבָר זֶה יֵשׁ גַּם בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), מִי שְׁזוֹכָה, אִזִּי הִתְקַרְבוֹתוֹ לְחַיִּים, שְׁזוֹכָה לְחַיּוֹת חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְצִיחִים, וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וְהוֹלֵךְ בְּנִחַת עִם הַבְּרִיּוֹת. וּמִי שְׁאִינוּ זוֹכָה, אִזִּי כָּל הִתְקַרְבוֹת נְהַפְּכֶת אֶצְלוֹ לְחַיּוֹת מְשַׁעַע וּמְטַרְרָף, וְאִינוּ לוֹמֵד וְאִינוּ מִתְפַּלֵּל, וְרֵץ בְּשָׂדוֹת כְּחַיּוֹת הַיַּעַר, וְאִינוּ מִתְנַהֵג

אֲשֶׁר   ה' תס   בַּנְחַל   שמא

בַּנְחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, אֲדַרְבֵּה מְבֹזָה אוֹתָם (עֵינִי לְקוֹטֵי-מוֹהַרִּין, חֶלֶק א', סִימָן קעא).

וְעֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עַקֵּר הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק עַל-יְדֵי שְׂקִינָה רַבָּה בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי בְּלֹא זֶה, כָּל הַהֲתַקְרְבוֹת הִיא דְּמִיּוֹן גָּדוֹל, כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת פָּרָק ב'): 'לֹא עִם הָאָרֶץ חֲסִיד', כְּשֶׁאֲחַד אֵינוֹ לוֹמֵד, אֵינוֹ יְכוּל לִזְכֹּר לִזְמַן שֶׁהוּא חֲסִיד, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַקֵּר הַהֲתַקְרְבוֹת אֵלָיו הִיא רַק כְּפִי שְׂמַתְמִיד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְרַק שֵׁם יִרְאֶה אֶת הָאֱמֶת.

אֲקַנְהָ לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂדֵבוּרֵי אֱלֹהִים יִכְנָסוּ בְּלִבָּךְ. וְכֵן מִי יִתֵּן שְׂיָבוֹא לְיָדְךָ סֵפֶר שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם תִּמְצָא נִפְלְאוֹת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמֵאֲחֵל לְךָ כָּל טוֹב...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

* * *

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְּנוּ לְסִיּוֹם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלֵא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ ל"ג, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדַפּוּס אֶת כְּרִיךְ ל"ד לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

חֶלֶק לַג

- ג** . . . . . פֶּתַח דְּבָר
- ה** . . . . . הַקְדָּמָה
- ה' שא** . . . . . ה' שא
יבָאָר שִׁיחַת רַבְנּוּ ו"ל: 'מִמְּנֵי יוֹדְעִים רַק נִתֵּן, וְנִפְתְּלֵי מְעַט'.
- ה' שב** . . . . . ה' שב
יְדַבֵּר מֵעֲנִין תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פְּרָט, וַיִּגְלֶה לָמָּה זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה, וְאִיךָ נִצּוּלִין עַל-יְדֵי הַבְּחִירָה הַטּוֹבָה מִכָּל רְעוּת עוֹלָם הַזֶּה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין 'בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵלֵךְ שָׁם — בֵּיתוֹ עִמּוֹ'.
- ה' שג** . . . . . ה' שג
יְדַבֵּר מִהַעֲצָה הַנִּפְלְאָה וְהַהֲתַגְלוֹת הַיְקָרָה שֶׁל 'מְעַט גַּם-כֵּן טוֹב', וַיַּחֲזֹק שְׁלֹא לְהַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלִי, וַיַּחֲזֹר עַל שִׁיחַתוֹ הַנֶּאֱמָר שֶׁל ר' נִפְתְּלֵי כְּהֵן, עַל הַפְּסוּק: "וַיִּישָׁם בְּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם", וַיַּעֲתִיק דְּבָרֵי מֶרֶן הָאֲרִיזוֹ"ל עַל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים חַו"ק וְכו', וַיַּחֲזֹק מְאֹד. וַיִּשְׁבַּח בַּחֲזוֹר אֶחָד שֶׁהִנְמַעַן שְׁלַחוּ לִישִׁיבְתָנוּ.
- ה' דש** . . . . . ה' דש
יְדַבֵּר מֵעֲנִין צְרוּת עֵין בְּצַדִּיקוֹת שְׁנוּתֵן הַזּוּלָּת, וּבִפְרָט מִי שֶׁבְּעֲצָמוֹ נוֹתֵן, לָמָּה יַחֲרֶה אָפוֹ עַל צְדָקָה שְׂאִין לוֹ בְּהֵן הַשְּׂגָה, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַצְּדָקָה לְהַדְפֵּסֶת סִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל וּשְׂאָר עֲנִינָיו, וַיִּגְלֶה כַּמָּה בַּחֲסִינּוֹת בְּצַדָּקָה.
- ה' שה** . . . . . ה' שה
יְדַבֵּר דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים בְּמִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת תַּלְמִידֵיו בְּמַתִּיבְתָא "הֵיכַל-הַקְדָּשׁ", חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, לִפְנֵי הַיָּמִים הַנוֹרָאִים, וַיַּעֲוֹרֶם מְאֹד לְהַכִּין אֶת עֲצָמָם לְקִרְאָת הַיּוֹם הַגְּדוֹל, וַיְדַבֵּר מִכַּמָּה נִקְדוּת שְׂצָרִיךְ בְּיוֹתֵר לְהַתְחַזֵּק בְּהֵן, וַיִּגְלֶה שְׂצָדָקָה, קִדְשַׁת אֲכִילָה וְהַדְּבוּר — הֵן תַּקִּינן הַבְּרִית, וַיַּעֲוֹר עַל "אֶחָד הֵיךָ אֲבָרְהָם" וְעַל סִדְרֵי-דְרָךְ-הַלְמוּד.
- ה' שו** . . . . . ה' שו
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמָּה שְׂאָמַר רַבְנּוּ ו"ל, אִם הֵיךָ לוֹ אֶחָד שְׂאִימַר לוֹ "אֲחִי חַו"ק" וְכו', וַיִּגְלֶה, שְׁעַל-יְדֵי שְׂקִידָה בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל, יֵשׁ מִי שְׁלוּחַשׁ בְּאֶזְנוֹ: "אֲחִי חַו"ק!" וַיִּשְׁבַּח הַהֲתַמְדָּה בְּלְמוּד גְּמָרָא.

אָשֶׁר תִּכְן הָעֲנִינִים בְּנַחַל שְׁמַג

ה' שז . . . . . כה
יִשְׁבַּח הַנִּמְעָן, שְׁנַעֲשֶׂה חֶתֶן בְּאִמְצַע הַהֶסֶם שְׁעָשׂוּ בַעֲבוּר זֶה — לְסִיִּם ש"ס, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַזֹּזְכָה לְסִיִּם ש"ס.

ה' שח . . . . . כו
יַעֲוֹרר מְאֹד מְאֹד עַל קִיּוֹם הַמַּצָּוָה הַגְּדוּלָה שֶׁל כְּבוֹד אָב וְאִם, שְׁפֹזָה מְכַבֵּד אֶת ה'.

ה' שט . . . . . כז
וַיְדַבֵּר לְבַת יִשְׂרָאֵל מִיִּשְׂרָאֵל, עַל גְּדֹל זְכוּתָהּ בַּעֲזָרָה לְבַעֲלָהּ, שְׂיִזְכָּה לִישֵׁב בְּאַהֲלָהּ שֶׁל תּוֹרָה, וַיְדַבֵּר מִזְכוּת הַשְּׁלוֹם וְהַאֲהָבָה בְּבֵית.

ה' שי . . . . . כח
וַיִּזְהַר לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל כֶּסֶף שֶׁל הַדְּפָסָה, שְׂזָהוּ כֶּסֶף שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּזְרֹז לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים, בְּפָרֵט בֵּין הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְעַרְב־רַב, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין נִתְיַבֵּט שְׁמוֹת לְצַדִּיקִים, וַיִּזְהַר לְבָרַח מִכָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת וְאִמּוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, וַיִּזְהַר שְׁלֹא לְרוּץ אַחַר בְּנֵי־אָדָם אֲלָא לְשַׁקֵּד עַל סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשְׁלֹא לְצַעַר אֶת אִשְׁתּוֹ, וְלְבָרַח מִרְבוּי אֹר שְׁגוּרָם רְבוּי חֶשֶׁךְ, וַיִּחְזַק וַיִּזְכִּיחַ מְאֹד.

ה' שיא . . . . . לב
וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּפִלָּה לְזְכוּת לְנִסְעַ לְצִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת קִדְשֵׁי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִסוּד הַהִתְקַרְבוּת לְרַבְּנוּ ז"ל, וּמֵעֲנִין הַתְּקַבְּצוֹת עֲשָׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

ה' שיב . . . . . לה
וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַהֶפְצָה, וַיִּזְהַר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים, וַיִּפְרֹט אֵילּוּ שְׁעוּרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקָּדוֹשִׁים מִקְפִּידִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר.

ה' שיג . . . . . לו
וַיִּזְהַר מְאֹד עַל אִסוּר יְחוּד, וַיַּעֲוֹרֵר עַל זֶה וְעַל יְדִיעַת חֵמֶר וְנוֹרְאוֹת הַעֲוֹן הַנוֹרָא הַזֶּה.

ה' שיד . . . . . לז
וַיִּתֵּן עֲצָה לְבַת יִשְׂרָאֵל בַּעֲלַת תְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא נֹעֵרָה צְעִירָה לְהוֹרִים שְׂאִינִם שׁוֹמְרִים עֲדִין תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וַיִּיעֶץ לָהּ כִּי צָד לְהַשִּׁיג מִבְּקָשָׁה בְּהִסְפָּמַת הַהוֹרִים, לְלַמּוּדָה בְּבֵית חֲנוּךְ תַּרְדִּי.

שדמ   אָשֶׁר   תִּכְן הָעֲנִינִים   בְּנַחֵל

ה' שטו . . . . . לח
יבאר ויבהיר את המשג "אנשי שלומנו", הנהוג בינינו לקרא אָל
החברים המקרבים באמת ובשלוש אָל הצדיק האמת.

ה' שטז . . . . . לט
יעורר לרשם כל החדושים שהשם יתברך מנפה את האדם, ויגלה מעלת
פתיבת וחדוש חדושי תורה, וידבר ממחלקת הבאה רק על-ידי גאות,
ויבאר ענין זה.

ה' שיז . . . . . מא
יכניס דעה וחקמת החיים באדם לראות הטוב שבפריאה ושבזולת, ולא
לחיות במחשבות איבה ונקמה, שהכל בא מגאות, וצריך להתבונן על
אפסיות החיים, ולישב דעתו באמת — מהי התכלית בזה העולם —
הדבקות בו יתברך.

ה' שיח . . . . . מג
ידבר מרובי מכתביו שכותב, ומענין כפיות טובה שהיתה להרבה
שקרב, ויגנה מדה זו מאד, וידבר מתודה והודאה ומנוראות מדת
ההתבודדות.

ה' שיט . . . . . מה
יחזק אחר שנצל מנסיון קשה, ויגלה לו מעלת הענין, ויעורר להשתטח
אפים ארצה אליו יתברך, שלא יבוא לידי נסיון וכו', ויגלה בכלליות
מעלת המתפלל במסירות נפש כזו וכו', ויחזק שכל טרחה שעושים
בשביל הקדשה — מקבלים שכר בחזרה.

ה' שכ . . . . . מז
ידבר מפגעי ומקרי הזמן, שעובר על כל אחד מה שעובר, ויש פאלו
שכשהולך להם בטוב — בועטים בזולתם, ואינם משערים כלל מה
יכול לקרות להם, וידבר משמחתנו ברבנו ז"ל, ויבאר שני עקרים של
חיויב בזה העולם: התחזקות והתבודדות, ויגלה מעלתם, ויבקש עזרה
לספרים שרוצה להוציא לאור.

ה' שכא . . . . . מח
ידבר ממעלת השומר על השנה, ואינו מסגף עצמו בזה כלל, וכן
באכילה אין ענין להסתגף, כי אם בדבור — לשמר על מוצא פיו,
ובפרט שתיקה למבזוי, אף אמנם שיש הבדל בין איש צבור ליחיד.

אָשֶׁר   תִּכְנֶן הָעֲנִינִים   בְּנִחַל   שְׁמָה

ה' שכב . . . . . מט
יִחְזַק וְיַעֲרֹדד שְׁלֹא לְבָלוֹת הַחַיִּים בְּכָל מִיַּנִּי דְאָגוֹת שֶׁל הָבָל וְחַנּוּם, כִּי
אֵי אֶפְשֶׁר לְשִׁנוֹת אֶת עוֹלָם הַשָּׁקֵר הַזֶּה.

ה' שכג . . . . . נ
יְדַבֵּר מִטְרֹדוֹת עֶסְקִיו עִם הַרְבִּים, וְעֲנִין הַמִּכְתָּבִים שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּעִבּוֹר כָּל
אֶחָד, וְיִזְרֶה לְעֵינַי בָּהֶם.

ה' שכד . . . . . נא
יְדַבֵּר מִמֵּדַת הַשְּׂמִיחָה הַמְרֻחֶכֶת אֶת הַדַּעַת, וְיִשְׂבַּח מֵדַת הַסִּבְלָנוֹת, וְיִגְלֶה
מַעֲלַת מֵדַת הַבְּטָחוֹן וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יְתִבְרַךְ, שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה כְּמֵאֲמַר
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע.

ה' שכה . . . . . נב
יְדַבֵּר מִגְלוֹי שֶׁל מְשִׁיחַ, וְיַעֲרֹר הַנִּמְעָן, שֶׁיִּפְיֵץ בְּמַרְץ סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל,
וְיַעֲסֵק הַרְבֵּה בְּמִשְׁנֵיּוֹת וַתְּהַלִּים, וְיִדַּבֵּר מֵהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה, וְיִגְנֶה עֲנִין הַנְּהַגַת הַדוֹר עַל-יְדֵי זְקֵנִים חַנּוּפִים.

ה' שכו . . . . . נד
יְדַבֵּר מִה"א הַנִּנְעָשָׂה מִכֶּסֶף, וּמִלְמוֹד "סִפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וְעֵץ שֶׁל קָבֵר
הַצַּדִּיק, הַמְּסַגְּלִים לְהוֹלֵדָה, וְיִזְכִּיר עֲנִין הַדְּלָקַת גְּרוֹת.

ה' שכז . . . . . נה
יִתֵּן עֲצָה פְּרָטִית לְתוֹשֵׁב צֶפֶת הַצַּפּוּי לְעֹנֵשׁ מֵאָסֵר.

ה' שכח . . . . . נו
יִחְזַק שְׁלֹא לִפְל בְּדַעַתוֹ וּלְשִׂמְחַת נַפְשׁוֹ, וְלַעֲיֵן בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְלוֹמַר
'תִּקְוֶן הַכְּלָלִי'.

ה' שכט . . . . . נז
יִסְפֹּר מִכְּמִיּוֹת שֶׁל סִפְרִים שֶׁזָּכָה לְהַפְיֵץ, וְיִגְנֶה מֵדַת הַחֲנֻפָּה, וְיַעֲרֹר
וְיִזְהִיר לְכַרַח מִבְּטָלָה וְכו'.

ה' של . . . . . נח
יִשְׂבַּח עֲנִין סִיּוּם ה"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ בְּחַדְשׁ, וְיִדַּבֵּר מֵעֲנִין מְנַהֲגֵי
אֲמִירַת הַמְּזֻמּוֹר: "לְדוֹד ה' אוֹרֵי וְיִשְׁעִי", עַל-פִּי נִסַּח אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ
הַקְּדוֹשִׁים, וְיִדַּבֵּר מִנְּשִׁגְבוֹת כְּנֻנַת הָאוֹמֵר מְזֻמּוֹר זֶה כְּרֵאוּי.

ה' שלא . . . . . ס
יְדַבֵּר מִמַּצּוֹת כְּבוֹד אָב וְאֵם.

שמו אשר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בְּנֶחֱל

ה' שלב . . . . . ס
יִשְׁבַּח אֶת תַּלְמִידָיו הַלּוֹמְדִים בְּמִתִּיבְתָא "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", חֲסִידֵי בְּרִסְלָב,
וַיְגַלֶּה מַעֲלָתָם.

ה' שלג . . . . . סא
יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת בְּאִ"ש קֹדֶשׁ בּוֹעֲרֵת בְּשִׁלְהֶבֶת הַמוֹסֵר וְהַיָּרָאָה, אֶל
מִי שֶׁנִּפְגַּם מְאֹד בַּחֲטָא הָאִים, הַמֵּר וְהַנְמַהֵר, שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִשְׁלָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וַיַּעֲוֹרוּ עַל אֲמִירַת כ"ח דְּפִי גְמָרָא בְּכָל
יוֹם — בְּעֵבוֹר תְּקוּנָן נִפְשׁוּ. וַיַּעֲתִיק לוֹ קוּנְטָרַס "שׁוֹמֵר-הַבְּרִית", הַמְחִיָּה
אֶת כָּל הַנְּסוּגִים אַחֲוֹר, וּמְצַחֲצַח נִפְשָׁם לְהַדְבִּיקָם בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַרֵּךְ,
עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

ה' שלד . . . . . סח
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִשְׁנֵי הָעֲקָרִים — שְׁמַחָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וַיְגַלֶּה הַיְפִי
הַמְהוּתִי שְׁלָהֶם, וְאֶת מַעֲלַת הַדְּבָק בָּהֶם תְּמִיד.

ה' שלה . . . . . ע
יִפְלִיא בְּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת עַל צִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאוֹמֵר שֶׁ
אֶת ה'תְּקוּנָן הַכְּלָלִי, וְזֶה שֶׁיָּדָּה כָּל הַשְּׁנָה, וַיְגַלֶּה עֲנִינֵי הָרֹאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל, וְלִמָּה זּוֹכָה הַבָּא אֵלָיו ז"ל עַל רֹאשׁ הַשְּׁנָה.

ה' שלו . . . . . עג
יִחַזַּק בַּת יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹבֵר עָלֶיהָ, מִחֲמַת הַמֶּתַח הַתְּמִידִי שֶׁבְעֵלָה שְׂרוּי בּוֹ,
וַיּוֹרָה לָהּ אֶת הַדְּרָךְ כִּי צַדִּיק לְשֹׁמֵר עַל שְׁלוֹם בֵּיתָהּ.

ה' שלז . . . . . עד
יִתֵּן עֲצָה לְאַבְרָהָם לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם, וְלְהַדְלִיק גֵּר שְׁמֹן זֵית,
וְלְהַרְבּוֹת בְּתַחֲנוּנָיִם, כְּדֵי לְמַצֵּא אֶת אִמּוֹ שֶׁנִּעְלָמָה.

ה' שלח . . . . . עה
מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלִּלְיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יְדַבֵּר דְּבוּרִים נִפְלְאִים עַל חֲשׁבוֹן
הַנֶּפֶשׁ בְּסִיּוּמָה שֶׁל שְׁנָה, וְקִטְבַּת הָעֲנִינֵי לִידַע הַיְחודִיּוֹת שֶׁל כָּלִל יִשְׂרָאֵל,
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְאַחֲזֵ עֲצָמָם בְּאַחֲדוּת.

ה' שלט . . . . . עח
וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַמְּסֻתוֹפֵף בְּקִבוּץ אֲנָשֵׁי רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה, שְׁבָאִים אֶל
צִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹמֵן.

אָשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בְּנִחַל שְׁמוֹ

ה' שמ . . . . .
יְדַבֵּר מִגְדֵּלֹת רַבְּנוּ ו'ל וּמַעֲלַת הַשְּׂגוּתָיו, וְכִיצַד הַשִּׁיג עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְבוֹא אֵלָיו אַז.

ה' שמא . . . . .
יְדַבֵּר נְפִלְאוֹת מִמַּעֲלַת שְׁלוֹם־בַּיִת, וְאֶפְלוּ אִם כָּבַר אַרְעֵ קֶלְקוֹל בְּנֵה,
צָרִיף לְרַחֵם עַל הַיְלָדִים וְלִמְעַנָּם לְהַשְׁלִים, וּבִכְפָּרֵט בְּעָרֵב שַׁבָּת, צָרִיף
לְשֹׁמֵר מֵאֵד עַל שְׁלוֹם הַבַּיִת.

ה' שמב . . . . .
יְגַלֶּה, שְׂרִידוֹת גְּשָׁמִים תְּלוּיָה בְּאֶמּוּנָה, וּכְשֶׁאֲחָד מִפּוֹסְקֵי הַדּוֹר גּוֹזֵר יוֹם
תְּפִלָּה — בְּרֹדָאֵי מוֹעִיל.

ה' שמג . . . . .
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּתְאֲמֵץ לְקַחַת בְּנוֹ קֶדֶם גִּיל שְׁבַע לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל.

ה' שדמ . . . . .
יְדַבֵּר מִהַהֲכָרַח לֵילֶיף עִם יְלָדִים בְּהִנְהָגָה שֶׁל סְבֻלּוֹת וְאַהֲבָה, וַיִּזְכִּיר אֵת
הַגִּילָאִים הַקָּשִׁים שֶׁל הַנְּעָר הַמַּתְבַּגֵּר, שְׂצָרִיף מֵאֵד לְהַזְהֵר אַז.

ה' שמה . . . . .
יְרַעִיף טַל נַחוּמִים כְּמִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵינָהּ, הֵם הַדְּבוּרִים, מְלֵאֵי
הַתְּחִינּוֹת מְאִירִים, לְמִי שֶׁפְּקָדוּהוּ יְסוּרִים, וַיִּגְלֶה לוֹ נְפִלְאוֹת, שֶׁהִפְלִ
לְטוֹבָה בָּאוֹת, וְאִם יִשְׁתַּק עַל כָּל הָעוֹבֵר, וַיִּבְרַח תְּמִיד אֶל הַבוֹרָא, יִזְכָּה
לְטוֹב הַנִּצְחִי, וַיְדַבֵּר מֵאֲמִירַת תְּקוּן הַכְּלָלִי.

ה' שמו . . . . .
מִכְתָּב כְּלָלִי לְכְלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּימֵי אֱלּוּל, וּבּוֹ יַעֲזֹר עַל אַהֲבָה
וְאַחֲדוּת וּבְדַק הַבַּיִת — הָאֵם אֵינן בְּיַדֵּנוּ עוֹל וְרַשְׁעוֹת שֶׁעֲשִׂינוּ לַזּוֹלָת.

ה' שמוז . . . . .
יֶאֱרִיף בְּדְבוּרִים עָרְבִים וּמְתַקִּים, לְעוֹרֵר לֵב הַזּוֹג שִׁישְׁלִימוּ בִּינֵיהֶם לְפָנָי
רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיַּעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה בְּאֱלּוּל עַל חֲדָשֵׁי הַמְּרִיבוֹת שֶׁל כָּל יְמוֹת
הַשָּׁנָה, וַיִּבְאֵר זֹאת עַל־פִּי דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל בְּתוֹף צָרוּף הַתְּכַתֵּב אֱלּוּל,
וַיַּעֲזֹר מֵאֵד עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ וְעַל כְּבוֹד הַבַּעַל וּכְבוֹד הָאִשָּׁה, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת
הָעֲנָן, וַיַּחֲזֵק לְבוֹא לְיַדֵּי מֵדָה נְפִלְאָה זֹו.

ה' שמח . . . . .
יְדַבֵּר מִהַחֲיוּב שְׁחַיֵּב רַבְּנוּ ו'ל אֵת תְּלַמִּידָיו לְבוֹא אֶצְלוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנָן, וַיַּעֲזֹר לְקַיֵּם זֹאת, וַיִּבְאֵר, שְׂאֲחַת הַבְּדִיקוֹת שְׂאָדָם

שמח אשר תכן הענינים בנחל

צריך לעשות באול — חשבון הנפש על העצבות שהוא שרוי בה, ולהשתדל להיות ההפך — תמיד בשמחה.

ה' שמש . . . . . צט

יחזק אחד על עבודת התפלה שהיא מכרחת מאד, ובפרט מי שאין לו אף אחד, ידע שזה העקר, ועל-ידי-זה זוכים לכל, ויגלה מעלת התפלה וההתבודדות, שרבנו ז"ל אמר, שהיא יותר מכל העבודות.

ה' שנ . . . . . קב

יגלה, שהיסורים מקרבים את האדם אליו יתברך, ויבאר מאין נמשכת מדת הגאון — מפגם היסוד, והנקדה שצריך לעבוד עליה — החזרת האמונה. וידבר מסוד "אני תפלה", ויזכיר ענין ימי טובה וימי רעה, שגם במה שגראה רע, יש בו טוב גמור וכו', ויבאר פסוק "יעזב רשע דרכו" וכו', על-פי דברי רבנו ז"ל בתורה ע"ב, וידבר משמחה — תורה בשמחה ותפלה בשמחה ונגונים.

ה' שנה . . . . . קה

ימליץ לאחד שחזר בתשובה, שכל יעזב את חברו הדבוק בו מנעוריו, כי אם יקרבו אליו יתברך.

ה' שנב . . . . . קו

יעורר הזוג לתפלה בעבור פקידה לטובה — בנים זכרים, וכן על צדקה וה"א מכסף, וכן יגלה מעלת תפלת ההורים על הילדים, שיהיו יראי ה' וחושבי שמו.

ה' שנג . . . . . קז

ישיב על מקרה מוזעזע, שאחד נפל לנגע הסמים, וידבר מישרים כיצד לפעל אצל הבעל בדרך תבונה שיחדל, ואזי לא יצטרך הבית להתפרק, חס ושלום.

ה' שנד . . . . . קח

ידבר נפלאות לבעל תשובה מסוד מצות התשובה, בדברים יקרים חוצבי להבות אש, ויגלה לו כיצד תהיה התשובה נצחית, וידבר מענין ודוי דברים, וכן יחזק ויאמץ בענין פרנסה, וכיצד יזכה להיות מאוכלי המן וכו'.

ה' שנה . . . . . קיא

יתן עצה לאחד שיש לו שעור קבוע בערב, כיצד והאם ישתתף

אֲשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲוִנוֹת בְּנַחַל שְׁמַט

בְּשִׂמְחוֹת שֶׁל חֲבֵרָיו, וַיִּגְלֶה דַעְתּוֹ בְּעֵינַי הַגְּרֵלֶת הַפִּיס וְלוֹטוֹ וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ.

ה' שנו . . . . . קיג

יִחְזַק בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים עַל הַמִּדָּה הַנִּפְלְאָה שֶׁל "שְׁלוֹם", שְׁלוֹם בְּבֵית, שְׁלוֹם בֵּין הַיְלָדִים, שְׁלוֹם בְּמִשְׁפָּחָה, שְׁלוֹם עִם כָּל יְהוּדֵי, וְכָל הַסַּכְנוֹת לְעַם הַיְהוּדִי בְּאוֹת מִפְּאֵת הַמְּרִיבוֹת, וַיִּגְנֶה מְאֹד עֵינָי הַשְּׂנֵאת חָנֹם שְׁעֵדִין מְרַקֵּד בֵּינָן.

ה' שנוז . . . . . קטז

וַיְדַבֵּר מִשְׁמַחַת הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנֵי ז"ל, וַתְּהִלָּה לְאֵל, שְׂאִינְנוּ מִתְּנַגְדִּים עָלָיו, וַיִּגְלֶה מִדּוּעַ הַסִּימָן לַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק, הִיא הַבוֹשָׁה וְהַלֵּב נִשְׁבֵּר שִׁחְשִׁים וְכוּ', וַיִּגְלֶה שְׁעַל-יְדֵי קִרְבַּת הַצַּדִּיק נִתְגַּרֵּשׁ הַרוּחַ שְׁטוֹת, וַיִּבְאֵר הַפְּסוּק "פְּנֵי ה' בְּעוֹשֵׂי רַע", וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמִשְׁלוֹם-בֵּית, וַיִּחְזַק עַל סֵדֶר-הַדָּרָךְ-הַלְמוּד וְעַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וַיִּזְהֵר לֹא לַעֲזוֹב אֶת אִשְׁתּוֹ בַּחֲדָשׁ הַתְּשִׁיעִי לַהֲרִיגָה, וְלִכְבֹּדָהּ וְלִחְזָקָהּ וְכוּ', וְכֵן אַחֵר הַלִּידָה, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי קְבוּץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

ה' שנה . . . . . קיט

וַיִּזְהֵר בְּהַנְמַעֵן עַל אוֹנְאֵת אִשְׁתּוֹ, וַיִּבִּין אֶת שְׁעֵתָהּ הַקָּשָׁה, וַיְדַבֵּר מִחוּבוֹת וּמִעֲצָלוֹת, שְׂבָא עַל-יְדֵי פְגַם הַבְּרִית, וַיִּזְהֵר עַל סֵדֶר וְנִקְיוֹן, וְעַל לְמוּד מַעֲשֵׂה מִבְּטָחוֹן.

ה' שנט . . . . . קנב

וַיְדַבֵּר מִצְדָּקַת הַדְּפָסָה לְעַמַּת צְדָקָה לְבֵיתוֹ, וְכֵן מִרְבוּי הַמִּכְתָּבִים שְׂמֻקְבָּל, שְׁלֶכֶן צְרִיף לְצַמְצָם בְּתִשׁוּבוֹת, כְּדֵי שִׁיְהִי פְּנָאֵי לְהִשִּׁיב, וְעַל-כֵּן נִתְהוּוּ הַמִּכְתָּבִים הַכְּלָלִיִּים.

ה' שס . . . . . קכג

מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלִּיּוֹת תַּלְמִידָיו "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב" בְּמִתִּיבְתָא "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וְכוּ הַתְּעוֹרוֹרוֹת נִפְלְאָה לְקִרְאֵת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּרְחִיק מִעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וּכְבוֹדוֹת, הַבְּאוֹת מֵאוֹשׁ פְּנִימִי, וַיִּחְזַק עַל לְמוּד סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל כָּל יוֹם כְּרִצוֹנוֹ ז"ל, וְעַל הַדְּבוּר אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ וְעַל אֲמוּנָה.

ה' שסא . . . . . קכז

יִחְזַק בְּחִזּוֹק נִפְלְאָ אֶחָד, שְׁחִמּוֹתוֹ אֵינָה שְׁפוּיָה בְּדַעְתָּהּ, וּמִתְעַרְבֶּת לָהֶם בְּח"י הַנְּשׂוֹאִין וּמִשְׁבֹּשְׁתֶּם. וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי: "בְּצֹר הַרְחַבְתָּ לִי", כִּי צֹד לְמִצְא הַרְחַבוֹת גַּם בְּמִצְבַּ כְּזֶה, וּמֵעֵינַי יֵצֵר טוֹב וַיֵּצֵר הָרַע, שְׁלִפֵי דְבָרֵי רַבְּנֵי

שנ   אֲשֶׁר   תִּכְן הָעֲנִינִים   בַּנְּחָל

ו"ל הן המחשבות טובות ורעות בעצמן, ויגלה כמה ענינים נפלאים
בחקמת החיים, כיצד להתנהג בתבונה בכל פרט.

ה' שסב . . . . . קל
ידבר מסוד — "בצר הרחבת לי", ויחזק מאד.

ה' שסג . . . . . קלא
יחזק בחור שנפגם — על משניות, לקוטי-מוהר"ן, שמחה, שעורים
כסדרן זהר וכו', וצדקה לספרי רבנו ו"ל.

ה' שסד . . . . . קלב
יחזק מאד באמונה פשוטה, ויגלה שכל החיים נדמים כהצגה, ואם בא
אדם באמצע, לא יבין הפרטים, וישמח לב האדם, ויעוררו על למוד
התורה, שעל-ידי-זה ה' יהיה קרוב אליו, ויחזק ויאמץ מאד.

ה' שסה . . . . . קלג
ידבר ממדות העקשנות, ויבאר גדל הבחירה, כיצד אדם יכול לבחור
לעצמו חיים נפלאים, ויפליג במעלת הזכות שמרגילים את עצמו
בני-אדם להתפלל על כל דבר, וידבר מהנהגת השם בעולמו ומענין
אמונה.

ה' שסו . . . . . קלז
ישבח היזמה לערוך קבוץ ראש השנה לאנשי שלומנו בצפת, ויגלה
מעלת הענין, וידרש להכניס את עצמו לגמרי לתוף האמונה, ולברח
מכל מיני מחלקת של שרצים וכו'.

ה' שסז . . . . . קלח
ידבר מנסיונות החיים, ועקר החכמה — להמתיקם, ויגלה מעלת
המשפדל להיות רק "משפיע" ולא "מקבל", ומעלת המחזק אחרים,
וישבח היזמה לעשות קבוץ ראש השנה באשדוד, וידבר מחובות,
שהעקר לברח אליו יתברך, ויזהיר מתנפה ורק להגביה הרוח של
הזולת.

ה' שסח . . . . . קמ
ישבח הקבוץ של רבנו ו"ל בויליאמסבורג, ויגלה ענין סגירת בית-
המדרש לראש השנה, ויעורר לעשות התחלה חדשה, ויגרו לעסק תמיד
בקניית הסחורה הנצחית.

אֲשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בְּנַחֵל שְׁנָא

ה' שסט . . . . . קמב

מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וְבוֹ יְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שָׂאם לֹא בְּאוֹמֵן מַחֲמַת שֶׁהַגְּבוּל סָגוּר, אֲזִי בְּכֹל מְקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, זֶהוּ קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְלֹא כְּדַאי לַעֲשׂוֹת מְהוּמָה בְּעִבּוּר שׁוֹם דְּבַר, וְיִבְיַע שְׂמִיחַת אִי הַהִתְנַגְּדוֹת לְ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" שְׁבוּנָה רַבְּנוּ ז"ל, וְיַעֲוֹרֵר עַל שְׂמִיחַת הַזְּמַן וְהַדְּבוּר, וְיִגְלֶה הַפְּלָגַת מַעֲלַת הַיָּמִים שְׁבִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכְּפוּרִים.

ה' שע . . . . . קמד

יִחְזַק מִי שְׁנֶפֶל לִפְנֵים הָעֲנִינִים, וְזֶה מְבִיאוֹ לְגְרוּעַ מְכַל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְיַעֲוֹרֵרוּ עַל שְׂמִיחָה וְיִדְיַעַת חֲמֵר הָאֲסוּר שֶׁל פֶּגַם הָעֵינַן, וְיִזְרְזוּ עַל הַדְּבוּר אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ עַל-פִּי אוֹתִיּוֹת הָא"ב, וְיִחְזַק מְאֹד.

ה' שעא . . . . . קמו

יְדַבֵּר מִקְבוּץ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר בְּנֵי-בְרַק, וְיִשְׂמַח עַל הַהִתְקַרְבוֹת וְאַחִיזָה בְּשַׁעוֹרֵינֵי כְּסֻדְרָן, וְיַעֲתִיק דְּבוּר שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו אוֹדוֹת הַ"חֲסִידִים שֶׁל הַיּוֹם וְרַבֵּי שֶׁל פְּעַם" ... וְיִדְרַבֵּן לְהַחֲזִיק בְּשָׁלוֹם-בֵּית.

ה' שעב . . . . . קמח

יִגְלֶה שֶׁהַתְּגַבְּרוֹת הַמַּחֲלֶקֶת עָלֵינוּ מְעִידָה, שֶׁהַבְּעַל-דְּבַר פּוֹחַד מֵאֲתָנוּ וְיִחְזַק מְאֹד.

ה' שעג . . . . . קמט

יִגְלֶה שֶׁהַסֵּל"ם לְהַתְּקַרֵב אֶל ה', הֵם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַרְמוּזִים בְּתַבְּהָ זוּ.

ה' שעד . . . . . קנ

מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת תְּלַמֵּידֵינוּ, וְיִחְזַק מְאֹד עַל לְמוּד סִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּמִשְׁךְ כֹּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְיִזְרְזֵם לְהַסְתַּפֵּל עַל הַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית לְרֵאוֹת מֶה שֶׁאֶפְשֶׁר לְחַטֹּף בְּיָדִים מִתּוֹרָה וְתַפְלָה וְטוֹב נִצְחִי, וְיִסְפֵּר מֶה שֶׁרָשׁ הַמַּחֲלֶקֶת וּמִי גָרַם כָּל זֹאת, וְאַיִזָּה עֲנֹשׁ כְּבֹד קָבַל לְעֵינַי כֹּל אַחַר מִיתָתוֹ, וְיִרְחִיק תְּלַמֵּידוֹ מִמְּקוֹם שֶׁל לְיַצְנוּת, רַק לְהַתְּחַבֵּר לְמְקוֹם שֶׁבוּ מְאִיר אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּאַמָּת.

ה' שעה . . . . . קנה

יִחְזַק מְאֹד מִי שְׁנֶפֶל בְּדַעְתּוֹ, וְיַעֲוֹרֵרוּ בְּאַמוּנַת הַשְּׁגָחוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַפְּרָטִית — שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ.

שנב אֲשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בַּנַּחַל

ה' שעו . . . . . קנה
מכתב כָּלִי לְכָלִּיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, תִּלְמִידֵי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", בּוֹ יְעוֹרְרֶם
לְקַבֵּעַ עֲצָמָם עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּכָל חֹדֶשׁ, וְלִדְבַר גַּם עִם אַחֲרִים
מְעֻצְוֵי הַקְּדוּשׁוֹת, וְיִדְבַר מִחוּבַת הָאֱהָבָה שְׁבִין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ.

ה' שעז . . . . . קנו
יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת בְּמַעֲלַת הַזֹּכָה לְדְבַר עִם אַחֲרִים, וַיִּבָּא עֲנִין 'קִנְאָת
סוֹפְרִים תְּרַבֶּה חֲכָמָה', וַיְגַלֶּה הַחַיִּיב שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ לְגִלוֹת
דַּעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּמִקוּמוֹ, וְלֹא לַעֲשׂוֹת עֵקֶר מִהַכְּסוּף.

ה' שעח . . . . . קנח
יְעוֹרֵר הַנִּמְעָץ שֵׁיִצָּא מִתְרַדְּמַת מְרִירוֹתוֹ, וַיִּבְרַח אֶל חֲדָרֵי הַסֵּפֶר, שֶׁהוּא
הַחֵבֶר טוֹב לְאָדָם, וַיִּסְפֹּר כִּי־צַד בְּצוּרָה כְּזוֹ מוֹהֲרֵנִי"ת וְ"ל חִזַּק בְּכָל פֶּעַם,
וַיִּמְלִיץ עַל קְרִיאָה בְּ"אֲשֶׁר בַּנַּחַל" בְּשִׁבִיל חִזּוּק, וַיְעוֹרֵר לְשִׁמְעַ כְּלֵי זָמֶר
וְלִהְיוֹת שְׂמֵחַ בְּכָל נִקְדָּה טוֹבָה.

ה' שעט . . . . . קנט
יְגַלֶּה כִּי־צַד אָדָם זֹכָה לְהַרְחִיק מֵעֲצָמוֹ כָּל שְׂמִיץ שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, וַיִּבָּא
דְּבוּר מֵר' אֶפְרַיִם וְ"ל, וַיְגַלֶּה דְרָךְ כִּי־צַד זֹכִים לְפָרִישׁוֹת בְּאֵמֶת, וַיְעוֹרֵר
עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְגַלֶּה דְבוּר מְרוֹמָם מְאֹד, הַמְּמַחֵשׂ אֶת
נִרְוֹאֵתָהּ שֶׁל עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

ה' שפ . . . . . קסא
יְגַלֶּה שֶׁכָּל הַצְּלָחַתוֹ בְּפָרְסוֹם אֹר וְדַעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל הוּא רַק, כִּי אֵין לוֹ
שְׂתַפְּיִים שֵׁיבִלְבְּלוּ לוֹ בְּאַסְסוֹת שֶׁל רִיק, אֶלֶּא כָּל עֲנִינֵנוּ הוּא אֶף וְרַק
לְהַפְּיץ דַּעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּכָל הָעוֹלָם וְזֶהוּ, וַיְעוֹרֵר שְׁלֹא לִילֵךְ בְּקִטְנוּת
הַדַּעַת, שֶׁהִיא נְהוּג פֶּעַם אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ וְכו'.

ה' שפא . . . . . קסג
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִסוּד הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת הַמְּלָכוּת דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם,
וַיּוֹצֵיא מִכָּל זֶה גִּישָׁה נְכוֹנָה, כִּי־צַד עוֹבְדִים אֶת ה' בְּהַשְׁלַכַת הַשֶּׁכֶל
הַמְּשֻׁבָּשׁ, וְלַעֲמֹד לְפָנָיו תָּמִיד בְּתַפְּלָה מִתּוֹךְ תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְכו',
שְׂזוּהִי מְדֻרְגַת כָּל הַצְּדִיקִים, וַיִּדְבַר מִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית.

ה' שפב . . . . . קסד
יְדַבֵּר מִסוּד "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה", וַיּוֹרֶה דְרָךְ כִּי־צַד לְהַתְּנַהֵג בְּמִדָּה זו.

ה' שפג . . . . . קסה
יִבָּא שִׁיחַת מוֹהֲרֵנִי"ת וְ"ל: "אִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה לֹא תִרְאֶה פָנָי גִּיהִנוּם".

אֲשֶׁר   תִּכְן הָעֲנִינִים   בַּנְּחָל   שֶׁנֶּג

ה' שפד . . . . . קסה
יביע התפעלות כיצד סבב השם יתברך שספרי ה"לקוטי-הלכות" ידפסו
בלם בכל-כף הרבה מהדורות, אחת יותר מפארת מהשניה, וכן עשו על
זה כף וכף קצורים ולקוטים, וכן ישנה לזה את ספריו הקדושים,
ובמיחד "אשר בנחל", שהעוסק להדפיסם — ישע.

ה' שפה . . . . . קסו
ישיב ארבע תשובות — מדוע לא לקח הסכמות על הספרים שהדפיס,
וכן מוהרנ"ת ז"ל, ויעתיק שני קטעים מהספר הקדוש "אור נערב"
להרמ"ק, ויספר כיצד התמיד בכל ספריו הקדושים, ויבאר על-פי זה,
איך שאין קשיה כיצד מגלים אורות פאלו לרחוקים שיתקרבו.

ה' שפו . . . . . קעא
מכתב כללי לכלליות תלמידיו במתיבתא "היכל-הקדש", חטידי ברסלב,
ובו יעוררם במתיקות לשון המושקת לב האדם אליו יתברך, לכסף
ולהשתוקק רק אל הדבקות העצומה בחי החיים בו יתברך שמו, ויאריך
בזה בדבורים חוצבים להבות אש, לראות מה גדל ההפסד פשאין זוכים
לזה, ומה רב טוב הצפון פשאוחזים בזה, על-פי דרכו הנפלאה של רבנו
ז"ל, שרוצה להביאנו לדרגות אלו.

ה' שפז . . . . . קעו
המלצה לאברך עני הגון, ויגלה מעלת הנותן צדקה לעני פנה.

ה' שפח . . . . . קעז
ידבר משמחת אנשי שלומנו במוצאי יום הכפורים, ויעורר להתקבץ אז
יחדו, ויתאר ההנהגה הנרצית בד' ימים שבין יום הכפורים לסכות,
וידבר מהראש השנה שהוא של רבנו ז"ל, ויום הכפורים הוא בחינתו
של מוהרנ"ת ז"ל, ויבאר היטב ענין זה, ויגלה כיצד יודעים מרבנו ז"ל
דרך מוהרנ"ת ז"ל דיקא, וכן הוא בכל דור, ועל-כן צריך ביותר ללמד
את ספרי מוהרנ"ת ז"ל, ויאריך לבאר היטב היטב שיטתו המפרסמת,
שאם לא באומן, אזי בכל מקום שמתקבצים עשרה מאנשי שלומנו —
שם קבוץ רבנו ז"ל דראש השנה, ויספר כיצד מוהרנ"ת ז"ל התנהג כף
על-פי רצון רבנו ז"ל, שנהיה מערבים עם אנשי העולם, כדי להרבות
שכנים לבית התפלה וכו', וכל המציאות שעושים מקבוץ זה או אחר
— שרשו בטעות שנשתרשה, ויפליג במעלת הקבוצים שלנו, ששם
ישנם בני-אדם שמסימים כל חדש ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש, ומטיילים
בכל חלקי התורה הקדושה, ובנדאי שם מאיר ביותר אור רבנו ז"ל.

שנד אשר תכן הענינים בנחל

ה' שפט . . . . . קפג

ידבר מישרים לרב אחד, שהקשה על דרך התסידות בכלל ועל דרך רבנו ז"ל בפרט, בענין ההתקשרות לצדיקים, האם אין זה נותן טעם לפגם אמונת ה', חס ושלום, רחמנא לצלן, וכאלו משתפים, חס ושלום וכו', רחמנא לצלן, ויורה לו האמת שלא-כן הוא, אלא אדרבה, הדבוק בצדיקי אמת שלמדה תורת התסידות, זהו רק פדי להחזיר יחוד ה' בשלמות, ולהחזיק עם קדוש, שיהיו חזקים באמונה, וקמים בה לעולמי עולמים.

ה' שצ . . . . . קפז

יגלה מעלת הזוכה לחזק את עצמו בזה העולם, וידבר מסגלת הספר "אשר בנחל", המביא את האדם לזה.

ה' שצא . . . . . קפח

יחזק אחד שבנו ממרר את חיו, ויזהירו שלא להכות אותו מכות אכזריות, ויזהיר לכבד את אשתו, ויגלה שפעס מפסיד הפרנסה.

ה' שצב . . . . . קפט

ידבר מישרים בדרוש ארוך ונפלא, מלא חיות, התחזקות והתעוררות מן אל זן, תוכו רצוף אהבה ויראה והתקרבות לצדיקים, וצמצום האור האין סוף בכל פרט מפרטי הבריאה, ויבאר היטב לעבדה ולמעשה התורה רס"ו המדברת ממיתת הבהמות קדם זמנן, על שאין נזקרים במצות ספה, ואגב אורחא ישמיע לנו שפע אמרות טהורות, ומזים נפלאים השכיכים ללמוד שלומדים מבהמות השדה, ויקשר לזה עניני סכות ושמחת תורה וקרבת חג, ואורות המקיפים, ויבאר היטב התורה רמ"ו, איך על-ידי גדלות לפעמים משיגים אור גדול, ויגנה הגאון כפשוטה, וידבר מאחדות ישראל, וישבח תורת רבנו ז"ל, ויגנה בעלי דמיון שחושבים שהשיגו, ויפליא התפעלותו מעמק חכמת רבנו ז"ל, כפי שמשתקפת בתוך תורתו הקדושות, וידבר מענין הלמוד מארחות הצדיקים, כשהוא בסוד קטנות, ומענין מצטער פטור מן הסכה, ויגלה מחלישות דעתו על הפרסום שיש לו, ויבאר באפן נפלא הפסוק: "ההפכי הצור אגם מים", וידבר מכף שהאבות היו רועי צאן, וענין רוח-הקדש, וענין קשור גשמיות לרוחניות, וידבר מדבקות ה' על-ידי צרות האדם, וסוד מנהיגי ישראל והמתנגדים, שלפעמים יש לענש אותם, וידבר מהתורה ע"ח, מהפשטות הקדושה המחיה את כל הפשוטים, ויבאר זאת באפן ערב מאד.

אֲשֶׁר   תִּכְנֶן הַעֲוִינִים   בַּנְּחַל   שָׁנָה

ה' שצג . . . . . רה

יָשִׁיב לְשֹׂאֵלָה — מֵהֵיכָן מְקוֹרָם שֶׁל שִׁיחוֹת רַבּוֹת שְׁכוּתָב בְּשֵׁם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְדוּר קֶדֶם וְכו', וְיִסְפָּר עַל הַפְּרוֹתוֹ הַרְחֵבָה עִם ר' לִוִי יִצְחָק ז"ל, אִיךָ שֶׁמָּסַר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי, אִיךָ שֶׁהִסִּיתוּ אוֹתוֹ לְהַחְרִימוֹ, מִפְּאֵת קִנְאָתָם עַל הַהִפְצָה לְשֵׁם שָׁמַיִם שְׁלוֹ, וְיִסְפָּר כִּי־צַד בְּלוֹ יַחַד בְּשִׁיחוֹת קֶדֶשׁ, עַד שֶׁיִּכְלֶה הַזְּמַן, וְלֹא יִכְלוּ הַשִּׁיחוֹת שֶׁצָּרִיךְ עֲדִין עוֹד לְרַשְׁמֵן וּלְהַדְפִּיסֵן.

ה' שצד . . . . . רז

יִתֵּן עֲצָה לְבַת יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּעֵלָה רָגִישׁ וְצָרִיךְ חֲזוּק, שֶׁתִּתֵּן לוֹ תְּשׁוּמַת לֵב, וְיוֹרָה עֲצָה כִּי־צַד לְהַצְלִיחַ עִם יְלָדִים, שְׁנֵה לֹא דָבָר קַל כָּלֵל, וְיִגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּזֵה.

ה' שצה . . . . . רח

יִבְיַע הַחֲלָטָתוֹ, שְׁלֹא לְהַפְנִס בְּוִפּוּחִים עִם אִיךָ בְּרִיָּה, וְיִגְלֶה שֶׁצָּרִיךְ רַק "לְעֲשׂוֹת" וְלֹא "לְדַבֵּר", כִּי הַעֲשִׂיָּה הִיא הַשְׁכָּנוּעַ הַטּוֹב וְהַגָּדוֹל כִּי־וְתָר.

ה' שצו . . . . . רט

יִגְנֶה אֶת הַמְּדָה הַרְעָה לְדַבֵּר עַל הַזּוּלָת, וְיַחֲזֹק מְאֹד עַל אֲמוּנָה בְּבוּרָא יִתְבָּרַךְ.

ה' שצז . . . . . רי

יְדַבֵּר מִזְכָּרוֹן דְּקִדְשָׁה — לְזַכֵּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, וּמַעֲנִין הַעֲלָמָה שֶׁל זֶה הָעוֹלָם שֶׁשׁוֹכְחִים כָּל זֶה, וּמַפְרִידִים אַחַר הַבְּרִיאָה מִקֶּדֶם הַבְּרִיאָה, וְיִדְבֵּר מִשְׁמַחַת הַתְּקַרְבוּתָנוּ וּמַחֻבַּת קִיּוּם עֲצַת "שִׁיחַת חֲבָרִים" כְּמוֹהֵרֵנ"ת ז"ל, וּמֵהַבְּלוּל הַנּוֹעֵשָׂה בְּמַחַ הָאָדָם עַל-יְדֵי שְׁמִפְטָפֵט שְׁטִיּוֹת, וְיַחֲזֹק לְהַתְקַרֵּב אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ דִּיקָא מִתּוֹךְ הַנְּפִילוֹת, וְיִדְבֵּר מִצְמָצוּם הַהִתְלַהֲבוֹת הַמְּכַרְחַת וּמְקַדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, וְיַרְחִיק מִפְּחָדִים מְבַנִּי-אָדָם.

ה' שצח . . . . . ריג

יִזְהִיר לְבַקֵּשׁ תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹא יִפֹּל מִדְּרָגָתוֹ, מִחֻמַּת גְּדֹל הַנְּסִיווֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וְיִסְפָּר מִעֲשֵׂה מְמוֹהֵרֵנ"ת ז"ל, אִיךָ פַּעַם בְּכָה בְּלוּיָה שֶׁל דוּדָה זְקֵנָה וְכו', וְיִגְלֶה מַעֲלַת הַבּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְשֹׂאֵן חֶבֶר בְּזֵה הָעוֹלָם.

ה' שצט . . . . . ריז

יְדַבֵּר בְּעֲנַן תּוֹכְחָה, שְׁלֹאוֹ כָּל אָדָם יְכוּל לְהוֹכִיחַ, וְיַעֲתִיק קָטַע מֵהַסְּפָר

שנו אָשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בְּנַחַל

הַקָּדוֹשׁ "דְּבָרֵי יוֹאֵל", הַמְדַבֵּר מֵעֲנֵן תּוֹכְחָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהִיְתָה בְּשֵׁתֵי בַחֲיִנּוֹת, וְיִזְהִיר לְבָרַח מִמַּחְלָקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה.

ה' ת' . . . . . רטז

יְדַבֵּר מִיִּשׁוּב הַדַּעַת הַמְּכַרְח בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵבֵא עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, שֶׁדָּן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כְּשִׁמוּצָא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וַיַּחֲזֵק אֶחָד שְׁלֹא כְּדַאי לְהִגִּיב, אִף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִבְּנֵי-אָדָם, וַיֹּאֲרִיף לְתַאֵר אֶת הָאִי כְּדַאִיוֹת לְהַתְּעַסֵּק עִם בְּנֵי-אָדָם, שֶׁמֵּאֵד מִצוּיָה בָּהֶם מִדַּת הָאֲנוּכִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

ה' תא . . . . . ריח

יְדַבֵּר מִהַחֹב לִישֵׁב עֲצָמוֹ בְּמַתִּינּוֹת וּבְסִבְלָנוֹת בְּכֹל פַּעַם וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יְתַבְּרֶף, וְלֹא לְהִגָּרֵר לְאִיזוֹ מַחְלָקֶת.

ה' תב . . . . . ריט

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֶּת וּמִדְּרַגַּת הַצְּדִיקִים הַמְּפֹלְגִים בְּדַבְּקוֹתָם הָעֲצוּמָה בּוֹ יְתַבְּרֶף, שֶׁאֵין רוֹאִים וְאֵין מְרַגְּשִׁים מִשׁוּם דְּבָר — רַק אֹרֹו יְתַבְּרֶף הַבְּהִיר. וְלִזְכוּת לְזֶה, צָרִיף לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מֵאֵד, וַיִּגְלֶה מַעַלֶּת הָעֲנֵן שֶׁל הַתְּבוֹדָדוֹת, שֶׁבֵּא רַק עַל-יְדֵי שְׂשׁוּמְעִים אֶת קוֹל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וַיְדַבֵּר מִהַנְּסִיוֹנוֹת, שֶׁצָּרִיף לְשַׁמֵּעַ כָּל־בָּיִם נוֹבְחִים עַל הַצְּדִיק, וְכֹל הַיְּסוּרִים בָּאִים רַק מִחַמַּת הַפְּגָמִים, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַסְתַּפֵּל בְּעֵין אֵמֶת אֶל מַה יְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם.

ה' תג . . . . . רכב

יֵאֱמָץ לֵב הַנוֹפֵל בְּדַעַתוֹ, שֶׁיַּחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם, וַיִּרְגִּיל לְדַבֵּר אֶלְיוֹ יְתַבְּרֶף, וְיִזְהִיר שְׁלֹא לְהִזְכִּיר בְּמִי שֶׁבְּרֶף עַל קְרִיאַת הַתּוֹרָה סְכוּם כְּסָף, רַק לֹאמַר בְּכֻלְיּוֹת: "בְּעֵבוּר שִׁיתֵן צְדָקָה", וַיִּבְאֵר הַשַּׁעַם.

ה' תד . . . . . רכד

מִכְתָּב כָּל־י לְכָל־לִיּוֹת תְּלַמִּידָיו בְּמַתִּיבְתָא "הֵיכַל-הַקָּדוֹשׁ", וַיַּחֲזֵקֵם עַל עֲנֵן הַהִתְחַדְּשׁוֹת שֶׁזֶה סוֹד בְּרֵאשִׁית, וַיֹּאֲרִיף לְתַאֵר כִּי צָדַד כָּל פֶּרֶט וּפְרָט צָרִיף לְהִיּוֹת בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת נִפְלְאוֹה.

ה' תה . . . . . רכו

יִגְלֶה וַיִּפְרָסֵם, שְׁמֵי שְׁעוֹסֵק לְחַלֵּק עַל חֲבָרוֹ — הוּא נוֹאֵף, וַיִּגְלֶה שְׁלֵמוּד הַתּוֹרָה מִבְּטֵל תְּאוֹת נְאוּף, שֶׁהִיא קְלַפֶּת עֲמָלֵק, וַיִּבְאֵר עַל-פִּי פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁבַּתּוֹרָה עִם הַרְשִׁי, דְּרָכֵי הַמְּלַחְמָה בְּעַמְלֵק, וַיִּבְאֵר עֲנֵן אֲכִילַת רֵאשׁ דָּג בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל-פִּי זֶה, וַיַּחֲזֵק מֵאֵד.

אֲשֶׁר   תִּכְנֶן הָעֲנִינִים   בְּנִחַל   שְׁנוּ

ה' תו . . . . . רכט

יֹכִיחַ בְּתוֹכָהּ מַגְלָה וְאַהֲבָה מִסְתַּרֶת אַחַד, שְׁכוּתָב לוֹ בְּכָל פֶּעַם, שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת יָד יְמִינוֹ וְתִלְמִידוֹ, וַיִּגְלָה שֶׁהַפֶּעַס מְבִיא לְיָדֵי שְׁגָעוֹן, וְהוּא סִימָן עַל שְׁגָעוֹן, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הָעוֹרֵב, שְׁאָמַר שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ שׁוֹנָאוֹ.

ה' תז . . . . . רלא

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת בְּבֹאֵר פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל פְּרִשְׁת נח, מֵעֲנִין נִיחָא לְעִילָא וְנִיחָא לְתַתָּא, וַיַּחֲזֵק לְעֶסֶק בְּתוֹרָה, וְלֹא לְהִתְבַּלְּבֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

ה' תח . . . . . רלב

יַחֲזֵק אַחַד שְׁנוּפֵל בְּכָל פֶּעַם לְמַדַּת הַפֶּעַס, וַיַּעֲזְרוּ עַל טְבִילַת מְקוֹה בְּמִסְפָּר מִסָּם, כְּפִי יַחֲזִיקִים מְסִימִים הַנִּמְשָׁכִים מִשֵּׁם אֶהְיֶה בְּמַלּוּי קנ"א, וְהַד' עוֹלָמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, כ"ן, וַיַּעֲזְרוּ לִיַּחַד מְקוֹם פְּנוּי לְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְלִחְדַּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ה' תט . . . . . רלד

יִסְבִּיר אֶת עֲצָמוֹ, מַדּוּעַ נִקַּט לְשׁוֹן חֲרִיפָה בְּדַבְרוֹ עַל מַתְנַגֵּד, וַיִּבְאֵר אֵיךְ שְׁבַתוֹךְ הַדְּבוּרִים שְׁאָמַר, מְרַמְזִים בְּיִתְרֵי דְבָרֵי חז"ל — מֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ עֲנִין זֶה, שְׁחוֹלְקִים עַל מִי שְׁמַקְרֵב אֲנָשִׁים רַחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּבִפְרָט אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים.

ה' תי . . . . . רלה

יִזְהִיר לְהִתְרַחֵק מִבְּחִינָה שֶׁל "פֶּן יִהְרָסוּ", וַיַּעֲזְרוּ עַל יְשׁוּב הַדַּעַת, וְלֹא לְסַפֵּר סוּדוֹת אַחֲרֵים, וְכֵן לְתַת אֶת כָּל כְּלוֹ אֶל הָאֲנָשִׁים הַמְּדַבְּרִים אֵלָיו, שִׁיחֲשָׁבוּ כְּאִלוֹ הֵם יַחֲזִיקִים אֲצִלוֹ, וַיִּרְגִּיל עַל שִׂיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנֹו, וְעַל סִדְר־דְּרָף-הַלְמוּד בְּקַבִּיעוֹת.

ה' תיא . . . . . רלו

יַחֲזֵק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִידַע, שֶׁכָּל מְאוּרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ וּבְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וַיִּבְאֵר אֵיךְ שִׁמְחָה וְאַמוּנָה תְלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ.

ה' תיב . . . . . רלח

יַחֲזֵק מְאֹד לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּלִבּוֹלֵי אָמוּנָה, שִׁיַּצֵּא חֲחוּצָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּחִיק הַבְּרִיאָה, וַיִּגְלָה מַעֲלַת מִי שְׁזוֹכָה לְעֶסֶק בְּזֶה יָמִים וְשָׁנִים, וַיִּזְהִיר עַל טְבִילַת מְקוֹה בְּכָל יוֹם, וְעַל לְמוּד פּוֹסְקִים פְּסִדְרָן.

ה' תיג . . . . . רמא

מְכַתֵּב כְּלָלִי עַל עֲנִין הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל בְּרִצִּינוֹת, בְּנִצּוּל הַזְּמַן לְעַבּוֹדַת ה', וַיַּעֲזְרוּ עַל עֲנִין חֲצוֹת וְעַל בְּטוּל זְמַן רַק בְּקַדְשָׁה וְכוּ'.

ה' תיד . . . . . רמד

מכתב כללי לכלליות תלמידינו אנשי שלומנו במתיבתא "היכל-הקדש", חסידי ברסלב, ויעוררם מאד מאד על התכלית הנצחית, לחטף טוב אמת ונצחי בזה העולם, וידבר מהשבח של אדם, שזוכה לקדש את עצמו בעולם מלא הספרות, וידבר מגדל הבחירה על כף, וגדל הבושה של מי שנכשל בזה, ומגפלאות הזוכה לקשר רוחניות וגשמיות יחדו, תורה ותפלה, ויעורר על שקיפה ובקיאות בספרי רבנו ז"ל, והבעל-דבר אורב ביותר על ענין ההתבודדות וסדר-דרך-הלמוד, וכל זה על-ידי שחוק הכסיל, שאומרים שאין זו דעת רבנו ז"ל, וחולקים על מי שמגלה זאת, ויעתיק לזה קטע מספר חסידים ושני מדרשים המעידים כראיה לאמתות דברי רבנו ז"ל בסדר דרך הלמוד שלו, ויעורר על האהבה שבין התלמידים, על-ידי דבקות באור ה', שבינתיים עוד נסתר וכו'.

ה' תטו . . . . . רנ

יביע שמחת עסקנו בגלוי אור רבנו ז"ל בעולם, ותקנתו לעסק בזה כל החיים, ויחזק ביותר על למוד 'מקרא' — בכל שבוע הפרשה, ו'משנה' — ח"י פרקים וכו', ויגלה מעלתם, וידבר מענין פרעון חוב.

ה' תטז . . . . . רנב

יבהיר, שאסור לצמצם ולסגור את הילדים, פי לעתים שוכבותם שמתפרקים וכו' — היא לטובתם.

ה' תיז . . . . . רנב

ידבר נפלאות מהחוב העצום להיות שרוי תמיד בשמחה במסירות נפש ממש, שזה סוד שבת, ועל-ידי חשבון הנפש וישוב הדעת זוכין לשמחה.

ה' תיח . . . . . רנג

יחזק הורים שמרגישים נבגדים על-ידי ילדיהם, שכל-כף הרבה השקיעו בהם, ואין הגיון בדוק, שעל פיו אפשר לרשם הצלחה בדוקה בחנוף, ויבאר שיחת רבנו ז"ל על-פי שיחת אנשי שלומנו בענין, שלא להיות כל-כף פרוף אחרי ילדיו, ואין זה כלל, פי אם שצריך תפלה הרבה להצליח עם הילדים.

ה' תיט . . . . . רנה

ידבר נפלאות מגדלת הספר הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", איך שבו כלולים כל הספרים של חכמת האמת ממעתיקי השמועה הזאת לדורותיהם, ודבר זה משג ליודעים.

אֲשֶׁר   תִּכְן הָעֲנִינִים   בַּנְּחָל   שֵׁנֵט

ה' תכ . . . . . רנו
יבאר מאמרם ז"ל 'איזהו עשיר השמח בחלקו', שלכל אחד יש חלק ותפקיד בנסיון מסים שלו, שעמו הוא יוכל לשמח ולעבר את העולם בשלום.

ה' תכא . . . . . רנז
ידבר מיקרת הנהגת התפלה וההתבודדות התמידית, שמרגילה את האדם לחיי צניעות וטהר, כמרמז בתחלת השלחן ערוך, ונעתיק מהספר של"ה הקדוש עניני צניעות — ט' סעיפים קדושים.

ה' תכב . . . . . רסג
יגלה מעלת מי שיודע להגביה מצב רוח של אחרים — שמשתנה בכל פעם, ויגלה שאין לתאר מעלת המשמחים זולתם.

ה' תכג . . . . . רסד
יבאר איך השמחה היא ממש רפואה לתחלואי הנפש, וימליץ על השמחה האמתית, שלא עשנו גוי, ויעורר על-פי זה מאד.

ה' תכד . . . . . רסה
יביע שמחה בהתקרבות לרבנו ז"ל, ויזהיר מאד על דבורים אסורים ושלמה בך, אלא רק לדבק את עצמו בו יתברך על-ידי הדבור, ויעורר על נסיעה לציין רבנו ז"ל.

ה' תכה . . . . . רסז
יזהיר מאד מלבקר בני-אדם, ולומר זה גאותן וכי, כי הם דברים געלמים מבני-אדם, ולפעמים הוא תכלית ההפוך, ויזרו לברח אל האמת — זכרון יום המיתה, וימשך הלב בדברים נעימים להשפיל עד כמה גדול ההפסד למי שלא שמע לקול הצדיק המעורר לתפלה, איך מבלה את מי זקנתו וכי, ויגלה שהדבקות היא האמונה, והאמונה היא הדבקות, ויחזק לבוא לדרגה זו.

ה' תכו . . . . . ער
יביא דברי רבנו יונה, שאיש יהולל כפי מהללו, וידבר מגדלת מוהרנ"ת ז"ל, אשר הוא נשמה פלאית ממש, ואיך התחזק, וידבר מסגלת הלמוד בספרו "לקוטי-הלכות", ויבאר מדוע הכתיר את מתנגדו בתארים מפלגים במכתבו אליו, ויחזק מאד.

שם אֲשֶׁר תִּכְן הָעֲנִינִים בְּנִחַל

ה' תכו . . . . . ערב
יְדַבֵּר מִמְדַּרְגַּת גְּדֻלּוֹתָו שֶׁל מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל, אִיךְ הִתְחַזַּק לְמִרוֹת הַהִתְנַגְּדוֹת שֶׁהִיְתָה עָלָיו.

ה' תכח . . . . . ערב
יְעוֹרֵר לְהַדְבִּיק בּוֹ יִתְבַּרְךָ אֶפְלוֹ מִי שֶׁנִּכְשַׁל, וְיִזְכִּיר הַתְּקוּן הַנּוֹפֵא שֶׁגָּלָה רַבְּנּוֹ ז"ל, וּבִפְרָט מִי שֶׁזוֹכָה לְהִיּוֹת עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ וְכוּ'.

ה' תכט . . . . . רעג
יְגַלֶּה שֶׁהַמְּכַנִּים בְּמַחְשָׁבָתוֹ אַף וְרַק אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא לֹא צָרִיךְ אַף אֶחָד, וְאֵין אֶצְלוֹ הַפָּרֶשׁ בֵּין חַיִּים לְמֵתָה, לְגַבֵּי הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְיִרְחִיקוּ מֵעֲזָרָה מֵיְתָרֵת לְאֲנָשִׁים רַק לְחֹשֶׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ, וְלַעֲסַק בְּשַׁעוּרִים שֶׁיִּפְרֹט לוֹ, וְיִגְלֶה לוֹ מַעֲלָתָם.

ה' תל . . . . . ערה
יְעוֹרֵר אֶחָד, שֶׁמִּחְמַת רַבּוֹי חֲטָאֵיו נּוֹפֵל לְמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת מְאֹד, וְיִחְזְקוּ עַל לְמוּד מְשֻׁנִּיּוֹת וְעַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, וְיִתְרַה בּוֹ שְׂזוֹ רְפוּאָה לְנַפְשׁוֹ, וְיִתְמִיד בְּעֲצוֹת אֱלוֹ, כִּי חֲיִיר תְּלוּיִים בּוֹ.

ה' תלא . . . . . רעו
יִחְזַק נַעַר צְעִיר בְּעִבּוֹדַת ה', וְיִזְהִירוּ לְבָרִחַ מִסְּגוּפֵי שָׁנָה, אֲכִילָה וְשִׁתְּיָה, וְיִתֵּן לוֹ מַה לְלַמֵּד וְאִיךְ לְלַמֵּד וְאִיךְ לְהִתְפַּלֵּל וְלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְיֵאמְרוּ מְאֹד בְּדַרְכּוֹ.

ה' תלב . . . . . רעח
יֵאמְרָ אַבְרָהָם שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִחְמַת עֲצָבֵיו הַרוֹפְפִים, וְיִזְהִירוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּטַפּוֹל תְּרוּפָתִי, וְלְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְכֵלֵי זֶמֶר, וְיַעֲוֹרְרוּ עַל לְמוּד מְשֻׁנִּיּוֹת, וְיִגְלֶה לוֹ מַהוֹ שֶׁרֶשׁ הַבְּעִיָּה שֶׁלוֹ, וְשֶׁצָּרִיךְ לְהַקְשִׁיב לְאֲשֶׁר אוֹמְרִים לוֹ, וְשָׁב וְרָפָא לוֹ.

ה' תלג . . . . . רעט
יְדַבֵּר נְפִלְאוֹת מְהִיסוּרִים הָעוֹבְרִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וּמִסוּד הַשְּׂנֵחָה פְּרֻטִית, וּמַעֲנֵן פְּרוֹנְסָה, וּיְבַאֵר פְּסוּק: "פּוֹתַח אֵת יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן", וְיִדְבֵּר מַעֲנֵן דַּעַת וּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הַפְּרָטִי שֶׁל כָּל אֶחָד — הַרְבֵּנוּ וּבְנֵינוּ, וְיִתְאָר כִּיצַד מִתְּנַהֵג אָדָם בַּר דַּעַת דְּקָדְשָׁה, וְכִיצַד מִתְּנַהֵג הַפּוֹכוֹ.

ה' תלד . . . . . רפב
יִחְזַק עַל מִצִּיאַת הַזְּיוּג, וְהַעֲקָר — לְהַזְהֵר מִלְּהִיּוֹת בְּרֶרֶן עַל לֹא דַבָּר,

אָשֶׁר תִּכַּן הָעֵינִינִים בְּנִחַל שִׁסָּא

רק לקיים 'נחות דרגה', ולידע סוד בטול הישות, שזוהי ההצלחה הגדולה גם בשלום-בית.

ה' תלה . . . . . **רפה**
יבאר — מדוע קוראים לחדש חשוון בלשון כזה: מר-חשוון, על-פי דברי ה'בני יששכר' והרבי מרוז'ין זי"ע.

ה' תלו . . . . . **רפה**
יעורר בהתעוררות עצומה את כלליות ישראל על ענני האהבה והאחדות, שמכרח ביותר בעת ששונאי ישראל מצחצחים תרבות ביניהם, וצריך להתעורר לפשפש במעשים בכלליות — לסלק הפלוגים ולהגביר האחדות, ובפנטיות כל אחד בין אדם לתכרו וביין אדם לקונו.

ה' תלוז . . . . . **רפט**
יזכיר מאד על מדת הנאווה הסרוחה, שגורמת לאנשים חרדים לדבר ה' להחזיק במחלקת, ומעפכת האדם לשוב על העגל שגורם לזולת וכו'. ויספר מעשה נורא מהסטיפילר זי"ע איך דקדק לבקש מחילה מנער וכו', ויעורר ויזהיר מאד על זה.

ה' תלח . . . . . **רצג**
ידבר משדין יהודאין, שאין תורתם מועלת להתקרב לה', ובאמת תכלית הבריאה — להכירו ותברך, וידבר מדרגתו של אברהם אבינו, ומנקדת צדיק שיש בכל יהודי, ויגלה נקדתו של שד יהודי, שעל-ידי תפלה יכולים להנצל ממנו.

ה' תלט . . . . . **רצה**
יגלה נוראות נפלאות ממצלת הזוכה לעשות תשובה, למרות שפכתוב על דברים מסוימים, שאין עליהם תשובה, ויגלה אשר אין זו סתירה לדברי הצדיק שגלה, שעל הכל יכולים לשוב, ויבאר מדוע כשאדם מתעלה, נגרמות לו נפילות.

ה' תמ . . . . . **רחצ**
ידבר מהתפלה שאחר אמירת התהלים, כיצד ומתי לאמרה.

ה' תמא . . . . . **רחצ**
יגנה מאד את התופעה של מקבלים מתחזים, שאף חזרו בתשובה, ותקף ככר נותנים תקונים לבני-אדם, ויורה את גדל השקר והסכלות שבדבר, ויגלה שעל-ידי חצות יכולים לככות על צרה זו.

שסב אָשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בְּנַחַל

ה' תמב . . . . . שא
יְדַבֵּר מֵעֲנִין סִדְר־דְרָךְ-הַלְמוּד, בְּכַחֲנִית דְּבוּר בְּלֹא דַעַת, כַּמּוֹכָא בְּזִהַר
הַקְדוּשׁ, וַיְגַלֶּה לְמָה זִכָּה הַהוֹלֵךְ בְּדְרָךְ רַבְּנוּ ז"ל.

ה' תמג . . . . . שב
יַעֲנֶה לְאַחַד שְׁתַּבַּע מִמֶּנּוּ סִדְר מְסֻדָּר — מַה וּמַתִּי וְאִיךָ לְלַמֵּד, וַיְגַלֶּה
לוֹ שְׂאֲדָם אֵינּוּ מְכוּנָה, וַיִּכְאֹר לוֹ פִּיצַד עַל הָאָדָם לְעֲרֹךְ חֲשׁוֹן הַנֶּפֶשׁ
עַל הַזְּמַן שֵׁישׁ לוֹ בְּיוֹם, וּמָה עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וְהַעֲקָר 'לְגַנּוּב' זְמַן לְלַמּוֹד
הַתּוֹרָה.

ה' תמד . . . . . שה
יְדַבֵּר מִסוּד הַתַּפְּלָה, שְׂאֵם אָמְנָם אֶסוּר לְתַבַּע בְּדְרָךְ עַקְשָׁנוֹת וּדְחִיקַת
הַשְּׁעָה, אָבֵל יְגַלֶּה מַעֲלַת הַקּוֹרָא לֵה' בְּאַמַּת, וְהַדְּבוּר הוּא כְּלֵי הַשְּׁפַע,
וַיְדַבֵּר מִסוּד צַעֲקַת הָע' קָלִין אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ.

ה' תמה . . . . . שח
יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַנְּהַגַּת אָדָם כְּפוּעֵל יוֹמִי, שְׂמַמְלֵא בְּכֹל יוֹם עֲבוּדַת ה'
בְּתוֹרָה וּתַפְּלָה כְּרֵאוּי, וְשַׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
וַיַּעֲוֹרֵר לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ בְּקִבְיָעוֹת, עַל-יַדֵּי שְׂמַדְבֵּר אֵלָיו
יְתַבְּרֵךְ מְרַגַע קוֹמוֹ עַד שְׁכָבוֹ.

ה' תמו . . . . . שט
מִכְּתָב כְּלָלִי לְכֻלְלִיּוֹת תַּלְמִידִיו בְּמַתִּיבְתָא "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" חֲסִידֵי בְּרִסְלָב,
בוֹ יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מֵעֲנִין 'הַיּוֹם הַזֶּה' דִּיקָא, לְחֻטָּף בְּכֹל יוֹם — טוֹב
נֶצְחִי, וַיְדַבֵּר מִסוּד 'יְרֵאָה עִם דַּעַת', שְׁלֹא יִכְנָסוּ פְּחָדִים יְתָרִים בְּלֵב
הָאָדָם, וְלִידַע שְׂאִין 'מְקוֹם', שְׂאִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד בוֹ אֶת ה', וַיְגַלֶּה
שְׁבַע-עוֹבְדַת ה' — הַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן, וַיַּעֲוֹרֵר לְבָרַח מֵעֲצַת הַיִּצָּר, שְׂמַסִּית
לְהִיּוֹת נֶע וְנָד, כְּדִי לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשָׁה, בְּשַׁעָה שְׁזָה תְלוּי בְּיִשׁוּב הַדַּעַת
דִּיקָא, לִישֵׁב בְּנֹעֵם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד עַל לְמוּד שְׁלִחָן
עָרוּךְ וְכוּ', וַיְרַחֵק מֵהַכְּנָעָה שֶׁל שְׁקָר שֶׁהִיא חֲנֻפָה, וַיִּזְהִיר עַל זֶה מְאֹד,
וַיְדַבֵּר מִשְׂמַחָה כּוּז. שְׂאִינוּ שׁוֹנֵא בְּגִי-אָדָם, אֶלָּא יוֹשֵׁב בִּינִיָּהֶם, וְאֵינָם
מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ כְּלָל, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַשְּׂמַחָה וְהַמְּחוּל כְּעִגּוּל, שְׂאִין בוֹ
רֵאשׁ וְסוּף, לְהַצִּיל אֶת הָאָדָם מִב' מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת: הַדְּמִיּוֹן לְהַתְּגַדֵּל,
וְהַדְּמִיּוֹן לְבָרַח בְּאֶפֶן קִיצוּנֵי מְבַנֵּי-אָדָם, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַשְּׂמַחָה בַּה' בְּאֶפֶן
נִפְלֵא.

ה' תמוז . . . . . שטו
יְדַבֵּר מֵעֲנִין חִיּוֹת בַּעֲבוּדַת ה', וְחֵי בָּהֶם וְלֹא שְׂמִיּוֹת בָּהֶם — לְצִאֵת

אֲשֶׁר   תִּכְנֶן הָעֲוִנוֹת   בְּנִחַל   שֶׁסָּג

מִהֶקְטָנוֹת וְהִכְבֹּדַת הַחַיִּים בְּחֻנָּם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה חוֹטְפִים טוֹב, וַיַּעֲתִיק
חֲמַשׁ שִׁיחֹת יְקָרוֹת, שְׁלֹשׁ מֵר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל, מִעֲנִין מְשִׁיחַ,
עֲנִיָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת וְעִשְׂיָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, וּמִעֲנִין אֵלּוּ שְׁצוּעִים עַל
זוּלָתָם בְּמוֹם שְׁבָהֶם, וְעָקַר הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל בְּלִמּוּד סְפָרוֹ.

ה' תמח . . . . . שׂי

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִהַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ', מִעֲנִין שְׁלֹא
לְרַדֵּף אַחֵר הַהִתְנַשְּׂאוֹת, כִּי אִם בְּשִׂמְפִּיּוֹת אוֹתוֹ, וְלֹא לְהִרְאוֹת צְבִיעוֹת,
וַיִּבְאֵר זֹאת בְּאֵר הַיֵּטֵב, וַיַּחֲזֵק שְׁלֹא לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ.

ה' תמט . . . . . שׂכ

יִבְהִיר עַל פִּי דָרָשׁ עֲנִין יְצִיאַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ מִבְּאֵר שְׁבַע וְהִלִּיכְתוּ לְחָרָן.

ה' תנ . . . . . שׂכב

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת עֲנִין הַסַּנְדְקָאוֹת בְּבְרִית מִילָה, וַיִּתְנַצֵּל לְנִמְעָן שְׁכַבְדוֹ בְּזוֹה,
וְלֹא הִתְאַפְּשֶׁר לוֹ לְבֹא מְאִיזוֹ סָבָה בְּהַשְׁנָחָה פְּרֻטִית, וְהִנְמָעָן בְּעַצְמוֹ
זָכָה לְזוֹה, וַיּוֹרָה לוֹ כִּי צַד הַכַּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת אֵיךְ שְׁאִין
הָאָדָם יוֹדֵעַ כָּלֵל מֵהוּא הוּא פּוֹעֵל בְּעוֹלָמוֹת, וַיִּבְהִיר לָמָּה יְכוֹל אָדָם לְזַכּוֹת,
עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּדְבִּיק הָאָדָם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ה' תנא . . . . . שׂכד

יְדַבֵּר מִישְׁרִים לְתוֹקָה בְּדַרְךְ חַיִּיו, וּמַחֲפֵשׁ מְדַרְיָךְ בְּעִבּוֹדַת ה', וַיִּגְלֶה לוֹ
הַטּוֹב הַצִּפּוֹן בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מִיְצָגִים בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנִחַל", וַיִּגְלֶה
לוֹ עָקַר יְסוּד דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְסוּד יְחוּד זְעִיר אֲנָפִין וְנוֹקְבִיָּה עַל
דַּרְךְ הָעִבּוֹדָה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וּמִעֲלָתָם שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהֵם
כְּגוֹלֵי הַצְּדִיקִים מִמָּשׁ, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין תְּקוּן וְלִמּוּד הַתּוֹרָה.

ה' תנב . . . . . שׂכז

יִגְלֶה מֵהוֹתָם שֶׁל הַמַּתְלוֹצְצִים מִסְּפָרִים הַמְּגֻלִּים אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרָךְ,
וַיִּתֵּן תְּקוּן פְּרֻטִי לְנִמְעָן, שְׁעֲנִינוּ אֶסְפַּת צְדָקָה עַד שִׁישְׁלָם חוֹבוֹתָיו,
וַיַּחֲזִקוּ מְאֹד עַל זֶה.

ה' תנג . . . . . שׂכט

יֹכִיחַ אֶת הַנִּמְעָן, שְׁאִין רְאוּי לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ אַחֵר שִׁיּוֹדֵעַ מְאוֹר רַבְּנוּ ז"ל,
וַיִּגְלֶה מַעֲלַת סוּד הַהִתְחַדְּשׁוֹת בְּכָל פַּעַם, וַיִּרְחִיק מִחֲמֵרוֹת וּסְגִיּוֹת שֶׁל
הַכָּל, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין נְח"שׁ הַמוֹסִיף עַל הַצּוּוּי וְאוֹר הַמְּשִׁי"ח הַמְּתַקֵּן כָּל
זֶה, וַיִּבְאֵר שְׁלֵכַל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוּי דְּבוּרִים אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וַיַּגִּירוּ לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנַּת "וְיָחִי בְּהֵם" כְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

שסד אֲשֶׁר תִּכְן הָעֲנִינִים בְּנֹחַל

ה' תנד . . . . . שלא
יתן בְּרַכְתּוֹ לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְכַתּוֹ שֶׁל הַנִּמְעָן, וַיִּיעֶץ לוֹ עֲצָה בְּנִדּוֹן.

ה' תנה . . . . . שלב
יִסְפֹּר מִגְדֹל טְרִדוֹתָיו, וַיִּבְאֵר זֶהר הַקְּדוֹשׁ בְּפִרְשַׁת פְּקוּדֵי עַל עֲנִין יְחִיד
תַּפְאֶרֶת וּמַלְכוּת, חֵי"ת וְנו"ן, תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וַיַּעֲוֹר עַל-פִּי זֶה מָאֵד.

ה' תנו . . . . . שלד
יַעֲוֹר לְקַבֵּל אֶת פֶּל אֶחָד בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת מִבְּלֵי הַבְּטָה עַל הַתְּנַהֲגוֹתוֹ
שֶׁל הַלָּה, וַיַּזְרֵז לְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְרֵךְ, וְאִזּוֹ כָּבֵר לֹא יִקְנֵא
וְלֹא יִצְפֶּה לְשׁוּם בְּרִיָּה, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִבְלָבֵלוּ.

ה' תנוז . . . . . שלה
יְדַבֵּר מִהַתְקוּן שֶׁהִיָּה בְּזִמְן הַבֵּית מִהַקְרִיבֵת הַקְרִיבָנוֹת, וַעֲכָשׁוּ הַתּוֹרָה
מִכְפָּרֶת, וְהִיא סוּד בִּי"ת, וַיִּגְלֶה צְרוּפִים נִפְלְאִים עַל-פִּי זֶה, וַיַּחֲזֵק מָאֵד.

ה' תנה . . . . . שלו
יִגְלֶה אֶת גְּדֹל הַרְחֻמָּנוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אִיךָ שֶׁמְקַרֵּב אוֹתָנוּ אֵלָיו יְתַבְרֵךְ,
וַיִּסְפֹּר נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֵּת הַזּוֹכָה לְחִדּוֹשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וַיַּעֲוֹר לְשִׁמּוֹר עַל
בְּרִיאוֹת יְלָדָיו וְלַרְחֵץ אוֹתָם בְּכֹל יוֹם וְכוּ'.

ה' תנט . . . . . שלח
יְדַבֵּר מִשְׁלֵשֶׁת הַבְּרוּרִים בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל: רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁלֹחַן עָרוּף
וְהַתְּבוּדוֹת, וַיַּעֲוֹר וַיַּחֲזֵק עֲלֵיהֶם מָאֵד מָאֵד.

ה' תס . . . . . שלט
יְדַבֵּר מִשְׁפְּלוֹת הַדּוֹר כְּפִי שֶׁהַעִיד עָלָיו הָאָר"י ז"ל, וְדוֹקָא בְּדוֹר זֶה
נִתְגַּלָּה אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין נְסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל כְּשֶׁהִגְבּוּלוֹת
סְגוּרִים, וַיַּעֲוֹר עַל הַתְּבוּדוֹת וְעַל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִהְיֵה כְּנִיס
בְּדַעְתּוֹ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין צְרִיךְ לְעַבּוּדוֹת קָשׁוֹת, וַיְדַבֵּר
מִעֲנִין 'לֹא עִם הָאָרֶץ [בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל] — חֲסִיד' [שְׁלוֹ זי"ע].

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמר בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצנה לפרסמו לכל ישראל.
רבו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבונו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרִינִי מִקֶּשֶׁר עֲצָמַי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרֵה מְזֻמָּוֹרִים אֵלֶּי לְכֹל
הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי
עֶפְרָיִם, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבְפָרֵט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק
יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁגֵלָה תִּקּוֹן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנֵינוּ בַּתּוֹדָה
בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הַרִינִי מְזֻמָּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת
בוֹרְאֵי לֵשׁ יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵתָהּ בְּדַחִילוֹ
וּרְחִימוּ עַל-יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז.

מִכְתָּם לְדוֹד שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי-חֲסִיתִי בְּךָ: אָמַרְתָּ
לַיהוָה אֲדַנֶּי אַתָּה, טוֹבַתִּי בְּלִי-עָלֶיךָ: לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר-
בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וְאֲדִירֵי כָּל-חַפְצֵי-כֶּם: יִרְבוּ עַצְבוֹתֵם
אַחַר מְהָרוֹ, בְּלִי-אִסוּךְ נִסְכֵיהֶם מִדָּם, וּבְלִי-אִשָּׁא אֶת-
שְׁמוֹתֵם עַל-שִׁפְתַי: יְהוָה מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסִי, אַתָּה
תּוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי בְּנַעֲיָמִים, אֶפְ-נַחֲלָת
שִׁפְרָה עָלַי: אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֵת לֵילוֹת
יִסְרוֹנֵי כְּלִיוֹתַי: שׁוֹיֵתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְּמוּדָה, כִּי מִיּוֹמֵי
בְּלִי-אֲמוּטָה: לָכֵן שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶת-בְּשָׂרִי

תקון הפללי

יִשְׁכַּן לְבַטַח: כִּי לֹא־תֵעָזֵב נַפְשִׁי לְשֹׂאֵל, לֹא־תִתֵּן
חֲסִידְךָ לְרֹאֵת שְׂחַת: תּוֹדִיעַנִי אֲרַח חַיִּים שִׁבְעַ
שְׁמֹחוֹת אֶת־פְּנֶיךָ נְעֻמוֹת בְּיַמֶּינְךָ נִצַּח:

לב.

לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁר־י נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה:
אֲשֶׁר־י־אָדָם, לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ
רַמְיָה: כִּי חֲחַרְשִׁתִּי בָלוּ עֲצָמַי, בְּשֹׂאֲגַתִּי כָּל־חַיִּים:
כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְךָ לְשִׂדִי בְּחַרְבֵּי
קוּץ סְלָה: חַטָּאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנִי לֹא־כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי
אֹדָה עָלַי פֶשַׁעִי לַיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חַטָּאתִי
סְלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מִצָּא, רַק
לְשֹׁטֶף מַיִם רַבִּים אֱלִיוֹ לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סֹתֵר לִי*
מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פִלֵּט תִּסּוּבְּבֵנִי סְלָה: אֲשֶׁכִּילְךָ
וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תַּחֲיוּ
כְּסוּם כְּפָרֵד אִין חָבִין בְּמַתְג־זֶרֶסָן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל
קָרַב אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַפּוֹשֵׁחַ בַּיהוָה
חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ: שְׁמַחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ
כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא.

לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד: אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל בַּיּוֹם

* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר
 בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל
 עֲרֹשׁ דָּוִי. כָּל מִשְׁכְּבוֹ הִפְכָת בְּחַלְיוֹ: אֲנִי־אָמַרְתִּי
 יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
 רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שׁוּא
 יִדְבֹר, לִבּוֹ יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ יִדְבֹר: יַחַד עָלִי
 יִתְּלַחֲשׁוּ כָל־שֹׁנְאָי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר־בְּלִיעַל
 יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לְקוֹם: גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי
 אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הִגְדִּיל עָלַי עֵקֶב: וְאַתָּה
 יְהוָה חֲנֻנִי וְחַקִּימֻנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי
 כִּי־חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא־יִרְיַע אוֹיְבֵי עָלַי: וְאֲנִי, בְּתַמִּי
 תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתִצְיִבְנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מ.ב.

לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי קָרָח: כֹּאִיל תִּעְרַג עַל־
 אֲפִיקֵי־מַיִם, בֶּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֱלֹהֵי אֱלֹהִים: צְמֹאָה
 נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מָתִי אֲבֹא וְאַרְאֶה פָּנֵי
 אֱלֹהִים: הִיתָה לִי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלִי
 כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי
 נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱבֹר בַּסֶּף, אֲדַדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־
 רִנָּה וְתוֹדָה, הַמוֹן חוֹנֵג: מִהֲתִשְׁתַּוְּחַחֵי נַפְשֵׁי וְתַהֲמִי
 עָלִי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ:

אֱלֹהִי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל־כֵּן אֶזְכְּרֶךָ מֵאֲרֶץ
 יִרְדֵּן, וְחַרְמוֹנִים, מִהַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא
 לְקוֹל צְנוּרִידָה, כָּל מִשְׁבְּרִידָה וְגִלְיָדָה עָלַי עָבְרוּ: יוֹמָם
 יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי:
 אִמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לְמָה שִׁכַּחְתָּנִי, לְמַה־קִּדְרָה אֵלֶיךָ,
 בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרִצַּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרִי,
 בְּאִמְרָם אֱלֹהֵי כָּל הַיּוֹם אֵינִי אֱלֹהֶיךָ: מִהִית־שִׁתּוֹחַחִי
 נִפְשֵׁי וּמִהִית־הִמִּי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֶנּוּ,
 יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נט.

לְמַנְצָה אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבֵּית לְהַמִּיתוֹ: הֲצִילֵנִי מֵאִי־בֵי אֱלֹהֵי,
 מִמִּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגִּבְנִי: הֲצִילֵנִי מִפְּעֻלֵי אֶזְרָא וּמֵאֲנָשֵׁי
 דָּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יָגוּרוּ עָלַי
 עֲזִים, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חַטָּאתַי יְהוָה: בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן
 וַיְכַוְּנֶנּוּ, עוֹרָה לְקָרָאתִי וּרְאָה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים
 צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הִקְיֹצָה לְפָקֶד כָּל־הַגּוֹיִם אֱלֹהֵי־
 תַּחַן כָּל־בְּגָדֵי אֶזְרָא: יִשׁוּבוּ לְעָרְב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב,
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יַבִּיעוֹן בְּפִיָּהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שִׁמְעֵ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לְמוֹ,
 תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עִזוּ, אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים
 מִשְׁגִּבֵי: אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי יְקֻדְמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשָׂרְרִי:

אֶל־תִּהְרָגֶם פֶּן־יִשְׂכַּחוּ עַמִּי, הִנֵּיעַמוּ בְּחִילָךְ
וְהוֹרִידְמוּ, מִגִּנְנוּ אֲדֹנָי: חֲטֵאת־פִּימוּ דְבַר־שְׁפָתַימוּ
וְיִלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֵלֶּה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלָּה בְּחֶמְהָ,
כִּלָּה וְאִינְמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשַּׁל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי
הָאָרֶץ סָלָה: וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יַחְמוּ כִּכְלָב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר:
הֶמָּה יִנְיֵעוּן לְאָכֹל, אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: וְאֲנִי
אֲשִׁיר עֲזֹדָה, וְאֲרַנֵּן לְבִקְרַת חֲסֻדָּה, כִּי־הִיִּיתַת מִשְׁגָּב לִי,
וּמְנוּסָם, בְּיוֹם צַר־לִי: עֲזִי אֱלֹהִי אֲזַמְּרָה, כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֻדֵי:

עז.

לְמִנְצַחַת עַל־יְדוּתוֹן לְאַסַּף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל־
אֱלֹהִים וְאַצְעֻקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: בְּיוֹם
צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי, יְדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג
מֵאַנְהָ הַנְּחָם נַפְשִׁי: אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה,
אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעֻטֶּף רוּחִי סָלָה: אַחֲזֹת שְׁמֵרוֹת עֵינָי,
נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת
עוֹלָמִים: אֲזַכָּרָה נִגְיַנְתִּי בַּלִּילָה, עִם־לִבִּי אֲשִׁיחָה,
וַיַּחַפֵּשׂ רוּחִי: הֲלַעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא־יִסַּף
לְרַצוֹת עוֹד: הָאֶפֶס לְנִצַּחַת חֲסֻדּוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר:
הַשְּׂכַח חֲנוּת אֵל, אִם־קָפִץ בְּאָף רַחֲמוּ סָלָה: וְאֲמַר
חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת יָמַי עֲלִיוֹן: אֲזַכָּר מֵעַלְלֵי יְהוָה, כִּי

(* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאָה: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּהּ
 וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בִּקְדוֹשׁ דְּרָכָהּ, מִי־אֵל
 גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה פְּלֵא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָה: גָּאֲלֵת בְּזָרוּעַ עַמָּהּ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה:
 רָאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךָ מַיִם יַחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ
 תַּחֲמוֹת: זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אַף־
 חֲצִצִּיף יִתְּחַלְּכוּ: קוֹל רַעְמָךְ בַּגְּלִגֹּל, הֶאֱוִרוּ בְּרָקִים
 תִּבֵּל, רָגְזָה וַתַּרְעֵשׂ הָאָרֶץ: בַּיַּם דְּרָכָהּ וּשְׁבִילָהּ
 בַּמַּיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִודְעוּ: נַחִיתָ כַּצֹּאן
 עַמָּהּ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ.

תִּפְלֶה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲזִיל אֶרֶץ
 וַתִּבֵּל, וַיִּמְעוֹלֶם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
 עַד־דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֵלֶּף שָׁנִים
 בְּעֵינַיִךְ כִּיֹּם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָהּ:
 זָרְמַתֶּם, שָׁנָה יִהְיוּ, בְּבִקֵּר כַּחֲצִיר יַחֲלֶף: בְּבִקֵּר יִצְיִן
 וַחֲלֶף, לָעָרֵב יִמּוֹלֵל וַיִּבֶשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאַפָּךְ, וּבַחֲמַתְךָ
 נִבְחַלְנוּ: שִׁתָּה עֲזַנְתִּינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלִמְנוּ לְמֵאוֹר פָּנֶיךָ:
 כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעַבְרַתְךָ כָּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
 יָמֵי שָׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאֵם בְּגִבּוֹרוֹת
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַחֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גַז חִישׁ וַנִּעֲפָה:

מִי יוֹדֵעַ עַז אַפְּהָ, וּכְיִרְאָתְךָ עֲבָרְתֶךָ: לְמִנּוֹת יָמֵינוּ
 בֶּן הַדּוֹעַ, וְנָבִיא לִבְבַּ חֲכָמָה: שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מִתִּי
 וְהִנָּחַם עַל עֲבֹדֶיךָ: שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר חֲסֹדֶךָ, וְנִרְנָנָה
 וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יָמֵינוּ, שִׁמְחָנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת
 רָאִינוּ רָעָה: יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פֶּעֶלְךָ וְחֲדָרְךָ עַל
 בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עֲלִילוֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זִמְרוּלוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו:
 הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב מִבְּקִשָׁי יְהוָה: דְּרָשׁוּ
 יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ כִּנּוּ תְּמִיד: זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר
 עָשָׂה, מִפְּתִיו וּמִשִּׁפְטֵי־פִיו: זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי
 יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
 מִשִּׁפְטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר:
 אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לִישַׁחֲק: וַיַּעֲמִידָהּ
 לַיַּעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יֹאמֶר לָךְ אֲתָן אֶת
 אָרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: בְּהִיּוֹתֶם מִתִּי מִסְפָּר כַּמַּעֲט
 וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם
 אֲחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אֵל
 תִּגְעוּ בַּמִּשְׁיחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֵל תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא רָעַב עַל־
 הָאָרֶץ כָּל מִטְהַלְחֵם שָׁבַר: שָׁלַח לַפְּנֵיהֶם אִישׁ לְעַבֵּד

תקון הפללי

נִמְכַר יוֹסֵף: עָנָו בְּכַבֵּל רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד עַתָּה
בֵּא דְבָרוּ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהוּ: שְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּתְּיָרְהוּ
מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: שָׁמוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֶׁל
בְּכָל־קִנְיָנוֹ: לְאִסֵּר שָׂרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ וּזְקִנְיוֹ יַחֲכֵם: וַיָּבֵא
יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ־חָם: וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ
מְאֹד וַיַּעֲצֵמְהוּ מִצְרַיִם: הִפְךָ לֶפֶם לְשָׂנֵא עַמּוֹ לְהַתְּנַבֵּל
בְּעַבְדָּיו: שְׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַחֲרָיו אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:
שָׁמוּ־בָם דְּבָרַי אֶתְּוֹתִיו, וּמוֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: שְׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשִׁיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם
לְדָם וַיִּמָּת אֶת דִּגְתָם: שָׂרֵץ אֲרָצָם צַפְרֻדַּעִים בְּחֹדְרֵי
מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב פְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן
גַּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אֵשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: וַיָּד גַּפְנֵם
וַתֵּאֲנַתֶּם, וַיִּשְׁפַּר עַץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה, וַיִּלַּק
וַאֲיִן מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי
אֲדָמָתָם: וַיָּד כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כֹּזֵשׁל: שָׁמַח
מִצְרַיִם בְּצֵאתָם, כִּי־נִבֵּל פְּחָדָם עָלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן
לְמִסְפָּה, וְאֵשׁ לְהָאִוִּר לְיִלָּה: שָׁאֵל וַיָּבֵא שְׁלִיּוֹ וְלָחֶם
שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעֵם: פָּתַח צֹר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִוֹת
נְהַר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קֹדֶשׁוֹ, אֶת־אֲבֹרָהֶם עַבְדּוֹ:
וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְּשֵׁשׁוֹן, בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם
אֲרָצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בְּעִבּוֹר יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ, הִלְלוּ־יָהּ:

תקוץ הפללי

קלז.

עַל נְהַרֹת בָּבֶל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם־בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
אֶת־צִיּוֹן, עַל עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ כְּנַרְוֵתֵינוּ: כִּי שָׁם
שָׂאלוּנוּ שׁוֹבֵינֵנוּ דְבַר־שִׁיר, וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֹחָה, שִׁירוּ
לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אִיךָ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדַמַּת
נָכַר: אִם־אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק
לְשׁוֹנִי לְחֹפִי, אִם לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ, אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת
יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחַתִּי: זָכַר יְהוָה לְבָנֵי אֲדוּם אֶת
יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הָאֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: בַּת־
בָּבֶל הִשְׁרֹדָהּ, אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלַם־לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ שְׂגֻמְלַת־
לָנוּ: אֲשֶׁרִי, שִׁיאֲחֹז וְנִפְיֵן אֶת־עַלְלֶיךָ אֶל הַסַּלַּע:

קנ.

הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ־אֵל בְּקֹדְשׁוֹ, הִלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ:
הִלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו, הִלְלוּהוּ כְּרַב גְּדֻלוֹ: הִלְלוּהוּ
בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הִלְלוּהוּ בְּנִבְל וּכְנֹזֶר: הִלְלוּהוּ בְּתֹף
וּמְחֹל, הִלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָּב: הִלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ,
הִלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׂמָה תִּהְלֵל יָהּ,
הִלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב
יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מְעֵזָם בְּעַת צָרָה:
וַיַּעֲזְרֵם יְהוָה וַיִּפְּלְטֵם, יִפְּלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוּ:

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יהודה בן פרסידה נ"י

איריס בת לולוקה תחי'

הקדוש-ברוך-הוא יזכה אותם בזרע בר קיימא בקרוב וימשיך עליהם ברכה והצלחה ברוחניות וגשמיות ויזכו לאמונת חכמים, בריאות שלמה, פרנסה בשפע ובנקל ויחזרו בתשובה שלמה אליו יתברך ויזכו להיות מקושרים לצדיק האמת כל ימי חייהם בעולם הזה ובעולם הבא.

ולישועת בני משפחתם

מוריס בן סימי נ"י

פרסידה בת רוחמה תחי'

סימונה בת פרסידה תחי'

אורי או בן פרסידה נ"י

יצחק מיכאל בן פרסידה נ"י

רית בת עליזה תחי'

מתן בן סימונה נ"י

לולוקה בת ברוכה תחי'

מנואלה בת לולוקה תחי'

הקדוש-ברוך-הוא ישלח להם הצלחה בכל מעשה ידיהם ברוחניות ובגשמיות רפואות שלמות מן השמיים גוף ונפש, ויזכו לתשובה שלמה פרנסה בשפע גדול ובנקל, לצאת מכל החובות אריכות ימים ושנים ולרוות הנחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.

לעילוי נשמת

כ"ק אדמו"ר ר' אליעזר שלמה בן ר' מנחם זאב זצוק"ל

ר' אשר בן ג'ולייט

רוחמה בת זוהרה

סמי בת סטריאה

ברוכה בת חוה

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחה יראת שמיים ושמחה

נעימה נעמי בת ויקטוריא, עזרא בן נעימה נעמי, אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה, לירון בן נירית, עומר יחזקאל בן מיכל, יעקב בן נעימה נעמי, מיכל בת נורית, שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה, נירית בת נעימה נעמי, רונן אלישע בן אביבה, גל בת מיכל, אליעזר שלמה בן דינה, מלכה בת דינה, מרדכי בן ז'ורז'ט, אבי בן תמר ויצחק, יניב בן עליזה, עידית בת אני, שירה בת עידית, נחמן בן עידית, נתן בן עידית, אדל בת עידית, אליעזר שלמה בן עידית, העובר בן עידית, ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל, ליהי בת מיכל, רן בן נירית, רחמים בן מז'לה, גמ"ח רבי נחמן מברסלב אשקלון, נועה רבקה בת ירדנה שמחה, ליהי בת מיכל, ניר בן נירית, שלמה בן סולונג' שולה, אמיל חיים בן מרסל ומרדכי, רודי שי דוד בן מרגלית, דינה בת דבורה, נחמן שלום בן דינה, נהוראי מאיר בן דינה, פרץ מאיר בן רחל, מז'לה בת נינה, תמר בת מז'לה, בנימין בן מז'לה, ציפורה בת מז'לה, יהודית בת מז'לה, רחמים בן מז'לה, ששון בן מז'לה, אפריים בן קונפטה

לחזרה בתשובה

שמואל אליעזר בן שמחה הי"ו

יוסף חיים בן שמחה הי"ו

הצלחה בריאות ויראת שמיים

לירון בן תמר, אדם בן תמר, יצחק בן רות, עמית בן רחל, ירון בן רחל, אביעד בן רחל,

רות בת רינה

לעילוי נשמת

יחזקאל בן עזרא מאיר ע"ה

אברהם בן כדיר וחנה ע"ה

רות בת מז'לה ע"ה

טל מנשה בן יעקב וחנה ע"ה

סעידה בת עזרא מאיר וחניני ע"ה

הספר הקדוש הזה נדפס לשמחה הצלחה בריאות ויראת שמיים

נעימה נעמי בת ויקטוריא, עזרא בן נעימה נעמי, אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה, שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה, יעקב בן נעימה נעמי, מיכל בת נורית, נועה רבקה בת ירדנה שמחה, גל בת מיכל, רן בן נירית ורון, ליהיה בת מיכל, ניר בן נירית ורון, עומר יחזקאל בן מיכל, לירון בן נירית ורון, אליהו בן רחל, גמ"ח רבי נחמן מברסלב אשקלון, שמחה בת זוהרה הע"י

לשמחה הצלחה בריאות טובה ויראת שמיים

משה ורבקה אלוש וב"ב, מאיר בן טוני ורחמים, מזל בת רחל ומוסקו, אורן בן מיזל ומאיר, רבקה בת שמחה ויצחק, מלכה בת רבקה ואורן, פיגא בת רבקה ואורן, מרדכי בן פרידה, מרגלית בת רחל הע"י

לרפואה שלמה

אילנית בת אוליביה תחי'

עמוס בן אוריגה הי"ו

רותי בת רבקה תחי'

להצלחה ושלוש בית

יהודית בת אמיליה מרים תחי'

מזל בת אמיליה מרים תחי'

להצלחה וזיווג

מנחם בן יפה, אביחיל בן יפה, נעמי בת יפה, צבי בן יפה, אליעזר שלמה בן יפה, יוסף בן יפה, חנה בת יפה, זוהרה בת יפה, שמעון בן אמיליה מרים, רחמים בן מז'לה הע"י

לעילוי נשמת

יחזקאל בן עזרא מאיר, מנחם בן נחמיה רחל בת שרה, בן פורת בן רחל, סעידה בת עזרא מאיר וחניני, מנשה בן עזרה מאיר, ויקטוריא בת אסתר וניסים, טל מנשה בן יעקב וחנה, ויקטור חיים בן ציון ורחל, אמיליה מרים בת רחל, יצחק בן אמיליה מרים, אסתר בת עזיזה, (דודי) דוד בן אמיליה מרים, עמוס בן יולנדה, (יוסי) יוסף בן אמיליה מרים, יעקב בן ויקטור חיים, שרה בת מרים ויעקב, אברהם בן יחזקאל וחביבה, צ'חלה רחל בת ראלה, בדריה בת חז'נה [עליהם השלום]

ת.נ.צ.ב.ה.

לכבוד מורינו ורבינו **אליעזר שלמה מוהרא"ש** זצוק"ל
הספר הקדוש הזה נדפס לזכות:

יוסף בן יפה

רחלי בת דורית ובנותיהם: אדל מלכה בת רחלי, אבישג בת רחלי
הצלחה ברוחניות, ובגשמיות, נחת מהילדים, בריאות, פרנסה בשפע, חזרה
בתשובה שלמה באהבה!!

לצאת מכל החובות, בית ביבנאל, בלי חובות ורכב חדש!
לחזרה בתשובה שלמה, בריאות, פרנסה והצלחה:

-דורית בת מלכה

-יפת בן אביבה וילדיהם:

אוטל, אוריאן, וטדי.

-רבקה ויעקב וילדיהם:

עודד, לידור, ורעות

-אברהם ויהודית ובנם שגיא

-נתנאל בנימין בן דורית - חזרה בתשובה, הצלחה, פרנסה, זיווג הגון!

-גדי בן בוסנה

-יפה בת חוה

-שמשון בן יפה

-דניאל בן יפה

-אורה בת יפה

-טלי בת יפה

-איתמר בן יפה

לעילוי נשמת

מלכה (מלדו) בת אסגד

מהרי בן טיה

דליה דסטה בת מלדו

ישי בן דליה

גדעון בן וובה, וטורו

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת

מו"א **מנחם בן אברהם וזיסלה ז"ל**

שיזכה להיות בהיכל של רבנו הקדוש **מוהר"ן זצ"ל**

שתיבדל לחיים טובים וארוכים

אמי **כוכבה** בת **אליס** להצלחתה

להצלחת **משפחת ליבוביץ'**

נדב חיים, הילה, אליעזר שלמה, אדל, נחמן

נתן, נפתלי.

שיזכו לבית משלהם ביבנאל ויצאו מכל החובות

בקרב

פרנסה ברווח, הצלחה בחינוך הילדים

חיים טובים וארוכים **לפנחס בן גילי**

ומימי בת דינה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אסף בן נעמי וחנה בת יפה

שיזכו לבנות בית ביבנאל

בנקל בלי חובות ובלי

הלוואות ובלי להתמסכן או

להסתכן, בית שישרה שם

השלום השמחה והקדושה

ויצליחו בכל העניינים

ברוחניות ובגשמיות ובפרט

בחינוך הילדים.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

משפחת אפריאט

בריאות הצלחה שלום בית זיווגים וזרע בר קימא

שמעון בן סעדה, סיגלית בתיה בת שרה, אהרון בן סעדה,
אליהו בן סעדה, ניסים בן סעדה, חיים בן סעדה, אליהו בן
סעדה, ניסים בן סעדה, חיים בן סעדה, אברהם בן סעדה,
רימונה בן סעדה, שרה בת סיגלית בתיה, אליעזר בן
שמחה, יעקב ישראל בן סיגלית בתיה, רבקה בת סיגלית
בתיה, אדל בת סיגלית בתיה, אליעזר בן סיגלית בתיה,
יצחק מאיר בן סיגלית בתיה, יהושוע בן שרה, סיוון בת
רבקה, שרה בת ציפורה, סוטה בת חווה

לעילוי נשמת:

מורינו ורבנו אליעזר שלמה בן מלכה זצוק"ל

הרב אשר בן ג'וליט

סעדה בת רחל ז"ל

יצחק רפאל בן רוחמה ז"ל

שלום בן סעדה חוה ז"ל

מרים בת רחל ז"ל

תמר בת רחל ז"ל

עישה בת רחל ז"ל

רבי מכלוף בן חוה ז"ל

ושאר כל עמך בית ישראל

